

מבדק עלווה

במדבר - שבועות שנת תשפ"א

זמן	מוצי"ט	מוצאי	ערב	זמן	מוצ"ש	מוצאי	ערב	
ר"ת	בעלזא	יו"ט	יו"ט	ר"ת	בעלזא	שבת	שבת	
08:47	08:25	08:10	06:53	08:48	08:26	08:11	06:54	ירושלים
08:44	08:22	08:12	07:08	08:45	08:23	08:14	07:10	בני ברק
08:47	08:25	08:13	07:01	08:49	08:27	08:15	07:02	חיפה
08:44	08:22	08:12	07:08	08:45	08:23	08:14	07:10	אשדוד
08:45	08:23	08:10	06:52	08:47	08:25	08:12	06:53	בית שמש
08:45	08:23	08:11	07:09	08:46	08:24	08:13	07:11	קרית גת
08:47	08:25	08:12	07:04	08:49	08:27	08:13	07:05	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפוס ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים ☎ שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉ g5337722@gmail.com

תורת ה' תמימה משיבת נפש

דווקא בזמנים טרופים אלו, נאחזים בתורה
ושואבים ממנה שלווח נפש אמיתית!

יהודי יקר! הצטרף עוד היום
לרבבות לומדי הדרך היומי

הקוראים הנכבדים מתבקשים להתפלל וללמוד לזכות הנדיב הדגול רגב בן מרים, שיזכה לשמירה והצלחה

גיליון מס' 453

פרשת במדבר, ד' בסיון תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

במדבר סיני (א, א) - במדבר בגימטריה גרים עם האותיות, לרמז שהתורה נתנה דוקא במדבר, כדי שיבואו הגרים ויתגורו. (קולו של יעקב)

באהל מועד (שם) - בגימטריה קנ"ט עם הפולל כמנין פסוקי הפרשה, וכמנין נוטריקון התבות באהל המועד היתה בו השראת השכינה, ואחרי החזקת השכינה בו ירדו המלאכי השרת, וקשרו ב' פתרים בראש כל אחד ואחד מישראל. וכן כנוטריקון השבטים היו הולכים בארבעה דגלים במדבר, ועל כל העמים נפלה אימתה ופחד, המן היו אוכלים, בענין פסו, גם באר דמרים הולכת אתם. (אסוד השמו)

כליזכר ללגלגתם (א, ב) - בגימטריה אלו עלידי שקלים בק"ע, שקד נמנו. (תולדות אברהם יצחק) נשיאי מטות אבותם (א, טז) - נוטריקון אמן, ותבת ראשי שאחריה נוטריקון אמן יהא שמה רבא, וסופי התבות העדה נשיאי מטות אבותם הו מיתה, לרמז שהנהגה בענית אמן יהא שמה רבא, פותחים לו שערי גן עדן. (כרם ד"ל)

ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר הוי"ה את-משה בהר סיני ואלה שמות בני-אהרן הכהן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר (ג, א-ג) - בגימטריה לא מזכיר אלא בני אהרן ונקראים תולדות משה, שלמדן בתורה, שקבל המלמד את בריהו בתורה הוא כבנו וכאלו ילדו, כדברי חז"ל שבני אהרן נחשבים בני משה. (מגנות)

מחלי ומושי (ג, כ) - מחלי נוטריקון חכס-לב יקח מצות, ופסוק זה דרשו חז"ל על משה רבנו, והוא מקמו בשם ומושי שעולה בגימטריה משה טוב, כפי שנאמר על משה רבנו ותרא אותו כייטוב הוא. (אור החמה)

זאת עבדת בני-קהת באהל מועד קדש הקדשים (ד, ד) - רמזות כאן שלש המצות המוטלות על נשות ישראל, מנשים באהל תברך, והן נוטריקון קה"ת - קדשה, הדלקת הנר, תרומת חלה, ועלי-ידן זכות הנשים בקדש הקדשים ליאור באור ה' על פני השכינה. (מחנה דן)

בנשתם את-קדש (ד, יט) - נוטריקון אבק, רמז למובא בספר חסידים על רבנו יעקב ברי-יקר, שכבד בזקנו לכני ארון הקדש. (אור משה)

ספורים בפרשה

והנו בני ישראל איש עלימחנהו ואיש עלידגלו (א, נב)

בעיר פינסק התגורר סוחר יהודי בשם מאיר, שכנה בשם 'מויטשע'. פעמים רבות היה נוסע לפטרבורג הנידה לצרכי מסחרו, ופעם אחת קשהזר משם, פגשו ידיד בשם ר' וליול, שהתענין אצלו על הנעשה בעיר הגדולה. לשמע שאלתו נאנח הסוחר ואמר: "דע לה, שגזרה רעה ממשמשת ובאה על עם ישראל, שכן שמעתי בחצר המלוכה בפטרבורג, כי החלטה יצאה מאת המלכות לגרש את היהודים שמגוררים בכפרים, ולהעבירם אל הערים הגדולות". זמן קצר לאחר מכן, נכנס ר' וליול לרבו ה"בית אהרן" מקרלין, והרבי התענין אצלו אילו חדשות שמע ממייטשע הסוחר ששב מפטרבורג. בלב כבד ספר החסיד את השמועה הקשה, והרבי שקע בשדון-לב. גליל שבת-קדש היה שרוי בדאגה רבה, ולפתע נער והחל לספר: "בימי של מורי וחותני רבי מרדכי מקרמניץ, החלו השלטונות לגרש את היהודים הכפריים, והוא נשבר מאד מהגזרה וסגר את עצמו בך. ובגליל שבת-קדש, בעת שחותני ישב ליד שלחנו והחל לומר את הפיוט 'כל-מקדש שביעי כראוי לו, כל-שומר שבת פדת מחללו, שכרו הרבה מאד', עצר ושאל 'מהו השכר? והשיב מד' על-פי פעלו' - על-פיו נעשה ונפעל הכל. ואמר 'אני מרדכי, גם-כן שומר שבת, ולכן אומר אני איש עלימחנהו ואיש עלידגלו, ואמנם באותו שנוע בטלה הגזרה". ה"בית אהרן" סים את דבריו והנאספים הבינו, כי בקד פעל ישועה בדרך נס. ואמנם, מיד לאחר שבת התקבלה הבשורה הטובה כי הגזרה התבטלה. וכאשר שמע זאת מיטשע הסוחר, השתומם ואמר: "דעו לכם שמעשה נסים יש כאן, כי כאשר שהיתי בפטרבורג שמעתי כי הדבר מני וגמור אצלם, והנה התבטלה הגזרה בנס".

תולדות אהרן ומשה (ג, א) - שקבל המלמד את בריהו בתורה, כאלו ילדו (רש"י) המשגיח רבי גד איזנר, נודע באיש חנוך מבהק, ומסירותו לתלמידיו היתה מיוחדת. בנפשו הרגישה הבין לנפש חניכו, ורגיל היה לומר, כי השיטה הנכונה בחנוך היא להתנהג כגפרור בוער. כשמחזיקים אותו במאון הוא כבה מיד, אלא יש להטותו ולאפשר לשלהבת שתעלה, ואז לישרו אטיאט. וכך היה מפרש את דברי חז"ל "כל המלמד את בריהו בתורה, כאלו ילדו" - "כל אימת שבא המחנך להעניש את התלמיד, ישנה בנפשו 'כאלו ילדו', כאלו הוא בנו, ויחשב אם גם אז היה מענישו או מותר לו מחמתו עליו".

ה"חקל יצחק" מספינקא, חבב כל תלמיד משיבתו באלו היה בנו יחידו. כמנהג הישיבות בימים ההם, היו התלמידים אוכלים 'מים' אצל תושבי העיר, ובשנים מאחרות יותר אכלו במסעדה שנפתחה בסמוך לישיבה. אולם יום אחד בשבוע, ביום שלישי שהכפל בו כי טוב, היו כלל תלמידי הישיבה, למעלה ממאה, אורחיו של הרבי בעצמו וסועדים על שלחנו. ספר אחד משרידי התלמידים, כי פעם הסב לסעדה בשלחן הרבי ביום התלמידים, אך עוד לפני שהספיקו לחלק את המנות, נקרא אל אביו שבא לבקר. המחלקים דגלו על מקומו ולא הניחו בעבורו מנה, אולם קשהזר ראה להפתעתו, כי הרבי לא חלק באותו יום שירים כמנהגו, אלא פסה את צלחתו והמתין עד שהתלמיד חזר. אז-אז הושיט לו את צלחתו המלאה כדי שישביע את לבו, מתוך מסירות אבהית וערנות לכל תלמיד כאל בנו.

היה היה

שאו אתראש כל־עדת בני־ישראל

דברי הרמב"ן פאן: "כי הבא לפני אבי הנביאים ואחיו קדוש ה', והוא נודע אליהם בשמו, יהיה לו בדבר הזה זכות נחיים, כי בא בסוד העם ובכתב בני ישראל וזכות הרבים במספרם. וכן כלכלם זכות במספר שימנו לפני משה ואהרן, כי ישימו עליהם עינם לטובה, יבקשו עליהם רחמים" מהיום מקור למנהג החסידים, למסר פתקה לידי הצדיק בצרוף פזיון־נפש, להפקד בדבר ישועה ורחמים.

היה זה בשנת תר"ח, בהיות רבי אריה מרדכי רבינוביץ מפוריסוב, אחד מארבעת הארזים שנטע רבי יהושע אשר מפוריסוב בנו של 'היהודי הקדוש' מפשיסחא, אברך צעיר לימים כבן ט"ו, לאחר שהקים את ביתו שנה קדם לכן, עם בתו של רבי אברהם זליג ארליך מנכבדי זולין. כמנהג הימים ההם היה האברך סמוך על שלחן חותנו, ושם זכה ליהנות מאורו של רבי שמשון צוקר מזולין, מהאריות שבחבורת 'היהודי', שגם היה קשור בקשרי חתון במשפחתם. בעקבות חתנו, נסע רבי אריה מרדכי אל רבי יחזקאל מקוזמיר שנודע כאחד מצדיקי הדור 'החזוה מלבלוי' העיד עליו ש"יש לו צורת אברהם אבינו", ואף הוא נמנה בין תלמידי 'היהודי'. היה זה בקר אחד, כאשר לזולין נכנס אדם רדוף־סערה ובפיו בשורת איוב. "פליט אנוכי מקוזמיר, לאחר שמגפה קשה פרצה בה והארץ משפלת. רבים מבני העיר נמלטים ממנה, ואולם הרבי מסרב לטובה, שלא להותיר את הצאן ללא רועה". חישמהר יצאו כמה אברכים כדי להפציר בצדיק לעבר לזולין לתקופת־מה, חבי כמעט־דגע עדי־עבר־זעם, ועמם היה גם האברך רבי אריה מרדכי, שהיה ראש המדרשים והציע לרבי לעבר לעיר מקלטם עד שוך המגפה. תחלה קבל הרבי את ההצעה, ואולם לאחר שעינו בגמרא הגיע למסקנה כי אל לו להמלט, אלא לשים מבטחו בה' ולחזק את בני עירו בשעת צרה. "יבולים אתם לחור לבייתכם", אמר, ופנה בחביבות לרבי אריה מרדכי בדבר אב אל־בנו: "אולם אתה, אריה מרדכי־לה, אתה תותר פה אצלי". בהלה אחזה באברך: "הלא צעיר אנוכי לימים, וירא אני לנפשי שמא אדבק חלילה במגפה הקשה", אמר בקול רועד, ואולם הרבי הרגיעו ואמר בבשחון מלא: "אל דאגה. אני נוטל אותך על כתפי ועל אחריותי, ואני מבטיחה בהר־צדקי שלא יארע לך מאימה. אולם תנאי אחד אני מתנה עמך, שלא תצא בכל מביתי ללא רשותי, כדי שלא יארע לך שום נזק חלילה".

שלשה עשר שבועות רצופים, עשה רבי אריה מרדכי בחדרו של רבי יחזקאל, ואותה תקופה לא משה מזכרנו כל־ימיו. הוא זכה לראות מקרוב את עבודתו בקדש של הצדיק, והיה עד לתפלות הרבות שערך להצללת בני העיר מהמגפה הקשה. באותם ימים קשים, עמד הרבי ליד החלון הפתוח מחשש הדבקות בגנפי המחלה, והחסידים היו מגישים לו מבעד לחלון את פתקאותיהם כדי להזכר לישועה ורחמים. לאחר קריאת כל־פתקה, היה הרבי מבקש מרבי אריה מרדכי להניח אותה על־גבי השלחן שבחדר, ואולם לעתים הורה לו להניח פתקאות מסוימות על שלחן אחר שעמד בינ־רתים. תחלה לא הבין את פשר השוני בין הנחת הפתקאות על שני השלחנות, ואולם לאחר שעקב אחר הדבר, התפעם רבי אריה מרדכי לראות עד היכן חזזות עיניו הקדושות של הרבי. כל פתקה שהנחה על השלחן הרגיל, היה סמן לטובה והחולה התרפא בדרך גם, ואולם כאשר הרבי מסר בידו פתקה להניחה על השלחן הצדי, ידע רבי אריה מרדכי כי גורלם של המזכרים בו נחרץ ואין להם עוד תקוה. והנה הגיעה אשה מרת־נפש ודמעתה על־לחיה, ובקשה מהרבי להעטיר על גנה שנדבק במגפה. הרבי נאנח עמוקות למשמע הבשורה האיסה, ובלב כבד הורה לרבי אריה מרדכי להניח את פתקתה על השלחן הצדי. הפתקה המבעית והמצמרר חזר על־עצמו שש פעמים! וזכה אחר זה אבדה האם השפולה את ששת בניה הצעירים במיטב ימיהם, וכל לב נמס לקול בכייתה וצעקתה. והנה הגיעה האם הפולה את ששת בניה הצעירים במיטב ימיהם, וכל לב נמס עדיפה מהמגפה הקשה. את בכיתה הסוער לא נתן לתאר, ולבו של הרבי כמעט נקרע מרוב חמלה ורחמים, ואולם למרות זאת סמן לרבי אריה מרדכי להניח את פתקתה השביעית במספר, על השלחן הצדי. הפעם לא הצליח רבי אריה מרדכי לעמוד במשימה. הוא לא היה מסוגל לבצע את המשימה כפי שגדרש, ובגדים רועדות החליט לעשות מעשה והניח פתשאי את הפתקה על שלחן החיים. והנה נעמד הרבי בסמוך לשלחן זה, כדי להתפלל על החולים המזכרים בפתקאות שנעזרו עליו, ולפתע עצר את תפלתו ואמר: "אריה מרדכי, האם לא עשית פאן היום משהו? חנרון התפשט על־פני האברך הצעיר, ובקול רועד נאלץ לספר את אשר עשה. ידע לך", אמר הרבי בקול נוקב, "כי לולא ההבטחה שהבטחתי לך כי אטל אותך על־כתפי, היית נהפך כרגע לגל של־עצמות. היתה לי פאן מלחמה קשה של נפש תחת נפש, וחייה היו תלויים בחוזה השערה. וכי חושב אתה שמדת אהבת ישראל שלי קטנה משלך? אלא שבשעה שמביאים לפני פתקה, רואה אני בה שהיא לאחר גזר־דיו, וידי כבולות מלהמשיך רפואה מר־השמים. ואולם בהיותה בן לאביה הצדיק, הצלחת להמשיך ישועה לאותו בן יחיד, על־יאף שגבר נגזר דינו". הרבי שקע בהרהורים, ולאחר זמן־מה אמר: "אולם התקון שלך יהיה בארץ־הקדש, ולשם תעלה ברבות הימים ותתקע בה יתד נאמן". כחצי יובל שנים לאחר מכן, בשנת תרל"ד, השליך רבי אריה מרדכי מאחורי גוו את אדרת ההנהגה והרבנות בפולין, ועלה לארץ־הקדש. ועליתו זו היא שהצילה את משפחתו מגורל צאצאי אחיו שנספו רבם ככלם בשואה האיסה, ואלו מחלציו יצאה משפחה ענפה בישראל עד ימינו אנו.

מאורות

ישראל מויזניץ ה"אהבת ישראל" ליום ההוליא ב' בסיון תרצ"ו

מגדולי הצדיקים הנוצעים, מנהיג־דורו ורבו של ישראל, גאון בתורה ומיחד במדות. נודע באהבתו הגדולה לכל ברי־ישראל, וכה נודע על־שם ספרו ה"אהבת ישראל". הנהיג את עדת חסידי ויזניץ במשך ג"ם שנים, והשפעתו היתה על רבבות מישראל שהלכו לאורו ונהגו ממנו עצה ותושיה. באישיותו התמזגו מלכות בית ויזניץ ורזיו, ופעם פשהלך בחוצות קרקא, פגשו יהודי זקן שהביט בו ואמר לו שהוא דומה לזקנו השבא קדישא מרוזין. מצערותו נודע בהחמדתו העצומה בתורה, עד שזקנתו חששה לבריאותו ובקשה מזקנו ה"צמח־צדיק" שיורו לנוח בלילה. פעם היה שקוע עם אחיו בלמוד, וזקנם האזין להם מהחלון ונהנה משקידתם. לאחר שזקנם פנימה נהלה הנכדים, אף הרבי הרגיעו ואמר: "שעמה פירטוב סחרה" - כאשר רואים כי התורה טובה וטעמה, אזי לא יכבה בלילה נה' ולומדים לאור הנר באישון לילה... בהיותו בן י"ד, שלחו אביו יחד עם אחיו שהיה אז בן י"ג, להפחן אצל רבי יוסף שאול נתנון שנודע כגאון הדור, ולקבל ממנו סמיכה להוראה. בהגיעם לא גלו מי הם, והרב התפעל מאד מדיעותיהם והעניק להם כתב־סמיכה. פעם בקר זקנם את רבי יצחק אהרן איטינגא מלבו, והלה אמר לו: "שמעתי שיש לך נכדים שיודעים ללמד, מדוע אין הם פותחים לי דברי תורה?" והרבי השיבו: "התורה שלנו היא שלא עלימנת להתפאר", ואולם להפצרת הרב בקש מנכדיו לשגר מחדושיהם אל רבה של לבוב.

יוסיף דעת

בין הכינויים והחתימות הנהוגות למשפחות בישראל למשפחות לבית אבות, הוא מנהג הספרדים לחתום אחר השם את התואר 'ס'ט'. הסברים שונים ניתנו לפתרון נטריקון זה. והדעה הרווחת היא שהוא 'ספרדי טהור', וכפי שמסביר ה'תורה תמימה' כי הכוונה היא לטהרת הייחוס, לאחר שבתקופת האינקוויזיציה בספרד נאלצו רבים להתנצר למראית עין וחיו כאנוסים, אולם אלו שמוסרו לא נבשם ולא הסכימו לעבור על דת־ישראל אפילו כלפי חוץ, חתמו עצמם 'ספרדי טהור' לומר שמרו על ייחוסם בטהרה. ויש שהדפיסו כיום סידורים בנוסח עדות המזרח, וכתבו עליהם 'נוסח ס'ט'. אולם דעה זו נדחתה מכך שכבר נמצאה חתימה זו בשו"ת "כרוח יהודה" לרבי יהודה בן הרא"ש, ושם חותמים כמה חכמים בחתימה זו בתקופה שקדמה בהרבה לגירוש ספרד, וגם מכך שהיו חכמים אשכנזים שחתמו כן בגון החכם צבי ועוד, וכן תימנים כגון המהר"ץ ועוד. אחרים תרו את הנטריקון 'סין טין', שהוא תרגום הפסוק בישעיה "רפש טיט" - 'סין טין' לשון ענוה; ובטעות כתבו רבים שהוא תרגום "עפר ואפר" שבתורה, ובאמת שם מתורגם "עפר וקטם". והרב נאמן ס'ט, כותב על־כך "ויש משתבשים לפרש ס'ט סימן טוב או סין טין, ואולי נכון לפרש סבל טיט בלשון־הקודש, אי נמי סורו טמא, כי בעונות הרבים בארץ־הקודש סורו טמא קראו למו כידוע... והכל הבל", ולכן הוא קובע כי הוא נטריקון 'סופיה טב', ומביא ראיה מתימתי רבנו האבודרם "יד בן יוסף ס'ט", בר דוד נ"ע, בן אבודרם, שמשמע שהתואר נכתב על־החיים ולכן כתבה על עצמו ולא על זקנו שכבר נפטר, ואם הכוונה 'סין טין' לשון הקטנה, הרי הוא פוגע בכבוד אביו. ובאמת נמצא מקור לזה בספיקתא זוטרתא בראשית: "היני דאמרי סופ טב - כולך טב", וכן חתם הפרי חדש בחתימה מלאה 'סופיה טב', ומנצלה גם החתימה 'ס'ט' נטריקון סופיה יאה טב, בלשון בקשה להבא, וכך נהגו חכמי מרוקו לחתום בלשון 'א - סופיה יאה לטב אמן.

את האנשים האלה אשר נקבו בשמות

המעשה התרחש לפני כמאתים שנה בקרקא הגדולה, שהיתה עיר גדולה לאלקים במשך מאות בשנים. אחד ממבדי העיר היה יהודי בשם ר' צבי הירש ב"ר ישראל פיאסקר, שזכה לשם טוב והיה מוקיר רבנו. החל משנת תר"מ, התמנה לפרנס הקהלה ונשא בעל צרכי העיר, פשהוא מתמסר לבניה ועומד ליימנם. הוא זכה גם להשתדף עם גדולי הדור, באשר בנו האחד היה חתן רבי יצחק הכהן מפייטשוב אחיו של בעל "פטר בהנה", והשני חתן רבי יעקב הלוי מוולברום ראב"ד קרקא.

היה זה באחד הלילות בתחלת החדש, כאשר הירח אינו נראה והדרכים חשוכות ואפופות עלטה. שתי דמיות אפלות עשו את דרכן בחשאי בסמטאות הרבע הנוצרי בקרקא, ואם היה אימי עוקב אחריהן, היה רואה כי הצמד יודע את דרכו היטב. פניהם היו מועדות אל המנזר הגדול, כשבלבם תקנה כי המקום שומם ואפשר יהיה להתגנב אליו ראים. ואכן התקנתם התממשה, ועל-נקלה הצליחו לחדר פנימה מבלי לעורר רחש. בזריזות אספו את כלי הפלחן היקרים שבמנזר אל שק גדול, ונעלמו בלעמט שבאו. הגנבים היו תושבי קרקא, שעל-אף היותם נוצריים מבטן ומלדה ואף בקרו לא פעם במנזר כשאר בני אמונתם, לא יחסו שום חשיבות למקום והבינו כי אין פאן אלא אחיות עינים, וכשנזקקו למזון רב לאחר שהפסידו את כספם בעסקאות מפקפקות. החליטו לגנב את כלי הזהב שבמנזר ולמכרם בסתר. הבקר אור, וקרקא הנוצרית היתה כמקרה. השמועה הגיעה גם לאוני יהודי העיר, אולם הללו לא יחסו לענין כל חשיבות, שכן מה להם ולשקוצי המנזר הנוצרי? אלא שמהר מאד התגלגלו הדברים בלפי יהודי קרקא, וספנה חמורה דחפה על-ראשם. ימים מספר לאחר מעשה הגנבה, העזו הגנבים להציע את שללם לאחד מסוחריו כלי הזהב שבעיר, והלה קשר מיד בין הדברים. עד מהרה השלכו שני הגנבים אל בור הפלגא, והקמרים הזועמים הפליאו בהם את מכותיהם. מי נתן לכך את העצה לחמוס את הפלים שבמנזר? זעקו הגלחים בצעף, והשנים שהיו חדורי שנאת ישראל מאז עמדם על דעתם, מהרו להטיל את האשמה על היהודים שונאי נפשם. "לא על דעת עצמנו עשינו את מעשה הגנבה", אמרו בהתגוננות. כשכל גופם דואב מהמכות הנמרצות שקבלו, "שכן שני יהודים מתושבי העיר, הם אלו ששכרו אותנו לבצע את-הגנבה, ובעצתם עשינו מה שעשינו". בסתר לבם ידעו הקמרים, כי דברי שקר בפי הגנבים, ולאמתו של-דבר הם בעצמם יזמו את הגנבה מתחלתה ועד-סופה, אולם הבושה מגנבת פליהם עדין צרבה בבשרם, והפתרון בגלגול העלילה על יהודי העיר, היה בשבילם מוצא של-זכה. הפושעים הוצאו לאלתר מתאם, ובלווי שוטרים הובלו אל רחוב היהודים שבקרקא. יהודים רבים עברו לפניהם מבלי לדעת את גדל הסכנה, והנה יצאו מאחד הבתים שני יהודים גבוהיקומה, וצמד הגנבים הצביע עליהם ללא הסוס. "הנה, אלו שני היהודים ששכרו אותנו לבצע את הגנבה במנזר". ובעוד היהודים עוברים לפניהם, הטילו השוטרים אוקים ביניהם והובילו תחת משמר כבד אל בית-המשפט. בלחץ אנשי הקמורה שדרשו נקם, לא חקרו השופטים את הענין יתר על-המדה, האזינו בחצי פה לעדות הלסטים, והוציאו את גזר-דינם של היהודים למות. פחד ובהלה אחזו את יהודי קרקא לשמע פסק-הדין, ובביתם של הנדונים היתה תאניה ואניה. בני המשפחות התרוצצו בין פרקליטים ואנשי משפט, אולם כלם פכרו ידים ביאוש, וטענו כי אפסה כל-תקנה.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

כפי-פקודי תלויים וגו' (ט, לו) - רמב"ן ז"ל תמה בדרך שיש לתמוה בו, כי תלויים הן הנה דודי ה' וקרויבו ואשר לא חטאו בעגל ולא נגפו ולא הורגו ולא השקו, ואיך נתמעטו בלי-דך מכל השבטים שאינם מציעים במספרם מן חדש לחצי שבט הקטן שבישראל... והבין בעיני הוא, כי שבט לוי מעשה אחד להם כמעשה עמרם, אשר שלח את אשתו בשביל גורת הבן הילוד, והטעם, לצד שהיו מענינים ולא נשתעבדו, לא נמס לבבם בלי-דך לראות נטעיהם משלבים ביאור, כמעשה איש ישראל אשר מצד השעבוד ועל העבודה הוול והוקל בעיניהם ובלבבם, לראות ילדיהם משלבים ביאור. גם שהיו מזלזלים בעצמן לילד ולעובד בשדות ובמחלות הארץ אשר אין אדם נכבד שנפשו מכבדת עליו כשבת לוי ועגל פו. וזה לך האות כי עמרם שלח את אשתו, ולא הצרף הכתוב להודיע את הדבר שגם בעמרם לא הגיד הכתוב הענין אלא מהשפלות הענין נודע, וללמד על כל שבטו יצא. וזו היא סבת מעוטים, כי אם אין דברים אין תשיש. והגם שמצינו שעמרם החזיר גרושתו, אין ללמד ממנו שפלט החזירה, כי הוא זה אשר בא אליו הדבר בגבואה, כמאמר חז"ל באגדה ובדברי החרה הקדוש בפיסוק וילך איש וגו', וכמו שאמרו גס'ן פסיקו ותתעב אחתו וגו' שהלכה לראות מה יהיה בגבואתה. ואם תאמר למה שבט בן-תורה עשה מעוט פריה ורביה, אולי שדנו בה למען לא יגיע לריק ולא נלד לבתלה, וכיוצא בזה מצוי שאמרו שאסור לשמש משתו בשנת רעבון, הגם שיש מניעת פריה ורביה, ודנו כמורכב לצד כליו הננים החברים נמנעו בליעקר, ומעתה אדרבה עשה ה' עמהם גם שנשארו מהם מספר זה, ולזה אחר זמן שהיו עסוקים גם הם בפריה ורביה פרו ושרצו יותר מאשר השבטים.

דברי הימים

בג' בסיון ת"צ, נפטר המקובל רבי יוסף אירגאס מליורנו, שנחשב כאחד מגדולי המקובלים והתפרסם בספרו "שומר אמונים" - מבוא לתורת הקבלה, הבני בצורת ייחוד בין שאלת-אל המצדד בלימוד הגולה, לבין יהודיע המצדד בלימוד הסתר ומלמדו את יסודות הקבלה ומתרחץ מתיחותו עליה. דמות בלתי היה, גאון בתורה מצעירותו וכבר בגיל י"ח החל ללמוד בקבלה. תוך שבעה שבועות בלבד, הספיק ללמוד את יסודות הקבלה מפי הרב"ד רבי בנימין הכהן ויטאלי, תלמידו של רבי משה צנז שקיבל מתלמיד מהרה"ו. לחם מלחמת חורמה בשבתאי נחמיה חייו חיון שהגיע לליורנו כדי לבקש ממנו הסכמה על ספרו, אולם הוא זיהה מיד כי אין כאן אלא העתקה של הספר השבתאי רזא דמהימנותא' שהשבתאים ייחסוהו לשבתי צבי עצמו, והוא גירשו מיד מן העיר, בסיוע רבני ליורנו שגם פרסמו חרם על חיון. מחשש השפעתו של חיון, כתב רבי יוסף חיבור גדוד בשם 'תוכחת מגולה' ושיגרו לאמשרטרם, אולם חיון הדפיס את ספרו בקבלה בו השמיץ את רבי יוסף בדברי הבל, וטענותיו נדחו בספר "הצד נחש" שחיבר רבי יוסף, על משקל ספרו של חיון 'הצד צבי', ועל משקל השם חיון שדומה לשם חייא בארמית ומשמעותו נחש, וכן נכתב בחרם שהוציאו נגדו בירושלים בשנת תס"ח "המתועב איש רע מעללים ובלעיל, משורש נחש יצא צפע, האי חויא בישא". תלמידו רבי מלאכי הכהן בעל "יד מלאכי" הדפיס את תשובותיו בהלכה בספר 'דברי יוסף', והנהגותיו על-פי הקבלה נדפסו בספר 'פרי מגדים'. לאחר שיצא הספר "שומר אמונים" לרבי אהרן ראטה, מכנים את רבי יוסף אירגאס בשם בעל "שומר אמונים הקדמון". בפטירתו היה רק בן מ"ה, וקברו נשתמר בעיר הולדתו ליורנו.

וכאן התגלה הפרנס ר' צבי פיאסקר בתבונתו ובמרצו. העלילה השפלה הונאה לידיעתו בידי נשות הנדונים למות, וזעקותיהם שיצאו מקירות לבם החרידהו להפגם לעבי הקודה, ולהציל שתי נפשות מישראל מרדת שחת. פעלתו הראשונה היתה השגת ראיון דחוף עם מלך פולין דאז, סטיניסלב פוניאטובסקי. לאחר שגולל לפניו את העלילה פלה, הציע מהלך גאוני שהבקיך גמחוהו במהלך הנסיעה אל ארמון המלוכה, ובחסדי שמים מצא הדבר חן בעיני המלך והוא נתן לו רשות לעשות פטוב בעיניו. עם שובו אל בית-המשפט, כאשר הצו המלכותי בידו, הסתודד מעט עם ראש השופטים, ולאחר זמן-מה הובאו הגנבים לדיון. מדלת צדדית, הכנסו שני יהודים גבוהי קומה, שהושבו על ספסל הצאשמים, וראש השופטים בקש מהגנבים להביט בהם ולזהותם. הגנבים העיפו בשנים מבט קצר, וללא הסוס קבעו כי אלו הם השנים שדרבנו אותם לבצע את-הגנבה, ואין להם בכך כל-ספק. "האם אתם מוכנים להשבע על-כך?" שאל ראש השופטים, והשנים קפצו מיד ונשבעו בקדושי הצרות, כי אמת בפייהם. לשמע השבועה, הוצפו פניו של ראש השופטים בדם, והוא סמן מיד לאחד השוטרים באולם להכניס את החשודים בפשע. עיניהם של הגנבים קמו מפחד פגולו כי נשבעו לשקר, שכן בתבונתו אתר הפרנס שני יהודים שהיו דומים במבנה גופם לשני החשודים, ובחסר זהירותם נכלו הגנבים בפח היוקשים. היהודים שחררו מיד, ועל הגנבים הוטל עניש של הגליה לארץ גזרה עם עבודת פרך. יהודי קרקא עלצו לשמע הבשורה הטובה, ושמו של הפרנס ר' צבי נשא לתהלה. גם המלך עצמו השתאה על תבונתו של הפרנס היהודי, ולא את הוקרה שנה את שם משפחתו פיאסקר לשם הפולני פיאסקקי, ובשם זה נקראו צאצאיו תושבי קרקא לדורות. הפרנס ר' צבי הירש נפטר במיטב-ימיו בשנת תקנ"ה, והותיר אחריו רכוש עצום, כשהוא נוטל כצידה את מעשיו הטובים. נכדו שנקרא בשמו, ספר את המעשה לנכדו היביליוגרף ד"ר חיים דב פרידברג מקרקא, והוא שמרו לדורות בספרו "לוחות זכרון" לתולדות קרקא וחקמיה. ♦

מטעים

איש ראש לבית אבותיו הוא (ד.א.ד)

תבת איש מטעמת בטעים הבדי, שבאורה לשון שבירה והיא מרמזת על מדת הענוה, שבאשר האדם מתנהג בענוה הוא מניע להיות ראש לבית אבותיו הוא, וסוף הכבוד לבוא. ותבת ראש נוסריקון שתקנות אנוש רמה, וכן ראש אותיות שאר מלשון שירים שהוא רמז לענוה, כדברי חז"ל הרוצה אחר הכבוד, הכבוד בדרך מסוגנו. (המאיר לארץ)

הפקד את הלולים עלי משפח הערת

התבות משפח הערת מטעמות בטעמי קדמא ואולא, לרמז לשומרי התורה ונוטרי העדת שבאים לתפקד את האחרים ולהזכיקם, שתחלה צריכים הם להקדים וללכת לתקן את עצמם, ועליהם להתנהג כראוי וכשורה, כדי שלא יאמרו להם בעת תוכחתם 'טול קורה מפני עינך'. (עטרת צבי)

מנגד סביב לאהלימועד יחנו

תבת מנגד מטעמת בטעים וקף גדול שהיא מפרדת מהתבות יחנו בני ישראל שלפניה, והתבות סביב לאהלימועד יחנו שלאחריה, כי זה סוד אהדותו של עם ישראל. מצד אחד אין לערב שייטות ומסורות של עדות ישראל, אלא איש עלי-מחנהו ואיש עלי-גדלו, אולם בתנאי שכלם יחנו יחדו סביב אהל מועד, וכל אחד יהיה חלק מהענבל הכולל ויזל חיי החובה ומחובות יוצאם. (יגור)

מדגש

במנין ישראל בפרשה נספרו: "כליזכר לגלגלת", דהינו לפי מספר הנפשות. מפאן נוצר 'מס גלגלת' המוטל על כל אורה בשנה בלי להתחסם להכנסתו. הגלגלת משמשת בתורה במשמעות ראש אדם חי, אולם כבר בתנ"ך נמצאת גם המשמעות של ראש אדם מת במשמעות הרווחת, כמו במקרים "כי אס-הגלגלת והרולים ופלות הדעים", ובשפטים "ותשלך וגו' על-יראש אבימלך ותרוץ את-גלגלתו". גם בגלשו חז"ל משמשת הגלגלת לראש אדם מת, כמוכא באבות "אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים". במדרש דרשו חז"ל את הפסוק בקהלת "ותרץ גלת הזקב" זו גלגלת, וכתבו המפרשים שמפני שהיא גלגלת לכו נקראת גלה, ומפני חשיבותה שהיא ראש לכל האיברים נחשבת כזקב שהוא החשוב שבכלם. אחרים משייכים אותה לשרש גל'ל הכפול, או לגלג'ל המרבע.

ממלה

רבי יואל מסתמך היה לועג על הפסחים עלישתי הסעפים, באין להם דרך סלילה ללא תת. וזה אמר פעם בהיותו בארשיזא בשנת תרצ"ז: "בפרשת במדבר נאמר, שבנסע המחנה נתנו כסוי עור תחש על ארון העדת, וחז"ל נחלקו אם התחש שבימי משה טמא היה או טהור. והדבר תמוה, מדוע בקשו חז"ל למקבש שהתחש היה טמא? אלא שהתחש היה מתפאר בגוונים שלו, ולכן מתרגם אנקלוס 'ססגונא' - ששה גוונים, ואם-כן לא יפלא שהשבוהו לדבר טמא, כי לאמת יש רק גוון אחד, ומי שיש לו כמה גוונים ועודות, אינו אלא איש טמא העטוי במעיל תחש..."

פרשת במדבר נקראת תמיד לפני חג השבועות, וכשם שעוסקים בהלכות החג טרם בואו, כך יש לעסוק במדת השלום טרם בוא חג השבועות, שבו קבלו ישראל את התורה הקדושה 'כאיש אחד בלב אחד', והחיד"א מצא רמז לכך בתבות שבשם הפרשה 'במדבר' סיני' שהן בגימטריה בשלום.

בין רבי ברוך ממזיבוב ורבי לוי יצחק מברדיטשוב גבה טורא, ואף שלמראית עין היה נראה כי יש מחלוקת ביניהם, הרי שדברים עמוקים היו בדבר, ואלו שהתערבו בענין לא נקו משמים. פעם בא אחד וספר לרבי ברוך, כי ראה את הרב מברדיטשוב מביט בשעונו באמצע 'כתר', ובקש להביא את ריחו של רבי לוי יצחק. נענה רבי ברוך ואמר: "שוטה שכמותך, אין לך משג בגדל מעלתו של הצדיק. תפלתו פה נלהבת, עד שנשמתו פמטט ופורחת מגופו מרב דבקות בבורא יתברך, ולכן הביט בשעונו כדי להשיב נפשו בעולם הקמרי, ולא יסתלק חלילה מר'העולם". וכן מספרים על האדמו"ר הזקן בעל התניא, שגם עמו היה רבי ברוך בחלוקי דעות, וכאשר בקש אחד מחסידיו של בעל התניא לעמד לצדו, הורה לו רבו לבל יכניס עצמו בין ההרים הגבוהים כדי שלא יפנה באש המחלוקת. לאחר תקופה הזכיר לו רבו את הדבר, ואמר: "אם חושב אתה שהיתה זו מחלוקת פשוטה, אינה אלא טועה, אלא היה זה המשך המחלוקת בין שאול לדרוד".

רבי זרח ברורמן, היה מגדולי ירושלים וגאוניה, ועסק רבות בגמילות-חסדים ובהקבאת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. מסירותו הגדולה לשלום היתה לסמל ודגמה, עד שהיו מכנים אותו 'ר' זרח עושה השלום'. פעם התכבד בסנדקאות אצל אחד משומעיו-לקחו, אולם כאשר היה בדרך להתכבד במצוה הגדולה, נודע לו על משפחה מסוימת שדיו-דברים התגלע בין בניה בענין מסים. מיד דחה רבי זרח את הסנדקאות, ופנה למקום הריב כדי להשלים בין הצדדים.

רבי שמעון שקופ בעל "שערי ישר", שנודע באחד מגאוני דורו, ישב פעם בתקופת נפש בין עצי היער, והגה בתורה במנוחת הנפש. לפתע הגיעו לאזניו קולות של שני ילדים שמריבה התגלעה ביניהם על צעצוע מסוים שמצאו, וכל אחד טען כי הוא המוצא הראשון. פנה אליהם הרב, והחל לדבר על-לבם ברוך ובנעימות, פשהו מסביר להם במאור פנים כי בסניה זו כבר דנו האמונאים בגמרא בשאלת 'שנים אוזנים בטלית', והאריך לפיכך להניח דעתם, עד ששב השלום עליהם.

רבי יוסף חיים זוננפלד, היה נוהג לשהות מדי יום בבית-הכנסת לאחר סיום תפלת שחרית, כדי ללמד את סדריו הקבועים, ורק לאחר מכן פנה לביתו לפת-שחרית. בקר אחד, שמע את אחד המתפללים, שהיה תלמיד חכם מפלג אף היה תקיף בדעתו, ביצע הוא מספר לחברו על פלוני מלומדי ושיבת תורת חיים', שמתיסר בבית-הרפואה 'שערי צדק' ויבדעתו לבקרו. 'אולם, אני לא אקבל בשום אופן את החלוק הקבן שהשוער נותן לכל מבקר, בהתאם להוראתו של הרופא ר' משה וולף, מיסד בית-הרפואה', אמר האיש לחברו, "שכן בגדי נקיים ללא רבב, ואין כל סבה שאקבלש בגד שפבר לבשוהו רבים אחרים לפני. ואם יכול אני להבין כי הדבר מצדק לגבי אנשים שונים שבאים לבקר בבית-הרפואה בבגדים צואים ומקתמים, אולם אני אני-ודעת ובגדי צהרים ונקיים, ולכן לא אתיחס לבקשתו של שומר הפתח". רבי חיים שמע את הדברים, וכיון שהפיר את תקיפותו של האיש וידע כי יעמד על שלו, החל לחשש שמא יגרם הדבר למחלוקת ועגמת נפש, כאשר האיש לא ירצה למלא אחר דרישתו של השוער, וגם אם יעלה בידו להכנס, מיד יגרש בידי הרופא הקפדן, וכדי בזיון וקצף. המשיך רבי חיים בלמודו, וכאשר הבחין כי האיש פונה לצאת מבית-הכנסת, קם ממקומו ואמר לו: "שמעתי שתלמיד-הכם פלוני שוכב ב'שערי צדק'. שמא עלה בדעתך לבקרו? ואם-כן, הבה ונלך יחד". שמח האיש על ההצעה, שכן לכבוד יחשב לו להתלוות לרבה הנערץ שלי-ירושלים, וכאשר בקש לשפר פרקה עקב המרחק הגדול מן העיר העתיקה עד 'שערי צדק', מנע זאת רבי חיים מפניו והלך ברגליו את כל הדרך הארכה. עם התקרוב לשער בית-הרפואה, הודרו רבי חיים ברב חקמתו ופקחותו, צעד בזריזות קדימה, ובקש מהשומר שני חלוקים צהרים. בראשון התעטף במהירות, ואת השניה הושיט לבין לחייתו...

רבי שלמה זלמן אוירבך היה ידוע במדותיו הנאצלות וברדיפתו אחר השלום, ולא לחנם היה אהוב על כל שבטי ישראל לכל-גונו, בהיותו נוח לפריות והלך בתבונה נגד רוחו של כל-אחד. אולם כאשר נודע לו על מוסד מסים, שהעמידו בראשם מנהל אחד שלדעתו לא היה לטובת המקום, לא הסס לגלות דעתו ברבים כי המנוי אינו ראוי ויש לבטלו. יום אחד הרהיב אותו אדם שהתמנה למנהל המוסד, ועלה לבקר את רבי שלמה זלמן בעצמו בביתו. חשש גדול מלא את לבו למראה תגובתו של הרב, אולם לפליאתו קבלו רבי שלמה זלמן בסבר פנים יפות, ואף פברו למעלה מערבו פשהו מלוהו ביציאתו באחד מגדולי הרבנים. בשיתחו הסביר לו רבי שלמה זלמן, כי הוא לא מנהל מערכה אישית נגדו חלילה, אלא טובת המוסד עומדת לנגד עיניו ולדעתו הוא אינו האיש המתאים לנהלו. לאחר ששב רבי שלמה זלמן הביתה, קרא לבני-ביתו ואמר להם: "יודעים אתם מדוע פכדתי את האונח יותר מן הראוי לו? מפני שבזאת הפצתי ללמד אתכם לקח ומוסר, ביצע מנהלים מחלוקת אמתית לשם-שמים בלבד, ללא שום פניה אישית".

"ונשיא לבני אשר פגע יאל ברעקרו". כך מתבאר הקתוב בדרך צחות: יש לך אדם שהוא 'פגע יאל', דהינו שהוא מפציר תדיר בתפלה לפני ה', ומפגיג בו בבקשות ובתחנונים. אולם לאמתו שלי-דבר אינו אלא 'ברעקרו' - הוא עובר ישראל, ותפלתו תפלת שאן... (רבי ישראל מווילנעניק)

הקוראים הנכבדים מתבקשים להתפלל וללמוד לזכות הנדיב הדגול רגב בן מרים, שיזכה לשמירה והצלחה

גיליון מס' 454

חג השבועות תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

והג שבעת תעשה לך (שמות לד, כב) - חג השבעות נכתב תמיד בתורה חסר וא"ו, ובו רמזים ארבעת שמות החג, שבעת נטריקון שבעות, בכורים, עצרת, תורה. (החת"ם סופר)

מנהגי חג השבעות רמזים בשם אהרית, והם אקדמות, חלב, רות, ירק, תקון ליל שבעות. פי התורה נקראת ראשית, ואנו מקימים לא רק אותה אלא גם את המנהגים. (ליקוטי יהודה)

וישי הוליד את־דוד (רות ד, כב) - השם דוד מופיע בתנ"ך בלי יו"ד, ובדברי הימים נכתב דוד מלא יו"ד, לרמז שהיה דור עשירי לפרץ בן־יהודה, העשירי יהיה קדש. (החיד"א)

בחדש השלישי לצאת בני־ישראל (יט, א) - ראשי התבות בגימטריה מ"ט, לרמז שבני ישראל יצאו ממצרים מתוך מ"ט שערי טמאה. ולעמית זאת ראשי התבות ביום הזה באו מדבר סיני (שם) גם כן בגימטריה מ"ט, כי נכנסו אז אל תוך מ"ט שערי הקדשה, ונעשו מוכנים לקבלת התורה ביום החמישים. (תורת אמת)

ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו (דברים כד, יט) - בפסוק זה יש רמז נפלא לדין שכחה בספירת העמר. שאם התקיים בו ושכחת עמר, דהינו ששכח לספר יום אחד, אזי תלוי הדין, בשדה נטריקון ביום שלם - דלג התרבה, דהינו אם שכח גם כל היום שלמקחתו, אז דלג על התרבה מעתה ואילך. אבל אם לא - שכחת רק לילה אחד, אז תשוב לקחתו תספור שבועות וימים בכרחה. (נפלאות מתורתך)

חג השבעות יחול רק בימים אבד"ו, וסמנה אבדו גוים מארצו, דהינו שגויי הארצות נאבדו ביום זה מפני שלא רצו לקבל את התורה, וסופם שיאבדו מן־הארץ. והתבות אבדו גוים מארצו, בגימטריה גאולה ומשיח. (שערי נסים)

שבועות נטריקון ששה בסיון עלה והוריד תורה. דגלו עלי אהבה בגימטריה יום הנו"ן, הוא יום החמישים ובו נתנה תורה. (אבנת רוכל)

רות בגימטריה בזכותה יהיה הנאולה לנו, וכן ממנה יולד דוד ונא משיח גואל. (פרדס אליעזר)

מימות אלימלך איש נעמי עד רבי אלימלך מליד'נסק, לא היה שם אלימלך. (אוצר ישראל)

ספורים

שנה אחת בליל חג השבעות, נכנס רבי אהרן מקרלין לבית־מדרשו, וראה את הקהל יושב וקורא ב'תקון ליל שבעות' כנהוג בכל תפוצות ישראל. החפזון להספיק את כל־התקון לא מצא חן בעיניו, ולפתע נעמד והחל קורא ברוסית מדברת: "דאנואי טובאר! טובאר דאנואי!" כלומר 'תן סחורה, סחורה תן!' התסידים הביטו בו בהשתוממות, והרבי הסביר: "הרי מנהגו של עולם, שבאשר סוחר מבקש למכור סחורות שונות, אין הוא נושא אתו את כל הגלילים הפבדים, אלא לוקח עמו דגמאות מכל סוג ומין, ואותם הוא מראה לקונים. אך מתי יש לדגמאות ערך? באשר יש לו במחסניו סחורה מספקת מכל סוג. אבל אם אדם משוק רק את הדגמאות שבדודו, מבלי שהיה לו מלאי של סחורה, הרי לשוטה יחשב. והוא הדין ב'תקון ליל שבעות' שאומרים ערב קבלת התורה. גלילה זה מתנישבים לסדר את כל מה שלמדנו במשך השנה, תורה נביאים וכתובים, משנה וגמרא וכדומה. אולם מי שאינו לומד כל השנה, ובליל שבעות הוא קורא מעט כדגמה מכל־דבר, הריהו כמותו שוטה המציג דגמאות של סחורה ואין בידו סחורה. ולכן אני קורא אליכם ומבקש לתנו נא את הסחורה עצמה..."

אחד מחסידיו של רבי יואל מסטמר, בא פעם אליו לקבל עצה בעבור גיסו המתגורר בארץ ישראל ומתקשה שם בפרנסתו, והוא מבקש ברכה ועצה להגר לארצות־הברית. אולם למרות שחזר ושאל פעמים מספר, לא השיב לו הרבי מאומה, עד שפעם הפציר מאד ודרש תשובה ברורה. נאנח הרבי ואמר: "מגלת רות פותחת בפסוק ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ וילך איש מבית לחם יהודה, ודרשו חז"ל 'שפט השפטים' - דור ששופט את שופטיו, אולם מסבה זו לבד לא עזב אלימלך את־הארץ, אלא באשר התגבר הרעב ופרנסתו התמעטה, אז עזב את־הארץ. ובדומה לכה מתנהג גיסקה, הוא אינו מתמרמר על ירדת התורה ונסיונות מהרסי הדת לעקר כל זיק יהודי בארץ, ומשום כך אינו מהרהר שמא עליו לעזב את־הארץ. ורק משום חסר פרנסה הוא מבקש לעזב את ארץ־הקדש, היתכן בדבר הזה!?"

בעיר אוסטריה, בימיהם של תלמידי הבעל־שם־טוב, התגורר איש צדיק בשם רבי צבי הירש ב"ר שאול הלוי, שנפלאות ספר עליו. הסתפקותו במעט היתה להפליא, ובביתו הקטן היו ארבעה עמודים קבועים בארץ ועליהם לוח־עץ פשוט שעליו לשים את־העסה, והוא שמש לו בשלחן. בעמוד התומך את התקרה היה תלוי מדף פשוט ועליו נר חרס, ולאור הנר ישב ולמד יומם ולילה בהתמדה נפלאה, בלי לבקש לעצמו מאומה. גדולי העיר השכימו לפתחו, ובהם רבי ייב"י מאוסטריה ורבי אשר צבי מאוסטריה, והיו נוהגים לקבל פניו ברגל. פעם באו לבקר בחג השבעות, ודברו אודות המנהג לשטח עשבים ברגל זה והטעמים השונים לכך. אמר להם רבי צבי הירש: "לדעתי מקור המנהג הוא מדברי הגמרא בערובינו, שם מספר על רב אדא בר־מתנה שהלך לבית־המדרש ללמוד, וכאשר שאלתו אשתו מה תתן לבנה הקטן לאכל, אמר לה בתמיהה: 'האם תמו הירקות שבאגס? והרי אפשר להאכיל אותו בהם בלי תשלום'. ולכן שוטחים עשבים בחג קבלת התורה, כדי להראות עד כמה צריכים למסור את הנפש על למוד התורה, עד כדי הסתפקות באכילת עשבים להחיות כלי־נפש".

היה היה

דרשתו של בעלי התשובה בחג השבועות

איש האשכולות היה רבי אברהם ענתבי המכנה 'רבי אברהם הגדול', רבה הראשי של ארם-צובא. הוא חלף, בה ישוב על-מדין במשך שנים ארוכות, ונודע בגאונותו בתורה בנלח ונסקר, בחבוריו הגדולים במוסר והלכה, בדרשות ותשובות, ואת פייטיו משוררים עד היום בקרב קהלות ישראל. אולם למרות גדולתו בתורה ומעמדו פראש רבני אר"י, הצטין בענותנות יתרה ובמזגו הרך. מדי ערב שבת וחג, היה טורח ללכת בכבודו ובעצמו אל השוק, רוכש פרות וירקות, בשך ודגים וכל מטעמים לכבוד השבת והמועד, ומקים "מצוה בו יותר מבשלוהו" בדרכם של האמוראים פמספר בגמרא.

המעשה שלפנינו ארע בערב חג השבועות. אותו יום השפים הרב פמנהגו, ויצא מביתו פשהוא מעטף בטליתו ומעטר בתפליי. דמותו ההדורה השרתה הוד קדומים על דירי הרבע שהחלו אטי-אט לצאת מבתיהם, וכאשר הגיע אל בית-הכנסת היה מהעשרה הראשונים פפי שהדר פלי-ימיו פדי לטל פקר פנגד פלם. לאחר התפלה מסר את שעורו הקבוע לשומעי לקחו, ורק לאחר פשה ארפה יצא לדרכו אל השוק הגדול, פדי לרכש בו את צרכי חג מתן תורתנו המתקרב ובא. ובעודו פוסע בשוק, פשראשו שקוע פשרעפיו והוא פנסה פלפס דרכו בין הדוכנים השופעים שעמדו מכל עבר, הגיעו לאזניו קולות שיחה בטלה הבוקעת מחבורת יושבי-קרנות, וקולות צחוקם הפרוע הרעידו את הסביבה פלה. תחלה פקש הרב להתעלם מדברי ההבל, פכן מה לו ולקה, אולם לאחר שהציץ עליהם מזויות עיניו, אדמו פניו מבושה. היתה זו חבורת צעירים יהודים, פאלו שלא קראו ולא שנו והסתובבו פל היום פחסר-מעש מתוך בטלה ושעמום. באחריותו פרה של העיר, נאלץ רבי אברהם לבדק פמה מדבר, ובחצי און הקשיב לדברי ההבל שלהם, וחרה אפו לשמע דברי הנבלה והגדופים של חבורת הלצים פלי-הדעת. פראש החבורה עמד בריון גדל-ממדים, אדם גס-רוח ונבער מדעת, ושמו אבו פחוד מאשטא. הרב זכה מזד פבי הוא ראש המדברים, וכל השאר אינם אלא מלחכי פנקתו, ומתוך עזות דקדשה פנה אליו בקול היונד פחרי-בטן: "איך לא תבוש ולא תכלם, פרי-ישךאל שקמוך, לעמד קבל-עם ועדה ולטמא את פפתותיך פדברי נבלה? וכיצד לא תבוש לעמד בערב חג מתן-תורה, היום בו נהינו לעם והקב"ה פחר בנו פעם-סגלה, ולקחתים את נשמתך החצובה מתחת פסא הכבוד?! הרב לא המתין לתגובתו, ולאחר שפפך עליו את דברי תוכחתו, המשיך פדרכו. גאותו של בריון פנגעה פבת-אחת, וכבודו השפל פדרעפך. חבורת הפוחזים פסביבו הביטו עליו בבזי, ולעגם למשבתו היה נפר היטב בין ריסי עיניהם. הם גלו לפתע, פבי גם את אותו בריון מגדל, זה שפלם רועים פנתח-זוועו ומשפט-פיו, יש מי שקסגל לבטלו פמחיי-ד ולהשתיקו פבוז. מוכן מאליו פבי זעמו של אבו פחוד פעפע בו פארים של עכנאי. הוא נשבע פלבו פבי לא ינוח ולא ישקט, עד אשר ינקם את נקמתו מהרב שהעו להוכיחו פריבים, ובכה ישיב את פבודו האבוד פפני חכריו.

רבי אברהם המשיך פינתים את-דרכו בין דוכני השוק, רוכש פרות מסמים פנקשת רעיתו, וצורך אותם פזהירות פסל פעמו. והנה הוא פונה אל אחת הפמטאות האפלות והצרות, שמתעקלות מתוך רחובי הראשי של השוק, ושם המתין לו פבר בריון הנכלם, פשכלבו מחשבות נקם ורצה. ידו ארחה היטב פפניון מלטש ומבריק, ומרב פעסו וחרונו החליט לדרך את הרב פאי-רואים ולהעלם בין האנשים הרבים הגודשים את השוק, אלא שלפעת התרחש פבר-פלא. ידו שהורמה פאיור פמהירות יחד עם הפניון, פבשה לפתע והוא לא הצליח להשיבה אל-גופו. פאביו היו אימים, וכל מאמציו המרבים להניע את-ידו, עלו פתהו. פראש משפל מתוך הכנעה ובשת-פנים, נאלץ בריון להגיע אל ביתו של הרב, פאשר פלי-העת ידו מושפת קדימה והפניון עדין נעוץ פה, ובדמעות שליש התודה על זממו ובקש מחילה. פעל רחמים היה רבי אברהם, ולבו נכמר למראה פסוריו הקשים של האיש שעמד פנוע פכלב ציתן. הוא התרשם פבי חרסתו של האיש נובעת מעמקי לבו, ומיד אחז פזרועו היבשה ובקלות מדהימה הצליח להורידה אל גופו פכעת הנלדו. אבו פחוד הביט פלא מאמין פידו פחזרה לתפקד פריגיל, אולם ראה פבי היד נותרה עקמה פמקצת לזכרון-עולם. לאזניו הגיע קולו של רבי אברהם שקרא: "וסר עונך וחשאתך תכפר", ולאחר פכן החל להשמיע פאזניו דברי מוסר וכבושיו, והורה לו דרך תשובה, פדי לנהג פה מעתה ואילך.

שנים רבות עברו מאז. בעיר צפת ישב גאון צעיר לימים בשם רבי יוסף ידיד הלוי, שעלה לארץ הקודש מארם-צובא, ונסק בתורה יחד עם הריד"ב מסלוצק שעלה אף הוא לצפת. זה מכבר שם לבו לאיש זקן אחד, שלמרות זקנותו קומתו עדין המירה וחסונה, וידו האחת מעקמת מעט. האיש השכים והקריב לבית-המדרש, התפלל ארבות והנה בתורה בכל פשה פנויה, והיה נפר עליו פבי הוא מבקש פכה לכפר על-עברו. והנה הגיע חג השבועות, ובפשה שפל המתפללים ישבו בבית-הכנסת ועסקו בתורה פלי-הלילה פמנהג קהלות ישראל, נעמד האיש והחל לטפר את ספורו הנפלא, ואת ספור ידו העקמה פנותרה לזכרון מאותו מארע מפלא שארע לו עם החכם רבי אברהם ענתבי. "מאז שבת בתשובה על מעשי וזכותי לעלות לארץ-הקודש", אמר האיש, "עשיתי לי מנהג של קבע, ומדי שנה בשנה אני מספר את ספור חיי פחג השבועות, פדי לעורר את העם פמה עליהם לכבד את החכמים ולהזהר שלא להקות פגחלתם, וללמדם מהי פחה של התשובה האמתית".

מאורות

רבי אברהם שלום פמסרופקוב זצ"ל
ליום ההוליא ו' בסיון ת"ש

אבי השושלת, פן ה'דברי יחזקאל" משינובה פן ה'דברי חיים" מצנו. מילדותו היה נפר בקדשתו היתרה, ואביו אמר עליו פששמתו גבוהה מאד וכחיו ישפיע ישועות לישראל. פחרף נוצרו סדקים פדי, וכיון שלא יכול היה לנגבם פראוי לא נטל ידיו לסקדה פמשך תקופה ארכה, עד שתש פחו. וכאשר אמו פאה לטפר זאת לאביו, אמר לה: "איני יכול למנע את פנו מהנהגותיו הקדושות". התקדו בתורה היתה עצומה, עד שקיו לו פשמונה עשר שיעורים קבועים מדי יום. שומעי לקחו היו מכינים את עצמם לפני השעור היטב, פכן למודו היה פמהירות מתוך ידיעתו היסודית פתורה. משקיעותו פתורה לא הכחין פעם פבי נגלו נחקה פאש, עד שהנוכחים פבוה. לעתים היה שוכח לאכל מרב התקדו עד יום רביעי, והיה אומר פצחות "הגיעה העת לטעד סעדת מלכה מלכה". רחמנותו על פלי-ברואיו של הקב"ה היתה להפליא, וכאשר פשה פאפסניה אחת עסק כל הלילה פתורה, ובבקר השפם יצא לתת מזון לתרנגולים פמו פדיו, פאומרו פשכה הוא מעורר את חסדי ה' ופברך על ישראל. פעם לא רצה להפגם לעריכת שלחנו, לאחר שנודע לו פבי אל השלחן מסב אדם אחד שאין רוח חכמים נוחה הימנו. אולם פאשר הציעו לו משמשו פבי יבקשו מהלה לצאת, נתע ואמר: "חלילה וחס לבוש אדם מישךאל". גדולי דורו העריצוהו, ופעם התבטא עליו רבי שאול פראך פמאשו פשראוהו הולך פרחוב, פאזני משמשו שלהו: "על איש זה עומד שליש

יוסיף דעת

אחת התופעות הפלאיות של זמננו, הוא הפומון "כד יתכן ישראל" השנר פבי כולם וכיום נוהגים למרו בשבועות שמחת תורה, והדעה הרווחת כי מקורו מהזוהר על-פי סגנונו הארמי, וכך גם מייחסים אותו ברבים מספרי בני דורנו. אולם לאמיתו של-דבר, הפומון לא מופיע לא בזוהר ולא במדרשים, לא בפיוטי האגונים ולא בשירי הראשונים, ואף אחד כלל לא יודע מי כתבו ואימתו, ויש שאף פסק להלכה כי מלות השיר אינו זקוקות לנגיזה, שכן אין להם מקור בדברי חז"ל. השיר היה שנר פבי יוצאי בני ליטא, והראשון שמזכירו הוא יהודי מינסקאי בשם אברהם וואלט, שמספר בזכרונותיו על שיר ששמע בילדותו בשעת ההקפות בשמחת תורה ב'בלומקעט קלויז', בית-כנסת ישן שבו התפלל ה"שאגת אריה" פכחיה שם ברבנות ועוד, והוא מוסיף וכותב כי חקר לדעת מהיכן מקור השיר, אותו היו שרים לפי עדותו בחיות והתלהבות, אך לא עלה בידו. רבי אברהם פן הגר"א, מעיד כי בבית-מדרשו של אביו היו שרים 'פזמון פעשה הגר"א', ושם מזכיר נוסח דומה לשיר זה ומקדימים לו שבחים נוספים. בליטא השתמר ניגון עתיק שבו היו משוררים שם את הנגון, ואף החזן אי"ש היה מתלהט באש קודש בעת שניגן שיר זה ולימדו לתלמידיו בשמחת תורה תש", ואילו את הלחן המוכר יש המייחסים לרבי מאיר פפירא מלובלין, וכבר העירו על הלשון פבזמון 'דמשכתחין בצערא דילהו' משמעותה לשון מצאה, שהי בארמית אשכח משמעותה מצא, וכן 'חבל על דאבדין ולא משתכחין' - שנאבד ואינו מצוי, ולכאורה כונתה הפומון שבני ישראל שוכחים צערם ועוסקים בתורה, ולכן יש להגיה 'דמשכחין', או שהכוונה לומר פשפילו שהם זוכרים את צערם הם ועוסקים בתורה, וטוב יותר לתקן ולומר 'דשבקין צערא דילהו', פבי הנוסח המופיע בשם הגר"א, וכן בדומה לכך בזוהר ויקרא. כיוסד הפומון: "קב"ה כניש לפמליא דילה, ואמר חמו בנו רחומי, דאינון דחיקין בגלותא ושבקין צערא דלהו".

שלה לחמך עלי פני המים בירבב הימים תמצאנו

סגודות מלכה מלכה' שהיה עורך רבי ישעיה מקקסטיר מדי מוצאי שבת. היו לשם דבר. יהודים היו נוהגים לקקסטירי מכל רחבי הנגריה, ובשבתות החורף היו עולים על הרפכת המהירה במוצאי שבת לאחר הבדלה, וכשהיו מגיעים אף בשעת חצות. הסבו לסעודה בקתרוח מעין עולם הבא. היה זה במוצאי שבת אחת. פאשר רבי ישעיה הזכיר את רבו הנערץ. רבי צבי הירש מליסקא, ואמר: "לעתים אנו רואים נסים גלויים שהצדיקים פועלים, אולם בעיני בשר נראים הדברים כפשוטים מאליהם". ואז ספר את המעשה דלהלן, לו היה עד בעיניו בתקופה שהיה משמש בקדש אצל רבו.

יום אחד הגיעה אל הרבי מליסקא אשה מרת נפש, ובבכי סוער החלה לשפף את לבנה. קוליה היה מקטע מרב בכי, והיא הצליחה להוציא מפייה רק משפט אחד: "אנא. החזר לי את אישי שגלח ממני". לאחר ששבה נפשה מעט, ספרה לו האשה כי בעלה נתפס בידי המשטרה ונכלא בבית הכלא שבקאלוב. לשמע מקום מאסרו אורו פני הרבי, והוא הורה לה מיד: "סעי לבית הספר הזה, ואמרי למפקד הכלא כי הרבי מליסקא מבקש ממנו לשחרר את בעלה מכלאו". ובעוד האשה מתקשה לעכל את דברי הרבי, יעצו לה בני הבית לקבל את הדברים במלואם ולהאמין בהם באמונה שלמה. לא ננקל מלאה האשה אחר הוראתו של הרבי, שכן פחד גדול מלא את לבנה שמה שתלך אף היא אל הכלא בעון שוטטות, אולם היא התחזקה באמונת צדיקים ונסעה אל העיר קאלוב. שעה ארבה סובבה האשה סביב בית הספר בלי לדעת מה עליה לעשות, עד שלפתע התייצב מולה אדם חסון, ובקול תקיף בקש הספרים לשוטטותה במקום. "אחר מי את מחפשת?" שאל האיש, ובקול רועד השיבה: "אחר מנהל הכלא". להפתעה הזדהה הלה כמנהל המקום. והיא נאחה בקד סמן מרהשמים. "הרבי מליסקא שלח אותי אליך, כדי שתשחרר את בעלי". בטוחה היתה כי המפקד ירפץ בצחוק משעשע לשמע בבקשתה התמימה, אולם למרבה הפתעתה הורה לה המפקד לעמוד ליד שער הכלא, ולהצביע על בעלה האסיר. כשהוא ממלמל ואומר: "זכות גדולה נפלה בחלקי, שהצדיק מליסקא מבקש ממני טובה". חיש מהר זדהה האשה את בעלה, והמפקד הורה לשחררו לאלתר, כשהוא משיב לו את כלי חפציו ואף מעניק לו כסף לדמי נסיעה הביתה.

"ועכשיו אספר לכם כיצד הכיר מורי ורבי את המפקד הזה, ומדוע פה חרד לשמו ובצע את בקשתו מיד, אמר רבי ישעיה והמשיך לספר. מפקד זה התגורר בצעירותו בכפר קטן סמוך לליסקא, וסבל תמיד חרפת רעב. ילדותו היתה קשה ומעולם לא זכה לחבה מצד בני משפחתו, והיחידים שאצלם מצא און קשבת ומעט מרגוע, היו יהודי הכפר. אצלם שמש מגוי של שבת, והיה מסיע להם בחטיבת עצים ושאביבת מים, ומקבל מהם מעט מזון להחיות את נפשם. היה זה בערב חג השבעות, פאשר כמה מתושבי הכפר עמדו ושוחחו בענין נסיעתם הקרובה אל העיר ליסקא. כדי לשהות במקצתו של הצדיק בחג מתן תורה. מאז ומתמיד היה הצעיר סקנן להכיר את אורחות חיייהם של היהודים, אותם העריך מאד באנשי תרבות ורוח, וסקננותו נצתה בו לראות מקרוב כיצד מתנהלת חצרו של הצדיק והליכות חיייהם של חסידיו. "שמה תחפצו בי אצטרף לנסיעתכם למשך ימי החג, ואוכל להיות לכם לעוז בשמירת הענינה והסוסים ובעשיית המלאכות האסורות עליכם", הציע הערל הצעיר לחבורת היהודים, והללו קפצו על המציאה. ואמנם, הוא עשה את מלאכתו באמונה במשך ימי הבקור בליסקא, אולם מעת לעת בלש ספקנות אחר היהודים היושבים בבית המדרש הגדול, והשתומם לראותם ערים כל הלילה פשהם רכונים על גבי ספרים גדולים, לומדים ומתפללים, ובין לבין אוכלים מעט. עולם חדש ומענין נגלה לפניו, וביחוד שבתה את לבו דמותו ההדורה של הרבי, שעליו שמע גדולות ונצורות. פליאתו גדלה במוצאי חג, פאשר ראה אנשים רבים נכנסים אל הצדיק, ויוצאים ממנו פנים שמחות ושלווה. והנה מצא אף הוא שעת פשוט פאשר הרבי יצא מחדרו, ופנה אליו בבקשה להתברך. "במה תרצה להתברך?" שאל הרבי, שראה את תמותו של הבריה של לפניו, והצעיר השיב: "אני מבקש ברכה לפרנסה בהרחבה, כי קצה נפשי בעני המחפיר". לשמע הבקשה הציע לו הרבי לתור אחר פרנסה כמבדת, אך הוא השיב כי נסה את מזלו בקד ולא עלתה בידו. "שמה תבקש בעתונם אם יש משרה המתאימה לך?" והלה ענה: "כבר עשיתי גם זאת, ורק ידיעה אחת מצאתי. בעיר קאלוב מחפשים אדם הגון ומרץ שיכול לנהל את בית הספר המקומי, אבל אני איש פשוט והמוני, ואיני רואה את עצמי מתאים לתפקיד גדול זה". "שמע לעצתי וסע לקאלוב, ואני מברך אותך שתזכה ממנו יד". ברכתו של הרבי הזקה את הצעיר, והוא נסה את מזלו. ואמנם, הבלתי יאמן ארע, והוא התקבל מיד למשרה החשובה. לא עברו ימים ארבים, והוא הצליח לצבור עשר רב מתשלומי השוחד שהעניקו לו המבקרים בבקשם לראות את פני יקיריהם הכלואים. יום אחד, הגיע אל הרבי מליסקא, פשעמו ענינה מלאה בכל טוב. אולם הצדיק מאן לטל ממנו אפלו פרוטה אחת, כמנהגו שלא לקחת מאומה ממי שאינו בר ברית. לשוא היו כל תחנוניו של האיש שהצדיק יטל ממנו מעט בהפרת הטוב, ולכסוף הסכים הרבי לרבר אחר: "הבטח לי שבבוא העת ואצטרף ממה טובה, תעמד לימיני והמלא את בקשתי", והמפקד הבטיח בהרצדקו כי יעשה כן ללא ספק. "והנה הגיעה ההודמנות", סים רבי ישעיה את ספורו הנפלא, "ובזכות ברכתו של הרבי מאז, עלה בידו להציל איש יהודי ולהשיבו לביתו בבתחלה".

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש

בהיות שפא במחננו קדוש, החכם השלם הרב הכולל כמוהו ר' חיים ב' נשיו וב' תלמידים שם, ובימים טוב של חג השבעות שנת התצ"ט, ירדו מלאאריטו ויאו לבית הכנסת. וכבר יצא שמו בכל העולם מחסידותו ומרב חקמותו, ונתנו לב העם הזה עם קדוש על עסקיו, ומרב ענותנותו לא גלה שבספת הגלות המצוי מערב יד מנכסיו פליקה שלא נשאר בידו מאומה. והקב"ה ברחמיו שלא רצה לעזב את הצדיק הזה, נתן בלב נדיביו עם שיתנו לו מה שצריך למזונותיו. וזכיתי גם אני להיות עם המעשים, והפתי עם קרובי ואוהבי וכו', וכדי שלא לביש העני הזה אמרנו לו שימנה ב' גבאים לגבות מהמתנדבים ולהעלותו בידו על ידיהם וכו'. וזכיתי ללמד עמו כמו ג' חדשים, והנבדדים שבאים לשמע בקשו מפיו איזה חידוש של תורה או איזה דרשה, וכך עשה כל הלילות אחר הלמוד פתח פיו לדרש ובלם היו מוסר עם משלים מתוקים, אשר עליהם כל העם יתאוה תאוה לשמע מפיו. (מכתב תלמודי רבי משה ב"ר שלמה פראנק מליזרנו)

החיד"א מצטט בספרו 'מדבר קדמות', פרוש נאה לתג השבעות בשם 'הרב עיי וקדיש אור החיים', בספר טור ברכת סמן תצ"ד: "טעם שנקרא שבעות, כי נשבע הקב"ה שלא ימיר אותנו ונאחזו נשבענו לו שאין אנו קמידים אותו, חסדו שלם", שבעות בשוא על משקל שבעות בקמץ. בספרים רבים חשבו כי הפנה לרבו חיים קרעטר ה'אור החיים' הקדוש, ואף מצטטים את הפאור בשמו, אך זו טעות הנובעת מחסר הכנה, שכן ה'אור החיים' לא חבר ספר בשם טור ברכת, והכונה למקבל רבי חיים הכהן מארס צוקא, תלמיד מבהק של רבי חיים ויטאל שנספר בנציה בכ"ה בניסן תט"ו, ונדע על-שם פרושו 'מקור חיים' על השלחן ערוך.

דברי הימים

השל"ה הק' מספר מעשה נפלא שאירע בסלוניקי בליל חג השבעות עם מרן ה'בית יוסף', וזה לשונו: "ולהראות גדולת מעלת זה הלילה, איך שחביב לפני הקב"ה לבלתי נדום רגע אחת מדביקות התורה וכו', אכתוב לכם מעשה שאירע קרוב לזמננו וזעזע מכתב המקובל הר"ר שלמה הלוי אלקבץ, שהיה מתחבר בבית של רבנו בית יוסף והופיע עליו רוח הקודש, וזה נוסח הכתב. דעו לכם כי הסכמנו החסיד גר"ו ואני עבדו ועבדיכם מהחברים, לעמוד על נפשנו ליל שבעות ולנדוד שינה מעינינו. ותהלה לאל כן עלה בידינו כי לא הפסקנו רגע וכו', ובעת שהתחלנו ללמוד המשנה ולמדנו שתי מסכתות, זיכנו בוראנו ונשמע את קול המדבר בפי החסיד גר"ו, קול גדול בחיותך אותיות, וכל השכנים היו שומעים ולא מבינים. והיה הנעימות רב, והקול הולך וחזק, ונפלנו על פנינו ולא היה רוח באיש לישא עיניו ופניו לראות מרוב המורא. והדיבור הוא מדבר עמו, והתחיל ואמר וכו', אשריכם בעולם הזה אשריכם בעולם הבא, אשר שמתם על נפשכם לעטרני בלילה הזה וכו', ודעו כי אתם מבני עליה וקול תורתכם והבל פיהם עלה לפני הקב"ה וכו'", והוא מאריך לפרט את דברי המגיד שמפליג בשבחם על שישובו כל ליל חג השבעות ועסקו בתורה, ובסוף אמר להם: "אשריכם בני, שובו אל לימודכם ולא תפסיקו רגע, ועלו לארץ ישראל, כי לא כל העתים שוות ואין מעצור להושיע אברב או כמעט, ועיניכם אל תחוס על כליכם כי טוב הארץ העליונה תאכלו", והם תאבו ושמתם טוב הארץ היא טבלו וסיפירו לחבריהם שלא היו עמם בלילה, והללו הצטערו שלא שמעו את הדברים, אולם גם בלילה השני של גלויות חזר שוב המחזה הנפלא והשמיי.

מטעים

ושם האיש אלימלך (רות א.א.)

זהו טעם הספר היחיד במגילת רות, וכן אין בה טעמים נוספים הנקראים בקול רם כגון שלשלת, אלא גיש אחד ופעמים זרקא סגל. והספר בשם אלימלך מרמז, שאף שאמר חז"ל בשעת רעב פור רגליך, ואסיבן למה נענש ומוט בקצור ימים? מפני שאדרבה, היה לו לעמד בפריץ ולפרנס את ישראל, כי הצדקה תציל ממות והיה לו במה לפרנס למשך עשר שנים, ובגלל צרות העין נענש. ולמדוה זו של פזור לצדקה, מרמזים הטעמים הסמוכים פזר גדול, ירח גריומו וקרני פרה. להורות שמי שפזר לצדקה אינו מפסיד, שנאמר יש מפזר ונוסף עוד, ומי שהוא נוהג בפזר גדול, לא רק שאינו מתרושש אלא זוכה לירח גריומו, וכמו שהנחה חזקתו ומזיף קד עשרו הולך וגדל, והוא מוסיף בעשר וקבוצו. ומלבד הפרות הללו בשכרו שהוא זוכה בעולם הזה, הקנן קנינתו לו לעולם הבא, ולזה מרמז הטעם קרני פרה. (שבת ידוה)

ואנכי לא אהיה כאחת שפחתיה (ב.צ.)
תבת אהיה בטעם זקף קטן, כי רות התכוננה לרמז בקף לשכינה הקדושה הרמוזה בשם אהיה שהוא שם של רחמים וחסדים, ואמרה לנעמי שאם אין עמא את השם של רחמים פשוטים, אזי אני נשארת כאחת שפחתיה, מה שלא ראוי להיות כן, ולכן ישבו הרחמים הפשוטים עלי. (רמב"ע ברכיה סברטורא)

מדגש

עם הדוש ישבו הארץ, פשט מנהג בין החקלאים שהעדיפו את מצות ישוב הארץ על פני מצות התורה, לערף מעין הבאת בכורים, כאשר בידיהם עמרי תבואה וסלי פרות, לזכר קרבן העמר מן חרות הפסח וקרבן שתי הלחם בהג השבעות. אולם מנהג שטות הוא הנובע מחסרון הבנה. לעמר יש שתי משמעות, משמעות של פמות מזון, כפי שבני ישראל לקטו מהקוץ ביום ששי שני העמר לאחר, והינו פמות כפולה של עמר שהיא עשירית האיפה סלח; ומשמעות נוספת של אלפת תבואה קשורה. שתי אלמות נקראים שני עמרים, לעמת שני העמר בפמות. במנחת העמר לא הקריבו אלמות, אלא הקריבו קרבן מנחה בכמות של עמר שעורים אחד והקריבו הניפו, והשבעות הביאו שתי הלחם מהחטה החדשה, פמות כפולה של עמר. ואין הפונה לבכורי פרות, שלא בשלים בעונה זו.

ממלה

בעיר אחת התגורר יהודי קל'דעת, שהתפקד בצעירותו, הלך שבי אחד תאות לבו ועבר על כל מצות התורה, עברו שנים ארבות והוא חזקן והחל להשש מהיום בו יעמד לפני בית דין של מעלה, ויתן דירה שבו על כל משקליו הרעים בעולם. הלך האיש ורכש ספר-תורה מחדו, עליו שלם במיטב כספו, והניסו בקול רעש גדול אל בית-הכנסת שבעיר. בעת הכנסת ספר התורה, עמד שם יהודי פקח אחד, ובשנינותו אמר: 'איש זה סבור בנראה, כי מפיון שהקניס לעת זקנותו ספר-תורה, נחשבים לו כל עונותיו וחסותיו, כאלו עשאם לפני מתרתודה...'

רבי שמואל משינובה בעל "רמתיים צופים", מביא עדות נפלאה שראה גרבו רבי שלמה ליב מלונטשנע ובגדל יראתו לקראת קבלת התורה. וזה לשונו: 'פעם אחת הייתי על חג השבעות בקהלה קדושה לנטשנע, והנה בסעדת הלילה של-השלקח, פתח אדמו"ר ז"ל ואמר בשם הרב 'היהודי' ז"ל שאמר איד שבלייל שבעות אין אומרים תורה, פי דרך ארץ קדמה לתורה, ואין דרך ארץ לומר תורה, כי למחר יקבלו התורה. עד-כאן דברי הרב הקדוש היהודי ז"ל. וסיים הוא, אף מה עושים בלילה הזה? מבינים עצמם לקבלת התורה באימה וביראה, ברמת ובוזע'. בתוך כך אחרתו חיל ורעדה ופחד ויראה, ורעדו כל איבריו וארכבוהו דא לך נקשו, עד שתפס את עצמו בשלקח בכל-גופו, ולא הועיל כלום. עד שפקדו כל אנשי-שלומו והכרחו לקח אותו מעל השלקח, ונשארו אותו לחרו המיוחד והניחו על המטה שלו, ושכב שם עד שנה מהפחד, ובא וישב על-השלקח'. והתלמיד רבי שמואל מסים שם ומעיד: זה ראיתי כשישבתי אצלו ממש'.

שנה אחת, בקרו של חג השבעות, נכנס ה"צמח צדיק" מוויניץ לבית-המדרש, ובפנותו אל החסידים אמר: 'הפקתי בדבר רבות, והגעתי למסקנה שאין עוד בעולם אדם שפול ופחות כמנוני, אדם שאין לו לא עולם הזה ולא עולם הבא'. הנוכחים השתוממו לשמע הדברים, והרבי הסביר: 'הרי מדי יום מגיעים אלי אנשים מפים ומיזורים, והצרות והתלאות שלהם משברות גופו של אדם. וכי לזה יקרא עולם הזה?! ואף עולם הבא אין לי, שהרי מדי שבוע אני אומר לפניכם דברים, ובינם מן-הימים ידפיסו אותם ויעשו מהם ספר, וכאשר תרצה אשה לעשות את השלקח שעליו הניחה את גרות השבת, ככסים לך דבר המתר, כדי שיוכלו להשתמש בו בשבת כמבאר בהלכה, תניח את הספר שלי, וכשיראו זאת בשמים ילקוני מכות נאמנות על שספרי הופך להיות כסיס לך דבר המתר'. כלם נותרו בדממה, ולפתע השתנו פני הרבי, ובת-שחוק נראתה עליהם. 'אף אם-כך הוא הדבר', אמר, 'לכל-הפחות בואו ונתפלל, כדי שלפחות אחוש בטעמה המתוק של התפלה'. וספרו החסידים, כי תפלה נלהבת כזו של החסידים שלכם נמס למראה שפלותו של הרבי, טרם נשמעה בבית-המדרש. הפתלים יעדו, המנורות שעל הקירות נעו וזעו, וההיכל כלו באפו עלה והתנשא בהלה-הבואת התפלה. וזכר התפלה הנלהבת נותרה חקוקה בלב כלם, עד שפעם לאחר שנים, שאל הרבי: 'כמה זמן כבר חלף מאותה תפלה של חג השבעות?'

ספר פעם רבי מרדכי גיפטר ראש ישיבת טלו, כי בבחרותו ישב ולמד בהתמדה בכל חג השבעות החל מבינסת החג, לרבות ליל יום-טוב שני של גליות והבקר שלמקרות. בשעות אחר הצהריים חש צרף לפוש מעט מעמל התורה של כמעט יומים רצופים, ויצא עם חברו לטייל מעט ברחובות העיר טלו, והנה פגשם אחד מבעלי הבתים המקומיים, והוא הביט בהם בתמהון: 'מה אתם עושים? מטיילים בהג השבעות?! וכאשר החלו השנים להצטדק: 'זה אחר יומים רצופים של למוד', אמר האיש בתמימות: 'ראיתם פעם שכור שאחרי יומים שהוא שותה בריציפות, הוא רוצה להפסיק לשתות? בטלו כלם שכורים לתורה, ושפור הרי אינו מפסיק לעולם ללמוד...'

רבי מרדכי שלמה מבאיאן ישב פעם בכנסת רבנים, והנה התגלגלו הדברים ובאו לידי מאמר חז"ל מסיס. נסו הנוכחים להזכר במקור המאמר, אולם למרות מאמציהם לא הצליח איש מהם בקד. הרבי ישב ושתק פדרכו, וכשראה שהנוכחים מצטערים על שבתם גלה להם את המקור, ומיד הניח את-ידעם: 'בדיק היום למדתי ענין זה, ולכן זכרתי את מקור הדבר'. מאחר יותר גלה הרבי לאנשיו, פי באמת למד את הדבר לפני זמן רב, אלא שלא רצה לגלות זאת למסבים, שכן היו בהם גאונים נכבדים וידועי-שם, ואם היו שומעים שהוא זוכר את תלמודו משכבר הימים, הייתה נגרמת להם חלישות הדעת. ודברי אמת אמר, שהרי "בכל-יום יהיו בעיניך פחדים".'

בליל חג השבעות, נכנס רבי יחזקאל מקוזמיר לבית-המדרש, פנה אל הנוכחים ואמר: 'יהודים יקרים, אמרתם גודאי יתקון ליל שבעות? כמנהג ישראל. אולם מהו התקון? פסוק מאן ופסוק משם, משניות ואגדות מענינים ומקומות שונים בכל-התורה, ונמצא שזהו כלל התורה. והנה דרשו חז"ל את הפסוק 'אזהבת לרעה כמוד' - 'זה כלל גדול בתורה'. אם-כן אהבת ישראל היא התקון. אתם אומרים תקון, אבל אנחנו עושים את התקון עצמו, לאהב כל אחד מישראל ממש'.

מעשה ביהודי שבנעוריו התחנך על הרפי התורה והמצות, אך בצוק העתים זנח את מסרת אבותיו והלך לחצב לו בארות נשברים. שנה אחת בליל חג השבעות, נתקף בגעגועים עזים לעברו ולקונו, והחל לחפש מקום תורה כדי להתבשם מאוירת החג ולשאף לנשמתו רוח חיים. לאחר הליכה ממשכת הגיע האיש לישיבת פוניבז, והתקבל במאור פנים על-ידי ראש הישיבה הנודע רבי יוסף שלמה פהנמן, שקרבו במדת אהבת ישראל שבו ושוחח עמו שעה ארבה. 'מתי יתקומו ההקפות?' שאל לפתע האיש בתמימות, והרב הבין פי הלה מחליף בין שמחת תורה לחג השבעות, שכן שני החגים צרובים לו בזכרונם פקשורים לתורה הקדושה, והרב העמידו בעדינות ובקבוצ על טעותו. אולם כדי שלא לאכזבו, רמז הרב בהשאי לבחורי הישיבה לצאת בקחול עם האורח מתוך שירה וזמרה, ולערך בעיר הקפות בהיכל הישיבה לכבוד קבלת התורה הקדושה.

"נתאמת אצלי מה שאמרת בהג השבעות העבר, כי כמו שקל הנביאים קבלו מהרסיני, כן כלי-נפש. שיש לכל-אחד חלק מיוחד, וכן חלק שמיוחד מהרסיני, וזה מתעורר בכל שבעות, ובפרט אחר-כך כל ימי השנה". (ממכתב ה"אמרי אמת" מגור)

ליקוטים וסיפורים נפלאים

פרשת במדבר

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (א, א)

מדוע ניתנה התורה "במדבר" ?

באחת השנים, לקראת סוף הזמן' בישיבת לומז'א, ניגשו עשרים ושישה תלמידים להיפרד ממורם ורבים מרן הגאון רבי יחיאל מיכל גורדון זצוק"ל. כל אחד מהם היה אמור לפנות לדרכו, למקומו ולחיייו. ביקש ראש ישיבת לומז'א לצייד אותם בצידה לדרך, משהו שיתאים לכל אחד ואחד מהם. חיפש ומצא!

בני - פנה לתלמידיו האהובים - רבים מכם יזכו בוודאי לקבל משרות רבנות, ואחרים לא יזכו. הבה ואספר לכם סיפור שישמש לכם כעין מורה דרך לחיים.

הצאר הרוסי, ניקולאי הראשון, יצא פעם לערוך סיור במדינות מלכותו. כשהגיע אל המדינה הראשונה

ונתקבל בברכה על ידי המושל המקומי, פנה אליו הצאר ושאל: "איך אתה מנהל את עניני המדינה?" - "לפי החוק ככתבו וכלשונו!" - השיב המושל. נתן בו הצאר מבט מאיים וקבע: "אתה מפוטר!" אלפי האזרחים הוכו בתדהמה. נבצר מהם להבין: במה חטא המושל?! אך איש לא העז לערער על דברי הצאר - במיוחד לא על ניקולאי הראשון ימ"ש שנודע כעריץ קשה לב וכונה "צאר הברזל". בערב, בעת המשתה החגיגי, לאחר שהצאר לגם כמה כוסות 'וודקה' ורוחו הייתה טובה עליו, אור עוז אחד מאנשי הפמליה המלכותית, ושאל אותו לפשר החידה המוזרה, ומדוע הדיח את

המושל מכהונתו רק משום שהוא מדקדק בספר החוקים.

השיב הצאר ואמר: "כדי לנהל מדינה על פי החוק, ככתבו וכלשונו, אין צורך במושל. בשביל זה יספיק סמל משטרה!..." עד כאן ה'צידה לדרך' בו צוידו בוגרי לומז'א (כעדות אחד מבוגרי הישיבה בספרו 'ברכתו של הרבי').

המסר שעולה מן סיפור ה'צידה לדרך' הוא חד וברור: כדי להתנהל כיהודי מוכרחת ה'תורה' להיחפך ל'תורת חיים'. שכן השולחן ערוך החמישי, מעולם לא הודפס, וכדי לדעת כיצד להתנהל על כל צעד ושעל אי אפשר להתנהג כסמל משטרה, בעל ראש קטן, שפוטר את עצמו בכך שנוהג "על פי הספר",

אלא יש להפעיל גם את ה'תוונא דליבא' - שפת הלב (סנהדרין לה)!

שמה יש כאן ביאור חדש אודות הסמיכות של פרשת במדבר לחג השבועות. כאשר

אדם יושב בעיר, תחת גפנו ותאנתו, וחי כיהודי, הוא עדיין לא עמד במבחן התורה האמיתי. דווקא במדבר, אי שם בין הגאות, ללא ספרים, דווקא שם עומדת למבחן מהותו של יהודי. אם הוא יהודי תורתי במלוא מובן המילה, אזי גם במדבר הוא ימשיך לחיות כיהודי. אך אם התורה שלו אינה מופנמת בעומק הנפש, אזי ימצא את עצמו במדבר ערום ועריה.

"במדבר סיני" (א, א)

במדבר כאן איתא: התורה נתנה בג' דברים, באש, במים, ובמדבר.

אמר המהר"מ שפירא מלובלין, לומדים מכאן שהתורה ניתנה בכל המצבים האלו, כאשר רצון ה' הוא שיהיה לנו מסירות נפש לשמור המצוות בכל האופנים.

"באש" אצל אברהם אבינו, שנכנס לכבשן האש למען שמו ית'.

"במים" אצל נחשון בן עמינדב, שקפץ למים בקריעת ים סוף.

"במדבר" שבני ישראל הלכו במדבר בארץ לא זרועה ארבעים שנה, ולמדו שם התורה והמצוות.

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבותם במספר שמות" (א, ב)

גם בפרשת פנחס כשנמנו בני ישראל כתוב: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל... לבית אבותם".

נשאלת השאלה: מדוע בפרשת במדבר נוספות המלים "במספר שמות"? מהו ההבדל בין המניינים?

אלא, שמנייתם של עם ישראל, המזכרת בפרשת במדבר, נעשתה

בסמוך לצאתם ממצרים. רצתה התורה להדגיש את מעלתם שלא שנו את שמם במצרים, לכן אומר הפסוק: "לבית אבותם במספר שמות" - בני ישראל נקראו בשמות אבותיהם.

(בעל הטורים)

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל" (א, ב)

אומר החידושי הר"ם, הקב"ה ציווה למנות את בני-ישראל, מפני ש'דבר שבמניין לא בטל'. הקב"ה לא רצה שבני ישראל יתבטלו ברוב בין האומות, לפיכך ציווה למנותם ועשאו ל'דבר שבמניין' שאינו בטל.

ור' אריה לוי אמר, התורה פונה בזה לישראל ואומרת הגביו למעלה את הראש - מקום מושב השכלי והשתדלו לעלות מעלה מעלה, למרום פסגת הדעת.

"אין לך אדם שאין לו שעה"

(משניות אבות ד, ג)

אדם שאין לו שעה ביום

(לעצמו, להתבוננות פנימית)

הוא לא אדם!

(הרה"ק הרבי רבי אלימלך

מליץ'ענסק זצוקללה"ה)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין ביוש

רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים

הבחור ציית להוראה, וקיים את דברי האדמו"ר, והחל ללמוד טהרות. למרות זאת גוייס הבחור לצבא, אבל בהיותו חסיד אמיתי, האמין באמונה שלימה בעצתו ובברכתו של הרבי, והמשיך לעסוק במשניות טהרות בעיון. כבר בימים הראשונים לגיוסו, מצא הבחור חן בעיני המפקדים, ואחד הגנרלים מינה אותו למזכירו האישי. בלילות, בתום עבודתו בלשכת המפקד, המשיך הבחור להגות בלימודו, כמצוות הרבי.

פעם, בעת שעסק בלימוד המשניות, נכנס המפקד לחדרו של הבחור, ותפס אותו 'על חס' באמצע הלימוד. הבחור היה בטוח שהגיע סופו... להיתפס בלימוד משניות, ועוד על ידי הגנרל בעצמו?! - הלא אין 'עוון פלילי' גדול מזה! אבל הגנרל הרגיע את הבחור, ואמר לו, כמלחשי-סוד: אל תיבהל, גם אני יהודי כמוך, וכיוון שאני רואה שאתה לומד משניות טהרות, אגלה לך שכשלמדתי בפעם האחרונה את המשניות הללו, נשארתי בקושיה, וברצוני שתבאר לי את הדברים...

את הדברים...
הבחור לא האמין למשמע אוזניו, אבל משראה שהגנרל מדבר ברצינות, האזין לקושייתו, ואף ביאר לו את המשנה בטוב טעם ודעת. הגנרל התעניין מאיזו עיר הגיע הבחור, ומשמע שמוצאו מהעיר ביאלה, המשיך להתעניין בשמות הוריו והורי-הוריו. כששמע את שמו של הסבא, התכרכמו פניו, והוא פנה ואמר לבחור: אתה יודע מה עשה לי סבא שלך? - אני הייתי בחור יתום, וכשהסבא

שלך שמע שמתכוננים לגייס את אחד מנכדיו לצבא, פעל אצל הממונים שישלחו אותי במקומו, וכך יוצא שכל מה שאני נמצא כאן בצבא, במקום הנידח הזה, זה בגללו! אם הייתי רוצה, הייתי נוקם בך עכשיו את נקמתך, אבל כיוון שהסברת לי כל כך יפה את דברי המשנה, הנני מודיע שאני מוחל לסבא שלך על חטאו במחילה גמורה, ואתה - משוחרר לגמרי מן הצבא, ברגע זה. עכשיו הבין הבחור מדוע אמר לו הרבי מאלכסנדר שילמד משניות טהרות. כשחזר הבחור אל הרבי, אמר לו האדמו"ר - 'כל מה שלמדת טהרות, וכל הליכתך לצבא, היה כדי שתשמע מפיו שהוא מוחל לסבך בלב שלם...' תלמד מכאן, אמרתי ליהודי שהגיע אליי וסיפר על חטאיו, שלפעמים הנכדים מכפרים על חטאי הסבא... לכן תעשה כעצתי הנ"ל ותגדל את נכדיך לתורה.

**"איש ראש לבית
אבותיו הוא" (א, ד)**
כאשר היה הצדיק רבי צבי הירש מרימינוב נער קטן כבן עשר, התייתם מהוריו. מפני

"מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל" (א, ג)

מסופר על הרה"ק רבי חיים בעל ה"דברי חיים" מציאנו זיע"א, שבהיותו בן ארבע שנים בלבד ידע בעל פה את כל התרי"ג מצוות, כפי שסידרן הרמב"ם זיע"א. שאלו את חיים הפעוט מה ראית ללמוד בעל פה את כל תרי"ג המצוות? והשיב: נוכחתי כי חיילים חייבים לדעת בעל פה את כל הפקודות היוצאות מפי המפקד, אנחנו היהודים, חיילים אנו בצבאו של ה', ועל כן עלינו לדעת בעל פה את כל פקודותיו וחוקיו, היות ואני רוצה להיות חייל טוב בצבא ה', לכן למדתי בעל פה את החוקים.

"כל יוצא צבא" (א, ג)

בספר ברכי נפשי מהרב יצחק זילברשטיין מסופר: ניגש אלינו אדם צעיר, שיש לו כבר נכדים רבים, והתברך בשפע כלכלי, וסיפר בצער רב שבמשך ימי חייו עשה עבירות רבות, עד כדי כך שהוא אינו יודע כיצד יוכל אי-פעם לכפר עליהן. הוא ביקש שנייעץ לו מה לעשות. נקל להבין את הרגשתו המסואבת של אדם כזה, המכיר את האמת, ויודע שהמעשים שעשה לא היו צריכים להיעשות. לאחר שפירט בפניי חלק מהדברים התברר שאכן יש לו ברשימה

גם עבירות גדולות רח"ל, ועכשיו כשהוא מתבגר וחושב על החיים, העבירות הללו מציקות לו מאוד. אדם זה רוצה לעשות תשובה, אבל בגלל חומר העבירות הוא אינו יודע מה עליו לעשות, במה להתחיל ועל מה להתמקד.

אדם זה התברך, כאמור, בפרנסה טובה, ונחשב כבעל-אמצעים. יעצנו לו שישתמש בכספו שניתן לו על ידי השי"ת, וייקח את אחד מנכדיו, או כמה מהם, ויגדל אותם לתורה, וידאג לקרבם אל גדולי התורה, כדי שילמדו מהם את דרך האמת. הנכד הזה, אמרנו לו, והמעשים הטובים שיעשה בזכותך, יכפרו עליך ועל מעשיך! הבאנו לפניו מעשה, שסופר על ידי הגאון רבי בנימין מנדלזון זצ"ל, רבה הנערץ של קוממויות, ומובא בספר 'זכרונם לברכה'. אל האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר היו מגיעים בחורים בגיל גיוס, שחששו מאוד מהגיוס לצבא הפולני, וביקשו ממנו

שיברך אותם שלא יצטרכו להתגייס. לאחד הבחורים מן העיר ביאלה, הורה הרבי שאם ברצונו להשתחרר מן הצבא, הוא מציע לו ללמוד סדר טהרות בעיון.

**"בְּנֵךְ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ"
לְלִקְוֹחוֹת פְּרִימִיּוֹם בְּלִבְד**
הרה"צ ר' אֶשֶׁר פְּרִינְד אָמַר פְּעַם לְאֶחָד מֵהַתּוֹרְמִים שָׁלוֹ:
"אֲתָה יוֹדֵעַ, הַיּוֹם אֲמַרְתִּי לַרְבִּשׁ"ע שְׁאֲנִי צָרִיךְ שְׁנֵי מִלִּיּוֹן דּוֹלָר עֲבוּר עֲלוּיּוֹת בְּנֵיהַ לְבֵית הַחֲלֻמָּה וְעוֹד".
וְמָה הַרְבִּשׁ"ע עָנָה לָהּ? אָמַר לוֹ ר' אֶשֶׁר: הוּא אָמַר לִי שְׁאֲנִי צוֹדֵק, וְאֶכֶן אֲנִי לֹא בּוֹנֵה אֶת זֶה לְעַצְמִי, אֲלֵא עֲבוּר נְצַרְכֵּימ, וּבְאֲמַת הַכֶּסֶף מְגִיעַ לִי, הִנֵּה הוּא, קַח, בְּבִקְשָׁה.

**לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א**

ליקוטים וסיפורים נפלאים

ונתנת התורה בוודאי הייתה דבר חדש, וא"כ כיצד נתנה תורה בשבת.

אלא, המדרש מביא (פסיקתא חדתא), שעם ישראל אמרו נעשה ונשמע, הייתה כוונתם בכך שכבר אבותינו קיימו ועשו מצוות התורה, קודם ששמענו זאת במתן תורה, וזהו נעשה קודם לנשמע, וא"כ לא הוי דבר חדש והיה מותר להם לקבל התורה בשבת.

זה שאמר להם הקב"ה לאומות העולם, 'הביאו ספר יוחסין' זה הספר תורה, שבו כתוב המצוות, והביאו את אבותיכם, ונראה כמה מצוות הם כבר עשו, וא"כ אצלכם זה דבר חדש, ואסור ללמוד דבר חדש בשבת.

(אלופי יהודה)

"בני נפתלי" (א, מב)

בכל השבטים שנמנו כתוב "לבני", ולבני נפתלי שנמנו אחרונים כתוב "בני".

יש להסביר העניין, כי האות ל' יש לה צוואר גבוה, וזה מרמז על גאווה, ובכל השבטים שנמנו, היה מקום למחשבה של גאווה, אני נמנית לפניך, ואולי כי אני יותר חשוב ממך, אבל נפתלי שנמנה אחרון, לא היה בו שום מקום לגאווה, לכן לא מוזכר אצלו האות ל', אלא כתוב 'בני נפתלי' ולא 'לבני'.

(אגרא דכלה)

"בני נפתלי תולדותם

למשפחותם" (א, מב)

אצל כל השבטים נאמר "לבני", פרט לנפתלי שנאמר אצלו "בני" ויש להבין ענינו של דבר?

ברם, המפקד הנוכחי הרי נועד לקבוע את מספרו של כל שבט לחוד, שכן מפקד כללי כבר נערך באותה שנה והסיכום היה עתה כמקודם (עיין רש"י). נמצא שהיה צורך לפקוד כל שבט ושבט ולקבוע את מספר נפשותיו. אבל לאחר שכבר נפקדו כל השבטים ונשאר רק שבט נפתלי, כבר היו יודעים ממילא את מספר נפשותיו, בהתאם למפקד הכללי הקודם, ולא היה עוד צורך לפקדו. לכן לא נאמר "לבני" כי אם "בני נפתלי" שכבר נתברר ממילא מה מספרם של אלה...

(מעיינה של תורה)

"מבן עשרים שנה

ומעלה כל יוצא צבא

בישראל" (א, מה)

מצבם הדחוק של בני משפחתו מסרו את הנער שיעבוד כשוליה בביתו של חייט פשוט...

לאחר שנים רבות, כאשר היה כבר צדיק מפורסם, ישב רבי צבי הירש בקרב חסידיו ואמר להם: אני, לא זכיתי ללמוד מאבי דבר, משום שנתייתמתי כאשר הייתי נער קטן. ואולם, מאותו חייט ששהיתי בביתו למדתי שני דברים חשובים: א. לא לקלקל דברים חדשים. ב. לתקן, ככל האפשר, דברים ישנים...

"איש ראש לבית אבותיו הוא" (א, ד)

דרכו של עולם, כשעולה אדם לגדולה ונעשה ראש ומנהיג, טיבו נעשה יותר גרוע משהיה לפני - כן, "וישמן ישורון ויבעט", (כדרך שאנו מוצאים אצל ירבעם בן נבט, שבתחילה היה צדיק והוכיח את שלמה המלך, ואילו משעלה על כסא המלוכה נעשה חוטא ומחטיא את הרבים). לפיכך מעידה

כאן התורה, כי "ראש לבית אבותיו הוא" - שכל אחד מהם נשאר תמיד כמות שהיה ("הוא - בצדקו מתחילתו ועד סופו").

"ויתילדו

משפחותם

אבותם" (א, יח)

רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטרובצה נולד להורים פשוטי עם. אביו היה אופה כעכים, ולא נודע בייחוסו הרם. פעם ישב עם רבנים וצדיקים שהתאספו באספה ציבורית חשובה, ובתוך הדברים הזכיר כל אחד את אבותיו מדור דור וציטט מאמרותיו בקודש.

כשהגיע תורו של רבי מאיר יחיאל אמר: "אבי זכרוננו לברכה למד אותי כלל גדול בחיים, אין דינם של מיני מאפה טריים שזה מקרוב נאפו כהרי מיני מאפה שבאו בירושה מדורי דורות", ומיד החל לומר דברי תורה משל עצמו...

"ויתילדו על משפחותם" (א, יח)

הביאו ספר יחוסיהם (רש"י)

איתא במדרש, בשעה שקיבלו בני ישראל את התורה, נתקנאו בהם אומוות העולם ואמרו מפני מה ראו אלו להתקרב יותר מאתנו, סתם ה' פיהם ואמר להם הביאו להם ספר יחוסיהם.

הקשו המפרשים, הרי הכל מודים שבשבת ניתנה תורה (שבת פו), והרי נפסק בשו"ע (יו"ד סי' רמ"ה) שאסור ללמוד דבר חדש בשבת,

..... כַּעֲתָ, מָה תַעֲשֶׂה עִכְשָׁיו? הֲרֵי תִפְקִיד אֶת הַסְּכּוּם בַּבֶּנְקָה, וְכַאֲשֶׁר תַּצְטַרֵּךְ לְשֵׁלֶם, תִּתֵּן צ'ק עַל הַחֲשׁוּבֹן לְקַבְּלָנִים, לְפֹעֲלִים.
הֲאֵם אֲנִי רְבוּנִי שֶׁל עוֹלָם, אֵינְנִי נֹאמֵן כְּמוֹ בֶּנְקָה? הֲרֵי אֲצִלֵּי גַם, מִתִּי שֶׁתַּצְטַרֵּךְ, וּמֵה שֶׁתַּצְטַרֵּךְ, תּוֹכֵל לָבוֹא וּלְבַקֵּשׁ, וְאֲנִי אֶתֵּן לְךָ בְּכֹל פְּעַם אֶת הַסְּכּוּמִים שֶׁתַּצְטַרֵּךְ.
סִיִּם ר' אֲשֶׁר וְאָמַר, אֲכַן כֶּךָ אֶעֱשֶׂה, "בְּמִקּוֹם לְקַבֵּל 2 מִלִּיּוֹן דוֹלָר בְּבַת אַחַת וְלִסְמַךְ עַל הַבֶּנְקָה וְלִשְׁכַּח אֶת בּוֹרָא הָעוֹלָם, אֲשֶׁאִיר אֶת הַכֶּסֶף בְּיַדְיוֹ הַנְּאֻמְנוֹת, וּבְכֹל פְּעַם שֶׁאֲזַדְדֵק לְסְכּוּם כֶּסֶף, אָבוֹא וְאֲבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ."
(שיחות קדש - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים

בבית-הכנסת של רבי זלמן סורוצקין התעורר ויכוח בין אחד המתפללים ובין הגבאים. אותו יהודי סבר שראוי לו לשבת במקום מכובד מזה שהועידו לו הגבאים.

אמר רבי זלמן: "התורה מספרת כי בסדרי המסעות והחניות של בני-ישראל 'ויעשו בני-ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה, כן חנו לדגליהם וכן נסעו'. הם לא רבו מי ילך בראש ומי בסוף, אלא עשו כפי שהורו להם.

"כך צריך לנהוג גם בבית-הכנסת. יש לקבל באהבה וברצון את החלטות הממונים על שיבוץ המקומות, וכבר אמרו חז"ל (תענית כא, ב) 'לא מקומו של אדם מכבדו, אלא האדם מכבד את מקומו'".

"וימת נדב ואביהוא" (ג, ד)

למה נאמר "וימת" בלשון יחיד, ולא "וימותו" בלשון רבים? אלא, הרי אמרו חכמינו "לא מתו נדב ואביהוא אלא על שלא היו להם נשים", אם כן הרי היה כל אחד מהם בבחינת "פלג גוף", ורק שניהם ביחד היו גוף שלם ועל כן נחשבו שניהם כגוף אחד ויאה להם לשון יחיד.

זה גם מובנם של דברי הכתוב "ובנים לא היו להם" מאחר שלא נשאו להם נשים ולא העמידו בנים, יאה לומר על שניהם "וימת" בלשון יחיד...
(מעיינה של תורה)

"אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי"

(ד, יח)

הקדוש ברוך הוא הזהיר את הכהנים שיכסו היטב את כלי המשכן, כי אם יתרשלו ולא ישימו לב, והלויים יזונו עיניהם מכלי המשכן - ימותו הלויים, והאשמה תהיה תלויה בכהנים שהתרשלו.

אמר הגאון רבי משה כלפון הכהן זצ"ל בדרשתו: הכהנים לא עשו כאן מעשה בידים, רק התרשלו - אבל הקולר תלוי בהם! אם כן, כאשר יש בקהילה אנשים הזקוקים לעזרה - סעד גשמי או רוחני, חיזוק ועידוד - לא יעזרו לנו תירוצים שלא ראינו, לא הבחנו, לא שמנו לב.

אם נתרשל מלעזור - יתבעו אותנו!

מעשה נפלא שספר הגאון רבי חיים שינקר - ראש ישיבת "דרכי משה". המעשה מתייחס לאותן שנים שבהן למד בבחרותו בישיבת פוניבז', והיה ישן באותו חדר יחד עם הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל והגאון רבי משה אהרן ברורמן.

באחד מערבי השבתות, דקות ספורות לפני הדלקת נרות, נכנס לחדרם אחד הבחורים שבישיבה ובידו מעטפה עם סכום כסף גדול מאד, ובקש להטמין את הכסף בחדרם עד מוצאי שבת.

הבחור היה חתן כשבוע לפני החתונה וקיבל מהוריו את הכסף כתשלום עבור הדירה בה יגורו הוא וכלתו, והיה אמור מיד אחר השבת להעביר את הכסף לבעל הדירה.

כאשר התקרבה השבת, חשש הבחור להשאיר את הכסף בחדרו, שמא הידיעה על הכסף הרב תגיע לאזנים שאינן ראויות. החתן נכנס לחדרם, סגר את הדלת וסיפר את הסיפור.

שואל האור החיים הק' מדוע בכל שבט ושבת חזרה התורה ואמרה "כל יוצא צבא"? היתכן שכל איש מבין עשרים ומעלה, מכל שבט בישראל, היה יוצא צבא? הרי בדרך כלל לא יתכן שבתוך עם שלם, לא ימצאו גם חולים וחלשים, ועוד אחרים שאינם ראויים להיות בצבא.

אלא נס גדול עשה ה' לישראל, שכל איש בהם מבין עשרים שנה ומעלה, היה גיבור וראוי לצאת בצבא.

(אור החיים)

"איש על דגלו באותות... יחנו בני ישראל"

(ב, ב)

אחד מכל שלשה שבטים נשא דגל הכולל בתוכו את סמליהם של שלשה שבטים.

על פי מה נקבע מי מבין השבטים ישמשו כנושאי הדגלים? דבר זה נקבע על פי הנרמז בברכותיו של יעקב אבינו לבניו, כל מי שאליו פנה יעקב בלשון נוכח, נתמנה לנושא הדגל:

ראובן - "ראובן בכורי אתה"

יהודה - "יהודה אתה יודוך אחיך"

יוסף - "מא-ל אביך ויעזרך"

דן - "לישועתך קויתיה"

(בעל הטורים)

"ושניים יסעו" (ב, טז)

מספרים על הגה"ק רבי יואל מסאטמר זצ"ל, כשביקר בירושלים נכנס לתלמוד תורה, ובחן את התלמידים הצעירים. הרבי שאל מה הפירוש "ושניים יסעו"? אחד הילדים ענה בתמימות, ושניים יסעו - השנים נוסעים...

כל השומעים העלו חיוך על שפתייהם. והמלמד דרדקי רצה לתקן את הטעות שיצא מפי הילד, חייך הרבי מסאטמר ואמר: מה אתם רוצים, הילד כל כך צודק ואומר נכון, "ושניים יסעו": השנים נוסעים וחולפים ועוברים במהירות.

"שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות

וחמישים" (ב, לב)

כאן חוזר הכתוב ומודיע סכום מספר כל ישראל, שהיו שש מאות אלף ושלושת אלפים ותק"נ אע"פ שכבר הודיע הכתוב דבר זה לעיל, כדי להודיענו פלא גדול שאע"פ שעברו מן המניין ועד התחלת המסע עשרים יום, לא פחת מספרם ולא מת אחד מהם. וזה פלא גדול שבהמון גדול כ"כ של ששים ריבוא לא ימות בעשרים יום אפילו אחד.

לכן אומר הכתוב למטה: כן חנו לדגליהם וכן נסעו. כלומר: משעה שנמנו חנה כל אחד באהלו עד שנסעו, ולא מת אחד מהם.

"ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה

כן חנו לדגליהם וכן נסעו" (ב, לד)

ליקוטים וסיפורים נפלאים

התברר שבסוף הארון למטה נוצר פתח קטן בין הארון לקרש בגב הארון, וכאשר הניחו שם ביום שיש את הגרב ועליו את כל הכביסה, הסדק התרחב מעט מחמת עומס הכביסה והגרב נדחף ונפל דרך הסדק למטה.

התברר שהיה כאן נס גדול, כי בדיוק במקום שבו נפל הכסף היה פתח של צינור ביוב, והכסף אמור היה ליפול שם ולהיעלם, אלא שמסמר שבלט בסוף הארון גרם שהגרב נתפס בו ובזכותו לא נפל הגרב לגמרי לביוב.

אבל מה הסתודדו לפני כן שני הבחורים? התברר שכאשר הבחור בן ציון ראה שאין את הכסף ואין במי לחשוד אלא בבחור הצעיר, הוא פנה לבחור אהרן ואמר לו: "לפני שאנחנו הולכים לחשוד במישהו, צריך לזכור את דברי החפץ חיים שאמר שהסיבה שהקדוש ברוך הוא ברא לאדם סברא עקומה היא כדי שכאשר הוא רוצה לחשוד במישהו שעשה איזה דבר, צריך קודם לדון לכף זכות אפילו בסברא עקומה. לכן בוא נחשב בסברא עקומה לאן יכול הכסף להעלם". וכך הגיעה המחשבה, אולי כאשר הארון היה מלא בבגדים נדחף מעט הקרש של הארון ונוצר סדק קל והכסף נפל שם...

בימי ספירת העמר הללו, ימים בהם אנו מתכוננים לקבלת התורה, ראוי לזכור יסוד זה, שגם במקום שנדמה לאדם שהוא הצודק, ויש לו הוכחות על כך, בכל זאת זה לא מוכרח, וצריך עוד ועוד לבדוק אם לא טעה במעשיו. (שלמים מציון)

מתן תורה - תשפ"א

"והערב נא ה' אלוקינו"

הגאון רבי זבולון גרז זצ"ל, אב"ד רחובות, סיפר מעשה מופלא שהיה עד לו במחיצת רבו הגדול, מרן הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, הסבא מסלבודקה.

ה'סבא', כידוע, היה מגדולי המחנכים בדורו, אשר עיצב את אישיותם של מרבית מרביצי התורה בדורות האחרונים, שנמנו על תלמידיו ותלמידי תלמידיו.

מנהג היה לו ל'סבא' לקרוא בכל ערב לשלושה בחורים שונים מהישיבה, איתם עסק בשיחה תלמודית על הסוגיא הנלמדת בישיבה, ובין השיטין הדריכם באורחות חיים, וישר נתיבותיהם על דרך המלך, בחכמה ובתבונה יתרה הנודעת לו, לאיש ענק הרוח.

בערב אחד, כאשר הגיע תורו של רבי זבולון להיוועד עם ה'סבא', הוא נכנס אליו עם שני בחורים נוספים, שאחד מהם היה 'עילוי' עצום ומתמיד גדול, שהקדיש את כל עתותיו לתורה, ונחשב לאחד מטובי בניה של הישיבה.

כשנכנסו לחדרו, הסתכל ה'סבא' בעיניים חודרות לכוון פניו של הבחור ה'עלוי', והתבטא במלים חריפות: "אוי! יש לך פרצוף של גוי!"

חברי החדר שמחו מאד על האפשרות לעזור לו, ומיד מצאו מקום ראוי להטמנת הכסף - בתוך ארון הכביסה מתחת לכל הבגדים.

הם לקחו גרב גדול, שמו בתוכו את הכסף, הוציאו את כל הכביסה מהארון, ואת הגרב עם הכסף הניחו בתחתית הארון, ולאחר מכן החזירו את הכביסה למקומה, באופן שאף אחד לא אמור להעלות על דעתו שבתוך הכביסה מונח גרב שבתוכו סכום כסף כה רב.

במוצאי שבת חזר הבחור כדי לקחת את כספו, ולהפתעתו הכסף איננו... חברי החדר היו בהלם גמור: לאן נעלם הכסף? הם הוציאו את כל הכביסה ובדקו בגד בגד, אולם הכסף לא נמצא. החדר בכללותו היה מסודר לגמרי, כך שלא היה ניכר שביקר בו איזה גנב, אי לכך הפלא היה גדול, לאן הכסף נעלם?...

בין הבחורים שהיו בחדר באותו יום, היה בחור חדש משיעור א' שעתה התחיל את דרכו בישיבה.

הבחור היה שקט ועדין, לא הכירו אותו מספיק כדי לדעת אם תוכו כבדו.

הבחור הצעיר שהה בחדר והיה עד לכל מהלך הטמנת הכסף. טבעי מאליו שהחשד ייפול עליו.

הבחור הצעיר לא היה טיפש, והתחיל לדמיין לאיזו צרה צרורה הוא נכנס.

בתחילה ייגשו אליו הבחורים החשובים הללו ויאמרו לו בשקט: "לכל אחד יש ניסיונות, אנחנו מבינים שכנראה לא עמדת בניסיון ולקחת את הכסף, בוא תחזיר את זה בשקט ולא נספר לאף אחד ונגמור את הסיפור".

הוא כמובן יכחיש את הכל מכל וכל, שלא נגע בכסף ואין לו מושג היכן הוא ולאחר מכן סיפור הגניבה יתפרסם בישיבה, וכולם יאמרו מי יכול להיות שגנב את הכסף, כנראה הבחור הצעיר, שהרי כל חברי החדר הם בחורים צדיקים.

הבחור ממשיך בדמיונו ואומר לעצמו: "אפילו אם אני ארצה לשלם את הכסף הזה רק כדי להסיר מעל ראשי את הביזיון הנורא הזה, אין באפשרותי לעמוד בסכום כל כך עצום.

אפילו אם הורי ימכרו את ביתם, שגם זו דירה עלובה בדמי מפתח, גם כן לא יצליחו לשלם את הסכום הזה".

חלפו עוד כמה דקות שהבחור שקוע בדמיונותיו, ולפתע קורה דבר מעניין, הבחור בן ציון פלמן מסתודד עם הבחור אהרן ברוורמן, לוחש לו באזנו איזה משפט קצר, ולאחר מכן שניהם משתתקים וחושבים...

לאחר דקה הבחור ברוורמן מתעשת, מוריד את הכובע ואת החליפה ולאחר מכן מוריד גם את הסוודר.

לבו של הבחור מתחיל לרעוד, הוא בטוח שהוא עומד עכשיו לגשת אליו... וסופו קרב. אבל לא, במקום לפנות אליו הוא מתכופף לתוך הארון שהיה עמוק, מכניס את ראשו, ולא הסתפק בכך אלא נכנס כולו בתוך הארון. הבחור רואה ומתפלא מה הוא עושה שם, הרי כבר הוציאו את כל הדברים מהארון, וכולם ראו שאין בתוכו כלום, ומה יש לו להמשיך ולהתבונן שם ולהיכנס לתוכו.

חצי דקה הוא שהה בארון, ולהפתעת כולם הוא יוצא כשבידו הגרב עם הכסף.

ליקוטים וסיפורים נפלאים

"וחיי עולם נטע בתוכנו"
סיפר הגאון ר' אריה שכטר, באחד המקרים, בתקופה שבה פעלתי בתחום הגיור והתודעתי מקרוב לנושא הזה, נודע לנו על גוי המבקש להינשא לאשה יהודייה.
כדי שיוכל לשאת אותה, הוא בא להתגייר.
את האשה שלחתי לצרפת, כדי שתהיה הרחק ממנו.
שוחחתי איתו ואמרתי לו כי לפני שחושבים על גיור, עליו ללמוד שנתיים במסגרת מתאימה, שיחקור את היהדות לאורך ולרוחב, ורק אם יהיה ראוי יגיירו אותו.
אחרי שנתיים של לימודים, הוא בא לגאון רבי נסים קרליץ שליט"א שיגייר אותו. רבי נסים לא הסכים.
שאלתי אותו: "למדנו רבינו, מדוע האיש אינו יכול להתגייר, הרי הוא למד יהדות במשך שנתיים?"
אמר הרב: "הבחור הזה מכור למוסיקה, מי שמכור לעוד משהו, לא יוכל להתחבר לקב"ה עד הסוף!"
הזוג לא השלים עם ההחלטה הזאת. הם חיפשו ומצאו מישהו שיסכים לגייר אותם. לאחר מכן הם נישאו, אך כעבור זמן החבילה התפרקה. (דרשו)

"יום אחד הוסיף משה מדעתו" (שבת פז.)

העניין שמשה רבינו הוסיף יום אחד מדעתו, היא בכוונה מיוחדת, כי כאשר יראו ישראל כי יום המוגבל הגיע ואין השי"ת נותן את התורה, יחשבו שאינם ראויים לתורה ויהיה להם שברון לב ושפלות רוח ואז יהיו מוכשרים ביותר לקבל את התורה.
זהו "מדעתו" זה היה דעת משה, שאל התורה צריך להיות לב נשבר, ובזה יוכל לקרב לב ישראל לאביהם שבשמים.
בזה מתורצת גם קושיית המגן אברהם איך אנו אומרים בששי בסיון "יום מתן תורתנו" והלא לא ניתנה התורה רק ביום השביעי לחודש סיון, כי באמת יום הששי גרם לכל הקבלה, כיון שזה הביאם לידי הכנעה להיות ראויים לכך.
(מאיר עיני חכמים)

"וארשתוך לי לעולם..." (כתובה לחג שבועות)

מדוע אומר הקב"ה לכנסת ישראל וארשתוך לי לעולם, מן הראוי היה לומר 'ונשאתיך לי לעולם' שהרי תכלית האירוסין היא הנישואים, האירוסין הם רק שלב ביניים עד הנישואים.
אלא, יתרון גדול יש לתקופת האירוסין על פני הנישואין. קודם הנישואין שני בני הזוג משתדלים להרשים אחד את השני, ונזהרים לא לפגוע בצד השני, כל פעולה ופעולה הנעשית, נבדקת בשבע עיניים ובזהירות מירבית טרם חתימה על שטר ההתחייבות (קידושין), אבל לאחר הנישואין שכבר נעשתה ההתחייבות, פחות מקפידים על כל צעד ושעל...
אומר הקב"ה לכנסת ישראל: אני רוצה אתכם לעולם, אבל שהיחסים בינינו יהיו יחסי אירוסין ולא יחסי נישואים שתבדקו כל מעשה וכל פעולה שלכם שאין בה משום פגיעה בקוב"ה...
לכן 'וארשתוך לי לעולם...' דווקא!

(מתוק מדבש)

הבחורים קפאו על מקומם. הם לא הורגלו לשמע מפי ה'סבא' סגנון משפטים כמו זה.
ככלל, ה'סבא' היה ידוע כמי שזהיר מאד בדבריו ובורר את מילותיו בקפידה.
ה'סבא' הפר את הדממה כששאל את אותו תלמיד: "תאמר לי, תלמידי היקר: מהיכן אתה מגיע?"
מי ששמע את הדברים, היה בטוח שמן הסתם יש דברים בגו, והתלמיד אכן הגיע ממקום בלתי ראוי.
אך לא - בתחילה אכן חשש הבחור להגיב, אך לבסוף אזר אומץ ואמר בפני רבו בהכנעה: "מורי ורבי, עפר אני תחת כפות רגליו, ומבקש אני את סליחתו, אבל בא אני מהישיבה הקדושה, שם הייתי היום מעלות השחר, ועד עתה לא עזבתי את בית המדרש."
שוב נעץ בו הרב עיניים חריפות, ושאל: "תאמר לי בזה הרגע: מה עשית שם, בבית המדרש?"
ושוב מי ששמע את הדברים הרחר לעצמו: "מי יודע מה עשה אותו הבחור בסתר ובאין רואים..."
הבחור נעמד ואמר ברגש: "מורי ורבי, עפר אני תחת כפות רגליו, אולם ישבתי מהבוקר ועד הלילה ולא פסקתי מלהגות בדברי תורה. בנוסף התפללתי כראוי, ואף למדתי מוסר. מלבד זאת לא עשיתי מאומה!"
לשמע דבריו הגיב ה'סבא': "נו, אם כן, כמה צודק אני שיש לך פנים של גוי!" וכאן הסביר ה'סבא' את פשר דבוריו בנימת תוכחה: "הרי כל כך הרבה למדת! כל כך הרבה התפללת! למדת מוסר! התנהגת במידות טובות! עלית והתעלית - מדוע לא רואים את השמחה על הפנים שלך? יהודי חייב להקריין אושר! לשמוח בלמוד התורה ובקיום המצוות! (דרשו)

"אשר בחר בנו - אשר נתן לנו"

הגאון ר' שמחה וסרמן (בנו של הג"ר אלחנן וסרמן הי"ד) שאל: למה כאשר האדם עולה לתורה עליו לברך פעמיים, לפני העלייה ולאחריה?
ועוד, למה בברכה שלפניה מברכים "אשר בחר בנו" ובברכה שלאחריה מברכים "אשר נתן לנו"?
והוא מסביר: אם קיבלתי מתנה ארוזה בנייר עטיפה יפה, אני אומר לנותן תודה רבה. למה תודה? אולי בפנים יש דבר שאני כלל לא צריך? אלא אומרים תודה על עצם נתינת המתנה, על תשומת הלב, כי אם נותן המתנה נתן לי מתנה, הוא ודאי אוהב אותי. לאחר שפתחתי את העטיפה וראיתי שם דבר שעוזר לי מאוד אני שב ואומר פעם נוספת תודה. התודה הראשונה הייתה על תשומת הלב, על האהבה, ולאחר שרואים מה היא מכילה, התודה היא על המתנה עצמה. כך לגבי הברכה על ספר התורה, כאשר אנו ניגשים לתיבה לפי הזמנתו של הגבאי, ואנו רואים שמונח שם ספר תורה, עדיין אנו לא יודעים מה כתוב בפנים, מה תוכן המתנה, לכן נאמר תודה על עצם הדבר שקבלנו מתנה, ולכן נברך "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". אבל לאחר הקריאה בתורה וגילוי התוכן של המתנה, כמה היא נפלאה ויקרה, נאמר תודה אחרת "אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו" כעת התודה היא על התוכן.

ליקוטים וסיפורים נפלאים

יום אחד הגיעה אלינו פנייה מאחד מבתי הדין החשובים, ובה הודיעו שהם מחפשים דיין למשרה שהתפתחה בבית הדין שלהם.

אנשי בית הדין ביקשו לברר על האברך ההוא, ושאלו האם אנחנו ממליצים עליו למשרה הנכבדה, והאם הוא ראוי למלא את תפקיד הדיין.

בוודאי שהמלצנו עליו בכל פה, והאברך הפך לדיין מן המניין בבית הדין ההוא, ומעמדו עלה לאין ערוך.

כעבור עוד תקופה, קיבלנו פנייה נוספת, והפעם מאנשי עיר פלונית, המעוניינים למנות את ה"ח-הדיין לרב ומורה צדק בעירם, ושאלו את דעתנו לכך.

גם הפעם הענקנו למינוי המלצה חמה, והוא קיבל את המשרה התורנית הנכבדה.

התקיים באשה ההיא הפסוק (משלי לא, כג) 'נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ'. וברוך משלם שכר טוב ליראיו.

(דרשו)

"א"ר יוחנן מלמד שהחזירה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלוה עד שבא אצל ישראל וקבלוה" (ע"ז ב, ב)

תמוה, וכי איכא ספיקא כלפי שמיא, והרי ידע בבירור שלא ירצו לקבלה, מפני מה סובב הקב"ה אצל האומות?

אמנם כוונתו ית"ש הייתה בכדי שלא יהיה קטרוג על השפע שישפיע לישראל בניו אהוביו, שהרי ק"ו הוא, אם לעוברי רצונו העכו"ם שמיאנו לקבל את התורה, לא חסר כלום ונשפע להם כל מחסורם ועוד יותר, על אחת כמה וכמה שישאל קדושים שקיבלו את התורה והקדימו נעשה לנשמע, בוודאי שמגיע להם כל טוב וראויים הם "להשפיע להם חכמה עושר וכבוד".

(הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע)

"והגית בו יומם ולילה" (יהושע א, ח)

בחג השבועות עם ישראל מקבל את התורה ביראת כבוד - מעמד הר סיני. התורה היא תורת חיים והיא היסוד לקיומו והנהגתו של עם ישראל.

נשאלת השאלה: אם הקב"ה מצווה: "והגית בה יומם ולילה" מדוע הקב"ה לא מאפשר לנו ללמוד תורה בקלות - שכל אחד יגיע בקלות להיות מורה הוראה בישראל! מדוע אם כן הקב"ה

"שלי ושלכם שלה היא"

מעשה שהיה לפני שנים רבות בכולל 'בית דוד' עם אברך שהיה אחד מגדולי השקדנים, וממש לא פסק פומיה מגירסיה.

פעם, בשעות הצהריים, צלצל הטלפון הציבורי בכולל, ועל הקו הייתה אשתו של הת"ח ההוא, שביקשה לקרוא לגאון ר' יצחק זילברשטיין.

וכך מספר הרב, משעניתי לטלפון, סיפרה אשת הת"ח שהיא עובדת כמורה בבית ספר ביישוב מרוחק, וזמן הנסיעה מהישוב ההוא לבני ברק הוא למעלה משעה.

"זה עתה הגעתי מהעבודה, וכולי מיוזעת ועייפה, וכאשר רציתי לפתוח את דלת הבית, שמתי לב

ששכחתי את המפתח בבית הספר", סיפרה האשה.

"בדרך כלל יש לנו שני מפתחות נוספים אצל שני שכנים, אבל

רצה השי"ת ושניהם אינם בבית, ואני נמצאת במצב מאוד קשה,

כאשר הילדים הקטנים שזה-עתה שבו מהגן והחיידר, נמצאים לידי, וכולם רוצים להיכנס

הביתה, והדלת סגורה".

הצדקת הזו המשיכה ואמרה, שהיא אינה רוצה לבקש מבעלה שיבוא הביתה עם המפתח, כי

אני סבורה שהילדים הקטנים שלנו צריכים לראות דוגמה למסירות נפש לתורה, ולדעת

שגם במצב כזה, כאשר המפתח כל כך חסר לנו, אין אנחנו מטריחים את האבא הלומד תורה

להגיע עם המפתח".

האשה שאלה האם יש לי עצה עבודה, כיצד להתנהג.

שמרתי את הדבר בליבי, זכרני שהתפעלנו מאוד מהנהגתה של

אשת-חבר שכזו, שגם כאשר אגלי הזיעה נוטפים ממצחה, לאחר יום עבודה קשה הרחק מן הבית, אין היא רוצה להטריח

את בעלה.

הקב"ה ראה את כל זאת, ובאורח-פלא זימן אלינו לכולל טלפון נוסף, שהגיע הפעם מבית החולים 'בילינסון', ושם ביקשו

מאיתנו תשובה לשאלה דחופה, והוצרכנו לנסוע לבית החולים, ומכיוון שכך - לקחתי איתי את המפתח, ובדרך לבית החולים

בפתח תקווה סרתי לבני ברק, ומסרתי את המפתח למעונו של הת"ח. כך ניצלו האישה וילדיה, מסבל רב.

לאחר המקרה ההוא, החלטתי לשמור את הדבר בליבי, ולראות כיצד ישלם השי"ת את שכרם של בני-זוג צדיקים שכאלה.

לא יתכן, אמרתי בליבי, שהקב"ה המשלם שכר טוב ליראיו, לא יפרע להם שכרם מושלם.

שנים חלפו, והאברך המשיך לשקוד על תלמודו יומם ולילה, כשאשתו מסייעת לו ומסירה מעליו את ההטרדות וההפרעות.

ליקוטים וסיפורים נפלאים

והדברים כה נוקבים - אימתי האדם "יוצא ממצרים" - רק בשעה שהוא "מקבל את התורה"...

"שישו ושמחו בשמחת התורה"

מדוע נאמר שישו ושמחו בשמחת התורה ולא נאמר שישו ושמחו "בתורה"? מסביר בעל "הבית אברהם" על פי המדרש הידוע, שכאשר רצה הקב"ה לתת את התורה, פנה קודם אל אומות העולם והציע להם את התורה, אלא שהם דחו אותה, ולא רצו לקבל את התורה, לפי זה, שישו ושמחו בשמחת התורה, היינו אנו מתבקשים לשמוח 'בשמחת התורה' בשמחתה של התורה עצמה, ששמחה וצהלה כאשר נודע לה שאומות העולם מסרבים לקבל את התורה, והיא ניתנת לעם ישראל. (ויזרע יצחק)

רקידה של מצוה

נהוג בהרבה בתי כנסיות וישיבות לרקוד בליל שבועות אחר תפילת החג, וכן היה נהוג בישיבתו של הגרש"ז אורבך ז"ל. פעם ניגש אחד התלמידים ושאל לרבינו האיך מותר לרקוד ביו"ט, הרי מבואר בשו"ע (של"ט, ג) שאין לרקוד בשבת ויו"ט. השיבו הגרש"ז אורבך במתק לשונו: בחתונה שלך אתה רוצה שירקדו, אף הקב"ה רוצה שירקדו ביום הנישואין שלו שהוא יום קבלת התורה, וזהו רקידת מצווה שמותרת בשבת ויו"ט.

הסגולה הגדולה

מסופר על הגאון הגדול רבי חיים קרייזווירט ז"ע רבה של אנטוורפן שבבלגיה, ששבת פעם את שבתו בניו יורק שבארצות הברית, ובצהרי יום השבת קודש מסר שיעור ב'לומדות' ופלפול בבית מדרש מקומי.

המון העם המתגוררים בסביבות בית המדרש הגיעו בהמוניהם לשמוע את דבריו הקדושים והמאלפים, ואף מרחוק באו מאות יהודים אשר שירכו רגלם כשעה ושתיים בחום הקיץ.

באמצע הדרשה נענה רבי חיים ואמר, 'הנה הולך אני לומר בפניכם סגולה בדוקה להתמדה בתורה הקדושה אשר היה שווה בשבילה כל המאמץ של שעות ההליכה עד הגיעכם הנה', וכך חזר שוב ושוב על גודל הסגולה אותה עומד הוא לומר כעת ותועלתה הרבה.

לאחר כל ההקדמות, נענה ואמר: 'הסגולה הגדולה ביותר לזכות על ידה להתמדת התורה היא להתיישב ללמוד!'

יְהִי רַצוֹן

שְׂמַחְתֶּם אֶת הַתּוֹרָה בְּשֵׁיטָא יְצִיטָא,

"אורק יויט בי'יניך ובשאלה עושר וכבוד"

אמן ואמן

רוצה שרק מי שבאמת רוצה ללמוד וילמד תורה מתוך עמל - הוא יזכה ליהנות ממנה? התשובה לכך היא: שהקב"ה מחפש את אלו המבקשים תורה באמת לאחר שהוא מבחין שהאדם מתעקש הוא פותח לו את מעיינות החכמה...

משל למה הדבר דומה: לגבאי בית הכנסת שפתח גמ"ח לכלי עבודה. יום אחד הגיע אליו מישהו וביקש מסור חשמלי מיוחד מאד. הגבאי הסביר שאין לו זמן והפטיר: זה במחסן. הלך זה, חיפש ולא מצא. חזר אליו. אמר לו: נראה לי שזה אצל אימא שלי בבית. הלך אותו אחד, חיפש ולא מצא. אמר לו: לא מצאתי. חשב בעל הגמ"ח ואמר: נראה לי שזה בבית הכנסת... הלך ולא מצא. חזר ואמר לו - לא מצאתי. אמר לו המשאיל: זה אצלי על השולחן... משמצא, אמר לו השואל: למה טרטרט אותי?! השיב האיש: מסור זה דבר יקר, אני משאיל אותו רק למי שצריך באמת. איך אני אדע מי צריך באמת? אם אחרי כל הטרטור הזה שעברת, עדיין אתה מבקש למוצאו - סימן ברור הוא שאתה באמת רוצה וצריך - ולך אתן ותוך כדי מסר לו את מבוקשו... והנמשל: כיצד הקב"ה ידע אם באמת האדם רוצה ללמוד? הוא מערים עליו קשיים בלימוד, אם הוא מתעקש ולא מוותר, מיד הקב"ה פותח לו את מעיינות החכמה ולפתע הלומד מתחיל להבין... ודווקא לו יאה להיות מנהיג ומורה הוראה.

"כי הם חיינו"

הגאון רבי מאיר גריינמן המשיל משל יפה על חשיבות הזמן. במפעל למילוי בקבוקים ישנו מסוע, שעליו נוסעים הבקבוקים, וכל בקבוק בהגיע תורו, מתמלא וממשיך לנסוע.

אם בקבוק אחד לא יתמלא, הוא לעולם יותר לא יתמלא, הוא ימשיך לנסוע ריק.

כך אנחנו מול הזמן: המסוע זה החיים שנוסעים, והזמן הוא הבקבוק. זמן שלא נתמלא, לעולם יישאר ריק.

אם מלאת אותו בדפי גמרא, הרי כל תיבה היא מצוה בפני עצמה - כמו שאומר הגאון מוילנא, ואם כן הרווחת הרבה מצוות, כי בכל דקה אפשר ללמוד כמאתיים תיבות, אבל אם חלילה ביטלת את הזמן, הרי לעולם הוא לא יחזור!

(דרשו)

"זכר ליציאת מצרים"

שאלו את הרבי מגור, בעל ה"חידושי הרי"ם" זצ"ל, מדוע אנו אומרים בקידוש ליל חג השבועות שהוא "זכר ליציאת מצרים", הרי כל יציאת מצרים הייתה למען חג השבועות, עבור מתן התורה, כמו שנאמר: "בהוציאך את העם ממצרים - תעבדון את האלוקים על ההר הזה", אם כן, יציאת מצרים הייתה טפלה, והיא הייתה רק הגורם לחג השבועות, מדוע אנו אומרים שחג מתן תורה הוא זכר ליציאת מצרים.

והשיב, והדברים כפשוטם, שכן עד שלא קיבלו את התורה, לא הייתה יציאת מצרים בשלמותה... אמנם הם יצאו ממצרים, אבל מצרים לא יצאה מהם, היו ספוגים בטומאתה ובזוהמתה...

סיפורי צדיקים

גליון 465
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחת קייטן על ידי יוסי לירנצ'וביץ

סיפורי חז"ל

יפה דיברת, דברך אמת ותורתכם אמת מעשה ברבינו משולם שהיה רופאו של המלך, שאלו המלך פעם: נראה שאבותיך היו כפויי טובה ולא מצא חן בעיניהם הטובה אשר נתן להם הקב"ה. שהרי היה להם מן שהוריד להם הקב"ה מן השמים שהיה בו טעם מעדני מלכים כידוע לכל העולם, אם כן למה התלוננו וביקשו קישואים ושומים שהם מאכלי הפחותים? ענה רבי משולם: אדוני המלך, למחר אשיב לך תשובה. הלך רבי משולם אצל השר שהיה ממונה על מאכלי המלך ואמר לו: יודע אני שהמלך רגיל לאכול אחרי סעודתו שום קטן. מעכשיו אל תוסיף לתת לו עוד שום, כי אני רופאו ויודע שהדבר מזיק לו, וכן עשה אותו שר. ולמחרתו לא הביא לשולחן שומים. כשראה המלך לאחר סעודתו שלא הביאו לפניו שומים כפי הרגלו, כעס ואמר: מדוע לא הבאתם לי שום? השיב לו השר שזה נעשה בפקודת רופא המלך. שאל המלך את רבי משולם: למה פקדת על השר שלא להביא שום? ענה רבי משולם ואמר: ישמעו אנך מה שפיק מדבר, שהרי פעם אחת לא הביאו לך שום ומיד כעסת, ואילו בני ישראל היו רגילים לאכול במצרים מאכלים אלה זמן מרובה כל כך, והנה היו במדבר ארבעים שנה והיו אוכלים רק מן בלי לטעום שום קטן, ולכן התלוננו. אמר לו המלך יפה דיברת, דברך אמת ותורתכם אמת.

(ילקוט מעם לועז)

פרשת השבוע

היה ספר התורה של הבעש"ט הקדוש זיע"א, והיה מתקן בו אותיות שפרחו והיו צריכות תיקון, עבודה קודש זו עשה בדחילו ורחימו, ופעל ישועות בעת הזאת. ומסופר: פעם חלה אחד הרבנים שהיה קשור אליו, ומצבו התדרדר והרופאים שלחוהו לעיר פעסט לדרוש ברופאים גדולים, ביום רביעי דסליחות, הגיע למונקאטש כדי להתברך מפי הרבי לפני שיצא לפעסט, הרבי עמד אז בשעת הגהת הספר הקדוש של הבעש"ט בפסוק "לבני גד תולדותם", ואמר לו המנחת אלעזר: באת בזמן טוב כשאני אוהו "בבני גד" ואף לך יהיה "גדיא יאה" (מזל טוב). וראשי התיבות של פסוק זה הם בגימטריה שם של רפואה, הרי שתהיה לך רפואה שלימה.

איתא בשם הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוו זיע"א שאמר, אני ירא מפני חג השבועות יותר מראש השנה, כי בראש השנה הוא יום הדין והמשפט הוא על פרנסה, "אקוילעיטש ארויף אקוילעיטש אראפ" וכו' אבל בשבועות וכו'

ויתילדו על משפחתם לבית אבותם (א' - י"ח)
מספרים על הרה"ק ה"נודע ביהודה" ר' יחזקאל לנדא זיע"א רבה של פראג, שהיה מקורב למלכות. וכשהיה מתייצב לפני הקיסר יוסף הראשון מלך אוסטריא, היה הלה מרבה עמו בשיחת מרעים ונהנה ממנו עצה ותושיה. כשנתבקש ה"נודע ביהודה" לישיבה של מעלה, הזמין הקיסר את בנו ממלא מקומו לשיחה ובעמדו לפניו, שאלה אותו הקיסר, האם גם כבודך הנהו חכם גדול כאביך המנוח? לא, ענה הרב. הרבה פחות ממנו. הוכיחו הקיסר על פניו ואמר לו, היה לך להשיב על דרך החיוב, אדוני אבי היה הרבה יותר חכם ממני. עכשיו שתפסת דרך השלילה, האם לא נמצאת ממעט דמות אביך הגדול בחכמים?

לבני גד תולדותם למשפחותם וגו' (א' - כ"ד)
מסופר על הרה"ק ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זיע"א שהיה גם סופר סת"ם חשוב ומיוחד ביותר, ברשותו

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:10 ת"א: 8:12 ר"ת: 8:44

פרשת במדבר

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:53 ת"א: 7:08

כיצד חזר הפרופסור המלומד בתשובה

מסופר: באחד הימים שיגר הבעש"ט הקדוש זיע"א (יומא דהילולא ו' סיון) קבוצה מבין תלמידיו הקרובים אליו לשליחות חשובה בעיר רחוקה. כשהגיעו התלמידים לעיר, נכנסו לפרוס בשלומו של רב העיר, הם אמנם לא הכירו אותו באופן אישי, אך שמעו כי הוא רוחש כבוד רב והערצה עמוקה לבעל שם טוב. תוך כדי שיחה עם התלמידים, השמיע הרב בפניהם דברים נלהבים על ערכה הנעלה של הנשמה היהודית, משום מה דבריו של הרב נשמעו להם מוכרים, אולם ככל שהתאמצו להיזכר מתי והיכן ובאילו נסיבות שמעו אותם, הדבר לא עלה בידם. הרב השלים את דבריו, ובתוך כך סקר את פני התלמידים, נראה היה להם כי הוא מבחין במחשבות החולפות במוחם ובתנועותיהם הרומזות שהחליפו ביניהם. כשכבר עמד להיפרד מן הרב לשלום, בדרכם חזרה למעוזיבו, פנה אליהם הרב ואמר: שמתי לב כי הדברים שהשמעתי באוזניכם ערבו לאוזניכם, אמנם כן, השיבו התלמידים, כל מילה בסלע, אך דומנו כי כבר שמענו פעם את המילים הללו בדיוק הוסיפו בהיסוס מה. הרב חיך והנהן בראשו בהסכמה, אכן זכרונכם איננו מטעה אתכם אמר, והוא הזכיר לתלמידים את המעשה שאירע שנים רבות קודם לכן.

היה זה ביום חמישי בערב, בדרך כלל נהג הבעל שם טוב לנצל את הלילה הזה ללימוד תורה ולתפילה, לכן, כשהודיע לקומץ מתלמידיו על כוונתו לצאת עמם באותו לילה לנסיעה ממושכת, עורר הדבר תמיהה רבה בלבם. לא חלפה שעה ארוכה, והבעל שם טוב בלויית התלמידים ישבו בעגלתם מוכנים ליציאה לדרך. הנח למושכות ותן לסוסים לעשות את דרכם, הורה הבעל שם טוב לעגלון הגוי, כפי שנהג להורות לו בהודמנויות רבות. הסוסים פתחו בדהירה, והתלמידים נדהמו בפעם המי יודע כמה לראות את היישובים השדות ההרים והבקעות חולפים מול עיניהם במהירות בלתי הגיונית, הסוסים דהרו ודהרו במשך כל אותו הלילה ללא הרף, וברור היה כי המרחק שגמעו רב בהרבה ממהלך רגיל של נסיעה לילית. לאחר הפסקה קלה לתפילת שחרית, המשיכה הנסיעה אל הבלתי נודע.

קרוב לכניסת השבת באה החבורה בתחומו של כפר יהודי קטן ונידח, התלמידים היו בטוחים כי את השבת יעשו בכפר הזה, אולם להפתעתם הורה רבם לעגלון שלא לעצור את הסוסים, הם המשיכו הלאה, יצאו מתחומי הכפר היהודי והגיעו ליישוב חדש, שניכר היה עליו בעליל כי יהודים אינם מתגוררים בו. לפתע עצרו הסוסים ליד בית חרב ומט לנפול, מתוכו הגיח יהודי כפוף קומה בעל פנים מבוהלות, אינכם יודעים לאיזה מקום נקלעתם, אמר לחבורת היהודים האורחת, והחרדה

נשמעה היטב בקולו. ביישוב הזה מתגוררים אך ורק הסטודנטים ואנשי הסגל באקדמיה המחוזית, אסור לכף רגל יהודית לדרוך במקום הזה. רק אני ועוד כמה יהודים המשרתים את תושבי המקום, הורשינו להתגורר כאן. מהרו והסתלקו מכאן, פן תאחרו, שאם לא כן ישלחו בכם הסטודנטים את ידם הרעה, כפי שכבר עשו לא אחת ליהודים תמימים שנקלעו למקום בשוגג. אולם הבעל שם טוב הקדוש לא נראה מתרגש יתר על המידה מן הדברים ששמע, בתנועת יד סימן לתלמידים לרדת מן העגלה ולקחת עמם את מעט המיטלטלים שנשאו עמם. אל דאגה ר' יהודי, איננו פוחדים מאיש, כאן בביתך נשבות ולא יאונה רע לך ולנו, הרגיע הבעל שם טוב את היהודי ההמום. ממראה האורח ומסגנון דבריו, הבין היהודי כי אין מדובר באדם פשוט כלל ועיקר, בסופו של דבר נרגע קמעה והכניסם לביתו.

הבעל שם טוב הקדוש, תלמידיו, בעל הבית ומעט היהודים הנוספים שהתגוררו בסמוך, היו בדיוק מניין. הבעל שם טוב ניגש להתפלל מנחה בהתלהבות כה רבה, עד שאפילו תלמידיו שהיו רגילים לראותו בתפילה, נבהלו למראה עיניהם. לא עבר זמן רב, ולתוך הבית התפרצה כנופיה גדולה של סטודנטים, בידיהם היו אלות ואבנים, ובעיניהם חמת רצח, הם רצו לכבד את האורחים הבלתי קרואים במכות כדרכם. בעל הבית המסכן שלמראה תפילת אורחו הבין כי איננו אדם רגיל, נחרד כולו, מוחו קדח במחשבה כיצד לגונן על אורחיו, אולם למרבה הפתעתו כאשר שמעו הסטודנטים את קולו של הבעל שם טוב מתפלל, רפו ידיהם ולא היו מסוגלים לזוז ממקומם, אט אט חמקו חרש מתוך הבית. לא עברה שעה ארוכה ובמקום הופיע הפרופסור שלהם, למראהו נחרד בעל הבית עוד יותר, האיש היה שונא ישראל מובהק, וכל היהודים רעדו מפניו. עתה נעמד הפרופסור בפניה, והאזין לתפילתו של הבעל שם טוב. בתום תפילת המנחה, ניגש הפרופסור אל המארח ושאלו מתי יתפלל האורח שוב? המארח השיב כי כפי הנראה יתפלל אורחו שנית בערב. הפרופסור שמע והלך לדרכו.

לקראת תפילת קבלת שבת, הופיע שוב הפרופסור, גם הפעם עבר הבעל שם טוב לפני התיבה, ושוב התפלל בהתלהבות עצומה. לאחר התפילה זימר שלום עליכם בדבקות, וקידש על היין. בשעת הסעודה דיבר באוזני תלמידיו ומארחם על קדושתה של הנשמה היהודית, וכיצד היא יורדת לעולם הזה, מתלבשת בגוף, וחייה בקרבו שבעים שמונים שנה, וכל זאת כדי למלא את שליחות הבורא, לעתים קרובות אמר הבעש"ט, מתמצה שליחות זו בעשיית טובה אחת ליהודי, אם בגשמיות או ברוחניות, רק משום כך כדאי היה לה לנשמה לרדת מן העולמות העליונים והרוחניים אל העולם הזה הנמוך והשפל. כל אותה העת הוסיף הפרופסור לעמוד בפיתו ולהאזין לדבריו של הבעל שם טוב.

צישל ונמשל

ההצלחה הינה פועל יוצא של מה שנגזר במרומים

משל ל"שמש הקהילה" שנים רבות שימש בתפקיד ועשה את מלאכתו במסירות ובנאמנות. מדי בוקר פתח את דלתותיו של הבניין המכובד, הדליק את האורות, הסיט את הווילונות ואסף את שאריות הלכלוך. דאג שהכול יתפקד כראוי. מגיל שלש עשרה עבד שם, מאז הלך אביו עליו השלום לבית עולמו, ועול פרנסת הבית נפל על כתפיו כבכור האחים. הוא התקבל לעבודה, תחילה מתוך רחמים, ולאחר מכן מתוך הערכה. הם שילמו לו משכורת הגונה והתייחסו אליו יפה. עד שהגיע ראש הקהילה החדש. צעיר ומלא מרץ, גרוש רעיונות חדשניים, החל משנה סדרי בראשית. קבע תקנון חדש, שינה את סדרי קבלת הקהל, פתח ערוצים נוספים לתקשורת בין פקידי הקהילה לאנשיה ושלח את העובדים להשתלמויות. שום דבר לא נשאר כמו שהיה, רק השמש. כשהתפנה ראש הקהילה מעיסוקיו, קרא לשמש וביקש לשוחח עמו. התעניין בעבודתו וביקש לדעת על חייו הפרטיים, השמש גולל בפניו את ילדותו הקשה בבית דל וחסר אמצעים, סיפר על אי יכולתו לשלם כסף למורים שילמדוהו קרוא וכתוב, והוסיף שאת המעט שלמד כבר הספיק לשכוח. סיפר גם על אביו שנפטר בצעירותו והותירו בודד במערכה. "הקהילה היא כל חיי", סיכם השמש את דבריו. ראש הקהילה לא היה שבע רצון. "לא מתאים שעובד הקהילה לא ידע קרוא וכתוב. אין זה מכובד! אתה מוכרח ללמוד!" חתם את השיחה והותיר את השמש בספק לגבי עתידו. השמש גמר בדעתו לא להמשיך בעבודתו. כאב לו שעבודתו אינה מוערכת בגין אי ידיעתו קרוא וכתוב. יצא לשוק לחפש עבודה, הלך מחנות לחנות, מרחוב לרחוב, ולאחר דקות ארוכות מצא חנות קטנה בקצה העיר שמכרה מיני מגדנות. החליט אף הוא למכור עוגות. תחילה רכש מעט ומכר עוגות בודדות. לאחר מכן רכש מספר קופסאות ומכרן. בתוך זמן קצר היה לו דוכן של קבע, ומהר מאד הפך לחנות של ממש. העסק התרחב, נוספו לו סוכנים, מפיצים ועובדים, עד שהיתה לו רשת ארצית של חנויות בעלת כוח כלכלי אדיר. הוצע לו לחתום חוזה עסקי עם חברה דומה בחו"ל, עסקה שאמורה היתה להגדיל את המחזור השנתי בעשרות אחוזים. שני המנהלים ישבו יחד בלובי של מלון מקומי מפואר. מסמכים שנוסחו בקפידה על ידי עורכי דין ותיקים הונחו על השולחן, והוא התבקש רק לקרוא ולחתום. "איני יודע לקרוא!" אמר בפשטות. אלפי סימני שאלה הצטיירו על פניו של היושב ממול. "אתה? אתה שהצלחת להגיע בתוך שנים ספורות למעמד כלכלי כזה, אינך יודע לקרוא?!" "לו ידעתי לקרוא", השיב השמש כשבת צחוק על שפתיו, "הייתי נשאר שמש בבניין הקהילה עד עצם היום הזה!"

הנמשל: לא לחכמים לחם, לא מי שחושב שהוא מוצלח יכול להצליח, ההצלחה הינה פועל יוצא של מה שנגזר במרומים.

(אחד המגידים)

התלמידים שהיו בטוחים כי האיש אינו מבין מילה מן הדברים שנאמרו בשפת יידיש, סברו כי הוא ממתין כל אותו הזמן לשעת כושר, כדי להתנכל להם, הם לא ידעו שהפרופסור הוא מלומד גדול, שהבין כל מילה ומילה שיצאה מפיו של הבעל שם טוב, ככל שהוסיף הבעל שם טוב לדבר על הנשמה היהודית, ערכה וסגולותיה, נעשו פניו רציניות יותר ויותר, ודבריו חוצבים להבות אש.

למחרת בבוקר שב הפרופסור להופיע בביתו של היהודי, הוא עמד בפניו הקבועה לכל אורך התפילה, ואף נותר לעמוד שם גם בעת סעודת השבת. גם הפעם דיבר הבעל שם טוב על ייחודו של העם היהודי, בתבלו את דבריו בסיפורי מופת מן העבר, ובדברי חז"ל בנושא. הפרופסור נראה מרותק. רק בתום הסעודה, נפנה והלך לדרכו. התלמידים, כמו גם המארח לא הבינו מה מניע אותו לעקוב אחריהם. אולם הם לא העזו לשאול אותו לפשר התנהגותו.

הדבר חזר על עצמו בתפילת מנחה ובסעודה השלישית שלאחריה, הפעם נותר הפרופסור בבית עד לאחר תפילת ערבית והבדלה, כל אותן שעות ארוכות לא אמר דבר, אך לא גרע עין מן הבעל שם טוב. לאחר ההבדלה הלך לדרכו, והבעל שם טוב הורה לעגלון לרתום את הסוסים, ושוב הם נסעו שעות ארוכות, והסוסים דהרו בשדה בבקעה ובהר, הבעל שם טוב היה במצב רוח מרומם והתלמידים שהבינו בכך, החלו חוככים בדעתם אם לשאול את רבם לפשר הנסיעה הבלתי שגרתית הזאת. אולם הבעל שם טוב לא המתין לשאלתם, אתם בוודאי מתפלאים על מטרת נסיעתנו הארוכה, פתח ואמר. ובכן, יום יבוא והיא תיוודע גם לכם. למשמע הדברים סילקו התלמידים מעל עצמם כל מחשבה והרהור בנושא.

ובכן, נתחייך רב העיר ושאל את תלמידי הבעל שם טוב, התואילו לדמיין את פניו ללא הזקן הארוך המעטר את פניו? התלמידים היו אחוזי הלם, כן, אני הוא אותו פרופסור שעקב כל השבת אחר תנועותיו ודבריו של הבעל שם טוב הקדוש, הרב סיפר להם כי בגלל סיבות שונות, נותק בצעירותו מן העם היהודי, אולם בהשפעת הבעל שם טוב, התעוררו בלבו רגשות חרטה ותשובה, והוא החליט לשוב למוטב. הוא חזר בתשובה שלמה, והתמסר ללימוד התורה הקדושה, עד שנתמנה לרב. אז הבינו התלמידים כי את הנסיעה הארוכה ההיא, ערך רבם הקדוש אך ורק כדי להציל נשמה יהודית זו מכליה ח"ו.

צ'ין אדם לחברו

אהבת ישראל קודמת!

סיפר אליהו הנביא: פעם הייתי עובר ממקום למקום. בא לפני אדם אחד ושאל אותי בדברי תורה, ואמר לי: רבי, שני דברים יש לי בלבבי, ואני אוהבם אהבה גדולה: תורה וישראל, אבל איני יודע איזה מהם קודם. וענית: דרכם של בני אדם שאומרים: תורה קודמת לכל, אבל אני הייתי אומר: ישראל קדושים קודמים.
(תנא דבי אליהו)

אצילותו של הרב מפונוביז'

מסופר על הרב מפונוביז', הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זיע"א, יום אחד ישב אצלו אדם מוזר שהכרת פניו ענתה בו כי איננו שפוי לגמרי בדעתו. הלה ישב והשמיע באזני הרב סיפורים דמיוניים. הרב כהנמן באצילותו יושב ומקשיב לו באורך רוח, בסבלנות מרובה, מבלי לגלות, חלילה, שמץ של אי שביעות רצון. בני הישיבה, שנכנסו באקראי אל הבית רצו, לקרוא בתחבולה לאיש החוצה, לבל יוסיף להיות לטורח, אולם הרב הבחין בכונתם ורמוז להם שיניחו לו. כיון שהתאחזה ישיבתו יתר על המידה, ניסתה גם הרבנית "לשחרר" אותו בטכסיס אחר. היא קראה לבעלה הרב לבוא אל השולחן לסעוד ארוחת ערב, בתקוה שהלה יבין כי הגיעה שעתו ללכת מהמקום. אולם, לגודל הפתעתה, באותו רגע הציע הרב מפונוביז' לאיש, "יבוא מר ויצטרף אלינו לסעודה". אחר כך ישב הלה

והמשיך בדבוריו עמו עוד שעה ארוכה.

מרבנים שלום בעולם

מסופר: פעם התכונן הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א ללכת לביקור נימוסין אצל רב מפורסם, מתוך תקווה שזה יועיל להרבות שלום, אך מקרוביו ניסו למנוע בעדו ולהניאו ממחשבתו, בטענה שהדרך קשה היא, והרבי יצטרך ללכת הרבה בעפר. השיב להם הצדיק: למען השלום מוכן אני ללכת בעפר אפילו עשר פעמים, ולא ויתר על הביקור, ובסופו אכן ראו שהביקור היה מועיל מאד.

לא על חשבון ילדה יתומה

בעת ששהה בדרך, היה רבי ישראל סלנטר רגיל להתארח אצל כפרי אחד. פעם אחת יצא לקראתו הכפרי והכריז בשמחה, כי מעתה לא יהיה עליו להצטמצם בכמות המים בעת נטילת ידיים ויוכל ליטול בהידור, כמו שאמרו חז"ל שהנוטל ידיו במידה גדושה, מתעשר. הכפרי המשיך לספר, שהשינוי בבית חל בגלל המשרתת היהודייה שהחלה לעבוד בביתו והתגלתה כיעילה מאין כמותה. היא אינה מתעצלת לעשות את כל העבודות הקשות הכרוכות בהכנת המזון ובהבאת המים. נתן בו רבי ישראל מבט תמה וענה לו: "אין רצוני להתעשר על ידי הכבדת העבודה על יתומה!"

תילולא דצדקיא

שבת קודש ד' סיון הרה"ק רבי ישעי' נפתלי הירץ מדינוב ב"ר דוד (תרמ"ה)

יום ראשון ה' סיון

הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה (עבודת הגרשוני - תרכ"ג)

יום שני ו' סיון

דוד מלך ישראל חי וקים בן ישי (ב"א תתקכ"ד)
רבי חיים ב"ר בצלאל מוירמיווא (באר מים חיים על פירשי"י - שמ"ח)
מוריניו הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר (תק"כ)

הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור ב"ר אריה יהודה לייב (תש"ח)

יום שלישי ז' סיון

הגר צדק מוילנא אברהם בן אברהם (תק"ט)
הגה"ק רבי ראובן זעליג ב"ר צבי בענגיס אב"ד ירושלים ת"ז (תשי"ג)

יום רביעי ח' סיון

הרה"ק רבי ישכר בעריש מוידויטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

יום חמישי ט' סיון

רבי משה רבקה ב"ר נפתלי הירש (באר הגולה - תמ"ד)

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מוידויטשוב ב"ר ישכר בעריש (תרל"ג)

יום שישי י' סיון

הרה"ק רבי משה מראזוואדאו ב"ר אליעזר מדזיקוב (תרנ"ד)

הגה"צ רבי יצחק יעקב וייס ב"ר יוסף יהודה (מנחת יצחק - תשמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
פתי"ס "ב"א אור"י" ו"פתי"ס יוסף הירש" על הפערים.

ספרים שנפלו (ד')

א) נהגו לנשק ספר שנפל על הארץ. (על פי ספר חסידים, סימן תתקכ"ג, ערוך השלחן, יור"ד סימן רפ"ב, סעיף י"א, ברכת נפתלי, דף ג"ח, הלכה י"ד).

ב) אפילו כשנפול דף שיש בו דברי תורה, נהגו לנשקו, אבל מכתב או עיתון שיש בו דברי תורה יחד עם דברי חול, לא נהגו לנשק. (גנוי הקודש, עמוד מ', פרק ב', סעיף ל"ט)

ג) כשיש חשש תולעים בספר, כגון שהוא ספר ישן, יענין היטב קודם שינשק הספר, אם אין תולעים על גבי הספר, שלא יכנסו חלילה התולעים לפיו כשמנשק הספר. (שלחן ערוך המקוצר, עיני יצחק, דף קצ"ו, ס"ק ל').

נדבת

הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
לע"נ הבעש"ט הקדוש זיע"א
ו' סיון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב בכל הארץ ומכל החברות 052-7655-222

גליון 465
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

למה לא למדת תורה

אמר אליהו הנביא זכור לטוב: פעם הייתי מתהלך בדרך ופגשתי אדם אחד, שלעג לי והתלוצץ על חשבוני, שאלתי אותו: ומה תשיב ביום הדין, כאשר ישאלו אותך מדוע לא למדת תורה? השיב: יש לי תשובה ניצחת, אומר כי משמים לא העניקו לי בינה ודעת ולב שאוכל להבין דברי תורה. "שאלתי אותו" סיפר אליהו הנביא, מה מלאכתך? ענה לי: ציד עופות ודגים אנכי, שאלתי אותו, ומי נתן לך דעת ובינה לקחת פשתן, לטוות אותו ולארגו, ולעשות ממנו רשתות ציד? ולאחר הציד – כיצד מבין ויודע אתה למכור את העופות והדגים? ענה האיש: משמים נתנו לי בינה ודעת לשם כך, הקשיתי: על מנת להכין רשתות ציד כדי לצוד עופות ודגים נתנו לך בינה, אך כדי ללמוד תורה לא נתנו לך בינה?

מיד הרהר האיש בדברי ונשא קולו בבכי ומהיום ההוא והלאה שקע בלימוד התורה.

פרשת השבוע

טוב לי תורת פיך

מסופר, בשנת תר"פ בהיות הרה"ק הרבי הרש"ב מליובאוויטש זיע"א חולה מאד. שלח בנו הרה"ק הרבי הרי"צ זיע"א פדיונות לשלושה גאונים שיתפללו לרפואת אביו. הרה"ק ר' יוסף רוזין הרגוצ'ובי זיע"א. הרה"ק רבי חיים עזר גרודזינסקי זיע"א. והרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א. כשוקני החסידים ראו למי הא שולח את הפדיונות, היו כאלה שהתפלאו. אמר להם הרבי הרי"צ, מה אתם מתפלאים? "דער אויבערשאער האט ליב א מויל וואס לערנט תורה." (הרי הקב"ה אוהב פה שלומד תורה.)

זכאין כד שמעתון (מתוך אקדמות)

מסופר: פעם התוועדו חסידים שבאו לחג השבועות אל רבם הרה"ק שר שלום מבעלזא זיע"א, ואחד מגדולי החסידים שאל את חבריו החסידים: הנה נסיעתנו לבעלז עולה לו בממון וביגיעה ובזמן, ובעולם העליון מסתמא יהיה רבינו במקום גבוה נבדל ונישא מאתנו, וא"כ מה יש לנו מנסיעתנו לכאן. והחליטו להיכנס אל הקודש פנימה ולהציע טענה זו לפני רבם. בבוקר של יום ראשון של שבועות אסף החסיד חבורה גדולה של חסידים ונכנסו אל הצדיק והציעו טענתם. והשיב להם הרה"ק מבעלזא: לו זו בלבד שמי ששומע דברי תורה מהרבי ומעיין בהם בכל עת, ומוציא מהם תכלית לעבודת

הבורא ית"ש, שבוודאי יש לו שייכות להרבי להיות בעולם העליון בחברתו, אלא אף מי שזוכר רק לעתים רחוקות דברי תורה ששמע מרבו, גם כן יש לו שייכות לרבו, ולא עוד אלא אפילו מי ששוכח אחר כך לגמרי את דברי הרבי, אלא רק בעת ששומע דברי תורה יוצאים מפי הרבי יש לו התעוררות לטובה, גם זה יש לו שייכות לרבו, כמו שאנו אומרים ב"אקדמות" "זכאין כד שמעתון, שבח די שירתא, קביעין כן תהון, בהנהו חבורתא" רוצה לומר: אפילו אלו ש"זכאין" רק בעת ששומעים בלבד, גם כן יהיו "בהנהו חבורתא". החסידים מצאו נוחם בדברים הקדושים של רבם ויצאו ממנו בשמחה לבית הכנסת להתפלל.

לכולי עלמא ניתנה תורה בשבת

מסופר: באחת מהתוועדויות של חג השבועות, עמד הרה"ק רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א על כך ש"לכולי עלמא ניתנה תורה בשבת" ואמר: בשעת הקביעות עתים לתורה צריך להיות אצלו שבת. הטלפון מצלצל, הוא אינו עונה, הרי שבת עכשיו, מגיע אליו מישהו בהצעה שיכול לעשות מסחר ולהרוויח אלף אלפי דינרי זהב, הוא עונה "עכשיו אצלי שבת", כשהוא יושב ולומד יתכן ויבואו עסקנים ויאמרו שיש כמה ענינים שצריך להשתדל לסדרם, עליו לדעת שבשעת הקביעות עתים הרי כעת שבת.

זמני השבת

זמני יציאת החג

ירושלים: 8:11 ת"א: 8:14 ר"ת: 8:45

חג השבועות

זמני כניסת החג

ירושלים: 6:54 ת"א: 7:10

אנחנו ליתן לו מקום ללון, כי הוא איש כמו שאר אנשים. וביקש המלך שיתנו לו צלוחית יי"ש עם עוגה להחיות את נפשו, ונתנו לו, ואח"כ עלה ושכב על התנור, באמרו שמאוד קר לו, ונתן לו היהודי את ה'פעלץ' (המעיל) שלו כדי שיתכסה עמו ויחם לו, ותאמר לו אשתו עוד הפעם: אני מציע לך שתיזהר, כי הערל הזה יגנוב את ה'פעלץ' שלך ויברח. ויאמר היהודי: הנה לא אכבה את הנר, ואשאר ער כל הלילה כדי להשגיח שלא יברח הגוי.

ויהי בהשכמת הבוקר, ויקם היהודי לומר תהלים, שירות ותשבחות להשי"ת כמנהגו, שאל אותו המלך איפה אני נמצא והאם הכפר רחוק מעיר המלוכה וויען?, וכמה פרסאות יש מווייען?, ויען האיש ויאמר: דרך ארבע פרסאות היא, וביקש המלך שישכור לו סוס ועגלה לנסוע עמה לווייען, ויען האיש ויאמר: לא צריך לשכור עגלה, אנכי יש לי עגלה קטנה, ובשמחה אמלא את בקשתך והוליך אותך לווייען. ויאמר המלך: כרצונך אעשה ואכן אסע עמך, אולם לא בחינם, נקבה לי שכרך. ויאמר שרוצה ד' פערציגער (סכום מסויים), ויאמר המלך שיתן לו כשנגיע לווייען, אולם בתנאי שיתן לו את ה'פעלץ' לכסות את עצמו על הדרך, כי הוא טובל מאד מהקור העז. ותאמר לו אשתו בלשון הקודש: הנה האיש הערל בסוף יהרוג אותך בדרך, גם יקח את ה'פעלץ' שלך, וגם לא ישלם לך בעד היי"ש ובעד הקיכלעך (עוגיות) שאכל, ויברח לך. ויען האיש ויאמר לאשתו: אל תפחדי, אני אומר לך שהוא בן אדם כמו שאר האנשים ואין מה לדאוג.

ויעלו השנים אל העגלה ויסעו לעיר המלוכה "ווייען", וכבואם העירה, שאל האיש את המלך: לאן אתה רוצה שניסע בתוך העיר?. ויען המלך ויאמר: תיסע לחצר המלך. ויען האיש: בוודאי ענוש יענישו אותנו אם אנחנו נעמוד שם, ויאמר המלך: אל תירא ובל תחת, אני אתרץ את הכל. ויבואו עד שער המלך, אז קפץ המלך מהעגלה, וינס הביתה לבוש עם ה'פעלץ' של היהודי, וכל בני ביתו של המלך, כשראו שהמלך האובד שב לארמון, שמחו עמו מאד. והאיש עם העגלה נשאר לעמוד בחוץ ויירא מאד, עד כי פקד המלך להכניסו הביתה. ויהי בראותו שמכניסים אותו לבית המלך פחד מאוד. ויאמר המלך, לבל יירא כי לא יעשה לו מאומה, רק ידבר עמו דברים אחדים. ויבוא לפני המלך, וישאל אותו המלך: האם מכיר אתה אותי?, ויאמר האיש: אנכי לא ראיתך מעודי עד היום הזה.

סיפורו של הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א בחג השבועות

מעשה שנהג הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א, לספר בחגי השבועות, אחר קבלת התורה: הצדיק המפורסם ר' שמשון מעיר וויען הנקרא "ר' שמשון ווינער" היה חשוב ומקורב למלכות, פעם אחת שאל אותו המלך: מדוע עם בני ישראל הם משוקעים בגלות זה זמן ארוך, ואיזה חטא גרם להם זאת? ויען ר' שמשון ויאמר: אין זה אלא מפני קנאה ושנאת חנם שיש ביניהם. ולא האמין המלך לדברים האלה ויאמר שהתשובה היא לא נכונה, וכי אם לא תהיה לך תשובה אמיתית עד זמן מסויים, אז נקום ינקם בעם בני ישראל. כאשר שמע ר' שמשון ווינער את דברי המלך, הלך לביתו ועשה שאלת חלום, והודיעו לו מן השמים שהתשובה שענה למלך, היא התשובה הנכונה והברורה והאמיתית, ובל ישוב מדבריו הראשונים, והוא יראה שלבסוף המלך ממילא יאמין לו.

ויהי יום אחד בראשית החורף, ירד שלג גדול מאד מן השמים, ובימים אלה היה דרכם של החיות השורצים ביערות, לרוץ ביער. וילך המלך יחד עם יועציו ליער לצוד ציד, והלכו כמה פרסאות מהעיר ליער, כשהגיעו ליער נפרדו איש מעל אחיו לחפש אחר חיות לצוד אותם, וגם המלך נפרד מהם והלך לבדו לצוד, ותעה ביער עד לעת ערב, והם לא ידעו כי מלכם תעה ביער ואינו מצליח לצאת, כי חשבו כי הלך לביתו. ויהי כאשר הלך ביער בלילה, ראה מרחוק אור מאיר כי היה קרוב לכפר בעבר הנהר, הלך המלך עד שהגיע לנהר, ופשט את מלבושיו העליונים ועבר את הנהר, ויצא מהנהר ערום ויחף, וכך נכנס לכפר הסמוך לנהר, והלך בכפר מבית לבית, וכל הבתים היו נעולים ואף אחד לא פתח הדלת, כך הלך והסתובב בכל הכפר במשך זמן רב, עד שמצא ערל אחד שביתו היה פתוח, ויהי כאשר ראה אותו הערל, נבהל ממנו כי חשב אולי רוח או שד הוא, ויגרש אותו מעל פניו. ויאמר אל לבו המלך: אם אלך אל ערלים יעשו לי כולם כמו זה הערל, אלך אל יהודי לאכסניא – ובודאי יעשה חסד עמי.

וכן עשה, הלך לבית אכסניא של יהודי, והיהודי פתח לו הדלת והכניס אותו. ותאמר לו אשתו: אולי יגנוב הערל אצלנו מעות או כלים. ויאמר היהודי: עם כל זה צריכים

מישל ונמשל

תנה הדרך על השמים

יש להבין, וכי מה ראו המלאכים לעכב את התורה שתישאר אצלם בשמים בעולמות העליונים, הלוא ידעו כי התורה היא בעבור ישראל שיקיימוה, והם אינם שייכים בכל זה?

והעניין יובן על דרך משל: לרב גדול שהיה מורה הוראה בעיר גדולה כמה שנים, ויהי לעת זקנתו בראותו כי כבוד עליו הטרדות בענייני העיר ובמשפטיהם הרבים, עלה בדעתו לכתוב לאנשי העיר הקטנה הסמוכה לקבלו עליהם לרב, כי שם יוכל לשבת בנחת ובשלווה בהיות אנשים בה מעט. לכן תחילה הודיע בקהל עדתו, שאינו רוצה עוד להיות רב אצלם, והם ביקשו ממנו לבל יעשה דבר זה, כי איפה ימצאו רב גדול כמוהו, רק לאחר שראו כי לא יועילו בדבריהם, אז אמרו לו: רבנו, כטוב בעיניך עשה. ויכתוב הרב אל ראשי העיר הקטנה, אם תאבו, קבלוני נא אצלכם למורה, ויאספו יחד ויסכימו כולם ויאמרו טוב הדבר. וישכרו מהם אנשים וייקחו עגלות וישלחום להביא את הרב ואת ביתו. ויהי כאשר באו העגלות, מיד נקבצו כל גדולי העיר הגדולה, ולא הניחו אותו לנסוע מאצלם. אמר להם הרב: הלוא שאלתי אתכם תחילה והסכמתם לדברי, ועתה מה לכם להתנגד? ויאמרו לו, רבנו, חלילה לנו מעשות כדבר הזה, הנה העגלות לפניך, קומו וסעו לכם כרצונכם. ויבואו שוב בעלי העגלה ויאסרו את המרכבה, והנה שוב התאספו אנשי העיר, וינתקו את הקשרים, ויתקוטטו עימם לאמור: אין אנו מניחים אתכם לקחת את רבנו מעירנו! וילכו בעלי העגלה לרב ויספרו לו את אשר אנשי העיר עושים להם, ולא האמין להם, כי היה הדבר לפלא בעיניו, איך חזרו והתעוררו שוב שנית ושלישית הלוא כבר הפצירו בו מאז ומומן לנסוע. ויקרא הרב אותם אליו ויאמר להם, מה לכם להתקוטט עם בעלי העגלה חינום, הלוא הם בתום לבבם ובניקיון כפיהם באו הנה, לאחר שהסכמתם על דבר זה. ויאמרו אליו, רבנו, הנה בכוונה עשינו דבר זה לטובתך, כי הנה פה עיר גדולה של חכמים וסופרים, רבים הם המבינים חכמתך וגדולתך, וידעו להיזהר בכבודך, אבל בעיר הקטנה אשר אנשים בה מעט לא ידעו ולא יבינו גדולתך. כי מעלת כבודו כתב אליהם שיקבלוהו לרב, ומי יודע אולי יחשבו, כי בני עירנו מאסו בך וגירשו אתך מחמת איזו סיבה, ולא יזהרו בכבודך כראוי, על כן יעצנו לעשות כן לעיני בעלי העגלה, למען יראו כמה יקרת הרב בעינינו, עד שאין אנו מניחים אותך לנסוע מאיתנו, וידעו מעתה להיזהר בכבודך כראוי.

והנמשל: כי התורה הקדושה, עת עלה ברצונו יתברך ליתנה למטה בארץ לזכות את בני האדם מורכבי החומר והצורה, הנה המלאכים גם כי ידעו כי התורה היא בעבור ישראל, עם כל זה התאמצו לחמווד יופייה בליבם, ואמרו "תנה הדרך על השמים", ובכוונה תחילה עשו כן, כי חשו המלאכים פן אחרי שיקבלוהו בני האדם, לא יעריכוהו כערכה, כי יאמרו, אם הייתה חשובה מדוע הסכימו המלאכים שתרד למטה. מה גם שכל הניסים שעשה ה' יתברך עמם במצרים ועל הים, היו כולם על תנאי שיעבדו את האלוקים על ההר הזה ויקבלו תורתו. ואם התורה טובה ויקרה כל כך, לא היה צורך להלהיב אותם בניסים ונפלאות שיקבלוהו, כי מי פתי שלא יאבה בה. על כן, בכוונה תחילה בעלות משה למרום לקבל התורה, בקשו המלאכים לפגוע בו, ובקשו מהקב"ה שישאירה אצלם, למען ידעו ישראל כמה היא חמודה בעליונים, ורק למען זכות אותם ניתנה להם, וכך יזהרו בכבודה והדרה.

(בשם המגיד מדובנא זיע"א)

ויאמר המלך: אבל אנכי כן מכיר אותך היטב, ואני יודע מעמדך, ואני גם יודע סך רכושך ואיזה מטלטלין יש לך, וגם מה הכמות שלהם, ויאמר לו הכל. ויען האיש ויאמר: אין חכם כחכמת המלך, הלא יודע הוא מה בחדרי בית של בן כפר. ויאמר המלך: אני הוא האיש שהלילה הזה הייתי בבית מלונך והחיית אותי, וסיפר כל הדברים לפני שריו ויועציו איך הנכרים סגרו הדלתות, ואיך רק האיש הישראלי הזה החייה אותו.

וישאל אותו המלך: כמה מגיע לך בעד היי"ש והקיכעל, ובעד שכר הנסיעה בעגלה, שיעשה עמו חשבון. גם שאל אותו: מה שאלתך ובקשתך עבור הטובה שעשית לי. עמד האיש ושתק ולא ענה מאומה. שאלו אותו אנשי הבית: אולי רצונך בעשרה כסף, ושתק. ויאמרו אליו אולי חמישים? אולי מאה? והמשיך היהודי לשתוק. המשיכו ושאלו אותו: אולי הוא רוצה אלף או מאה אלפים? סבורים היו שאינו מרוצה. ויאמרו: אולי רצונך כפר שלם עם שדות וכרמים, ולא ענה להם. ויאמרו לו: אם אינך מסכים לקבל המתנות שרצון אדוני המלך ליתן לך, נשלם לך רק לפי החשבון ולא יותר. ויען האיש ויאמר: כי כל זה איננו שווה לי כנגד הטובה שעשיתי, רצוני שאדוני המלך ימלא לי שאלתי ויעשה את בקשתי, והוא, בדבר היהודי הדר בכפר השני הסמוך לכפר שלי, ושמו ראובן, והוא בא בכל שבוע לכפר שלי לקנות כל הסחורות והעורות ושאר העניינים, יפקוד המלך פקודתו, למחות בו שלא יבוא עוד מעתה ועד עולם לכפר לקנות.

ויהי כאשר שמע המלך את דבריו אמר: עתה אני רואה כי ר' שמשון דובר אמת היה והיה צודק בתשובה שנתן לי, כי באמת הקנאה והשנאה בין האחים בני ישראל גדול מאד, והודה לדברי ר' שמשון. וקרא את ר' שמשון, וסיפר לו את כל מה שעבר עליו. ור' שמשון עשה את החשבון כמה מגיע לאיש זה מהמלך, והמלך נתן לו בנוסף מתנות רבות ויקרות, והאיש הלך לדרכו לשלום.

(סיפורי יעקב)

צ'ין אדם לחברו

להתרחק ממחלוקת כמו מאש

פעם התלקחה מחלוקת בישיבה בראדן בקשר למשגיח הישיבה, מחצית הישיבה עמדו לצידו והמחצית השנייה התנגדו לו, כדי להכריע בין הצדדים הושיבו בית דין שהיה מורכב מטובי הלמדנים, בתחילה העלימו את הענין מהגה"ק ה"חפץ חיים" זע"א, אך מאוחר יותר כשנודע לו הדבר, היתה לו עוגמת נפש גדולה, הוא נכנס לישיבה ודיבר כשעתיים במירות נפש על עוון המחלוקת, בין יתר דבריו הוא אמר: "הרמב"ם פוסק בהלכות דעות שכת מספרי לשון הרע אין להם חלק לעולם הבא", בספרי על הלכות לשון הרע אמר בעל ה"חפץ חיים" השמטתי הלכה זו בכוונה תחילה, כי לא רציתי להביא דברים כה חריפים בספרי, אבל גם אם לא העתקתי דין זה, סוף סוף הלכה היא. מובא בגמרא שהתנאים התאספו פעם והחליטו למנות את שלמה המלך בין אלה שאין להם חלק לעולם הבא, מפני שבפסוק כתוב עליו כי עשה את הרע בעיני ה', עודם מדברים בענין זה ואש יצאה ושרפה את הספסלים שעליהם ישבו, למרות שהיה בכך אות שאין מסכימים עמם בשמים, לא השגיחו והתקבצו שנית להוציא את החלטתם לפועל, גם בפעם הזאת עכבו אותם משמים על ידי בת קול, ויש לתמוה מה איכפת בשמים מהחלטות בני אדם, עד שראו לנכון להפריע להם בדיוניהם? אלא האמת היא שמיום שניתנה התורה לבני אדם, נמסרה הרשות לבית דין של מטה וכפי שמחליטים כאן למטה מקיימים בבית דין של מעלה, ואם היו פוסקים שאין לשלמה חלק לעולם הבא, באמת לא היו יכולים להכניסו לשם, כמו כן אמר ה"חפץ חיים" בנידון שלנו, כל אחד מבעלי המחלוקת חושב, אני פועל

למען האמת ומכיון שאני בן תורה ומתייגע בלימודי, בוודאי לא ידחוני מהעולם הבא, אמנם דעו לכם, אם הרמב"ם פוסק דין להלכה, לא יועילו בעולם הבא שום עצה וזכות. עם סיום דבריו הסתלק ה"חפץ חיים" מהמקום ולא היה מוכן להשתתף בדיונים, בכל זאת לאחר זמן כאשר המחלוקת לא שקטה, לחש החפץ חיים באוזנו של המשגיח כי למען קיום הישיבה יעתיק מקומו לישיבה אחרת.

ואל ילבין פני חברו ברבים

הגה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זיע"א נוהג היה למסור שיעור קבוע לתלמידיו. היות שחולני היה וסבל מירידת סוכר תמידית, היה הגבאי מביא לו באמצע השיעור כוס תה, בה היה מוהל כמה כפיות גדושות של סוכר. באחד הימים הבחינו התלמידים כי הרבנית נרעשת ונסערת. כששאלוה לפרש הענין אמרה כי מצאה את קופסת המלח ליד קומקום התה, וסביר להניח שהשמש טעה והכניס לתה מלח במקום סוכר. "דבר זה מסוכן מאוד לרב", הסבירה להם. הרגיעו אותה התלמידים וסיפרו לה כי לא ראו שום שינוי בפניו של הרב בעת ששתה את התה, ובוודאי היא דואגת לחינם. בכל זאת בדקו וגילו כי אכן היה התה מלוח מאוד! שאלו את רבי יהושע לייב: "איך יכול היה הרב לשתות מים מלוחים? הן עלול הדבר להזיק לבריאותו". השיב הצדיק בניחותא, "הרי כבר פסקו להלכה כי מוטב שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים" אמרו לו: "אך יכול היה הרב להימנע משתייה בלי לנמק את הסיבה". ענה הרב הצדיק: "אם הכין השמש תה ולא אשתה אותו, דבר זה כשלעצמו עלול לפגוע בו חלילה".

תילולא דצדקיא

שבת קודש ד' סיון

הרה"ק רבי ישעי' נפתלי הירץ מדינוב ב"ר דוד (תרמ"ה)

יום ראשון ה' סיון

הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה (עבודת הגרשוני - תרכ"ג)

יום שני ו' סיון

דוד מלך ישראל חי וקים בן ישי (ב"א תקכ"ד)
רבי חיים ב"ר בצלאל מוירמיווא (באר מים חיים על פירשי' - שמ"ח)

מוריניו הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר (תק"כ)

הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור ב"ר אריה יהודה לייב (תש"ח)

יום שלישי ז' סיון

הגר צדק מוילנא אברהם בן אברהם (תק"ט)
הגה"ק רבי ראובן זעליג ב"ר צבי בענגיס אב"ד ירושלים ת"ו (תשי"ג)

יום רביעי ח' סיון

הרה"ק רבי ישכר בעריש מוידושוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

יום חמישי ט' סיון

רבי משה רבקה ב"ר נפתלי הירש (באר הגולה - תמ"ד)

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מוידושוב ב"ר ישכר בעריש (תרל"ג)

יום שישי י' סיון

הרה"ק רבי משה מראזוואדאו ב"ר אליעזר מדזיקוב (תרנ"ד)

הגה"צ רבי יצחק יעקב וייס ב"ר יוסף יהודה (מנחת יצחק - תשמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
פתי"ם י"ב אדר"י ו"פרסם ייסם הר"ם" על המצויים.

הגבחת התורה (א)

א) המגביה ספר תורה להראות לעם, פותח שלשה עמודים, ומגביהו. (משנה ברורה, סימן קל"ד, ס"ק ח')

ב) מראה פני כתיבת ספר תורה לעם העומדים לימינו ולשמאלו, ומחזירו לפניו ולאחריו, שמצוה לראות הכתב, ולברוע, ולומר וזאת התורה וגו'. (שו"ע, או"ח שם, סעיף ב')

ג) טוב שכל אחד יראה האותיות כשמגביהים הספר תורה, עד שיהיה יכול לקרות הכתב, כי כתבו המקובלים שעל ידי זה נמשך אור גדול על האדם. (משנה ברורה שם, ס"ק י"א)

נדבת

הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
לע"נ הבעש"ט הקדוש זיע"א
ו' סיון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת בַּמִּדְבָּר - וַיִּגְבְּהָ לְבָבוֹ בַּדְרָכֵי ה'

"שָׂאוּ אֶת רֵאשִׁי כָּל עֵדוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר א, ב)

בטענה שכך היה מקובל אצל כולם לנהוג. בורא עולם ידון אותו לפי מעשיו הפרטיים ולפי כוחותיו ללא קשר למעשים שעשו אחרים, מכיוון שכל יחיד ויחיד נידון אצל הקב"ה כבן יחיד ואינו נבלע בתוך המון הציבור.

חז"ל אמרו כעין זה (סנהדרין לז): "שכל אחד ואחד חייב לומר: 'בשבילי נברא העולם'."

נראה שמטעם זה בכל שנה ושנה בסביבות חג השבועות אנחנו קוראים פרשה זו. על ידי כך שנקרא את מניין בני ישראל נתעורר להבין ולדעת כמה חשוב אצל הקב"ה כל יחיד ויחיד מעם ישראל.

הבנה זו תעורר אותנו כדי שנקבל את התורה הקדושה כראוי. כאשר ידע האדם שלימוד התורה שלו וכן כשמתפלל ועובד את ה', מעשים אלו חשובים מאוד לפני בורא עולם, והקב"ה אפילו תובע את זה ממנו באופן פרטי, מיד האדם יתעורר לערוך דין וחשבון ולפשפש במעשיו.

יהי רצון שנזכה לקבל את התורה הקדושה כפי הראוי, וניזוהר בכל המעשים שאנחנו עושים ובדיבורים שאנחנו מוציאים מפינו ונתפלל כפי שצריך ונזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

בברכת שבת שלום וחג מתן תורה הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

הפירוש של פסוקים אלו הוא לכאורה, שחובה על כל יחיד ויחיד להרים ולהגביה את עצמו. יש לו גם כן מעלה וחשיבות בפני עצמו, ואינו נבלע בכלל הציבור.

הדבר מתבאר מלשון הפסוק "שָׂאוּ", מלשון הגבהה והרמה, וכן מזה שפרטו כל כך בעניין זה.

בעל ספר 'שערי העבודה' (לאחד הקדמונים) פתח ביסוד זה את ספרו וזה לשונו: "הפתח הראשון הוא, שידע האיש העובד ערך עצמו, ויכיר מעלתו ומעלת אבותיו, וגדלותם וחשיבותם לפני הבורא יתברך וכו'. כי אם חלילה וחס לא יכיר מעלתו ומעלת אבותיו, נקל יהיה בעיניו ללכת בדרכיו הפריצים, ולהגלות נגלות כאחד הנבלים למלאות תאוותו בחיקו" עכ"ל.

נרמז בזה שעל כל אחד לקיים בעצמו מאמר הכתוב: "וַיִּגְבְּהָ לְבָבוֹ בַּדְרָכֵי ה'" (דברי הימים ב' יז, ו).

על האדם לדעת שעבודתו חביבה מאוד לפני המקום ברוך הוא. כל נשמה בישראל יורדת לעולם כדי להשלים תפקיד מיוחד הניתן רק לה, וכפי הכוחות שניתנו לו כדי לקיים את תפקידו.

הדבר גם מחייב כל אחד ואחד מאיתנו בעבודת ה'. עלינו לזכור כי לאחר אריכות ימים ושנים יביאו את האדם לבית דין של מעלה כדי לתת דין וחשבון על כל המעשים שעשה במהלך חייו בעולם הזה.

האדם לא יוכל לתרץ את הנהגותיו והמעשים הרעים שעשה במהלך חייו

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים סמיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פנימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן גלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

זמני לכת

ע"פ	כניסת לכת	צאת לכת	הינן תם
י"ט	18: 53	20: 06	20: 59
ת"א	19: 11	20: 04	20: 56
מ"ט	19: 14	20: 07	20: 59
כ"ט	19: 11	20: 04	20: 56

שואל ומשיב בהלכה – מנהגי חג השבועות

אילו מנהגים מיוחדים נוהגים בחג השבועות, בשונה משאר חגי ישראל?

! ? *Ice*

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

! ? *תורה*

טוב לטבול במקווה בערב החג. מי שיכול גם במשך השנה לטבול בכל ערב שבת, תבוא עליו ברכה, וזוכה בזה לטהר את נפשו ומחשבותיו.

נוהגים לשטוח עשבי בשמים ושושנים בבית הכנסת לכבוד חג השבועות. נוהגים לאכול מאכלי חלב בגלל מספר טעמים:

- ❖ התורה הקדושה נמשלה לחלב, שנאמר: "דָּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֶךָ" (שיר השירים ד, יא).
- ❖ המילה חלב עולה בגימטריה 40, זכר לאותם הימים בהם עלה משה רבינו להר סיני והוריד את התורה הקדושה.
- ❖ לאחר שקיבלו עם ישראל את התורה, התגלו להם בעשרת הדיברות כל חלקי התורה ומצוותיה. כשבאו לבתיהם לא מצאו מה לאכול, שכן מאכלי הבשר היו צריכים הכנה רבה, כגון: שחיטה בסכין ללא פגימה, ניקור החלב וגיד הנשה, בישול בכלים חדשים או כלים שהוכשרו, מכיוון שהכלים שהיו להם נאסרו מפני המאכלים, שהתבשלו בהם לפני מתן תורה. על כן אכלו רק מאכלי חלב.
- ❖ משה רבינו נולד ב-ז' באדר, ואימו יכלה להחביא אותו במשך שלושה חודשים, כלומר עד חודש סיוון. משה רבינו ניצל על ידי בתיה בת פרעה ששכרה את אימו יוכבד כדי שתניק אותו.

❖ בהגהה לספר המנהגים לר"א טירנא כתב: 'בשבועות אוכלין חלב, וזכר רמז לטעמי תורה, שנאמר: "מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשִׁבְעַתֵיכֶם" (במדבר כח, כו) - ר"ת חלב'.

❖ יש שכתבו שהטעם הוא להדגיש שאנחנו שונים מהמלאכים, שאכלו אצל אברהם אבינו בשר וחלב. בזכות זה ניתנה התורה לנו ולא למלאכים. מקורות: באר היטב תצד ס"ק ח'. משנה ברורה שם י"ב י"ג.

חייב אדם לאכול פת בסעודה של הלילה וגם בסעודה של היום. מוסיפים בברכת המזון 'יעלה ויבוא'. חייב אדם לשמוח בחג, ואין שמחה אלא בבשר ויין. ולכן לא יסתפק במאכלי חלב בלבד. מי שאינו שמח במאכלי בשר, אינו חייב לאכול בשר. מצווה לשמח את הנשים בבגדים ותכשיטים נאים, ואת הקטנים בראוי להם: מגדנות וממתקים וכו'.

פשט המנהג בכל תפוצות ישראל - להיות ערים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה עד עלות השחר. ידוע מרבינו האריז"ל, שכל העוסק בתורה כל הלילה ולא מדבר דברים בטלים כלל, **מובטח לו, שישלים את שנתו**. אולם מנהג זה לאנשים ולא לנשים. והעיקר להימנע משיחת חולין ודברים בטלים, ולא יאבד זמן יקר בשיחה בטלה, ואדם שיושב בטל נחשב לו, כאילו הוא ישן. את ברכות התורה יש לברך אחר עלות השחר.

לשיטת הספרדים - אדם שהיה ער כל הלילה, בבוקר יטול את ידיו בלא ברכה, ויברך את כל ברכות השחר (למעט ברכת 'אשר יצר', אלא אם כן הוצרך לנקביו).

לשיטת האשכנזים - יוצאים ידי חובת ברכות התורה וברכות 'אלוקי נשמה' ו'המעביר שינה' בשמיעה ממי שישן בלילה. כשאין ממי לשמוע את הברכות, יש שנוהגים לומר את ברכת 'אלוקי נשמה' ו'המעביר שינה' בלא שם ומלכות.

יתגבר כארי בתפילת שחרית, שלא ירדם, כדי שלא יצא שכרו בהפסדו, אם ישן בשעת קריאת שמע והתפילה. יזהר בשעת קריאת התורה, שהיא פרשת עשרת הדיברות, שלא תחטפנו השינה.

ראוי לקרוא ביום החג עצמו בספר תהילים, כי פטירת דוד המלך ע"ה הייתה ביום חג השבועות. ויהי רצון, שיהיה מליץ יושר עלינו ועל כל בית ישראל, וזכותו תגן עלינו. אמן.

עֲשֵׂית שְׁלוֹם בֵּית

הצדיק הירושלמי רבי זליג ברורמן, למד בחברותא עם יהודי, שהתקשה בראייתו. פעם אחת התלונן בפניו אותו יהודי, כי אשתו מציקה לו מאוד, כי בגלל ההגבלה בראייתו הוא אינו מסוגל לעזור לה בעבודות הבית. היא מעליבה אותו וקוראת לו 'בטלן' וכיו"ב. ביקש החברותא מר' זליג, אם הוא יוכל לעזור בהשכנת שלום בביתו. עברו מספר ימים והיהודי נראה יותר שמח ומעודד. הוא אמר לר' זליג: "נראה, שהתפללתם טוב עבורי, כי שלום הבית התחיל להשתפר. היא כבר לא מתלוננת". עבר עוד זמן מה, והכל הסתדר על הצד הטוב ביותר. מסתבר כי רבי זליג בירר ומצא שבזמן שהבעל יוצא לתפילה, יוצאת האשה לשוק כדי לערוך קניות. באותה שעה נכנס ר' זליג לביתם, ניקה את הריצפה ושטף את הכלים. כאשר חזרה האשה לביתה ומצאה, כי הכול נקי ומסודר, בטוחה היתה שבעלה עשה זאת, וממילא הכול היה טוב ויפה! וצריכים אנו לימוד חשוב-אם הרב בשביל להשכין שלום בית היה מוכן לבוא לעזור, קל וחומר הבעל, שצריך לעשות לאשתו.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב אברהם שלום הלברשטאם זצ"ל

האדמו"ר הרב אברהם שלום הלברשטאם מסטראפקוב זצ"ל - נולד בחודש תשרי ה'תרי"ז (1856). אביו הקדוש הפליג מאוד על רום מעלתו וקדושתו ואמר עליו, שהמשיך לבנו נשמה קדושה וטהורה מאוד מאוד מגובהי מרומים "גבוה מעל גבוה". נקרא שלום על שם דודו זקנו, מרן השר שלום מבעלזא. (השם אברהם התווסף בהיותו כבן 75 כיוון שחלה בשיתוק ל"ע והיות והייתה הקריאה בפרשת וירא, הוסיפו את השם 'אברהם' לשמו, כשם שבורא עולם שלח לאברהם אבינו מלאך לרפא אותו, ואכן רבינו התרפא).

בשנת ה'תרנ"ח (1898) התמנה לשמש כאדמו"ר בעיר סטראפקוב. בזמן מלחמת העולם הראשונה היגר לבודפשט. לאחר המלחמה בשנת ה'תרע"ט (1919) התיישב באונגוואר ומינה את בנו ר' מנחם מנדל לרבה של סטראפקוב. בשנת ה'תר"צ (1929) התיישב בקאשוי ואמר שהוא עושה זאת כסגולה לאריכות ימים. למרות חולשתו ומחלתו, שנמשכה שנים רבות, הנהיג את קהל חסידיו.

למד ביגיעה רבה במשך שעות רבות ברציפות. כשנפלה עליו עייפות, למד בעמידה כשהוא מחזיק את הספר בידו. כך המשיך בלימודו עד אפיסת הכוחות. לא היה אצלו חילוק בין יום ולילה שלמד עד אפיסת כוחותיו ואז ישן קצת והמשיך בלימודו. בתפילותיו עורר את כל שומעיו. פעם כשביקר בוויען עקב אחריו בעל האכסניה וראה שבילילה שפך רבינו מים רותחין על ידיו כדי שלא ירדם.

בעל רוח-הקודש. התנהג בקדושה עזה ונפלאה. התפרסם לבעל מופת ופועל ישועות. רבים פנו אליו ונושעו. איש אמת. ענוותן מופלא. פיזר את הונו לעניים. מרבית משפחתו נרצחה בשואה. נפטר בחג השבועות, ו' סיוון ה'ת"ש (1940). לאחר פטירתו טבל בעצמו במקווה. חי כ-83 שנים. ציונו בקאשוי.

אביו: האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא משינאווא. **אימו:** מרת חנה רחל (בת ר' צבי הירש רמ"ז רב בלשנב). **סבא (מצד אביו):** האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים). **מרביתיו:** אביו, האדמו"ר ר' יחזקאל שרגא, ר' ישראל מאיר פרידמן (הדיין מצאנז). **נשותיו:** מרת חיה יהודית (בת הרה"ק רבי אברהם חיים הורוביץ מלינסק השני - זיווג ראשון. נפטרה בשנת ה'תרמ"ו-1886), מרת גיטל (בת ר' שמואל הכהן וויצמן- זיווג שני), מרת חיה (בת ר' דוד שליכטר דיין בקומרנה- זיווג שלישי).

ילדיו (מזיווג ראשון): האדמו"ר ר' מנחם מענל מסטראפקוב (ניצל בדרך נס מהשואה וכיהן באדמו"רות בארצות הברית. לעת זקנותו הוסיף לעצמו את השם אברהם, כסגולה לאריכות ימים), מרת ביילא (נישאה לאדמו"ר ר' יששכר דב ליפשיץ מאונגוואר), מרת הענא (נישאה לר' חיים פרנס).

ילדיו (מזיווג שני): מרת חיה (נישאה לר' מנחם מנדל הורוביץ מלינסק).

ילדיו (מזיווג שלישי): האדמו"ר ר' יוסף יום טוב הי"ד (כיהן כאדמו"ר בקאשוי בעודו בחור. נולד בהיותו בן 78. קודם שנשא אותה לאישה, הבטיח לה, כי למרות גילו ייוולד להם בן. נרצח בשנת ה'תש"ד).

מספריו: **ידברי שלום** - מדברי תורתו.

יפר הרה"ח ר' מרדכי משה גרינצווייג: "הרה"ח ר' שלמה מאיר רגיל היה להזמין הרבה סחורות ולמכור לקונים. הם שילמו לו, וכך הוא שילם לבעל הסחורה. פעם אחת הגיעה סחורה מרובה ועדיין לא שילמו לו הקונים, לכן לא היה יכול לשלם בעד הסחורה. ר' מרדכי משה נסע לרבינו וסיפר לו על דאגתו. אמר לו הצדיק שיאמר תהילים. אמר דודי לרבינו שהוא יאמר עבורו תהילים. הם התווכחו לזמן מה מי יאמר תהילים. לבסוף הסכים רבינו לומר תהילים. אמר הצדיק לדודי, שיקנה כרטיס הגרלה ויברך אותו בהצלחה. דודי קנה גורל, ולמרבה הפלא הרוויח בהגרלה את הסכום שהיה צריך לו בדיוק, לא פחות ולא יותר, ותהום כל הגליל מזה". (שיח זקנים ח"ה)

כשהיה הרה"ק מקאלשיץ בעת מלחמת העולם הראשונה בעיר קאשוי נולד לו בן, וחשב לקרא לו "שלום" לסימנא טבא שישרוד שלום בעולם. בלילה לפני הברית נודע להרה"ק מקאלשיץ שדודו הרה"ק מסטראפקוב הגיע לקאשוי והלך אליו לכבדו בסנדקאות. לאחר מכן תהה, כיצד יקרא לתינוק את השם 'שלום', איך יגיד את שם הנולד כשם דודו בפניו. גמר בדעתו לעמוד מן הצד ולסמוך על דודו בקריאת השם, כיוון שרבינו התכבד גם כן בברכות. כשהגיע הרה"ק ל'ויקרא שמו בישראל' אמר רבינו בעצמו: "שלום בן הרב רבי חנא".

יפר הרה"ח ר' דוד צוויבל שאביו החסיד ר' ניסן התגורר בסוף ימיו בקאשוי והתקשר עם רבינו שהתגורר שם. רבינו הידר מאוד שיהיה לו אתרוג מהודר והוזיל 'זהב' מכיסו להשיג אתרוג נאה. פעם אחת הגיע אליו סוחר האתרוגים והציע לו אתרוג נאה בכלילת יופי וביקש עליו סכום עצום.

הצדיק בדק היטב את האתרוג ולא היה שבע רצון מהאתרוג. במיוחד, כששמע את גודל הסכום, שביקש הסוחר (הסוחר שידע כי רבינו ישלם כל סכום, העז לבקש סכום עתק). החסיד ר' ניסן היה שם. הוא היה עשיר מאוד והאתרוג מצא חן בעיניו. כשראה כי רבינו מסתפק אם לקחת את האתרוג, אמר לרבינו שהוא ולקחת שהוא מוכן לשלם את הסכום שהסוחר דורש ולקחת את האתרוג. אמר לו הצדיק: "כל מה שצריך לעשות הוא ללכת לסוחר הראשון ולקחת את האתרוג הראשון, והוא יהיה מושלם". רבי ניסן בהיותו דבוק לרבינו תיכף הלך לסוחר האתרוגים, פתח את התיבה של האתרוגים ולקח את האתרוג הראשון שהזדמן לידי. התגלה לעיניו אתרוג כליל השלימות והמעלות, ויהי לפלא. (נפלאים מעשיך)

אָמוֹנָה בְּבוֹרָא עוֹלָם

העובדת הסוציאלית לא הבינה את תשובת הבעל ושאלה את אותה שאלה הפעם באופן שונה: "מי יהיה אצלך בעדיפות ראשונה?". ושוב הבעל עונה: "בעדיפות ראשונה יהיה בורא עולם!".

לאחר מכן, כשיצא הבעל, נכנסה אשתו לפגישה עם העובדת הסוציאלית. גם היא קיבלה את השאלון בכתב והתבקשה לענות עליו.

הגיע שלב השאלות בעל-פה. בהמשך הגיעה אותה שאלה שנשאל הבעל: "כיצד תגיבי אם ייוולד לך בן משלך, לאחר שאימצת ילד, מי יהיה אצלך בעדיפות ראשונה?".

בלי תיאום מוקדם בינה לבין בעלה, ובתמימות פשוטה, השיבה האשה: "בעדיפות ראשונה רק אבא שבשמיים, הוא כל יכול ואין בלתו, כל השאר אחר כך".

העובדת הסוציאלית לא הבינה, מאיפה נ'פל עליה מסע האמונה'. לאחר סיור קצר בבית היא אמרה להם, שאת התשובה של הועדה ואנשי המקצוע הם יקבלו במכתב שיגיע בדואר.

השניים חיכו בכיליון עיניים למסקנות הועדה. לאחר מספר ימים הגיע המכתב המיוחל. הם פותחים את המכתב, כשליבים פועם בחוזקה, ועיניהם חשכו.

הועדה שללה את אפשרותם לאמץ ילד. ההחלטה בין השאר נבעה בשל חוות הדעת של העובדת הסוציאלית, שציינה, ש'סדר העדיפויות של בני הזוג לקוי'. **אצלם - בורא עולם נמצא לפני הכול. גם לפני הילדים, וזה היה לקוי בעיניה.**

אם בתחילה חשכו עיניהם, כשראו את הסירוב, כשקראו את הסיבה לסירוב בשל חוות הדעת שלה, הם נרגעו ואמרו: "בגלל אמונה בבורא עולם היא פסלה לנו את האפשרות לחבוק תינוק לאימוץ".

אבל כאנשים מאמינים, הם הבטיחו לעצמם שלמרות הכול, בורא עולם הוא האחד, היחיד והמיוחד היה ולתמיד ישאר בעדיפות ראשונה!

תשעה חודשים אחר כך נולדו להם בשעה טובה תאומים- בן ובת. ילדים משלהם בלא צורך לאימוץ מבחוץ, בורא עולם נתן להם משלו.

בורא עולם דראה כי הם ראויים לאמץ ילדים בריאים ורגילים ונתן להם מתנת שמיים כנגד כל הסיכויים. אין עוד מלבדו, אפס זולתו. זאת כוחה של אמונה - "וְהַבּוֹטָח בַּה' חֶסֶד יִסְוֶבְבּוּ... (תהילים לב, י)

להלן סיפור מרטיט, שהתפרסם לאחרונה ויש בו כדי להזכיר לנו, כי עלינו לדעת, כי הכול הוא מבורא העולם, ורק עליו יש לסמוך, ורק הוא יכול לשַׁד את כל מערכות תבל. ברגע שסומכים רק על בורא עולם, זוכים לראות ניסים מעבר לגדר הטבע.

הסיפור הוא אודות זוג יהודים יראי שמיים, שלאחר שנות נישואין רבות הם לא זכו לילדים. הם התפללו, פנו לצדיקים, דרשו ברופאים וכשכלו כל התקוות, החליטו, כי אין ברירה אלא לנסות ולאמץ ילד. אולי זו השליחות שלהם בעולם הזה.

אימוץ ילד, כלול בדרך כלל בבירוקרטיה גדולה ובהמתנה לאישורים מתאימים, כדי לבדוק, שאכן אותם בני הזוג, שביקשו לאמץ, הם אכן ראויים לאימוץ על פי החוק.

הבדיקה כוללת בין השאר גם את מצבם הכלכלי, הבריאותי, וכן צריך לוודא כי מצבם מאפשר לגדל ולתת ולהעניק לילד את כל מה שהוא זקוק לו. כגון: רכישת מזון, בגדים, שליחתו למוסד לימודים וכיו"ב.

בנוסף בודקים את הבית, שבו בני הזוג מתגוררים, את השכונה ואף בתוך הבית בודקים את הסדר והניקיון בחדרים ובמטבח ועוד בדיקות פולשניות נוספות. כל זאת בטרם יחליטו, אם הזוג ראוי לאמץ.

בין שלל הראיונות והבדיקות, ובין ועדה לועדה לבדיקת אפשרות הזוג לאימוץ, ישנו שלב בו שולחים עובדת סוציאלית לבית.

היא מגיעה לשם ובוחנת את תגובתם של בני הזוג באמצעות מספר שאלות מורכבות, בהן אפשרויות שונות, שיכולות להיות במצבים שונים ושואלת אותם, כיצד יגיבו במצבים אלה.

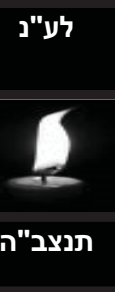
בפגישה עם העובדת הסוציאלית, היא ביקשה, שהם יכנסו כל אחד בנפרד, מאחר והיא מבקשת לבחון את התגובה של הבעל והאישה בנפרד למצבים שונים, שהיא תציג.

תחילה נכנס הבעל. העובדת סוציאלית הגישה לו שאלון בכתב וביקשה, שהוא ישיב על השאלון בכתב. לאחר מספר דקות הוא השיב את השאלון.

לאחר מכן הוא נשאל על מספר שאלות בעל פה. אחת השאלות היתה: "מה יקרה, אם לאחר שאימצת ילד, שנה לאחר מכן נולד לך ילד משלך. מי יהיה אצלך 'מספר אחד'?".

הבעל לא היסס הרבה ואמר בפשטות: "מספר אחד זה רק הקדוש ברוך הוא! כל השאר לאחר מכן. אבל מספר 'אחד' זה רק הוא, בורא עולם!!!".

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל אביבה בת איירין ע"ה אברהם בן יונה ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרחת ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל	הרב שבתי בן אסתר אטון זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה עמירם בן דבורה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה לטיף בן פרחת ז"ל דניאל רפאל בן חגית ז"ל יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה	ולד יחיאל בן יוסף ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל מאירה בת יפה ע"ה אביגדור בן ג'ולי ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל מרים בת שרה ע"ה אביבה לוי ע"ה כל נשמות עם ישראל
--	---	--

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל דוד בר חסיה ז"ל חוה בת יעקב צבי ע"ה יצחק יצקן בן רחל ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל שרה בת מורברי רחל ע"ה אלון בן סעדה ז"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זיזי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה דוד יצחק בן פרחת ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה
---	--

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

אוֹצְרוֹת הַפָּרָשָׁה

פרשת "במדבר"

"לבני יוסף לבני אפרים" [א, לב].

כפל מילת "לבני" לרמזו כי מהראוי היה ליוסף דגל לעצמו, אלא שמפני שלהיותו מלך לא טען בארון אביו ולא עסק בו, לא ניתן לו דגל (פענח רזא).

השאלה הכואבת שלפנינו, הגיעה מאת יהודי שכה סיפר במכתבו: הוריי נטשו אותי בעודי תינוק, מחמת סיבות שקשה לי להעלותן על הכתב. זוג הורים יראי שמים מופלגים, גידלו אותי במסירות רבה. הם לא חסכו מהונם וכוחם כדי לטפח, לחנך ולגדל אותי לתורה ומצוות, ולהעניק לי את כל מחסורי.

כיום, לאחר שהוריי המאמצים השיאו אותי בכבוד, לכלה יראת ה' וכלילת המעלות, וזכינו גם בס"ד לשני ילדים, לפתע הופיעו הוריי הביולוגים... הם מבקשים שאבוא אליהם עם אשתי וילדיי לביקורים, בפרט בשבתות וחגים. אלא, שבכל פעם שאני נפגש עמם, אומנם אני מכבדם בכל הכבוד הראוי, כי עדיין חובת כיבוד הורים רובצת עלי, אך בליבי איני מסוגל שלא לבוז להם... הם נראים בעיניי ממש כשפל-אנשים, מזולזלים ומבוזים, על אשר נטשוני ונעלמו בכל השנים הרבות...

שאלתי היא, האם יש איסור לחשוב כך על הוריי? ואם כן - שמא עלי להתחמק ולהימנע מלהיפגש עמם, כדי לא לעבור על איסורים...? **תשובה:** התורה הקדושה אומרת: "ארור מקלה אביו ואמו". דהיינו, בן או בת שמזלזלים בהוריהם - מקוללים ביארור. וכותב הרמב"ם: "ולא על הכאת וקללת הוריו בלבד הקפידה התורה, אלא אף על הביזיון; שכל המבזה אביו או אמו, אפילו בדברים, ואפילו ברמיה, הרי זה ארור מפי הגבורה, שנאמר: ארור מקלה אביו ואמו". ויש לברר: האם איסור זה של מקלה הוריו שייך דווקא במעשה או בדיבור, או שמא אפילו כאשר מקלה אותם בליבו בלבד, שייך האיסור?

ובכן, הבה נאזין לדברים נוראים שכתב בזה רבינו אלעזר אזכרי זי"ע, בספר חרדים (ט"ו-ל"ה): צריך הבן שידמה בליבו שהוריו גדולים ונכבדי ארץ, וזהו עיקר כבודם, ומתוך כך ודאי יכבדם בדיבור ובמעשה. ועל המבזה אביו או אמו בליבו או בדברים או במעשה, שסותר דבריהם או יושב במקום המיוחד להם וכיוצא בזה, נאמר "ארור מקלה אביו ואמו". ומקלה' אינו לשון קללה, אלא לשון ביזיון. ומצינו ביזיון בלב, דכתיב (שמואל-ב' ו', ט"ז) "ותיבז לו בליבה". וה'בן איש חי' הביא את דברי החרדים שגם המבזה את אביו בליבו הרי הוא בכלל "מקלה אביו", וסיים: "ועל זה ידו כל הדוויים".

הרי לנו, שקיים איסור מהתורה לבזות את ההורים אפילו בלב, ויש לירא מפני מעלת ערכם, כיון שמלך מלכי המלכים ציוה על כך. וחייבים אנו לחשוב ולדמות בנפשנו כאילו הם 'גדולים ונכבדי ארץ', ולחזר אחר מעלותיהם ולהתעלם מחסרונותיהם.

בעל החרדים (שם) מוסיף לספר סיפור נורא: מעשה היה בימינו, ביהודי שהיה זן את אמו, אלא שהיתה קלה ובוזיה בעיניו, לפי שנשאת לאיש אחר אחרי מות אביו. באחד הימים, הפליג הבן בספינה, ונהרג והושלך למי הים. חפשו היהודים אחרי גופתו על מנת לקבורו, ולבסוף מצאוהו על שפת הים, כשעיניו מנוקרות, כי נקרוה העורבים... התקיימו באיש זה דברי שלמה המלך במשלי (ל', י"ז): "עין תלעג לאב ותבוז ליקחת אם, יקרוה ערבי נחל ויאלוה בני נשר"! ויש להבין: מדוע לא אמר שלמה שעונשו של המזלזל בהוריו, יעשה למשל על ידי שישכנו נחש או יאכלנו אריה, מדוע נענש דווקא על ידי העורבים והנשרים?

רבינו יצחק עראמה זי"ע, מתייחס לשאלה זו בספרו "עקידת יצחק" (פרי' וירא), וכותב בזה רעיון נשגב: מצינו תכונה מיוחדת שמאפיינת את העורב, ותכונה מיוחדת שנמצאת אצל הנשר. כידוע, העורב אינו עמל כלל בגידול בניו, הוא רק מוליד אותם, ומיד אחר כך מתנכר אליהם ונוטש אותם. מכיוון שהעורב כה אכזרי על בניו ואינו מאכילם, מזמין להם הקב"ה יתושים ותולעים מתוך צואתם, ועל ידי זה ניזונים הגוזלים, ועל זה אומר הפסוק "לבני ערב אשר יקראו" (תהלים קמו).

תכונת הנשר, לעומת זאת, להתמסר לגידול ילדיו בהקרבה עצומה, כמו שאומר הכתוב: "כנשר יעיר קנו, על גוזליו ירחף, יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו" (דברים ל"ב, י"א), וביאר רש"י: כנשר יעיר קינו - הנשר הזה רחמני על בניו, ואינו נכנס לקינו פתאום (כדי לא להבהיל את בניו), עד שהוא מקשקש (משמיע קול) ומטרף (ומכה) בכנפיו בין אילן לבין שוכה (ענף) לחברתה, כדי שיעורו בניו (שיקצו משנתם), ויהא בהם כוח לקבלו. על גוזליו ירחף - אינו מכביד עצמו עליהם אלא מחופף (מכסה מלמעלה), נוגע ואינו נוגע. יפרוש כנפיו יקחהו - כשבא הנשר ליטול את בניו ממקום למקום, אינו נוטלם ברגליו כשאר עופות, אלא נושאים על כנפיו, אומר: מוטב שיכנס החף בי ולא יכנס בבני!

לאחר שעמדנו על התכונות המאפיינות את העורב והנשר, הבה נעמיק במצוות כיבוד הורים: כידוע, מצוה זו נובעת מ"חוב" שחייב הבן כלפי הוריו, כפי שכותב ה"חיי אדם" (כלל ס"ז): "אמרנו חז"ל, שכל מצות הבן על האב והאם, היא "פירעון חוב" שהבן חייב לפרוע לאביו ולאמו את הטובות שגמלוהו. ומי שאינו מכבדם, נקרא רשע, דכתיב (תהלים ל"ז) לוה רשע ולא ישלם!".

יאירו לנו בזה דברי קודשו של בעל ספר החינוך (מצוה ל"ג): "משרשי מצות כיבוד הורים, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה, שזו מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים. ושיתן אל ליבו, כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, וגם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו".

נמצאנו למדים אפוא, שחובת הכרת הטוב שמחשיבה את הבן כ'בעל חוב', היא מפאת שתי סיבות: (א) עצם הדבר שהביאוהו לעולם, מחייבת אותו להכיר להוריו טובה ולכבדם. (ב) לאחר שבא לעולם, ההורים סיפקו את כל צרכיו וטרחו רבות בגידולו טיפוחו וחינוכו. כעת נחזור לעורב ולנשר. העורב אומנם נטש את בניו ולא עסק כלל בגידולם, אך עם זאת, יש בו את המעלה שהביא את בניו לעולם, (שזו הסיבה הראשונה לחובת הכרת הטוב להורים). בנשר יש גם את המעלה של סיפוק צורכי הילדים (הסיבה הנוספת שמחשיבה את הבן לבעל חוב).

מסיים ה'עקידת יצחק': כעת נבין, שעין הרשע הלועגת ובוזה לאביו ולאמו, סיבת רשעתו היא בכך שכופר בטובה שעשו לו הוריו; הן במה שילדוהו והביאוהו לעולם, והן במה שסיפקו צרכיו וגידלוהו.

ואם כן, ראוי שילבאו עורבי נחל לנקר את עיניו, ולהם המשפט מצד ההולדה לבד, כי אף אם התנהגו ההורים כלפי בנם כ'עורב', מכל מקום גם כלפיהם קיים חוב כיבוד ומורא. אבל העורבים לא יאכלו עינו לגמרי, אלא בני נשר, כי הם הראויים לתת נקמת ה' על שני העניינים יחד - הן מצד זה שהולידוהו, והן מחמת סיבת סיפוק כל צרכיו...

בעל חוב ששונא את המלוה

ובאשר לשאלת הבר, האם יציית לבקשת הוריו לבקרה, או שמא יימנע מכך שמא ייכשל באיסור, שמענו ממורי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: נתאר לעצמנו: אדם לווה כסף מחבירו, ובהגיע מועד הפירעון, המלוה (נותן הלוואה), דרש שהלווה (מקבל הלוואה) יבוא לפרוע את כספו. טוען הלווה: "איני יכול לפגוש את המלוה, כי ראיית פניו מעלה בי שנאה ואיבה נוראית כלפיו..." וכי יעלה על הדעת שייפטר בכך מפירעון חובו?!!...

וגם לבן דגן נאמר: גם לאחר שהוריד התנהגו כלפיך כ"עורב", כעת עליך להתגבר בכל עוז ותעצומות על רגשות האיבה, ועל מחשבות הבוז והקלון כלפיהם, ותלך לפרוע את חובך ולכבדם! (ופריו מתוק).

"מטה זבולון" [ב, ז].

ראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר "ומטה" בזבולון כמו שאמר בכולו, ללמדך שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של יששכר (בעל הטורים).

המעשה שלפנינו אירע אצל אברך שממית עצמו באהלה של תורה יומם ולילה, וחי בדחוק גדולה. בבוקר בהיר אחד, מספר האברך, מצאתי מעטפה מלאה בשטרות מתחת למפתן דלת דירתו. כפי הנראה את המעטפה הניח עבורי נדיב אלמוני. בחלוף מספר שבועות, שוב הונחה עבורי מעטפה עם סכום רב. ומאז, ה'מתן בסתר' המופלא ממשיך להתנהל במשך כמה שנים, כשבכל שבועיים-שלושה אני זוכה לקבלת סכום מכובד של כסף שמייע לי בהחזקת כלכלת ומחיית ביתי.

לאחרונה, ממשיך האברך לספר, התקין ועד-הבית מצלמות נסתרות בכניסה לבניין ובחדר המדרגות. אם אסתכל בסרט הצילום, אוכל לעלות בקלות על זהותו של הנדיב הצדיק שכה מייטיב עימי במשך השנים האחרונות. כמוכן שאין בכונתי להתבונן בצילום סתם כך לשם סקרנות בעלמא, אלא חשבתי שאגלה את זהותו, כי אולי אוכל להכיר לו טובה כלשהי, וכל זאת מבלי לחסר, לכאורה, ממעלת ה'מתן בסתר' שלו, שכן הוא לא ידע מכך...

אודה לתשובת הרב: כיצד עלי לנהוג?

השיב מורי הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: אין גלגות את זהותו של הנדיב! שכן המעלה העצומה של המתן בסתר, נובעת מכך שהעני אינו מתבייש לקבל את הצדקה, וגם משום שהנותן אינו מקבל שום טובה עבור נתינתו, וממילא, אם העני יגלה מיהו הנדיב שמיטיב עמו, יתכן שיחוש בקרבו בושא מסוימת מהנותן (אף שהלה אינו יודע מכך), וגם התורם אולי יזכה לטובה עבור נתינתו. כך שגילוי זהותו של הנדיב, בוודאי יפגום בדרגת המתן בסתר, שהיא הגדולה שבצדקות, והנדיב האלמוני כה מקפיד לקיימה במסירות רבה.

מלבד זאת, סביר להניח שאם המקבל יגלה מיהו הנותן לבסוף הדבר יגיד ע' לנדיב, כי הוא יבחין ביחסו של האברך המקבל כלפיו, ויאבד בכך את מעלת המתן בסתר.

לסיכום: אין להתבונן בצילום כדי לגלות את זהותו הנדיב האלמוני. וכהכרת הטוב, האברך יתפלל עליו (ופריו מתוק).

"ואלה תולדות אהרן ומשה... ואלה שמות בני אהרן..." [ג, א-ב].

ואלה תולדות אהרן ומשה - ואינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה. מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה, מועלה עליו הכתוב כאילו ילדו (רש"י).

את הסיפור המפעים שלפנינו סיפר הרב מרדכי נויגרשל שליט"א: ישנו תלמיד חכם חשוב מאוד מירושלים, שמלמד באחד המוסדות שגם אני מלמד בו, ורק משום שישנם חלקים בסיפור שאינם לכבודו, לא אנקוב בשמו: לפני כשלושים שנה, הוא היה נער צעיר בגיל ארבע עשרה. הוריו שלחוהו ללמוד במוסד חינוכי מוכר, אבל הראש שלו לא היה בלימודים אלא בשטויות.

יום אחד, לאחר סיום שנת הלימודים הראשונה, הוא מצא מעטפה בתיבת הדואר, שעליה מתנוסס הלוגו של המוסד בו למד. הוא החליט לפתוח את המכתב, ומצא כתוב בו, כי הנהלת המוסד החליטה שלא ימשיך ללמוד שם בשנת הלימודים הבאה. הנער דאג לביראותם של הוריו, ומשום מצות כיבוד אב ואם, החליט שלא להראות להם את המכתב. הוא קרע אותו לגזרים, מבלי שהוריו ידעו מאומה.

ביום הראשון של שנת הלימודים הוא התייצב במוסד כאילו לא אירע דבר. כשמנהל המוסד הבחין בו, הוא ניגש אליו ושאל אותו: "מה אתה עושה כאן?" הנער העמיד פניו תם: "מה יש? מה קרה? מדוע לא?" - "לא קבלתם מכתב הביתה?!" - "מה מכתב? איזה מכתב?" - "הרי שלחנו לבייתכם מכתב, שבו הודענו בצורה מפורשת, כי לא תוכל להמשיך את לימודיך כאן!" הנער פרץ בבכי: "אנא, נסו אותי שוב! אני מבטיח להשתפר! ניסיון אחרון, אנא ממך. אני מבטיח שלא תכירו אותי, לא בלימודים ולא בהליכות!"

ראש המוסד, שכבר היה שבע מהבטחותיו של הנער בעבר, עמד בתוקף על כך שעל הנער לשוב לביתו ולחפש מוסד אחר. מרות כל הבכיות וההבטחות, הורה לו לשוב על עקבותיו הביתה.

לפתע, עבר במקום אברך מצות ההוראה של הישיבה. אברך זה הגיע לאחרונה מארצות הברית והתקבל לשמש כר"מ באותה ישיבה. הוא היה נשוי מספר שנים ולא זכה להיפקד בפרי בטן. רבותיו שבארצות הברית יעצו לו כסגולה לשנות מקום, כמאמר הפתגם: "משנה מקום - משנה מזל", והמליצו לו לעלות לארץ ישראל שקדושתה עליונה, ואולי בזכותה, בעזרת ה', יושע, (יעוין ברש"י בריש פ' לך לך, וברש"י ביבמות ס"ד). שאין ישיבת חוצה לארץ עולה לו, דלמא משום עוון חוצה לארץ הם עקורים).

דמעותיו של החורר נגעו לליבו של האברך. הוא פנה לראש הישיבה ואמר לו: "איני לוקח אחריות מלאה על הנער הזה! אלמד עמו, אטפל בו, ואדאג באופן אישי שיקיים את הבטחותיו". למשמע הדברים התרכך ראש הישיבה והסכים.

ואכן, האברך השקיע בער את כל ליבו, בחום ואהבה ללא גבול, והיטיב עמו ככל יכולתו, ממש כאב רחום וחנון. הוא למד איתו, שוחח איתו, הודיע אותו, הזמין אותו לביתו, והעלה אותו על הדרך הנכונה. הנער קיבל טעם בלימוד, ועלה והתעלה בתורה ובכל מידה טובה. אותו אברך זכה באותה שנה, להיפקד בבן זכר! כעבור מספר חודשים, נפרד מהנער וחזר לארצות הברית. הנער המשיך ללמוד בישיבה, והמשיך לעשות חיל והגיע להיכן שהגיע, כמו שהקדמתי בראשית הדברים.

אך בכך לא תם הסיפור. ליתר דיוק: הוא טרם התחיל...

אותו נער גדל, וכיום הוא מתעסק רבות עם עולם התשובה. הוא ניחן בכח מיוחד להשפיע על צעירים ש"מחפשים את עצמם", וחושבים למצוא את מבוקשם בשדות זרים. הוא מארח רבים מהם בביתו, ולאט לאט, צעד אחרי צעד, משיב את ליבם לאביהם שבשמים. יום אחד, הגיע לביתו נער חצי מסומם, שהיה בדרכו להודו. הוא הזמין את הנער אליו לשבת, ובמוצאי שבת לקח אותו לסיור בירושלים. בין השאר, הם נכנסו לישיבת 'אור שמח', וכך לאט לאט, החל לטעת מסילות איתנות של אמונה בלבבו. שבת ועוד שבת, לימוד ועוד לימוד, שיחה ועוד שיחה, והבחור החל להתייצב, עד שזכה להיכנס ללמוד בישיבה מצוינת לבעלי תשובה.

הרב המשיך לעקוב אחריו, להזמין לביתו, ללמוד איתו ולחזקו עוד ועוד.

כעבור שנתיים, הרב הכיר לו בחורה חסודה ויראת שמים, בעלת תשובה גם היא, והם החליטו להינשא.

לבחור הזה היו למעשה שני "אבות": אביו הביולוגי, שהגיע לחתונה מארצות הברית, ואביו הרוחני, הלא הוא הרב שטיפל בו והעלהו מבאר שחת אל המסילה העולה בית אלוקים.

כששני האבות נפגשו מתחת לחופה, הם נפלו זה על צווארי זה, והחלו לבכות בכי תמרורים... הם הכירו היטב זה את זה!

אביו הביולוגי של הבחור, היה לא אחר מאשר אותו אברך צעיר שהציל את ה"אבא הרוחני" מלהיזרק הביתה, לרחוב, בהיותו נער צעיר... התברר שאותו אברך, שכאמור זכה להיפקד בבן זכר (הלא הוא החתן דגן), חזר לארצות הברית, שם הבן הזה "החליק" החוצה, התפקר ועזב שכל, ירחם ה'. והנה, הבן הזה התגלגל, בהשגחה נפלאה, תוך סגירת מעגל מופלאה - דווקא לידי שני אבות חיים הכרת הטוב עצומה לאביו, שהציל אותו בשעתו מאבדון.

נסגר המעגל. התאפשר לאותו רב לפרוע את חובו למיטיבו, מיישר דרכו, והוא זה שזכה ליישר את דרכו של בנו! (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל הזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה הזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ ארן בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן ספרה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטי עם ישראל.

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ד סיון תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 6:53 תל-אביב: 7:08 חיפה 7:01 מוצאי שבת: ירושלים: 8:10 תל-אביב: 8:12 חיפה: 8:13 ר"ת: 8:45

פרשת במדבר

ללמד תורה לתלמידים

"אם אחד נשאר אני בא ללמד..."

שאיפת חייו של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל היתה להרביץ תורה לתלמידים. בזה ראה את יעודו בחיים ולא הסכים לוותר על כך בשום אופן. מעשה שאירע בשנת תשכ"ח. תלמידי השיעור שלו אירגנו נסיעה לנתניה לשבוע ימים מטעם 'ועד הישיבות' כדי לנפוש ולאגור כח ללימוד התורה. שאל רבי בן ציון: "כולם נוסעים?" ענה אחד התלמידים כי הוא נשאר מסיבה כלשהי. אמר לו רבי בן ציון: "אם אחד נשאר אני בא ללמד כרגיל!" ואכן במשך שבוע ימים מידי יום ביומו הגיע כרגיל ולימד תלמיד אחד במשך למעלה משלוש שעות כל יום, סוגיות קשות במסכת יבמות. האיר המזרח

התשוקה ללמד...

לאחר טיפול רפואי שעבר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל, החליטו בני ביתו כי בתקופה הקרובה לא ייצא מחוץ לבני ברק כדי לשמור על בריאותו. באחד הימים נכנס הרב יוסף גולדנטל זצ"ל (מייסד ישיבת אופקים) לביתו של הרב שך להזמינו למסור שיעור בישיבת אופקים. כדרכו למסור שם שיעור מידי פעם. אך בני הבית סירבו בתוקף בנימוק שחובתם לשמור על כוחותיו ובריאותו של הרב שך.

כששמע הרב שך, אמר לרב יוסף: "הקב"ה נתן לי חיים בכדי שאפעל עוד בעולם. אני אניע איתך ברכבך". הוא סיכם עם רבי יוסף את היום והשעה שאז ימתין לו ברכבו במקום פלוני ומשם יסעו יחד לאופקים. ואכן הרב שך יצא בחשאי ונסע עמו לאופקים.

בני הבית שלא ידעו מאומה החלו לחפש אחריו ולא ידעו לאן 'נעלם'... רק לאחר כמה שעות עלה על דעתם שמא נסע למסור שיעור באופקים. ביררו בטלפון אצל רב יוסף והשיב להם שמוסר כרגע שיעור לבני הישיבה באופקים.

הלמות עמלים - ח"ב

תכלית המבחן - לעודד התלמידים...

סיפר הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א כי בשעה שנבחן אצל כ"ק האדמו"ר מסלונים (בעל ה'נתיבות שלום') כדי להכנס כתלמיד מן המניין בישיבתו, שאלו הרבי: "מתוך כל דפי הגמרא שברצונך להבחן עליהם, איזה מהם שגור על לשונך ואתה יודע אותו היטב?" הצביע רבי יעקב מאיר על תוספות מסויים.

נענה הרבי והגיב: "עתה אצא מן החדר למשך מחצית השעה, ובנתיים חזור שוב על דברי התוס' עליהם אשאל אותך בבחינה..."

סיים רבי יעקב מאיר ואמר: "עד אז הורגלתי כי תכלית המבחן הוא 'להכשיל'... לתפוס את התלמיד בקלקלתו היכן אינו יודע... ואילו עכשיו הראה לי ה'נתיבות שלום' כי אדרבה חפץ הוא בהצלחתי, ולכך נועד המבחן, בזה נטע בי עידוד וחיזוק להתעלות בתורה.

מתוך מאמר

מצוה ללמד תורה לתלמידים, גם אם אינם בניו ובני בניו!

נלמד מהפסוק: "ואלה תולדות אהרן ומושה" (פרק ג-א)

וכתב רש"י (עפ"י גמ' סנהדרין יט:): ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה... שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. עכ"ל. ומוסיף השל"ה הק': ולא תאמרו "כאילו" ילדו, ולא ילדו ממנו. כי אדרבה הוא ילדו בעצמו, כי אביו ואמו נתנו לו הגוף, והרב משפיע בו נשמה... על כן אשרי מי שעושה כן ולומד ומלמד בן חברו תורה, ובחינם, אז שכרו כפול מן השמים. עכ"ד.

הטור כתב כי ללמד ילדים קטנים מותר בשכר משום שנחשב כמקבל שכר על שימורם. והוסיף הדרכי משה (בשם הגהות מיימוניות) שהוא הדין מותר לקבל שכר כדי ללמד אדם שקשה ללמדו.

ונשאל כ"ק האדמו"ר גאב"ד אונגוואר, הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בשו"ת משנה הלכות חלק ה' סימן קעו): הרי "מה אני בחינם אף אתה" נאמר ביחס לכל אדם, ומניין לנו להבדיל בין אדם קל-הבנה לאדם קשה-הבנה?

וביאר גאב"ד אונגוואר שמה שכתב ה'דרכי משה' "אדם שקשה ללמדו" אין הכוונה שהוא מחוסר הבנה וכדומה, אלא שבמציאות קשה ללמוד עמו. והיינו שהקושי אינו בתוך הלימוד [שאינו בוודאי מצוה ללמדו בחינם], אלא הקושי הוא להתחיל ללמוד עמו, שנדרש ביטול זמן והתאמצות גדולה כדי להכניסו ללימוד. וקא משמע לן בזה שמותר לקחת שכר גם ללימוד עם אדם מבוגר שלא צריך שימור, אך גורם הוא לטרחה יתירה לזה שלומד עמו.

את אמרת חז"ל (אבות פ"א מי"ד) "אם אין אני לי מי לי, וכשאני לעצמי מה אני, ואם לא עכשיו אימתי" פירש החתם סופר לענין לימוד תורה לתלמידים. וכך דרש: "אם אין אני לי מי לי" - אם אינו 'נאה מקיים' גם תלמידיו לא יצליחו. "וכשאני לעצמי" - היינו צדיק גמור לעצמי, אך אינו מעמיד תלמידים - "מה אני?" ואם יאמר: בבחרתי אעשה לעצמי וכשאזדקן אלמד תלמידים וארויח שניהם. על זה נאמר: "ואם לא עכשיו אימתי".

הגאון רש"י אוער באד זצ"ל הורה למלמדים שיש ללמד את העניינים הנלמדים לפני התלמידים, בבקיאיות ובהירות, בכדי שהתלמידים לא יתקשו להבין את הסוגיא הנלמדת. והיה אומר בדרך מליצה: אם חז"ל אמרו "דברה תורה כלשון בני אדם", א"כ בני אדם ודאי שצריכים לדבר בלשון בני אדם...

לקרב רחוקים ולסייע בידם לזכות באושר הרוחני שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "הקרב את מטה לוי" (פרק ג-ו)

ובמדרש רבה (פרק ג) הביאו חז"ל על פסוק זה את הפסוק "צדיק כתמר יפריח כארז בלבנון ישגה" ודרשוהו חז"ל על שבט לוי. וכתב בצוואת הבעל שם טוב שיטנו צדיק שנמשל ל"ארז" שאף שהוא גדול בתורתו, אינו משפיע על הזולת, כארז שהוא גדול אך אינו נושא פירות. מאידך, יש צדיק שנמשל ל"תמר" שנמשפע על הרחוקים ומקרבם לאביהם שבשמים כתמר שמפריח פרי. על שבט לוי דרשו פסוק זה. שאף שהיו עוסקים בתורה כארז, היו פורחים כתמר להשפיע על הבריות ולקרבם לתורה.

רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל מוכיח (בספרו בן יהודע - חגיגה ג.) כי אף הרחוקים מלימוד התורה, מדיעתה ומהבנתה. בכל זאת, כאשר אוזניהם קולטות דברי תורה וקדושה, אף שלפי שעה אינם מבינים מאומה, השפעתן של הדברים רבה ביותר על רוחם ונשמתם וברבות הזמן ישאו פרי הלולים!

ההוכחה לכך, ממה שאמרו חז"ל בגמרא (שם): מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר בן חסמא שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין. אמר להם: מה חידוש היה בבית המדרש היום? אמרו לו: בפרשת הקהל נאמר "הקהל את העם האנשים והנשים והטף" ודרש על זה ראב"ע אם אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, טף למה באים? כדי ליתן שכר למביאייהו! אמר להם: מרגלית טובה היתה בידיכם ובקשתם לאבדה ממני?

ולכאורה תמוה: ממה נפשך, אם נשים מבינות הדרשה, נמצא שהן בכלל האנשים שבאים ללמוד. ואם אינן מבינות, אם כן, יש לשאול על הנשים עצמן למה באות? הרי שמיעה בלי הבנה אין כל תועלת בה! ומבאר ה"בן יהודע" שבשמיעת הנשים ישנה תועלת כמובא בזוהר הק' (פרשת שלח) שהנשים יושבות בגן עדן ויש להן השגה בעסק התורה... מפני שבעולם הזה שומעות דברי תורה מהחכמים הדורשים בציבור, ואף שאינן מבינות נשמתן קולטת אותם דברי תורה. עיי"ש.

לפי מתרץ הבן יהודע את פשר אמרתו של רבי יהושע שאמר "מרגלית טובה היתה בידיכם". ומשמע שרבי יהושע הרגיש קשר אישי ומיוחד עם דרשה זו של חז"ל. וצריך להבין: מה שייכות יש לו לרבי יהושע עם דרשה זו ומה חידוש יקר כל כך מצא בדרשה שכה שמח בו?!

אכן לאור האמור מובן היטב, שהרי שנו חז"ל במסכת אבות (פ"ב) על רבי יהושע: "אשרי יולדתו! משום שמיום שנולד לא הוציאתו אמו מבית המדרש כדי שלא יכנסו באזניו אלא דברי תורה. ולכאורה: איזו תועלת תגיע לרבי יהושע מאותם דברי תורה, הרי כל עוד תינוק הוא אינו מרגיש בהם כלל, ובחינם טרחה אמו להכניס עריסתו לבית המדרש?!

אכן לפי הדרשה שדרש רבי אלעזר בן עזריה שנשים באות לשמוע כי יש להם תועלת אף שאינן מבינות, משום שנשמתן קולטת, נמצא, שגם רבי יהושע בן חנניה היתה לו תועלת במה שהיה בבית המדרש מלידתו, לפי שנשמתו קלטה את הדברים ששמע.

הוא שאמר רבי יהושע: "מרגלית טובה היתה בידיכם" שכן הרגיש שדרשה זו של רבי אלעזר נוגעת במישרין אליו, ולכן כה שמח בה, כי ממנה למד שיפה עשתה אמו במה שהכניסתו לבית המדרש אחר לידתו, ולא טרחה לחנם, שכן תועלת רבה היתה במה שנכנסו דברי תורה באוזניו.

בדרשה שנשא **הרב מפוניבז'** - **הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן** זצ"ל אחרי השואה, בלונדון, במהלך חיפושיו אחרי עקבות אבודים של ילדי ישראל, תינה בזעזוע נפשי עמוק את כאבו וצערו על הטרגדיה הנוראה שפקדה רבים מן היתומים האלה אשר "מצילהם" הנוכרים העבירו אותם לשמד. וכך אמר:

"אנו שרויים כעת באותו מצב טראגי שהיה מנת חלקו של נח בתיבה אחר המבול, אשר ברגע שהיה מסוגל לפתוח צוהר ולהביט בעדו החוצה, נוכח לראות שכל העולם חרב... וכאשר שלח לבסוף את היונה, כדי לבדוק אם שרד משהו מן העולם שלפני המבול, הביאה לו "עלה זית טרף בפיח"..."

לבלי ידח ממנו נידח...

אחת הדמויות המופלאות ורבות ההוד בקירוב רחוקים לתורה, בחמישים שנה האחרונות, היה ללא ספק הגה"צ **רבי ירחמיאל קראם** זצ"ל (שנסתלק מעמנו לפני כחודש וחצי). בעלון הקודם ("איש לרעהו" פרשת בהר בחוקות) סיפרנו על מעשיו הכבירים לזיכוי הרבים ועל גדלותו העצומה בידיעת התורה ובהרבצתה. כעת נציץ מעט על פעילותו העניפה להצלת כמה שיותר נפשות מבאר שחת, להוציא יקר מזולל לבלי ידח ממנו נידח, ולהשיב אלפי משפחות תועות לאביהם שבשמים.

זכה הרב ירחמיאל להכניס ילדים ונערים למוסדות תורה ומתיבתות בהקף עצום. הוא לא הסתפק במועט. בשעה שהיו פעילים ידועים מכניסים בודדים, היה הוא באותו פרק זמן ממלא אוטובוס שלם, כפשוטו. ועשה זאת אחר עבודת שטח מוקדמת לקבל הסכמת ההורים.

וסיפר יו"ר "לב לאחים" **הרב אליעזר סורוצקין** שליט"א שבאחד הפעמים כשהרב ירחמיאל הלך להכניס ילדים לבתי ספר תורניים והוא התלווה אליו. הביא אוטובוס למלא בו את הילדים כשהוא אומר להרב סורוצקין: "אתה תעמוד בדלת האחורית ותשמור שהילדים לא יברחו..."

ואגב, יש לציין שגדולי העוסקים בקירוב, קיבלו ממנו השראה לפעילותם. כאשר קבוצה מיישבת חברון ביקשו לעשות פעילות קירוב בדרום, ובאו לשאול את **רבינו הגרא"מ שך** זצ"ל, אמר להם: "המורה-דרך של הפעילות בדרום הוא הרב ירחמיאל קראם תלכו אליו ותעשו ככל אשר יאמר לכם". וכשנשא פעם הרב סורוצקין דברים בכנס "לב לאחים" בדיוק אז נכנס הרב ירחמיאל. הפסיק דבריו והכריז בהתרגשות: "ברגע זה נכנס לאולם מורי ורבי בפעילותו!"

וסיפר הרב ירחמיאל: פעם נסע לבית ספר ממ"ד ומילא כדרכו את הרכב בילדים לקחתם לבית ספר תורני (כמובן בתיאום עם ההורים שחפצו שהבן "יכנס לדת באמת" כלשון אחד מהם), פתאום המנהל יצא החוצה והחל לצעוק ולזעוק. בדיוק ברגע זה החלה להשמע הצפירה של יום השואה. מיד נעמד המנהל בדומיה. ניצל זאת הרב ירחמיאל ולקח מהר את הילדים לדרכו... [בהרגשה שבכך עושה משהו אמיתי, רוחני ותכליתי יותר, לזכרון קדושי השואה].

בבתי הספר של ה"חינוך העצמאי" בימים ההם, היו ילדים רבים בערי השדה שהוריהם לא חשבו לשולחם לישיבה קטנה. היה זה הרב ירחמיאל שהמציא את המושג "טיפול בבוגרי כיתות ח" - לפעול שיעברו ללמוד בישיבה קטנה. לא כל ההורים שיתפו פעולה. הוא עבר במשך השנה בכל כיתות ח' בבתי הספר ולא חסך שום מאמץ להביא אותם לישיבות קטנות, גם במקרים שהעלות הכספית היתה עליו בלבד.

ועדיין לא נחה דעתו של הרב ירחמיאל בכל פעילותו העמוסה והמורכבת. באחת התקופות הקים הוא בעצמו ישיבה ומתיבתא בחזון יחזקאל, מהכספים שגייס, כאשר לעצמו לא לקח פרוטה! היו שם ישיבה קטנה ומתיבתא, ואף כולל לאברכים. הוא כיהן כראש הישיבה וכראש הכולל. זו היתה גם הזדמנות בשבילו לממש את שאיפתו להעניק מתורתו הרחבה ומשיעוריו העמוקים לאחרים.

מצודתו של הרב ירחמיאל היתה פרוסה בכל רחבי הארץ וגם מחוצה לה. ומתוך כל רבבות הילדים שהכניס למוסדות, זכה שיקומו מהם הרבה משפחות של תלמידי חכמים מופלגים ורבנים ידועים, כדוגמת אותו ילד (אחד מיני רבים), יחזקאל חלילי שמו (לימים רבה של יבנאל), סיפר רבי יחזקאל, שכילד, עמד ברחוב והפריח בועות סבון על העוברים ושבים. הרב ירחמיאל עבר שם וגם הוא "ספג" כמה מהם. הוא קרא לילד, והלה ברח הביתה מחשש שמא הרב יענישו על משובתו. אך הרב ירחמיאל רץ אחריו ודפק בדלת ביתו. הילד רעד מפחד והאמא הסבירה שהוא סובל משעמום, למחרת בא הרב ירחמיאל לקחתו למוסד תורני. כיום הוא מכהן כרב, כאמור, וכבר הספיק להוציא לאור כחמישים ספרים חשובים!

ועוד דוגמא: בהלווייתו של הרב ירחמיאל שהתקיימה בערב שבת ואנשי הח"ק ממהרים. הופיעה אשה וטענה כי אחיה המכהן כרב בפנמה דורש שלא יקחו את המטה בטרם יפרד ממנו... היא קירבה את הטלפון, ממנו נשמע קולו של האח הסופד בבכי קורע לב: "לא אשכח איך הגעת לאחי הגדול באשדוד. תפסת ברעמת שערך וזעקת: "מה יצא לך מהחיים הללו? בא עמי לישיבה ותראה מהו עונג אמיתי!" לא ויתרת ושכנעת את הורי ולקחת אותו לישיבה, כיום מתוך 11 ילדים, תשעה הלכו בעקבותיו לישיבות ונעשו מרביצי תורה נודעים. כיום יש ב"ה 300 נכדים בהיכלי התורה ובכוללים. כולם הם בניך ונכדיך!" כך בכה עליו הרב מפנמה, כשהקהל גועה עמו בבכיה.

להוציא יקר מזולל...

סח הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל שכל הצלתו מחיי חולין לחיי תורה, נזקף לזכותו של הגה"צ **רבי אליהו לופיאן זצ"ל** וכך סיפר: "אחותי הגדולה נתפסה לקומניזם. היא עסקה במקצוע המתמטיקה. אף אותי לימדה מקצוע זה ברמה גבוהה. הצלחתי לפתור בעצמי בעיות סבוכות וזה נתן לי סיפוק רב".

"אחותי שילדה אותי להתמסר למקצוע הזה באומרה: "במוחך הגאוני, אם תקדיש כשרונותיך למקצוע זה תוכל לצמוח כאחד מגדולי המתמטיקאים בעולם. לעומת זה, אם תתמסר ללימודי קודש - הוסיפה בנימת זילזול - מה יצא ממך..."

"אך ההשגחה העליונה רצתה אחרת: באותו זמן פגש אותי רבי אליהו לופיאן. הוא הבין בעיני רוחו ש"יצא ממני משהו" גם בלימודי הקודש, ולאחר שנודע לו על הלחץ הכבד שמופעלים עלי שאתמסר למתמטיקה, שידל אותי לעבור לקעלם. עברתי לשם והתאכסנתי בביתו תקופה ממושכת, עד שמבחינת גילי יכולתי לעבור לסלבודקה, שם המשכתי לעלות במעלות התורה..."

הלמות עמלים - ח"ב

"מה שייך להפריד בחור מדף גמרא?!"

סיפר תלמיד ישיבת טשעבין לשעבר: בזמן המבחנים לישיבות כאשר כל חברי למדו, אני שיחקתי וכמובן לא הצלחתי במבחן. על שאלות פשוטות השבתי שלא כענין. הצוות התאכזב, אך הגאון **רבי אברהם גנובסקי זצ"ל** שישב מהצד פנה אלי לפתע: "האם אתה נכדו של פלוני? והתחיל לספר סיפורים על סבי. למחרת קיבלתי תשובה חיובית שהתקבלתי לישיבה.

אך ראשי לא היה מונח בתורה ולא התחלתי ללמוד, היו אתי בעיות קשות עד שצוות רבני הישיבה החליטו לזרוק אותי. כאשר הודיעו לי זאת לא הופתעתי, קיבלתי את הבשורה בשוויון נפש. ארזתי את חבילתי והתחלתי לצאת.

והנה בפרוודור היציאה פוגש אני בדיוק את רבי אברהם, זה שכנראה בזכותו התקבלתי לישיבה, הוא שאל אותי בחביבות: "מה שלומך להיכן אתה נוסע?" אמרתי לו שהחליטו בישיבה לזרוק אותי ואני הולך הביתה, ואין בכוונתי לחפש ישיבה אחרת אבל אני מקווה להמשיך לשמור מצוות.

פנה אלי רבי אברהם בהתרגשות כשכולו תמיהה: "מה שייך להפריד בחור מדף גמרא?! זה לא יתכן! כנראה לא הבנת נכון את מה שהתכוונו לומר לך. לא זרקו אותך מהישיבה! תחזור ללמוד כרגיל והכל יהיה בסדר". דבריו עוררו בי לשנות דרכי ועשיתי כדבריו. איש מהצוות לא ניגש יותר לומר לי מילה מאז. וכך ישבתי ולמדתי בישיבה ברצינות עוד שלוש שנים!

אני יכול כיום לומר בוודאות, כי רק הודות לכך שלרבי אברהם היה איכפת ממני, נזקפת לו כל בנין האישיית הרוחנית שלי, ונשארתני בן תורה בזכותו.

עפי"א אגן הסהר

"וביארנו חז"ל (במד"ר בראשית לג) מהו "טרף" נקטף! [כמו "טרוף טורף יוסף"]. באותה שעה גדול היה צערו של נח: לא די שהכל נמחה, נשאר רק שריג זית ועלה בודד, והנה באה היונה וקטפתו. הלא אילו הניחתו במקומו, היה צומח ונעשה אילן גדול... והנה אנחנו בדיוק באותו מצב. "טרוף טורף יוסף"..."

נהגו רבותנו שאף בעלי עבירה חמורים לא היו מרחיקים אותם לגמרי, שכן דוקא הקירוב והקשר המסויים עמם, ריסן והשפיע עליהם שלא יהיו גרועים יותר, וכאותו מעשה שאירע עם הח"ח, כאשר באסיפת רבנים ביקשו להוקיע ולהרחיק לגמרי פרנסי מפלגה מסויימת שהיו פורקי עול.

אמר להם הח"ח, שגם בתקופת משה רבינו היו בעלי עבירה מפורסמים דתן ואבירם, ובוודאי הכיר משה את טיבם, ואעפ"כ הזמינם לכל אסיפה חשובה. מדוע נהג כך עמם בקירוב זה? משום שהכיר שאלמלא כן עלולים להתדרדר ולהיות גרועים יותר..."

החזקת לומדי תורה

הזכות לתרום...

באחת העיירות שהתארח הגאון **רבי אלחנן וסרמן זצ"ל** עבור עריכת מגבית לישיבתו, הוזמן לשאת דברים בבית הכנסת. הוא הלהיב את הציבור לתרום שמונים דולר לשבוע שלם של לימוד תורה. אך הנה נכנס באמצע "רב" המקום וביקש להשמיע כביכול "דברי סיוס".

הלה דיבר כרבע שעה על נושא אחר, ובכך טישטש את הרושם הכביר שהשאיר רבי אלחנן בדבריו וצינן את האוירה. לבסוף הפטיר בהדגשה: "כל דולר שתרימו למען הישיבה, קודש הוא, אפילו דולר אחד ויחיד". במקום השמונים דולר עליהם דיבר רבי אלחנן, הפליג הלה בחשיבות הדולר האחד ובהשפעת דבריו התחייב הקהל כולו ביחד, סכום אפסי, פחות ממאה וחמישים דולר שהיה בו משום עלבון צורב.

הרב עם עוד מנכבדי הקהל נכנסו לבקר את רבי אלחנן והחלו להתנצל: "מן הסתם נושא מר בלבו תרעומת עלי בגלל המגבית הזעומה". להפתעת כל הנוכחים התחייך רבי אלחנן והשיב לו בפנים מסבירות:

בתורה נאמר שהשי"ת בחר בבצלאל בן אורי לעשות את המשכן. נתאר חזון, שמשה רבינו הולך במחנה ישראל, פוגש יהודי ושואל אותו "אולי אתה בצלאל בן אורי" והאיש משיב: "לא! אנוכי ראובן בן יעקב", ממשיך משה ופוגש ביהודי אחר ושואלו: "צריך להקים את המשכן אולי שמך בצלאל?". וההוא גם משיב בשלילה. האם יעלה על הדעת שמשה רבינו יתרעם עליהם מדוע לא נקראו בשם בצלאל בן אורי ומדוע לא הם נבחרו על ידי ה' להקמת המשכן?!

הפטיר רבי אלחנן: מה מקום לתרעומת יש לי, אם ביהמ"ד שלכם פשוט לא נבחר להמנות על בוני התורה בזמן הזה, ואין לכם הזכות לתמוך במשכן העדות...

אור אלחנן

לתמוך בלומדי תורה כדי שיוכלו לעסוק בתורה ללא טרדות! נלמד מהפסוק: "מטה זבולן" (פרק ב-ז)

ולכאורה, מדוע לא נאמר "ומטה זבולן" (עם ו' החיבור) כדרך שנאמר בשאר שבטים: **וכתב בעל הטורים ליישב: "למי שזבולן היה מפרנס לישיבה, וראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר "ומטה" זבולן כמו שכתב בזבולן, ללמד שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של ישיבה, ולפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפל לו, לומר ששכרו גדול כמוותו. וכן הוא אומר "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר". וכתוב: "כי בצל החכמה בצל הכסף", לכן חשוב הכל כמטה אחד, וכאילו אמר יששכר מטה זבולן".**

באיגרת שכתב הגרי"ז **סולובייצ'יק** בז' ניסן תרצ"א במעלת החזקת התורה בישיבות, כתב בין היתר את הדברים הבאים: "הישיבות ומקומות שקידת התורה ברבים, הם יסודי ועמודי בית ישראל לתורה ויראה וכל יקר סגולת ישראל, הם המבצרים שבהם שמורה קיום הדת והתורה בקרב עם ישראל, שתתקיים למורשה לנו ולבנינו אחרינו עד עולם... אך מהישיבות תצא תורה לעם ישראל לכל מקומות מושבותיהם, הרבצת תורה והיראה ומדות טובות... והן הן שעמדו לנו בכל משך גלותינו..."

"ובעת הזאת שהעולם שומם מתורה ויראה ובתי כנסיות ובתי מדרשות שוממים, הלא אך אל הישיבות עינינו שיקימו לנו גדולי התורה רבנים ובעלי הוראה, ובלעדי הישיבות אין תורה ואין יראה. רק הם המקלט היחידי לבית ישראל להותיר לנו שריד ברוח התורה והמצוה. ואך בהם תקות ישראל לבלתי תשכח התורה... רק הם תלמידי הישיבות הלומדים מתוך עוני ומחסור השומרים את תורתנו... והחובה על כל ישראל לתמוך ולהחזיק את בתי ישיבות אלה... וע"ז באנו בברית "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת", כדברי חז"ל שהוזהרנו בזה על החזקת תורה בישראל".

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

לא בשמים היא! / הרב נפתלי וינברג

לי ספק שכמה בגדים נקרעו שם, למרות שזה התרחש בשבת. ידוע לי על מקומות שהחליטו לשנות, וכל חלוקה מתנהלת בסדר וללא שאחד יחטוף מהשני. אך מה עם שאר המקומות? האם אנחנו יכולים לתת לזה להמשיך?

במשך שנים השתתפתי בברכת כהנים בכותל המערבי. מעמד כל-כך טהור, אצילי, ברכת השם! אבל איך נזכה לברכה עם כל מה שמתרחש באוטובוסים הלוד וחזור? האם תוכל לזכות בברכה כשאתה דורך על מישוהו בדרך? כשאתה דוחף את הזולת? כשאתה עוקף את מי שהיה לפניך בתור?!

נקודה נוספת, כיום כשיש מחלוקת בתוכנו, מלבד האיסור הנורא וחילול השם שיש מעצם המחלוקת. אמצעי התקשורת מביאים את הדברים השליליים בתוך דקות לכל העולם, האין לך חילול השם גדול מזה? וועל התביעה על כך, במיוחד לבני התורה, נכתב באריכות בעלון "איש לרעהו" פרשת אמור עה"פ "ולא תחללו... ונקדשתי בתוך..."

* * *

אז מה למעשה?

אנחנו כבר למודי-נסיון, ולצערנו ניתן לקבוע בפה-מלא שאם לא "נתפוס את ההזדמנות" כעת בשתי ידיים, היא פשוט תחמוק לנו מבין האצבעות. לא חבל?

אבל כדי שיחול שינוי אמיתי בכל התפיסה של דרך ארץ לזולת, לא די בפעולה חד פעמית. שינוי אמיתי מצריך פעילות לאורך זמן ובעקביות.

נכון. זה גם מצריך משאבים רבים, אך מה לא עושים בשביל להציל נפשות? וכי ישנו איזה סכום שעם-ישראל לא היה מוכן לשלם כדי למנוע את האסון?!

מכה עצומה שכזו של ארבעים וחמש קרבנות, נשמות קדושות וטהורות, חייבת לגרום לנו עליה עצומה בכל הנושא של "בין אדם לחברו", חלילה וחס אם לא נעשה דברים למעשה לשפר את המצב. דיבורים אינם מספקים במצב כזה, יש לעשות!

הדבר בידנו. ומכאן מופנית הקריאה להירתם למען התוכנית. איננו רוצים לחשוף כאן את הפרטים, משום שאין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין. אבל יש לנו רעיון עליו ניתן לומר - באופן כמעט וודאי - שבכוחו לחולל שינוי מן הקצה אל הקצה.

ומכאן הפנייה לנדיבי-עם מהארץ ומחו"ל: תרימו טלפון ל-02-5671812 ותשמעו איך אפשר לשנות. זו האחריות שלנו בעת הזו ובשם השם נעשה ונצלח!

מי מנהיג את העולם? מי אחראי לכל מה שקורה בעולם? מה השאלה: הקדוש ברוך הוא האחד והיחיד!

התשובה נכונה, אבל כל נשכה שמאז בריאת אדם הראשון האציל בורא-עולם חלק מהאחריות על הברואים, עלינו - האנשים הקטנים.

לא פעם מתרחשים בעולמנו מאורעות, בהם לפי המבט האנושי לא ניתן להצביע על אף אשם: הקב"ה מסובב מה שמסובב ולנו לא נותר אלא לשתוק.

והאמת, מדובר בתוכנית ארוכת-טווח שנמשכת אלפי שנים!! החל מבריאת העולם דרך הרגע הזה ועד ביאת משיח צדקנו במהרה. אין לנו שום אפשרות לקלוט את העומק וההיקף של המאורעות - גם אם ינסו להסביר לנו את זה. על אחת כמה וכמה כאשר אף אחד לא מסביר לנו...

אז מה נותר לנו? לדעת שכל מה שעושה השם לטובה, ולהתחזק.

* * *

יחד עם זאת, אסור לנו. פשוט אסור לנו לברוח מאחריות, לעצום את העיניים ולומר: זהו. בגלל שאני לא מבין מה קרה - אז הוא בעצם לא קרה. לא ולא!

עלינו לנסות להבין מה נדרש מאתנו, ומה מידת האחריות שאנו חולקים ביחס לכל מאורע, ומכאן למה שזה מחייב אותנו לתקן, להשתנות לטובה. הרי למטרה זו בדיוק ברא הקב"ה בראים בעולם: כדי שהם יתקנו את מעשי העולם, ולא כדי שחלילה יימלטו מאחריות.

אך כדי לתקן צריך לחתור להגיע לשורש הבעיה, ומכאן השאלה הפשוטה: מה היה הגורם העיקרי לאסון מירון?

אוי. זו שאלה כל-כך לא פשוטה! היא הרי נוגעת לחשבונות שמים, ולגזרות שאין לנו סיכוי לקלוט אותם בכלל! נכון. אך זה עדיין לא פותר אותנו מלהתייצב מול המציאות, ולנסות להבין בשכל הכי פשוט שלנו: מה דורשים מאתנו לשנות ברגע זה?

* * *

בימים האחרונים התקשרו אלינו מספר אנשי חינוך, וכולם פה-אחד ביקשו לעורר על נקודה מאוד מאוד פשוטה - אותה ניתן לסכם בשתי מילים: לא לדחוף!

אולי זה מאכזב להפיק ממאורע כל-כך נורא, מסר כל-כך פשוט. יותר נוח לברוח לעולם המסתורין ולעניינים נשגבים, אך האם כך נבצע את האחריות שהוטלה עלינו? הקב"ה רוצה שנפיק משהו תועלת, מעשי, האם יש לנו את הפריבילגיה לברוח ל'רמז' 'רסוד' לפני שלמדנו פשוט-פשוט?

והפשוט הפשוט הוא: לא לדחוף!

מדוע זה נראה לנו תופעה נורמלית כאשר אנשים דוחפים? למה איננו נזעקים נוכח חוסר הדרך-ארץ שבכך? וזה קורה בכל מקום, בתור לאוטובוס, בקברי צדיקים, בחנויות ובטישים. אני נזכר כרגע באירוע בו השתתפתי, היו שם המון אנשים - מהם מבוגרים ונכבדים - וברגע שהחלו לחלק מה שחילקו התפרצה הסתערות רבתי עד שפשוט לא האמנתי למה שעיני רואות! האם זו התנהגות נורמלית? כולם קפצו אחד על השני, בעיני ראיתי כמה אנשים שסבלו חבלות, ואנשים נתלו עליהם ממש, אין

שמענו מהרב יעקב הלל שליט"א על מה שתלמידי רבי עקיבא מתו "שלא נהגו כבוד זה בזה" - באסון הנורא במירון היו כל היהודים, מכל הזרמים, מהארץ ומחו"ל, מדת הדין הכתה את כולם. זהו סימן עבורנו שכל עם ישראל צריך לעבור שידרוג בנתנית כבוד זה לזה, למרות שבינם ל"ג בעומר היינו צריכים לחגוג את סיום תקופת המיתה של תלמידי ר"ע, המוות המשיך להכות בנו ל"ע. אולי המספר של 45 נספים שזה הגמטריה של המילה "אדם" מלמד שצריך לכבד כל אדם באשר הוא למרות חילוקי הדעות שיש בין "אדם" ל"אדם".

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

פניני פרשת לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

לימוד תורה בכל מצב

פרשתנו פרשת במדבר, סמוכה כמעט מידי שנה לחג השבועות, ננסה לעמוד על הקשר ביניהם. אומר המדרש (במדבר רבה א, ז) "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי - למה במדבר סיני? מכאן שנו חכמים, בג' דברים (דרכים) ניתנה התורה, באש ובמים ובמדבר, ומה אלו חנים לכל באי העולם, כך דברי תורה חנים הם". מהו הקשר בין אש מים ומדבר לבין התורה הקדושה?

התורה הקדושה היא כמדבר, כשאדם הולך במדבר הוא יודע שאין לו תנאים כלל, רק שמים וחול והרים מסביב, אין דבר שאפשר לסמוך עליו, וחיוב ליקח צידה לדרך ולשרוד בכוחות עצמו. כך אומרים לאדם, כדי לזכות לקנין של תורה צריך ללמוד תורה בלי תנאים, בחורף ובקיץ, בחום ובקור, בימים ובלילות, וכמו שאומר הרמב"ם, למרות שבלילה בדר"כ האדם ישן, והרמב"ם הוא שאומר שצריך לישון 8 שעות בלילה, מאידך כותב שצריך אדם לעסוק בתורה בלילה, ולא יאבד אפילו לילה אחד מלילותיו. וזו לא סתירה, ודאי שצריך לישון בלילה, אבל עד שישיש או אם הוא משכים קום, בזמן הזה הוא חייב ללמוד תורה.

גם לא משנה מצבו, אם הוא עשיר העסוק בהונו ובעסקיו, או עני שראשו טרוד בפרנסה וצריך להשיג פת לחם מידי יום, שניהם חייבים בלימוד תורה. כך אומרת הגמרא (יומא לה, ב), הלל הזקן מחייב את העניים, לא יכול העני לבוא ולומר הייתי עני ולכן לא למדתי, כלום עני היית יותר מהלל, שהיה משתכר בפרוטה והיה הולך ללמוד במסירות נפש. כך התורה, כדי לקנותה צריך ללמוד בכל מצב ובכל התנאים.

התורה משולה גם לאש, תורה חייב ללמוד בהתלהבות ובחמימות, ולא רגל על רגל, שכך ניכר שאין לאדם ערך לתורה ושאינו קשור אליה. מי שבאמת יודע מה מעלתה של התורה לומד בחשק, ככתוב "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים". אדם שפותח דף גמרא צריך להרגיש כאילו ביום זה קיבל את התורה.

ויש גם את המים, בפשטות אומר המדרש, כמו שמים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך, גם התורה צריכה להיות במקום נמוך, זאת אומרת שהאדם צריך להשפיל דעתו. התורה נמצאת דווקא אצל השפלים, מי שממעט עצמו כמו הר סיני, אצלו יכולה התורה לשכון. אבל ישנו עוד רמז למים, כתוב "הוי כל צמא לכו למים", אדם שמרגיש צמא ורוצה להתקיים יעשה הכל בשביל מים, כל טיפת מים עבורו היא עולם ומלואו, אומר המדרש שהדגים נמצאים במים ללא סוף, ובכל אופן כשתיפול טיפת מים לים הדגים יקפצו לעברה, אומר המדרש שכך התורה, מי שלומד תורה ומונח ראשו ורובו בתורה, כל חידוש וכל מימרא וקושיה עבורו זה חיים, הוא יקפוץ בשביל לתפוס עוד חידוש ונעימות של תורה.

יהודי אחד אמר לרב חיים קנייבסקי שליט"א, שיש לו אקווריום עם דגים, וכשהוא זורק טיפת מים לא נראה שהם קופצים לעברה, איך זה מסתדר עם דברי המדרש. ענה לו הרב, דגים שנמצאים במרחב הם הופכים להיות

מבינים במים, הם מעריכים אותם ויודעים מה חשיבותם, מי שיודע מה ערכם של המים מעריך כל טיפה, לכן הם קופצים. אבל אלו שבאקווריום לא רואים הרבה מים, אלא כמה ליטרים קבועים, ולכן הם לא המבינים הגדולים במים ולא מעריכים אותם. כך אדם הלומד תורה, מי שלומד תורה בלי גבולות, כל נושא ובכל שעה, הופך להיות מבין בתורה.

כאשר הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל היה מאושפז בבית החולים והיה צריך לעבור ניתוח, לא מסובך אבל עדיין קשה ומכאיב, לנגוע בשר החי, הפרופסור התלבט מה לעשות, להרדים את הרב זה מסוכן בשל גילו ומצבו הבריאותי, אבל ללא הרדמה מדובר בכאבים עזים, והלך להתייעץ עם בניו הגאונים. הרב דוד יוסף סיפר למרן את דברי הפרופסור ושאל מה לעשות. אמר מרן, אל תדאג, אני עסוק בסוגיה מאוד חמורה וצריך ללבוש אותה, אכנס לעומקה של הסוגיה והרופא יעשה מה שצריך ולא ארגיש בכך. אמר הרב דוד את דברי מרן לפרופסור, וכך הרב התחיל לצלול במים אדירים של הסוגיה. הפרופסור טיפל במרן, חתך וחתך, והרב אפילו לא זע ממקומו. לאחר כשעה, נכנסו רבי דוד ושאר הבנים, וראו את הרב שקוע בתורתו, כשקראו לו פתח הרב את עיניו ואמר, לא סיכמנו שהרופא יטפל? תגיד לו שיתחיל, למה הוא לא מטפל ב? ענה רבי דוד, אבא הטיפול נגמר ולא הרגשת דבר.

מספרים על הרב שך, שלאחר ניתוח קטרקט בעינו, הרופא אסר עליו בתכלית לקרוא לפחות 24 שעות, והזהיר את בני משפחתו. באותו לילה נכדו שמר על הרב, שהיה עייף מכל הטיפולים שכב על המיטה ונרדם. באמצע הלילה התעורר הרב כהרגלו, והתחיל להרהר בסוגיה ודברי הרשב"א עליה, ורצה לדייק בלשונו של הרשב"א, קרא לנכדו וביקש רשב"א, אמר לו הנכד, הרופא אמר שזה אסור ומזיק ולא נתן לו, המשיך הרב להתחנן והנכד לסרב. כשהתחיל הרב שך לבכות ליבו של הנכד נקרע, ובלית ברירה הביא רשב"א ורצה הוא לקרוא לרב, אבל הרב לא הסכים אלא לקח וקרא בעצמו, בכה ובכה ולא ויתר... בפעם אחרת עבר בדיקה מחשש שכמעט ואינו רואה, הרופא עמד ליד הרב וראהו קורא שורה אחר שורה מ'קצות החושן', אמר הפרופסור לבני המשפחה, דעו לכם שלפי האבחנה הוא לא רואה טוב, וביקש שיביאו עיתון. הביאו 'יתד נאמן', הרב הסתכל ולא הצליח לקרוא אפילו מילה אחת. אמר להם הרופא, דעו לכם שאת 'קצות החושן' הוא קורא בע"פ מילה במילה.

זו היתה אהבת התורה של גדולי ישראל, שידעו מה חשיבותה, מבחינתם אין שום כאב ודאגה מענייני העולם הזה, וכך צריך להיות כל אדם שיודע מה החשיבות של לימוד תורה, ולן כל רגע בחייו בתוך המים החיים של התורה, ולא יכול אחרת, וזה מה שהתורה הקדושה באה לומר לנו, שהתורה ניתנה במדבר באש ובמים, וכדי לזכות לקנין תורה צריך קודם כל לדעת את ערכה וחשיבותה. יהי רצון שנוזכה למתן תורה מתוך אהבה ושמחה.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

מי שבאמת יודע מה מעלתה של התורה לומד בחשק ובכל מצב, נכתוב "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים"

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:53	20:05	20:59

לע"נ יוסף מנחם אליהו בן מסיעדה ואהרון ז"ל	לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
---	-----------------------------	--------------------------

השקעה רווחית במיוחד

על אלפי תלמידים!

'ועתה', חייך הזקן חיוך של ניצחון, 'אמור לי אתה: האם אי אפשר לשלב עולם הבא בעולם הזה? הנה כי כן, אני עמלתי במסחרי, ונתתי כסף. כסף. הדבר הכי מגושם בעולם. אינני יודע אלו זכויות יש לי בעולם הבא, אולם בזאת אני בוטח: הזכות שרבי אהרן קוטלר גדל בזכותי - זה חלקי מכל עמלי, זו הזכות שלי בעולם הבא, ואותה קניתי בעולם הזה, תוך כדי סחר בשוורים!' הזקן סיים את סיפורו הנרגש, והיהודי שלצדו נפרד ממנו בלחיצת יד חמה, תוך שאינו מצליח להסתיר את קנאתו ביהודי שזכה לקנות את עולמו: להשקיע כמה עשרות רובלים, ולגלות אחרי שנים שבזכותו צמח אחד מגדולי הדור, מקים עולה של תורה בארצות הברית!

לימים, אותו יהודי נכבד שפגש ברוכל, השתתף לאחר זמן באסיפה בה השתתפו

כ שיהודי זוכה לתמוך בעמלי התורה, להיות שותף בעסק התורה שלהם, לסייע ללומדי התורה ככל יכולתו - הוא לא רק גומל חסד או עושה צדקה, הוא נחשב כשווה זכויות וכשווה ערך עם לומדי התורה, הוא כלומד התורה ממש, אמנם ללא עמל תורה, אבל שכר על לימוד התורה שלהם גם שלו הוא. וככל שיהודי מחזק ומעצים את שותפותו האמיצה עם לומדי התורה, ככל שהוא פועל למענם ועמל לרווחתם - כך הוא זוכה ביותר זכויות ויותר חלק בתורתם, ומתחבר עם התורה הקדושה האהובה - ממש כמוהם!

הדברים נכונים תמיד, אולם בעת הזו, תקופת סחרחרות כלכלית בעולם, כדאי לשוב ולשנן אותם, להחדירם אל הלב. כי כולנו יכולים להחזיק תורה, בעלי היכולת - בתמיכה כלכלית, אלה שבידם לדבר על ליבם של בעלי היכולת - לשכנע אותם ולזכותם במצווה, וכל אחד ואחד, אפילו ילד צעיר או בחור בישיבה, יכול להכין כוס קפה לחברותא או למגיד השיעור, לסדר את הספרים או להדליק את המזגן מבעוד מועד, כדי לסייע ללומדי התורה!

שעת אחת צ"מ מנוממת למדי, בסימטה צדדית במנהטן הסואנת. יהודי בא בימים יושב לו בפנינה, לעת זקנתו - החליט לנסות להתפרנס מרוכלות. עגלה קטנה לצידו עליה החזיק מוצרי סדקית, ומדי פעם מישהו היה מרחם עליו, עוצר ורוכש מספר מחטים או אולר קטן, וברוב הזמן - הוא פשוט ישב ואמר תהלים. על ידו עבר יהודי נשוא פנים, ראה את העגלה המוצבת ואת הרוכל האומר תהלים בדבקות, קרב אליו והתעניין: 'סלח לי מר, אינני מבין את מעשיך. רוצה לומר תהלים? בבקשה, יש בית הכנסת בפנית הרחוב. רוצה למכור? - עמוד לימין העגלה ותזעק בגרון ניחר על מרכולתך. הרי כאן אנו ניצבים בחוצות העיר, כאן עמלים לפרנסת העולם הזה. רוצה לדאוג לעולם הבא? - בבקשה, לך לבית הכנסת. השילוב הזה תמוה בעיני!'

הזקן חייך חיוך נוגה, והשיב: 'אם יש לך 5 דקות, אסביר לך כיצד דואגים לעולם הבא, תוך כדי תנועה בעולם הזה...' - די היה בהקדמה זו כדי לרתק את השואל, ואז פתח הזקן וסיפר:

קודם בואי לארצות הברית, התגוררתי בליטא - בלרוס. הייתי סוחר שוורים, התפרנסתי די בקושי. תקופות הצלחתי ומכרתי כמה צמדים חזקים שהניבו רווח משמעותי, ובתקופות אחרות הייתי מצליח למכור שור פעם בחודשיים - וחייתי בעוני. אולם בכל מצב, בכל מחיר ובכל תנאי - הקפדתי להפריש חומש מלמלמ ילדי התש"ב בעיירה. כי להורים לא היה איך לשלם לו, ויהודים טובים - שהיה חשוב להם להעביר את התורה לדור הבא - היו תומכים בו מעת לעת, ואני נמנית עליהם...

חודש אחד, הצלחתי במסחרי מעל ומעבר למשוער, הרווחתי בחודש מה שאני לא מרוויח בשנה. כשניגשתי מלמלמ כדי לתת לו את המענק החודשי, עיניו התעגלו בתדהמה מסכום העתק שהנחתי לפניו, והוא סירב ליהנות ממנו. הוא הסביר כי הוא בוטח בה' שיספק לו את מחייתו דבר חודש בחודשו, ואין לו מה לעשות עם סכום כה גדול. כל נסיונותי לשכנעו לא עלו יפה,

ולבסוף - החליט המלמד כי ישתמש בכסף כדי לממן לשניים מתלמידיו ביגוד, מזון ודמי נסיעה, כדי שיוכלו לעבור לישיבה מכובדת המתאימה לכישוריהם, ויצליחו להתעלות בתורה. הסכמתי, וכבר למחרת סיפר לי כי הודיע להורי שני תלמידים כי יש בידי תקציב לצייד את בניהם כראוי ולשלוח אותם לישיבת 'סלבודקא', על מנת שיעלו ויתעלו בתורה כשאיפתם, ויצליחו בה מאוד! ככל הדברים האלה סיפר הרוכל הזקן ליהודי הנכבד שלפניו, שישב והקשיב מרותק, ואז, נשם הרוכל עמוקות והמשיך: 'לאחר שהגעתי לאמריקה, ניסיתי לברר מה עלה בגורל התלמידים האלה, שנשלחו ללמוד ב'סלבודקא' בתרומתי הכספית. לא הצלחתי לפצח את הסיפור כולו, אולם אחד מהם ידוע לי מי הוא, והוא...' שוב עצר הרוכל משטף דיבורו, אולם הפעם - נראתה דמעה שקופה ונרגשת בזווית עינו. 'ובכן, אחד הילדים שנשלחו על חשבוננו ללמוד ב'סלבודקא', גדל והתעלה עוד ועוד, הפך לתלמיד חכם מופלג, והוא הגאון רבי אהרן קוטלר - מקים ישיבת לייקווד המעטירה, שבנה את היהדות באמריקה, והאציל מתורתו

לפתע, החל רחש בשולחן המזרח... ואז הוא אמר משפט אחד מטלטל ומפתיע: 'הילד השני - הייתי אני!'

כמה מגדולי הדור, וסיפר את הסיפור במלואו - כפי ששמעו

מהרוכל הזקן. לפתע, החל רחש בשולחן המזרח, והגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל שהשתתף באותה אסיפה - קם וביקש להוסיף פרט אחד לסיפור, ואז הוא אמר משפט אחד מטלטל ומפתיע: 'הילד השני - הייתי אני!'

מעורר השתאות! הנה כי כן, זכה אותו יהודי שהתאמץ להחזיק תורה מדי חודש בחודשו, כשהיה לו קל - הפריש הון כחומש, וכשהיה לא קל - בכל זאת הפריש כמה פרוטות כחומש. הוא התעקש להחזיק תורה, ומי מאיתנו אינו מקנא בזכותו הכבירה, כי הוא האיש שבזכותו צמחו ענקי הרוח, בוני עולם התורה באמריקה, הלא הם הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל - ראש ישיבת לייקווד, והגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל - ראש ישיבת 'תורה ודעת'. וסיפור מפעים זה, אותו סיפר הרה"ג רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, מאיר לכולנו: לעולם, לעולם לא יכול יהודי לדעת, מה יפעל כשהוא מחזיק תורה.

לפעמים, מזמן הבורא לאדם הזדמנויות כבירות, להיות זה שזוכה לגדל את גדולי הדור הבא, לכלכל אותם בצעירותם ולתמוך בצמיחתם הרוחנית. ובאותה מידה, לעולם, לעולם החזקת תורה היא מנייה טובה ומשתלמת, שאין לדעת לאן תוביל וכמה תרוויח. כי כל רגע שיהודי לומד תורה בזכותך, כל רגע של שלוה וצלילות הדעת שזכית להעניק לו, כל יום וכל שעה שהוא עמל בתורה - היא בזכותך ולזכותך, וזו זכות שאי אפשר לתאר, זכות שפותחת את שערי השפע, זכות שמעניקה לך ברכת שמים! לא תמיד זה קל, כמו בתקופה הזו. ובכל זאת, דווקא עכשיו, הבה נחזק ונעצים את החזקת התורה שלנו, הבה נתמוך בלומדי התורה ביתר שאת, הבה נפעל למענם בכל הכח ובכל דרך. כך נבטיח שיהיו לנו זכויות יסוד בגדולי הדור הבא, וכך נבטיח את פתיחת שערי השפע עבורנו!

היו נכונים – ההכנה למתן תורה:

נמצאים אנו בשבת הסמוכה למתן תורה, בעיצומם של שלושת ימי ההגבלה, אותם ימים נוראים ומסוגלים בהם ציווה הקב"ה את משה שיאמר לעם ישראל שיקדשו עצמם לקראת קבלת התורה. בפרשת יתרו בה מתואר המעמד הנורא והנשגב בהר סיני אומרת התורה (שמות יט, ג) "וּמִשָּׁה עֲלָה אֶל הָאֱלֹקִים, וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן הַהָר לֵאמֹר... לָךְ אֶל הָעָם וַיְקַדְּשֵׁם הַיּוֹם וּמָחָר... וַיֹּאמֶר אֶל הָעָם, הָיוּ נִכְנָיִם לְשִׁלַּשֶׁת יָמִים, אֶל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה".

ידוע משלו של הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע, למוכר השמן שבא לעיר עם חביות ענק למכור לבני העיר שמן טוב ומשובח, והנה ודאי שרצונו של המוכר למכור את כל אשר יש לו לבני העיר, ולעשות בכך רווח גדול, ולתת מסחורתו הטובה לכל החפץ, אבל למעשה לא יוכל לתת לבני העיר רק כפי הכלים שכל אחד מהם יגיש אליו... הגדול כפי גדלו והקטן לפי קטנו. והנמשל מובן ביותר, כי הקב"ה רוצה להריק עלינו שפע גדול ביותר, אבל לא יריק עלינו אלא כגודל הכלים, שכל אחד מאיתנו הכין לקבל בהם. כך אמרו רבותינו על שפע טובו של הקב"ה, "יותר מאשר העגל רוצה לינוק, הפרה רוצה להניק..." (פסחים קיב).

מי לנו גדול ממשה רבינו, וכמו שהבאנו בפסוקים לעיל, שנאמר עליו "ומשה עלה אל האלוקים, ויקרא אליו ה' מן ההר", אומר על כך 'אור החיים' הקדוש, "ויש לך לדעת, כי בחינת הקדושה לא תקדים אלא למזמין אותה", לכן רק כאשר עלה משה אל האלוקים ועשה מעשה והכנה מצידו, אז זכה שקרא אליו השם יתברך מן ההר. והלא דברים קל וחומר, ומה משה רבינו שהיה איש האלוקים, חציו איש וחציו בעל קדושת אלוקים, הוצרך לעשות מעשה כדי שיזכה להתגלות אלוקים, מה נאמר אנחנו אזובי הקיר, שעל אחת כמה וכמה שלא נזכה להנות מאור הקדוש של חג השבועות אלא לפי מה שנכין את עצמנו בימים קדושים אלה.

לכן, הקב"ה שברוב רחמיו רוצה להשפיע לנו שפע טובה ואורה ביום הקדוש הזה, מבקש הוא ממשה רבינו, שיאמר לכל עם ישראל שיקדשו את עצמם קודם מתן תורה, ובימים ההם בזמן הזה, ככל שיקדש האדם את עצמו בימים אלו יזכה לשפע קדושה והארת התורה לכל השנה.

הגביע הגנוב

ולא יבואו לראות כבלע את הקודש (במדבר ד, כ) זו אזהרה על הגנוב כל שרת, שהגניבה והגזל נקראו בליעה (רמב"ן)

שאלה: לפנינו שאלה שהתעוררה אצל יהודי שבעברו עסק גניבות, ולאחרונה זכה לשוב בתשובה. ליל שבת קודש הופיע היהודי בבית רבו ובפיו שאלה: השבת זו השבת הראשונה שאני ובני משפחתי זוכים לשמרה כהלכה. בקידוש ליל שבת אחזתי בגביע הקידוש המהודר העשוי מכסף טהור, ופתחתי באמירת הקידוש בכוונה. מיד לאחר ששתיתי מהיין נתקפתי בבהלה, לפתע נזכרתי שגביע הקידוש היקר שלי גנוב! בעוונותי גנבתי אותו בעבר מחנות לכלי כסף!

קיבלתי על עצמי בקבלה גמורה, שמיד לאחר השבת ארוץ להשיב את גניבתי, אבל התעוררה השאלה בקרבי: האם יצאתי די חובת קידוש, או שמא זו "מצוה הבאה בעבירה", ועלי לשוב לקדש עם גביע אחר?

תשובה: נפסק בשולחן ערוך (או"ח תקפ"ו ב') שהגזל שופר ותקע בו - יצא ידי חובה בדיעבד. נשאלת השאלה מדוע אין בכך חסרון משום "מצוה הבאה בעבירה"? כשם שנפסק שאתרוג או מצה גזולים לא יוצאים בהם ידי חובה? מבאר המשנה ברורה, שמצות שופר אינה מתקיימת בעצם השופר אלא המצוה היא בשמיעת הקול היוצא ממנו, ובשמיעת הקול אין דיני גזל מפני שאינו דבר ממשי. לפיכך אף על פי שעבר על איסור מכל מקום יצא ידי חובה, ואין הדבר נחשב "מצוה הבאה בעבירה", כי השופר אינו המצוה עצמה, בניגוד ללולב או האתרוג או המצה שהם עצמם גוף המצוה.

מכאן לכאורה נוכל ללמוד לענייננו, גביע הקידוש אמנם נצרך בשביל להחזיק את היין והוא תנאי לקיום המצוה, אך המצוה היא הקידוש עצמו ושתיית היין ובהם לא היה גזל, ממילא נראה שאין כאן חסרון של "מצוה הבאה בעבירה". אולם עדיין יש להסתפק בזה, כי אם למעשה תיקנו רבותינו שאמירת הקידוש תהיה דווקא על ידי החזקת כוס היין (כדכתיב "כוס ישועות אשא"), יש מקום לדון האם הוא נחשב כחלק מהמצוה עצמה. ואמר לי גיסי מרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שכאשר ישלם המקדש על דמי הגביע לנגב לאחר השבת, בוודאי יצא למפרע ידי חובת המצוה.

לסיכום: יש להסתפק האם המקדש על גביע גזול יצא ידי חובה, ועל כל פנים כשישלם עבורו לנגב יצא ידי חובה.

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

החשיבות של כל אחד מישראל

אומרת תורה בפתיחת חומש דברים "שאו את ראש כל עדת בני ישראל", (במדבר א, ב), ואומר רש"י בפירושו: 'מתוך חובתן לפניו, מונה אותם כל שעה, כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל מנאן מניין הנותרים, כשבא להשרות שכיתנו עליהן מנאן'. משל לאדם שזכה באוצר גדול, כמה מתבונן בו כל רגע. כל כמה דקות מסתכל באוצר מחדש.

הגר"מ פיינשטיין זצ"ל מבאר את הפסוק ואומר, שבכוונת התורה 'שאו את ראש' וכו', מונחת ההבנה שלכל אחד מעם ישראל יש תפקיד משלו, לפי תכונותיו וכישוריו, ורק בצירופו של כל אחד ואחד אל הכלל, נגיע ל'כל עדת בני ישראל', דהיינו אל השלמות של עם ישראל. לכן ציווה השי"ת למנות כל איש ואיש, ללמדנו את חשיבותו של כל יהודי, המצטרף אל הכלל, כאשר שילוב התכונות והמידות של כולם, יוצר את שלמות ישראל. על כך אמרו רבותינו במשנה, (סנהדרין, פרק ד', משנה ה') נאמר: "לפיכך נברא אדם יחידי בעולם... ללמד שכל המקיים נפש אחת, מעלים עליו כאילו קיים עולם מלא". ללמדנו שכל יהודי הוא עולם ומלואו, אם רק ישכיל לנצל את הפוטנציאל שבו.

לפיכך נברא אדם יחידי בעולם.. ללמד שכל המקיים נפש אחת, מעלים עליו כאילו קיים עולם מלא

זה מה שהתורה באה לומר לנו - שכל יהודי הוא חלק מהאוצר של בורא עולם! בני בכורי ישראל. לפעמים אדם חושב, הנה אני בדרגה כזו נמוכה, ואני לא מקפיד על כך וכך או חסר בדבר כזה או אחר, לבטח הוא שה' לא "סופר אותי" בכלל. וזו הטעות! בורא עולם רוצה לראות בהצלחת וגדולת כל אחד מישראל.

כך פתח הרמ"א את דבריו בשולחן ערוך "שויתי ה' לנגדי תמיד - הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים", כל אחד צריך לשאול את עצמו - כאשר אבא שבשמים מתבונן בי עכשיו, באיזה מצב הוא "תופס אותי"? ומתוך כך ישתדל להיטיב דרכיו ולעשות רצונו, בתורה ובמצוות ובדברי הרשות. זו אחת מהסיבות שקוראים את פרשת במדבר לפני חג השבועות. שלא יחשוב אדם במיעוט ערכו אלא שיפנים - כמה כל אחד באשר הוא חשוב לפני ה' יתברך, וזה העבודה החשובה שצריך כל אחד להנחיל לילדיו, עד כמה הם חשובים לפניו יתברך בכל מצב, ומתוך כך ישתדלו לקבל הארה והשגה בחג הזה, כמו שאנו אומרים "ותן חלקינו בתורתך", שלכל יהודי יש חלק בתורה.

ברוך פוקח עיוורים

נמצאים אנו כפסע מחג השבועות הבעל"ט, בו נהגו ישראל להגות בתורה כל הלילה, כתיקון לזמן בו ישנו ישראל לפני מתן תורה, ובסופו הודיה לה' על הזכות שנפלה בחלקינו להגות בתורתו ותחינה שיועיל הלילה הזה בו שידדנו שינה מעינינו לתקן את מה שפגמנו, ננסה להתבונן כיצד נגיע להודאה אמיתית לקב"ה על מאור עינינו. המצלמות המשוכללות בימינו אכן מורכבות מאוד, אך אינן מסוגלות להתחרות עם איכותה ומהירות פעילותה של הרשתית. הרשתית של עין פועלת במהירות של 10 מיליוני אלפיות השנייה. פירוש הדבר ש-10 אלפיות השנייה של עיבוד מידע המגיע מתא בודד שיש בקרנית היה אורך מספר דקות לעיבוד במחשב המשוכלל ביותר,

מאחר שיש ברשתית יותר מ-10 מיליון תאים, היה לוקח למחשב המשוכלל ביותר שנים כדי לעבד מידע שהעין שלנו מעבדת בשנייה אחת!

ומאחר שיש ברשתית קשר מורכב בין יותר מ-10 מיליון תאים, היה לוקח למחשב המשוכלל ביותר שנים כדי לעבד מידע שהעין שלנו מעבדת בשנייה אחת! כיצד היה נראה יום בעולמינו ללא היכולת לראות? סיפר הרב שמואל ברוך גנוט שליט"א: סיפר יהודי תושב בני ברק: "התפללתי בכל בוקר בבית הכנסת הגדול ברחוב רבי עקיבא, שם, בסמוך, ניצב מפעל הסיגריות של חברת "דובק", בכל בוקר, כשבאתי להתפלל, ראיתי יהודי שנראה ירא שמים, שנכנס לפני התפילה למפעל הסיגריות. המראה הזה הציק לי מאד. חשבתי בליבי: "מה הוא מחפש שם? שיתכונן לשחרית, שיתעטף בטלית ותפילין, שיאמר את סדר הקורבנות. מדוע הוא הולך למפעל הסיגריות? מה יש לו לחפש שם לפני התפילה? ניגשתי אליו והערתי לו בעדינות שלא כדאי להיכנס לשם לפני התפילה, כיון שאסור להתעסק בשום עיסוק לפני התפילה.

ענה לי היהודי: הטלפונאי במפעל הסיגריות הוא אדם עיור. המרכזייה בנויה עבורו עם לחצנים בולטים. כשמתקבלת שיחת טלפון הוא ממשש את הלחצנים וכך הוא יכול להעביר את השיחה לשלוחה הנדרשת: למחלקת שיווק, יצור פרסום או הפצה. הוא מזהה לפי חוש המישוש את הלחצן הדרוש, וכך הוא מעביר את השיחות. בבוקר, לפני התפילה, אני נכנס לרגע למשרד של הטלפונאי העיור, עומד ומסתכל עליו מהצד, ולאחר מכן אני הולך לבית הכנסת. כך קל לי לברך: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם פוקח עיוורים!"

האם מישוהו מאיתנו שהיה מוכן לוותר על ראייתו עבור מיליוני דולרים? היא ניתנה לנו מאת ה' במתנה ושוויה גדול מכל הון שבעולם. איננו מסוגלים להכיל בדעתנו עד כמה מורכבת מתנה זו. כל שנותר לנו הוא להודות לו יתברך, לנצל את כח הראיה שלנו ללימוד התורה וקיום מצוותיו יתברך, להשכיל להשתמש בעיניים לתורה ומצוות ולשמרם מכל מראה אסור, ולברך בכוונה: "ברוך פוקח עיוורים!"

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי" בס"מ

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסעים והוצאות הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906

רבי יעקב חיים סופר זצ"ל | בעל "כף החיים"

יום ט' סיון, הוא יום פקודתו של רבינו בעל ה"כף החיים", מגדולי המקובלים בדורו ומפוסקי ההלכה הגדולים והחשובים שעמדו להם לבני עדות המזרח בדורות האחרונים. הוסמך לרבנות בבגדאד ע"י רבינו הבן איש חי שהשפיע רבות על תורתו והנהגותיו בתורת הקבלה, ולאחר מכן בגיל 34 זכה לעלות לארץ ישראל, להתגורר בירושלים וללמוד בשיבת המקובלים "בית אל", ולשמש בה מגדולי הדור שהנהיגו את יושבי ארץ הקודש דאז. סיפורים רבים התפרסמו על קדושתו המופלאה והנהגותיו בקודש.

מעולם לא ראה את רחוב יפו

רבינו היה עוסק בתורה בכל רגע ורגע, מנצל את זמנו ללימוד וכתבת ספריו, וכפי שהעיד בנו רבי משה סופר זלה"ה שיועד על יותר מעשר פעמים שאביו סיים את הש"ס כולו מכריכה לכריכה, והן ח"י פרקים שלמים של משניות בעיון בכל יום, כך שבערך אחת לחודש סיים את כל השישה סדרי משנה. על התמדתו בתורה סיפר הגאון רבי יהודה צדקה זלה"ה: "פלא פלאים. התנהגות פשוטה. אולי מעולם לא ראה את רחוב יפו, ואני חושב שכלל לא ידע איך הולכים. אף פעם לא ביטל תורה. אף פעם לא הלך לשום מקום. לחתונה היה הולך, מקדש כמה רגעים ומיד היה חוזר. איך זכה לכל זה? ובכן את אותה השאלה נשאל החפץ חיים מחבר המשנה ברורה - והתשובה שמירת הפה!! מעולם לא דיבר הכף החיים אפילו ברחוב, רק למד כתב למד וכתב, אם בדרך היו שואלים אותו שאלה היה עונה להם בקיצור נמרץ והולך הביתה מיד". מעולם לא ראוהו יושב בטל, אלא עוסק בתורה כל הזמן.

אין מחסור ליראיו

כמו רוב עם ישראל בדורו, חי בעניות מופלגת, ואף על פי כן המשיך לעמול בתורה ובעבודת ה', ובזיכוי הרבים בשיעוריו והוצאת ספריו לאור. בעת חיבורו של הכרך השישי על הלכות פסח, לא היתה בידו פרוטה להוצאות הדפוס, חבריו יעצוהו לצאת לחוץ לארץ להתרים מנדיבי העם. בלית ברירה ולמרות שסירב בתחילה הלך לתחנת הרכבת, התפלל לבורא עולם שיסייעו להיות כמה שפחות זמן מחוץ לירושלים, ועלה על הרכבת הנוסעת למצרים, כשהגיע לאלכסנדריה בהפסקת הנסיעה ניצל זמנו ללימוד תורה.

לפתע ניגש אליו הגביר יוסף סמוכה, יהודי נשוא פנים, ושאלו: חכם יעקב! מה כבודו עושה פה?! הסביר הרב את מטרת בואו. מיד הוציא הנדיב 200 לירות מצריות מכיסו ומסרם לרב, סכום שכיסה את כל ההוצאות ויותר בבת אחת. הודה הרב לגביר והושיט ידיו בתודה לקב"ה. בתום ההפסקה חזר באותה הרכבת עצמה חזרה ישירות לביתו לתדהמת כולם.

מקוה בתכלית הנשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

ברוך שִׁיצְרָנוּ בְּבַחֲיִית 'בְּרֵאשִׁית'

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבתם במספר שמות כל זכר לגולגלתם" (א כ)

לכאורה, די היה לכתב: "שאו את כל עדת בני ישראל", מדוע נקט הכתוב: "שאו את ראש...?"

פרש רבי שלמה יהודה טאבאק מסיגוט:

בקשה התורה להדגיש בכך כי לכל יהודי יש עוד מיחד שלשמו נשלח לעולם, ומעולם לא נשלח אדם לבצע יעוד זה לפניו. לפיכך אמר הכתוב: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל". ללמדך שכל אחד מבני ישראל הרי הוא בבחינת 'ראש' וראשון ביחס לתפקידו שלשמו נברא, ומפני חביבותם זו הם נמנו.

בכך יש לפרש אף את סדר השבחים בתפלת 'מודים דרבנן': "ויצרנו יוצר בראשית"; לכאורה לפי סדר הבריאה היה צריך לשנות את הסדר: "ויצר בראשית ויצרנו"? ויש לומר כי פונתנו לשבח בכך על המעלה האמונה שיצירתו של כל אחד מישראל היא בבחינת "יוצר בראשית" - שמועולם לא נוצר אדם כמותו.

ערך ש"י

קיום מצות 'אהבת' במניית הברכות

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבתם במספר שמות כל זכר לגולגלתם" (א כ)

מלשון הרמב"ם (תפלה ז טו) על תקנת מאה ברכות: "ומונה כל הברכות עד שישלים מאה ברכות", ד"מ הגר"ז מבריסק, כי מעלה מיחדת בקיום התקנה היא למנות בפעל את הברכות עד להשלמת מאה.

על פי דברי רש"י בפסוק הקודם: "מותוך חבתן לפני מונה אותם כל שעה", באר הגר"י זילברשטיין רבה של 'רמת אלהן' אף את טעם מניית הברכות: כפי שצווי הקדוש ברוך הוא למשה למנות את בני ישראל נבע מחמת רב חביבותם לפניו, כך גם מניית הברכות היוצאות מפיו נועדה כדי להראות את אהבתנו לקדוש ברוך הוא.

תשובות והנהגות ח"ב סי' קכט; 'חשוני חמד' יומא נה א

עקר התפלה - פנגד הארון

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו" (ב ב)

'מלוי ידים' 'לאמן'

"אלה שמות בני אהרן הכהנים המשחים אשר מלא ידם לכהן" (א ג)

דרש רבי יעקב ליב בענדזאמין:

"מלא ידם לכהן" - סופי תבות 'אמן'. משמעות לשון 'מלא ידם' היא חנוך, כדברי רש"י (שמות כח א): "כל מלוי ידים - לשון חנוך". מכאן רמז לחובת חנוך הבנים לעגות אמן על כל ברכה. כפי שפסק הרמב"א (א"ח קכד ז): "וילמד בניו הקטנים שיצענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא".

על האדמו"ר בעל 'שפע חיים' מצאנו מספר פי נהג לחלק בשבת פרות לילדים קטנים. הם היו מברכים לפניו והוא היה עונה אחריהם 'אמן'. היתה זו עבודת קדש מיחדת בעבורו, ואף כאשר שכב על ערש דוי כשהוא מסבל ביסורים, לא ותר על מנהגו זה. למרות חלשתו הרבה ישב במשך שעה ארפה וענה אמן אחר הילדים שברכו על פרותיו.

חלק יעקב; דרכי הלכה [להגות שטרלר] הל' ברכות הנהנין סי' כה

להתאסף לפני הארון ולהתפלל על כבוש יריחו, וכך תנוספנה לתפלה שלוש מעלות: א. 'מקומה' - לפני ארון ה'. ב. 'צורתה' - ברב עם. ג. 'מועדה' - בשבת, שהוא זמן המיעד לתפלה, והתפלה מתקבלת בה ביותר. כפי שזרמו בראשי התבות של שמה: 'שגורה תפלת' בפי'.

באפן נוסף באר רבי ראובן מרגליות:

בנוגע למצות התפלה הביא הרמב"ם (ספר המצוות עשה ה) את דרשת חכמים (מדרש גדול ראה) מלשון הפסוק (דברים ו י): "ואתו תעבד" - "עבדהו במקדשו", ובאר הרמב"ם: "כלומר: ללכת שם להתפלל בו ונגדו". מדברי הרמב"ם מוכח שהלכה זו היא חלק בלתי נפרד ממצות התפלה, ולכן מעקר הדין ראוי היה שיתפללו ישראל דוקא לפני ארון ה'. לפי זה מובן מדוע בקש יהושע מבני ישראל שלא יתרחקו מהארון בשבת יותר מאלפים אמה.

רבי זלמן סורוצקין למד מדברי המדרש הללו מקור לכך שיש להתפלל דוקא בבית הכנסת, וכמאמר חכמים (ברכות א): "אין תפלה של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת". שהלא יהושע הורה לשבת בתחום הארון בשבת כדי שיוכלו להתפלל לצדו, הרי שבמקום המקדש התפלה נשמעת יותר. ואם כן, כיום שחרב המקדש, על האדם להקפיד ולהתפלל במקדש מעט.

חמשה מאמרות; נפש תיה' א"ח תצ ג; אונים לתורה'

בזכות נדגל' - 'מלא ה' כל משאלותיך'

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו" (ב ב)

דרש הייטח משה:

כפי שבמדבר חנו השבטים על דגליהם סביב למשכן, כך גם אנו; בכל מקום שבו אנו עומדים להתפלל, עלינו לכוון את פנינו ולבנו כנגד מקום המקדש (ברכות ל א), ובשכר זאת תתקבל תפלתנו לרצון. לענין זה רמז דוד המלך באומרו (תהלים כ ו): "ובשם אלקינו נדגל" - כשנזכיר 'שם אלקינו' בתפלה, נדגל' - נכון פנינו ולבנו כנגד המקדש, כפי שהיה כשסבבו הדגלים את המשכן, ואזי מבטחים אנו כי "מלא ה' כל משאלותיך".

תפלה למשה' תהלים כ ז

לפני עשרים שנה בליל שבועות תשס"א נפטר הרה"ג רבי משה הורוויץ, אחד מהמייחדים שבאברכי פולל 'חזון איש'. לאחר פטירתו התגלה בחלום לחברותא שולו ואמר לו: "יש להקפיד על עניית אמן, שכן בשמים כועסים שלא עונים אמן" (נוטרי אמן' ח"ב עמ' שכ).

"אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישראל עוניו" (דבר ז א).

יגדל' (ה): העקר הרביעי - קדמות ה'

ממציא כל נמצא

העקר הרביעי מלמד אותנו כי השם יתברך קדם לכל נברא, והוא ברא את הבריאה יש מאין. שלא כפשוטו ודם שאינו יכול ליצר אלא על בסיס חמרים קיימים, העולם שברא הקדוש ברוך הוא הוא יצירה חדשה לגמרי. לפני בריאת העולם לא היה קיים דבר מלבד ה', אפלו משגי הזמן או המקום לא היו, וה' יתברך הוא 'הממציא כל הנמצא' (רמב"ם, פיה"מ סנהדרין הקדמה לפרק י, סודי התורה א.א.).

עקר אמונה זה בא להוציא מדעת הסוסינים שהבורא יתברך ברא את העולם מחמרים שהיו קיימים כבר, וכפי המספר בפירוש (ב"ר א ט) שפילוסוף אחד טען בפני רבן גמליאל: 'יצר גזול הוא אלקים, שמצא סמימים טובים שפינו אותו: תהו, ובהו, וחשך, ורוח, ודמים ותהומות'. רבן גמליאל דחה את דבריו בתוך צבטוטו פסוקים המלמדים שכל הדברים שפנה אותו פילוסוף נבראו על ידי הקדוש ברוך הוא. על החשך נאמר (שעיה מה ט): 'יוצר אור ובורא חשך', על הרוח נאמר (עמוס ד א): 'יוצר הרים ובורא רוח', וכך המשיר רבן גמליאל הביא פסוקים המפרשים כי ה' ברא את כל הדברים שפנה אותו פילוסוף.

מקורו של עקר זה מצטט הרמב"ם (פיה"מ שם) את הפסוק (דברים לג כו): 'מענה אלקים קדם', כפנו 'אלקים קדם' מלמד אותנו כי ה' קדם לכל, וכל הנבראים נבראו על ידו יש מאין. וכפי שפרש אף הספורנו כפני זה (שם): 'א-לה קדמו וכל זולתו מחדש מאותו'.

הבורא הוא קדמון לכל הנבראים

את עקר אמונה זה מתאר המשורר בפלמי: 'קדמון לכל דבר אשר נברא'. שלוש נברא' מסמלת דבר שנעשה יש מאין, לעפת זאת לשון נוצר' מסמלת דבר שנוצר מהמר קיים, וכשמשמעות הגדרה לתאר: 'יצר' - המקוצר חמרים ויצר מהם דבר מה. לפיכך בבית זה המלמד על קדמות ה' דקדק המשורר ונקט: 'קדמון לכל דבר אשר נברא', ולא 'אשר נוצר' לבלתי הבית הנבא, ללמד שזהו יתברך קדם לכל הנבראים וקל חמר לכל הנוצרים' שפירשתם נמוכה יותר (מגיד דקדק שפירוש שער החמרים).

המשורר מדגיש כי הבורא הוא 'קדמון לכל דבר אשר נברא' - לא רק לנבראים שהתפרשו במלאכת הבריאה, אלא גם לאותם נבראים שברייאתם לא התפרשה בתורה. וכפי שכתב רש"י שבפסוק: 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ' (בראשית א א), ונבארה בריאת הנבראים כלם: 'את השמים' - לרבות תולדותיהם, ואת הארץ' - לרבות תולדותיה' (שם). אף על פי שיש נבראים שברייאתם לא נכתבה בפרוש, עלינו לדעת כי כלם נבראו על ידי הבורא יתברך.

הזמן נברא בבריאת העולם

כפי שהתבאר, אף המשוג זמן נברא

בעת בריאת העולם. נתן לזמן זאת אף מופך שבצוהוה על שמירת השבת כתבה התורה (שמות כ"א): 'כי ששת ימים עשה ה' ולא: 'כי בששת ימים עשה ה', משום שפגנתה ללמדנו כי עצם המשוגים 'מים', שבת' וכל משגי הזמן, הם חלק ממעשי בראשית (פיר צדיק ח"א קדשת שבת מאמר ב). סוד זה אף נרמז בפסוק הראשון בתורה: 'בראשית' - את מסגרת הזמן המאפשרת לאדם את המדידה בין עבר לעתיד ובין ראשית לאחריית - 'ברא אלקים' (לוקוט פתחי קדש עמ' קנב, בשם האדמו"ר רבי משה צבי מסרנא).

משמעות המשג 'קדמון' כפי בני תמותה היא קדמותו של פרט אחד באופן יחסי לפרט אחר, בתוך מסגרת הזמן הקיימת בתודעתנו מראשית ימות עולם ועד עתה. אולם כאמור הקדוש ברוך הוא קדם אף למשג 'זמן', ולפיכך אין ראשוניותו כיתר הנבראים שאנו אומרים כלפיהם שהם ראשונים ביחס לחבריהם, אלא 'ראשון ואין ראשית לראשיתו'. ראשוניותו של הבורא היא בלתי מוגבלת ובלתי שגורה, שהרי הוא 'למעלה מן הזמן ואין לו שכיח למשגי הזמן המפורים בקרב בני אנוש התונים תחת ממשלת הזמן (סדר עבוד' א: דרד מצותיה' 'לצמצם דקדק' המגנת אלקות א).

הקדשת לוי' (משפטים) מבאר כי עקר אמונה זה הוא ההסבר לעבדה שמוחשבתו של האדם אינה יכולה לתפס את ההשגה האלקית, ואינו דבריו: 'כי אי אפשר למחשבה להשיגו מחמת הדמחשבה היא מחדשת, והקדוש ברוך הוא קדמון לכל'. המחשבה היא מחדשת ומגדלת שגורה על ידי הבורא, כיתר הנבראים, ויכולה היא לפענח דברים שיש לה מכנה משתף אתם, אבל אי אפשר להשיג באמצעותה את מהות הבורא. המחשבה של האדם מוגבלת לא רק משום שהיא תלויה בכחות הגוף המוגבלים, אלא משום היותה היא עצמה בריאה מחדשת כשאר הנבראים.

בטחון במי שברא יש מאין

אדם המפנים סודו: 'יבטח בה' ולא יאמר ממוראות הזמן. גם אם תתגשגש עליו צרה וסוגרת עליו מכל צד, ואין הוא רואה שום פתח הצלה באפק, ידע ויזכר כי אותו בורא קדמון שיצר את הנבראים כלו יש מאין, יכול לעמד לימינו ולהמציא לו פתח הצלה.

על פן אמרו חכמים (ב"ר סח ב) כי בצאת יעקב מבאר שבע, לאחר שנטל עשו את כל ממונו והותירו בערום ובחסר, כל אמר את פרק חכ"א מספר התהלים הפותח בפסוקים: 'שיר לפעולות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי; עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ'. ובאר זאת המשגיחה הגה"צ רבי אליהו לופיאן: כאשר ראה יעקב כי הוא נותר בלידים ריקות, התחזק במדת הבטחון ואמר: 'מאין יבא עזרי' - דוקא מה'אין, בוטח אני כי: 'יבא עזרי'. שהלא: 'עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ' - ואף השמים והארץ נבראו יש מאין' (לב אליהו בראשית ע"ט).

קדמון לכל דבר אשר נברא ואולם אין הפוגה קדמון בתוך מסגרת הזמן הקיימת, כפמרגל בלשון בני אדם אלא הוא ראשון ואין ראשית לראשיתו שהרי אף הזמן הוא בריאה שהוא יתברך ברא.

תפלה שגורה מעגל

מעבודה, והחלטתי לנצלם לעשית סדר בבית. במהלך העבודה נתחלתי בקפסת קרטון סגורה, וכאשר פתחתי אותה גילתי כי היא מכילה אסף של קלטות ישנות מתקופת ילדותי. התחלתי לעבר על הקלטות; אחת מהן נשאה על גביה מדבקה שבשרה על תכנה: 'מסבת סיום חמשה חמשי תורה - סיון תשס"ב'. היתה זו קלטת-מוזרת מאותה מסבה מרגשת שחיותי כילד, ורשמתי נותר בי עד עצם היום הזה.

החלטתי להאזין לקלטת, ולקול צלילי המסבה החלו רגשותי לגאות. בבת אחת נשאבתי אחרון לאותם ימים רחוקים שבהם הייתי ילד תמים ורגיש כל כך. התרגשותי הגיעה לשיאה כששמעתי אותה, הרבה, מתחיל לדבר עם הילדים הרפים על חשיבות למוד התורה ועל היות שיש לנו, ילדי הקדמ, כשאנו זוכים לסיים את כל חמשת החמשים.

הדברים החמים שיצאו מפיה קורנו בבת אחת את מייסד האיטיות שעשה אותי במשך שנים כה רבות. מפורש הקלטות הגיעה לסיימה גשיתי את עצמי טובע בים של קדמות וגושה בככי חסר מצדורים.

כאשר סערת רוחי נרגעה הבטתי בקלטת, והמלה 'סיום' כמו זרחה מעל פניה לנגד עיני. לב האבן שבכותכי התרפה, וקול בתוכי קרא לי לנצל את הרגע הקדוש הזה. כעור באפלה גשיתי את דרכי לבית הפנסת הסמוך ושלפתי מהארון את הגמרא הראשונה שנחתלתי בה. היתה זו מסכת ביצה מבארת. התחלתי ללמד אותה במטרה לסיים.

הלמוד עלה לי בקושי רב. עשרות פעמים חשבתי להשבר, אולם מלותיך החמות עזרו הדהדו באוזני ונתנו לי כח להמשיך הלאה בחרוק שנים. כך נאבקתי במשך פמחצית השנה. בכחות על אנושיתם חטפתי עמוד ועוד עמוד עד שזאתי לברך על הלגמתי.

בקשתי לערוך סיום ענק ומפאך פראוי, אולם בווד הנני ולא מצאתי עם מי לחגג, מלבד קודשא בריך הוא ושכינתיה. הגעתי היום לכאן כשבידי פבד קל והתישבותי בפנה כדי ללמד את הקטע המסיים של המסכת. תוך כדי למוד פלפלו מחשבותי אל תקופת ילדותי, אל ימי התם והפורה שבהם חשתי כילד המאשר בתבל. ילד שזכה לסיים חמשה חמשי תורה, ונרקע שמעתי את קולה, הרבה, מיומם ומיחזיה...

הנה טוב אני זוכה לסיים. והפעם, לראשונה בחיי, אני מסים מסכת שלמה מתלמוד בבלי...

לשמחשובות אלו מתרוצצות במחי רומתי את עיני, ומבעד למסך הדמעות הבחנה, לא פחות ולא יותר בה, רבבה' יענקל' האהוב, שבוכותו הגעתי עד הלום.

הייתי צריך פמה שניות להבין שאניי הוזה. פן זהו הרבה בכבודו ובעצמו. משמים שלחו לי אות, להראות לי כי מנתתי - חטאתי התקבלה לרצוני!

הנני שב לתורה, בשמחה ובגילה."

שלוכי זרוע צעדו הרב ותלמידו הצעיר בדרך השביל אל מקום הרנה והתפלה, אל אותו מקום ששם החל הכל, לחגג את סגירת המעגל. לחגג סיום מסכת-חיים רוחית בדידות וסבל ותחלתם של חיים עשירים בתוך, חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים.

הרעים שזוהרו בלבו של נחמן הקטן, באותה תפלה חמה ותמימה של רב בישראל על נפש תלמידיו הרפים, אל באותו לילה רחוק, נכטו במשך שנים. פרוזיה המפארים נקצרו זה עתה, בזיך בלילה המקביל שבו שב הרב למקום תפלתו הקבוע להתפלל על נפש תלמידיו הרפים בהווה.

אפופי רגשות ונפרד השנים זה מזה, אולם הקשר ביניהם לא פסק והוא ממשך עד עצם היום הזה. כפנה וכפנה מסכותו סים נחמן מאז ועד היום, גם בית כשר בישראל הקים, ושלחבת המפלה עודנה מאירה את דרכו במסלה העולה בית א-ל.

החננו והמנחה' גליון כב

הספור המחזק שלפניכם נשמע מכלי ראשון מפי בעל המעשה, הר"ח רבי יעקב ר. שלי"ט"א, מלמד דרדקי בעיר הקדש ירושלים מזה עשרות בשנים. יש בספור כדי לעורר את הלבבות לגדל כחה של תפלה הנשאת מעמק הלב, כת שלעתיים יוצא אל הפעל רק לאחר עשרות שנים, אולם לעולם אינו שב ריקם.

לא היה זה בקורו הראשון של רבי יעקב במקום שממנו לא זזה השכינה, בכחל המערבי. במהלך השנה זכה לפקד את המקום לא מעט פעמים, אולם בכל שנה מחדש, בבקור המיוחד הזה הוא מתרגש במיוחד.

היותו משמש כמלמד דרדקי לתשב"ר שלא טעמו טעם חטא, הוא מתרגש בכל פעם מחדש בראותו את הלפידים וההתרגשות על פניהם של תלמידיו הרפים לקראת סיום למוד חמשה חמשי תורה.

בכל שנה מחדש, ביום שלפני מעמד הסיים המפאך, כאשר התרגשותם של הילדים גואה ומגיעה לשיאה, רבי יעקב אינו שב לביתו. עם סיום הלמודים הוא מנתב את רגשותיו הגואים הישר אל המקום הנכון ביותר אל שער התפלה.

מונהג של קבע עשה לו, עוד מהיותו משמש כמלמד צעיר לזימים, לפני עשרות שנים, לשהות בלילה שלפני הסיים סמוך ונאך לשריד בית מקדשנו. שם הוא נותן דרור לרגשות ההודאה והתפלה המצפיים אותו: הודאה על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו להצליח לסיים להקנות לתלמידיו את התורה שבכתב. ובקשה על העתיד, שישו"ו ואור שמחת התורה האורח על הלבבות הרפים, ימשיך להאיר להם את דרכם לצאת, עדי יגדלו לאילנא וברבא בכרם בית ישראל.

עשרות שנים החזיק רבי יעקב במנהג קדוש זה, והפעם, צפתה לו הפתעה מיוחדת. עם סיום תפלתו הוא פנה אל הרחבה המקרה הסמוכה לכחל, שם בשש לשבת ולפוש קמעה. הוא צעד לעבר ארון הספרים שבקצה הרחבה המקרה והחל לסקר בעיניו את הספרים. לפתע הגיח מהפכה בחור גבוה וחסון שכפה קטנה עטרה את רעמת תלמידיו. הבורא הביט ברבי יעקב ולפתע פתח בזעקה: 'אוי, רבנו! אני לא מאמין!' ולאחריה פרץ בככי חסר מצדורים.

לרבי יעקב ארכה פחות מדקה כדי להזכר בנחמן... תלמידו מראשית שנותיו כמחנך. נחמן זה, שבא מוקע משפחתו קשה, נשר מהלמודים בגיל צעיר יחסי ומאז נגלמו עקבותיו.

ברגע הראשון נבהל רבי יעקב לראותו במראהו ששקף את מצבו הרוחני הירוד, אולם מייד התעשת. הוא הבין כי הבורא שרוי בסערת רגשות והציע לו לצאת עמו לשאף בצותא אירי ירושלמי צח ולגולל את ספורו.

יצאו השניים בצותא אל מחוץ לרחבת הכחל, ונחמן החל לספר את ספור חייו:

"בזואי הרב זוכר את התקופה שבה עובתי את החדר. היה זה לאחר תקופה ארכה שהמלמדים לא רוו ממני נחת, מאחורי לא היתה משפחה תומכת, והדרך לרחוב היתה קצרה. מאז ועד היום איש לא התענן בי. במשך תקופה ארכה שוטטתי ברחובות ככלב עזוב ובודד, עד שהתקלתי לקחת את שמי בידים."

התחלתי לעבד בעבודות מזדמנות, ולבסוף התבססתי והתקבעתי בתחום השפוצים. במהלך השנים הצלחתי האירה לי פנים, וכשתי לי שם אמין ומקצועי, וכיום אני קבלן שפוצים המעסיק תחמיו עשרות רבות של פועלים.

יש לי הכל, אף אין לי כלום. נותרתי בודד, ללא מורים, ללא חברים, ללא משפחה, ורגוע מכל - הקשר שלי עם הקדוש ברוך הוא רופף. בקשי שאני מתפלל, וכמעט שאינני פותח ספר. במשך שנים הייתי את חיי בריקנות ובבדידות עד שהגיע המפנה בהפתעה גמורה.

יערב פסח האחרון התפנו לי כמה ימים ריקים

אוד השבת

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

זמני כניסת וצאת השבת

כניסת השבת: 19:09
שקיעה: 19:31
צאת השבת: 20:11
דבנו תם: 20:45

הגיליון ז"ל בעיה"ק נתיבות

האלון נרכש לפני שנים מספרות שנים - לקחת לו וסמכוהו בת נשיאה - אמת כחן וכן אלו נשיאת מקראל בן אלו ונפסחת

דין הלכותי בשולחן-השבת
שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

מעשיות בפרשה

"ידהנו בני ישראל איש על מהנהו ואיש על הגלו לצבאותם"
מסופר על כפרי אחד מסביבות פרמישלאן, שהיה חוכר את המחלבה מאדון הכפר ומוזה התפרנס, פעם אחת התעקש האדון ולא רצה להחכיר עוד את המחלבה ליהודי. נסע האיש לפרמישלאן, נגיש לרבי מאיר וסח את דאגתו, בכה והתחנן לפניו שיתפלל בעדו לה, ולאחר מכן נשאר לשבות שם את השבת. מנהגו של ר' מאיר היה, שהוא בעצמו סידר את סדר השולחן, ואפילו מי שיומר את הזמירות היה לפי פקודתו. והנה בשבת זו התחיל הצדיק בעצמו לומר בתוך הסעודה את הזמר "כל מקדש שביעי", וכשהגיע לתיבות "שכרו הרבה מאוד על פי פעלו, איש על מחנהו ואיש על דגלו", אמר כך: "שכרו של השומר שבת הרבה מאוד", ומהו שכרו? "על פי פעלו" כמו שהוא גוזר בפיו כך פועלים בשמים, וכמאמר חכמינו "צדיק גוזר והקב"ה מקיים".
לאחר מכן פנה ר' מאיר לאנשים העומדים סביבו ואמר: מה אתם אומרים, מאיר'ל משמר שבת קודש כהלכתו? הן הן השיבו כולם. ואם כן אמר שוב הצדיק מכיון שמאיר'ל מקיים שבת קודש כהלכתו, הרי הוא גוזר ואומר: "איש על מחנהו ואיש על דגלו", ששום איש לא יזוז ממקומו. ר' מאיר נתכוון בזה לאותו חוכר המחלבה, אך שום איש מהמסובים לא הבין את כוונתו, ולא ידע על מי סובבים הדברים. וגם החוכר בעצמו שהיה איש פשוט, לא הבין שעליו רומזים דברי הצדיק.
באותו הזמן נפל פתאום ברחוב בעל המחלבה ולא היה יכול ללכת לביתו, והוכרחו לנשוא בידי עבדיו, שלחו אחרי רופאים והם אמרו שאין תרופה למכתו. בתוך כך צנצן רעיון במוחו של האדון: אולי בא לי עונש זה על שרצייתי לנשל את היהודי מפרנסתו, מיד שלח לקרוא אליו את היהודי, אבל היהודי היה אז אצל הצדיק בפרמישלאן, לפיכך הוצרך להמתין האדון עד שובו, ושלח אחריו ואמר לו שהוא מוחל לו גם את דמי השכירות ונותן לו את העסק בחינם. ובזכות זה תיכף נתרפא האדון.

סוכן ביטוח ששכח לבטח

שאלה: הזמנתי מסוכן ביטוח פוליסת צד ג' לרכב ושילמתי עליה, לאחר זמן כשפגעתי ברכב אחר התברר לי שהוא שכח לבטח אותי, ונותרתי ללא פוליסה, האם הוא חייב לשלם את הנזק?
שאלה מעין זו כבר נידונה בבית הדין לעניין סוכן ביטוח שקיבל כסף מהלקוח שלו על מנת שיבטח את דירתו ושכח לעשות זאת, ולאחר שפרצה שריפה בדירה התברר שאינו מבוטח.
יסוד העניין, כי הנה מצינו בפוסקים ששומר שפשע בשמירתו והרכוש ניזוק, חייב לשלם אפילו על נזק שנגרם בגרמא.
לא זו בלבד, אף אם שכח לבצע את התפקיד שהוטל עליו או שלא שמר כראוי והרכוש ניזוק, הרי זה כאילו פשע וחייב בתשלום הנזק, ואף בגזקי גרמא.
יש שרצה לטעון, שדין סוכן ביטוח כשומר משום שתפקידו לשמור על כספי המבוטח, וממילא אילו פשע חייב. אולם יש שטענו, שסוכן ביטוח אינו כשומר אלא נחשב כעובד של חברת הביטוח, ולכן ייפטר בדיני אדם.
אמנם בעל הפתחי חושן זצ"ל הסתפק בדינו, משום שאפשר לומר שכיון שסוכן הביטוח נוטל אחוזים מתשלום הלקוח הוא נחשב כשלוחו ויתחייב, אך לבסוף הסיק שאי אפשר להוציא ממנו ממון על פי סברא זו.
(הרב אלחנן רבינסקי)

קודאי 'אוד השבת' מסיימים את הש"ס לע"נ מ"ה נספי אסון מירון ז"ל

בעקבות האסון הנורא 'אוד השבת' יוצא במבצע ענק ללימוד כל הש"ס משניות לקראת יום השלושים - י"ח בסיוון תשפ"א - עילוי נשמותיהם של 45 הרוגי אסון מירון.
כל מי שיקח על עצמו לפחות מסכת אחת, ייכנס להגרלה ייחודית על:
2 שזכרים בפרסטוד | 2 נגנים איכותיים | 2 כרטיסי ספר | 2 ספרי 'אוד השבת'
ניתן להרשם למבצע עד י"ז בסיוון - יום השלושים (גם לסיים את המסכת) ניתן להשאיר הודעה בקו - 0774103900 - שלושה 4 (שימו לב!)
או במייל: alon089945291@gmail.com
מוד גם אתה חלק בעילוי הנשמה הגדול ביותר בעולם!

העלון להצלחת הגביר היקר: מר תומר סרגון רעייתו ובנו לביא
להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com
מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454 | קו התוכן: 079-5904730
פקס: 08-9941870 | מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

מה' יצא הדבר?

"בזמן שבצד השני מנסים לחפש אשמים אנו כבר יודעים בלב שרק אנחנו אשמים" ■ בתוך ימי השלושים לאסון המחריד מאמר מערכת ייחודי ומדגש להגיע לחשבון נפש במיסי ביותר ■ עין במר בוכה

ביום בו פסקו מלמות התלמידים

כשעות בהם רכבות עוליס

ברקות שהעלו את השלהבות למרומים

הכל פתע נעלם כלום כלא היה

הצילו רבי שמעון וקריאת שמע הדהרו

במותם של מ"ה קדושים וטהורים

משפחות שבורות יתומים כאובים

הורים רואנים ולהוצים מה עלה בגורל הילדים

הטלפון לא מוצלצל והלב מומאן לעבל

עם חרדות והששות התפרצו להם הרגשות

מעמדות השמחה ושלהבות התקווה כובו

המוזיקה הרועשת והאוירה התוססת נעלמו

זעקות השבר והיעון הרעישו את מקום המנגינה

להם היה תכנונים ולכורא היו אהרים

נשמות טהורות אבות על תינוקות נקטפו

במסדרון המוות בו נמחצו למוות מלאכים טהורים

הנפש מסרבת לקבל והיעניים מסרבות לעצור דמעויתיהם

מקומותיהם בהיכלות התורה נחפזו לסמל של יתמות

המכרים והחברים מתקשים לעלות עוד הויך

אחים יחדיו נמעכו, ילדים לצד אביהם נרמסו

עין במר בוכה ומירון בקולה תיתן בכייתה

החבילות נפרדו מנשותיהם והילדים נותרו ללא אביהם

ההברותא מזהב לעוד יום תורה אבל אריאל (יהושע) לא כאן

השמחה זה היה המסר והתורה הייתה לו במטרה

הרבנים והסוככים מבינים שזהו רק סימן מבורא עולמים

כולם עמדו ודמעו סביב המיטה הנושאת קדושים וטהורים

סמל לכלל הבהורים ותקווה לשבורים ורצוצים

לעזור זה היה תכליתו לדאוג שלכולם יהיה רק טוב

ההורים שמחזקים את עם ישראל בשעות הכי קשות

אף לזהות את פניהם היה קשה אך ליבם פעם בעם ישראל

מנסים לאחד את שברי ההיים לאחר האסון המחריד

תכנוני היום נהפכים להיות ללא תכלית כי מה' יצא הדבר

מנסים למצוא אשמים אבל בפנים יודעים שאנו אשמים

אשמים אנו שלא הכנו את אותותיו של הבורא

אשמים אנו שלא התחזקנו ביתר שאת

ועתה קודם נספור עוד את מתינו נשוב יום אחד לפני

נביט למרומים ונעק לבורא עולמים שסיר מידת הדין

ויעמיד את זכר הנופלים הקוק לעולמים

אמברה

סיפור לשבת

לאור השבת

תלמוד תורה כנגד כולם

ערב יום מתן תורתנו אין יותר ממתאים לעסוק באלו שמעבירים את התורה בדור שלנו והם המגידים והמשפיעים ■ לדאונה ובאופן ייחודי לקוראי אור השבת ניצב הגאון רבי ליאור גלזר לראיון בלעדי בטול כפפות ■ בין היתר: איך הכל התחיל, מסר ותחושות מימי הקורונה ■ וגם: הזווית שבה צריך להסתכל על אסון מירון ■ יפה ותמה תורה תמימה

ממשיך הרב גלזר בדבריו היוקדים, "אך לדאבון לב עם כל עומק הטכנולוגיה והמדיה המתקדמים, נוצר כמין סדק גדול בטעם והריח של האידישקייט, כלומר מלבד הנזקים הגדולים של הטכנולוגיה שרבים חללים הפילה וכל באיה לא ישובו כזעקת גדולי ישראל לכל סוגיהם. מכל מקום אף בדברים 'הפשוטים' כביכול שהם הורסים כל חלקה טובה בהשקפה הטהורה שנמסרה לנו.

ולכן עבודתנו כעת להחזיר את החיות והשמחה בעבודת ה' ובלמוד התורה ולמקד את כל הערצתינו לגדולי ישראל ולבני התורה."

איזה תחושות עוברות לדרשן במהלך אותה השנה סוף סוף אותה רגילות של למסור הרצאות בכל יום ופתאום הכל נעלם כאילו אין כלום?

"האמת", מפתיע הרב גלזר בתשובתו, "שמלבד הסגר הראשון ההדוק שבו שבועיים לא היו הרצאות בחוץ בחסדי ה' השיעורים המשיכו בקהילה ומחוץ לעיר באזכרות, שיעורי חצר, כוללים, סימנירים, ישיבות ומוסדות תורה כמובן במתכונת המתאימה, אך בהחלט היו חסרים הנכסים הגדולים. אבל יהודי צריך לדעת תמיד מהו רצון ה' כמו שאמר אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש עה"פ 'מאת ה' הייתה זאת היא נפלאת בעינינו" דבכל צעד ושעל בחיי

האדם הוא צריך לשאול את עצמו האם מאת ה' הייתה זאת? וכמובן שלאחר מחשבה שכל מה שהקב"ה חפץ בו הוא נפלאת בעינינו. ומספרים שהבעש"ט הקדוש בעצמו פעם אמר שכאשר יגיע לשמיים אפילו אם יאמרו לו להיכנס לגיהנום לא ידאג כלל והוא ישאל שאלה אחת האם זהו רצון ה'? ואם ישבוהו לחיוב יקפוץ בשמחה גם לגיהנום. וכמובן שאלו דרגות שקשה להגיע אליהם אבל הרעיון הכללי מובן אנוחנו חיילים של ה' יתברך ועושים רצונו באהבה.

ביום ל"ג בעומר האחרון אירע אסון מחריד במירון בציונו של רשב"י הקדוש איך מסבירים לאנשים מה ה' רוצה מאיתנו?

"ללא ספק", פותח הרב גלזר בכאב, "מדובר כאן באסון מעל לדרך הטבע. ה' יתברך הוריד את האסון הזה דווקא עלינו ציבור בני התורה ולא על אף אדם אחר מסיבה אחת כי אנו יודעים מה ה' רוצה מאיתנו. אנו יודעים מה צריך לתקן בדיוק ומה מצער את ה' יתברך ברגעים של מידת הדין. וכמו שאמר דוד המלך שרדף אותו בנו אבשלום, שאמר לה' יתברך אילולא היה זה בני שרדף אחרי לא הייתי מבין לא אתה רוצה ממני וכיון שזה לא על ידי איובי וזה נעשה מעל לדרך הטבע לכן אני מאמין שאני צריך כפרה ולרצות את ה'. ובאמת חייבים לפשפש במעשים ולחזור בתשובה שלימה."

כמה מילים על 'אור השבת': "אחד מהעלונים הייותר מפורסמים והרבה יותר איכותי הוא עלון 'אור השבת'. ואני הקטן גם כן מאוד נהנה לקרוא כמעט בכל שבת, וכמו כן בני ביתי. הרמה שם גבוהה משמחת ומרתקת ויה"ר שימשיכו להגדיל תורה מתוך בריאות ושמחה תמיד."

חג השבועות החג שמסמל לנו את מעמד הר סיני ומעמד קבלת התורה. זה החל משה רבינו ועד עתה בדורנו זוכים מגידי המשרים להעביר את התורה הקדושה על מדרשיה ואגדותיה לעם הצמא לדברי אלוקים חיים. אחד מהמוכרים יותר הוא הגאון הגדול רבי ליאור גלזר שליט"א, מגיד משרים ודרשן בחסד עליון. בכל יום שיעורים והרצאות רבים בכל רחבי הארץ והעולם, אנשים רבים באים וגודשים את היכלי התורה בהם הרב גלזר מגיע למסור את דרשתו והשקפתו החדה והברורה לעם. העניין הבולט ביותר בדרשותיו הוא השמחה וצחות הלשון השגורה על פיו באופן מתמיד, ממש כמו שהדור שלנו צריך מילה במילה עם הסבר שיוריד את זה למעשי יותר לחיים ביום יום.

ובמיוחד השיעור בימי חמישי בלילה מבית הכנסת יביע אומר שבבני ברק. מאות בחורי ישיבות שגודשים את המקום וממלאים אותו מפה לפה, ובנוסף עשרות אלפי בני תורה השומעים את השיעור דרך אמצעי הלוויין או קווי הטלפון עם צולנט חם שמלווה את האווירה. לקראת חג מתן תורה, הסבנו סביב שולחנו בכדי לשמוע את כל מה שעומד מאחורי דרשן כל כך סוחף ואהוב על קהל שומעיו.

שנים רבות שהרב מזכה את הרבים בשיעורים והרצאות, על איזה נקודה הרב יכול להצביע ולומר משם הכל התחיל?

"גדלתי בחולון", פותח הרב גלזר את שיחתו עמו, "ולדאבון לב הייתי בבית ספר כללי. אמנם מור"ג ר"ח רבי שליט"א האיר את העיר חולון בתשובה ובחסדי ה' הרבים נכנסתי גם אני לישיבה ועוד בישיבה בהיותי בחור ראש הישיבה מורי רבי אליהו מויאל שליט"א נתן לי למסור שיעורים בלימוד בסוגיות הנלמדות בהיכל הישיבה, וביום שישי עודדני למסור שיחות כך שמאז הורגלתי לדבר בפני קהל וכך גם לאחר נישואי במקום מגורי בבני ברק בשנים הראשונות מסרתי שיעורים בהלכה ומוסר ומשם בחסדי שמיים ופרצת ימה וקדמה".

עברנו שנה שלימה של קורונה, ובסייעתא דשמיא אנו נמצאים כמעט כבר אחרי, איזה מסר הציבור צריכים לקבל?

"ראשית כל צריכים להודות לה' יתברך על כל הטוב אשר גמלנו על ניסוך ונפלאותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהריים", מדגיש הרב גלזר ובאותה נשימה ממשיך להודות, "ובפרט בעת כאשר רואים את האור. אך עצם הנקודה מלבד שכל החיזוקים שעוררו על זה גדולי ישראל ושאר חכמים דברי כל אחד ואחד נכונים המה שלכל חיזוק יש מקום לנשמה היהודית. אך לעניות דעתי כאשר מתבוננים בתסמינים הניכרים של הנגיף רואים שאיבוד 'הטעם והריח' המה המשמעותיים ביותר, כלומר שמי שלקה בהם כבר יודע כמעט בוודאות שהוא 'חיובי', והדבר אומר דרשני.

"והלך לעניות דעתי הינו שכיום ב"ה ישנם הרב אנשים הצועדים בדרכה של תורה וחי' התורה הפכו לליגיון של מלך, פאר והדר בכל מקומות מושבותיהם",

"לדאבון לב הייתי בבית ספר כללי. אמנם מור"ג ר"ח רבי שליט"א האיר את העיר חולון בתשובה ובחסדי ה' הרבים נכנסתי גם אני לישיבה"

**באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם או
מכריכם סיפור
מחזק
שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
רח' חזני 3314 נתניה
ולצ"ן עבור 'אור השבת'
או במקסי:
08-9941870**

אכפרה

סיפור לשבת

לגוד השבת

מעולמו של בן הישיבה

מוסר ואמרי קדושי מהפנייה הזו

**"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל
מועד באחד לחודש השני בשנה השנית
לצאתם מארץ מצרים לאמר"
(במדבר א א)**

הדרך לקבלת התורה באמת

במדבר רבה (א, ז) אמרו רבותינו ז"ל בשלושה דברים נתנה התורה: באש, במים ובמדבר.

באש מנין- "והר סיני עשן כולו" (שמות יט, יח), במים מנין- "גם עבים נטפו מים" (שופטים ה, ד) במדבר מנין- "במדבר סיני. ע"כ.

ובספר 'שערי ישועה' (להגאון ר' ישועה עטיה זצ"ל) כתב לבאר, על פי מה שכתב הרמב"ם זי"ע"א הדברים אשר הם קיום הגופות, כל אשר יהיה הצורך לו גדול הוא יותר נמצא ומזוהן.

כמו האוויר שאי אפשר לחיות בלעדיו אפילו רגע, לכן הוא נמצא בכל מקום, ובכל זמן, כי אי אפשר להיות בחיים גם רגע אחד בלי אוויר. לא כן המים, כי אפשר לחיות בלא מים כמה שעות. וצורך המים יותר גדול מהמוזן, לכן המים מצויים יותר. וכן הלחם מצוי יותר ממינים שאינם הכרחיים מספיק למציאותם גם במקומות רחוקים. אשר על זה אמר הכתוב (דברים ל, יא- יד) "לא נפלאות היא מסך, ולא רחוקה היא וכו' כי קרוב אליך הדבר מאוד", ואם כן בכל כרחק תשפוט- "כי היא חייך", כי היותר מוכרח אל החיים הוא יותר קרוב.

זה שאמר המדרש [הג"ל] בשלושה דברים נתנה התורה: באש, במים ובמדבר, להורות שכשם שהדברים האלה בחיים ומצויים, כן התורה בחינם. שנאמר (משלי ה, י) "קחו מוסיף ואל כסף".

**ואחת מן
המידות הטובות
היא מידת
הענוה אשר
מאוד חשובה
היא להגיע
לשלימות
בחורה הקדושה**

ונקודה נוספת הנרמזת "במדבר", שהבוא מסמל עניין של ענוה כידוע [עיין בבעל הטורים] ואחת מן המידות הטובות היא מידת הענוה אשר מאוד חשובה היא להגיע לשלימות בחורה הקדושה והמפרישים אמרו רמז לזה שכמעט בכל שנה יוצא שלפני חג השבועות קוראים בתורה בפרשת 'במדבר', ללמדנו שמי שרוצה לזכות לכתרה של תורה צריך קודם לכן להשפיל עצמו ולהיות עניו כמדבר, וכמו שדורשת הגמ' (עירובין נד.) מאי דכתיב ממדבר מתנה אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשייך בו תורה נתנה לו במתנה.

ובגמ' תענית (ז.) אמרו רבותינו ז"ל, למה נמשלו דברי תורה למים דכתיב "הוי כל צמא לכו למים, לומר לך מה מים מניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך, אף ד"ת אין מתקיימים אלא במי שדעתו שפלה. [מגיד דבריו ליעקב] (שבועות עמוד זו והלאה) עיי"ש עוד משי"כ בזה דברים נפלאים].

בברכת חג שמח ושבת שלום

תפילת הגד"ש פניקוס לחג השבועות

יהודי אשר בחרת השבועות יעמוד לפני בורא העולם ויאמר לו כך:

**"רבונו של עולם רבנוי לקבל עלי על תורה, אך
סוף סוף הנני מגבל עקוב היציה"ר הגדול הנמצא
בתוכי. ומבקש אני ממך, אפוא, שתורוממני
למדרגת מתמיד אמיתי, שקוע באמת בלמוד
התורה וקיום מצוותיה, ושפגל הבג"י
העולם הזה לא יעניינו אותי כלל. דבר זה הנני
מבקש ממך מר-נוך ענג ור-צוף"**

הרב חיים זאיד שליט"א במסר מיוחד!

הצור תמים פעולו

הכסף עם כל החפצים וכמובן גם את הטלפון למטה באחד מפינות האתר. כשהוא ירד למטה לבדוק היכן התיק נמצא גילה שאינו.

אותו בחור היה בצער גדול על שאיבד את התיק היקר שהיה ברשותו ובא לשוחח איתו ולעדכן אותי שלא מצא את התיק למטה. הלכתי לאחד השוטרים שם ובקשתי את עזרתו במציאת התיק, לאחר כמה דקות הוא חוזר אליי וחרס בידו. אמרתי

לעצמי באותם רגעים, 'אין עוד מלבדו' הצור תמים פעולו! כנראה שיש דבר שצריך לתקן והוא האמונה שהכל מבורא עולם, ובאותו נשימה גם עלה בראשי רעיון על ברכת 'שהכל נהיה בדברו' שהכל נעשה על ידי ה' יתברך, ויהודי אשר מאמין לזה בכל ליבו בוודאי שיזכה לישועות מעל הטבע ובנקל.

יצאנו לרחוב הצמוד וקניתי שתיה (כמובן ללא חשב בעיית כשרות) לכל הקבוצה של הארבעים בחורים, ואז אמרתי לכולם שלמכרינו הבחור החשוב נאבד תיק וכעת אלו שעות מתוחות וקשות עבורו לכן בואו כולנו ונברך ברכת שהכל נהיה בדברו בקול ובכוונה.

המעמד היה מרגש ארבעים בחורים מתחזקים מחזיקים את כוס השתייה וזועקים את ברכת שהכל מנהמת ליבם

ליבם ישר לבורא עולם. אזרחים שצפו במעמד אף צילמו והראו לנו פנים של התפעלות והתרגשות ממעמד שהם לא זוכים לו בכל יום.

וכאן שימו לב קוראים יקרים לנס המופלא הבא.

לא עוברים דקות אחדות מאותו מעמד ואותו שוטר חוזר אלינו ושואל כמה מהבחורים אם הם שייכים לקבוצה של ההוא מלמעלה. כמובן הוא התכוון אליי והם ענו לו שכן ואז הושיט את התיק והביא להם אותו.

ומה התברר? הרי בתוך התיק היה את הטלפון של הבחור שהיה על מצב רטט, ואותו אחד שגנב את התיק לפתע הרגיש רטט בתוך החבילה והכל זז לו ביד הוא חשב שזה פצצה או משהו מאותה משפחה ולכן זרק את התיק מיד ואותו השוטר ששם לב לכך תפס את התיק ורץ ישר לעברנו לבשר לנו שמצא את התיק בריא ושלם על כל תכולתו. זהו כוחה של ברכת שהכל נהיה בדברו.

ובפרט בתקופה הזו, קוראים יקרים, שנהרגו קדושי עליון צעירים לצד מבוגרים, ילדים לצד נערים, בנים לצד אבות, ואברכים לצד בני עלייה. בזמן הזה אנו צריכים להתחזק בכל העניין של שההכל נהיה בדברו ובאין עוד מלבדו, ולזכור תמיד שכל אסון מירון תשפ"א הכל זה מלמעלה וזה מהלך שבורא עולם ייצר אותו כמו ידידו רק שבשיל שנודה לו ונתחזק בכל ליבנו באין עוד מלבדו אפס זולתו. יהי זכרם של הנספים ברוך.

אין אדם שלא התבשר בבשורות המצערות שזרמו להם בעיצומו של היום הקדוש לי"ג בעומר, יום שמחתו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע"א.

בהקשר לכך אני נזכר בדברים שסבתי ע"ה הייתה אומרת לי בקביעות שאסור לשאול שאלות את ה' יתברך כדי שלא ישאל אותך חזרה משום שבמקרה שאנו נשאל אותו שאלות יהיה לו תשובות, אך במקרה שהוא ישאל אותנו שאלות כבר יהיה יותר גרוע ובמילים אחרות לנו לא יהיו תשובות, וכאן מגיעה הנקודה הברורה שכל אחד צריך להאמין בכל נפשו שהכל מלמעלה הכל כתוב מאתו יתברך שמו.

באחד הימים שלקחתי את אחד מילדיי למטוס בכדי לטוס לאיזה שהיא נקודה בעולם הכנסתי אותו דקות קודם ההמראה ליצד הטייס בכדי שיראה מקרוב את מנהיגים מטוס בתוך קוקפיט כה קטן. כשנכנסו לתוך התא הבן שלי שאל את הטייס לפרש כפתור אדום שבצבץ לו שם בין אלפי הכפתורים, הטייס הסתובב חייך מעט ואז שאל אותי, 'חמודי, אתה רואה כאן אלפי כפתורים ובאמת מה השאלה המיוחדת כל כך על הכפתור האדום שכל כך הפריע לך מכל אלפי הכפתורים שמונחים כאן לפניי', כמובן

לאחר טענה זו הסביר לבני שמדובר בכפתור של כסא מפלט שאם חלילה נקלעים למצב בו המטוס נמצא בסיכון פשוט לוחצים על הכפתור ויוצא מצנח. אבל אני רוצה לקחת את המסר מהסיפור

למקרה המזעזע במירון. מדוע אנשים שואלים למה קרה אסון כה גדול במירון איך יתכן שביום כה קדוש ככה קורה אסון שמזעזע כל לב יהודי באשר הוא יהיה, הרי כסיל לא יבין זאת וממש לא חכמה לשאול כאלה שאלות, למה לא שואלים שאלות אחרות, לדוגמה הבן של השכן חולה והבן שלי בריא איך זה יכול להיות למה למה כולם לא אותו דבר. ובגלל הסיבה הזו צריך להאמין באמונה שלימה בין דברים שאנו מבינים ובין דברים שאנו לא מבינים כי בשורה התחתונה הכל משמיים.

ומכאן לסיפור מיוחד הקשור קשר דם למאורעות התקופה והזמן.

לפני כשנה וקצת (לפני פרוץ הקורונה בעולם) ססתי עם קבוצה של בחורים מתחזקים לטיול בגיאורגיה לעיירה בשם 'בטומי' עיירה מוכרת לאנשים שמטיילים באזור גיאורגיה. ובין שלל האטרקציות שערכנו לבחורים לקחנו אותם לרכבל מיוחד בגובה אדיר. חשוב לציין, לפני שהגענו לבטומי הזהירו אותנו שהעיירה שורצת כייסים ולכן טוב לשמור היטב על החפצים האישיים שלנו שתמיד יהיו בקשר עין.

כשעמדנו באוויר הצטלמנו כולם, חוץ מבחור אחד שהיה באמצע להתפלל שמיד שסיים את התפילה שם לב שהשאיר את התיק שלו עם כל

מדור תפילות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימן טוב שליט"א

טעם שנשארים עדים כל הלילה בליל שבועות ועוסקים בתורה

נהגו בכל תפוצות ישראל להיות ניעורים בליל חג השבועות, זמן מתן תורתנו, ובזוהר הקדוש (ויקרא צ"ז והלאה) הפליגו במעלתו ואמרו שכאשר מגיע לאותו הלילה של ליל חג השבועות, ראוי ליגע בתורה ולהתחבר בה ולשמור את הטהרה שמגיעה עליו באותו לילה ויטהר, ועל כך חסידים הראשונים לא היו יושנים בלילה הזה והיו עמלים בתורה, ואמרו נבוא לירש הנחלה הקדושה לנו ולבנינו בשני העולמות.

ובשער הכונות (דף פ"ט, והביאו המשנ"ב ס' תצ"ד סק"א) כתב: ודע כי כל מי שלא ישן בלילה הזה כלל אפילו רגע אחד, ויהיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק בשנה ההיא, ולא עוד אלא שהוראת חיי האדם בשנה ההיא תלוי בעניין זה. ונעמוד לבאר אליה בס"ד כמה טעמים למנהג זה.

טעם א'

לתקן מה שהיו ישראל יושנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעירן ליתן להם את התורה

דרש ר' פנחס בשם רבי הושעיא (מדרש שיר השירים רבה פ"א) שבשעת קבלת התורה ישראל נרדמו כל הלילה והוצרך הקב"ה להעירם, משל למלך שגזר ליום פלוני אכנס למדינה וישנו בני המדינה כל הלילה, וכשבא המלך העמיד עליהם משמיעי קול ושופר והיה שר אותה המדינה מעוררן ומוציאן, והיה המלך מהלך לפנייהם עד שהגיע לפלטרין שלו, כך הקב"ה הקדים דכתיב (שמות י"ט) "ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר", וכתיב (שם) "כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם", וישנו ישראל כל אותו הלילה ששינה של עצרת עריבה והלילה קצרה, והעמיד הקב"ה עליהם משמיעי קול כמו שכתוב (שם) "ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר ויהי קולות וברקים" והיה משה מעוררן ומוציאן לקראתו של מלך מטה הקב"ה, וא"ר יצחק זה הוא שמצר הקב"ה על ידי ישעיהו (ישעיהו נ') "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה, הקצר קצרה ידי מפדות".

ובפרקי דר"א (פרק מ"א) הוסיף שמשלו עניין זה לחתן המבקש להביא כלתו להכניסה לחופה, שאף הקב"ה יצא לקראתן כחתן היוצא לקראת כלה, כדי ליתן להם את התורה באותה הלילה.

ובדאי נגרם כביכול איזה פגם מחמת שישנו ישראל באותו הלילה, וכדי לתקן פגם זה נוהגים בכל שנה בזמן הזה שמתעוררת הארת מתן תורה, להיות נעורים כל הלילה, וכן כתב המגן אברהם (או"ח ס' תצ"ד) שאיתא בזוה"ק שחסידים הראשונים היו נעורים כל ליל חג שבועות ועוסקים בתורה, ושכן נהגו רוב הלומדים, והטעם בזה לפי שישאלו היו יושנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעירם לכן אנו צריכים לתקן דבר זה, (ופעם אמרתי שיתכן שמה שפעמים נרדמים באמצע הלימוד, זה מחמת הפגם שישנו בליל קבלת התורה).

טעם ב'

גדולה מעלת עסק התורה בלילה ולכן מתחזקים בזה בליל שבועות זמן הארת מתן תורה

בספר דרש דוד (עמ' קצ"ה) האריך לבאר שכיון שמצינו בחז"ל שגדולה מעלת עסק התורה בלילה, לכן בליל חג השבועות שאז בכל שנה חוזר מתן תורה ומאיר (עיין ברמח"ל בדרך ה' ח"ד פ"ו ובשלה"ה שבועות נר מצוה אות ט'), לכן נהגו לעסוק בתורה בכל הלילה.

ומצינו במדרש (שיר השירים רבה פ"ה אות י"א) אין גרנה [אסיפתה וקיומם] של תורה אלא בלילה, שנאמר "ותקום בעוד לילה" (משלי ל"א ט"ו) וכתיב (איכה ב' י"ט) "קומי רוני בלילה". ועוד אמרו במדרש (משלי ל"א ט"ו) כל זמן שת"ח יושב ועוסק בתורה בלילה, מושך עליו חוט של חסד, ולא עוד אלא שהקב"ה מציא לו מזונותיו בכל יום ויום. ובמסכת תהיגה (יב:) אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום, שנאמר "יומם יצוה ה' חסדו" משום "ובלילה שירה עמי". ובשעה שנשמעין בו דברי תורה בלילה שוב אינו חרב.

ספרים וקטנים | 054-8460007

חייזרה

סיפורים מחזקים

אור השבת

סיפר רב אחד שנסע פעם לדרום אפריקה, והנה יום אחד כשהוא מהלך ברחוב, ראה אותו איזה גוי ועמד והסתכל עליו ומדד אותו, שאלו הגוי: האם אתה יהודי? אמר לו, כן. אתה יהודי? כן. אמר לו הרב נו, מה קרה? אמר לו הגוי, מה נו, אני קורא בתנ"ך שהעם היהודי הם הבנים של הקב"ה, ואף פעם לא ראיתי איך נראה בן של הקב"ה, פעם ראשונה אני רואה יהודי, אז אני מתלהב.

מסופר שבשנת תקי"ב היה לא עלינו, קטרוג על העיר מזיבז עירו של הבעש"ט. אנשים רבים, נשים וטף חלו במחלות שונות, וכמה מהם היו גוססים ר"ל ותהי צעקה גדולה בעיר, כי אין בית שאין שם חולה אחד או שניים.

ויבאו אל מורנו הבעש"ט ויבכו במר נפשם על החולים, ויתחננו בפניו להרבות בתפילה עבורם. ויען הבעש"ט: שהוא אינו יכול להושיע להם בזה, ורק הם בעצמם יכולים להציל את החולים, להחליש או גם לבטל את רוע הגזרה... תמיד עבודת ישראל עמך עושה רצון להחליש את הגזרה ולבטלה. ועבודת ישראל שהיא עומדת תמיד לפני ה' יתברך לעשות רצון טוב, הם אותיות שבתורה, שהם בשני אופנים: אמירת אותיות שבתורה וספר תהלים וכתובת ספר תורה שבה ישתתפו כולם.

מספרים על אדם אחד שלפני מותו כינס את ילדיו, נתן ביד כל אחד מהם גזיר עץ, וציווה עליהם שכל אחד מהם ישבור את גזיר העץ שבידו, הבנים עשו כמצוות אביהם ושברו את גזירי העצים בהנף יד. אח"כ נטל אביהם כמה גזירי עץ, צרפם יחד, אחזם בידו והורה לבניו: "נסו עכשיו לשבור את גזירי העצים", אך הם לא הצליחו. אמר האב לבניו: דעו לכם, שכל זמן שאתם תהיו מאוחדים ביניכם איש לא יוכל לכם, אבל אם חלילה יהיה ביניכם פירוד ומחלוקת, יהיה אפשר לגבור עליכם בנקל.

מספרים על רבי זלמן מוואלוז'ין זצ"ל, שהיה חלוש מאוד, ובבית המדרש בו למד, חלק מהספרים היו בחדר אחר, והיתה שם ספריה גדולה שחסמה את המעבר, ובכדי להזיזה היה צורך בעשרה בני אדם. פעם אחת רבי זלמן למד בבית המדרש, והיה שם לבד, והזדקק לספר מסוים מהחדר השני, והזיז לבד את הספריה הגדולה כדי להגיע לשם.

סיפר נכד האדמו"ר רבי אלעזר אביחצירא זצ"ל, באחת הפעמים ששמע הבבא סאלי על סופר מומחה שיש לו כתיבה מהודרת ומיוחדת במינה יוצאת מהרגיל, הזמין תפילין מאותו סופר, והנה בבוקרו של יום שהתחיל להניחם, ברך והניח תפילין של יד, אך כשבא להניח תפילין של ראש, וראה זה פלא, לא הסתדרו לו התפילין בראש, וכמה שניסה ללא הועיל. קרא לנכדו רבי אלעזר ע"ה, ובקשו שימסור את התפילין להגהה. המגיה התפעל מאוד מהכתב ושכחו מאוד, ולא מצא שום פגם בפרשיות, החזירים למקומם חזר ותפר והחזירים לרבנו. אך שוב חזר המעשה על עצמו, רבנו מנסה להניחם ולא מצליח. שוב קרא לנכדו שיקחם למגיה אחר, אך ללא הועיל. החליט רבנו כי הוא בעצמו יבדקם. לאחר שפתח את התפילין, החל רבנו לקרוא את הפרשיות ומיד מצא בפרשה ראשונה "קדש לי כל בכור", במקום לכתוב, "וידבר ה' אל משה לאמר", כתב הסופר "וידבר אל משה לאמר" והשמיט תיבת ה'.

מסופר על הגאון רבי עקיבא הכהן כץ מפראג, שהיו לו עשרים וחמשה ילדים, שנים עשר בניו תלמידי חכמים, ושלוש עשרה בנות. ומתוכן שנים עשרה בנות נישאו לחתנים כהנים, ואחת נישאה לרבי שבתי הלוי. וכשהיו מזדמנים כולם יחד לעלות לברכת כהנים, היה החתן רבי שבתי יוצק מים על ידיהם - לחמיו, לשנים עשר בניו, ולשנים עשר חתניו, והתפאר שמקיים את הפסוק "כה תברכו את בני ישראל", כ"ה גימטריא 25, כנגד 25 כהנים.

מספרים, כי נס קרה לבן איש חי זיע"א בהיותו בן שבע שנים, כשנפל לפתע פתאום לבאר עמוקה, וכפשע היה בינו ובין המות. אחותו הקטנה שנכחה שם, צעקה לעזרה. מיד מיהרו כמה אנשים וחשו לעזרתו, הוציאוהו וטיפלו בו במסירות עד אשר השיבו רוחו אליו, והיה לנס. ככה שמרה ההשגחה על נר ישראל שלא יכבה בעודו באיבו. מאז הוא קיבל עליו כהודיה לבורא עולם, נדר גדול למסור עצמו על התורה ועל העבודה כל ימיו. ומספרים, כי רק אז הוסיפו לו בשמו את השם 'חיים' - לשמירה.

בעקבות הסיפורים הרבים שזרמו למערכת, ובעקבות פרויקט עליו אנו עמלים במערכת, נשמח לקבל סיפורי הצלה ותיאורי השגחה פרטית מזירת האסון במירון יו"ל לקראת השלושים וסיום מבצע 'סיום הש"ס' לע"נ נספי האסון.
לפרטים במייל: alon089945291@gmail.com | או בפקס: 089941870 | וכן ניתן ליצור קשר בטל: 052-7148454

בדבת מזל טוב

הזמנה להלבבות

משוגרת כזאת לידינו נעים זמירות ישראל הר"ר מנדי ג'רופי הי"ד לרגל אירוסים ביתו תחי' יה"ר שיזכו לכנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והמצוות אמן ואמן

דניאל ת. אלפסי עורך אור השבת

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות במדבר - חג השבועות - נשא תשפ"א • עלון מס': 65

השגחה שבועית

מה עושים כשנזרקים מגן עדן?

בליל שבת קודש ל"ד לעומר עמיתי והתפללתי. איך קודש זה הרי זמן של הודאה להקב"ה, אבל הלב כבד. איך במצב כזה שוכחים מהכל ומודים להקב"ה על הכל. כשהגעתי למזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה; נזכרתי בדבר עצום ששמעתי פעם מאחד מגדולי הדור, שאמר:

כשאדם אומר מזמור שיר ליום השבת, שיתבונן מי אמר הראשון מזמור ליום השבת ובאיזה מצב הוא אמר את זה - אדם הראשון, שרק לפני כמה שעות ברא אותו הקב"ה במו ידיו, ברא לו אשה, והכניסו לגן עדן. מלאכים עומדים לפניו, מסננים לו יין וצולין לו בשר. במבט אחד הוא רואה את כל העולם. הוא היה גבוה ממש, עד לשמיים.

שעתיים לפני שבת הקב"ה מצוה אותו על מצווה אחת, ומיד לאחר שעה עבר על המצווה הזאת.

בשעה האחרונה של היום, ממש לפני השקיעה, בא הקב"ה ושם עליו את ידיו. הוא ממעט אותו, ואדם כבר לא רואה מסוף העולם ועד סופו, והוא מחוץ לגן עדן. רק שלוש שעות היה שם.

מעכשיו, בגלל הדבר הזה נקנסה מיתה על כל העולם כולו. כולם צריכים לעמוד על פרנסה, ועל האשה נגזר "בעצב תלדי בנים".

מיד כשיצא מגן עדן הגיעה שבת קודש. לכאורה אדם הראשון היה צריך להיות מדוכא ושובר. הוא הרי יכול להיות בגן עדן, עם כל המלאכים, ופתאום הוא נמצא בחוץ, עם הגזירות הקשות שניחתו עליו ועל צאצאיו לדורי דורות. אבל לא. כתוב במדרש, שכיון שראה אדם הראשון את השבת פתח את פיו בשבח של הקודש ברוך הוא ואמר: "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה" ולומר לשמך עליון. באותה שעה ירדו מלאכי השרת כתות כתות מן השמים ואמרו טוב להודות, וכן השמים, מקצתן היו אווזים בידיהם כנורות ועוגבות ומקצתן היו בידיהם נבלים ומצלתים וכל כלי שיר ומנגנים לפניו בשיר, שנאמר ולומר לשמך עליון.

ככה גם אנחנו, כשנכנסת שבת קודש צריך להיזכר באדם הראשון. לכאורה, אדם הראשון היה אמור להרגיש הרבה הרבה יותר מדוכדך ומדוכא, אבל לא, כשהגיעה שבת שכח כל מה שהיה, כאילו כל מלאכתו עשויה, הכל מתוקן, הכל טוב.

הוא ארט הזה נתן לי את הכח להיכנס לשבת קודש ולומר לשמו עליון.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

אלפי דינרי זהב - בו ביום

הקודש שעושות הנשים בהכנות לשבתות ולמועדים הן היו יכולות להביא את המשיח. אלא מה? מארובות הבתים עולה עשן של כעס והוא מקלקל. הדכדוך, הלחץ, התלונות והטענות, הם אלה שמקלקלים את השמחה ומעכבים את ההשפעה העצומה.

ומרובה מזה טובה, לעומת זאת, נשים הצדקניות שידועות איך לגשת לעבודות הבית. איך לעמוד ליד הסיירים ולדבר עם רבוננו של עולם דברים מתוקים שיעשו לו נחת. להודות לו על כל הטובה, להודות על כך שהן זוכות לקיים מצוות לכבוד שבת קודש ויום טוב, ולכבוד בני המשפחה שיכבדו את הבורא יתברך בכל לב ולכבוד האורחים. אה! איזו נחת יש להשי"ת מבית זה ואשרי חלקם.

יש מצוות בדבורים ויש מצוות באיברים, וכל מצוה ומצוה עושה שמחה בזאת, שרק מלחשוב על כך אפשר לצאת בריקה. הקדושת לוי מברדיטשוב אומר (פורים קדושה ג'), שהענין הזה שייך לכל אחד. כאן זאת לא חכמה להיות עניו ולומר, מי אני, מה אני ומה חיי, מה זה כבר משנה אם אני עושה מצוה. יש לי תיקים בחיי עם מלא פרשיות שאין להן סוף, אז אל תגזימו... אני איש פשוט, בלי השגות, עושה כאן ושם מצווה... אפשר לחשוב... הקדושת לוי, שנקרא סגורן של ישראל, מכריז בקול רעש גדול שאין כאן ענוה ושפלות ברוך אלא אפיקורסות. כל אחד צריך לדעת שהוא בן יחיד אצל הבורא יתברך, והוא מחכה לו ומתגעגע אליו ושמה בו ובמצוותיו שמחה שאין לשער ואין לתאר!

לשם שיש דברים הזבח נזבח (זבחים ב:) ומהם ריח "ניחוח". מפרש רש"י **לשם הנחת רוח להקב"ה, שאמר ונעשה רצונו**. מצוות עבדו את ה' בשמחה לא נאמרה עבור המלאכים אלא עבור בני אדם שחיים עם לבוש גשמי, אוכלים וישנים, ובקיום המצוות בשמחה זוכים לעשות נחת רוח לאבינו שבשמים. ויהי רצון שנזכה לעשות רצונו בשמחה ובטוב לבב, אמן.

(מתוך שיעור 197 בשער הבטחון)

הרבה לפני שאנחנו מדברים על השכר בעולם הבא, כדאי לנו להעמיק באושר הגדול בעולם הזה. בעל החרדים מזמן האר"י הקדוש, כותב בשער האותיות, איזו שמחה גדולה צריכה להיות ליהודי כשהוא מקיים מצוה, כי כל מצוה ומצוה שיהודי מקיים עושה שמחה גדולה ועצומה למעלה. כל מצוה היא מתנה לה, וככל שהיהודי שמח יותר במצוה שהוא מקיים, כך המתנה שהוא שולח למעלה יותר גדולה.

מי לנו גדול כהאר"י הקדוש רבן של לומדי תורת הנסתר, שהגיע למעלות רמות ונשגבות. שגילה את סודו לתלמידו רבי חיים ויטאל, שכל מה שהוא זכה להשיג הוא בזכות השמחה, שהיה שמח לאין תכלית בכל מצוה ומצוה. האר"י הקדוש אומר, שלא נחשוב שהמצוה היא איזו משא כבד וקשה שצריך להתפטר ממנו, לגמור ולהיות אחרי זה. להיפך, שכל יהודי ירגיש שיש לו זכות עצומה לעמוד עכשיו ברגע זה ולעבוד את השם. יש מצוות מיוחדות פעם בשנה, פעם בחודש או פעם בשבוע, ויש מצוות שמזדמנות כל יום, וכל מצוה היא זכות עצומה ואדירה, עד שכשאתה זוכה לזה, תדע לך שהתעשרת עושר רב, וכלשונו הקדוש 'בו ביום תרויח אלף אלפי דינרי זהב! מקיים מצוות אתה נהיה מיליונר! מרויח מיליונים בזה אחר זה.

ככל שההרגשה של העשירות מהמצוות תהיה יותר מוחשית, ככה יגדלו גם השמחה וטוב הלבב בעשיית המצוות, וככה גם תשרה על היהודי השמחה רוח הקודש לפי השגותיו. רוח הקודש במונח זה, היא היכולת להתרומם, להתעלות, להשיג מה בידיעת הבורא יתברך. זאת מתנה כל כך גדולה, שמשנה את כל החיים לטובה ולברכה.

בספר אור הגנוז כתוב פירוש נפלא מהרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב ז"ע "עבדו את ה'", במה תעבדו את ה'? **בשמחה!** השמחה היא עבודה בפני עצמה. הרה"ק רבי מיכל מזלוטשוב ז"ע אמר שאכן כך מפרשים את הפסוק בשמים.

השמחה שבעבודת ה' יכולה לפעול גדולות ונצורות. צדיקים אמרו שעל ידי עבודת

השיעור נמסר ביום חמישי וניתן לשומעו בשלוחה 4 (אחר בחירת השפה)

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 1-605-31-31-719 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 038-084-428
מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

לאם ולילד שלום

בשנת תשע"ח נסעו משפחת ג' למירון. הם הודו לשם על שלושת הילדים שנתברכו בהם, והתפללו שיזכו לעוד ילדים. ילדם השלישי כבר בן חמש שנים והם ציפו לישועת השם. כסגולה הם הבטיחו כי הבן הבא אשר ייוולד להם יקרא שמו בישראל 'שמעון', לזכר התנא האלוף רבי שמעון בר יוחאי. שנתיים נוספות חלפו, ועדין לא נושעו. אחותו של הרב ג' עמדה להינשא, ויומיים לפני החתונה התקשרה אליה גברת ג' וביקשה להזכיר את שמה לתפילה, להיפקד בזרע של קיימא. הכלה שמעה את הבקשה והבטיחה להתפלל מכל הלב, "אבל", היא הוסיפה. "יש לי משהו לומר לך, אולי עכשיו הזמן להגיד את זה, את מוכנה לשמוע?"

גברת ג' הרגישה שהכלה רוצה לומר משהו משמעותי וטעון. "אני מוכנה", היא אמרה. "אני זוכרת שלפני שבע שנים סיפרת שהיית עם בת דודה שלנו, גברת ש', בבית החלמה 'אם וילד' בבני ברק, והיה איזה מאורע לא נעים שם עם אשה שהייתה אמורה להיות איתה בחדר. יכול להיות שצריך לבקש ממנה מחילה?"

גברת ג' תפסה את הראש. מי יודע? אולי גיסתה צודקת. ברגע אחד עלתה התמונה מול עיניה. הנה היא אמא מאושרת נכנסת לבית החלמה ומקבלת חדר. באותו יום מגיעה לבית החלמה גם בת הדודה - גברת ש', והן כל כך נרגשות ומתפעלות מההשגחה העליונה. "נהיה יחד בחדר בעזרת השם וכל ההחלמה תהפוך לחוויה".

גברת ש' התעלמה מהעובדה שבבית חולים פגשה את גברת ו', והן סיכמו שבבית החלמה הן תשהינה יחד באותו חדר. כאשר ביקשה להיות יחד עם גברת ג', אמרו לה בקבלה שהיא כבר רשומה יחד עם גברת ו', שביקשה להיות יחד איתה בחדר.

"נכון שדיברנו על זה", אמרה גברת ש', "אבל אז לא ידעתי שאני אפגוש כאן את בת הדודה שלי. אני רוצה להיות איתה".

כשגברת ו' ניגשה לקבלה וביקשה להצטרף לחדר של גברת ש', הציעה הפקידה להכניס את שלושתן יחד לחדר אחד, אך גברת ג' לא הסכימה. עם כל החשיבות של השהיה יחד, היא בכל זאת הגיעה כדי להחלים, ושלוש בחדר זה הרבה מדי.

בסופו של דבר גברת ג' וגברת ש' קיבלו חדר אחד, וגברת ו' נשלחה לחדר אחר. הרגשת הדחיה כאבה לה. זה היה חשוב לה מאד. כבר כמה ימים קיוותה שיהיה לה נעים פה, ובסוף נדחתה בבושות, והתייחסו אליה ככלי אין חפץ בו.

"אני חושבת", אמרה הכלה לגברת ג', "שהסיפור הזה קשור לענין, כי גם בגברת ש' נתקיים הכתוב 'ותעמוד מלדת' מאז. יש לה שני ילדים וזהו".

אחרי רגע של דממה אמרה גברת ג': "תודה לך. תודה שהזכרת לי, בס"ד אנחנו ניקח את הדברים לתשומת לבנו".

ל"ג בעומר תשפ"א

מתוך שיעורי המשפיעים שליט"א שפורסמו בקו השגחה פרטית

- סדר השיעורים לפי א-1 -

הרה"צ ר' יצחק משה ארלנגר שליט"א

אין לנו שום השגה

'הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים... על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה'...' באוזני כל אחד מהדהד הניגון המיוחד של המילים הללו מתוך תפילת ראש השנה. הקב"ה קורא לנו: בני אהובי! מחמדתי! הקב"ה משתעשע איתנו באהבה ובחמלה בלי סוף וקורא לנו ילד שעשועים. נפשי יוצאת אליכם בני היקרים מאהבתי אליכם! עלינו להחזיר לקב"ה אהבה תחת אהבתו! מספר בעל חובת הלבבות: (שער אהבה פרק י) מעשה בחסיד שהיה חסר כל, בלי מזון לפיו ובלי בגדים לגופו. קרא החסיד ואמר: אלוקי! הכאבתי ועירום הינחתי! אפילו אם תשרפני באש - לא אוסיף אלא אהבה אותך! רבונו של עולם לא אפסיק לאהוב אותך! אין לנו שום השגה בדרכי ה' יתברך - זהו היסוד הראשון באמונה. 'כי לא מחשבותי מחשבותיכם, ולא דרכיכם דרכי'. העיקר הוא הביטול לרבונו של עולם - אבינו שבשמים, אתה יודע היטב מה הינך עושה, ולנו אין שום השגה.

מובא בספרי החסידות יסוד גדול: כתוב בתהילים 'כל האדם כוזב' - כל שכלו של אדם ומחשבותיו המה שקר, שכל אנושי דל ומוגבל. כל זמן שאדם חושב את מחשבותיו שלו - אין זו מחשבת הבורא. וגם אם ינסה בשכלו להבין כיצד כל דרכי ה' הם לטובה - הרי זו גם כן מחשבת אדם בלבד, ואין בה שום דבקות לבורא כלל. רק כאשר האדם מכריז ואומר בפה מלא: איני יודע כלום! איני מבין כלום! ואיני רוצה להבין! - רק אז הרי הוא זוכה להידבק אל הבורא. שהרי 'לא מחשבותי מחשבותיכם'. זהו אחד מיסודות היהדות: אין לי הבנה והשגה ברבונו של עולם, ואין לי קושיות על הבורא כלל וכלל.

לאף אחד מאיתנו אין קצה השגה במעשה הנורא אשר אירע. רבים שואלים למה ומדוע קרה כל זה. צריך פשוט לדפוק על השולחן ולהכריז בקול: רבותי, הבה נלמד הלכות אמונה. אמונה פשוטה השגורה בפי כל נער ותינוק. אנחנו מאמינים שהכול מאת הבורא לטובה, ואין לנו שמץ הבנה בדרכי! יסוד היסודות של יהודי - להידבק אל רבש"ע בתכלית בלי שום חציצה. ומהי החציצה? השכל האנושי!

רק דבקות מתוך תמימות אמתית: רבש"ע מה עוד אוכל לעשות למענך, איך אוכל עוד להתקרב אליך יותר ויותר ולעשות רצונך.

לא לתלות בשום דבר, לא בעוונות ולא בפשעים. אכן, מובא ברמב"ם שמי שאינו שב בתשובה הריהו אכזר, ולכן וודאי שצריך לשוב בתשובה שלימה ולתקן כל דבר שטעון תיקון, אולם עיקר העבודה היא לפשפש היטב במעשיו ולחזק את האמונה התמימה והפשוטה בליבו וכך להתקרב אל ה' ולעשות רצונו. יהי רצון שנזכה לראות בנחמתנו במהרה אמן.

הרה"צ ר' נפתלי ארלנגר שליט"א

השלוחים של כלל ישראל

האסון הוא אסון בקנה מידה בלתי נתפס, אין לנו כלים להבין זאת, שדבר כזה אירע בזמן כה קדוש ובמקום כה קדוש, כשהמלך במסיבו, הילולת קודש הקדשים רשבי. בעיצומה של המשמחה הגדולה בעולם, בה מתאחדים בריקוד ובמחול כל כלל ישראל.

הקב"ה דיבר אלינו במקום היחיד שאפשר לפגוש את כל עם ישראל בשעה אחת, במירון בל"ג בעומר. שם הקב"ה דיבר איתנו באופן קצר ומתמצת. כי הלוא כל בר ישראל עולה למירון ומרגיש הכי קרוב ומחובר לקב"ה.

כאשר ביתו של הדברי חיים מצאנו צוק"ל נפטרה ל"ע, היה מאוד שבור והיה קשה לו ללכת להתפלל באנפין נהירין ובשמחה וחדוותא, עד שהתיישב בדעתו ואמר: "שבטך ומשענתך המה ינחמוני" - אדם הולך ברחוב וחוטף מכה הגונה בגבו, ברגע הראשון הוא יכעס ויקצוף, מי זה מכה אותי? אולם כשיסתובב ויראה שזהו חברו הקרוב, שלא התראה עימו שנים, ומפני התרגשותו הרבה מהמפגש, טפח לו כך בחזקה על השכם - בוודאי יעלם כל הכעס והחרון, ומיד יתחיל בשיחה ידידותית.

סיים הרבי מצאנו: שבטך - אתה, אבא שבשמיים המכה אותי! אתה הלוא ידידי ואוהבי! ובכך התנחם הרבי מאבלו.

עלינו להסתכל על אשר התרחש כעל פעולה אלוקית, פעולה של אבינו אב הרחמן, של אהבה אין קץ. כל המהות של הציון של התנא ר' שמעון, מקום קדוש להתרומם ולהתעורר, הוא לגלות את הקשר הנצחי בין הקב"ה לעם ישראל. לכן חובה עלינו להשריש בתוכנו היטב שהכל רק אהבה ורחמים של הקב"ה.

מה שאירע היה בצורה נעלמת וגנוחה. וודאי שהנשמות הטהורות הללו זכו בזכייה גדולה. הם נסעו לכבוד התנא, הם היו חלק מההילולא הגדולה של רשב"י, הגיעו לכבוד הרשב"י, וזכו להיפטר בליל שישי, זמן קצר לאחר הרגעים

כמה ימים אחרי החתונה יצאו גברת ג' וגברת ש' למסע חיפושים. השתיים ניסו לעלות על עקבותיה של גברת ו', אך הן לא זכרו את שמה, מלבד זה ששמה התחיל באות ו'. כשביקשו לברר פרטים בבית החלמה, בדקו יגעו ולא מצאו, ואמרו להם "זה סיפור מלפני שבע שנים. השמות של הנשים שהיו פה כבר נמחקו מאז".

השתיים לא ויתרו. הן המשיכו הלאה לחפש, נזכרו בעוד פרטים מזהים נוספים, ואחרי חיפוש מיגע, מצאו סוף סוף את מספר הטלפון של גברת ו'. ברוך השם, התקשרו אליה בשיחת ועידה. גברת ו' נזכרה מיד במה שהיה. נראה שהכאב אותו חשה אז, חזק מספיק כדי להשאיר את רישומו שבע שנים אחר כך. בעלה הצדיק שמע את השיחה מהצד, וביקש ממנה לומר בפה מלא שאין לה שום קפידא עליהן. היא סלחה ומחלה וברכה אותן בכל ליבה שתיושענה במהרה אמן.

אכן. הישועה הגיעה מיד. ביום י"ח ניסן, בשנה זו, חודש ימים לפני ל"ג בעומר, זכה הרב ג' לקיים את הבטחתו לרבי שמעון בר יוחאי. ברוב עם ובהתרגשות רבה ענה בעת הברית 'קיים את הילד הזה לאביו ולאמו ויקרא שמו בישראל 'שמעון'. וכשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים ונאמר אמן.

יומיים לאחר מכן, בכ' ניסן, בשעה שהרב ג' ערך סעודה לכבוד 'השלישי למילה' הגיעה הבשורה הטובה מבת הדודה. גברת ש' ילדה בת! מזל טוב! אצל משפחת ש' השמחה היתה כפולה, מאחר שבאותו זמן נתבשרו בבשורה טובה על ישועה גדולה משמים שנושעו בה באותם ימים.

(מתוך שיעור 202 בשער הבטחון)

בעל נפלאות - בורא רפואות

קרוב לעשרים שנה אני סובל מהתקפים חריפים של מיגרנה. בתקופה הקשה ההתקפים היו בתדירות של פעם בשבוע. כל התקף כזה השבית אותי לקרוב לשלושה ימים. לא יכולתי לעבוד ברציפות בשום עבודה, לא להתחייב לשום דבר, לא להבטיח הבטחות ולתכנן תוכניות. חייתי על זמן שאול בחרדה מתמדת מפני ההתקפה הבאה, וזו אכן באה ומיררה את חיי.

כך עד שהקב"ה זימן לי את האנשים המתאימים שהמליצו לקחת תוסף תזונה אומגה 3 באופן קבוע במינון מסוים. ברוך ה', מאז שהתחלתי לקחת את התוסף באופן קבוע ההתקפים נעלמו! חזרתי לחיות חיים נורמליים כאחד האדם, אולם במקרה שבו לא לקחתי את התוסף, כמו באותו שבוע שהבקבוק נגמר ועדיין לא קניתי חודש, הרי שבשבוע שלאחר מכן הרגשתי היטב את התוצאות, והמיגרנה הגיעה לביקור בלתי נעים כלל.

לכן תוכלו להבין כמה חששתי מחג הפסח. אין להשיג תוסף אומגה 3 כשר לפסח, ומה אעשה בשבוע זה? האם נגזר עלי לחלות בשבוע שלאחר מכן בלי יכולת

הנעלים בהם השתפכו כל הקהל יחדיו וקיבלו קבלת עול מלכות שמים בהתעוררות נפלאה וברגשי קודש, מתוך אמונה ושמחה.

אין ספק שהם נבחרו לתקן את נשמות ישראל, וזכו להיות שלוחיהם של עם ישראל כולו. אין אתנו יודע עד מה, אין לנו את העיניים לראות כמה עניינים של גלגולים קודמים ותיקונים שונים שהיו נצרכים לתקן את הבריאה. אין לנו לדעת כמה קטרוגים נחסכו מעם ישראל ומהעולם.

אין ספק שאם היינו רואים זאת בחוש ובבירור היינו מודים לקב"ה, אולם ברור לנו כשמש ואנו יודעים בוודאות שחייב אדם לומר 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד', ולהאמין בכל לב שהכל רק לטובה. בפרט ביום כה גדול כלי"ג בעומר, בו נמתקים כל הדינים לטובה, ובהילולא של מי שיכול לפטור את העולם כולו מן הדין. אנו משוררים על רשב"י 'ביטל כמה גזירות', בזהר הק' מובא שמסר את נפשו ודאג לגלות את פנימיות התורה כדי לעורר רחמים רבים על כל עם ישראל.

כל מה שאירע זהו חלק מהרחמים של הקב"ה, ואע"פ שהיה בדרך של הסתרה, ובצורה מאוד כואבת, אנו בטוחים שזה לטב עביד! הכל לטובה! מסופר על ר' עקיבא שפעם אחת כשהיה בדרך קרו לו כמה דברים קשים. הגר כבה לו וכן הלאה. הכל חסדים מרובים. ה' יתברך הרחום חישב היטב את כל הפרטים לכדי מהלך נפלא לטובת הנשמות הקדושות ולטובת כלל ישראל כולו.

הלאו אין אחד שאינו חש בצער הגדול וכולם מרגישים איזו שייכות למעשה. היה כאן עניין עמוק ונשגב שהשפיע לטובה על כל כלל ישראל. חלילה לנו מלדבר דיבורים מצערים ודיבורים של הסתרה, חלילה לנו לחפש אשמים, אמירות של מקרה ולבושים. נזכור שוב ושוב: הכל היה מידו ממש, ולטובה. שכך נזכה כל ימי חיינו לחיות עם ידיעה ברורה זו, מתוך אמונה אמיתית ובטחון חזק.

הרה"צ ר' אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

במקום שהווילון מכוסה - שם נמצא המלך

בתפילת הזכרת נשמות שנהרגו על קידוש השם הנאמרת מידי שבת אנו אומרים 'אב הרחמים שוכן מרומים', כך גם בתפילת א-ל מלא רחמים. גם כאן הנוסח 'שוכן מרומים'. ה' הוא מלא רחמים, כאן בעולם הזה לא תמיד זוכים לראות זאת, אבל במרומים גלוי וידוע כי הוא תכלית הטוב והרחמים.

כשנוסעים ברכב רגיל לא רואים יותר מאשר את פיסת הדרך הקצרה למול העיניים, ואילו כאשר ממריאים במטוס ניתן להבחין מלמעלה במרחבים הגדולים והאין סופיים. אנחנו לא מבינים כלום. רק מאמינים בלב שלם. מאמינים שכל זה התרחש אצל רבי שמעון בר יוחאי, המקום הכי טוב שיש לעם ישראל.

הרבי מאלכסנדר, בעל העקדת יצחק, מספר דקות יצחק, לפני שנהרג על קידוש ה' במחנה אושוויץ אמר: כתוב בתהילים 'להגיד בבוקר חסדיך ואמונתך בלילות', מדוע לא כתוב 'אמונתנו בלשון רבים? אלא שבזמנים קשים הנקראים 'לילות' אזי הקב"ה מאמין ביהודי שיעמוד בניסיון. לקב"ה יש אמונה ביהודי! לכן כתוב 'אמונתך בלילות'.

הקב"ה קרא השנה בליל ל"ג בעומר: אני מאמין בבני אהובי שיחזיקו מעמד ויאמינו בי! בכאלו זמנים קשים, הקב"ה בכבודו ובעצמו, כביכול קורא: אני מאמין באמונה שלמה בבני אהובי!

עלינו להבין שני דברים: הכל נעשה מאת ה', והכל רק לטובה. כשאדם מושיט יד לחברו, ברגע שירגיש את ידו כואבת - אז זהו סימן שהלה תפס והחזיק ידו באחוה ובאהבה! הצדיק ממילשטט היה בילדותו ילד פלא מלא בחכמה ותבונה. המלך שמע על חוכמתו הגדולה של נער הפלאים וזימן אותו אל ביתו כדי לבחון את חכמת הילד. הוא ציפה על כל המשרתים לעזוב את הארמון, כאשר הילד נשאר לבדו מוחבא באחד החדרים. עתה היה על הילד לאתר את המלך. והנה, תוך רגעים ספורים מצא הילד את החדר. שאלו המלך, כיצד זה הצלחת למצוא אותי כל כך מהרה? השיב הילד, ראיתי שבכל חדרי הארמון אין וילונות, רק בחדר הזה יש. מיד הבנתי, שהיכן שקיים הכיסוי - שם מתחבא המלך!

כשהווילונות סגורים - שם נמצא מלך מלכי המלכים, ושם הוא מחכה לנו. מסופר במדרש שכשנהרגו עשרה הרוגי מלכות צעקו מלאכי השרת 'גיוואלד!' הו תורה וזו שכרה? מיד ענה הקב"ה, אם ימשיכו בדבריהם אחריב את העולם לתוהו ובוהו. מפרש בעל הלשם הקדוש: הקב"ה לא איים על המלאכים, אלא כך אמר: העולם כולו היה צריך להיחרב, אלא שמצאתי פתרון לכך ואלה הם עשרת ההרוגים הקדושים שזכותם הגנה וכיפרה על העולם כולו!

הלבבות שבורים ורצוצים, אבל עלינו לזכור שה' יתברך מדבר אלינו, רוצה מאיתנו משהו, שנתעורר. עלינו להבין מה זה עשה אלוקים לנו. להתחזק בכל מה שדרוש תיקון ולקבל על עצמנו קבלות טובות.

הרה"ג ר' דוד לוי שליט"א נשיא מרכז פלא יועץ

ראשית כל - רוגע

אדם מעד ונפל ברחוב, והוא שוכב שרוע על הארץ. הוא אינו רוצה לקום בטענה: הלא ה' עשה לי זאת, מדוע לי לקום?

הרי ברור לכל בר דעת שהנהגה זו אינה נכונה. כך גם בכל ייסורים שבאים על אדם, אסור בשום אופן לשקוע בצער ובכאב. יש עוד הרבה מה לעשות, ללמוד, להתפלל, לעזור בבית. צריך להפנים, אבל חלילה לא ליפול לדיכאון ולפאניקה.

כיצד ניתן להתגבר על הצער? יש כוח מיוחד שברא ה' בכל אדם, והוא כוח ההתעלמות. יש מושג בהלכות שבת שכאשר נכנסת השבת חובה על האדם להסיח את דעתו מכל עסקיו, מושג בהלכות שבת שכאשר נכנסת השבת חובה על האדם להסיח את דעתו מכל עסקיו,

ולחשוב כאילו כל מלאכתו עשויה. להחליט בלב שהכול בסדר והכל תקין. צריך לדעת להזיז דברים הצידה. כל ריבוי השיחה, קריאת הנתונים והכתבות וכל העיסוק סביב האסון - אינם נובעים אלא מסקרנות גרידא. כמוכן שצריך להשתתף ושיהיה איכפת, אבל לא כל המרבה לאכול את הלב הוא הצדיק. ישנם אנשים שיכולים בכוחות עצמם לדחות את הכאב מליבם. אחרים ישוחחו עם קרוביהם ומכריהם ויקיימו דאגה בלב איש ישיחנה, וזאת מצווה גדולה להקשיב לזולת ולהרגיע. מי שחווה את האירוע יותר מקרוב, הנוכחים שם, או קרובי הנפגעים, יצטרכו לשוחח על הנושא הרבה, בכדי לעבד את הדברים. ישנם גם כאלו שבשביל להרגיע את נפשם מהטראומה הנוראה אשר חוו או ראו, צריכים ללכת לרופא משפחה או איש מקצוע, שירשום להם תרופה להרגעה. גם זה בסדר גמור, וכך צריך לעשות.

כמוכן שבמקרים של דכאון וחרדה קשה צריך לפנות לגורם טיפולי מקצועי. הכאב והצער הם כמו כווייה - אם לא עוצרים אותם הם מעמיקים וחדרים יותר ויותר. אסור להישאר עם הכאב, חובה להרגיע את הנפש. ישנם יהודים יראי שמים אשר רוצים לחוות ולהשתתף בצערם של ישראל ולהתעורר. אכן, אסור לנו לברוח מן הכאב הטבעי שמתעורר, שהרי זהו רצון ה', שנתעורר, אבל עלינו לדעת שהכאב צריך להיות 'כאב טבעי' ותו לא. אדם שאיכפת לו יותר זמן מהאסון אינו נהיה יותר צדיק ילדינו היקרים שבוודאי כבר קלטו ושמעו בעצמם אי אלו פרטים. יש תורה ותפילה. לשוחח עימם בנושא. אבל צריך להזהר שלא להיכנס עימם בשום אופן לפרטים והתיאורים הקשים. אלו יכולים לפתח אצלם פחד ופאניקה, פי כמה ממבוגרים. הרגע של הילדים תלוי רק במה שהם רואים סביבם, ובפרט את ההורים. משפט סתמי כמו 'תהיה רגוע' אינו מועיל כלל וכלל. רק אם ישרדו להם רוגע ובטחון, כמו למשל, שהאמא תאמר: 'ילדים יקרים, היה אסון נורא, אבל עכשיו אנחנו הולכים לאכול...' יהי רצון שנוזה לבטוח בה' ולהיות שלווים ורגועים, ונראה במהרה בבניין בית המקדש.

הרה"ג ר' שלמה מילר שליט"א

זה רק חסד ורק רחמים

אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. שום דבר לא בטעות, שום דבר לא במקרה, זה לא משהו שיצא מכלל שליטה. הכל בדיוק לפי התוכנית של בית דין של מעלה. זה מה שהקב"ה ראה לנכון. אמונה אנחנו לא מבינים, אבל הכל בהשגחה פרטית גמורה. מה יהיה באסון, אך יתרחש, מה יהיה, מי יהיה.

סיפר לי פעם הרב משה איינהורן, מנהל סמינר בירושלים, ששאל את אביו שהיה ניצול שואה ואיבד במלחמה הנוראה כמעט את כל משפחתו: אבא, איך החזקת מעמד? ענה האב: בכל הזמן, גם כאשר ראיתי דברים נוראיים וקשים מנשוא -ראיתי את הקב"ה! לא הבנתי דבר, למה כל זה קורה ומדוע, אבל ידעתי היטב ללא כל ספק שהכל תחת שליטה! האב סיפר סיפור נורא ביותר. היה זה חברו הקרוב ששהה אתו יחד באושוויץ. איכשהוא, בזכות התפקיד אותו נשא במחנה, נודע על רכבת גדולה העתידה לבוא הנה, ובה המוני יהודים שישלחו אל תאי הגזים, ביניהם נמצאת לא אחרת מאשר ביתו! היהודי אור עוז ורגע לפני שנבעלו תאי הגזים ניגש אל הקצין הנאצי האחראי וביקש ממנו שיאיל להוציא את ביתו החוצה. משום מה הנאצי הסכים ופתח את הדלת וקרא לבת לצאת החוצה. חצי דקה עוברת והבת לא יוצאת, כנראה משום שלא שמעה. והנה נשמע קולה של אישה שהעמידה פנים כאילו היא הבת הנקראת לצאת, כשהיא קוראת: 'כן אבא הנה אני'. היהודי התעשת, ובחוכמתו השכיל להבין שלפחות יציל מישהו אחרת ומיד אמר לה: 'או הנה ביתי היקרה'. האישה ניצלה, הגיעה לארץ הקודש וזכתה להקים משפחה מפוארת.

סיים אביו של הרב איינהורן: גם בתוך תאי הגזים, לאחר שהדלת כבר נעולה, הוציא הקב"ה את מי שראה לנכון להוציא! ולא כפי שהאדם תיכנן! אז, כמו פעמים רבות אין ספור - ראיתי את השי"ת!

חובה עלינו לדעת, למרות כל הכאב והצער הנורא והאי-דבר לא יצא משליטה. הכל היה מכון.

סיפר הגאון ר' בן ציון פלדמן: בבחרותו הכיר משפחה שהתייעצה רבות עם החזון איש. כאשר התחילו להגיע הידיעות על השואה, העיתונות הייתה מלאה בתיאורים מזעזעים. אם המשפחה קראה את הכל והתמלאה חרדה עצומה. הלוא כמעט כל בני משפחתה נותרו באירופה. מיד נסעה אל ביתו של החזון איש, ושם החלה להקריא את הזוועה המתחוללת עד שפרצה בבכי. בכתה ולא נרגעה.

החזון איש ישב ושתק, הקשיב ושמע עד עומק ליבו, כאשר היא ממשכה לבכות ולתאר תיאורים במשך שעה ארוכה, בוכה ומספרת. כעבור זמן, משנרגעה קמעא אמר החזון איש: תדעי נא כי הכמות המקסימלית של רחמים וחסד בעולם - היא רק אצל הקב"ה. הכל בא מהמקום של חסד ורחמים בלבד.

דאס איז חסד! און דאס איז רחמים! - זה רק חסד ורק רחמים!

האשה חזרה מבני ברק ואמרה: כבר יש בידי תשובה לכל שאלותיי ופחדיי. עבור שנים, אחיה של האשה נפל למשכב. היה לו בית מלא ילדים קטנים והטיטו אותו לחו"ל לניתוח. למרבה הצער הניתוח לא הצליח, ושלחו אותו חזרה בארון מתים... כשהוציאו את הארון מהמטוס על אדמת ארץ הקודש, עמדה אחותו וחזרה וקראה כמה פעמים בקול גדול: דאס איז חסד ורק רחמים! דאס איז רחמים!

המשיל החפץ חיים משל: יהודי עבר ליד בית והבחין באישה בוכה. לאחר זמן ראה שהיא חותכת בצל ומיד הבין שיהיה כאן אוכל טעים. המשיל ללכת וראה כמה נשים בוכות, הביט וראה שהן חותכות בצל, וגם אז הבין שכנראה עומדת להתקיים כאן בר מצווה. לאחר שהמשיך ללכת ראה

להתגונן? אמרתי לעצמי, לא. הקב"ה עושה הכל, הוא ברא רפואות והוא ציוה על השבתת שאור בפסח. הוא הוביל אותי למסקנה שעלי לקחת את התוסף במשך כל השנה, זאת ההשתדלות שלי למען הבריאות, ועבורי זאת מצוה לקחת את התוסף שמאפשר לי לעבוד את הבורא יתברך, אולם עכשיו, בפסח יש לי מצוה אחרת, שלא לקחת את התוסף אומגה 3. מצות איסור אכילת חמץ. התפללתי לה' בכל לבי, ואמרתי כי אני מקבל עלי את מצות הפסח ונמנע מלקיחת התרופה במצוות. אמרתי תהלים ובקשתי, אנא ה', שהמחסור בתוסף לא ישפיע עלי ולא יזיק לי.

כך אני מבקש כל שנה לפני פסח ואומר תהלים על הענין הזה, וראה זה פלא, אף פעם לא קרה שחליתי במיגרנה אחרי פסח! גם אם במשך השנה לא לקחתי את התוסף משום מה והמיגרנה תקפה, הרי שבפסח ובתקופה שלאחריו תמיד העניינים מתנהלים למישרין, ב"ה. ראו כוחה של מצוה וכוחה של תפילה. (בטחון היומי 5-ב דקות, יום שישי פרשת שמייני תשפ"א, מס' 146)

עגלה של אמונה

הסיפור שלי יכול היה לקרות רק אחרי ששמעתי למעלה ממאתיים שיעורים מר' דוד קלצקין שיחי, שיעורים נפלאים שכל אחד מהם הוא מערכה של אמונה ובטחון בפני עצמה. ערב שבת קודש תזריע מצורע. בידי שלושת אלפים חולה. אלף אחד צריך להגיע לגמ"ח א' ואלפיים לגמ"ח ב'. ביקשתי מבני בן האחת עשרה שילך ויחזיר את הכסף לכתובות המתאימות. ציידתי אותו בארנק שניתן לתלות על הצוואר, וכיון שזה היה ביום שישי, ויש הרבה עבודה בבית, הוא לקח איתו גם את שני הקטנים שלנו בעגלת תאומים.

הכתובת של הגמ"ח השני נמצאת במרחק כעשרים דקות מביתי. כיון שהיה יום חם והוא גם היה אמור לעבור ליד ביתה של סבתא, הצעתי לו שיכנס אליה בדרך, ינוח מעט וישתה, הוא והקטנים.

הוא יצא נכון למשימה. אחרי חצי שעה התקשרה אלינו הסבתא. היא מספרת שהילד נמצא אצלה עם הקטנים, בוכה מאד. מה קרה? הוא החליט להכנס אליה באמצע הדרך, והשאיר את עגלת התאומים מחוץ לבנין, ליד פחי הזבל. כאשר ביקש להמשיך בדרך, גילה שהעגלה פשוט נעלמה!!! הוא ניסה לחפש את העגלה בכניסה לבנין ובכניסות הסמוכות, אבל לעגלה לא היה זכר. לגבי הכסף, חשבתי שהוא בארנק, אך למעשה הוא הכניס את השטרות לתוך כיס בד שתפור על העגלה. נעלמה העגלה שהיא יקרה כשלעצמה, ואיתה הכסף שאמור לחזור היום לגמ"ח.

אמרתי לסבתא שתשלח את הילד חזרה הביתה וה' יעזור. אני לא יכול לומר שלא עלה בי שום רגש של כעס או לחץ, אבל השיעורים ששמעתי עד היום פעלו את פעולתם, ותוך כמה דקות תפסתי את עצמי. אמרתי, הכל לטובה! מה שהשם עושה זה הכי טוב! מה יש לי לבוא בטענות לילד, שבסך הכל השתדל לעשות מה שהורו לו? הקב"ה כיוון את כל מה שקרה, ואם ירצה נמצא את הכסף, ואם לא, הרי גם זה רצון השם. את הדברים האלה אמרתי בקול, וכל בני הבית התחילו לומר כל מיני דברים של אמונה ובטחון. אחד אמר שיכול להיות שעם הצער הזה נחסך לנו צער יותר גדול.

הוריתי לילדים לא לצעוק על הילד אלא לקבלו יפה

כאילו עשה את המוטל עליו בשלמות. הוא בוודאי יצטרך להתאושש ממה שעבר עליו וכדאי לתת לו משהו לשתות ולאכול. כשהוא הגיע הביתה הוא ממש חיכה שיאשטוף אותו. כשהגיע הוא הסתכל עלי במין מבט מוזר, כאילו נפלתי מהירח. הוא לא ידע אם לצחוק או לבכות מרוב הלם. איך זה שאבא נינח ואפילו שמח. הסברתי לו שיש לנו עכשיו מבחן בבטחון, וכל מה שה' עושה הוא טוב, ויפה מאד שהוא השתדל ועשה את שליחותו.

בינתיים חשבנו על רעיונות, איך בכל זאת לנסות למצוא את העגלה והכסף. הסבתא אמרה שהיא שמעה את משאית הזבל עוצרת ליד הבנין, ולכאורה העגלה כבר נלקחה הרחק משם, אבל אנחנו לא התייאשנו. אחד הילדים אמר שהוא ילך לבדוק בכל הכניסות באזור, אבל אשתי טענה שזו כבר השתדלות גדולה מדי. היא הכינה פתק גדול של השבת אבידה ושלחה את אחד הילדים לתלות את הפתק ליד פח הזבל הסמוך לבנין של סבתא.

עוד לפני שהילד חזר התקשר אלינו אדם ואמר שמצא את העגלה. אמרתי לו, אתה ודאי נמצא ליד הכניסה, נא תכניס את העגלה ליד הבית של הסבתא. רק אם תוכל תעשה טובה ותבדוק בכיס של העגלה, רואה מה יש שם?

המוצא פתח את הרוכסן של הכיס המחובר ונבהל. הוא מצא שם את אלפיים הדולרים והתחיל להתנצל: סליחה, לא ידעתי. ראיתי את העגלה ליד הפח ולקחתי... הוא התנצל מאד ובכך הוא השלים גם את הדיבורים שלא אמרנו לו. הן יכולנו להתפרץ ולקעוס ולספר לו איזו עגמת נפש הוא גרם למשפחה שעתיים לפני שבת, אבל בגלל שאנחנו כבר קיבלנו את הדבר באמונה ובשלחה, זכינו שלא להוציא מפינו מילה אחת של הטענות והמענות.

ברוך השם. הסיפור מאחורינו, אלפיים הדולרים חזרו לגמ"ח, ואני מוכרח לומר שהשמחה על האמונה והבטחון היתה גדולה פי כמה וכמה מהשמחה על מציאת העגלה.

(יום חמישי פרשת אמור תשפ"א, לילה, סיפור מס' 4 / מס' סיפור 19315)

ויתר על האוטובוס, הרויח טרמפ

מספר הרב ישעיהו רובין מבני ברק:

יצאתי ברכב מצפת לכיוון בני ברק. לצדי לא היה איש. חששתי לנסוע לבד בלילה. זאת נסיעה ארוכה והעייפות עלולה להכביד ולהרדים אותי חס ושלום. חוץ מזה, לא חבל על המושב שלצדי? אם יש יהודי שרוצה להגיע מהצפון לבני ברק, הוא בודאי ישמח אם אעשה לו טובה, וזכות החדס תעמוד לנו לנסיעה טובה וחלקה בעזרת השם.

נכנסתי עם הרכב לטרמפיאדה שלייד הגשר וקראתי "בני ברק!" קראתי שוב, המתנתתי עוד קצת, וכשראיתי שאף אחד מהמתנתנים אינו מעוניין בנסיעה לבני ברק החלטתי לנסות את מזלי ביציאה מהר מירון. שם יש סיכוי רציני למצוא יהודי מבני ברק שבא לשפוף שיח אצל רבי שמעון. הגעתי לטרמפיאדה שביציאה ממירון, קראתי "בני ברק!" ובחור התקרב לעבר המכונית יחד עם אמו. "את רואה אמא", אמר הבחור, "ידעתי שה' יעזור לנו. הגיע טרמפ במיוחד בשבילנו!"

הם נכנסו, נרגשים, והבחור סיפר: "לפני עשר דקות הגיע לכאן האוטובוס מצפת לכיוון בני ברק. שאוסף

קבוצה גדולה מאוד של נשים בוכות וגם הן חותכות בצל, חשב בליבו כי וודאי תהיה כאן חתונה גדולה. סיים החפץ חיים: אם רואים הרבה יהודים בוכים, סימן שהקב"ה מכין כאן את הסעודה הגדולה של משיח צדקנו. יהי רצון שזוכה לך בקרוב במהרה בימינו אמן ואמן.

הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקווד רשב"י הביא אחדות גדולה לכלל ישראל

עלינו לשנן שוב ושוב: כל מה שה' עושה לטובה, כל מה שה' עושה לטובה. לא רק פעם אחת, המוני פעמים, עוד ועוד: הכל לטובה, הכל לטובה. יותר לא בוכים כלל וכלל, נעשים בן אדם חדש.

מי שמורגל בביטחון - אין מאושר ורגוע ממנו. גם במצב הקשה הנוכחי הוא מתחזק ואומר: וודאי שיש כאן זיכרון גדול לכלל ישראל, וודאי יש כאן תיקון גדול לעולם כולו. יהודים בכל העולם בוכים בדמעות, כואבים את צערם של אחיהם. איזה קידוש ה' נפלא. איזו אחדות. מי שזוכה להוריד דמעות זוהי זכות גדולה, ומי שאינו מצליח, זה גם טוב. העובדה שהאסון התרחש בל"ג בעומר הינה זכות נפלאה. שהרי ידוע שלאחר שמתו כל העשרים וארבע אלף התלמידים, החל רבי עקיבא להקים את הישיבה מחדש עם חמשה תלמידים. והיו תלמידים אלו לומדים יחדיו מתוך אהבה אמיתית עד שהיו מנשקים זה לזה. רשב"י הקדוש היה המובחר שבהם, הוא זה שהביא ביום ההילולא שלו אחדות כזו נפלאה בין כלל ישראל. כולם בוכים על האסון, ומרגישים איש את רעהו. כמה גדולה הנחת רוח של הבורא יתברך מכך! אשרי חלקכם, יהודים יקרים וחביבים. מי כעמך ישראל!

אבל בשום אופן אסור לשקוע באבל. צריך להתרומם, להיות בשמחה! בשמחה! בשמחה! לשמוח בכך שהאסון לא היה יותר גרוע ממה שהיה כי היצר הרע אוהב מאוד את העצבות. בנובהרדוק היו נוהגים במידת השמחה ללא פשרות, בכל מצב ובכל זמן. יהיה מה שיהיה. מורי ורבי הצדיק ר' גרשון ליברמן זצ"ל סבל תחת שלטון הנאצים חמש שנים, חמש שנים של ייסורים נוראים! ומעידים התלמידים כי ר' גרשון היה בשמחה גדולה ועצומה, עוד יותר מלפני המלחמה!

צריך לזכור: לעצבות אין שום תועלת. אל תצטערו לעולם, רבותי!

אלו שבאים אלי בטענה כי צריך להיות בעצבות ולהשתתף בצער הזולת - יש לי בשבילים תשובה ניצחת: מדוע אינך מסתובב עם חיוך גדול על ההצלחות והטובות של כל הסובבים אותך? מדוע אינך שותף עימם?... מכאן ראה שהעצבות היתרה נוכח הטרגדיה הינה פסולה מעיקרה ואין מקורה מהשתתפות בכאב הזולת כלל...

זה הכלל: מי שעוסק תמיד בחיובי - זוכה ורואה דברים חיוביים וטובים, ואילו זה ששקוע תמיד בשלילי, יביא על עצמו ח"ו דברים בלתי טובים. לה' יתברך יש נחת מכל דיבור טוב ומכל אמירה חיובית.

לפני שנים רבות הייתי בעיר מונסי בחג שמחת תורה, ימים ספורים לאחר מלחמת יום הכיפורים, שגבתה כידוע קורבנות רבים. שאלנו אז את הגה"צ רבי יעקב קמינצקי מה עלנו לעשות כעת, אחר האסונות הקשים כ"כ. ענה ר"י: יהודי הוא חייל! כשאומרים לו תרקוד - הוא רוקד. ר' יעקב קמינצקי ציווה עלינו בתוקף שלא להרפות אף לרגע אחד את השמחה והצהלה.

יהי רצון שזוכה לרקוד בקרוב, כולנו כאחד, ורקידה אחת גדולה עם משיח צדקנו.

הרה"ג ר' אברהם מרדכי מלאך שליט"א תשפ"א - ראשי תיבות 'תהא שנת אמונה פשוטה'!

עלינו לדעת שיש עוד שניים בוכים יחד עימנו, הלוא המה הקב"ה ורשב"י הקדוש, וחלילה לומר שהייתה זו שעה של חרון אף מצידו של ה' יתברך ורשב"י.

היסוד הראשון שעלינו לשנן בימים אלו: איננו מבינים כלום! איני מחפש להבין! איני רוצה להבין! ולא אוכל להבין!

בעל החרמים בכבודו ובעצמו עשה את כל זה. זה היה רצונו. ובאותו זמן בדיוק בו התרחש האסון, החיה את העולם כולו והעניק טובות רבות לכל מיליוני הברואים.

כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק, גם בשעת הדחק והדחוק האיום ששרר בדקות הנוראיות של האסון הבלתי נתפס - גם אז כדאי לסמוך על רשב"י. אימרתו של רשב"י 'כל ישראל בני מלכים' - חלילה לא פסקה בל"ג בעומר תשפ"א. ה' יתברך אוהב אותנו ורבי שמעון נשאר לנו נאמן.

אם חשבנו שתשפ"א ראשי תיבות 'תהא שנת אמונה פשוטה' (אני מבין) מעתה נדע שהראשי תיבות האמיתיים הם: 'תהא שנת אמונה פשוטה'!

בחורף האחרון שהייתי על יד מיטתו של אחד מקרובי משפחתי שעבר ניתוח. והנה מתברר שהרופא ביצע את החתך במקום הלא נכון... צערו של המטופל היה גדול מנשוא: אילו ידעתי שכל הייסורים שמסב לי הרופא נעשים בידיעה ברורה ובאופן מדויק כחלק מתהליך הריפוי, הייתי מקבל את כל הכאבים בהבנה ובאהבה, אלא שעכשיו, משנוכחתי לדעת כי קרתה כאן טעות, אין גבול לכאבי ולצערי...

החתך העמוק שכלל ישראל ספג הינו חד ביותר וכואב עד מאוד, אולם הוא ישר ומדויק בתכלית הדייק! הרופא הגדול בעולם עשה אותה, הוא יודע היטב מה הוא עושה, וכל כולו מלא ברחמים גדולים!

אחים יקרים הבה נזכור: הרופא יודע מה הוא עושה!

אחת הסיבות לשמחה הגדולה ביום ל"ג בעומר, היא שבאותו יום פסקו תלמידי רבי עקיבא למות. נשאלת התמיהה הגדולה: וכי זהו יום שמח?! הלוא אז הייתה פסגת היגון והאבל, 800 לוויית מידי יום, ובל"ג בעומר נפטרו האחרון שבתלמידי מתוך העשרים וארבע אלף. התשובה היא: השמחה הגדולה היא על כך שרבי עקיבא התחזק והמשיך בכל הכוח, ובזכות

אותה התחדשות הגענו עד הלום... ודאי צריך לכאוב את הכאב ולהתאבל על הטרגדיה הנוראה, אבל מוכרחים להמשיך הלאה, להתחזק בכל הכוחות. במה להתחזק? איש אינו יודע. גדולי הדור, חלקם אומרים בכה וחלקם בכה. אבל כל אחד מאיתנו יודע היטב עמוק בליבו את הדברים אותם הוא זקוק לתקן ולשפר, ובכל פעם דוחים זאת להזדמנות אחרת... עכשיו הגיע הזמן לתקן באמת! יהי רצון שנשמע כבר את הבשורה: 'לא אשחית בעבור הארבעים וחמשה' - יכריז הקב"ה: שוב לא אשחית יותר, תהיה זאת המכה האחרונה לפני ביאת המשיח, ונזכה במהרה לתחיית המתים ולבניין בית המקדש.

הרב דוד קלאקין שליט"א מתוך שיעור 204 בשער הבטחון

רחמנותו של הבורא יתברך היא יותר מכולם

אלו הם דברי השולחן ערוך (אורח חיים סוף סימן רל): **לעולם יהא אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד.**

יגעתי וחיפשתי בין כל מאות מפרשי השולחן ערוך, ולא מצאתי אף אחד מהם שחולק על הדברים. חלילה לנו לומר שישנו כביכול מפרש אחד שכותב: 'חוץ מל"ג בעומר תשפ"א'. חס ושלום! 'לעולם' - הכוונה בכל עת וזמן ובכל מצב שהוא, כי תמיד **כל מה דעביד רחמנא לטב עביד!**

נדמה בנפשנו כיצד היה מורינו הגדול בעל חובת הלבבות רבינו בחיי ב"ר יוסף, שמנחתו כבוד בצפת, מחזק את כלל ישראל בשעה זו. רבינו היה בוודאי עומד על רגליו וזועק בקול גדול את דבריו הנוראים (תנאי הראשון בפרק ג' של שער הבטחון):

'שהבורא יתברך מרחם על האדם יותר מכל מרחם!'

הלא רבינו מלמדנו שאפילו אם כל ברואי העולם יחדיו יתמלאו רחמים על אדם אחד, בכל סוגי הרחמים והחמלה - **עדיין רחמנותו של הבורא יתברך על האדם היא יותר מכולם!** וכך מורה לנו רשב"י הקדוש, כיצד לנהוג בזמנים של קושי (הקדמת הזוהר דף יב ע"א): **כשיש ח"ו דינא קשיא, לא יקשה ליבו לתלות הדבר במקרה, ולא יהרהר אחר מידת הדין.** וכך גם בזוהר (פקודי רמ"ד: בהיכלות): **חביבותא דישיראל תדיר לקוב"ה.**

אנו מברכים ואומרים בכל יום: 'הבוחר בעמו ישראל באהבה'. הבורא יתברך בחר אותנו לו לעם מתוך אהבה גדולה, **ואהבתו אלינו הינה תמיד ותדיר בלי שום הפסק.** אין לנו להרהר אחר מידתו כלל וכלל!

ישנם כמה וכמה הלכות בניחום אבלים, לא כל דבר מותר לומר ואפשר לומר. ביורה דעה (שעו סעיף ב) פסק הרמ"א: **אל יאמר אדם לאבל מה לך לעשות? כי אי אפשר לשנות. שזהו כגידוף, דמשמע שאם אפשר לשנות היה עושה, אלא יקבל עליו גזרת השי"ת מאהבה.** מפרש שם הט"ז: **אותם המנחמים שאומרים אל תצער עצמך כי מה לך לעשות משמע אם אפשר בעניין אחר, היה נעשה כרצון האדם. וזהו הגידוף, שכן הראוי להיות כרצון הא-ל יתברך, ולא כרצון האדם. וזהו ברור לעניות דעתי!**

הרי לנו שעיקר מצוות ניחום אבלים המה דיבורי קודש של חיזוק באמונה! הרי מי מאיתנו אינו זקוק בעצמו לניחום, לעידוד ולחיזוק? הבה נשגן ונזכור: **לקבל את גזרת הקב"ה באהבה גמורה.** מובא בזוה"ק (אחרי נח) שבחצות הלילה מתעוררת מידת הרחמים למעלה. ויהי בציונו של רשב"י, בחצי הלילה. רבבות אלפי ישראל שוררו ברגש של קדושה 'בר יוחאי ולשדה תפוחים עלית ללקוט בו מרקחים'.

ובאותו הזמן, **דודי ירד לגנו - זה הקב"ה - ללקוט בו שושנים.**

מה הם תפוחים? מבאר רשב"י (זוה"ק אחרי עד.): **כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה ונמשלו לתפוחין קדישין שיש בהם כמה גוונים יפים, יש בהם ריח טוב וטעם מתוק. התפוח מצד עצמו וטבעו הוא רפואה לכל דבר.**

בשדה התפוחים שבמירון, ירד הקב"ה ללקוט שושנים, ועלית רשב"י, ללקוט בו מרקחים - תערוכת משובחת של כמה מינים. מ"ה נשמות טהורות, לא ממין אחד וקהילה אחת, אלא שונים זה מזה בלבושם, בלשונם ובמנהגם. תערוכת נעלית, סלתה ושמנה, מכל קהילות כלל ישראל.

ואז נתגדל ונתקדש שמו יתברך על ידי רבבות אלפי ישראל הזועקים אמן יהא שמיא רבא, וכל ישראל מתחזקים בכל ליבם באמונה טהורה ותמימה. יהי רצון שנזכה ומחה ה' דמעה מעל כל פנים. ויחליף דמעות אלו לדמעות של שמחה בקרוב ממש.

הרה"צ ר' בעריש שנייבלג שליט"א

הקב"ה עושה אתנו רק טוב

בכל דבר בעולם יש חלק טוב ולהיפך. צריך תמיד להתמקד רק בחלק הטוב שבכל דבר, כמו שנאמר 'ובחרת בחיים'. הבה נתבונן בהמוני סיפורי ההשגחה המופלאים הנשמעים מפייהם של הניצולים הרבים, ניסים גלויים ממש, הלא הם פי כמה וכמה מן החלק הבלתי טוב שאירע שם.

צדיקים אמרו כי כל אלו ששרדו את השואה האיומה, היה זה בזכות שני מלאכים שעמדו לימינם והגנו עליהם כל העת. אין ספק שכל אחד שניצל מן האסון במירון, שרתה עליו שמירה עליונה ומיוחדת והיה אפוף כולו ברחמים גדולים מן השמיים. צריך להתבונן רק על החלק הטוב. להפנים היטב שהכול רק מאת ה' יתברך, וה' יתברך הרי כולו טוב. יתכן מאוד שכל זאת אשר אירע דווקא בצילו של רשב"י דווקא ביום ההילולא הקדוש שלו - לא היו אלא טובה גמורה ותכלית החסד. כיון שכעת יעמוד רשב"י הקדוש, לא יחריש ולא ישקוט, יפציר בקול גדול ויקרע את השמיים עד אשר יגאלו כלל ישראל וייצאו מאפליה לאורה לעולמי עד!

הבה נתמקד רק בחלק הטוב. לא נחפש אשמים שונים, נדע שהכל היה מאת ה' יתברך, רק על ידו, ורק לטובה.

גם ממירון. באוטובוס היו רק שלושה מקומות פנויים. יכולנו לעלות ולהתיישב מיד, כיון שאנו הגענו ראשונים לתחנה, אבל אחרינו הגיעו אבא ושני ילדים קטנים, והילדים התלוננו שקר להם. אמרתי לאמי, 'שהם יעלו על האוטובוס'. אמי שאלה, מה נעשה? הרי האוטובוס הבא יגיע רק בעוד שעתים. אמרתי: 'בוודאי ה' יעזור לנו. הרי הילדים כל כך מסכנים. קר להם'.

האב והילדים עלו, ואנחנו המשכנו לחכות. היה ברור שה' יעזור לנו, והוא באמת עזר. עברו רק עשר דקות מאז שהאוטובוס עזב, ויש לנו עכשיו טרמפ נוח". הבחור, שלאחר זמן התברר ששם משפחתו כהן, אמר, "בעצם אנחנו גרים בפתח תקוה. התוכנית היתה לנסוע עד בני ברק, ואז לנסוע באוטובוס לפתח תקוה".

אמרתי להם, "תהיו רגועים. בעזרת ה' תגיעו הביתה בנסיעה אחת ישירה".

ב"ה הנסיעה עברה חלק, והנוסעים שלי הגיעו עד פתח הבנין בלי להחליף אוטובוס באמצע הדרך, עוד לפני שהנוסעים בקו הציבורי הגיעו לבני ברק. שמחתי להיות חלק בשרשרת ההשגחה ולראות איך הקב"ה עוזר למי שעוזר לאחרים.

(יום רביעי פרשת בהר בחוקותי תשפ"א, לילה, סיפור מס' 1 / מס' סיפור 19439)

אש תחת אש

עם ישראל מתעוררים. כולם. כל אחד מחפש לתקן משהו, להתקדם במשהו, לעשות איזה צעד משמעותי שיקרב אותנו לריבוננו של עולם. אני לא הייתי צריך לחשוב הרבה. יש לי חבר שכבר הרבה זמן אני במתח איתו. התחולל בינינו קצר רציני, ומאז איננו יכולים לראות זה את זה. המצב הזה מסובך למדי, כי אנחנו גרים באותו אזור ומתפללים באותו בית כנסת. בכל אופן כך נסחבו העניינים, כשהמחלוקת אוכלת את פינות הלב. הפעם אמרתי, נגמור ענין. יכול להיות שצדקתי, סביר להניח שגם הוא חושב שהוא צודק, אבל זה לא משנה עכשיו. אני הולך לשים סוף למריבה. התקשרתי אליו ואמרתי לו, מה דעתך לגמור עם הענין? אני מוחל לך בלב שלם, תסכים גם אתה למחול לי?

הוא הסכים. דיברנו קצת, החלטנו בינינו שמה שהיה היה. אנחנו פותחים דף חדש של ידידות, והקב"ה בוודאי ישמח עם זה גם כן. רגע אחרי שהשיחה מסתיימת ואני מרגיש פתאום קליל ומשוחרר, אחרי שאבן כבדה ענקית נגולה מלבי, אני ניגש למטבח ונשען על השיש. עומד שם נר שמישהו מבני הבית הדליק לעילוי נשמת אחד הצדיקים, והנה אני מריח ריח של אש. כשאני מתבונן לאחור מתגלה בפני עשן. התברר שהציצית שלי נתפסה באש. מיד ניערתי היטב את הציצית, והאש כבתה בחסדי השם. התרגשתי כל כך. כפסע היה ביני לבין אסון כואב. הקב"ה ראה שאני מכבה את אש המחלוקת, והוא כיבה את האש השורפת. הודו להשם!

(יום שני פרשת בהר בחוקותי תשפ"א, לילה, סיפור מס' 4 / מס' סיפור 21197 אדיש)

שום דבר לא השתנה

מדבר אברך ממודיעין עילית. בשעה טובה אני עומד לחתן את הילד השלישי, או נכון יותר, הקב"ה מחתן לי אותו, כמו את כולם. לפני שסגרנו את השידוך

ביררתי עם המחוננים מהו הסכום שהם נותנים בשביל דירה, והסכום שהם אמרו היה בסדר גמור. כשהגענו לוורט אמר לי המחונן, יהודי ישר וצדיק, כי באמת הוא חשב לתת את הסכום שאמר, אך למעשה אחרי בירור הוא הגיע למסקנה שהוא יוכל לתת סכום הרבה יותר נמוך, כשני שלישי מהסכום שסיכמנו עליו. אמרתי - זה בסדר גמור. השידוך מתאים מאוד מכל הבחינות ברוך השם, ולא נראה לי שהפרט הזה אמור לשנות משהו בהחלטתנו. המחונן השתאה. הוא חש כל כך לא נעים, והוא לא האמין שהודעה שלו תתקבל כך. אבל אני אמרתי כי אחרי ששומעים את השיעורים ואת הסיפורים הנפלאים בקו, מבינים שהקב"ה נותן הכל, וזה לא ממש משנה כמה המחונן הבטיח. אמנם כשיגשתי לשידוך עשיתי השתדלות וביררתי עד כמה יוכלו המחוננים לתמוך בבני שיוכל לשבת וללמוד תורה, אבל מכיון שכבר עשיתי את ההשתדלות שלי, אין שום סיבה לשנות משהו. אני מודה לה' על שזכיתי להקשיב לקו ולקבל את הכוח. האוירה הטובה והשמחה השלימה בשידוך בהחלט נזקפות לזכותכם.

(יום שישי פרשת אמור תשפ"א, סיפור מס' 5 / מס' סיפור 19322)

המינוס הפך לפלוס

שמעתי בקו הרבה סיפורים על אנשים שלא היה להם כסף, ואז הם התפללו להשם והוא שלח להם. כשגיליתי את המצב בחשבון הבנק שלי, החלטתי גם אני להשתמש ב'פנטזי' הזה. בעקבות החובות מהחנות הגעתי למצב של מינוס עשרת אלפים בבנק, וזה העיקר עלי. אמרתי, אבא! בבקשה! תסגור לי את המינוס! התפללתי ממש מכל הלב, והנה תוך כשלושה שבועות הגיעו מענקי קורונה. חמשת אלפים ועוד חמשת אלפים. המינוס נסגר ברחמי השם. עבר זמן, ההכנות לחתונה בשיאן, הכסף זורם החוצה לדברים טובים, ואני מוצא את עצמי עם מינוס ארבעה עשר אלף בבנק. כבר חרגתי ממסגרת האשראי שהיא מינוס עשרת אלפים, וזה בהחלט מצב לא נוח שיש בו כדי לעורר דאגה. אמרתי, אבי שבשמים! אני לא רוצה להיות במינוס. עזור לי שבמקום מינוס יהיה פלוס. גם הפעם התפללתי מכל הלב וחיכיתי לישועה.

אשתי עובדת בגנים. בתקופת הקורונה לא היה לה עבודה אבל איכשהו הסתדרנו. אני יודע להסביר איך, אבל עובדה שהיה כל מה שצריך. לקראת סיום השנה היא פנתה לרואת חשבון שתטפל עבורה בכל המסמכים מול כל הגורמים, וזו שאלה אותה אם ניסתה לבקש פיצויים על כך שלא עבדה בזמן הקורונה. אשתי אמרה שהדבר לא עלה בדעתה, ואותה רואת חשבון הפנתה אותה לבת שלה שעוסקת בזה. הבת בדקה את העניינים לעומק ואמרה שיתכן שמגיע לאשתי שנים עשר אלף שקל. הבשורה ממש שימחה אותנו, בפרט שהיא גם אמרה שהתאריך שבו יכנס הכסף יהיה ל"ג בעומר, התאריך שבו נחתן את בננו בסייעתא דשמיא. השיחה עם הבת היתה ביום חמישי, וביום ראשון שלאחר מכן אשתי התקשרה לבנק לשמוע מה קורה בחשבון ושמעתי שנכנסו שלושת אלפים, עוד שלושת אלפים ועוד שלושת אלפים... מתברר שהסכום שנכנס היה כפול: עשרים וארבעה אלף שקל!

לא רק שהמינוס בבנק התכסה לגמרי, אלא ה' עזר לי והמינוס התהפך לפלוס, כמו שהעזתי לבקש.

(יום שישי פרשת אמור תשפ"א, סיפור מס' 5 / מס' סיפור 19322)

יודעים דברי המהר"ל כי הדאגה והיגון מונעים את השפע מלבוא. השלב הראשון באמונה - לא ליפול לעצבות ולא להיכנס לדאגה. כשאדם שרוי במצב של קושי הוא דואג, חסר לו בדרגת ה'השלך על ה' יתברך, כשרוצים לקיים 'באלוקים בטחתי' מוכרחים גם לקיים את ה'אלא אירא רע'. לא לדאוג! לבטוח! להירגע! ואז ממילא יבוא ה'יהוה יכלכלך', השפע הגדול והישועות לרוב. עצתי היעוצה, מתוך ניסיון אישי, כיצד להתנהג ברגעי קושי: לפתוח את ספר התהילים להתחנן מעומק הלב ולבקש: עזור לי ה' שאהיה רגוע באמת, שלא אהיה חרד, שאבטח בך ואסמוך עליך, שאהיה קרוב אליך. הדבר ברור כשמש בצהריים: כשבטוחים בה', רגועים ונשענים עליו, ממשכים ישועות גדולות טובות ונפלאות! כי ישר דבר ה' - כל מעשי ה' ישרים ומלאים שפע וחסדים טובים. יוכל מעשהו - כיצד נוריד זאת לעולם המעשה ונבחין בבירור בכל הטובות? - באמונה, ע"י שנאמן באמת, אזי נזכה לראות את כל הטובות וכל השפע.

בזכות החיוק הגדול באמונה תמימה, בזכות שנתחזק לראות רק הטוב בכל מה שקורה ובכל הסובבים אותנו, נזכה לגאולה שלימה ולכל השפע והטוב לכלל ישראל הצדיקים.

מתוך הבטחון היומי - 5 דקות של בטחון כל יום

מכתב מהגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ל"ג בעומר תשפ"א

לפני כ-45 שנים התרחש בארה"ב אסון נורא ואיום. חמשה שוחטים עשו את דרכם לעבודת הקודש. על אם הדרך התרחשה תאונה מחרידה וכולם נהרגו, ר"ל. הציבור כולו היה שבור ורוצץ. אנשים מיאנו לעכל את הבשורה הקשה. איך יתכן שקרה אסון כה נורא?! הלא תלמידי החכמים היקרים הללו נסעו לדבר מצוה, וכיצד יתכן שעתה השאירו אחריהם יתומים ואלמנות כואבים ובוכיים?!

היו גם שפתחו בסדרת טענות על הנהגה, על הממשלה, על מסלול הכביש, ודרשו לפתוח מיידית בוועדת חקירה.

נטל אז לידי הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין את קולמוסו וחקק עלי ספרו אגרות משה (אורח חיים חלק ו סימן מב) מכתב מחזק ביותר לציבור. הנה המעשה הנורא שאירע, בחמשה בני תורה ויראי ה' יתברך שנסעו לעבודתם בעניני תורה ומצוה ונהרגו בדרך. הוא דבר שאין הדעת סובלו. כוונתי, לדעת בני תורה ויראי ה' יתברך, מאמינים בני מאמינים אמונה טהורה, אשר אין שום דבר נעשה במקרה, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, ומה מצעדי גבר כוננו.

וכמפורש בפרשת בחקתי, העוון היותר גדול אשר עושה לכפור בפורעניות ח"ו, שהוא על מה שאומרים שהוא במקרה, משום שלומר שהוא במקרה הוא כפירה בעיקרי האמונה, והוא בכלל הלשון דאני מאמין הראשון שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עושה ועושה ויעשה לכל המעשים. עד כאן חלקו הראשון של המכתב. מלמדנו רבי משה: לא מאשימים אף אחד. חיפוש אשמים זהו העוון הגדול ביותר! מי שמאשים - פשוט כופר באני מאמין הראשון, ר"ל.

אולם כשהאדם כבר מפנים היטב את האני מאמין הראשון, ויודע בבירור שרק הקב"ה עושה את הכל, מתעוררות אצלו קושיות מסוג אחר: למה, למה חמשה שוחטים תלמידי חכמים שנסעו לדבר מצוה נהרגו בצורה כל כך מפחידה והשאירו אלמנות ויתומים?

על כך ממשיך רבי משה פיינשטיין ואומר: וכבר ביארתי הרבה פעמים שמה שמחוייבים אנחנו להצדיק את הדין ולומר הצור תמים פעלו. אינו שאנחנו אומרים שמבינים או טעם ה' יתברך שתמים פעלו ודרך משפטו על מה שנהרגו אנשים תלמידי חכמים יראים ושלמים שעדיין צעירים לימים והשאירו אלמנות ויתומים... אלא שאף שלנו ליכא שום טעם, מאמינים אנחנו על כל פנים שהצור תמים פעלו ודרכיו משפט ואין עול לפניו והוא צדיק וישר, ואסור לנו להרהר בדרכי ה' יתברך.

בהמשך המכתב מעורר רבי משה את כלל ישראל, שאם הקב"ה הביא צרה, הוא רוצה שכלל ישראל יתקרב אליו ושיחזקו במצוות, ומחזק שם את הדברים שהיו צריכים חיזוק בדורו, שזה כבר שייך לגדולי ישראל.

לסיכום, שני יסודות:

א) להאמין שרק הקב"ה עשה את הכל, להפנים באמונה תמימה ופשוטה: אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עושה ועושה ויעשה לכל המעשים. וכל המעשים זה כל המעשים ממש, כל עשרות אלפי אנשים שהיו במעמד ההדלקה בשמחה עצומה ופתאום אמרו להם ללכת הביתה, עשרות אלפי אנשים שהיו במירון והיו צריכים לחזור הביתה, אנשים תכננו להגיע, או שהיו באמצע הדרך והיו צריכים לחזור, היו אנשים שכבר שילמו על דירתו לשבת בצפון ולא יכלו להגיע לשבת, מאות ילדי חלאקה שהתכוננו זמן רב לחלאקה שלהם, ובסוף הכל התבטל, ועוד אלפי אלפי סוגי קושי שהיו ליהודים ביום הזה באופן אישי.

שום דבר לא הולך לאיבוד אצל הקב"ה, כמובן המשפחות השכולות שמתמודדות ועומדות בניסיון עצום שרק הקב"ה יכול להחזיק אותם.

אבל נזכור שגם הקשיים הקטנים 'הוא עושה לכל המעשים'. מישוהו ששכר דירה לשבת במירון בכסף רב ולא הגיע לשם אמר לי, זה בכלל לא מפריע לי, כי עוגמת נפש הזאת זה כלום יחסית למה שאחרים עוברים.

מובן שזה נכון, אבל אצל הקב"ה זה לא עובד ככה. כל אחד ואחד ממאות אלפי אנשים שעברו קשיים, נמצאים בתכנית, והכל לטובתם. הקב"ה הביא טוב נסתר למאות אלפי אנשים יהודים, לכל אחד ואחד באופן מדויק ממש. אצל הקב"ה אין כזה דבר שאם יש קושי יותר קשה אז הקל נעלם. לא. שום דבר לא נעלם, הוא עושה לכל המעשים.

ב) אנחנו לא מבינים למה, אין לנו הסבר או טעם במה שאירע, אנו יודעים דבר אחד בלבד: אבינו שבשמיים הוא הצור תמים פעלו ועושה רק לטובה, וכמאמר רבי עקיבא רבו של רבי שמעון שאמר 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד'.

ה' יעזור שבקרוב יראה לכולנו יחד, טוב הנגלה לעיניים בביאת משיח צדקנו אמן.

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

שאלה מספר 19

ענר

הרב חיים מאיר דסקל אפלר, הרב רפאל חיים דטן מירושלים:
 בטרם עשיתי הדבר יש אפשרות לבחור בדרך הנשוא, אך, לאחר מעשה גם אם הדבר היה בחטא, מה שכבר נעשה ברור שהוא מגזירת הבורא. העיסוק בעבר מביא רק עצבות ומרירות. **הרב יהושע פישמן מבני ברק מספר** על איש עסקים שביצע מהלך עסקי שגוי ובעקבות כך ירד מנכסיו. כאשר שח על כך עם הגר"ח שנירמין זצוק"ל, אמר לו הרב דברים נוקבים: "כאשר אדם מרוויח ומייחס את הצלחתו לעצמו - הוא כופר. אותו דבר בעת הפסד באם מייחס את הכישלון לעצמו - הוא כופר". **הרב חנוך מנדלסון מבית שמש מספר** על אחד שבנו סר מהדרך רח"ל. כאשר תינה את צערו והרגשת האשם לפני כ"ק אדמו"ר בעל התורת מרדכי מוויניץ זצוק"ל. ענה לו הרב בתקופתו: "זה לא קשור אליך!! זאת גזירת שמים". **הרב מנחם מנדל שטראוס מבני ברק** מביא סמך מהחילום (כ"ג) המתחיל בלשון נסתר (רועי, ירביציני, נהלני) ומסיים "גם לא אלך" לכאורה גם כאן היה צריך להמשיך ולילכו. אלא לומר לך, גם כאשר נראה שהאיש עשה הדבר מעצמו גם זאת הוא מאת ה'. **הרב שמואל בלוי מירושלים** לומד הדבר מחיובעם שהכתוב מעיד שכישלון מעשיו היה 'כי היתה סיבה מאת ה' ". **הרב יעקב יוסף קליין מחיפה מצטט מספר** נתיבות שלום: "אפילו בדברים שנדמה שהוא גרם בידים את כל הצרה, הרי הוא כמו שאמר רבי יחיאל ממש זצ"ל: בידים, בידים, הם הכול בידי שמים, הרי מי עשה שהידיים יעשו כך? הלא הקב"ה עשה זאת". **הרב אליהו שטינברג מירושלים מוסיף**, הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א חזר תדיר על דבר חכמה ששמע מאשה זקנה; "הכול הוא מהשם יתברך גם מה שעושים לבד".

הידיעה והבחירה

הרב רמי בחגלו אלעד: שאלה זאת נוגעת בנידון היסודי בעניני האמונה "הידיעה והבחירה". למעשה צריך לפעול בשתי המישורים לראות שמעשיו יהיו מתוקנים ומאיך להאמין כי הכול מיד ה'. הנוהג כך אינו מתנער מהאחריות, ומאיך הדבר גורם לו לפעול בישוב הדעת וסבלנות. **וכך כותב בנו הרב יהודה גבירצמן מבית שמש** יש המערבבים את הידיעה והבחירה יחד. את ההצלחה מייחסים לבחירה - יכוח ועוצם ידי. ואילו את הכישלון הם מייחסים לידיעה - הקב"ה. ברור הדבר שהן ההצלחה והן הכישלון הוא מיד הבורא. אך הנוהג לנו הוא רק הבחירה והאחריות שבכך. כאשר בוחרים בטוב, או אז, התוצאה "ידיעה" רצון ה', ואין מקום להאשמה עצמית. דברים דומים לכך כותב לנו **הרב דוד ישראל מבית שמש** ומוסיף בקודה חשובה - כאשר בוחרים בטוב זה משפיע גם על ישועת השם לביטול גזירת שמים. **הרב מני דרחי ממתן** גם מסכם במילים ספורות: "בחירה

השפעה פרטית

בחסד ה' עלי בהשגחה עליונה, שבועיים לפני י"ג בעומר התחלתי לשמוע את יקו השגחה פרטית. אם לא זה איני יודע איך הייתי שורד את הימים האלו. עכשיו אני מרגיש שיש לי כחות לעבור את האסון הזה.

אחד האבלים ממיון תשפ"א

מצד המקבילים

הסיפור הבא אמיתי. חששנו לפרסם אותו, מחשש שלא יאמינו לנו, אך לבסוף החלטנו לכתוב את האמת:

תמתי עבר שלושה מבני משפחתי שיזכו ליווג הגון בקרוב. זה היה ביום חמישי. ביום חמישי שבשבע שלאחריו התארס אחד, ביום שישי בצהריים התארס השני, ושעה אחר כך התארס השלישי. מזל טוב!

מצד הנוחנים

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה ולמזכי הרבים: בניים ובני בניי יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק
 902 לאוני סניף
 ת.ד. 5475 ירושלים
 במעמדות נדרים
 פרט על שם
 'שער הבטחון'
 חשבון 57390056

הנצחה פרטית

הסכם יששכר זבולון

בח"י אלף מאתיים לחודש בכלל העולמי השגחה פרטית

על ידי ולוכות עידן ישראל בן טרו אסתר וזוגי איריס בת סוליקה ויוצ"ח שחיין

לזכר הרה"ק רבי שלמה בן יוסף זצוק"ל הי"ד מקרלין והרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה זצוק"ל מקטרסטר ולע"ני הילדה מרים חנה הי"ד בת יבלחטיא הרב יעקב ולוכות עובדי מרים פיננסיים

עלוניים ל-45 בתי כנסת

נתרמו לזכות אברהם שמעון בן שפרה רייזא

עלוניים ל-40 בתי כנסת

ברקה הדסה בת פרשטה שולמית ליווג הגון בקרוב

נתרמו על ידי הרוצה בעילום שמו לפרנסה בשפע והצלחה בכל העניינים ולעילוי נשמת ר' משה אהרן בן ר' שמעון

הבטחתי לתרום כשאייושע בזיווג הגון ותוך שבוע יומיים נושעתי

לע"נ הרה"ק ר' ישעיה בן ר' משה ולהצלחת שלום בן אסתר

מספר חדש

לקו השגחה פרטית מבגליה 0-380-844-28

המעוניינים להפיץ את העלון מזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אננוני בין 12:00-14:00

ניתן להשיג הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"מ
 משלח העלונים יהיה ללא תשלום למפיצים 250 עלונים ומעלה
 בתצוגת מקורות חלוקה

העלון יוצא לאור בשפות עברית, אידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל ל- 023011300@GMAIL.COM

אי מתחזק רבות באמונה ובביטחון ומורשע בקידי שכל הקורות אותי בכל מצב ועיני, הוא מגזירת הקב"ה, ואם הקב"ה עשה כן, זה ודאי לטובה, וביצונו יסירה. מאיך, פעמים רבות ייתכן שהאדם עצמו ברשלנות או בפשטות הביא בנו ידיו לתוצאה עגומה שהוא סובל ממנה, למשל בעניי חינוך הילדים או בעלום בית. האם ראוי להשיל את האחריות האישית ולומר שהיא גזירת שמים?

י.מ. מודיעין עלית

אינה שליטה" הוא תהליך גילוי של קיום תפקידנו בעולם, לאחר שבחרנו זה כבר גזירת שמים. בחובת האלבוות (שער עבודת האלקים ח) מכריע למעשה את הנידון. אשר לגבי קיום מצוות ומעשים טובים צריך לנהוג כדעה הסוברת אשר מעשי האדם נמסרים לבחירתו. וכך מצטט לנו **הרב חיים אהרנוביץ מבני ברק** את לשונו הטהור "הנכון שנעשה מעשה מי שיאמין כי המעשים מונחים לאדם ייגמלו ויענש עליהם, ובשתדל בכל אשר יועילנו אצל הבורא בשני העולמות".

הפקת לקחים

הרב דוד לייפער מירושלים: הגידון על העבר אינו רלוונטי. עתה, צריך לעשות חשבון נפש על העתיד. ללמוד מהכישלון ולהיזהר על לבא. ובפרט כאשר המדובר הוא בענייני חינוך ושלום בית אשר רוב הבעיות שורשם בעבודת המידות - יש לתקן ולהשתפר בה. אמרא קולעת מוסר לנו **הרב שלמה שמעון רוטמן מבית שמש** -העבר הוא "המורה דרך" הכי טוב על העתיד - למד מהכישלון ועשה טוב. **הרב משה נחמן מאשדוד** מסמך לנו בזה מפרשיות השבוע; כאשר מתו נדב ואביהוא יודום אהרן לא הורה על מה שקרה, אך מיד לאחר מכן מגיע ציווי התורה על העתיד - ואל יבוא בכל עת אל הקודש. דברים נכונים אומר לנו **הרב צבי ראובן דוידוביץ מירושלים**; כאשר מתקנים וחוזרים בתשובה הודונות נעשים כזכויות.

לקחת אחריות

דעה נגדית לכל האמור משמעיים הקוראים החשובים **הרב אבא לוי מחיפה, הרב חיים שווארץ מבני ברק, הרב אהרן בייפוט מרכסים**, כאשר אדם עושה את המוטל עליו גם אם הוא טעה אפשר לתלות את התוצאה בגזירת שמים. אך, כאשר מתרשלים אי אפשר לומר - "כך הוא גזירת הבורא" (אפילו שאכן כך הוא והכול הוא מאתו ית'). מוסיף לנו **הרב צבי רייכל ממודיעין עלית**, הן הן הדברים האמורים בספר משלי (יט ג) "אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יעזף לבו" ומפרש רש"י (במסכת תענית ט): **אולת אדם** - כשאדם חוטא **מסלף דרכו** - שבאין עליו פגעים **ועל השם יעזף לבו** - שכועס (על-השם) ואומר מפני מה אירע לי פגע זה.

שאלה לגיליון 67

אני מחכה לישועה מסוימת. המצב הנוכחי לא טוב לי. אני תוהה מה עלי לעשות - אולי דרוש מאתי לשפר את מעשי, או אולי להרבות בתפילה, או מוטל עלי לעשות יותר השתדלות בעניין. או חלילה להשלים עם המצב. אשמח לקבל מענה על כך.

ד.ל... בית שמש

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 300-11-0230 5 < 3 (לאחר בחירת השפה) [מן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com
 תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר עם דיו ראשון פרשת בהתלוצ. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

כמה שורות מלב אל לב

כל מצב שהקב"ה עושה הוא לטובה, ויחד עם זה הוא קריאה לתיקון המעשים, הקב"ה מביא נסיון לאדם, כי הקב"ה רוצה את הניסן, מלשון הכתוב 'עשה לך שרף ושנים אותו על נס', וכמו שרש"י אומר שם: 'שהוא גבוה לאות קוראו נס'. נסיון הוא מלשון הרמה, הקב"ה רוצה להרים כל יהודי ויהודי. הוא אוהב כל יהודי ורוצה לקרב אותו אליו. גם אנחנו, במכון 'שער הבטחון', עשינו את חשבון הנפש שלנו, מה הקב"ה רוצה מאתנו בזמן הזה.

אחד מילדי האבלים אמר השבוע ל' דוד קלצקין בטלפון, דע לך שאבא שלי השאיר לי צוואה יומיים לפני הפטירה. היה זה כשהיה לי קושי בתלמוד תורה ובבתי לספר את זה לאבי. אמר לי אבא ז"ל אני מבקש ממך בני יקר, מהיום, כל פעם שיש לך איזה קושי מסויים, תתקשר ליקו השגחה פרטית' ושם תוכל להידיע. זה הצוואה שאבא שלי השאיר לי - מסיים הילד - ואת זה אני עושה. כל לילה אני הולך לישון עם הקו. הארי מלא בדבריורים, אנשים נאנחים ושואלים שאלות קשות. יש כאלה שלא עומדים בזה. הרבה שנים לא קרה דבר כזה בעם ישראל, וההבדל בין צורות הקבלה השונות זועק לשמים. מי שחוק באמונה מגיב אחרת. מי שאחוז בבטחון הוא יותר חזק, הוא יותר עמיד. הוא לא נשבר. זאת אמת פשוטה!

אנשים שמחוברים ליקו השגחה פרטית' ולעלון, ידעו איך לקבל את זה. לא שזה קל ולא שזה כל כך ברור, אבל הם ידעו בדיקו על מה להישען. זה כמו שאדם נופל בים סוער. הגלים שוצפים והוא טובע, ולעומת זאת חברו נתפס בחוט שנשלח אליו והוא מצליח להחזיק ראש מעל המים. זהו מצב קשה, הגוף מיטלטל, האימה שוטפת, הזרמים מושכים אותו

הכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יתחפף ולשמוע קריאת התורה.

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 13
פרשת במדבר תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

של משה רבנו ע"ה, (ג) והוא מסירות נפש במדבר, שבני ישראל יצאו
ממצרים לתוך המדבר, וכמו שהנביא אומר כה אמר ה' זכרתי לך חסד
נעורייך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה (ירמיה ב,
ב), וזה מה שאומר כאן המדרש בשלשה דברים נתנה התורה, באש,
ובמים, ובמדבר, שבזכות אלו הדברים זכו לילדיהם ה' אל משה, שהוא
קבלת התורה.

[מהר"ם שפי"א]

זכות אבות יגן אפילו אינם ראויים

למשפחתם לבית אבתם (א, ב).

אפילו אם חס ושלום האדם הוא במדרגה נמוכה ואינו דואג לנפשו
ולקבוד הקב"ה לעשות רצונו, אלא כל דאגתו הוא אך ורק למשפחתו,
אף על פי כן לבית אבותם, וכדאיתא בגמרא תמה זכות אבות (שבט
נה, א), וכדברי תלמידי הבעל שם טוב זיע"א שעדיין תמה מלשון
תמים ושלם, שעדיין יש לנו את הזכות אבות, ונגן עליהם אף על
פי שאינם ראויים לכך.

[דמשק אליעזר]

על ידי מסירות נפש זכו להשראת השכינה

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד (א, א).

בני ישראל זכו להשראת השכינה באהל מועד, כיון שהלכו עם משה
רבנו במסירות נפש עד שקראו הקב"ה חסד מבני ישראל כדכתיב כה
אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר
בארץ לא זרועה (ירמיה ב, ב), ולכן אומר הפסוק גם במדבר סיני וגם
באהל מועד שעל ידי שהלכו במדבר זכו לאהל מועד.

[בת עין]

בני ישראל זכו לקבלת התורה על ידי מסירות נפש שלהם

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א, א).

ובמדרש בשלשה דברים נתנה התורה, באש, ובמים, ובמדבר (במדבר
רבה א, ז), אפשר לומר שמרמז כאן על ג' סוגי מסירות נפש שעל
ידם זכו לקבלת התורה, א) מסירות נפש באש, שקבל על עצמו
אברהם אבינו ע"ה והפילו נמרוד לכבשן האש, ב) מסירות
נפש במים, שקפצו בני ישראל לתוך הים על פי צויו

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

ארכיום
כרך
1881!

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק י"ב

הצלת הנשמה חשובה מהצלת הגוף

"אבי, המרא דאתרא, תלה בי תקות רבות, ולכן החליט לשלוח אותי ללמוד בישיבה מפורסמת בעיר רחוקה. כשהגעתי לישיבה, נגש אלי יהודי בעל מראה מכבד והציע לי לאכול בביתו באופן קבוע. הרגשתי שמזלי שפר עלי לעומת חברי שנאלצו לנדוד מבית לבית כדי לאכול (באותם ימים לא היו נותנים אוכל בישיבה, הבחורים היו מתפזרים לבתי הגבירים כדי לסעוד שם)."

"אבל לא תארת לי לעצמי, כי אותו גביר שבקש לעשות עמי חסד, גיע לדרגה כה שפלה וימסור אותי לידי החוטפים תמורת בצע כסף..."

"באחד הימים כשהגעתי לביתו, הוא בקש ממני אחרי הסעודה למלא עבורו שליחות ולמסור מעטפה לאחד מידידי. 'אל תדאג, לא תאחר לישיבה, ידידי הוא עגלון והוא יסיע אותך חזרה לישיבה בעגלתו' – כך הבטיח הגביר איש חסדי, לא פללתי שאותו עגלון יגמול לי רעה תחת טובה ויסיעני הישר לידיהם של ידידי החוטפים."

"אך בעצם", המשיך הלל, "מה זה משנה איך בדיוק נחטפתי? הרי בסך הכל הגענו כלנו לאותו מקום בו רוצים לעקור מאתנו את יהדותנו, אסור לנו לחשוב רק על העבר ועל אמצעי הזהירות בהם היינו צריכים לנקוט כדי שלא להחטף אלו הן עצות של היצר הרע הרוצה להסיח דעתנו מהעיקר. הבה נטפס עצה כיצד להנצל

לאחר שפסים הכמר את דבריו, שוחח עם החילים והמשומד אודות שלשת הנערים הסרבנים, שעמדו בקצה האולם. המומר הסביר לו, כי השלשה עדין מתעקשים על דתם, וטפשותם זו מסכנת את חייהם ומאמללת אותם (גורמת להם להיות אומללים).

הכמר נתן להם מספר הנראות, כיצד לנהוג בעקשנים הללו, ואחר-כך פנה לדרכו כשהם מלוים אותו עד השער.

"עקשנים ארורים!" – אמר הגוי ששב מיד אל האולם, וצוה על שני החילים לכלוא אותם שוב בחדר האפל.

השלשה צעדו בעקבות החילים ללא התנגדות ונכנסו אל החדר.

לאחר שטעמו מהפרות שבכיסם, פנה יצחק אל הנער היושב לידי:

"אותך אני מכיר, אתה הוא חיימ'קה, בנה של גיטל האלמנה השכנה הגרה בסמוך לבית הורי, אולם אתה", פנה לנער השלישי, "בבקשה הצג את עצמך."

"שמי הוא הלל", הציג הנער את עצמו, "ואני בנו של רב העיר בוברויסק. רק לפני כחודשים חגגתי את יום הבר-מצוה וקבלתי עלי עול תורה ומצוות, וכבר עלי לעמוד בנסיגות כה קשים" – נאנח הלל.

"וכיצד נחטפתי?" – התענן חיימ'קה.

זכות הרבים תלוי בך!

באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.
הורד אינך פוסט אפילו אינך הולך היומי וגלה רבים הנכנסים לך!

DAF.TFILOT.ORG

מהסכנה הנוראה הצפויה לנו כאן.

"אבל איך נוכל להחזיק מעמד, הם יענו אותנו בענוים קשים. הלא ראיתם בעצמכם כיצד הכמר שוחח אתם ונתן להם הוראות בהצביעו עלינו. מי יודע מה הם יעשו לנו" – אמר חיימ'קה כשדמעות חונקות את גרונו.

"שמע נא, חיימ'קה", ענה לו הלל, "עומדות בפנינו שתי אפשרויות. האחת, להציל את הגוף, כלומר, לקבל מזון ומשקה, בגדים ותנאים טובים, אך לאבד את יהדותנו. והשנייה, להציל את נשמתנו, לעמוד בגבורה מול העינוים בלי להמיר את דתנו, אף על פי שיש סכנה שנאבד את גופנו. עלינו להחליט בגבורה אלו משתי האפשרויות חשובה ויכונה יותר."

"חשוב לרגע, חיימ'קה", הוסיף יצחק, "מה אביך המנוח מצפה שתעשה במצב כזה, הוא ודאי גם מתפלל לישועתך, אולם אתה צריך לגרום לו נחת רוח ולא להכנע!"

דמעות הציפו את עיניו של חיימ'קה, עת נזכר באביו שנפטר לפני כשנתים, הוא עדין זוכר אותו היטב, מלותיו האחרונות עדין מהדהדות באזניו.

"כן, אני אשאר יהודי, לא אתפתה להחליף את אמונתי בעד התנאים הטובים המובטחים לי כאן" – אמר חיימ'קה.

עברה שעה ארכה, הנערים צפו לשוגם של הילדים ששנכעו, אך לשוא. הילדים לא חזרו.

"מה קרה?" – שאל יצחק – "מדוע הם אינם שבים? כמה זמן אורכת ארוחתם?"

"הרי הבטיחו להם שאחרי האוכל ילכו להתאים להם בגדי צבא הנקראים 'מדים', השכחת?" – הזכיר חיימ'קה.

"לא שכחתי, אך גם כשנקח זאת בחשבון, לא יתכן שעדין לא ישובו. אני חושב... אני חושב שהם כבר לא ישובו לכאן לעולם..."

"מדוע?" – נבהל חיימ'קה – "האם הנך סבור שהחילים פגעו בהם?"

"כן החילים פגעו בהם, אך לא בגופם אלא בנשמתם, הילדים קצוצי הפאות, אשר 'ותרו' על הכפה והציצית תמורת אוכל – לא ישובו לכאן אלא..." – השיחה נקטעה בפתאומיות.

הדלת נפתחה ושולשה חילים רוסיים צוו עליהם לצאת וללכת בעקבותיהם.

הם הוליכו אותם דרך מסדרונות ארפים ומוארים עד שהגיעו לאולם נאה ומרווח שם הייתה קבוצת ילדים, לבושה במדים אחידים, עומדת בסדר מופתי.

"שלמה!" – נחרד הלל בהכירו את חברו בן עירו הלבוש במדי צבא ונראה כגוי מבטן ומלידה.

"סלומון!" – תקן אותו הגוי המשומד – "שלמה הנער היהודי 'העלוב' לשעבר הפך לסלומון גאה וזקוף קומה. כך גם שמעון לשעבר כיום הנה לפניכם סמיון, ראובן הפך לרוברט, וכן הלאה וכבר היום יקבלו את השיעור הראשון בלימוד השפה הרוסית. גם אתם תראו כך ביום מן הימים ויפה שעה אחת קודם" – אמר המומר בגלגול אכזרי.

"באש ובמים נעמוד על שלנו" – אמר יצחק והלל ועודדו את חיימ'קה הצעיר שביניהם, אשר שמח כי שני חבריו הבוגרים ממנו נמצאים עמו ומסיעים לו לעמוד בנסיון.

"יצחק!" – פנה אליו המשומד – "מרב שאני טרוד פרח הענן לגמרי מזכרוני, אתמל הגיע לקסרקטין שלנו מכתב מאביך, מחר תוכל לקבלו לידיך."

"מכתב מאבי?" – תמה יצחק – "כיצד הוא יודע היכן אני? האם אמנם הוא הצליח לברר זאת? אם כך אוילי יש סכוי שהוא מתכנן להציל אותי..." – חשב יצחק כשלבו גואה מהתרגשות וכלו מתוח לקראת הבאות...

לאחר ההתרגשות הראשונה שאפפה את יצחק עם קבלת הבשורה אודות מכתב מאביו, צפה בקצור רוח ליום המחרת בו יזכה סוף סוף לדרישת שלום מאביו.

"מדוע הגוי משאיר אותי במתח עד מחר?" – שאל את עצמו במרירות.

השעות חלפו להן לאטן, הגיע הלילה אך יצחק לא הצליח להרדם, כל הזמן דעתו הייתה נתונה אל המכתב ונסה לשער מה כתוב בו, הו! חשב יצחק בלבו "כמה טוב אם אקרא את דבריו של אבי אשר ודאי חפץ לחזק את רוחי, הרי מלותיו תהיינה עבורי 'כמים קרים על נפש עיפה'".

כל הלילה לא עצם יצחק עין והנה האיר הבקר.

הוא מהר אל משרד הקסרקטין כדי לקבל את המכתב המקיף אך הגוי קדם את פניו בכעס:

"חסר סבלנות שכמותך, חכה עד השעה 11 לפני הצהריים!"

שליחי 'שומע תפילה' יעתירו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייו כעת: **0722-81-85-82**

אלפים כבר נולדו!

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק י"ג "דאר" חזר...

לשוא תעורר את כעסם ולא יהיה שום סכוי להצילך...
באהבה וגעגועים,
אביך"

המכתב נשטט מידיי של יצחק וראשו צנח לאחור...
"האם זהו העדיד שקינתי לקבל במצבי הקשה? האם לשם
כך אני עמד בנסיונות כה קשים? חשב בצער אולם ככל
שהוסיף להרהר בענין התעוררו אצלו שאלות וספקות
נוספים אודות המכתב:

מדוע דחה הגוי את מתן המכתב ביומים מאז שהגיע?
מדוע הוא לא נמסר לידיי כבר שלשום? מדוע בבקר הוא
הזעירי את פניו, ואלו עתה מסר לי את המכתב בשמחה
גלויה?

ובכלל הכתב של אבא נראה לי מלאכותי (לא טבעי)...
אך הגרוע מכל הוא תכן המכתב שאינו מתאים כלל וכלל
לאבא שלי... הרי אבא תמיד היה מחזק את רוחי ודאג שלא
יהיה פגם בנשמתו!"

"ואולי..." הוסיף יצחק להרהר, "אולי המכתב הוא מזויף
לגמרי, אולי שלחו לי מכתב אותו כתב הגוי בעצמו,
כאלו בשם אבי כדי להטעות אותי ולזרז את
העברתי על הדת?"

נפגע עד עמק נפשו מיחסו המזלזל של הגוי, חזר יצחק
לחדרו ופרץ בבכי, לו היה הגוי יודע עד כמה הוא זקוק
למכתבו של אביו... כן, כנראה שהוא יודע זאת ובכונה
תחלה רצה למנע ממני טובה,

יצחק נזכר ששמע פעם מפי המלמד שלו כי טובתם של
הרשעים אינם שלמה, עכשיו הוא רואה את דברי חז"ל
מתקיימים בפשוטם אצל המשמד הרשע...

בשעה היעודה התקרב יצחק למשרד הקסרקטין בראש
מזרן, הוא חשש שאולי גם הפעם ידחה אותו המשמד
"בלך ושוב" אך להפתעתו קבל אותו המשמד במאור פנים
והגיש לו בחינה את המכתב.

"תודה", פלט יצחק ונמלט עם "שללו" במהירות כדי שהגוי
לא יתחרט פתאום...

יצחק קרע את המעטפה בזריזות, שלף את המכתב וקרא
את תכנו:

"לבני היקר יצחק!

בצער רב קבלתי את הידיעה אודות חטיפתך, ואני עשה
הכל כדי לשחרר אותך, אך בקשה אחת לי אליך: "כל עוד
אתה בידי הצבא הרוסי, השתדל לצית לכל אשר יאמרו
לך, משום שכן יהיה לי קל יותר לשחרר אותך.
אולם אם חלילה תתעקש, ותמרה את פיהם,

זכות הרבים תלוי בך!
באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.
הורד אינך פוסט אפילו אינך הולך היומי וגלה רבים הנכנסים לך!
DAF.TFILOT.ORG

אבוי! האם לשם כך הייתי פה מתווח
ולא ישנתי כל הלילה? יצחק קרע את המכתב
לגזרים והכניסם חזרה למעטפה...

הוא חזר לחדר האפל בו המתינו לו שני חבריו וספר
להם על "המכתב" המוזר.

"מענין" אמר הלל גם לי אמר המשמד זה עתה שאגש אליו
תקף לקבל מכתב מאבי הדגול, רבה של העיר "בוברויסק" ...
"ולי" - אמר חיימקה - "הודיע שבצהרים הגיעה אלי
חבילה מאמי האלמנה" ...

כל הענין המכתבים והחבילות המגיעים בצורה פתאמית
ומוזרה מעלה חשדות ברורים אודות פגנות נסתרות של
הצבא הרוסי" אמר יצחק.

אני מציע שלא נלך כלל וכלל לקחת את המכתב והחבילה
שלא נשלחו ע"י ההורים שלנו באמת והתכסים (התחבולה)
של הגוי לא יועיל ו"קבע הלל בפסקנות" ...

"כמה טוב שאתם נמצאים אתי כאן", אמר חיימקה הצעיר
מבין שלשפתם, "אני לא הייתי מצליח להבחין בעצמי
במעשה הזיוף מי ידע אם לא הייתי מאמין למכתב מסוג
זה ונלכד ברשתם" ...

הדלת נפתחה וחיל הרוסי הביא עמו מכתב ומסרו להלל
ובידו השניה החזיק את החבילה המיעדת לחיימקה. "מדוע
לא באתם לקחת בעצמכם?" שאל בתרעמת האם אני הוא
המשרת שלכם?" הלל פתח את המכתב ומיד גלה כי הוא
מזויף, הוא אפילו לא טרח לקרוא אותו עד הסוף...

חיימקה פתח את החבילה בהסוס בתוכה היו בגדים
חדשים כפי שהיו הגוים רגילים ללבש ושקיות עם אכל,
פתק קטן היה מנח בצד, ובו היה כתוב "לבש בני, את
הבגדים החדשים כדי שלא תסבל מהקר, השתדל לאכל
מהכריכים (סנדביצים) אל תבהל מהנזקניות העשויות
מבשר טרי, רצוני שתשאיר בריא וחזק, וללמדך שבשעת
הדחק מתר לך הכל", אמר המסורה" ...

"ומה נעשה עתה כדי להוכיח להם שהמזמה לא הצליחה?
"שאל חיימקה אשר צחק בלבו מתוך הפתק המזויף..."

יש לי רעיון קרא הלל, קרע את המכתב לגזרים, גם אני
קרע את המכתב שלי, בואו ונכניס את כל קרעי המכתבים
לחבילה ונשים אותם חזרה במשרד "הפתעה" לגוי שהוא
פנאיה השלם האמיתי..."

"אני אלף בשעת לילה מאוחרת, כשהמשרד ריק, ואניח

אותו על השלחן... אמר יצחק
והוסיף "אני בטוח שהם לא יהיו מרוצים כלל...
אך עליהם לדעת כי גם אנחנו לא היינו מרוצים
מהתרמית שלהם..."

יתכן שבבקר, כשהגוי יגלה את המעשה, הוא יכעס מאד,
ונהיה אנחנו צפויים לענש כבד... אבל בכך למדנו אותו לקח
שאי אפשר להפיל אותו במלכדת כל כך בקלות... אמר
חיימקה.

אולם להפתעתם שום דבר מיוחד לא ארע, חיל רוסי הכניס
להם בבקר מעט לחם ומים לחדרם ונעל אחריו את הדלת.

בשעות הצהרים הגיע המשמד לחדרם, נאנח אנה
עמקה ואמר: "צר לי, נערים סרבנים, לא אוכל יותר להחזיק
אתכם כאן בקסרקטין שלנו, הייתם כפויי טובה ובעטתם
בכל הטוב והחסד שרצינו להשפיע כאן עליכם, אפלו את
המכתבים מהורייכם, שבקשי הצלחנו לקבל אישור לחלקם
לכם - קרעתם והשבתם לנו רעה תחת טובה.

בעוד שעה קלה תסעו מכאן הרחק הרחק, לא יהיו לכם
תנאים נפלאים כמו שהיו לכם כאן... אולם מה לעשות,
נהגתם בטפשות, לא היתם אונים לתחנונינו... נא לארז
את חפציכם ולהמתין ליד שער הקסרקטין עד בוא העגלה!

הנערים המפתעים עשו כדבריו כשלבם תקוה ש"גם זו
לטובה".

העגלה הגיעה ונכנסה דרך השער של הקסרקטין, שלשת
הנערים עלו וישבו בתוכה, חילים רוסיים שמרו עליהם מכל
הצדדים לבל יעזו לברח.

"אל תשכח למסור להורים שלנו את כתובתינו החדשה
לשם ישלחו את מכתביהם מהיום והלאה" ... קרא הלל
בלגלוג לעבר המשמד שהגיע לליוותם עד השער.

המשמד נפגע מההערה המקניטה וחש שדמו עלה לראשו
מרב כעס, אך כבר לא היה יכול לעשות דבר, העגלה יצאה
לדרך לעבר יעד בלתי ידוע...

אביו של יצחק ישב מול ראש הקהל ר' שלמה, כשעיניו
שטופות בדמעות.

ראש הקהל היה רגיל לפגש בביתו יהודים אמללים, אשר
בניהם נחטפו לצבא. הללו היו בוכים וזועקים לפניו שיציל
את בניהם, או לכל הפחות יספר להם היכן הסתירו אותם,
אך לשוא, ראש הקהל היה מקשה לבו כאבן, ולא היה מגלה
להם דבר וחצי דבר על גרל בניהם.

המשך בשבוע הבא בעזרה"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לעלוני נשמתם

שמות הנשמות שלא זכו לילדים
שהיא רציט שלהם חל בשבוע זה

ז' סיון - ר' שלמה זלמן ב"ר שרגא פייבול	ד' סיון - מרת שינדל ב"ר מרדכי
ז' סיון - ר' שלמה ב"ר ישראל מנשה	ד' סיון - הב' ישראל צבי ב"ר שמואל זנוויל
ז' סיון - מלכה ב"ר אברהם	ד' סיון - הב' מרדכי ב"ר שמואל זנוויל
ח' סיון - הג"ר פנחס אורי בהג"ר דוד צבי שלמה	ה' סיון - הג"ר גרשון בהג"ר יהודה מקולמיי
ח' סיון - ר' אברהם מרדכי ב"ר צבי	ה' סיון - ר' ישראל איסר ב"ר שאול יחזקאל
ח' סיון - שמואל אייזיק ב"ר אברהם	ה' סיון - ר' יצחק ב"ר מתתיהו
ח' סיון - מרת שמחה ב"ר ניסים	ה' סיון - מרת הינדי הינדה ב"ר נתן
ט' סיון - ר' זאב וואלף ב"ר ארי' לייב מצפת	ה' סיון - מרת טובה ב"ר חנניה
ט' סיון - מרת העניא סערל ב"ר יצחק	ו' סיון - הג"ר יהודא בהג"ר מאיר יששכר בער "אמרי יהודא"
ט' סיון - מרת גיטל ב"ר שמעון דוד	ו' סיון - ר' יעקב מרדכי ב"ר מנחם מנדל
ט' סיון - חוה ב"ר יהודה	ו' סיון - מנשה מיכאל בן בסנדה
ט' סיון - הב' אביגדור ב"ר ניסן משה	ו' סיון - ר' חנניא ליטמן ב"ר משה
ט' סיון - הב' יושע ב"ר אהרן	ו' סיון - מרת שרה בלומא בהר"ר דוד
י' סיון - ר' מנחם מנדל ב"ר יצחק	ו' סיון - מרת מירל ב"ר אהרן משה
י' סיון - הב' חיים ב"ר שמואל זאנוויל אליעזר	ז' סיון - ר' ישראל אברהם ב"ר מנחם
י' סיון - הב' יחזקאל ב"ר חיים משה	ז' סיון - ר' ישראל יצחק ב"ר יעקב יוסף

קו ההגרלות - ילדי החסד

ילדים יקרים באו לקיים מצות חסד של אמת, ואולי גם תזכו בהגרלה שתתקיים בסוף החודש!!!

קו ילדי החסד

אפשר להכנס מידי שבוע 3 פעמים בהגרלה
החדשית (פעם אחת על כל משימה) ובסך
הכל עד 12 פעמים בחדש.

אז קדימה חייגו עכשו לקו ילדי החסד
והשתתפו בהגרלה הגדולה!

ילדים יקרים שימו לב: ההגרלה נערכת לפי
מספרי הטלפון מהם התקשרתם, לכן חשוב
מאוד שתתקשרו בכל פעם מאותו מספר.

שלושת המשימות השבועיות המזכות אתכם
בהשתתפות בהגרלה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות
המופיעות בעלון זה.
- 2 << אומרים בסעודת השבת דבר תורה
המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות
בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

077-204-9772

נתן להרשם להגרלה אך ורק עד יום ד' כ-12:00 בלילה

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

תְּבִלִין לְשִׁלְחֵן שֶׁבֶת

העלון לעלוי נשמת: בכור חי' בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה.**

ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: משה בן מזל-טוב, פורטונה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת השבת:

7:01

יציאת השבת:

8:13

רבנו תם:

8:56

הזמנים לפי אופק חיפה

עלון מספר: 252

פְּרֻשָׁת: בַּמִּדְבָּר

נְקוּדָה בַּפְּרֻשָׁה

רק לא לכַּטֵּל תּוֹרָה!

בְּהִגִּיעַ הַתְּאָרִיף הַנִּכְסָף, אֲרָעָה לָהּ תַקְלָה מַצַּעֲרָתָּ. בְּיוֹם שְׁלֹפְנֵי, מֵרַב הַיּוֹתֵה נִרְגָּשָׁת, שְׁכַחָה לְהוֹדִיעַ לְרַבְנֵי שְׂרֵיבְר שְׁמִיחָר אִין בְּאַפְשְׁרוּתָהּ לְהִגִּיעַ מִחֲמַת הַבְּקוֹר אֶצֶל הַרּוֹפֵא. הַשַּׁעֲרָה הַיְתֵה כָּבֵר 7:50 בַּבּוֹקֵר, וְגַם אִם הַיְתֵה רוֹצֵה לְהוֹדִיעַ עַכְשָׁיו, לֹא הִיָּה בִיכְלָתָה לַעֲשׂוֹת זֹאת, כִּינן לְשִׁיחָרְבְּנֵי כָּבֵר יֵצְאָה לַעֲבֹדָתָהּ בְּגֵן, וְרַק הִיָּה בְּבִיתָהּ.

הַמִּטְפֵּלֶת נִכְנָסָה לְדַלְמָה צְצוּמָה. אִם הִיא לֹא תִגִּיעַ לְמִשְׁפַּחַת שְׂרֵיבְר, יֵאלֵץ הֵרַב לְהִישָׂאָר בְּבִיתָהּ, וְיִתְבַטֵּל מִלְמַדּוּ הַקְּבוּעַ כְּכֹלל פּוֹנִיבְז'.

מֵאִידָךְ, הִיא יְכוּלָה לְכַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה! בְּרַם, הַתּוֹרָה אֶצֶל הַרּוֹפֵא מְאֹד חָשׁוּב לָהּ, וְהִיא תִלְתֵּהּ בּוֹ כֹּל כֵּף הַרְבֵּה תַקּוּוֹת. וְכַעַתָּה, אִם תּוֹדִיעַ עַל בְּטוּלוֹ, תֵּאלֵץ לְהַמְתִּין לְפָחוֹת שְׁנָה שְׁלִימָה! מֵה עוֹשִׂים? – הַתְּלַבְּטוֹת כֹּה קָשָׁה וְסָבִיבָה!

הַמִּטְפֵּלֶת, שְׁיַדְעָה פֶּרֶק בְּאַהֲבַת הַתּוֹרָה, הַחֲלִיטָה שֶׁהִיא לֹא תִגְרַם כְּשִׁיחָר אֶפְסוֹן בִּיטוּל תּוֹרָה לְרַב. הִיא תִבְטֵל אֶת הַתּוֹרָה לְרּוֹפֵא, תִגִּיעַ בְּזִמְנָה לְמִשְׁפַּחַת שְׂרֵיבְר, יְהִיָּה מֵה שְׁיִהְיָה! – וְכַךְ עֲשֵׂתָהּ.

מִי שְׂרָאָה אוֹתָהּ בְּאוֹתוֹ בְּקֵר מִגִּיעָה כְּהַרְגָּלָה לְבֵית מִשְׁפַּחַת שְׂרֵיבְר, לֹא יֵדַע עַל מֵה וְתִרָה כְּהַחֲלָטָה הַנוֹעֲצוֹת! אֲבָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּיָךְ הוּא יֵדַע גַּם יֵדַע, וְגַם לוֹ יֵשׁ מֵה לוֹמַר!

בְּאוֹתוֹ חוֹדֵשׁ, לְאַחַר שְׁנַיִם רַבּוֹת שֶׁל עַקְרוֹת, הַתְּעַבְרָה הַאֲשֶׁה בְּשַׁעֲרָה טוֹבָה, וְלֵאחַר 9 חֳדָשִׁים – נוֹלַד לָהּ בֵּן זָכָר.

הַבֵּן שְׁנוֹלַד לָהּ גָּדֵל וְצָמַח בְּדָרְךְ הַתּוֹרָה, וְזוֹר הַקְּמִשְׁף שֶׁלוֹ מֵרַב כְּבֵר מִיְלִדִים וּנְקָדִים רַבִּים הַהוֹלְכִים בְּדָרְךְ הַתּוֹרָה וְהִרְאָה. וְכֹל זֶה חֲלָקָה בְּעוֹלָמָה שֶׁל הַאֲשֶׁה הַצְּדִיקָתִית. גִּלְמָד וְנִחְנָךְ אֶת יְלָדֵינוּ, וְאֶת הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים אַחֲרֵינוּ, מֵהִי כּוֹחַ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְנִגְדָלָם וְנִטְפָּחָם עַל פִּי הַהִשְׁקָפָה הַנְּכֹנֶה שֶׁ"נִּצְאָמָן הוּא בְּעַל מִלְאֲכָתָךְ (הַקְּדוּשׁ בְּרוּיָךְ הוּא), שְׁיִשְׁלַם לְךָ שְׂכָר מִלְאֲכָתָךְ". (לַמְנוֹרָה בְּשִׁמְחָה)

"וְזֹאת עָשׂוּ לָהֶם וְחִיו וְלֹא יָמָתוּ" (ד-יט) בְּסִפְר "בְּנֵי שְׁלֹמֹה", מְבִיא אֶת דְּבָרֵי הַגְּמָרָא (רֵאשׁ הַשְּׁנָה י"ח.) שֶׁהִיָּתֵה מִשְׁפַּחָה בִּירוּשָׁלַיִם שְׁבִינְיָה הִיוּ מְתִים בְּכַחְרוּתָם, לֹא עֲלִינוּ. הִיוּ נְבוֹכִים וְלֹא יָדְעוּ מֵה לַעֲשׂוֹת. אָמַר לָהֶם רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי: "לְכוּ וְעַסְקוּ בַתּוֹרָה, וְחִיו". עַסְקוּ בַתּוֹרָה, וְזָכוּ לְחַיִּים אֲרָכִים. וְיִדְעוּ, שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת "זֹאת", שְׁנִצְאָמָר: "וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה לְפָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". וְגַם: "וְזֹאת עָשׂוּ לָהֶם, וְחִיו וְלֹא יָמָתוּ".

כְּדִי לְהַמְחִישׁ לִילְדֵינוּ שֶׁהַצִּיר הַמְּרַכְזִי בַחֲנוּךְ הוּא שִׁיחָר סוֹבֵב סָבִיב הַתּוֹרָה, נְשַׁבֵּר אֶת אֲזָנֵם בְּסִפּוֹר מְהֻלָּאן רַבִּי בּוֹנֵם שְׂרֵיבְר, מִסְנוֹ נוֹכַח לְלִמּוּד חֲכָמָה וּמוֹסָר עַל יוֹקְרָתָהּ שֶׁל הַתּוֹרָה.

הַסִּפּוֹר הַתְּרוֹחֵשׁ בְּבֵית הוֹרִיו. אִמּוֹ הַרְבֵּנִית עֲבָדָה כְּגַנְנָת, כְּדִי לְפָרְנֵס אֶת יְלָדֶיהָ. בְּשַׁעֲוֹת שֶׁבָּהֵן הַיְתֵה בְּגֵן, הִיוּ יְלָדֶיהָ הַקְּטַנִּים מְטִפְלִים עַל יְדֵי מְטִפְלֵת שְׁבָאָה לְבֵית הַמִּשְׁפָּחָה, וְשִׁמְרָה עַל יְלָדֶיהָ.

מִדֵּי יוֹם הַיְתֵה הַרְבֵּנִית יוֹצֵאת מִבֵּיתָהּ שֶׁבְּרַחֲבוֹ ה'חֲזוֹן אִישׁ' בְּסָבִיבוֹת 7:30, כְּשֶׁהַמִּטְפֵּלֶת מִגִּיעָה בְּסָבִיבוֹת 8:00, וּבְמַחְצִית הַשַּׁעֲרָה הַזֹּאת, הִיָּה אָבִיו הַגְּאֹן רַבִּי פִּנְחָס שְׂרֵיבְר מְשַׁגִּיחַ עַל הַיְלָדִים עַד לְצֵאתוֹ לְכוּלָּל פּוֹנִיבְז'.

הַמִּטְפֵּלֶת הַיְתֵה אִישָׁה מִיְחֻדָּת בְּמִינָהּ, אֲבָל לְצַעֲרָנוּ, לֹא הִיוּ לָהּ יְלָדִים. הַדְּבָר הַטְּרִיד אֶת מְנוּחָתָהּ, וְגַזַּל מִסְנוֹתָהּ אֶת שְׁמִחַת הַחַיִּים.

בְּתַקּוּפָה הַהִיא, לְפָנֵי 50 שְׁנָה, לֹא הִיוּ אֲפְשְׁרוּתֵי מְגַנְנוֹת לְטִפּוֹל בְּנוֹשָׂא, וְגַם לֹא הִיוּ רּוֹפְאִים רַבִּים שֶׁעֲמָדוּ לְרִשׁוֹת הַצְּבוּר. כְּדִי לְהַתְקַבֵּל אֶצֶל רּוֹפֵא, נִצְלָצוּ לְהַמְתִּין תַּקּוּפָה אֲרוּכָה.

ספור לשבת

אין אדם שומע לי ומפסיד

לפני שבע שנים גרתי בירושלים. הרחבתי את דירתי ושיפצתי אותה כיאה. היתה לי דירה יפהפיה, נוחה ומאובזרת, אבל אחרי כל השיפוצים לא יכולתי ליהנות ממנה.

נעשיתי בעל חוב גדול, והחובות העיקו ולחצו עלי עד כדי פיקוח נפש. לא מצאתי עצה אחרת אלא למכור את הדירה ולקנות אחרת באחת מערי הארץ, כשההפרש ישמש לסילוק חלק מהחובות.

אחי שיחי' עזר לי למצוא דירה בביתר במחיר טוב. ראיתי אותה והתרשמתי ממנה. היו לה כמה חסרונות קטנים, אבל לא משמעותיים, ופניתי למכור את דירתי. לא ידעתי מהו המחיר שאפשר לבקש על הדירה שלי, ופניתי לחבר שמבין בדברים האלה. אמר לי החבר: "המחיר הוא לפי מטרים. על מטר של דירה באזור שלך אפשר לבקש סכום בטווח מחירים מסוים. כיון שהדירה שלך משופצת ויפה במיוחד, תוכל לבקש עליה את המחיר הגבוה. כעת תעשה חשבון ותדע את המחיר."

עשיתי כעצתו. שאלתי מתווך דירות כיצד מודדים את גודל הדירה, קיבלתי הוראות מדויקות ופעלתי על פיהן. בחישוב של 2,487,000 מטרים, כולל המרפסת הגדולה הגעתי למחיר של 2,487,000 שקלים. שמחתי על הסכום הגבוה. הוא יעזור לי לגמור עם החובות.

בשלב הבא לקחתי דף ועט ורשמתי: למכירה דירה בת חמישה חדרים, כולל ששה מזגנים, במחיר 2,487,000 שקלים. תליתי מודעה אחת בכניסה לבית הכנסת החסידי שליד הבית ומודעה שנייה בכניסה לבית הכנסת שבנוסח אשכנז. באותו יום קיבלתי שיחת טלפון מצעיר שמעונין בדירה. "רק תסביר לי", הוא ביקש להבין, "מה פשר המחיר המשוונה שרשמתי - שני מיליונים ארבע מאות שמונים ושבעה אלף."

"זה פשוט לפי חישוב של המטרים בדירה כולל המרפסת", אמרתי לו. "כל מטר עולה כך וכך, וזה הסכום שעלה בחישוב". הוא נהנה מהפשטות שבה הצגתי את הדברים, בלי להסתיר שום דבר, ובא לראות את הדירה. היא מצאה חן בעיניו ביותר, והוא קרא גם לאשתו שתראה אותה. השניים התלהבו והחליטו שהדירה תהפוך להיות שלהם. את הכסף האבא של הבעל מביא, ולכן הם יביאו אותו שיראה את הדירה.

האבא - יהודי מסורתי, הגיע והתבונן על הדירה במבט מסחרי. הוא טען שהמחיר שקבעתי גבוה מדי. "יש לי את הכסף. אני מביא לך אותו במזומן, אבל לא משלם יותר משני מיליונים שלו מאות אלף שקלים". ככה הוא כיווץ את המחיר בכמעט מאה תשעים אלף שקלים.

לא הסכמתי לסגור את העסקה, כי הרגשתי שהמחיר שנקב האבא נמוך מדי, ואני זקוק לכל שקל בשביל לשלם את החובות. גם לאבא אמרתי שזו הסיבה שאיני יורד מהמחיר ואני מקווה

למצוא קונה שכן יסכים לזה. נפרדנו.

אחרי שהזוג הנלהב הזה היה אצלי בדירה, סיפרתי לגיסי על הדין ודברים שהיה לי עם האבא, והוא אמר: "בוא נברר מה באמת המחיר של הדירה". הוא מצא אחיין שגר באזור, וזה אמר לו: "תגייד לגיס שלך שהמחיר האמיתי של הדירה שלו הוא לא יותר ממיליון ותשע מאות אלף שקלים. אין לי מושג מי נתן לו רעיונות לחישובים המעניינים שלו, אבל זאת האמת. שימהר לסגור את העסקה כי איש בעולם לא ישלם לו מחיר כזה."

התקשרתי לזוג והודעתי שחשבתי על הדברים והחלטתי לבוא לקראתם - שישלמו את המחיר שהאבא הציע - שני מיליונים שלוש מאות.

הם שמחו מאוד, אבל העסקה עדיין לא בוצעה כי האבא חלה. גילו לו גידול ליד העין ל"ע, והוא נסע לחו"ל כדי לעבור ניתוח מסובך. חודש שלם הוא היה עסוק בענייני הבריאות וברוך ה' התרפא. בזמן הזה אני מסתובב אכול מרוב חובות, לא יודע להשית עצות בנפשי. מכירת הדירה היתה אז המוצא האחרון, והיא מתעכבת כל כך. אני הולך ברחוב ופתאום תופסת אותי מחשבה: מה עם הונאה??? הקונים בטוחים שהם הולכים לקנות דירה במחיר טוב, בעוד שהמחיר בשוק הוא הרבה יותר נמוך.

פניתי לביתו של רב דיין, מומחה בדיני ממונות, ושטחתי לפניו את שאלתי. הרב אמר לי שזאת אכן בעיה. אמנם אין אונאה בקרקעות, אבל יש בזה כמה שיטות, שאם כבר שילמו על הקרקע אין חובה להחזיר, אבל אם הקונה עדיין לא קנה, זה דין אחר. "במקרה שלך", אמר לי הרב, "עליך לדבר עם שלושה מתווכים, ואם הם אומרים לך שהמחיר הוא בהפרש של מאה אלף שקלים לפחות מהמחיר שאתה עומד לקבל, אתה חייב להודיע להם."

לגשת לשלושה מתווכים - זה היה גדול עלי. ניגשתי למתווך באזור, והוא אמר לי שהוא כבר שמע את שמו של הקונה שלי. הוא התעניין אצלו על הרבה דירות ויודע את המחירים, אבל אם אני שואל, אז שאדע שהמחיר שלי הוא באמת גבוה ולא כל כך פרופורציוני למחירים באזור. הסברתי והראיתי כמה הדירה שלי אינה סטנדרטית וכמה היא מיוחדת בכל מיני תוספות מיוחדות ושיפוצים נפלאים, עד שהוא הסכים לטפס עם המחיר עד שני מיליונים מאה.

כשסיפרתי לרב שהמתווך אמר שהקונה יודע את מחירי הדירות באזור, אמר הרב: אם כך, אין כאן הונאה. נזכרתי שהקונה שאל אותי ממה נובע המחיר הזה, ואמרתי לו שהמחיר הוא לפי מטרים, כנהוג, בעוד שזה לא ממש נהוג. הוא הסכים לקנות את הדירה על סמך דברי, וזה לא ישר לנקוב במחיר כאילו הוא המחיר הרגיל בשעה שהוא לא. התקשרתי לקונה ואמרתי: "לא נעים לי, אבל אני מוכרח ליידיע אותך שאמרו לי שהמקסימום שמשלמים על דירה כזאת הוא שני מיליונים ומאה אלף שקלים, אבל עם כל זה אני מוכר אותה בשני מיליונים ושלוש מאות". זהו,

צריך את ההפרש. אם אמצא שההפרש מתאים נוכל להישאר במחיר הזה."

באותו שבוע ביום שלישי אמר לי ידיד שהוא ראה פרסום על דירה למכירה בביתר.

אולי אני מעוניין בה? הדירה היא לא התאימה לי, אבל הרעיון לנסות למצוא משהו אחר מהדירה הראשונה שהוצעה לי היתה הארה משמים. עשיתי מנוי לחברה שמפרסמת דירות, וקיבלתי שלוש הצעות לדירה למכירה. חשבתי להתקשר להצעה הראשונה, אך 'בטעות' נלחץ לי מספר הטלפון של הדירה השנייה. ענה לי קול של אברך נעים הליכות, ולקחתי ממנו פרטים. אחר כך ראיתי שהוא הוא המוכר העתידי. הראשון לא נשמע לי סימפטי, והשלישי פשוט אינו עונה לטלפון, רק השני ודירתו דיברו אל לבי.

נסענו לראות את הדירה, וגילינו כמה היא מקסימה בלי חסרונות בכלל. הקב"ה ברחמיו הראה לי דירה אחרת בתחילה כדי שאשמח עוד יותר עם הדירה הזאת, שגם החסרונות הקטנים שבדירה היא אין בה. כולה כלילת מעלות ממש.

גם המחיר היה נמוך יותר וכלי תיווך, כך שבקניית הדירה בביתר חסכתי למעלה מחמישים אלף שקל.

בסופו של דבר, עם ההנחה שניתנה לבסוף לקונה שלי - חמישים אלף פחות מהמחיר שהתכוונתי למכור את הדירה, יצאתי מורווח בחמישים אלף שקלים יותר ממה שהייתי מוכר במיליון שלוש מאות, בלי לומר מילה על המחיר הרווח בשוק.

אני מספר את הסיפור מביתר. שבע שנים עברו מאז. התקופה הקשה מאחורינו, ואני שמח כל כך שזכיתי לעמוד בנסיון ולראות את ישועת השם. אין משפט יותר מתאים לסיים את הסיפור מדברי המדרש (דברים רבה, פרשת ראה פרשה ז): אמר הקדוש ברוך הוא: שמעו לי! שאין אדם שומע לי ומפסיד. (גליון השגחה פרטית פרשת תולדות ויצא התשפ"א)

סיכנתי את כל העסקה.

הקונה אמר שיוודע לאביו על העדכון שלי. הוא חוזר אלי ממש מרוגש מההתנהגות שלי, כי הוא ידע שיש לי חובות ושאיני צריך כל שקל, אבל ביחד עם זה הוא אמר מה שאבא שלו אמר, שהם יקנו את הדירה בשני מיליונים מאה וחמישים. גם זה בהתחשבות בחובות שלי, ו... זהו! לא רוצה - לא קונה.

מה יהיה פה? אני במצב של פיקוח נפש, והכסף שיכולתי לקבל על הדירה אינו מגיע. בכל זאת לא הצטערתי. ידעתי שעשיתי את רצון השם. באותם ימים נפטר אחד מגדולי ישראל, ומהספד שנאמר עליו התרוממתי מאוד. הגעתי להרגשה מיוחדת, מין מתנה משמים של התעלות, והרגשתי שזה בזכות ההתנהלות הישרה שלי עם הדירה. הייתי בטוח שהקב"ה לא יקפח את שכרי.

אחרי כמה ימים ראיתי בכניסה לבניין מודעה: זוג מאנגליה מחפש דירה באזור.

התקשרתי למספר שהופיע שם, והזוג הופיע. תוך כדי שהם מסיירים בבית, דופק בדלת אדם ומציג עצמו כמתווך. זה הפתיע אותי. הודעתי לו שאיני משלם דמי תיווך ולא מוריד מחיר, אבל הוא לא נבהל. הוא אמר שהוא לוקח דמי תיווך רק מהקונים.

הזוג התלהב אבל ביקש הנחה, דבר שאיני עושה, כמובן. באותו יום הגיעו אנשים נוספים, ואז פתאום התקשר הראשון ושאל: "אולי בכל זאת..." אמרתי לו: "מתווך התלהב מהדירה הזאת והוא שולח לפה אנשים. כל הזמן נכנסים לי כאן לדירה, ויכול להיות שאני כבר מוכר אותה."

הוא נלחץ ואמר: "התקשרתי להגיד שאני מוכן להוסיף עוד חמישים אלף ולשלם שני מיליונים מאתיים."

"זה יפה", אמרתי לו, "אבל אני זקוק להפרש בשביל החובות." אחרי זמן הוא שוב התקשר ואמר: "אוסף עוד חמישים, ותמכור לי בשני מיליונים מאתיים וחמישים אלף."

כאן התרכך בי משהו. אמרתי לו: "אני רוצה למכור לך, אבל

מעשיהם של גדולים:

"תגיד לי, מה אתה עושה?"

כשדמעות בעיניו. מקורביו הקיפו אותו בדאגה: "למה הרב מוטרד? בתוך רגע אחד אנחנו מסדרים את העניין, מבהירים לפקיד עם מי הוא דיבר ודואגים לאישור כניסה מיידית!" נשא אליהם את עיניו והשיב: "אינכם מבינים. יש תזמורת, יש דגלים, ילדים עומדים ושרים... ופתאום בא מישהו ושואל אותך בארבע עיניים: עזוב את כל התזמורת ואת כל הדגלים. תגיד לי, מה אתה עשית? מה בפועל עשית בעולם? רק זה מה שאתה עושה? זה כל מה שהספקת? אני רואה כאן את כל הכבוד שנותנים לי - מטוס פרטי, מוליכים אותי, יש לי כניסה באח"מים, מכוניות ממתנות בכל מקום שאני מגיע, אבל הקב"ה יגיד לכולם: 'תישאלו לרגע בצד', וישב איתי בארבע עיניים לשאול שאלה אחת: 'תגיד לי, מה אתה עושה?' כל אחד יצטרך לעמוד מול השאלה הזו, כשהוא בארבע עיניים עם הקב"ה... יהודי צריך להכין לעצמו תשובה - אני עושה משהו? נעשיתי טוב יותר במשהו אחד? שיפרתי את עצמי ותיקנתי את מעשיי?...? (הפוחת - בניון היומי של דרשו)

בנסיעתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל לארצות הברית, הוא התקבל בכבוד מלכים. כל בתי הספר ותלמודי התורה יצאו לקראתו. הילדים נשאו דגלים ועמדו בשורות לפניו, וכל ציבור בני התורה בא לחזות בפני קודשו, לעמוד לכבודו ולשיר לו בליווי תזמורת אדירה. היה שם מעמד אדיר לכבודה של תורה. באחד ממעברי הגבול שהיה צריך לעבור, נשא אליו הפקיד את עיניו ושאל: "אדוני, מה אתה עושה?" רבינו השיב: "אני יושב ולומד." המשיר הפקיד: "מה אתה לומד?" "לומד תורה." "ומה תעשה במה שאתה לומד?" "סנט בו הפקיד, "הלא אתה כבר זקן!" "אני רק לומד, זה כל מה שאני עושה, רק לומד." "כל הזמן זה מה שאתה עושה? כמה שנים אתה כבר לומד?" "מקטנות!" זיק של רוגז חלף בעיני הפקיד והוא הרים את קולו: "אתה... אני לא אתן לך להיכנס לארץ! מה פתאום תיכנס לפה? אדם שכל חייו לומד ואפילו לא מלמד! מה יהיה איתך אם כל היום אתה רק לומד?" רבינו יצא מלפניו

חידות:

חידת הגיון:

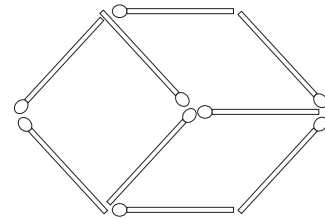
שמעון מצא שש שקיות עם כסף והתחיל לספור. בראשונה מצא 60 מטבעות בשניה 30 בשלישית 20 וברביעית 15. כשספר את השקית החמישית והשישית וראה כמה מטבעות היו שם - הבין שיש סדר מאוד מסוים בכמות המטבעות בשקיות. התוכלו לגלות כמה מטבעות היו בשקית החמישית וכמה בשישית?

פתרון לחידה מהעלון הקודם:

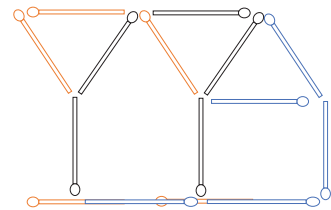
$$4+5=3^2$$

חידת גפרורים:

כיצד ניתן ע"י הזזת 3 גפרורים בלבד, לקבל 3 משולשים?

פתרון לגפרורים מהעלון הקודם:

כל החידות באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com

בדיחות:

אחמדניג'ד נכנס למגיד עתידות, ושאל אותה מתי הוא ימות.

המגיד מסתכל על כף ידו, ואומר: "הזמן המדויק לא ידוע לי, אבל ודאי תמות יום לפני החג של היהודים". אחמדניג'ד נלחץ, ושאל: "איזה חג?"
אומר לו המגיד עתידות: "חג חדש שלא כתוב אצלם בתורה".
"-איזה חג?"
"-ביום שתמות - יהיה להם חג"...

בחור מצית סיגריה באמצע הפגישה. שואלת הבחורה: "אתה תמיד מעשן?"
"לא", עונה הבחור, "רק כשמשעמם לי"...

לעולם אל תצחק על הבחירות של אשתך. אחד מהם זה אתה.

זקן שמעט נהיה חרש, קנה מכשיר שמיעה. שאל אותו הרופא: "מה המשפחה שלך אומרת על זה?"
השיב לו הזקן: "לא סיפרתי לאף אחד, ומאז שיניתי את הצוואה שלוש פעמים"...

לא מבין למה כולם אומרים שחם היום...

הידעת ש:

פתגם:

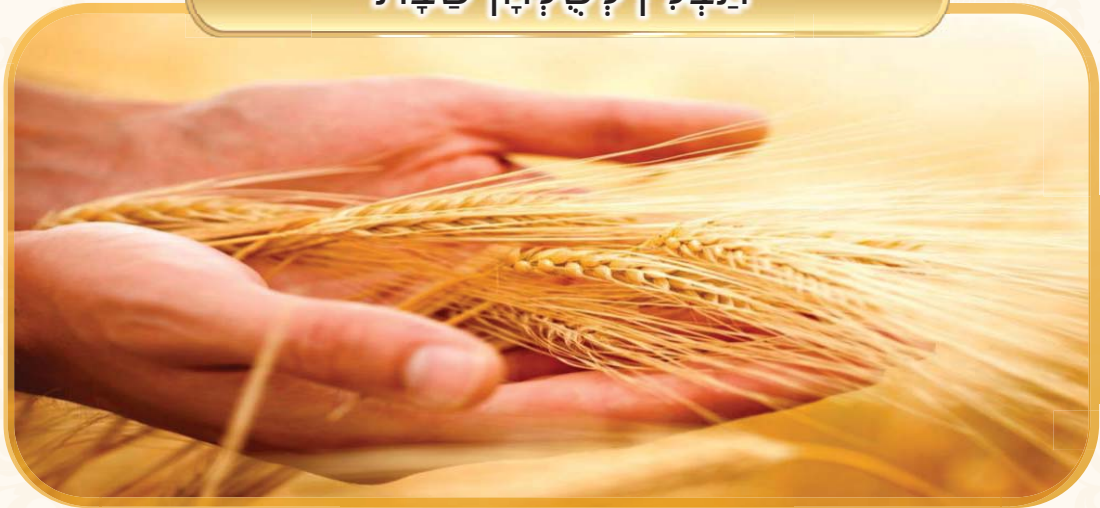

תְּבִלִּין לְשִׁלְחֵן שֶׁבֶת

העלון לעלוי נשמת: ככור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמר בת יעקב - **תנצב"ה.**

ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: משה בן מזל-טוב, פורטונוה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת החג:

7:02

יציאת החג:

8:15

הזמנים לפי אופק חיפה

עלון מספר: 253

חג שבועות

נקודה בפֶּרֶשָׁה

"כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שָׁנָה"

כְּשִׁיֵּצֵא שָׁם הַיְשִׁיבָה לַתְּהֵלָה, בְּקֶשׁ לְהִתְקַבֵּל אֵלֶיהָ. הַדִּיעוּוֹ הַרְבֵּי עַל תְּנַאי הַקְּבֵלָה: כָּאֵן אֵין הוֹלְכִים לִישׁוֹן, אֶלָּא לּוֹמְדִים בְּרִצְפּוֹת עַד כְּלוֹת הַכַּחוּת!

הַחֵלִיט: אִם כָּל הַתְּלִמִּידִים מְסַגְּלִים לְכֹף, אֶעֱמַד אִף אֲנִי בְּתַנְיָא זָה.

לְמַד בְּרִצְפּוֹת יוֹם, וְיוֹמִים, וְהַיְשִׁיבָה גּוֹעֲשֶׁת וְרוֹגְשֶׁת בְּפִלְפּוּלֵא דְאִוְרִיתָא יוֹסֵם וְלִיל. וְאֵלוֹ הוּא הַרְגִישׁ שְׂרָאֵשׁוּ כְּבַד עֲלֵיו, וְרָאִיתוֹ מִתְעַרְפֶּלֶת. שְׁמִירוֹת עֵינָיו נֶעְצְמוֹת, מוֹחוֹ אֵינוֹ קוֹלֵט. הַחֵלִיט: אֲתַגְבֵּר, וְיֵהִי מֵהָ!

נִתְכַּסְּוֹ כֻּלָּם לְפִלְפּוּלֵוֹ שֶׁל הַרְבֵּי. הַחֵלִיט מְקַשֵּׁים וּמְתַרְצִים, הַרוּחוֹת סִעְרוּ, וְהוּא אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְכִיב. עֲמַד אֶחָד וְהִקְשָׁה, וְהַרְבֵּי אָמַר: "בְּתוֹסְפוֹת בְּמִסְכַּת פְּלוֹנִית רְמוּזָה הַתְּשׁוּבָה."

הַגְּמָרוֹת מְצִיאוֹת בְּחֶדֶר הַסְּמוּךְ, הַתְּנַבֵּב לְגֶשֶׁת וּלְהִבִּיאַת אֵת הַסְּפָר. אִם בֵּין כֹּה אֵינוֹ קוֹלֵט, יִשְׁמַשׁ לְפָחוֹת תְּלִמִּידֵי חֻכָּמִים.

הַמְתִּיבוֹ לַסְּפָר, וְאֵינְנוּ. שֶׁלַח הַרְבֵּי תְּלִמִּיד לְרִאוֹת מַה אֲרַע, וּלְהִבִּיאַת אֵת הַגְּמָרָא. חֲזַר הַתְּלִמִּיד עִם הַגְּמָרָא, וְסִפֵּר שֶׁהַתְּלִמִּיד הַחֲדָשׁ שׁוֹכֵב שָׁם לְמַרְגְּלוֹת הַמְּטָה שֶׁלִּיד אַרוֹן הַסְּפָרִים, וְכַר לְמַרְאֲשׁוֹתָיו...

הַקְּפִיד הַרְבֵּי: "אֵלוֹ הָיָה קוֹרֵס וְנוֹפֵל, הָיָה זֶה אֲנִס שָׁנָה. אֶבֶל אִם הָיָה לוֹ כַּחַ לְמִשְׁךְ לְעֲצָמוֹ כִּר מִן הַמְּטָה, חֵיב הָיָה לְהַמְשִׁיךְ וְלִלְמַדוֹ!" כִּף נִכְשֵׁל בְּמַכְחַן הַקְּבֵלָה לַיְשִׁיבָה! כִּף לְמַדוֹ פַּעַם!

מַעֲשֶׂה בְּאֵדָם שֶׁהָיָה מְקַבֵּץ בְּכָל לַיִל שְׁבֻעוֹת עֲשָׂרָה תְּלִמִּידֵי חֻכָּמִים לְלַמַּד בְּבִיתוֹ עַד אֹרֶן הַבְּקָר, וְהָיָה עוֹרֵךְ לָהֶם סְעוּדָה בְּיַד רַחֲבָה.

פַּעַם אַחַת לֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף לְסְעוּדָה. נִתְּנָה לוֹ אֲשֶׁתוֹ תְּכַשִּׁיט זָהָב, שֶׁמִּכְרָנוּ וְעָשָׂה הַסְּעוּדָה. מְכָרוּ - וְהִנֵּה הִגְאוּן רַבִּי חֵי טִיב לְקַרְאָתוֹ, וַיֹּאמֶר לוֹ: "תֵּן לִי הַסְּעוֹת שֶׁבִּיָּדְךָ לְדַבֵּר מִצְוָה!"

חִירוֹ פְּנִי - וְנִתֵּן.

בְּלִיל שְׁבֻעוֹת נוֹהֲגִים לְהִיּוֹת נְעוּרִים כָּל הַלַּיְלָה, לּוֹמַר תְּקוּן לִיל שְׁבֻעוֹת וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה. כִּי "מַעוֹט שָׁנָה" מְקַנְיָנֵי הַתּוֹרָה הוּא. וַיְדוּעִים דְּבָרֵי חֲזו"ל, שֶׁכָּל אוֹתוֹן י"ד שָׁנָה שֶׁהִסְתַּתֵּר יַעֲקֹב אֲבִינוֹ וְעָסַק בַּתּוֹרָה בִּישִׁיבָתוֹ שֶׁל עֵבֶר, לֹא שָׁכַח לִישׁוֹן אֶלָּא מִתְנַמְנֵם הָיָה עַל סְפָרוֹ וְשָׁב לְשִׁקְדַּעַל תְּלִמּוּדוֹ.

וְאָמְרוּ חֻכָּמִים: כְּנֹר הָיָה תְּלֵוֹ לְמַעֲלָה מִמְּטוֹתוֹ שֶׁל דָּוִד. כִּיֵּן שֶׁהִגִּיעַ חֲצוֹת לַיְלָה, רוּחַ צְפוֹנִית מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ וּמְנַגֵּן מֵאֵלָיו. מִיָּד הָיָה עוֹמֵד דָּוִד, וְכָל הַתְּלִמִּידִים שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וְהָיוּ יְגַעִים וּמְנַדְּדִים שָׁנָה מַעֲיִנֵיהֶם וְהוֹגִים בַּתּוֹרָה עַד עֲמוּד הַשַּׁחַר, שֶׁנֶּאֱמַר "עוֹרָה כְּבוֹדִי" מִפְּנֵי עֲבוּדַת יוֹצְרִי!

וְסִפֵּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מִיָּמַי לֹא קִדְמֵנִי אָדָם לְבֵית הַמְּדַרְשׁ, וְלֹא הִנְחִיתִי שָׁם אָדָם וְיָצָאתִי. פַּעַם הִשְׁכַּמְתִּי וּמִצָּאתִי אֵת הַזְּבָלִים וְהַתְּבָנִים - עוֹבְדֵי הַנִּקְיוֹן שֶׁהִשְׁכִּימוּ וְכָבֵר עֲסָקוֹ בְּמִלְאֶת הוֹצָאת הַזְּבָל לְשִׁדוֹת. אֲמַרְתִּי לְעַצְמִי: כְּתוּב "אִם תִּבְקַשְׁנָה כֶּסֶף, וְכַפְטוּמוֹנִים תַּחֲפֹשְׁנָה, אִז תִּבְיִן יְרָאת ה'" (מְשֵׁל ב. ד.). וְאִנּוּ, לֹא נִהְיָה אֶפְלוֹ כְּפוֹעֵלֵי הַנִּקְיוֹן? מֵאוֹתוֹ יוֹם הִשְׁכַּמְתִּי יוֹתֵר...

בְּרַם, וַדָּאִי שְׁיֵשׁ לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַבְּרִיאוֹת. וְכָבֵר אֲמַר מֶרְן הַחֲזוֹן אִישׁ "צ"ל: הִגְאוּן מְיֻלְנָא צ"ל יִשׁוּן שְׁעֵתִים בִּימְמָה.

וְכַמְּהָ, אִם כֵּן, יִשְׁנוּ רַבִּינָא וְרַב אִשִּׁי? וְעֵנָה: יִתְכֵן וְיִשְׁנוּ שְׁמוֹנָה שְׁעוֹת... שְׁמִירַת הַטֶּבַע וְהַבְּרִיאוֹת מִצְוָה הִיא כְּכָל מִצְוֹתֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה, אֶבֶל מַעֲבָר לָהֶם, "שָׁנָה לְרַשְׁעִים הַנָּאָה לָהֶם וְהַנָּאָה לְעוֹלָם, וְצַדִּיקִים רַע לָהֶם, וְרַע לְעוֹלָם" (סְנֵהֲדָרִין ע"א) - וְהוֹלֵךְ בְּטַל כִּיֵּשֶׁן הוּא, גַּם בְּלִיל חַג הַשְּׁבֻעוֹת... (מ"ב תְּקַפָּה, ט)

הַרְבַּ מְבָרָאֵי, הִגְאוּן בַּעַל "יַד הַמַּאִיר" צ"ל, כְּתִב בְּהַקְדַּמַּת סְפָרוֹ כִּיצַד סִלַּק מִישִׁיבָתוֹ שֶׁל הִגְאוּן הַקְדוּשׁ הַרְבֵּי רַבִּי שְׁמַעֲלָקָא מְנִיקְלִשְׁבוּרְג צ"ל...

לא הרחיק לכת, ונקרי אחד פנה אליו ובקשו שיקנה מסוג סחורה הפנמת ברוחותו כאבן שאין לה הפכין: קלי סעודה בסגנון עתיק. מוכן הוא לתתם כמעט בחנם, ובהקפה. הסכים האיש, ולקח דגמה מהם אל השוק.

מצאו משרת המלך, ואמר: "מהיכן לך כלים אלו? הרי זו דגמת כלי המלך, והוא צנוה להשלים את הסדרה ולקנות דגמתה בכל מחיר!"

ענה: "כך נקב מחירה, ויש לי מבקר גדול מסנה!"

הסכים המשרת למחיר המפלפל, והאיש שלם לסוחר הנקרי את המחיר האפסי שדרש, והרווח תוך שעה קפל כפלים. הוצאו הכלים לבית המלך ששמח עליהם מאד וצוה לשלח למזכרם מתנות רבות כי המלך מלבד מחירם, והוא חגג את חג השבועות בשמחה ובטוב לבב מרב כל.

פגש בו הגאון הקדוש רבי חי טייב, ואמר לו: "ובכן, אמר, כלום לא הרחת קפל כפלים בכסף אשר נתת לי הבקר...?!"

וישפתא על המופת, ועל רוח הקדש שנוססה ברכ. (מסין המועד)

ספור לשבת

כח הצדקה חלק א'

ראשית, אני חייב הסבר לקוראים הנכבדים. עבודתי מחייבת אותי להשתמש כל הזמן ברכבי הפרטי, ואם כל נהג חולה-הגה יודע כי בלי האוטו הוא ממש כמו בלי רגליים, להבדיל, רח"ל.

אצלי המצב חריף עוד פי כמה וכמה. אני גר בבית שמש ומתנייד בכל בוקר לביתר, ומביתר אני ממחר לירושלים, ואחרי הצהרים אני חייב להיות בפתח תקוה לשעתיים, ובערב אני לומד עם החברותא הקבועה בבני ברק את הדף היומי... בקיצור, אצלי אין מצב להיות בלי האוטו אפילו שעה אחת. האוטו הוא לא רק כמו הרגליים אצלי, אלא כלי העבודה שבלעדיו אני לא יכול אפילו לדמיין איך החיים שלי יראו.

נכנסתי לרכב במצב רוח מעולה, לאחר שהבאתי את הבן לחיידר ואת הבנות הקטנות לגן, התפללתי שחריית בשטיבל הקבוע שלי, ענית את ה'ברכו' האחרון, ולמרות שיודעי דבר טוענים כי 'עלינו לשבח' היא לא תפילת הדרך, מצאתי את עצמי מתניע את האוטו כאשר שפתי ממלמלות את הפסוק 'והיה ה' למלך על כל הארץ'. מה אני יכול לעשות, מיהרתי. על השולחן במשרד חיכה לי ים של עבודה.

הספקתי לנסוע בדיוק שני רחובות, כאשר מונית הגיעה מאחורי. עד היום אינני יודע מה בדיוק קרה שם באותו בוקר. הייתי צריך לעשות פרסה ונהג המונית לא הבחין, או שהוא מיהר, עד היום הענין נתון לויכוח. מכל מקום, אני 'שברתי שמאלה' והמונית פתאום נתקעה בי במלוא העוצמה.

ברוך ה', אפילו לא נשרטתי. רק הייתי קצת בהלם. האוטו? זה כבר סיפור שונה לגמרי, הוא קיבל מכה הגונה שקימטה את צד המכונית בצורה מכוערת. ההלם שלי העמיק כשגיליתי כי המונית לעומתי נמצאת במצב הרבה יותר גרוע ונראית כמו אקורדיון. גם נהג המונית יצא בחסדי שמים ללא פגע, אבל הוא השתולל מזעם וטען כי אני אשם.

שוטר הגיע למקום עם ניידת וסירנה עוד בטרם הספקתי לומר 'פוליס', גילה עיונות כלפי וסימפטיה גלויה לעבר נהג

המונית.

"בודאי שאתה אשם" אמר בפסקנות, ולפני שקלטתי מהיכן זה נוחת עלי הכריז "אני עושה לך שלילת רשיון!".

"מה?! חשבתי שלא שמעתי טוב. השוטר חזר על דבריו באיטיות ומתוך שמחה לאיד. רשם לי דו"ח מפורט עם כמה העתקים, והודיע לי חגיגית כי רישיוני יישלל לתקופה בת שלושה חודשים. למראה יבבותיי והיאוש הנורא שהחל לשאוג מגרוני, התרכך נציג החוק והסכים לתת לי ארכה בת תשעה חודשים עד למימוש השלילה. "אבל לא יעזור לך כלום. בעוד תשעה חודשים רישיוןך יישלל, אתה חייב ללמוד על בשרך את הלקח".

קהל קטן התאסף סביבנו. הרבה מן הצופים טענו כי השוטר היה חד צדדי וגילה נטייה ברורה ובלתי מוסכרת לנהג המונית. מה גם שחלק מהם ראו בבירור שאני כן נתתי איתות עם הווינקר לפני שהתחלתי את סיבוב הפרסה, ולא כפי שטענו נהג המונית והשוטר.

חזרתי הביתה ושכחתי מהענין. תשעה חודשים? ילד שלם, בריה חדשה בעולמו של הקב"ה יכולה להיוולד בתשעה חודשים. אבל המחשב במטה המשטרה לא שכח... בהגיע היום מגיעה אל ביתי מעטפה ועליה מוטבע סמל לא מרנין במיוחד, במכתב המצורף למעטפה אני מוזהר כי עלי להתייצב בתחנת המשטרה בבית שמש עד ליום זה וזה ולהפקיד שם את רישיוני.

עם המשטרה לא מתחילים. גם לא חלמתי להגיש ערעור כאשר נגדי עומדות עדויות של שני עדים. על פי שנים עדים יקום דבר... הפקדתי את הרישיון בידי שוטר פלוני בתחנת המשטרה, ויצאתי לדרכי ברגל.

"להתראות בעוד שלושה חודשים", לחשתי לכרטיס הפלסטיק עליו מוטבעת תמונתי הצבעונית. לא העליתי לראע אחד במחשבתי כי לא כך בדיוק יתנהלו הדברים.

לא אומר שחיי הפכו לגיהנום. לא צריך להגזים. אבל החיים שלי בהחלט הפכו לסיוט אחד גדול. פתאום למדתי לדעת כמה קשה לנסוע בתחבורה ציבורית. התחלתי להכיר מחדש את כל המדרכות השכוחות בבית שמש וירושלים. עצרתי מונית בלי

מה כבר יכול להיות. עוד נסיעה אחת קטנה וזהו. נסענו מהר, המטוס בנמל התעופה מחכה.

"נהג ההונדה עצור בצד". הרמקול הזה מתכוון אלי? עיגולים שחורים צפו מול עיני יודי החלו רוקדות על ההגה ריקודי הורה סוערים. כן, המכונית הקטנה עם לוחיות הרישוי האדומות והכוכב הכחול שיש "מ" במרכזו, בהחלט משדרת אלי, עם רמקול לא ידידותי. פני החווירו כפניו של נפטר, בר מינן. מה פתאום הוא החליט להתביית עלי, כתוב על המצח שלי שאני נוסע בשלילה?

בקושי הצלחתי להחנות את האוטו בצד. השוטר יורד לו בניחותא וניגש אלי. "רישיונות בבקשה!"
"מה עשיתי?" ניסיתי להיתמם.

"רישיונות בבקשה!" חוזר השוטר על דבריו כמו דיסק מקולקל. נתתי לו את רישיונות האוטו והראיתי לו את הביטוחים. הכל היה דווקא בסדר גמור. האוטו עבר טסט בזמן והוא מוחזק בידי כחוק.

רק פרט אחד קטן היה חסר.

"ואיפה הרישיון שלך, אדוני הנהג?"

אני חושב שכוס חלב היתה פחות לבנה מהפנים שלי. כך הרגשתי באותו רגע. "אין לי", מלמלתי. "אני בשלילה".

המשך בעז"ה בשבוע הבא...

חשבון והלכתי המון ברגל, ונרשמו לי איחורים בכל מקום. התרגלתי. לכל דבר מתרגלים. השאלה היא רק כמה זמן זה לוקח.

ואז צצה הנסיעה לבלגיה.

שכחתי לציין כי אני יליד בלגיה, ומפעם לפעם אני חייב לנסוע למולדתי הישנה לכל מיני סידורים ומטלות. והעיקר, ביקור בבית ההורים שיחיו והזדמנות לקיים מצות כיבוד אב ואם מדאורייתא. הפעם, בניגוד לרוב נסיעותיי כאשר אני מגיח לבלגיה לשבוע בגפי, החלטנו אני וזוגתי שתחיה לנסוע בהרכב מלא, עם כל המשפחה. בעיקר מפני שהדבר היה בחודש אב, כולם בחופש וזו הזדמנות טובה לשלב בצרכים הפרטיים שלי גם ביקור משפחתי, ולשמח את ההורים שיראו את נכדיהם האהובים.

דיברתי עם יואב, חברי הטוב המתגורר בביתר, וסיכמנו שכיון והאוטו שלי בין כה וכה מושבת, ניסע ביחד עם ההונדה שלי לנמל התעופה ואח"כ הוא יחזיק ברכבי למשך חודש. זה נהנה וזה לא חסר. הכל היה מחושבן, רק בעיה אחת קטנה לא לקחנו בחשבון. במקום שהוא ינהג בדרך לנמל התעופה, אני ישבתי ליד ההגה. אני מודה ומתוודה שזו היתה פזיזות וחוסר מחשבה מספקת. אבל אלו הן העובדות היבשות. נסעתי עם המשפחה מבית שמש לביתר, שם עלה יואב לרכב, ומביתר נסענו הישר לנמל התעופה. כיון שאני כבר ישבתי ליד ההגה, המשכתי לשבת שם, ויואב ליד.

מעשיהם של גדולים:

זמני ונצחי

שח פעם המגיד רבי ראובן קרלינשטיין צ"ל:

אדם שמקבל לרשותו זונם אדמה צריך לעבדאותו. אם לא יחרוש ויזרע, מה יקצור? לא עבדת? אין לך! זה לא עונש, זו פשוט המציאות.

הייתה תקופה שנאלצתי לטוס פעמים רבות לארצות הברית. זו טיסה ממושכת ולא קלה. במטוס יש שתי קומות. אני כמובן הייתי בקומה הראשונה, במחלקה הרגילה של "האנשים הפשוטים"... עליתי לקומה השנייה, למחלקה הראשונה, לראות מה קורה שם... אין מה לומר, היה שם נוח ונעים יותר.

כשחזרתי למקומי פניתי לאחד הנוסעים שישב לידי, יהודי אמיד ובעל אמצעים, ושאלתי אותו:

"מילא אני, אינני יכול לאפשר לעצמי, אבל אתה? מה אתה

עושה כאן? מדוע לא תשלם קצת יותר ותיסע בתנאים נוחים יותר?" השיב לי אותו יהודי: "אילו היו נותנים לי שבועיים בחוף מיאמי זה היה שווה, אבל לשלם עוד כמה מאות דולרים בשביל טיסה של כמה שעות? חבל להשקיע בזה!"

אמרתי לו: "דע לך, שגם נופש של שבועיים במיאמי זה כלום; כל שבעים השנים כאן הן כחלום יעוף, 'כִּי גַז חִישׁ וְנִעְפָּה' (תהילים צ, י). צריך להתכונן ולהשקיע בדבר האמיתי, הנצחי! כל השאר הוא כמו טיסה לאמריקה."

רבי חיים מוואלוז'ין אמר: טעות בידם של אלה החושבים כי "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", יהיה מה שיהיה. לא זו הכוונה! אומנם לכל אחד יש "חלק", אבל צריך לעבד אותו, לבנות אותו. מי שרוצה לבנות את העולם הבא – כאן בעולם הזה. ומי שלא טרח בערב שבת, מה יאכל בשבת? (הפוח - דרשו)

בדיחות:

רב אחד בארצות הברית ראה ליד בית הכנסת חמור מת מושלך על המדרכה.
הוא מתקשר לדווח לעיריה, ועונה לו פקיד אנטישמי: "חשבתי שאתם אחראים לקבור את בני קהלתכם". השיב לו הרב מיניה וביה: "נכון, אבל אנחנו נוהגים לידע קודם את בני המשפחה..."

דיווח ראשוני: נעצר קמצן בראש העין על סניף של "כמעט חינם", כשהוא מנסה להסיר את ה"כמעט"...

אני אשמח מאוד לזכות בלוטו, כדי לדעת כמה קרובי משפחה יש לי...

מה הפרוש:

- דילגו על תורה במרפאה - קופ"ח.
- תאומים זהים - היינו אח.
- ספונג'ה - פעילות שוטפת.
- רובוט חשמלי - הולך עם הזרם.
- רשת - אסיפת חורים.
- כותרת - ראש הנקרא.
- ממטרה - השקאה לטווח ארוך.
- שעון מעורר - קום קום חשמלי.
- ברכת הרעל - ברכה אחרונה.

חידות:

חידת הגיון:

חשבו כמה שווה המשולש!

$$\begin{aligned} \bigcirc + \bigcirc &= 10 \\ \bigcirc \times \square + \square &= 12 \\ \bigcirc \times \square - \triangle \times \bigcirc &= \bigcirc \\ \triangle &= ? \end{aligned}$$

פתרון לחידה מהעלון הקודם:

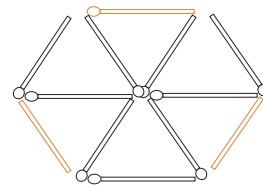
10, ו-12.

חידת גפרורים:

כיצד ע"י הזזת גפרור אחד, ניתן להפוך את התוצאה לנכונה?

$$0-5=1$$

פתרון לגפרורים מהעלון הקודם:

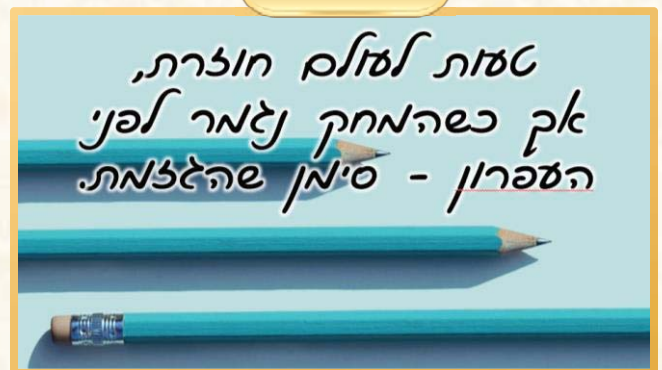

כל החידות באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com

הידעת ש:

פתגם:

בימי שפוט השופטים

ויהי בימי שפוט השופטים (רות א)
אוי לו לדור ששופטיו צריכים להישפט (מד"ר רות)

הרב רבי יאיר וינשטוק שליט"א.

פרק ראשון

כצאן ללא רועה

העיר בומברג שבארץ אשכנז, הייתה כאלמנה. רבה הגאון שישב על כסא הרבנות שנים רבות, רבי יצחק הלוי, נפטר לאחר מחלה קצרה, והותיר את קהילתו כצאן אשר אין להם רועה.

קהילה חשובה וגדולה כקהילת בומברג אינה יכולה להישאר ללא רב גדול. ראשי הקהילה שלחו את רבי פסח ברלינר ורבי דוד הירש, שני תלמידי חכמים חריפים ובקיאים, שלא היו כמותם בכל העיר ואולי גם בערים אחרות, לשוט בארץ ולתור להם רב חדש שכתר הרבנות בקהילה החשובה של בומברג יהלום אותו.

שני השליחים נסעו מעיר לעיר, תרו ובקשו אחר רב חשוב, גדול בתורה ובמעשים, ולא מצאו. לא מפני שלא היה בארצות גרמניה רב חשוב וגדול. קהילות הקודש דאשכנז לא היו ריקות מתורה באותו הזמן. הישיבות ובתי המדרשות היו מלאים תלמידים. כל עיר גדולה החזיקה ישיבה על חשבונה, ולא פסק קול תורה מישראל בכל ארצות אשכנז ואפילו בערים הנדחות. אמנם נמצאו הרבה רבנים שרצו והשתוקקו לשבת על כסא הרבנות בעיר בומברג, אלא שקהילות אשכנז נהגו סלסול בעצמן, ולא רצו למסור את שררת הרבנות לכל אדם. גם קהילת בומברג כך. השליחים ראו רבנים מכובדים בכל אתר ואתר, שוחחו עמם והתרשמו מהם. אולם לא מצאו מועמד הראוי לפי דעתם לכתר הרבנות של בומברג. לעומת זאת, כשגילו באי אלו קהילות אדם גדול ונכבד הראוי לאיצטלת הרבנות ונפשם חמדה אותו, התברר כי הוא אינו רוצה לעקור דירתו מקהילתו שהיה מבוסס ומבונה בה בכל טוב, וללכת לעיר חדשה שבה עדיין אינו מכיר איש והרי הוא בה כגר תושב.

עברו הימים והשבועות, והשליחים מכתתים רגליהם ומהלכים בין קהילות וערים, ועדיין לא מצאו את שבקשה נפשם. מאשכנז עברו למדינת פולין וגם בה לא מצאו מרגוע. מי שמצא חן בעיניהם לא רצה לבוא לקהילתם, ולהפך.

עד שבאו לעיר קרעמניץ.

פרק שני

כהגה ביד המלח

עייפים ומיוגעים נכנסו רבי פסח ברלינר ורבי דוד הירש בשערי קרעמניץ. רוחם הייתה נפולה וכוחם לא עמד להם עוד, אחר שיטוטים וחפושים המתמשכים כבר על פני ארבעה ירחים תמימים. החלו מחפשים בעל אכסניה, לתת מרגוע לגופם היגע. ובשעה שהלכו ברחוב, עברו מתחת לחלונות של בית מדרש.

החלונות היו פתוחים. מתוך בית המדרש בקע קולו של אדם המרצה פשט בגמרא בשפה קולחת ומלוטשת.

כדבורים הנמשכות אל הצוף נמשכו שני השליחים ונשאבו אל בית המדרש. עייפותם ורעבונם פגו בשומעם קולה של תורה מהדהד ברמה. נכנסו בשקט והתיישבו בקרן זוית. מתבוננים מהצד במראה:

בכותל מערב של בית המדרש, ישבו כעשרים נערים שקלסתר פניהם המעודן וחוט של חסד שנמשך עליו, העידו בהם על לימוד תורה בהתמדה. הם היו מרוכזים כליל באדם בעל צורה שעמד בראש השולחן ועיין בספר גדול שהיה פתוח לפניו. בית המדרש כולו היה שקט ברגע זה עד כי יכלו שני השליחים לשמוע את רחש הנשימות של הנערים. ברגע הבא החל מגיד השיעור לדבר בקול שקט שהלך וגבה, ככל שנגרף במימיה הסוערים של הסוגיה הסבוכה שבפירוקה היה עסוק כעת. שוב עצר האיש ועצם את עיניו ומצחו התמלא בקמטים כגלי ים. פתאום הופרעה הדממה כשאחד הנערים שאל קושיה בהיסוס קל. אחד מחבריו נחלץ מיד לעזרתו של מגיד השיעור, וענה על אתר תירוץ בנימה מתנצחת. לא הספיק זה לסיים דבריו, עד שבחור שלישי קם עליו לקפח את שוקיו ברתחה דאורייתא. הדממה נהפכה לסערה; סערה של תורה שניתנה בקולות וברקים. כך התנגחו ביניהם תלמידי חכמים, צורבים עולי ימים בקולות וברקים. עיניהם ברקו בחדוותא דשמעתתא, וניכר היה כי אין להם בעולמם מאומה, מלבד הרצון הבוער לירד לעומקה של סוגיה ואמיתה.

מגיד השיעור, לא נתיירא כלל מכל אותו מבול של צעקות וצווחות שהופנה אליו. הוא הקשיב לדברי הבחורים, שקל אותם בעיני שכלו וענה לכל בחור ובחור בשקט ובטוב טעם. כיורד-ים ותיק ומומחה נחלץ מתוך הסערה ומימי ים התלמוד שוב שקטו ורגעו. הסוגיה הצהירה והבהיקה כשמש בצהרים. הפשט ברור היה ואיתן כמו ניצוק מברזל. כל הקושיות והתירוצים היו ללבנים שהוקמו ביד אמן נדבך אחר נדבך לבניין מבוצר שלא במהרה ימוט.

ר' פסח ברלינר ור' דוד הירש שמעו ולא האמינו למשמע אוזניהם. שניהם חריפים ובקיאים היו כאמור, והכירו היטב את הסוגיה הנידונה. ידעו עד כמה קשה היא להבנה, וכיצד חייב כל מגיד שיעור לעמול עד שיצליח להסבירה לפני בחורים צעירים וחסרי בקיאות. מגיד שיעור זה צלח כספן מנוסה את מימיו הרוגשים של הים הסוער בבטחה ובנחת, כאילו לא היה שום קושי מיוחד. נראה היה בעיניהם אותה שעה כאדריכל רב אמן שלמד לפני ולפנים את תכנית הבניין על מבואותיו ומבוכיו, לפני שהרצה אותו לפני תלמידיו. למדן מופלג המכיר ויודע את התורה כנתינתה, מן היסודות העמוקים עד לגבהי גבהים.

מתוך שמחה של תורה החלו שניהם להתערב במהלך השיעור. השתעשעו עם הבחורים ורבים בדברי תורה, כשהם עצמם מגלים שבע ידות בחריפות ובקיאיות עצומה.

אולם, לא שני למדנים שגיבים כמו ר' פסח ברלינר ור' דוד הירש ישפטו את רבה המיועד של קהילה קדושה בומברג על פי שיעור אחד. שכרו להם חדר באכסניה ויום יום היו נכנסים לבית המדרש, ומשיחים עם האיש בדברי תורה. כבדרך אגב תהו על קנקנו בשאר עניינים. בדקו האם כוחו גדול גם בהלכה או שמא רק בפלפול. נוכחו לראות שבקי הוא בכל ד' חלקי שולחן ערוך, וגם בשולחן ערוך החמישי. פיקח ומחוכם הוא ומתמצא בכל הוויות העולם. אי אפשר לרמותו. הליכותיו מתונות ומדודות וכל מראהו אומר כבוד.

לאחר שעמדו על טיבו ובחנהו יפה יפה ארבעה שבועות תמימים. נדברו שני השליחים ביניהם והחליטו כי איש זה, הגאון רבי מרדכי אורבך שמו, ראוי והגון לשבת על כיסא הרבנות של העיר בומברג.

הפעם, הקדימו השנים רפואה למכה. עוד בטרם החלו לבחון בחינות מקיפות ומעמיקות, שוחחו עמו שיחה של דרך אגב, וממנה הבינו כי אם יוצע לו לכהן על כיסא הרבנות בקהילה גדולה, לא ידחה את ההצעה על הסף.

הגיעה עת פירעון השטר.

באחד הערבים, בשעה שסיים רבי מרדכי לסעוד את לבו. הופיעו במעונו שני השליחים והניחו לפתחו הצעה שקשה לסרב לה.

כבר אמרנו לעיל שרבי מרדכי פיקח מופלג היה, לפיכך לא הופתע כלל וכלל מן ההצעה. בעוד הם בוחנים אותו, בחן הוא אותם. הבין מהם כי קהילתם, בומברג, מחפשת רב לאחר שהרב הקודם גווה וימות, וכי כל השיחות והפולפולים מטרם אחת: לבדוק ולעמוד על קנקנו. בינתיים הספיק הוא לשקול את העניין מכל צדדיו, ולאחר שנמלך בזוגתו הרבנית ושאל את פיה, הגיע לכלל דעה כי אם יוצע לו התפקיד, לא יסרב לו.

עתה באו הדברים לכלל מעשה. שני השליחים אמרו את שלהם. רבי מרדכי ענה תשובה לא מחייבת מפני הנימוס. שלא יראה כלהוט יתר על המידה. ולאחר שעברו כמה ימים, הודיע להם את תשובתו ואמר "הן".

ברק של שמחה אושר הציף את עיניהם של שני אריות התורה. מיוגעים היו מן החיפושים, וחששו שמא אם יסרב יעברו עוד חודשים הרבה על קהילתם שתהא כאלמנה ללא רב הגון.

מיד פנו והלכו לאכסניה, ובשובם הביאו אתם כתב רבנות שהיה מוכן בידם מראש, נתנו בידו את הכתב וברכו אותו בברכת "מזל טוב". אשריך קהילת בומברג כי רב גדול כזה יפאר את כותל מזרחך.

פרק שלישי

שנים אוחזין בטלית

כל עוד היו הדברים רק בגדר אפשרות, לא התכוננו רבי מרדכי ובני משפחתו לעזוב את קרעמניץ. כעת הפכו הדברים למעשיים. רבי מרדכי ביקש שהות משני השליחים להכין עצמו כדבעי לעזוב את עיר מגוריו ולעבור דירה לבומברג.

קשה מכל קושי היה עליו להיפרד מתלמידיו החביבים, ששמעו מפיו תורת אלוקים חיים בכל יום ויום. לשמחתו הרבה, רוב תלמידיו מוכנים היו לצאת לגלות בעקבות רבם, ובהסכמת הוריהם, הודיעוהו חגיגית כי לאחר שישתקע בבומברג, יבואו אף הם בעקבותיו.

שבועיים ימים של הכנה רבתי עברו. הרב מוכן ומזומן היה. כל חפציו נחו בעגלה, צרורים וקשורים. הגיע היום המיוחל. ידידיו ומכריו וקרובי משפחתו נפרדו ממנו ברחובה של עיר, מי בחיוך של 'שמח בשמחתו' ומי בבכי של פרידה וגעגועים. הרב ושני השליחים ישבו בעגלה. העגלון הצליף בשוטו וזו יצאה לדרכה ופנתה ללכת בבומברג.

כמה שבועות עברו עליהם כחלום יעוף וכיום טוב ארוך של שמחת תורה. ר' פסח ור' דוד לא ראו ממעיין תורתו וקדושתו של רבם המיועד. כל יום שעבר חשף לפנייהם עוד טפח מגדולתו וקדושתו, וזוית חדשה מאישיותו רבת הגוונים. שמחתם הרקיעה שחקים ואילו לא התביישו, יוצאים היו מן העגלה ומרקדים בשדה הפתוח. מחוללים בכל עוז ומודים לאלוקי ישראל שהנחה אותם בדרך אמת למצוא רב כה גדול. מיום ליום נתגלה להם כי כל מה שהכירו בו מקודם, היה רק כטיפה מן הים.

וכך נסעו ונסעו, עד שהגיעו לאחד הכפרים הסמוכים לבומברג. כאן פנו השלוחים ואמרו לרב:

"כבוד תורתו יואיל נא לרדת ולהתאכסן פה, אצל יהודי הגון ובר אוריין. ישב בכבוד וינוח מעט ובינתים אנחנו נלך העירה. נבוא ונבשר את הבשורה הטובה לפרנסי הקהילה, שרבה החדש של בומברג הגיע והוא חונה פה בתחומי העיר. כל העדה כולה: הדיינים; ראשי הקהל; הפרנסים; וכל הקהל הקדוש יצאו לקראתו לקבל את פניו".

"כמה היא הדרך מכאן עד בומברג?" שאל הרב.

ר' פסח ברלינר הצביע לעבר קצה האופק. "אם רבינו טוב-רואי, יוכל לראות את המגדל הלבן הגבוה, שם יושבים תדיר הצופים המשגיחים על עירנו למקרה של שריפה חלילה. מכאן נמצא אתה למד כי בומברג קרובה לכאן מעט יותר מתחום שבת. יפוש מעט, ובעוד כמה שעות נבוא לקחתו עמנו בשמחה ובשירים בתוף ובכינור. הבו כבוד לתורה".

סבר הרב וקבל. נכנס אל האכסניה לחלץ עצמותיו, ואילו השליחים נסעו העירה על מנת לשוב ולקחתו עמם כעבור שעות אחדות.

ישב הרב בחדרו במתח של ציפייה וכל רגע דומה עליו כשעה. הרגעים זחלו בעצלתיים. עיין קלות בספר ועבר שוב על דפי הדרשה הגדולה שהכין לשאת במסיבת התמנותו לרב העיר. עברה שעה, עברו שעתיים. בעל האכסניה נכנס לחדרו להמתיק עליו את קושי הציפייה הדרוכה. שוחח עמו שעה קלה על הא ועל דא להפיג את מתחיו. אדהכי והכי העריב היום. חמה עמדה לשקוע, ועדיין לא נראה אפילו סימן קל לכל אותו המון חוגג, האמור להגיע לכאן לקבל את פניו של הרב החדש. קם והתפלל מנחה, שוב עיין מעט בספר ולאחר שנצנצו הכוכבים הרקיע ועבר ירד, התפלל גם תפילת ערבית.

לתימהונו הגדול עברו עוד שעה ושעתיים, ועדיין איש לא בא לקבל את פניו. בעל האכסניה, נבוך גם הוא, הכניס לחדרו טס ועליו מיטב המטעמים לארוחת ערב. ברם, הרב טעם רק טעימה קלה בכדי להפיג יובש פיו. מפאת הציפייה הגדולה והחרדה שתקפה אותו, לא היה מסוגל לאכול.

הלילה עבר גם הוא, החמה זרחה ועדיין אין קול ואין עונה. הרב השכים קום ממיטתו והתפלל שחרית, כולו אחוז תימהון מה קרה לבני בומברג שכך נוהגים בו.

כשסיים להתפלל וחלץ טליתו ותפיליו, נשמעה נקישה קלה על דלת חדרו. פנה לפתוח וראה שני אנשים לא מוכרים עומדים בפתח. הציגו עצמם כפרנסי קהילת בומברג. דין תורה יש להם ובאו להציע לפניו את טענותיהם. כאשר יגזור אומר, כן יקום.

פליאתו לא נסתרה מעיניהם החודרות של הפרנסים. לקבלת פנים מסוג כזה, לא התכונן כלל. אך הוא לא עמד על כוונתם האמיתית.

ישב עמם אל השולחן ואחד מהם פתח ואמר:

"רבינו, יודעים אנחנו שכבודו תמה מדוע מתמהמהת קבלת הפנים עד בוש. אלף אלפי סליחות עלינו לבקש ממעלתו על התנהגותנו, ועל כך שרק כעת אנחנו באים להציע את הדברים שישמע, אך טוב מאוחר מלא כלום, וכעת התעוררה אצלנו נחיצות גדולה בפסק הלכה ברור".

סקרנותו של רבי מרדכי התעוררה עוד יותר, ולבו כמעט כרע תחתיו מגודל ההתרגשות. הבין כי משהו נשתבש ולא ידע מה.

"ספרו את הדברים ואשמע" אמר בשקט.

הפרנס השני ששתק מקודם, נטל את מושכות השיחה לידי ו החל מדבר בשטף ובלי היסוסים.

"כידוע לכבודו, קראנו לו על מנת שימלא את מקומו של רבינו הקודם, הגאון רבי יצחק הלוי ששבק חיים לכל חי. כבודו אולי הבין, שהרב לא הניח בן ראוי למלא מקום אביו, ואולם לא כן הוא. ידע נא כי בן יחיד הניח רבינו במותו, בן גדול בתורה, גאון וצדיק כמותו, הראוי למלא מקום אביו, ושמו רבי שלמה יחיאל. דא עקא, שהבן עצמו, לרוב גודלו וחשיבותו, כבר נקרא לכהן פאר, עוד בחיי אביו, בקהילה חשובה אחרת כאב-בית-דין וראש ישיבה. יושב הוא שם על התורה ועל העבודה. מרביץ תורה לתלמידים, דן דינים, ומורה הוראות. בגלל ריחוק המקום, לא עלה בידינו להביא אותו לבומברג אל ההלוויה של אביו.

כשעברו שבעת ימי אבלות התאספנו כל בני העיר, ושיגרנו לרבי שלמה יחיאל הלוי כתב רבנות, חתום בידי ראשי הקהל וחשובי העיר. בקשנו ממנו לבוא למלא את מקום אביו. אולם הבן החשוב כלל לא טרח להשיבנו דבר. לאחר חודש ימים, חזרנו וכתבנו לו איגרת שניה וביקשנוהו בכל לשון של בקשה לבוא אלינו לשכון כבוד בעירנו, וגם בפעם הזאת לא זכינו למענה. בפעם השלישית הזהרנו אותו מפורשות, כי אם לא נקבל תשובה עד ירח ימים, נראה בכך ויתור מצדו על זכות הרבנות של בומברג, והרשות בידינו לקבל רב אחר על כס אביו.

בלב מלא חרדה הוחלנו ירח ימים לקבל תשובת הבן, ושוב לא נענינו. הוספנו וחיכינו עוד חודשיים ימים, שמא יימלך בדעתו וינחם על מחשבתו הראשונה, ורק לאחר שחלפו עברו כמה וכמה ירחים, אמרנו, לא תוכל עדה הקדושה דבומברג, להיות כספינה הנטרפת בים ללא מלחים ורב חובל, ולפיכך שיגרנו את ר' פסח ברלינר ור' דוד הירש, מחריפי-חריפים של קהילתנו למצוא לנו רב חשוב וראוי. כיתתו הללו את רגליהם עד שמצאו את כבודו, והנה..."

"והנה מה?" שאל הרב בפיק ברכיים.

"אין לנו הסבר על כך, רק רצון השם יתברך יכול היה לסבב מאורע כה מופלא. תמול, יחד עם שני השליחים שבאו לבשרנו על הופעתו של כבודו, נכנסה לחוצות בומברג מרכבתו של רבי שלמה יחיאל הלוי שנעתר לשלוש אגרותינו ובא לכאן כדי למלא מקום אביו".

פרק רביעי

"כאילו אינו נוגע בדבר"

אילו התמוטטו שמי תקרה והתרסקו על ראשו, היה רבי מרדכי מקבל את הדבר בשוויון נפש לעומת התדהמה העמוקה שחש נוכח דבריהם. לאחר כל היגיעה והעמל, ההכנות הנפשיות, והתוחלת הממושכה, במקום לזכות בקבלת פנים חגיגית, באים שני פרנסים אלו ומבשרים לו, כי לאמיתו של דבר לרבע המנוח היה בן. גאון וצדיק וראוי לרשת את אביו.

"אם כן, מה ברצונכם ממני?" שאל

פניהם של הפרנסים אדמו מבושה ומבוכה, "באנו אל מעלת כבודו, יען כי שני השליחים ספרו לנו על גודל גאונותו וצדקתו. החלטנו להציע העניין לפניו, ולבקשו להכריע בשאלת הרבנות כיחיד מומחה, וכאשר יחליט בדעתו דעת תורה, כן יהיה".

רבי מרדכי התגמגם ופלט כמה משפטים מבולבלים. כעת התברר לו כי מגמת פניהם לא הייתה כפי שחשב תחילה, להודיעו בעדינות שעליו לסגת בכבוד, אלא לקבל את הכרעתו בשאלה "מי יהיה רב העיר" כאילו הוא עצמו אינו צד נוגע בדבר. אם יחליט כי הוא קודם לבן הרב, לא יערער איש בדבר. אולם העניין סבוך הוא מאד, ואי אפשר לדון בו אלא בכובד ראש ושיקול הדעת, ולא לחרוץ דין על רגל אחת.

"אינני יכול להכריע בדבר בחטף" אמר לאחר מחשבה, "הישארו פה כמה שעות ואני אדון בדבר מכל צדדיו".

קבלו הפרנסים את דבריו. נותרו באכסניה כל היום, והרב הסתגר בחדרו והתעמק במחשבתו. צדדים רבים היו לו לכאן ולכאן, ולקראת שקיעת החמה, עדיין לא הודיע להם את פסק דינו. ביקש מהם ללון בלילה בכפר, ועד הבוקר יוציא פסק הלכה ברור וחותר.

ליל שימורים עבר על הרב. ליל שימורים עבר גם על הפרנסים. הוא אפוף היה במחשבות מעמיקות וישן אך מעט, והם המתינו בלב רוגש וחרד לשמוע כדת מה יפסוק. ספק קל שבקלים לא היה להם כי הוא דן בנושא הסבוך כאילו אינו נוגע כלל בדבר.

הבוקר אור והפרנסים הובלו על ידי בעל האכסניה לחדרו של הרב, לשמוע את פסק ההלכה:

"על כסאה של בומברג ישב כבוד הרב שלמה יחיאל הלוי. בן הרב ימלא את מקום אביו ואני אלך ואשוב אל עירי קרעמניץ".

הפרנסים עמדו כהלומי רעם ולא האמינו למשמע אוזניהם. בשרם נעשה חידודין חידודין. הנשמע כדבר הזה? אך הוא חזר על דבריו בפשטות ותמימות.

"האמנם?" שאלו, והוא שונה ומשלש, "אכן. לבן הרב, זכות הירושה!".

קמו האנשים לחזור לעירם, מלאי הערצה לאיש שמלבד כל מעלותיו, נתגלה גם כבעל שאר-רוח ויכולת הקרבה וויתור לעילא מכל דרגין.

הם יצאו לדרכם וגם רבי מרדכי יצא לדרכו, לשוב לקרעמניץ.

בצהרי היום, סמוך לאחד הכפרים, נשבר אחד מאופני העגלה. רץ העגלון הכפרה והזעיק עזרה. נפח מומחה שהגיע, בדק את הגלגל השבור ומצא כי התקלה מורכבת מדי ויידרש יום שלם לתקנה. ישב הרב לאונסו בבית אחד הכפריים שאירחו בכל לב, והצטער על זמנו היקר שנגזל ממנו בשל תקלות פעוטות.

למחרת בצהרים חזר הנפח עם העגלה המתוקנת. הסוסים אך נרתמו ליצולים כאשר ממול הגיעה בדהרה מרכבה קלה ובתוכה יושבים שני הפרנסים מבומברג.

"רבינו" צועקים הם לעבר רבי מרדכי, "אל יתרחק".

כהרף עין ירדו השנים, נגשו אליו בדחילו ורחימו, נישקו את כף ידו ופלטו בהתרגשות עצורה: "שלום עליכם, מורינו ורבינו, רבה של העיר בומברג!".

פרק חמישי

קבלת פנים ומיתה חטופה

"וכי לא אמרתי לכם כי משפט הבכורה שמור הוא לכן הרב?" נימה קלה של קפידה הסתננה לקולו של רבי מרדכי.

"אמת ויציב" ענו הפרנסים, "על פי פקודתו קבלנו אתמול את רבי שלמה יחיאל לרב העיר. בלילה, לאחר מסיבת קבלת הפנים, הלך לישון ובבוקר לא קם. נפטר מתוך שנתו ועלה לגנזי מרומים. כיהן כרב העיר יום אחד! וכעת באנו לחלות את פניו כי יואיל ברוב חסדו לבוא עמנו לבומברג ולכהן בעירנו כרב, אחרי אשר משמים הוכיחו כי הוא הרב".

ללא אומר ודברים עבר רבי מרדכי מעגלה לעגלה, שילם פרוטות אחדות לעגלון ששכר ונסע עמהם לבומברג.

בדרך ישב הרב ולא פצה פה. הפרנסים חשבו שיפזר מעט את הערפל סביב תעלומת מותו המסתורי של בן הרב, אולם הוא שתק שתיקה ממושכת.

ויהי כבואו לבומברג נתקבל שם בכבוד מלכים, עם שהייתה האוירה נסוכה עצבות עקב פטירתו החטופה של רבי שלמה יחיאל שנטמן בקברו שעה קלה לפני בוא הרב החדש.

תקופה ארוכה לא דבר רבי מרדכי על כל הענין ולא כלום. בני העיר יראו ממנו יראה גדולה, ולא העזו לשאול אותו מה אירע בעירם ומה פשר דבר. רק לאחר תקופה ארוכה מאד, כשנעשה לבם של ראשי הקהל דבומברג גס במקצת בהדרת גאונו של רבם הנערץ, צפה מאליה השאלה המתבקשת:

"ילמדנו רבינו. מה טעם עשה לנו ה' ככה? מתחילה קבלנו את כבודו לרב, כיון שסברנו כי בן הרב ויתר על זכותו, והא ראה שלא השיב לנו כל תשובה. אחר כך באו שני הרבנים ביום אחד. לאור פסקו קבלנו את רבי שלמה יחיאל הלוי לרב. קבלנו את פניו בשמחה ובשירים, והנה עוד באותו לילה נחטף ונפטר בשנתו. מה פשר דבר".

פרק שישי

בהדי כבשי דרחמנא למה לך

"הגמרא במסכת בבא בתרא (צ"א ע"ב) אומרת" פתח רבי מרדכי ואמר, "אפילו ריש גרוגתא משמיא מוקמי ליה. כלומר, אפילו השר הממונה על הבורות ומכריע מי ידלה מים היום ומי מחר, משרה קטנה לכל הדעות, גם הוא מתמנה על פי צו אלוהי. משמים נגזר על שנינו שנשב על כיסא הרבנות של בומברג, ואחד מאתנו ידחה מפני חברו. נודע הדבר לאבי מורי מנוחתו עדן ולרבי יצחק הלוי בגנזי מרומים, ושניהם השתטחו לפני כיסא הכבוד, וכל אחד מהם בקש שבנו של השני, יתמנה בראשונה לרב העיר. אני לא ידעתי מן המאבק האדיר המתנהל מעל לראשינו, וכאשר באו אלי השליחים לבקשני שאסכים להיות רב בעיר, נעתרתי לבקשה וקבלתי את כתב הרבנות.

כשבאתי סמוך לכאן, נודע לי מפיהם כי בן הרב הגיע ותובע את משפט הבכורה. הצעתם לי להיות פוסק יחידי ביני ובינו ולא סירבתי. עיינתי בדבר הדק היטב, וכבר לקראת ערב נתברר לי כי לפי ההלכה דין קדימה שמור לבן הרב. מכל מקום, רציתי ללבן את הדבר בלילה עוד פעם, ביתר ישוב הדעת ובלי אבק של פניה עצמית חלילה. מאוחר בלילה נפלה עלי תרדמה קצרה וראיתי את אבי בחלום. הוא פנה אלי ואמר:

"דע לך בני, כי כמוך פסקו גם בשמים, לבן הרב משפט הירושה והוא יהיה רב בבומברג לפניך".

לא הבנתי את המילה האחרונה 'לפניך', והוצאתי בבוקר את פסק דיני כי בן הרב לו משפט הבכורה, וכל הבא לשבת על כיסא הרבנות הרי הוא בכלל משיג גבול. מה שקרה אחר כך נשגב מבינתי. על זה נאמר הנסתר לה' אלוהינו. אין לנו עסק בנסתרות, אך הנגלות, לנו ולבנינו. יושב אני על כיסא הרבנות על דעת המקום ועל דעת הקהל כדת של תורה".

יראה גדולה תקפה את האנשים כשנגלל לעיניהם פעם אחת הפרגוד, והורשו להציץ להרף-עין בדברים שהם מכבשונו של עולם. מאותו יום ואילך, לא העז עוד איש להעלות על דל שפתיו את המעשה הנורא, ורבי מרדכי ישב שנים רבות על כיסא הרבנות של בומברג בשלום ובשלווה, ועוד בחייו זכה לראות את אחד מבניו, רבי אריה לייבוש אורבך, מכהן כרבה של סטניסלאב ושמו הולך לפניו בכל המדינות כגאון וצדיק.

ובצלילות הדעת". (אמנם המגיד מקוניץ מאריך שם בהסברו כי היה אלו "פשוטי העם", שאינם דבקים ומאמינים כראוי בבר'ע, ומביא ראייה מהכתוב: "ורצא משה את העם" כי פי שנבחו ליכו וכסחו בה' אינו צריך הכנה בשניה, אלא שמתחבב בסחוטו בה' כי יתן לו גם את הכחות והמוחן לקבל התורה בצלילות הדעת").

עד קבלת התורה לא יצאו ממצרים

"זכר ליציאת מצרים"

הרה"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" מבאר, מדוע אנו אומרים בקידוש ליל חג השבועות שהוא "זכר ליציאת מצרים". הלא היה צריך לזכור את הנהגת חג השבועות, עבודתן התורה, כמו שבאמר: "בהוציאך את העם ממצרים - תעבדון את האלוקים על ההר הזה". אם כן, יציאת מצרים היתה טפלה לחג השבועות, ומדוע אנו אומרים שחג מתן תורה הוא זכר ליציאת מצרים, ומה שכן עד "והדברים כפשוטם, שכן עד שלא קיבלו את התורה - לא יצאו למעשה ממצרים"... כלומר, הם לא יצאו ממצרים, אבל מצרים לא יצאה מהם. שעדיין היו ספוגים בטומאתם, בזוהמתם, באווירתה... והדברים כה נוקבים - אומרים נדיר, "וצא ממצרים" - רק בשעה שהוא "מקבל את התורה"...

"הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכס"

בחג השבועות באחת השנים הגיעו ציבור גדול של חסידים לרודומסק והתפוסף בצילו של הרה"ק ה"תפארת שלמה" ז"ע, וקעב כך שבאו רבים למעלה מהמצופה לא הספיקו עבר כל ה"עולם", ורבים נאלצו להסתפק במועט, ונמנע מהם לקיים מה שאמרו "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכס". בשעת פרידתם אחר חג פנה אליהם הרבי וברך אותם: "שבו לכם לאהליכם", ה"לכס" שהיה חסר פרנסה וברכה וכל טוב. קבלת התורה הוא בכל יום

חג השבועות - זמן מתן תורתנו.

שאל הרה"ק בעל החידושי הרי"ם ז"ע - מפני מה נקרא חג השבועות "זמן מתן תורתנו" ולא "זמן קבלת תורתנו"? אלא הסביר ואמר: מפני ש"זמן מתן תורתנו" היה רק פעם אחת, לפני אלפי שנים, ואילו "זמן קבלת תורתנו" לא פסק מעולם... כי בקבלת התורה חייב יהודי לעסוק מידי יום ביומו...

חג השבועות - יום הדין לרוחניות

ידוע מצדיקים, שחג השבועות הוא יום הדין על חיינו הרוחניים, וכמו שאמר הרב הקדוש רבי ברוך ממעבדו ז"ע א' (בזיכרון דורות שבועות) שאינו מתיירא מראש השנה ויום הכיפורים כמו שמתיירא מיום הדין של יום טוב שבועות, משום שבראש השנה ויום הכיפורים דנים אותנו על גשמינו, ובסך הכל מדובר על חלת לחם פחות או יותר. [א קרליטש אדרע א קרליטש אראם], אולם יום הדין של יום טוב הקדוש שבועות דנים אותנו על חיינו הרוחניים והצלחתנו בתורה הנצחית, ובו נשפט על כל אחד הארה של קבלת התורה, ולכל אחד

קוצבים מדת התקשרותו בתורה, שהיא למעשה מידת הדבקות בבוראו, כי קוב"ה ואורייתא חד הוא, וזוה"ש לפחד הרבה יותר שמה' י' ירמו מעשיו שיחמטט הארתו בתורה, הרי שכן היה מקובל אצל הצדיקים שבוה הזמן מתעורר השפעת התורה, והיא ממש בחינת קבלת התורה.

חג השבועות - יום מחילת עוונות

"צדיק גוזר והקב"ה מקיים"

לרגל יומא דהילולא רבה של מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' בחג השבועות אנו מביאים את ביאורו של מרן הסב"ק מרוז'ין בדבר רום מעלת שגב דרגתו של הבעש"ט ז"ע

ידועה ומפורסמת בתורת החסידות תשובתו של הרה"ק רבי מנחם מענדיל מוויטעפסק, גדול תלמידי מרן המגיד הגדול ממעזריטש, לאחד מהתלמידים שהפציר בו רבות שיתן הבטחתו להתברך ולהפקד בפקודת ישועה רחמים לזוש"ק. הרה"ק מוויטעפסק כתב אליו מכתב בו הביע קצת תרעומת על הפצרותיו המרובות, כי הוא אינו במדרגה כזאת שיוכל להבטיח הנ"ל, וכי "רק מי שהוא במדרגת הבעש"ט יוכל להבטיחו הישועה". כאן השתמש בשיטתו בדין ומופלג ביותר, שטרם נבטיע כמוהו בין הצדיקים, על גדלותו של מרן הבעש"ט ז"ע: "היה היה דבר השם ביד הבעל שם טוב, ויגזור אומר ויקם, מהקדמונים לא קם כמוהו ואחריו לעפר מי יקום". שאלו את הרה"ק מרן מרוז'ין ז"ע על פשר האמירה במכתב זה, שהרי שמענו עוזו נוראות נפלאות מתלמידי הבעש"ט ותלמידי תלמידיהם הקדושים אשר ממש עשו מופתים בשמים ובארץ והארץ חרדה לקולם, וגם בעינינו ראינו מתלמידיהם צדיקי הדור שלפנינו שהפליאו לעשות בתפילתם הזכה ודבריהם לא שבו ריקם, ואיך אמר על הבעש"ט ש"היה אחד בזה ואחריו לעפר מי יקום"?! והסביר זאת מרן הס"ק מרוז'ין ע"י ביאור נפלא של העניין (מובא בהקדמה לספר בעש"ט על התורה, הערה, אות ט', והבאנוהו בארוכה במבוא לאציקולופדיית מלכות שבמלכות - בית דרוז'ין שכרצאט מכווננו ח"א):

"בדבר ה' שמים נעשו"

הרעות הבאות על האדם אפשר שתהינה משני סיבות: האחת, מפאת גזירה הבאה כעונש על חטא, או לענין אחר הידוע לתמים דעים ית"ש, השניה, מפאת מזלו הרע של האדם שנולד בו, שממנו נמשכין עליו הסיבות הרעות רח"ל. והנה, ענין המזל, ידוע שעניינו האותיות הקדושות שהם נמשכים השרוש והחיות של האדם, כי כל דבר שישנו במציאות - הווייתו וקיומו הוא רק מהאותיות שמהן נבראו שמים וארץ וכל אשר בהם, וכידוע מהבעש"ט פירוש הכתוב (תהלים קי"ט) "לעולם ה' בדרך נצב בשמים", דהיינו שגם עכשיו, כל חיות הבריאה כולה וקיומה הוא רק מהאותיות הקדושות שהם דבר ה' הניצב תמיד בשמים להחיותו, שלאמלא הן היו תווזין לתוהו ובוהו שלא היה להם קיום. וזהו סוד הפסוק (תהלים ט') "ואתה מחיה את כולם", והדברים עתיקין. וזה ענין המזל, מולא עילאה, דבר ה' ומאמרו, שנמשך ממנו להאדם שורש חיותו והווייתו וקיומו, ובלעדיו היה אפס ואין.

ולכן, כל מה ששמענו וראינו נפלאות מתלמידי הבעש"ט הקדושים מאז ועד היום, שהפליאו לעשות ישועות בקרב הארץ, הכל הוא רק על אופן ראשון הנ"ל, שהועילו בתפילתם הזכה ופעלו בדבוריהם הקדושים להתמקם הדינים ולסלקן מהאדם, מה שנגזר עליו מידיים עונש וקוצא בזה. אבל מה שבא על האדם מפאת מזלו, זה אי אפשר בשום

ואילו בפעם אחת עמד הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע בחג השבועות וכך אמר: ריבוננו של עולם! את החג הזה, הנני אודה הרבה יותר מראש השנה... כי בראש השנה אתה בבחינת מלך ושופט, והננו ממליכים אותך "מלוך על כל העולם כולו", ולכן אין אתה יכול למחול על כבודך, דהרי ההלכה "מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, אבל בחג השבועות, זמן מתן תורתנו, הרי אתה בבחינת "רב", והיום הזה אתה יכול למחול את כל החטאים והעוונות, שהרי "רב שמחל על כבודו כבודו מחול..." ולכן תוכל לזכות אותנו בדין הזה של הרוחניות, "לשנה טובה ברוחניות..."

להתחדש תמיד כקטן שנולד

ומשה עלה אל האלוקים... ואשא אתכם אל יי"ע (תהו"ט ד-ג) איתא מהרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקוניץ ז"ע עה"פ "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי" כנשר הזה שנקרא "נשר" על שם שנוצותיו מזומנות והוא מתעטף כל פעם מחדש בנוצות ובכנפים חדשות, כך גם יהודי צריך להיות מחונן בסגולה זו, להתנער בכל עת מצוא מהקליפות זוהמא שנדבקו בו בעבר ולעטות מעיל צדקה חדש, כקטן שנולד. רק לא להיסתף במחשבות תוגה על מעשיו שקלקל ולשקוע בתוהו היאוש חלילה, רק כך אפשר לקבל את התורה, רק על סמך תכונה סגולית זו קרא ה': "ואביא אתכם אלי"...

מעלת האחדות

ויחן שם ישראל (יתרו י"ב ב) רש"י הק' אומר עה"פ "ויחן שם ישראל", כאיש אחד בלב אחד. הרה"ק הידברי שמואל" מסלונים כתב פעם במכתב לאחד מחסידיו אודות מעלת האחדות כאיש אחד בלב אחד וכך כתב: "...הרה"ק רבי נחום משטפינעשט ראה פעם אחת שאנשי שלומו שרו די והותר, עד שהוצרכו לתמוך אחד ביד רעהו, ואמר 'האלט זיך שטארק ועט איהר נישט פאלן' [החידוק עצמכם חוק יחד כאיש אחד ואו לא תיפולו], וסיים: זה כלל גדול בתורה ודרך ארץ, עד במעלות הצדיקים ועד קרנות המזבח.

הקב"ה מנמיך עצמו אלינו

וירד ה' על הר סיני (יתו י"ט ב) מנהגו של הרה"ק ה"בית אהרן" מקארלין שהיו אומרים לפניו מדרשים מעיני דיומא והוא היה דורש עליהם מאמרות קדשו. פ"א בחג השבועות, חזר בפניו בנו הרה"ק רבי אשר, על דברי המדרש: כתיב וירד ה' על הר

סיני (שמות י"ט ב) איני יודע אם הגבוה הנמק את עצמו או אם הנמוך הגביה את עצמו כיון שנאמר וירד ה' על הר סיני מכאן שהגבוה הנמק את עצמו. שמה ה"בית אהרן" שמחה גדולה ואמר לו בני יקריי החייתני! תאר לעצמך! לוי היינו צריכים אנו הנמוכים להגביה עצמנו אצל הגבוה להיניח אל הקב"ה אין היינו באים לידי תיקון, אך עתה כאשר הגבוה-הקב"ה מנמיך עצמו אלינו יש לנו סיכוי לתיקון.

באר בשורה - שטפנשט

סגולות מלכים

סגולות בשם הבעל שם טוב הקדוש ז"ע לרגל הילולת הבעל שם טוב הקדוש - חג השבועות

סגולת הבעש"ט לזש"ק לספר סיפור

לקראת הילולת הבעל שם טוב שתחול ביום חג השבועות, נביא בזאת מעשה אחד אשר גם סגולה בו, כנודע בקרב תפוצות ישראל, לאמרו בליל שלפני הכנסת הבן בביתו של אברהם אבינו ע"ה, כמה גרסאות לזה המעשה ובירדנום לעומק בספרינו 'עלי זבח' - עניני ברית מילה היר"ל על ידי מכון תורת אמת שטפנשט ומשם תמצאוהו, להלן אנו מביאים אחד מנוסחי המעשה

סיפור סגולה מהבעש"ט לליל הווא"ך נאכ"ט

בקרב קהילות החסידים נתקדש הסיפור דלהלן כסגולה לספרו בלילה שלפני הברית, מקור הסגולה בספר 'ברית אבות' (מונקאטש תרנ"ח), בקונטרס 'ליל שמורים' אות ד: סגולה גדולה לליל הווא"ך נאכ"ט לספר המעשה נפלא מה שעשה הרב הקדוש מהר"י בעש"ט ז"ע בליל הווא"ך נאכ"ט בכפר אחת במי שמתו לו ממכר ד' בנים בליל הווא"ך נאכ"ט, והילד הה' נשאר חי ע"י רבינו הקדוש. גירסאות שונות נמסרו בסיפור זה, ולפנינו הגירסא הקדומה לסיפור זה שנרפסה בספר 'עדת צדיקים' (למברג תרכ"ה) עמוד 14:

...ויסע משם [הבעש"ט הקדוש] בדרך ג' ימים רצופים, עד כי ביום ג' בערב באו לבית מלון אחד לאיש עברי מחזיק את הארנאדע (מוכסן חוכר האחוזה), והוא לא ידע את הבעש"ט ז"ל, וידרשו ממנו אם יוכלו ללון אצלו - ויאמר לא, והמה ראו כי האיש טרוד מאוד, וגם ראו נרות הרבה דולקים, ויחקרו הבעש"ט ז"ל מאתו מהות הדבר ולא רצה הכפרי להגיד לו, ואמר לו אם גם אתם תדעו מה תועילוני, אחת אמרתי אי לי על שברי, לא קרה כאלה לשום אדם חוץ ממני. ויפצר בו הבעש"ט מאוד, ויספר לו כי הלילה היא אצלו וואך נאכט אשר צריך מחר להביא התינוק הנולד לו מאשתו לברית מילה כדת, וזה הוא בן חמישי אצלו אשר בהגיע ליל הווא"ך נאכט גזע התינוק מבלי שום מחלה, ובאם כבר הגיע שעה תשיעית, וירא מאוד כי לא יקראנו אסונו גם בלילה הזאת, ואינו יודע שום סיבה לזאת, ואמר לו הבעש"ט אל תפחד כלל, הכן עצמך מחר לברית מילה, כי אנכי בעש"ט מבטיחך כי יחיה הנער בלי שום אסון, ולב בעל הברית פחד ורחב ויאמר לו יהי כדבריכם מחצית הוני אתן לכם ואת ה' אשבח כל ימי, ויען לו אין חפצי בהון, רק תתן פדיון תיכה כך וכך, והכונ שני אנשים חזקים יעמדו על רגליהם סמוך לעריסת התינוק, ויחזיקו בידם שק פתוח איש אחד יחזיק את השק בשתי ידיו מעבר מזה והשני בשתי ידיו מעבר השני, ורק ישמרו עצמם מלהתנמנם אף רגע. ולהתלמידים ציוה הבעש"ט כי ישבו ללמוד, והוא בעצמו שכב על משתו לנוח, אך הזהירים באם יפול דבר מה בהשק אוי תיכה יסגירו את השק ויאסרו אותו מלמעלה בתבל, ויעירו את הבעש"ט אם יהיה ישן אז, והוא יאמר להם את אשר יעשו. והזהיר עוד הפעם לתלמידים ולהאנשים כי לא ישנו כלל וכן עשו.

ויהי כאשר הגיע שעה השתים עשרה בלילה, ויתחילו הנרות לכבות, והתאמצו התלמידים ולא הניחו, ובין כך ראו והנה חולדה גדולה נפלה בתוך השק, ויסגרו את השק ויאסרו אותו, ויעירו את הבעש"ט, ויצו הבעש"ט שיאסרו את השק הדק היטב, ולשני האנשים צוה שיקח כל אחד בידו מקל אחד ויכו על השק בכל כחם, וכן עשו עד אשר רמז להם הבעש"ט בידו. אחר כך צוה הבעש"ט

ט. עוד סגולה למקשה לילד בשם בעל שם טוב ז"ע שיקח הבעל מלא לוגמא מי המקוה בפיו וילך עם פיו המלא מים ויזוף על היולדות.

(כפ' יתרו בהגה כ"ה)

לחושש בעיניו

י. סגולה למי שחושש בעיניו, בשם בעל שם טוב ז"ע, בימי הקיץ שעולה על פני מי המקוה כעין כתמי ירקרק ירוקים ככרתי זהו רפואה לרחוץ בהם העינים.

(פ' יתרו שם בהגה ה"ל).

שמירה להולה

יא. קבלה מבעל שם טוב ז"ע כשאדם צריך למקוה וטובל עצמו פעם אחת, לא יזיק לו טבילה זו בשום אופן.

(פ' יתרו אות ט"ו).

למנוע חולאים ומכאובים

יב. סגולה בשם בעל שם טוב ז"ע למנוע מלאכול בצלים חיים אפילו על ידי תערובות שמן ושומן וביצים וכיוצא, ואפילו ביום שבת קודש לא יאכלום חיים רק מבושלים, והוא סגולה למנוע חלאים ומכאובים.

(יתרו אות נו ושם בהגה נו)

סגולה למוצי"ש

יג. סגולה בשם בעל שם טוב ז"ע לאכול שומים במוצאי שבת קודש בסעודת מלוה מלכה.

(יתרו אות נ"א)

לבונה בית

יד. סגולה בשם בעל שם טוב ז"ע שלא ליתן בבנין חתיכת עץ שאחז בו האש בשעת שרפה ר"ל.

(תוריע הגה ו')

להנצל מפגעים בדרך

טו. סגולה בשם בעל שם טוב ז"ע אם פוגעין בדרך אדם שהוא מקליפה, (כגון עכו"ם) ישתדל שישמע קולו, היינו שאדם דקליפה ידבר איזה דיבורים, וינצל מכל דבר רע.

(עקב בסוף הגה י"ז)

לשמירה

טז. סגולה בשם בעל שם טוב ז"ע שאחד לא יתן לחבירו סכין במתנה.

(מתוך ספר בעל שם טוב על התורה)

שיהיה הילד בן תורה

א. שמעתי בשם הבעל שם טוב איש מפי איש סגולה שיהיה הילד בן תורה ליקח על הכוס של הברכה בברכת הברית מילה מי דבש שקורין מע"ד ובמקומות שאין בנמצא משקה זו יוכל ליקח דבש מים ולהרתיח הרבש בתוך המים בכלי קטנה, ובדוק.

(ס' חק עולם בקונטרס ברית עולם דכ"ג ע"ב)

לכאב שיניים

ב. מהמגיד מטשרנובל בשם הריב"ש, לומר בברכת הלכנה, כך לא יוכלו לנגוע בי לרעה, וכך לא יהיה לי ולכל בני ביתי כאב שיניים, ומסוגל לכאב שיניים.

(חק עולם ה"ל בסדר קידוש לכנה)

לצער גידול בנים

ג. בספר שבחי בעל שם טוב עמוד ט"ז מבואר בשם בעל שם טוב ז"ע, שר' אלכסנדר שו"ב היה סופר אצל הבעל שם טוב, ועל פי ציווי בעל שם טוב נעשה אחר כך שו"ב, מטעם שהיה לו צער גידול בנים ר"ל, הרי שזהו סגולה לעסוק בשחיטות ובדיקות והוא מסוגל לגידול בנים בעזרת השם יתברך.

שמירה לתינוק

ד. שם בספר שבחי בעל שם טוב עמוד ע"ט מבואר סגולה בשם בעל שם טוב שלא להוליך את התינוק על הגשר שקורין גרעבליע, ע"ש.

לפני השינה

ה. סגולה בשם בעל שם טוב לומר בכל לילה קודם השינה חרוז זהו הוודאי שמו כן תהלתו.

(כן מבואר ס"פ נח בהגה קס"ה)

לאחר הדלקת נרות הנוכה

ו. סגולה בשם בעל שם טוב ז"ע לומר אחר הדלקת נר הנוכה זי"ן פעמים ויהי נועם יושב בסתר.

(ס"פ מקצ')

לבטל הכעס

ז. סגולה נפלאה בשם בעל שם טוב ז"ע לבטל הכעס לומר הפסוק במה יזכה נער את ארצו לשמור כדבריך.

(פ' ויגש)

למקשה לילד

ח. סגולה למקשה לילד בשם בעל שם טוב ז"ע שיטבול הבעל במקוה.

(פ' יתרו הגה"ה כה).

סיפור

מעיל הפלאים של הבעל שם טוב

הקדוש ובפי גויי המקום זואליה ז'דאנולוי על שם הבעש"ט הקדוש זי"ע ששכן שם.

פיאטרה ניאמץ נקראה בעבר בפי כל בשם 'ירושלים דמולדובא', וזאת, על שום תלמידי החכמים שפיארו אותה, המסורת אומרת כי הבעש"ט הק' הסתתר, בשבעת שנות התבודדותו בהרי הצ'כלא שלמרגלותיו שוכנת פיאטרה ניאמץ. בית הכנסת העתיק ששרד נקרא 'בעש"ט שוהל', האגדה ההיסטורית מספרת שהנס'ן פטרו ראראש אשר התיר ליהודים לבנות את בית הכנסת ולבסוף, כשנאלץ הוא בעצמו להסתתר מפני רודפיו מצא מסתור בבית כנסת זה. השלטונות לא אישרו את בנייתו לגובה, כמתחייב מפסיקת ההלכה שבית הכנסת חייב להיות גבוה מבתי העיר, יהודי המקום התחכמו איפוא ובנו אותו... לעומק, וכך שבכל אופן הוא יהיה הבניין הגבוה ביותר בעיר באותה תקופה.

פיאטרה ניאמץ הינה עיר קיט במרחק של שש עד שבע שעות מן הבירה בוקרשט. היא נמצאת בתוככי מולדובה זו רומניה הישנה. לפני השואה, מתוך 40,000 אלף תושביה מחציתם היו יהודים, ופעלו בה כ-25 בתי כנסת.

הסבא קדישא מרוז'ין שמע כי בפיאטרה מתגורר גוי וקן מופלג שזכר עוד את פני מרן הבעש"ט זי"ע, ופעם הגיע לביקור בעיר הו הצדיק מרוז'ין פנה לביקורת הגוי הערל ופגש בגוי בן 90 לערך ושאלו לפרטיו הלה הבין למבוקשו ואמר בטח תחפשו

פרק עלום ובלתי נודע מחיי מרנא הבעל שם טוב זי"ע מתקופת טרם התגלותו, כאשר התבודד בהרי הקרפטים, ובהם גם העיר פיאטרה ניאמץ השוכנת למרגלות הרי הקרפטים, כאשר עד ימינו אנו קיים שריד לפליטה עדות לביקורי הבעש"ט באיזור זה. בית כנסת עתיק זה הנקרא 'הבעש"ט שוהל' ואף מקוה מים חיים המפכה בקרבת העיר פיאטרה ניאמץ ברומניה באיזור הנקרא 'ביקאז' אשר היה נקרא בימי הבעש"ט 'זואליה ז'דאנולוי' - בתרגום 'בקעת הקדוש' על שם נס שאירע לבעש"ט במקום זה, סיפורינו דלהלן נדפס בספרינו אנציקלופדיה 'מלכות שבמלכות' - לבית רוז'ין בערך הראשון הנדפס שם על אור שבעת הימים מרנא הבעל שם טוב זי"ע א'.

ביקור הרה"ק מרוז'ין בפיאטרה ניאמץ

זכתה רומניה בכלל והעיר פיאטרה ניאמץ בפרט ואירחה היא את יוצרי החסידות מרן הבעש"ט זי"ע בשבע שנות התבודדותו בהרי הקרפטים שבשטח פיאטרה, אף בית כנסת מעץ נשמר בפיאטרה ומיוחס הוא אל הבעש"ט הקדוש בו התפלל, וקני המקום אף הציבוע בוודאות על מקום הליכתו הקבוע של מרן הבעש"ט, כשהיה מתבודד בהרים, סיפור פורסם הוא איך ששני הרים נפגשו זה אל זה בכדי שמרן הבעש"ט הקדוש יעבור על מן העבר האחד אל השני, עד היום הזה נקרא המקום 'בקעת

את אב! תיכף אקראנו, והגיע אותו גוי שהיה כבן 115, הרוז'ינר שואלו אם הכיר או אם הוא זוכר את הבעש"ט, הגוי השיב: 'בוודאי'. הוא גם סיפר לאדמו"ר מרוז'ין שהיה לו גם קשר איתו.

הבעש"ט הקדוש והזאב

וכך היה סיפור המעשה: הזאבים אכלו פעם אחר פעם את כבשיו, יום אחד פנה אל 'הקדוש' - כך קראו גם גויי הסביבה לבעל שם טוב הק', שהסתובב בהרים והתלונן לפניו. אמר לו הבעש"ט: 'כשיבוא הזאב תצעק לעברו: 'ישראל קורא לך!' אכן, כשהתקרב הזאב לעדרו צעק את מה שנאמר לו לצעוק, למרבה הפלא פנה הזאב ורץ לכיוון המקום בו היה נמצא הבעש"ט. הרועים כולם מיהרו בעקבותיו, ושם ליד הבעש"ט תפסו את הזאב וקרעו אותו כדג. הרועה הגוי תפר חלק מפרוות הזאב בדש מעילו וכשסיפר את הסיפור המופלא לרבי מרוז'ין הראה לו את קצות המעיל והפרווה התפורה.

(מכתבי מרן הגו'צ' מוהר"ש טוביאס זצ"ל אבר"ק פיאטרה ניאמץ)

ארון הקודש ופנים בית הכנסת העתיק המיוחס לבעש"ט הקדוש בעיר פיאטרה ניאמץ ברומניה

בית הכנסת 'הבעש"ט שוהל' בפיאטרה ניאמץ רומניה הקיים עד היום

ובהגיעם לעיגול הראשון של הבעש"ט היו כלא היה, ולא נשאר מהם שריד. וכה עשה המכשף חליפות, פעם חיות היער, פעם כלבים, פעם נחשים, ולא יכלו לעבוד את העיגול. אחר כך הגר המכשף שארית כחו וישלח עדר גדול מחזירי היער בגעייתם, והיה זורקים אש מפיהם, והם עברו את העיגול הראשון, ואז ראו התלמידים השתנות בפני הבעש"ט ויהרהרו כולם בתשובה ויקראו אל ה'. ובעזר ה' כאשר הגיעו אל העיגול השני לא נשאר מהם שארית, וכן עשה המכשף שלשה פעמים ולא עלתה בידו. אז אמר להבעש"ט עתה רואה אני כי אפס כחי נגדך, ועתה קח את נפשי כי ידעתי כי המת תמיתנו ואנכי לא אנצל מידך. ויען לו הבעש"ט אנכי הגדתי לך כי אינני מכשף כמוך, ורק בעש"ט אנכי, ואם חפצתי לקחת נפשך כבר היית פגור מובס טרם ראית את פני, והייתי יכול להורגך אז בלילה. אך העמדתך לבעבור תדע כי יש אלקים בארץ, אשר כל העובדים אותו באמת לא יגורו ולא יראו מכשפים, אך עם כל זה למען הראות לך כח ה' וגבורתו בלי התאמצות רבה, שאי מרום עיניך והבט אל טוהר השמים כרגע, ויעשה המכשף כן, ויעפו שני עורבים, וכל אחד נקר עין אחת מהאדון, ונשאר עוור כל ימי חייו, וגם כח הכישוף נטל ממנו לבל ויכל עוד לעשות רעה עם שום אדם.

אליו, ויאמר לו האדון ידעתי כי אתה הייתה בעוברי, אבל יכולת לי מאשר חטפתי פתאום ואנכי לא ידעתי שום דבר, אבל אם תרצה שנעמוד במלחמת הכישוף יחד ונראה מי הוא גדול בחכמה הזאת, אמתין עד שאחזור לאתני ואז נראה עם מי הכח, כי האדון הנ"ל היה מכשף גדול, והוא הרג את כל בני המוכס הנ"ל בכל חצות לילה כי היה רשע גדול. ויאמר לו הבעש"ט כן יהיה, אך כי עתה נחוץ אני לדרכי, וליום המוגבל פלוגי אתה תאסוף כל החבירים שלך וגם אני אאסוף כל התלמידים שלי ואז נראה עם מי הכח, אך זאת תדע כי אין אני מכשף כלל, רק אנכי איש קדוש בעל שם, ואין אני ירא מהכישוף, ויגבילו יום אחד, ויתן הבעש"ט ערבון כי לא ישנה ויבא ליום המוגבל, וכן עשה, ויעשה תלמידיו אתו וילכו לשרה לבקעה רחבה, ויעשה הבעש"ט עיגול בתוך עיגול, והוא עמד בעיגול התיכון והתלמידים עמדו בעיגול אחר, ויזהיר להם הבעש"ט כי יסתכלו בפניו, ואם יראו השתנות בפניו אזי ירהרו בתשובה כולם ולא יסיתו דעתם ממנו אף רגע. והאדון הנ"ל עם כל המכשפים עשו גם כן עיגול, ויעמדו אלה נוכח אלה כל היום. וישלח האדון על הבעש"ט נחשים שרפים, מראות איומות, כל חיות היער בהמה רבה, כאלו הלכו לבלוע אותם,

להתיר השק ולהשליכו החוצה, ויעשו כן. והתינוק ראו חי אותו כי לא חסר לו מאומה, ויכינו עצמם על הברית מילה, ויכבדו את הבעל שם טוב בכיבוד סנדק, ויעשו הברית מילה כדת. ואחר הברית מילה בקש הבעל ברית מהבעל שם טוב כי ימתין פה על הסעודה, ויספר לו כי האדון מהכפר איש רע הוא, והוא ירא ממנו, ועל כן מוכרח הוא לילך אליו לנשוא אליו מיני מתיקה מהברית מילה, ויאמר לו הבעש"ט לך לשלום. ויבא הבעל הבית להאדון והנה הוא חולה שוכב במטה ועל פניו ציונים גדולים ממכות נמרצות. ויקבל האדון את הבעל הבית בסבר פנים יפות, וישאלהו מי הוא אצלך, ויאמר איש עברי מארץ פולניא בא אלי הלילה, ונראה כי איש נכבד הוא, והוא הציל את בני ממות, ויספר לו כל הנעשה בלילה לפי תומו. אז ענה האדון לך מהר לבינתך ובקש את האורח שיבא אלי בלי ישונה, וילך הבעל הבית בפחי נפש ממנו, כי ירא מאוד פן יקרא דבר מה להבעש"ט ז"ל. ויבוא לביתו, ויחל פני הבעש"ט לבל ריגזו עליו, ויספר לו מכל הנעשה בבית האדון, ויען להבעש"ט כי ישלח אליו משרתו לאמר כי אין לו פנאי וכי הוא רוצה תיכף לנסוע לדרכו. ויען הבעש"ט אין אני ירא כלל ממנו, אני אלך. ויהי אחר הסעודה הלך הבעש"ט

הלכות ומנהגי חג השבועות (חלק א')

שישלים שנתו, ולא יארע לו שום מק בשנה ההיא[2], ולא עוד אלא שהוראת חיי האדם בשנה היא תלויה בענין זה[3], כי אם לא ישן כלל ודאי שלא ימות בשנה ההיא[4], ולכן פשט המנהג הזה בישראל לעסוק בתורה כל ליל חג השבועות[5], כי ע"י היותם עוסקים בתורה כל הלילה הם ממשיכים את הכתר הניתן בז"א.

תיקון ליל שבועות

א כתב האריז"ל (שעה"כ דרושי חג השבועות א') וז"ל, צריך האדם שלא לישן בלילה הזאת כלל ולהיות כל הלילה נעורים ועוסקים בתורה[1], כי כל מי שלא ישן בלילה הזאת כלל אפילו רגע אחד ויהיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו

על שפת הבאר

תלמיד הבעש"ט הק' כתב וז"ל, בשם מורי נר"ו, צריך לזוהר מאוד אחר התיקון שעשה בלילה, שלא יפסיק בשום שיחה בטילה עד אחר שאומר במוסף קדושת כתר, כי אז עולין כל קישוטי הכלה שעשה בלילה, על כן יזהר מאוד לטהר מחשבתו, על כל פנים עד כתר זה, עכ"ל, ובספיה"ל זוהר חי על הקדמת הווהר כתב וז"ל, ולזוהר באזהרות מן אלהי קודש הריב"ש טוב, לזוהר אחר התיקון שעשה בלילה, באזהרה גדולה, שלא יפסיק בשום שיחה הנראה כעין בטלה, עד אחר שאומר במוסף כתר, כי אז עולין כל קישוטי כלה שעשה בלילה, על כן יזהר הרבה לטהר מחשבתו על כל פנים עד כתר זה, וזוהר נהגו הרבה צדיקים, ומורי הקדוש דודי (הרה"ק רצ"ה מיידיסשט זצ"ל) בכללם, לעמוד תיכף להתפלל באור הבוקר, ולא יפסיק כלל בשום שינה, וגם אני נהגתי כך אחריהם, וכעת נחלש כח העולם, ונחלשתי ולא יכולתי עמוד בזה, עכ"ל, וז"ל בנו בספרו דמשק אליעזר על הקדמת הווה"ק שם, ואם יש בו כח להתפלל באור הבוקר ולא יפסיק כלל בשום שינה מה טוב, אבל עתה בזדורות הללו שאין בכני ישראל הקדושים כל כך כח ומוח להתפלל בהשכמה עכ"פ לא יפסיק שום בר ישראל עד הבוקר בשום שינה בעולם אפילו רגע אחד, והוא עד שיטבול במים חיים בקדושת דשחרא, ואחר סדר זה מותר להניח לישן עד קודם זמן התפלה, ולא יפסיק בשום דבר הגשמי בעולם מעת הטבילה של קדושת דשחרא בסוד ואלה השחת עד סוף כל התפלה של שחרית ומוסף, כי אז הוא עת רצון גדול להתפלל ולדבק באמונה ובטחון גדול ביצור בראשית, ולזוהר מאד באמירת אהבה רבה קודם ק"ש שיהיה בכונה גדולה ובדיקוק הבורא ב"ה אין שיעור, שיהיה קשה להוציא כל תיבה ותיבה מחמת אהבת הבורא באמונה שלימה הורשפשות הגשמיות מכל וכל, עכ"ל, ובקה"מ לספרו ארבע עינים (כלל ב"ה) כתב וז"ל צריך לזוהר מתחלת ערב שבועות בלילה עד אחר תפלת מוסף שלא לדבר שום דבר חול אלא לדבק נפשו באלקי ישראל כל אותו זמן כי הוא מסוגל ליראת השם לכל השנה, עכ"ל.

וע"ע בספר טור ברכת (ס' תצ"ד דף ע"ג) שכתב שראוי שלא לדבר דברים בטלים ולא יהיה מעלה עשן אפילו כל שהוא, כי אז יעשן אף וכו' עיי"ש.

ובספר בן איש חי (במדרש ש"א ס"ג) כתב, יזהרו שלא לדבר שיחת חולין כל הלילה, וצריך להם שמירה גדולה בזה בלילה זו, מפני דכל עת שיש איספה מאנשים הרבה דרכו של יצה"ל להכשילם לדבר דברי חול, ומדבר לדבר יבואו לדברים אסורים של שחוק ושל לשה"ה, ויזהרו ללמוד כל סדר הלימוד של זאת הלילה בחשק גדול ובשמחה רבה והתלהבות הלב, כי הלימוד המתוקן לזאת הלילה עושה פרי גדול למעלה וממשיך לנפש האדם קדושה וטהרה, כדאינת בווה"ק, ומי האיש אשר ישמע כזאת ויפנה לבו לבטלה בלילה הזאת, וכ"ש שלא יטנף פיו בדבריו בטלים ודברי חול של משא ומתן, וכ"ש בליצנות ולשה"ה, ויתגבר כארי לישוב על המשמר בעינים פקוחות לזדות את השינה ולא יתנמנם כלל, עכ"ל, וכ"כ הכה"ח (ספר תצ"ד את"א)

שמכתירים אותו בכתר תורה.

ובספיה"ק אור המאיר כתב (שבועות וז"ל, בפרט עתה בתג שבועות, שחזור למציאות הראשון פתח נתינת התורה, שהולך ונוקב עד ביאת הגואל, קול השופר הולך וחוק בכל שנה ושנה בעת המציאות, ותולה כל הוראת חיי אדם בזה הלילה, כמו דאינת באר"י וזלה"ה, אם האדם יצור בזאת הלילה בליל שבועות, מובטח לו שלא ינזק כל השנה, כי כל הוראות חיי אדם תלוי בזה הלילה, ומי שיש לו מוח בקדקדו, נפשו יודעת מאד מצד השכל שכן היא, להיות שעתה חזרו למציאות הראשון, ואנו בני ישראל מקבלים את התורה כמאז ומקדם, ובדאי הסברא נותנת מיום נתינת התורה במעמד הקדוש, עד עתה ועד לעתיד, אינו דומה בחינת נתינת משנה לשנה, ומשנתית בטעם וריח לשיבת בכוונה מחדשת, ובכל פעם החיוב מוטל על כל אחד מישראל, להכין את לבו ורוחו לקבל על נפשו, מה שיקרא וילמוד עתה בלילה הזאת, יקבל עליו עול מלכות שמים שלימה בחשק אהבה, ולערך הכנות לקבלה, כמו ישראל לו אור התורה, ונצטרפת צירופים אותיות בתורה ופסקי הטעמים, אשר בהם והמה דוגמתם קורה לו מקוריתו ומאורעותיו כל השנה הבאה, להטיב או לרע חס ושלום, והנה מי שחזק לו אלקים בבינה, ויש בו מדעת קונו, נפשו יודעת מאוד שהכל תולה בעצמותו, בהיות הכרות חזקה עתה, לצרף צירוף קבע תיבת כל, לתביט תנבוי, וכדומה מכל לא הכותבים אצל הדבורה, בודאי מאין יכא לא מאורע רעה ח"ו, מגניבה וריצהו וניאוף כל השנה, כיון שטרם ופעל בהכנות רבה ועוצם הכרות לעשות בתורה, באמצעות כשרון פעולותיו ומעשה מצותיו, שדכן את עצמו עתה לקבלת התורה, והכנה רבה וזכות הגוף וטהרת מחשבתו, וממילא כחו יפה רבוי לעשות צירופים, ככל היוצא מפיו נעשה ונצטרף בצירוף קבע בלתי מתמוטט בקשר אמיץ וחוק, ולא עשה פרוד בין הדברים, תיבת לא מתיבת תנבוי, כי אם מה שנוגע אל התורה והעבודה, ולא הניח התפשטות לקליפות, כי אם כדי חיותם מעט מן המעט, עד עת אשר שם קץ לחושן ויבער רוח הטומאה מן הארץ, וכיון שכן מאין יבוא לקליפות כח להרע עמו, ולגבול ולגזול וריצהו, ומעתה תזוהר אם עיני שכל לך איך שהעמיקו לדבר, אשר כל הוראות חיי האדם תולה בזה הלילה כמדובר, כיון שחזרו למציאות הראשון, כאשר מאז נתעלה כל המדות לשורשם, ונוטל מהם כל חיותם, לכן טוס לא צנוף וחמור לא נצור, והכל על כי הכינו את לבם לדרוש ה' בקבלת התורה, ונצטרפו האותיות והתיבות אחד אל אחד יהיו ידבוקו, ותעלעלו פרטי האותיות המלוכשים בקליפות למקומם הרמתה, וממילא נלקח מעמם על הווה"ק שם עיני שכל לך איך שהעמיקו לדבר, התורה, עכ"ל.

[4] ובספר שמן ששון (שעה"כ ס"ח) חקר אם שנה זו אם הוא עד ו"ה, או שנה תשימה י"ב חודש עד שבועות הבא, וכתב הנראה שהוא שנה תשימה דבחי' הזמנים עד שבועות, שהיה כל התיקון זה שאנו עוסקים בלילה הזאת הוא לבחי' הזמנים והוא המגן, וע"ע באור החמה על הווה"ק שם שחוק בזה מורה"ה גאלאנטי, ובספיה"ק תולעת יעקב (שבועות) וספיה"ק שער יששכר (שבועות את"א), וספיה"ק דברי שלום (במדבר).

[5] בהקדמת זוהר (ת"ת ב) בענין ליל חג השבועות, שנינו עה"פ (תהלים י"ד) אין אומר ואין דברים, בשאר מילין דעלמא, דלא אשתמעו קמי מלכא קדישא ולא בעי למשמע לון, ובסידור הרב שבת מראשקוב וע"א

[1] וז"ל הקדמת הווה"ק (ח"א ת, א בתרגום) רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה, בלילה שבו הכלה (השכינה), מתחברת בעלה (הקב"ה), שלמדנו כל החברים שהם בני היכל הכלה, צריכים באותו הלילה, שלמחרתו (ביום חג השבועות), הכלה נועדת להיות תחת החופה עם בעלה, להיות עמה כל אותו הלילה, ולשמוח עמה בתקוניה שהיא מתתקנת בהם, דהיינו, לעסוק ולתורה, ומתורה ויהי רבי"ו וכל החברים לכתובים, ובדרשות המקראות, ובסודי החכמה, משום שאלו הם התקונים שלה ותכשיטיה, והיא, הכלה, ועלמותיה, באה ועומדת על ראשיהם, ומתתקנת בהם, ושמחה באה כל אותו הלילה, ולמחרת (ביום השבועות), אינה באה לחופה אלא עמם, ואלו (העוסקים כל הלילה בתורה), נקראים בני החופה, וכיון שבאה לחופה הקב"ה שואל עליהם, ומברך אותם, ומעטר אותם בעטרתיה של הכלה, אשרי חלקם, והיה רבי"ו וכל החברים מרגבים ברינת התורה, וכל אחד ואחד מהם היה מחדש דברי תורה, ורבי שמעון היה שמתוכן כל שאר החברים, אמר להם רבי שמעון בני, אשרי חלקכם, מי שלמחר לא בחשק הכלה אל החופה, אלא עמכם, כשום שכל אלו המתקנים תקוני הכלה בלילה הזה, ושמחים בה, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרון, והקב"ה מברך אותם בשבעים ברכות ועטרת מהעולם העליון.

ובענין מהות הקישוטים נתיק מעט מפי' דמשי"א על הווה"ק שם, קישוטי כלה הנעשין בליל חג השבועות ע"י קריאת ולימוד בני ישראל בלילה זו בכ"ד ספרי תורה, שהם עצמם כ"ד קישוטי דלה, וזוהר ע"י שמשיימים ישראל הכ"ד ספרים נתחדש או להכלה הקדושה כ"ד שמות היוצאים מסיום של כ"ד ספרים, והם הקישוטים שלה, והוא יוצא מראש התיבה וסוף התיבה של התיבה השנייה מהתחלת הפסוק וכן מראש התיבה וסוף התיבה של התיבה שקודם סיום הפסוק (כגון ספר בראשית שמסתיים בפסוק ימות יוסף תל' ירישם בארץ במצרים, ראש סוף הדבקה השנייה מתחילת הפסוק הוא י"ח מיסוף, וראש סוף התיבה שלפני התיבה שבספיה הוא ב"ן פ' תיבת 'בארץ' שם קודש זה יפ"ן הוא הקישוט הראשון), ואלו הם הקישוטים העולין למעלה לכלה העליונה בליל קדוש זה, ומי שלומד בהם אז הוא מקשט הכלה העליונה מכל ספר וספר בקישוט השייך לכל ספר וספר, וכן גורמים ישראל או שנתחדש להם כ"ד צירופי שמות אדני"ש, שהוא שם הכלה ממש, והם כ"ד שמות היוצאים בסיום של כל ספר וספר (שמות הכלה של צירפי אדני"ש הקישוטים היראים מסים כ"ד ספרים נסדרו בהרבה תיקון ליל שבועות).

[2] ועוד שם בווה"ק (ת"ת א) שבו יקרים שבו, ונחדש תקון הכלה בלילה זה, שכל מי שמתחבר עמה בלילה הזה, יהיה נשמר, כל אותה השנה, למעלה ולמטה, ויוציא שנתו בשלום, עליהם כתוב (תהלים לד, ח), חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב ה'.

ובווה"ק (ח"א ז, א) איתא דהלומד בלילה מכריון עליו בשמים ואומרים (ישעיה כ"ג) ואני זאת בריתי אותם אמר ה' ורוח אשר עולין ודברי אשר שמתני בפניך וגו', ועל כן חסידי היו לומדים בתורה באותה הלילה ואומרים נבוא לנחול ירושת התורה לנו ולבנינו בשני עולמות, עיי"ש וזוהר השכר הגדול שזוכה לתורה לו ולדורות של תלמידי חכמים (עיי' סדר ברכת ס' תצ"ד סק"ד).

[3] ובמחברת הקדוש כתב מהר"ן שפירא ז"ל, כי בשאר ימות השנה שאדם ניער לילה א' ועוסק בתורה ניצל מכות אזה, אמנם בליל שבועות מי שזוכה להמשין כתר ז"א להכתיר אותו, בודאי שזוכה להנצל מכמה כריתות שדיים עליהם, וזוהר סוד כר"ת אותיות כת"ד, להורות כי ע"י תיקון זה ניצל מפגע זה, ולא עוד אלא

מבאר ההלכה

הגאון רבי יעקב יוסף כהן שליט"א דומ"ץ שטפנשט

אכילת מאכלי חלב וטעמו

א. כתב הרמ"א (סימן תצד א) ונוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות, והרבה טעמים נאמרו בזה: א. מפני התורה שנמשלה לדבש וחלב כמו שכתוב (שיר השירים ד, יא) דבש וחלב תחת לשונך [1] (כלב), ב. זכרון לב' הלחם שהיו מקריבין ביום הבכורים, שהוא כמו השני תבשילין שלוקחים בליל פסח, זכר לפסח וזכר להגיגה, כן אוכלים מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר וצריכין להביא עמהם ב' לחם על השלחן שהוא במקום המזבח [2] (רמ"א שם), ג. דאיתא בוורה (ה"ג ז, א) שאותן ו' שבועות היו לישראל שבעה נקיים, וידוע שדם נעצר ונעשה חלב, והיינו מדין לרחמים (מג"א), ד. שהמלאך הנקרא השמאל היה קורא תגר לפני הקב"ה שלא ליתן התורה לישראל, והשיב לו הקב"ה היאך אתם רוצים התורה אני כתבתי בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו, ואתם כשבתם אצל אברהם אכלתם בשר בחלב, מיד נסתתם מלאך השמאל, וזהו הסוד בפסוק (שמות כג, יט) לא תבשל גדי בחלב אמו, וסמך ליה ה"נה אינכי ש'ולה מ'לאך ל'פניך ר"ת השמאל, (דן רדן לר"ש מאוסרופוליא מאמר יב אות ב"א), ה. דאיתא במדרש (שמ"ר ב, ד) ה' שמות יש להר זה, אחד מנהגן גבנונים מלשון נקי כגבינה (שם), ו. כי קודם מתן תורה היה מותר בשר נחירה, ובשעת מתן תורה נאסר והוצרכו לשחוט, ולכו"ע בשבת ניתנה תורה (שבת פו, ב) ובאותה שבת לא היה להם בשר שחוטתה ולא יכלו לשחוט, והוצרכו לאכול מאכלי חלב, ולזכר זה אנו אוכלין ג"כ מאכלי חלב [3] (אמרי פינחס).

אכילת בשר אחר גבינה

ב. מדינא דגמרא (חולין קה, א) האוכל גבינה יכול לאכול בסמיכות לזה בשר, ללא המתנת זמן, ואפילו באותה סעודה [4], לפי שאין דרך הגבינה להישאר בין השינים וגם אינו מושך טעם בפה (לבוש יו"ד סי' פט ס"ב), אך בזה"ק (ח"ב קכה, א) החמירו מאוד שלא לאכול בשר אחר גבינה לא בשעה אחת ולא בסעודה אחת [5].

ג. אכל גבינה ובא לאכול בשר, צריך לעשות שלושה פעולות נקוי שהן: קינוח, הדחה, ורחיצת הידים [6].

ד. **הקינוח** - שילעס פת או מאכל אחר שירצה, דרך מקמח תמרים וירקות, שנדבקים אל החניכים ואינם מקנחים היטב (שו"ע יו"ד סי' פט ס"ב), ויבלע אותו (עיין פ"ת סק"ה).

ה. **הדחה** - שישטוף פיו במים או יי [7].

ו. **רחיצת הידים** - כדי שלא תשאר עליהם ממשות של גבינה, וגם ביום שיכול לבדוק את ידיו אם נשאר עליהם שמונח נהגו לרחוץ (ש"ך סק"ט), רחיצה זו אינה צריכה כלי, ודי לה עד סוף פרק השני של האצבעות, וצריך שירחוץ דווקא במים ויגב ידיו (שו"ע או"ח סי' קעג ס"ג).

הלכות ומנהגי חג השבועות (הלק ב')

וביו"ט להכין כלי עם מים ולהעמידם בתוכו (שו"ע סי' תרנ"ד), משום איסור טירחה יתירה ואיסור מחזי כמתקן מנא (פמ"ג משב"ז סי' תרנ"ז ע"פ רש"י סוכה מב, א).

מים מוכנים

ו. אם הכין מבעוד יום כלי עם מים לצורך הפרחים יש מתירים גם בשבת וביו"ט להעמיד בתוכו לכתחילה את הפרחים אפילו שעדיין לא עמדו בו (פמ"ג סי' שלו סק"ג ושועה"ר סי"ח), ויש אוסרים (תוספת שבת סק"א קני המנורה סק"ה והיי"א כלל יא ס"ג), ואפשר דיש לסמוך להקל אם שכח להעמיד מבעוד יום (שעה"צ סקמ"ח).

החזרת הפרחים למים

ח. פרוזי נוי שעומדים בתוך כלי עם מים מותר בשבת ויו"ט להוציאם מן המים ולהחזירם לתוך המים (שו"ע סי' תרנ"ד) שמכיון שבמים אלו עמדו לא מיחזי כמתקן מנא (ערוה"ש).

החלפת מים

ט. אסור בשבת ויו"ט להחליף לגמרי את המים שבאגרטל הפרחים, (שו"ע סי' תרנ"ד), משום איסור טירחה יתירה ואיסור מחזי כמתקן מנא (פמ"ג משב"ז סי' תרנ"ז ע"פ רש"י סוכה מב, א).

הוספת מים

י. בשבת אסור אפילו להוסיף מים לתוך אגרטל פרחים, אבל ביום טוב מותר להוסיף מים (סוכה מב, א שו"ע סי' תרנ"ד), וי"א שאסור להוסיף בשיעור יותר מכמות המים שיש בכלי, לפי שלא נקרא הוספה אלא החלפה (ערוה"ש), וי"א שגם ביום טוב אסור להוסיף מים (שועה"ר שם) [15].

קצירה מענף תלוש

יא. מותר לקצור פירות מענף אילן תלוש בשבת ויו"ט (רמ"א סי' שלו ס"ה) וי"א שמותר לתלוש גם פרחים ועלים מן התלוש, ואין בזה משום מוקצה (פמ"ג א"א סי' תבח סק"א וסי' תרנ"א סק"ג), ויש מחמירים בזה (מהצה"ש סי' תבח ועיין שעת"ס תרנ"א).

קטיפה בגינה ציבורית

יב. בקטיפת אילנות ופרחים יש להיזהר מאיסור גזל, עצים ופרחים ושיחי בושם ושתילים, שנטעו על ידי העירייה ברשות הרבים או בגינות ציבוריות אינם הפקר, והרשויות מקפידות על קטיפתן, ואסור לקטוף מהן בלא קבלת רשות מהאחראי מטעם העירייה [16].

גינה פרטית

יג. אין צריך לומר שאסור לקטוף ענפים ופרחים בחצר פרטית בלא רשות כל השכנים, וכן אסור לאחד השכנים לקטוף לעצמו פרחים מהגינה המשותפת במידה שהשכנים מקפידים.

ענפים הנוטים לרשות הרבים

יד. עצים וגדר חי ששורשיהם בחצר פרטית וענפיהם ופירותיהם נוטים לרשות הרבים [17], או לחצר אחרת הרי הם של בעל העץ ואסור לקטוף מהם (רמ"א חו"מ סי' קסז ס"ב ונתיה"מ סי' קנה סק"ט) [18].

אכילת בשר לאחר גבינה קשה

ז. אחר אכילת גבינה קשה צריכים להמתין ו' שעות (רמ"א יו"ד סי' פט ס"ב), גבינה קשה היא גבינה בת ששה חודשים (ש"ך שם), או גבינה מתולעת, שטעמה נמשך זמן רב בפה (ט"ז שם סק"ד), וכתבו הפוסקים [8] שיש להחמיר גם בגינות הצהובות שבימינו שאע"פ שתהליך יצורם קצר יותר מו' חדשים [9] מכל מקום תוצאתו כגבינה קשה.

חימום מאכלי חלב ע"ג פלטת שבת

ח. הרוצה לחמם מאכלים חלביים (פ'סטירוח' מ'רקיס') ע"ג פלטה חשמלית המשמשת בכל שבת לקדירות בשריות, יכסה את הפלטה עם 'נייר אלומיניום' [שנתקן בערב יו"ט] [10] שיחצוץ בינה לבין הקדירה החלבית [11], וכן לאחר הסרת המאכלים החלביים ונייר האלומיניום יכול להמשיך ולחמם עליה קדירות בשריות.

שיטחת עשבים

א. נוהגים לשטוח עשבים בחג השבועות בבית הכנסת ובבתים, זכר לשמחת מתן תורה (רמ"א סי' תצד ס"ג) [12], שהיו עשבים סביב הר סיני שנאמר (שמות לד, ג) גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא, ללמדנו שהיה שם מרעה (לבוש שם ומשנ"ב סק"י).

העמדת אילנות

ב. וכן נוהגים להעמיד אילנות בבית הכנסת ובבתים, כדי להזכיר שבעצרת יגידונו על פירות האילן ויתפללו עליהם (מג"א שם ושועה"ר סי' [13]).

מוקצה

ג. 'פרחים' ענפי אילנות' עלים' וכיו"ב שנתלשו, אע"פ שאינם ראויים לאמכל בהמה, אם חשב עליהם מבעוד יום לשוטחן לנוי הבית, אינם מוקצה ומותר לטלטלם בשבת ויו"ט (מג"א שם ע"פ שו"ע סי' ש"ח ס"ב).

הכנה מושבת ליו"ט

ד. כשהלך שבועות ביום ראשון הנהיג המהרי"ל לשטוח את העשבים בכניסת השבת (ספר מהרי"ל ה"ל שבועות), ונהגו לשוטחן ביום טוב (מג"א שם), אבל לא ישטחם בשבת לצורך יום טוב לפי שאסור להכין כלום מושבת ליו"ט אפילו בדבר שאין בו שום סרך מלאכה (מג"א ושועה"ר שם ומשנ"ב סק"ט).

פרחים נפתחים

ה. אסור להעמיד בשבת ויו"ט בתוך כלי עם מים ענפי פרחים סגורים שעשויים להיפתח מלחולית המים (רמ"א סי' שלו ס"א) [14], ואפילו אם כבר היו בתוך המים מבעוד יום ונפלו לחוף אסור להחזירם למים, מציאות זו שכיחה מאוד בימינו בפרחים הטריים הנמכרים בערבי שבת ויו"ט [בעיקר במיני הזרעים 'שושן צהור' 'סיפנים' 'חמניות נוי'].

העמדת פרחים במים

ו. פרחים שלא עמדו במים מבעוד יום אסור בשבת

בְּמִדְבָּר

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 632 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.
השיעור מועבר בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 518 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"ט איר תשפ"א

999 פ 1899

בְּמִדְבָּר - תוכן ענייני הפרשה

- א. ציווי ה' למשה למנות את ישראל במעמד נשיאי השבטים.
- ב. שמות שנים עשר נשיאי ישראל.
- ג. מספר הפקודים מבין עשרים שנה ומעלה בכל שבט.
- ד. מספרם של כל בני ישראל - מלבד שבט לוי (א, מד-מז).
- ה. תפקידם של בני לוי: משא המשכן, ושמירתו (א, מח-נד).
- ו. סדר חנייתם ונסיעתם של בני ישראל במדבר.
- ז. מחנה ישראל נחלק לארבעה דגלים (מחנות משנה) ובכל אחד שלושה שבטים:
  - א. דגל מחנה יהודה - עם יששכר וזבולון (ב, ג-ט).
  - ב. דגל מחנה ראובן - עם שמעון וגד (ב, י-יז).
  - ג. מחנה הלויים נושאי המשכן (ב, יז).
  - ד. דגל מחנה אפרים - עם מנשה ובנימין (ב, יח-כד).
  - ה. דגל מחנה דן - עם נפתלי ואשר (ב, כה-לא).
- ח. סך כל הפקודים (מלבד שבט לוי) - שש מאות ושלושת אלפים וחמש מאות וחמישים - 603,550 (ב, לב-לד).
- ט. אלעזר ואיתמר בני אהרן, ממונים על עבודת הכהנים.
  - י. תפקיד הלויים: שמירת המשכן וכליו (ג, ה-ז).
- יא. מינוי הלויים לעבודת ה' תחת בכורי ישראל שהוקדשו לכך כשמתו בכורי מצרים (ונפסלו הבכורות בחטא העגל).
- יב. מפקד הלויים מבין חודש ומעלה וחלוקתם לתפקידיהם בנשיאת המשכן בעת המסעות:
  - א. משפחת בני גרשון, מקומם ותפקידם (ג, כא-כו).
  - ב. משפחת בני קהת, מקומם ותפקידם (ג, כז-לב).
  - ג. משפחת בני מררי, מקומם ותפקידם (ג, לג-לט).
  - ד. מניין הלויים מבין חודש: שנים ועשרים אלף.
- יג. מפקד בכורי ישראל ופדייתם, [22,000 בכורות נפדו ע"י גוף הלויים, ו-273 בכורות נפדו בחמשה שקלים לבכור - ס"ה 1365 שקלי כסף] ופדיון בכורות בהמות ישראל [ע"י הבהמות של הלויים] (ג, מ-נא).
- יד. מפקד הלויים מבני קהת - מגיל שלושים ועד חמישים - ועבודתם - נשיאת כלי הקדש והפרוכות (ד, א-ב).
- טו. סדר פירוק כלי המשכן וכיוסוים, בשעת המסעות ע"י בני קהת.
- טז. אזהרה לבני קהת להישמר מראית הארון והחיוב לשאתו בכבוד ובכובד ראש (ד, יז-כ).

"איש על דגלו..." (ב, ב) - ייחוס גדול

רבי נפתלי מרופשיץ בא משלשלת יוחסין של גאונים וצדיקים. פעם אחת, כשהסב לשולחן עם חסידיו, דיבר על המעלה הגדולה של ייחוס אבות. נענה אחד החסידים ואמר: "רבנו, הייחוס שלי גדול משלך"! תמה רבי נפתלי, שכן החסיד בא ממשפחה פשוטה ביותר, ורבים מבניה נטשו את דרך התורה. השיב הלה: "רבי, אני אחד ויחיד בכל משפחתי שמניח תפילין ושומר שבת"! ...
חייך רבי נפתלי ואמר: "אכן, הצדק עימך; באמת ייחוסך גדול משלי"...

השבת נתחיל את החומש הרביעי - חומש במדבר, הנקרא בפי חכמינו (במשנה מנחות מ"ה: וכן במסכת סוטה ל"ו) "חומש הפקודים", והטעם, כי בחומש זה כתובים שני המניינים שהתפקדו בני ישראל, אחד בפרשתנו, והשני התפקדו 40 שנה אח"כ (בפרשת פנחס). בדרך כלל פרשת במדבר חלה לפני חג שבועות, שיחול ביום ראשון בלילה - אור ליום שני. התורה ניתנה במדבר, ודרשו חז"ל (במדבר רבה א, ז) שבא הדבר ללמדנו כי "כל מי שאינו עושה את עצמו כמדבר, הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה". חז"ל מספרים שלפני שהקב"ה נתן את התורה, כל הרצה שעליו תינתן הזכות לקבל את התורה (עיי' מדרש בראשית רבה צט, א) ורק הר סיני זו הצידה ולא השתתף בויוכוח בין ההרים, כי הוא חשב שהוא אינו ראוי שהתורה תנתן עליו, ומה עוד שהוא היה הנמוך מבניהם. ולבסוף התורה נתנה דווקא עליו. נמצא, אפוא, שהענווה ושפלות הרוח הינה תנאי בסיסי לקניית התורה, ואכן בכל מקום שבו מצאנו תורה - מצאנו גם את מידת הענווה. הגמרא (שבת לא:) מספרת, שרבי סימון ורבי אלעזר היו יושבים ורבי יעקב בר אחא עבר לפניו. אמר רבי אלעזר לרבי סימון, נקום מפניו לכבדו משום שהוא ירא חטא, אמר לו רבי סימון, נקום מפניו משום שהוא גדול בתורה, השיבו רבי אלעזר, אני שבחתי אותו על כך שהוא ירא חטא ואתה משבחו בכך שהוא גדול בתורה!?! ולכאורה, וכי רבי אלעזר אחז שגדלת האדם בתורה אינו שבח חלילה? אלא שכוונתו היתה, שיראת ה' היא העיקר והיא שבה גדול יותר מגדלה בתורה, משום שמי שהוא ירא ה' כלול בזה גם השבח של למדן, משום 'בכלל מאתיים מנה', כי מטרת עסק התורה היא לבוא ליראת ה', וכמו שאמרו חז"ל (שם), שהלימוד דומה לשער לדירה, והיראת שמים דומה לדירה עצמה - שהדירה היא העיקר. אמרו חז"ל (שבת ל:): "לעולם יהא אדם ענותן פהלל ואל יהא קפדן כשמיא". ולכאורה, וכי דרכו של שמאי שהיה מקפיד לשם שמים, היתה טעות חלילה? אלא שמשמאי אנו למדים להתעקש על עקרונות היהדות, אבל חז"ל מלמדים אותנו שבדרך כלל צריך להתנהג כמידתו של הלל ולוותר בכל מקום שאפשר לוותר. וכיוצא בזה אמרו חז"ל (בבב"ב ח): "אין לו לקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד". משום שמטרת ההלכה היא להביא את האדם ליראת ה', כמו שאמרו חז"ל, "אל תקרי הליכות אלא הלכות". מכאן, שההלכות וההליכות של יראת שמים ומידות טובות, אחד הם, אם כן גם ד' אמות של הלכה פרושם ד' אמות של יראת שמים שהיא החכמה, כנ"ל. ואמנם הגמרא אומרת (שבת י:): "כל דין שפדן דין אמת לאמתו, מעלה עליו הפתוב פאלו נעשה שתף לקב"ה במעשה בראשית", אבל כבר אמרו חז"ל (סנהדרין ה:): "יפה כח פשרה מפח הדין" - שאף על פי שעל ידי הפשרה אחד מבעלי הדין מפסיד, ולכאורה לא נעשה כאן 'דין אמת לאמתו', בכל זאת הפשרה עדיפה מהדין, כי כדאי הוא השלום והותור להפסיד עליו ממון. וכשמוותר לחברו, הוא בונה בזה את בית מקדשו שנחרב בגלל שהעמידו דבריהם על דין תורה ולא עשו לפניו משורת הדין (בבא מציעא ל). מכאן, שאמנם העוסק בדיני נזיקין ועושה משפט בין בני אדם הוא נעשה בזה שתף לקב"ה במעשה בראשית, בכל זאת עדיף לעסוק במדות טובות של ותור, וכבר למדנו רבותינו שמויתור אף פעם לא מפסידים! וכתוב בספר איוב (כח, כח): "הן יראת ה' היא חכמה", היינו שהחכמה היחידה והגדולה ביותר היא יראת ה' ומדות טובות. וישמע החכם ויוסיף לקח.

"איש על מחנהו ואיש על דגלו" (א, נב)

מה היו צבעי וציורי הדגלים של השבטים

ראובן - ששמו היה חרות בחושן על אבן האודם, שהוא ה"רובין", היה צבע דגלו אדום, ועליו היו מצוירים הדודאים שהביא לאמו.

שמעון - ששמו היה חרות על הפטדה, שהוא ה"איזמרד", צבע דגלו היה ירוק, והייתה מצוירת עליו העיר שכם בגלל המעשה בשכם.

לוי - שמו היה חרות על הברקת, שהוא ה"קריסטל", שיש בו צבעים רבים, היו בדגלו ג' מיני צבעים: שליש הדגל היה אדום, שליש לבן ושלישו שחור. והיו מצוירים על הדגל האורים והתומים - הבגד שלבש הכהן גדול שהיה משבט לוי. **יהודה** - ששמו היה חרות על הנופך, שהוא ה"קרבוונאקל", צבע דגלו היה כרקיע, ועליו מצויר "אריה", ע"ש הכתוב: "גור אריה יהודה".

יששכר - ששמו היה חרות על הספיר, שהוא ה"סאפירה", צבע דגלו היה כספיר, שהוא שחור קצת, והיו השמש והירח מצוירים על הדגל, כי בני יששכר היו בקיאים בתקופות ומזלות, כמו שנאמר: "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים" (דברי הימים א, יב).

זבולון - שהיה חרות על היהלום, שהוא ה"דיאמאנטי", ויש אומרים שהוא ה"פירלה", צבע דגלו היה לבן, ומצוירת על הדגל ספינה, לפי שהיה עוסק בספנות כדי לתמוך ביששכר, למען תהיה לו מנוחה ויעסוק בתורה.

דן - ששמו היה חרות על הלשם, שהוא ה"טופאשיר" היה צבע דגלו כצבע ה"סאפיר", ומצויר על דגל זה דמות נחש, כי דן נמשל לנחש, כמו שנאמר "יהי דן נחש עלי דרך..."

גד - שהיה שמו חרות על השבו, שהוא ה"טורקזיה", היה צבע דגלו שחור ביותר ולבן, והיה מצויר על הדגל מחנה, כלומר - צבא של אנשים מזוינים, כפי שנאמר "גד גדוד יגדננו"... שגד נתברך שילך למלחמה בגדודי צבא מזוינים, וינצח.

נפתלי - ששמו היה חרות על האחלמה - היה דגלו בצבע יין אדום, שאינו כל כך אדום, והיתה מצוירת על הדגל אילה, לפי שנמשל לאילה, דכתיב "נפתלי אילה שלוחה".

אשר - ששמו היה חרות על התרשיש, צבע דגלו היה של תרשיש, והיה מצויר על דגלו אילן, כמו שנאמר "מאשר שמנה לחמו".

יוסף - שמו היה חרות על אבן השוהם, ודמות דגלו כצבע השוהם, שהוא שחור ביותר, והיו מצוירים עליו שני הנשיאים - אפרים ומנשה, וכן היתה מצוירת עליו העיר מצרים, לרמז שנולדו במצרים.

ועל דגלו של **אפרים** היה מצויר שור, לרמז שיהושע ייצא ממנו, שעליו נאמר "בכור שורו הדר לו". ועל דגלו של **מנשה** היתה דמות ראם, לרמז על גדעון שעתידי לצאת ממנו, שעליו נאמר "יקרני ראם קרניו".

בנימין - ששמו היה חרות על אבן ה"ישפה", היה דגלו רב-גוונים, בדומה לכל הצבעים של כל הדגלים, והיה מצויר עליו זאב, לפי שנמשל לזאב, כדכתיב: "בנימין זאב וטרף" [מתוך 'מעם לועז']

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל" (א, ב)

למה צִוְּתָה התורה למנות את בני ישראל? שבשעה שיהיו פזורים בין העמים, לא יתבטלו בתוכם, שכן "דבר שבמניין אפילו באלף לא בטל". [חידושי הר"ם]

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו" (ב, ב)

מובא במדרש רבה (ב, ג-ד) בשעה שהקב"ה ירד על הר סיני ליתן תורה לישראל, ירדו עמו מחנה גדול של מלאכים, וסביב הקב"ה היו כ"ב אלף מלאכים כמספר שבט לוי. וזה היה סימן ששבט לוי הוא השבט החשוב בישראל.

ונעשו המלאכים דגלים סביב כיסא הכבוד. וכשראו ישראל אותם המלאכים הערוכים דגלים דגלים, נכנס חשק בלבם ואמרו: הלוואי שגם אנו נהיה ערוכים דגלים דגלים כסדר המלאכים החונים סביב השכינה. וזהו הנאמר בשיר השירים (פ"ב): "הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה" - כשהביאני הקב"ה לבית היין שהוא הר סיני שעליו ניתנה התורה שנמשלה ליין, אמרו: הלוואי והיה הקב"ה מזכנו בחיבה זו כפי שעשה למלאכיו הערוכים דגלים דגלים.

אמר להם הקב"ה: כשם שהמלאכים ערוכים דגלים דגלים, אף אתם תהיו ערוכים כך. כשם שאתם השתוקקתם לכך, חייכם אף אני אעשה לכם דבר זה. וזהו שנאמר בתהלים (תהלים כ, ו): "נרננה בישועתך ובשם אלקינו נדגל מלא ה' כל משאלותיך" - משאלה זו מילא להם הקב"ה.

אמר הקב"ה למשה: לך ועשה אותם דגלים כפי שביקשו ומלא משאלתם.

ויאמרו אומות העולם בבל, מדי, יוון ואדום לישראל (שיר השירים ז, א): "שובי שובי השולמית שובי שובי ונחזה בך" - החזירו פניכם, וקבלו אמונתנו והיו עמנו לעם אחד - התאחדו עמנו וקבלו אמונתנו. ואנו נעשה אתכם אנשים חשובים, דוכסים ונסיכים, ואתם תשלטו על כל דבר. משיבים להם ישראל ואומרים: "מה תחזו בשולמית כמחלת המפחנים" - איזו גדולה אתם יכולים לעשות לנו - לחלוק לנו כבוד אחרי שהיינו במעמד הר סיני, ושם קיבלנו את התורה ומעלתנו הייתה לעילא ולעילא. ועל כל המעלות האלה היתה המעלה שעשה אותנו מחנות ודגלים, א"כ כיצד נמיר אמונתנו בלא דבר.

ויש ששאלו על הדברים האלו שאמרו שהקב"ה עשה אותנו דגלים דגלים. איזו מעלה היא זו. ועוד למה שותקים האומות כששומעים תשובה זו, ואינם משיבים להם שאף הם יעשו אותם דגלים. וכי דבר קשה הוא לעשות דגלים? אלא יש לבאר, שמה שהשתוקקו ישראל לדגלים, לא מפני צבעי הדגלים והמראה המסודר, אלא בראותם את הקב"ה בהר סיני מוקף ד' מחנות מלאכים על דגליהם סביב ד' רוחות של כיסא הכבוד, וי"ב מלאכים מאחוריהם לד' רוחות שהיו המרכבה של השכינה, רצו אף הם להיות מרכבה לשכינה שיעשה לי"ב השבטים דגליהם לד' רוחות המשכן, ששם השכינה, כפי שהיו י"ב המלאכים, וזוהי מעלה גדולה להיות מרכבה לשכינה. והקב"ה מילא משאלותיהם ועשה כפי שביקשו.

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני..." (א, א)

וברש"י: "מונה אותם כל שעה". פסוק זה מדגיש את מעלת עצם נשמת היהודי: "מונה אותם" - האפשרות למנות את כל בני ישראל בשווה, בלי חלוקה לפי שבטים, קבוצות ודרגות, היא מפני שעצם הנשמה שווה בכולם ואין בה חילוקי דרגות. מנין זה אפוא מעורר ומגלה את עצם הנפש שבכל יהודי. [הרבי מליובאוויטש זצ"ל]

מכירה את האנשים הללו ולא היה לי שום מושג מאיפה. רק באמצע סעודת השבת נזכרתי לפתע וקראתי: “וואו”, וכולם הסתכלו עליי כאילו נפלתי מאיזשהו מקום באזור הירח... האנשים הללו היו שני נהגי האוטובוס מהתאונה ההיא. מיד רצתי לדודתי ושאלתי אם היא מכירה את שני האנשים שהלכו קודם למטה. דודתי ענתה לי: “תקשיבי, עברו כאן עשרות אנשים למטה”. “הם צריכים להיות נהגי אוטובוס”, אמרתי. “אני מכירה רק נהג אוטובוס אחד”, הגיבה. “הוא שכן שלנו, גר פה בבניין ואשתו אישה מיוחדת ונחמדה. למה זה מעניין אותך?” היא שאלה. סיפרתי לה כל מה שהיה, והיא אמרה: “זה סיפור יפה, אבל אני ממש לא מתפלאת. משה הוא שכן שלנו, הוא נשמה טובה. לגבי השני, אין לי שום מושג, אבל אם תרצי, אחרי הסעודה הראשונה נרד אליהם ושאל אותם מה קרה אחר כך”. לאחר הסעודה נקשנו על הדלת, פתחה לנו אישה נעימת סבר ובירכה אותנו לשבת שלום. “שבת שלום”, אמר דוד שלי. “משה, יש כאן מישהי שראתה אותך הולך מכות עם מישהו ואמרתי לעצמי: אני צריך לבוא שלא יהיו בעיות”. כולם צחקו ודוד שלי אמר: “יש כאן מישהי שיש לה כמה שאלות לשאול אותך”. אשתו אמרה: “ודאי, תיכנסו, בדיוק סיימנו את הסעודה...” היא הושיבה אותנו בפנית הספות, ואני אמרתי לה: “אני מירושלים, באתי לדודים שלי להתארח פה וראיתי את בעלך ואת החבר שלו חוזרים מבית הכנסת. לקח לי זמן לזהות, ובסוף נזכרתי שלפני כמה חודשים עמדת בתחנה בירושלים וראיתי תאונה שהיתה בין שני האוטובוסים שלהם, זה היה מדהים ומרגש, החיבוק, הדיבורים השלווים והעזרה זה לזה. זה הפך לשיחת היום אצלנו, וכעת אני מבינה שהם חברים טובים מאז ומעולם”?... אשתו של משה, אביבה, חיכה וסיפרה: “דווקא לא מאז ומעולם. הם בכלל לא הכירו עד אותה תאונה”. ואז המשיכה: “האמת היא, תמיד ידעתי שבעלי משה הוא איש מיוחד, אבל לא ידעתי עד כמה. הוא לא סיפר הרבה על התאונה, ממה שאני יודעת, שבוע אחרי התאונה חקרו הכול והגיעו למסקנה שאיש אינו אשם בוודאות. הכול התנהל בידידות, ובסופו של דבר הסתדר, אבל מאז, משה ויובל לומדים כל לילה שעתים חברותא, והם בקשר הדוק, ובגלל שאין ליובל משפחה בארץ, הזמנו אותם להתארח אצלנו, וכעת זו הפעם השלישית הם אצלנו בשבת. אנחנו ממש משפחה!” הדר אשתו של יובל הסתכלה על אביבה ואמרה לה: “האמת היא, שיש משה שלא סיפרתי לך מעולם, כי תמיד נתתם לנו הרגשה כל כך טובה, שלא הרגשנו צורך לשתף אתכם בעבר שלנו. היו לנו כל כך הרבה נושאי שיחה אחרים. האמת, שרק לפני חמש שנים יובל ואני חזרנו בתשובה, עד אז היינו מאוד רחוקים מדת. לא ידענו דבר על התורה ועל המצוות, ואז בעלי פגש אדם מיוחד, חוזר בתשובה, ששכנע אותנו להניח תפילין ואחר כך הסביר לו קצת מי הוא אלוקים. בעלי התעניין, ובסופו של דבר סחף אותי אחריו, ושנינו זכינו ברוך ה' לחזור בתשובה. בעלי מעולם לא היה אדם שמח, הוא תמיד היה עצוב ומופנם, אך מאז שגילה את האמת השמחה חזרה אליו. הוא היה החבר היחיד שלו... לפני שנתיים אותו אדם נגע בתאונה והפך להיות צמח... זו הייתה מכה מאוד קשה לבעלי. העצבות חזרה אליו. אין לנו משפחה בארץ, ואלה שבחולל כמונב ל כדתיים, גם החברים המעטים שיש לו בארץ, מלבד אותו אדם, כולם חילוניים וקצת התרחקו, ולא שלפני כן היו קרובים מאוד. ראיתי שבעלי מתכנס בבדידותו. לא ידעתי כיצד לעזור לו. ואז הגיעה התאונה הזו. התאונה שאמורה היתה לסבך לו את החיים, שממילא היו מסובכים, ובעצם עשתה את ההפך הגמור. למעשה, משה יכול היה ללכת אתו עד הסוף, להתלונן עליו ולהוכיח שהתירש, אך משה, בלי קשר להתנהגות האצילית שלו בתאונה עצמה, גם לאחר מכן יצא מגדרו כדי להוציא את יובל נקי. ליובל זה עשה משהו. בתאונה הזאת בעלי מצא ידיד אמת, מישהו שמשלים לו את החסר בגדול. מעבר להכרת הטוב שלו, משה התגלה כחבר אמיתי ואיש עם המון חברים. הכול השתנה לנו. כל החיים. אני רואה את יובל פורח, ועל הדרך גם אני. בזכותו פגשתי את אביבה, שהיא חברה כל כך טובה. לילדים שלנו יש חברים חדשים. זה פשוט לא יאומן. תאונה אחת שיכולה היתה להרוס לבעלי את הפרנסה - ותראו לאן היא הובילה. אני כל כך מאושרת שהכרנו אותו ואת אשתו”, הדר בכתה באושר, “יכול להיות שהתאונה הזו היתה דרך של ההשגחה העליונה להפגיש בין שתי המשפחות שלנו, שהפכו למשפחה אחת!” אביבה ואני הצטרפנו לבכי המרגש. אביבה והדר התחבקו בשמחה, זו הייתה סגירת מעגל שזכיתי להיות חלק ממנה...

הסיפור שאני רוצה לספר התרחש לפני שנתיים בדיוק. עמדת בתחנת אוטובוס יחד עם עוד 20 איש. בצד התחנה היה איש מבוגר על כיסא גלגלים חשמלי הוא היה ללא ליווי ותפקד בצורה עצמאית לחלוטין. היה חם בחוץ. אנשים חיכו לאוטובוס שכבר יבוא, על הצג הממוחשב היו רשומים שני קווים שעל שניהם היה רשום שיבואו בעוד דקה. אנשים כבר התכוננו והתחילו להתקדם, גם האיש הנכה התקרב לשפת המדרכה, ואז הגיע האוטובוס הראשון. הנכה סימן לנהג שהוא רוצה לעלות, וכידוע יש רמפה קטנה לנכים בדלת האחורית, ובשל כך האוטובוס צריך להיות צמוד למדרכה, אך מכיוון שהאוטובוס היה רחוק כמטר מהמדרכה, הוא היה צריך לנסוע אחורה לצד ימין ולהתקרב לשפת המדרכה. נהג האוטובוס יצא ממקומו, הוציא את ראשו מהדלת הקדמית וצעק כדי שכולם ישמעו: “חבר’ה, בבקשה לכו אחורה”. האנשים הקשיבו והתרחקו. גם הנכה. הנהג החל לנסוע אחורה, אך מרוב ריכוז הוא לא שם לב שבדיוק הגיע לתחנה הקו הבא. נהג האוטובוס השני הבין את המצב והתכוון לנסוע לאחור, כדי לאפשר לנהג הראשון להיצמד אל המדרכה, אך אז הוא שם לב כי מאחור צמודה אליו מונית המונעת ממנו את הנסיעה לאחור. והנהג הראשון נוסע לאחור, מסתכל כנראה לצד כדי לוודא שאינו פוגע בנכה או בנוסעים. הנהג השני צפר לנהג הראשון שיעצור, אבל כבר היה מאוחר מדי. פתאום שמענו “בום”... ברגע הראשון היתה צווחה ואחריה שקט. כל האנשים בתחנה, כולל הנכה, הלכו אחורה ונצמדו לקיר בבהלה. ואז ראינו את הפגיעה. בשמשה האחורית של האוטובוס הראשון נפער חור גדול... זכוכיות עפו לתוך האוטובוס, ואילו באוטובוס האחורי השמשה נסדקה לחלוטין והפח מקדימה התרסק. היה ברור שמשהו קרה ליושבים מאחור. אין ספק שחטפו מכה עוצמתית ממפגש האוטובוסים, וגם אם לא, אין ספק שנפצעו מהזכוכיות החדות. אבל אז ירדו מהאוטובוס הראשון ארבעה ילדים, שסיפרו כי הם ישבו בספסל האחרון, ולמרבה הנס הם קלטו מראש מה הולך לקרות ורצו לקדמת האוטובוס שניה לפני ההתנגשות. הם ניצלו בחסדי שמים גם מהמכה האדירה וגם מהזכוכיות שהתנפצו. בשלב זה המתינו כל הנוסעים לשלב הבא של הסיפור: כעס, צעקות, מריבות ואיומים בין שני הנהגים. חלק מהנוסעים כבר גייסו את עצמם לצד זה או אחר, וכבר באו לנהגים להציע להם סיוע במאבק. ואז שני הנהגים ירדו מהאוטובוסים והתחילו להתקרב זה לזה. הייתי קרובה וראיתי את נאה הפנים שלו שניהם. הבעות הפנים לא אמרו כלום, ולי זה נראה כמו הקדמה לפיצוץ איום ונורא. נהג האוטובוס הקדמי היה נבוך, נראה היה שהוא מצפה להתנפלות עליו, ואז... נהג האוטובוס השני חיך חיך רחב... לא הבנו מה קורה ומה הולך להיות. החיך היה מוזר בסיטואציה הזו, ומשום מה לא הרגיע איש. “תראה”, אמר הנהג הראשון, “אני”... “רגע, אחי”, קוטע אותו הנהג השני, “קודם כל, לפני הכול חיבוק”. ואז הוא ניגש לנהג ההמום והרעיף עליו חיבוק חזק כזה, כמו שנותנים בשמחות. “הכול טוב”, הוא אומר בחיבה, “ברוך השם אף אחד לא נשרט, הכול טוב. תרגיע לגמרי”. הנהג הראשון עדיין היה בהלם, הנוכחים פערו את פיהם בתדהמה, חלק אמרו: “בטח הם חברים או מכרים”, אבל על פי השיח שנוצר ביניהם התברר עד מהרה שמשם לא. הנהג השני פתח: “אין קוראים לך”? “יובל”, הנהג ענה בשקט. “נעים מאוד, אני משה”. הם לחצו ידיים. “הכול טוב, תהיה רגוע, שנינו יודעים שאף אחד לא אשם בכלום, זה קרה כי אלוקים רצה שזה יקרה”. “כן, אבל אני ממש מצטער, לא הייתי אחראי... הייתי צריך לשים לב שאתה מאחוריי”. “תהיה רגוע, אין פה שום כעס! אחים לא כועסים אחד על השני!” תודה רבה שאתה לא כועס עליי”, אמר הנהג הראשון, “בכל זאת, ממש ריסקתי את האוטובוס שלך”. “הכול בסדר”, אמר הנהג, “אני אסביר את הסיטואציה עם הנכה. רק נעשה פה כמה צילומים, נשלח ונקווה לטוב”... שני הנהגים צילמו את הנזקים, החליפו ביניהם מספרי טלפון, והכול ברוגע ובלי שום כעס. “יובל אחי, נשמור על קשר”, משה אומר, ומיד נתן לו חיבוק גדול. כולנו ראינו את החיבוק הזה, שחימם את הלב והראה לנוכחים בתחנה עד כמה בני ישראל ערבים זה לזה. מספר חודשים לאחר מכן התארכה משפחתי בפתח תקווה לרגל שמחה משפחתית. לאחר הדלקת הנרות הסתכלתי לרחוב מחלון הבית שבו התארחתי, ואמירת נוסח קבלת השבת. המשכתי להסתכל, ואז משהו צד את עיני. ראיתי שני גברים חוזרים מבית הכנסת, לידם ארבעה בנים קטנים וחמודים. הגברים היו נראים שמחים ודיברו בהתלהבות זה עם זה. לא התעמקתי בהם והסתכלתי על דברים אחרים. הם היו נראים לי מוכרים, ולא היה לי שום מושג מאין. ידעתי שאני

עץ חיים היא למחזיקים בה'

היה זה בעיצומו של עוד מסע חובק עולם, אותו ערך הרה"ג רבי אלחנן וויסבורד שליט"א, לצורך החזקת רשת הכוללים "יששכר באוהליך" שבראשותו.

ביום מן הימים לאחר ששוחח עם גביר אחד וביקשו להיות שותף בהחזקת תורה, ביקש ממנו הגביר טובה קטנה.

"תעשה לי טובה", ביקש הגביר, "בשובך לארץ, תסור בבקשה לראש הישיבה הגאון רבי אהרון לייב שטיינמן זצ"ל ובקש ממנו את ברכתו להצלחת מנייתיה של חברה פלונית, בה השקעתי זה עתה סכום עתק של... 400,000 דולר!!! הרב וויסבורד נענה בשמחה.

בשובו לארץ, נכנס לראש הישיבה ופרט את בקשת הגביר. ראש הישיבה נענה מיד ואמר, צא אמור לו "אם הוא חפץ שהמניות יצליחו כדאי לו להכניס שותף בעסק, ולהשקיע חצי מהסכום \$200,000 בעולם התורה" כדי שבורא עולם יכנס לעסק שלו ויהיה בו ברכה.

נבוכ ותמה, נאמן לדברי ראש הישיבה התקשר לאותו גביר מארה"ב ואמר לו את הדברים. הגביר מיהר להתחמק מההוראה הישירה והמשיך בסדר יומו...

חלפו מספר שבועות, אך לדאבונו ליבו של הגביר, מנייתיה של החברה צנחו בחמישים אחוז. ונותרו רק \$200,000.

הגביר פכר ידיו בייאוש מאוכזב ועצבני, הוא שב ושלח את הרב וויסבורד לבקש ברכה מהרב שטיינמן, אך ראש הישיבה שב ואמר לו "לך תגיד לו שיכניס עוד שותף בעסק שיתרום עכשיו חמישים אחוז מהנותר - \$100,000 להחזקת התורה ואז יראה ברכה". אלא שהגביר התקשה לקבל את ההוראה, הן כבר הפסיד כעת \$200,000, איך יתרום עכשיו \$100,000? הוא שב והמתין להתפתחויות כלכליות במניה, שהביאו בשורה רעה, ערך המניה שוב צנח בחמישים אחוז. ומתוך \$400,000 שהשקיע, נותרו רק \$100,000 עלובים...

הגביר הפעם ממש נלחץ, ושוב ביקש ברכה מראש הישיבה. הרב שטיינמן לא נבהל מהמידע ואמר: "עדיין נותר לו 50% שהוא יכול לתרום לעולם התורה, אם התורה תהיה שותפה בעסק, הוא יראה שהוא ירוויח פי מאה! ברך ראש הישיבה.

הפעם כשמוע הגביר את התשובה, לא היסס ועל אתר העביר \$50,000 לעמלי התורה. סמוך ובטוח בברכת הרב. בשל התפתחות מפתיעה בכלכלת העולם החלה המניה לעלות ולזנק, שוברת את השיאים של עצמה כל יום מחדש.

כעבור כמה שנים התקשר הגביר אל הרב וויסבורד כדי להודיע "ההבטחה התקיימה במלואה עד הסנט האחרון! המניות ששווין היה \$50,000, התייצבו היום על מחיר של חמישה מיליון דולר. פי מאה! ועוד היד נטויה.

סיפור זה ארע בימינו וגיבוריו מעידים עליו כיום, ובו מסר עצום: החזקת תורה אינה תרומה. גם אין טעם לעסוק בה ממקום של רחמים, זו שותפות אמיתית, איכותית, עוצמתית מפתחת ומצמיחה.

הכנסת התורה כשותף בכל עסק שיש לנו, גדול כקטן, היא השקעה בטוחה המניבה פתיחת שערי שפע. כי 'עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר'! (משלי ג, יח).

דברי התורה מתוקים מדבש ונופת צופים

סיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: פרופסור מהטכניון בחיפה רצה לשוחח, להבין. קבע זמן והגיע לישיבה, ראה איך לומדים בהתמדה. שוחחנו, ובסוף אמר: "הכל בסדר, דבר אחד אני לא מבין: איך אפשר לשבת ולהתנדנד 13 שעות. להתנדנד בתפילה, להתנדנד בלימוד. אילו הייתי אני מתנדנד כך היה לי נקע בגב!" נו, לך תסביר...

אמרתי: "שמע נא, נסעתי ברכבת לחדרה ולקחתי איתי ספר, כמובן. מולי ישב בחור, ואכל כל הדרך קבוקים, פיסטוקים,

פיתה פלאפל ופיצה. דעתי הוסחה מהספר, והבטתי בו בתימהון. לטשתי עיניים, אולי זה לא מנומס. הסתכלתי כל הזמן. הלסתות טחנו, למעלה ולמטה, למעלה ולמטה. השיניים נקשו ונפרדו, נקשו ונפרדו. חשבתי לעצמי: אם אני אפעיל כך את הפה, הרי אקבל נקע בלסתות. איך הוא מסוגל?... ומה התשובה? כשנהנים זו לא עבודה, זו הנאה. מוכנים להמשיך בלי סוף - ואנו נהנים, דברי התורה מתוקים מדבש ונופת צופים.

קריאת עשרת הדברות - סגולה לרפואה

מובא במדרש (במדבר רבה ז, א): בשעה שיצאו ישראל ממצרים היו רובם בעלי מומים, מפני שנתייגעו בטיט ובלבנים, שע"י שעלו לראשי השורות של הבניין - הייתה האבן נופלת וקוטעת ידם, או הקורה או הטיט נכנס בעיניהם, והיו נִסְמִים, ובכך נהיו בעלי מומים. כיון שבאו למדבר סיני, אמר הקב"ה: וכי כך הוא כבודה של תורה, שאתן אותה לדור בעלי מומים?! ואם אמתין עד שיעמדו בניהם אחריהם - נמצא שאני משה מתן תורה, לכך אמר למלאכים שירדו וירפאו אותם, והיו בריאים ושלמים במעמד הר סיני.

וב"ילקוט שמעוני" (יתרו רע"ב) מובא: אמר הקב"ה: תורה כולה תמימה היא, כפי שכתוב (תהלים יט, ח) "תֹּרַת ה' תְּמִימָה", וכי אתן אותה לדור של בעלי מומים?! ואם אמתין עד שיעמדו בניהם, אני מאחר בשמחה של תורה.

מה עשה הקב"ה, ריפא אותם ונתן התורה. ומנין שמי שסומא ראה? כפי שכתוב "וְכָל הָעַם רֹאִים" (שמות כ, יז). והחרש - שמע, דכתיב "נִעְשָׂה וְנִשְׁמַע" (שמות כד, ז), ומי שהיה חוגר - נעשה שלם, שנאמר "וַיִּתְּצֵבּוּ" (שמות יט, ז).

מכאן, אמר הגר"ש אלישיב זצ"ל: בקריאת עשרת הדברות, ידמיין האדם במחשבתו ויכוון כאילו עומד כעת במעמד הר סיני ושומע הדברות מפי הקב"ה ומפי משה רבינו, והוא סגולה גדולה לרפואה - שבמעמד הר סיני נתרפאו כולם.

בברכת התורה

ברינה

דון

"לְאֲדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה

נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה

שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם

אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו

מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון

מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה

שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה

ציווג הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות
מרים קוק בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה
פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: לאת בת ויקטוריה
שמחה צבה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מאוצרות הפרשה

במדבר סיני (א,א)

התורה ניתנה במדבר, ודרשו חז"ל (במדבר רבה א, י) שבא הדבר ללמדנו כי "כל מי שאינו עושה את עצמו כמדבר, הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה". נמצא, אפוא, שהענוה ושפלות הרוח הינה תנאי בסיסי לקניית התורה, ואכן בכל מקום שבו מצאנו תורה – מצאנו גם את מידת הענוה.

בענין זה מסופר, כאשר הגיע ה"חזון איש" זצ"ל למינסק בימי אברכותו, כבר הלך שמו לפניו כבן עליה מהמיוחדים שבדור, אולם לא הכל הכירו את מראה פניו. עלה לבית המדרש ונטל גמרא לעיניו בה, וכיון שהגיעו לומדי השיעור ונצרכו לגמרא, פנה אליו השמש, הוציא מידידו את הספר והפטיר: "יהודי פשוט צריך לומר תהילים, אנו זקוקים עתה לגמרא כדי ללמוד בה! בלי אומר הניד ה"חזון איש" להתפלל בבית המדרש, רצה השמש לכבדו בעליה לתורה כאורח, וביקש לדעת את שמו, כשהשיב ה"חזון איש": "אברהם ישעיהו בן שמריהו יוסף", הביט בו השמש מבולבל בעיניו – האם אין זה שמו של האברך שכולם סחים בו בכבוד ובהתפעלות? רגע אחד חלף עד שחדרה למוחו ההבנה כי אכן כך הוא... זהו האברך – והוא נהג כלפיו בזלזול כה גדול... בקול בוכים פנה אל ה"חזון איש" וביקש מחילה, אך ה"חזון איש" השיב לו בשלווה: "על מה עלי למחול? הן צדיק מר בכל דבריו – ללומדי השיעור קבוע ישנה זכות קדימה לעיני בגמרא, ויהודי אכן צריך לומר תהילים..." (ומתוק האור)

ואלה תולדת אהרן ומשה (ג, א)

וברש"י: ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה, לפי שלימדן תורה. מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. המעשה שלפנינו אירע לפני כשבעים שנה בת"ת "שאריה ישראל" בפ"ת. סיפרו רבי משה שיינפלד זצ"ל: היה זה ביום ראשון כאשר שני ילדים אחים הגיעו לת"ת כבכל יום וסיפרו כבדרך אגב לחבריהם כי בשבת לאחר הקידוש, הם נסעו עם אביהם לעיר תל אביב כדי לשחות ולהשתזף בחוף הים. עד מהרה הגיעה הידיעה לחברי ועד ההורים אשר הזדעזעו מחילול השבת והחליטו לסלק את שני האחים ממקום לימודם לאלתר. הסופר רבי משה שיינפלד שהיה מעורה במתרחש, התאמץ והצליח להשהות ביצוע ההשעיה עד אשר ילך לשאול ולהוועץ בדעתו של החזון איש. החזון איש השפיל עיניו והרהר דומם במשך חמש דקות רצופות. "היה זה מחזה נדיר ויוצא דופן" – סיפר רבי משה – "דרכו של החזון איש היתה לחרוץ את הכרעתו מיד ולא להשתהות במתן תשובות"... לאחר חמש דקות, נייער החזון איש משרעפיו, הרים את עיניו ואמר: "חיפשתי והפכתי בכל התורה כולה ובחנתי בפרוטרוט את כל עונשיו של "מחלל שבת" ולא מצאתי ביניהם כי אסור ללמד תורה לבניו..." (בני נפש האדם)

ולקחת חמשת חמשת שקלים לגלגלת בשקל הקדש תקח עשרים גרה השקל (ג, מז)

חמשה וששים ושלוש מאות ואלף – כך סכום החשבון חמשת שקלים לגלגלת. למאתים בכורות אלף שקל, לשבעים בכורות שלש מאות וחמשים שקל, לשלוש בכורות חמשה עשר שקל. אמר: כיצד אעשה, כבוד שאומר לו תן חמשת שקלים, יאמר לי אני מפדויי הלויים. מה

עשה, הביא שנים ועשרים אלף פתקין כתב עליהן חמשה שקלים, בללן ונתנן בקלפי, אמר להם בואו וטלו פתקיכם לפי הגורל (רש"י פס"ו) ה'עולם' אומר שבכל מפעל כדאי להחזיק עצלן אחד, כי עצלנים תמיד מנסים למצוא פטנטים העשויים לפטור אותם מעוד קצת מאמץ. והנה, כי הקורא את דברי רש"י בודאי יתמה, מדוע היו צריכים להתאמץ ולכתוב על עשרים ושתיים אלף פתקים 'בן לוי' ועל מאתיים שבעים ושלוש 'חמשה שקלים', הרי היה ניתן להשיג את אותה מטרה אף אם היו משאירים את עשרים ושתיים אלף הפתקים ללא כל כיתוב, ורק על מאתיים שבעים ושלושה הפתקים הנותרים לכתב 'חמשה שקלים', וממילא, כל בכור שהיה מוציא פתק ריק היה מבין מיד שהוא אחד מאלו שנפדו, ואין הוא צריך לשלם חמשה שקלים.

מבאר זאת רבי אברהם פאלאג'י: אילו היה משה עושה כך, יתכן שהיו בין הבכורים כמה חדי עין שהיו מסוגלים להבדיל אף כשהפתק מקופל, בין פתק חלק לפתק כתוב, וממילא לא היה לגורל תוקף, לכן טרח הוא לכתוב על כל עשרים ושתיים אלף הפתקים 'בן לוי', וכיון שעל כל הפתקים היה רשום משוהו, כבר לא היה אפשר להבדיל מבחון בין פתק לפתק. (לאור הנר)

זכר ל... מתן תורה? הקשה מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, ראש ישיבת ליקווד: בשל מה בכל ימות השנה, יום אחר יום בבוקר ובערב, מזכירים שוב ושוב את יציאת מצרים: בשבתות, בחגים ובמועדים אומרים אנו בקידוש ובתפילה זכר ליציאת מצרים. ולא זו בלבד, חג הפסח, מוקדש כולו זכר ליציאת מצרים. והדברים דורשים הבנה וביאור, הלא ליציאת מצרים עצמה מטרה היתה – להביא את עם ישראל לפסגה הגבוהה ביותר, קבלת התורה. ואם כן מתאים היה שלפחות בחג השבועות – יום מתן תורה, נזכר "זכר למתן תורה" בקידוש, מדוע גם ביום זה אומרים "מקרא קודש לזכר ליציאת מצרים"?

ביאר מרן הגר"א קוטלר זצוק"ל יסוד נפלא – המאיר לנו באור יקרות את מהותם של דברים: זכר עושים רק לדבר שהיה ואינו, ובאמצעות הזיכרון מנסים להעלותו ולהיזכר באותם רגעים נעלים ונשגבים אותם מבקשים אנו לזכור ולא לשכוח. ואם כן, אותם רגעים נשגבים של יציאת מצרים שהיו ואינם, מצווים אנו לזכור ולהזכיר לעצמנו בכל יום מחדש ובשל כך מייחדים תפילות מיוחדות לזכר אותו נס גדול בו יצאנו מבית עבדים. אך בלימוד התורה הקדושה קיים הבדל מהותי בתכלית. התורה איננה זיכרון העבר. היא חיה וקיימת, מתחדשת בכל יום ללא הפסקה על ידי מאות האלפים ההוגים והיגיעים בה ככל רחבי העולם. לה, אין צורך ב"זכר", מאחר והיא עצמה הזיכרון הטוב והיעיל ביותר. היא איננה מונחת בארון נחלת העבר. והדברים מאירים כנתינתם מסיני! (האמנתי ואדברה, הובא בגיליון קבלת שבת)

בשבילי נברא העולם - המשגיח הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל אמר פעם בשיחה בליל שבועות, דהיה שווה להקב"ה לברוא את העולם 6,000 שנה, כדי שיהודי אחד יאמר פעם אחת בלבד "ברוך הוא וברוך שמו", ו"אמן" אחד שווה יותר מאלף "ברוך הוא וברוך שמו", ו"אמן" יהא שמייה רבא" אחד שווה יותר מאלף "אמנים", ואילו אלף פעמים אמירת "אמן יהא שמייה רבא" לא מגיע לזכות לימוד תיבה אחת מלימוד התורה! אשרינו מה טוב חלקנו!

התורה היא המרכז

יִסַּע אֶהְלֵ מוֹעֵד מִחֵנָּה הַלַּיְלָה בְּתוֹךְ הַמִּחְנָת פֶּאֶשֶׁר יִחַנּוּ בְּן יִסְעוּ אִישׁ עַל יְדוֹ לְדַגְלֵיהֶם (ב', י"ז)
 עלינו להבין: בנוהג שבעולם, תמיד צועדים חשובי העם ונכבדיו בראש המחנה! מדוע אפוא במקרה זה מוקמו אהל מועד ומחנה השכינה במרכז המחנה, ולא בראשו? את התשובה נבין על פי המעשה הבא, אותו סיפר המגיד הירושלמי הגאון רבי שלום שברון זצ"ל. וכך סיפר:
 בשכונת שערי חסד של פעם, היתה דמות מיוחדת במינה, אשר נקראה בשם 'ר' בצלאל החלבן'. שמו המקורי של 'ר' בצלאל היה 'ר' בצלאל גולדשטיין, אולם הכל הכירוהו בכינויו 'ר' בצלאל החלבן' – על שם המקצוע בו מצא את פרנסתו: חלוקת חלב בין הבתים...
 'ר' בצלאל זה, כל כולו שקוע היה בתורה. ששה סדרים כולם שגורים היו על פיו, עם רש"י ותוספות. כאשר היה מסתובב עם כדי החלב ועוסק במלאכתו – היתה דעתו שקועה בלימוד התורה אותו עשה עיקר, בעוד את מלאכתו לא עשה אלא עראי בלבד, ואף פחות מכך...
 באותם ימים נפוץ הסיפור, על פיו כאשר הגיע הגאון רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל ארצה, פגש בר' בצלאל החלבן. לאחר מכן הודיע נחרצות לרעייתו הרבנית, כי גמר בדעתו שלא לקבל על עצמו משורת רבנות בארץ הקודש. "אם כך נראים חלבניה של ירושלים, כיצד נראים תלמידי חכמיה ורבניה?" נימק את החלטתו.
 מאחר שכאמור, היתה תורתו של 'ר' בצלאל החלבן קבע, והיתה מלאכתו עראי, לא פעם אירע שבעודו עוסק בחלוקת החלב צצה בדעתו קושיה כלשהי, אותה היה ממהר לשטוח בפני אחד מתלמידי החכמים שנקרו בדרך. עד מהרה מתפתחת היתה שיחה של ריתוח דאורייתא, ולא פעם בעקבות כך שכח 'ר' בצלאל לחלוטין מהחלב שעמו, דבר שגרם ללקוחותיו הקבועים לרכוש את החלב מחלבנים אחרים, ולו – לאבד את פרנסתו... מספר רבי שלום שברון, מנהיג היה שכל אימת שהבחנתו בר' בצלאל העוסק במלאכתו, חומק הייתי מפניו, כדי שלא יפסיק מעבודתו בגללי, ויקפח את פרנסתו... אולם באחד הימים, בעודי צועד באחת מסמטאותיה של 'שערי חסד' – הבחנתי בדמותו המתקרבת, וכדי החלב עמו. כשהתקרב אלי 'ר' בצלאל – בנקל יכולתי להבחין כי הינו שקוע בשרעפים, ומכך הסקתי כי קושיה מנקרת בראשו... ואכן, לא טעיתי: מיד כאשר הבחין בי, קרא לעברי: "ר' שלום! ר' שלום!"...
 כמנהגי ניסיתי לחמוק מפני 'ר' בצלאל, אך הוא לא הרפה... הוא החל רודף אחרי וקורא: "ר' שלום! יש לי קושיה עצומה על התוספות במסכת בבא מציעא!"... אלא שאף אני, לא ויתרתי: העמדתי פנים כאילו אינני שומע אותו, פניתי לסמטה אחרת, וניסיתי להתרחק...
 אולם אף 'ר' בצלאל החלבן היה עקשן... "מדוע אתה בורח מפני? האם הקושיה שלי אינה מוצאת חן בעיניך?" הוא קרא אחרי, ואני כבר הבנתי כי הפעם לא אוכל להתחמק... עלי להסביר לר' בצלאל מדוע אינני רוצה לשוחח עמו כעת בדברי תורה...
 לפיכך, ניגשתי אל 'ר' בצלאל ואמרתי לו: "ר' בצלאל... הייתי שמח לשמוע את הקושיה שלך... אבל אם אעשה זאת – אתה תפסיד את פרנסתך, ואת זאת אינני רוצה!"
 את תשובתו של 'ר' בצלאל, אינני שוכח עד עצם היום הזה: הוא הביט בי בעיניים נוקבות, וקרא: "ר' שלום, זכור היטב: התורה היא הפרנסה! רק התורה!"...
 הרי לנו דוגמת מופת ממנה יכולים אנו ללמוד, כי אכן, עיקר שאיפתו של האדם בעולם הזה צריכה להיות אחת ויחידה: לימוד התורה וידיעתה, בעוד כל השאר – הינו בעל חשיבות פחותה בהרבה...
 ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של ה'חפץ חיים' זי"ע: את הרעיון הזה עצמו ביקש הקב"ה ללמדנו כאשר ציוה להציב את אהל מועד, ובו הארון והלוחות – במרכז המחנה, כדי ללמד שהתורה צריכה תמיד להיות מרכז החיים, וכל שאר העניינים – צריכים להיות סביבה, טפלים ושוליים ביחס אליה. על האיש היהודי לבנות את חייו מסביב לאהל מועד, מסביב לתורה, ולדעת שהיא העיקר אשר סביבו ייסוב הכל!
 (מתוך "ללמדך - במדבר" שעתיד לצאת לאור מאוצרותיו של הרב מרדכי פרינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

העלים עין מבנות שמעתיקות במבחני חוץ

שאלה: אני מורה בסמינר, ומתוקף תפקידי עלי להשגיח במבחנים חיצוניים [מבחן חוץ הוא מבחן שהרשויות עושות כדי לתת לתלמידיה תעודה, ועל ידי התעודה היא יכולה להתקבל לעבודה במקצוע שהיא למדה], שהבנות כתובנה ביושר. יש בנות שטוענות שברירו ומותר להעתיק במבחנים אלו, משום שזה כמו לגנוב מהרשויות. רציתי לדעת פסק הלכה ברור בענין? **תשובה:** מכמה טעמים אסור להעלים עין, א. כי המעסיק שלה בעתיד, חושב שיש לה תעודה, וזה שקר. ב. אסור לגנוב ממשלמי מיסים, ג. זה מתחיל בגניבות קטנות, ולבסוף יגנבו מאנשים, ד. המורה שקיבלה כסף על השמירה, עושה מלאכתה רמיה. **מקורות ונימוקים:** מכמה טעמים אסור בכל תוקף להעתיק: א. הרי הנערה תקבל ציון גבוה בתעודה ובעקבות זה, יקבלו אותה לעבודה, שרוצים עובדת שיש לה ציונים גבוהים, ונמצא שכל המשכורות שתקבל מהמעביד הוא בשקר, וזה גניבת ממון לא מהממשלה, אלא מהמעסיק שלה לעתיד. וכן כתב בשו"ת אגרות משה (ח"מ ח"ב סי' ל') שדבר זה אינו אסור רק מחמת אונאה, אלא יש בזה גזילת ממון ממש, דהא כשירצה לפרנסתו במשך הזמן להשכיר עצמו אצל אחד לעבוד בעסקיו, ורוצים ברוב הפעמים במי שגמר היטב למודיו דחול, והוא יראה לו התעודה איך שגמר בטוב, ועל סמך זה קבלוהו, שזהו גניבת ממון ממש. וגם שיש בזה שקר, וצריך להודיע זאת למעביד, כי הרבה מעבידים אינם רוצים עובדים שקרנים, כי על שקרן א"א לסמוך עליו כלום. ב. מ"ח מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל היה מאד נגד כל הגניבות מהממשלה, וטען שאין זה גניבה מהממשלה, אלא זה גניבה ממנו ומעוד הרבה אנשים שמשלמים מיסים, והם אינם רוצים שיגנבו מהם. ג. בחור שלמד בשיבה יצא לתרבות רעה, ונתפס בגניבה, ספרתי על כך למו"ר הגאון רבי מרדכי שולמן זצ"ל איך יתכן שבחור ישיבה לשעבר התדרדר עד כדי כך, אמר לי זה לא מתחיל מהבחור, סבו גנב חידושי תורה, ואביו הורה היתר לעצמו לגנוב מהממשלה, והבחור כבר הורה היתר לעצמו לגנוב מאנשים. ולכן גם אם לא היה שום חשש בזה [וכמבואר לעיל שיש בזה חששות גדולים] לא היה כדאי ללמד את ילדינו לגנוב, כי היום יגנבו במבחנים, ומחר כבר יגנבו בדברים גדולים, ואם לא הם, אז ילדיהם, הטוב ביותר ללמד אנשים לקבל כל דבר ביושר, אם זה מגיע להם שיקבלו, ואם לא, יחפשו עבודה כשירה אחרת. ד. המורה מקבלת כסף כדי לשמור שלא יעתיקו, והיא מעלימה עין, הרי היא עושה מלאכת ה' רמיה, ומרמה את המעסיקים שלה, והיא צריכה להשיב את הכסף שקיבלה עבור השמירה, כי היא לא שמרה, אלא אדרבה העלימה עין. ונסיים בסיומו של האגרות משה, ברור שעצם הדבר ששמע מע"כ הוא שקר... כי אדרבה ידוע שבנות יעקב הם ישרים, ואל יחוש להשמועות של שקר... ויכול מע"כ לומר בפה מלא שהוא שקר וכזב משונאי תורה ודת ישראל. (הגר"ש זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

חידה שבועית

מה האכנה האשלת? 78 פסוקים מפסוקי אשלת רות?

תשובה לחידה בפ"ש: בית המקדש. תשובה לחידה: זיכרון.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות פנטילאט – טננבוים להולדת הבת הנכדה **גני הדר:** משפחות באנך - הרב רוזנבאום להולדת הבן הנכד
 משפחות שילה – בא גר להולדת הבת הנכדה הנינה משפחת קליין לאירוסי הבת משפחות בן דב – בא גר לאירוסי הבת הנכדה הנינה
 משפחות נגר לאירוסי הבת הנכדה משפחות לנג – פיקסלר (מרזו העיר) לאירוסי הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פרשת במדבר

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת ד' סיון התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:13	20:05	י-ם
19:11	20:03	ת"א
19:14	20:06	חיפה
19:11	20:03	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עטר'ר חיים בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

איכות הזרע אם חיטים אם שעורים, היא לפי הזרע שנורע.

וכמותו וגדלו - לפי האדמה שנורע.

וכיון שדאגת הפרנסה מבטלת עסק התורה, מצינו שהתורה **מבטיחה ללומדיה** עושר כדי שיהא ספק בידם ללמוד ללא טרדות ודאגות, כמו שנאמר "הייתה כאוניות סוחר"
ופירש רש"י שמדובר על התורה שמביאה ללומדיה ברכה ומזון. וכן פירש רבי יהודה החסיד "הייתה כאוניות סוחר" - הקב"ה מזמין לעוסקים יומם ולילה בתורה **כל צרכיהם** וכל שיעסוק בתורה תדיר הקב"ה שולח לו מלאכים מרחוק להביא לו כל צרכיו, לכך תורה נקראת לחם.

אור האינוסוף אין לו דמות, והוא לובש צורה- לטוב או לרע- בך, במקבל.
לכן הדבר ילכו בך, עלינו לעשות כמיטב יכולתנו בכדי שאור הבורא ילבש צורה של טוב ולא של קללה.

אני חפץ ביישיבה על טהרת הקודש כאשר הגיע רבי **חנינא סעדון** זצ"ל לפריס הציעו לפניו בני העדה להקים עבורו בית כנסת מפואר, **שם יקבע** את תפילותיו ומקום לימודו. אולם הוא סירב ואמר שבתי כנסת רבים יש בכל מקום. "אני חפץ בהקמת ישיבה על טהרת למודי הקודש", אמר.
וכן הקים את ישיבתו ללא כל תערובת של למודי חול. כאשר **בכך ויתר** על כל תקציבי המדינה והסיוע.

כל חסא וענון הוא צרעת לנשמה, אלא שהגוף מכסה ואינו ניכר, אבל בשבעת מותו אז רואה נגעו.

עצה היא הדבר היחיד שקל יותר לתת מלקבל.

היה יהודי המתגורר במושב "יסוד המעלה" אשר חזר בתשובה הוא ובני ביתו **ונפקד בחסדי שמים** בשני ילדים, אמנם הללו היו במצב בריאותי לקוי מאוד ונגרם לו מכך סבל רב,
לקחנוהו לבית רבי **יוחנן גניאן** זצ"ל שם שח לו הלה את צרתו הגדולה, רבי יוחנן הקשיב לצרתו ואמר: בכל ערב שבת קודש תזהר לברך את **ברכת הבנים** על ראש ילידיך, ונתן לו את הנוסח הנהוג לומר בכל ערב שבת,
הלה אכן החל להיות זהיר בכך ומני אז נרפאו ילדיו לגמרי.

אשת היל מי ימצא כשנתיים קודם הסתלקותו נפטרה עליו זוגתו הצדקה הרבנית עליה השלום אשר היא היתה **עודתו בחיים** במסירות ונתנה לו לעסוק בכל פעליו הרבים.
הסתלקותה הוסיפה להחליש את רבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל, אולם בכל זאת המשיך הוא לקבל קהל **ולברך אנשים**, וכן ללמד את התלמידים, וכמובן עבודתו את בוראו המשיכה בדבקות ושמחה.

מי שאוהב את המשא, אינו מרגיש מעמסה.

נקודה למחשבה

שמעון חש שזה אחד הימים החשובים ביותר בחייו. בפגישה הזו יוחלט האם הוא יקבל את המשרה הנכספת שהוא כה רצה בה. מאז שנכנס הביתה, בשעה 2:00 בצהריים, ועד עכשיו **הוא לא נח אפילו לדגוע** כשהצליח סוף סוף להתמודד עם כל המשימות הייתה השעה שלוש. אכל משהו בזריזות ואמר לאשתו שהוא יוצא לפגישה אבל אשתו הזכירה לו שעליו לקחת ארבעה שקים של בגדים ישנים ולהביאם למחסן הבגדים 'אני נורא ממהר'. הנסיעה למוסד החינוכי שבו היה אמור להתקיים הראיון היה במרחק של חצי שעת נסיעה - וזה עוד בלי הפקקים ועומסי התנועה. הייתה לו חצי שעה מיותרת, אבל הוא רצה להגיע לפגישה בעוד מועד. אשתו של שמעון הביטה בו במבט מתחנן. אבל החליט בכל זאת **לשמח אותה** ולהוציא את השקים המטרידים מהבית. החל לסחוב את אחד השקים הגדולים במורד המדרגות, אל מכוניתו. הוא ידע שהוא צריך לעשות את הדרך הזו עוד פעמיים או שלוש והזיעה נטפה ממנו במפלים. 'צריך לעשות חסד עם בני הבית', **שיען לעצמו**.
כשעלה שוב הביתה להוריד עוד שק, שמע שמעון קול ילדו: 'אבא, קח אותי איתך לעבודה'. זו הייתה חנה, בתו בת החמש. שמעון הביט בה במבט מתחנן שזעק: 'רק אל תתחילי עכשיו גם את...! אני רוצה לבוא איתך עכשיו'. שמעון מחה את הזיעה מעל מצחו והחליט שחבל אפילו על הוויכוח. אלא להעמיד אותה בפני עובדה מוגמרת. הוא המשיך לעלות ולרדת במדרגות עד שכל המושב האחורי היה מלא בשקים השעה הייתה שלוש וחצי. הוא חייב לצאת ממש הרגע. החום ברכב היה בלתי נסבל... המזגן התקלקל לפני כמה ימים, תוך כדי נסיעה. - הוא ראה אדם העומד ליד מכוניתו, כשמסכה המנוע מורם. שמעון זיהה מיד את האיש. זה היה בנימין, השכן שלו. לעצור? לא לעצור? חלפו מחשבות בראשו. מצד אחד הוא כל כך ממהר לפגישה... אבל מצד שני צריך לעצור ולעזור ליהודי... המלחמה בלבו לא נמשכה זמן רב. הוא עצר ליד מכוניתו של בנימין. 'אתה מלאך משמים', קרא השכן בהתרגשות. 'אני עומד פה כבר רבע שעה ואף אחד לא עוצר לשאול **איך אפשר לעזור לי**.'
בסך הכול אני צריך בקבוק מים. יש לי נזילה מהקרבורטור. שמעון פתח את תא המטען, אך לא מצא שם בקבוק מים. הוא נכנס אל הרכב והחל לפשפש בין שקי הבגדים **לפתע הוא נרתע בבהלה**. מתחת לאחד השקים ניבט אליו זוג עיניים קטנות שבלטו מתוך פרצוף אדום, מזיע ולוהט. 'חנה, מה את עושה פה? הפרצוף האדום היה של בתו. היא הייתה חצי מעולפת. לא נתת לי לבוא איתך לעבודה', 'אז החלטתי להיכנס לאוטו בלי רשות ולבוא איתך'. 'אני לא מאמין', זעק בהתרגשות אל שכנו שגם הוא היה המום מהמחזה. 'אם לא הייתי עוצר עכשיו לעזור לך, בנימין, הילדה הייתה מתעלפת בפנים ועד שהייתי מגלה אותה היו עוברות כמה שעות, ועד אז מי יודע מה היה קורה...!'

כל אדם צריך לדעת שכאשר הוא עושה חסד עם הזולת. הוא עושה למעשה חסד עם עצמו. אדם לא יכול לדעת מאלו מקרים רעים וגזרות קשות הוא **ניצל בוכות מצוות החסד** שהוא עושה. לפעמים אנו זוכים - ומראים לנו מהשמים דוגמא מוחשית. (העורך)

בסוף זמן חורף עלה ראש ישיבה מסוים לשוחח עם מרן **הרב שך** זצ"ל בענייני ישיבתו. מרן התעניין לפרטי פרטים, וראש הישיבה סיפר שהוא מתמודד בקשיים רבים. הורים לוחצים על בניהם שיעזבו ויילכו לצבא – הנה, בחור יקר מפתח תקווה **נכנע לאחרונה לחצים** של הוריו והודיע שלא ישוב בזמן הבא לישיבה.

מרן שאל לשם הבחור, וביקש מראש הישיבה שינסה לשכנעו שיישאר בישיבה.

ברם, ראש הישיבה נואש ממלחמות עם ההורים, ועוסק היה בהמון ענייניו. כמה הופתע בתחילת זמן הקיץ, כאשר ראה את הבחור בין הבאים. "שלום עליכם", קדמו בברכה, "שמח אני שחזרתם לישיבה!" "ואני מודה לראש הישיבה", ענה הבחור, "ששלח את הרב שך

לפתח תקווה, לשוחח עם הורי ולשכנעם שאמשיך את לימודי, כי עתיד מזהיר צפוי לי בעולם התורה!"...

הברים נאמנים, מנחו כל הקניינים,

בשמחה משתתפים ובצרה מגנים.

גבייה אחת העסיקה שני משרתים והעבידה אותם בפרך. מדי בוקר היה עליהם לקום עם קריאת התרנגול ולהתחיל בעבודתם. המשרתים **סבלו מאוד** מההשכמה המוקדמת, ובעיקר בימות החורף הקרים. אמרו השנים זה לזה: "התרנגול אשם בכל, אם הוא לא יקרא בבוקר, לא נצטרך לקום כל כך מוקדם ושחטו את התרנגול". חשבו שעתה יוכלו להמשיך **לישון בשלווה**, אך הגבייה, שכעת לא היה לה תרנגול לסמוך עליו, התעוררה באמצע הלילה, והמשרתים נאלצו להתחיל אז את עבודתם...

לעיתים אנו מוצאים את ה"אשם", ואיננו מבינים, שלמעשה **לא בו האשם**, הוא רק מבצע שליחות. "האשם אינו הפעמון, אלא מי שמושך בחבל"...

חכם עדיף מנביא נוהג היה **הגאון ומשעבין** זצוק"ל לבחון בשבת ילדים משכונת "שערי חסד" על מה שלמדו במשך ימי השבוע. שבת אחת התדפק אחד הילדים על דלתו של הרב. כאשר הדלת לא נפתחה, הקיש על הדלת עוד כמה פעמים עד שפתח לו הרב. אמר הילד **כי הוא מנפש** מהרב שיבחן אותו בגמרא. העיר לו הרב בנחת: "בני, אם מקישים פעם או פעמיים בדלת ולא פותחים, צריך לחשוב שאולי שכב בעל הבית לנוח". הקשה הילד בתמימות: "מה? האם הרב ישן בשבת?"

סיפר הרב מטשעבין את הסיפור וסיים: "מאז לא ישנתי עוד בימי השבת..." כמה גדלות, כמה עצמה. לשמוע ולהקשיב לאמירה של ילד קטן **ולנצל** כל רגע ללמוד התורה הקדושה.

הצלחת ורפואת הדסה צביה בת אביגיל

וזיווג והצלחה ופאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלום בן אורה

התייצב אדם לפני הגאון רבי **חיים סולוביצי'ק**

זצ"ל ונפשו בשאלתו: הגיעתו שמועה שאביו חולה ומרגיש חובה לקיים מצות כיבוד אב ולנסוע לבקר, אבל מכיון שכיבוד אב "משל אב" (לא על חשבון כספו של הבן) **אולי פטור הוא** מלנסוע שהרי הנסיעה עולה כסף? השיב לו רבי חיים קצרות: "נכון, אתה פטור מלנסוע, **תלך רגלי**"

אין הנבואה באה כי אם על ידי שני דברים והם על ידי טהרת המחשבה **וגודל ההכנה**, והשני הפרישות וההתבודדות.

איזוהי ידידות כוזבת? ידידות דומה לצל,

באור היא קיימת ובחושך נעלמת.

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

הדרך לקבלת התורה

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד.. (במדבר א, א).
דרשו רבותינו (במדבר רבה א, ז) מפני מה נתנה תורה במדבר, לומר לך שאין אדם קונה תורה עד שיעשה עצמו הפקר כמדבר. כדי לקבל את התורה באמת ושהיא תשכון בתוכו, ישנה רק דרך אחת – להיות מוכן להפקיר עצמו כמדבר, כל האב ברוך הבא, דהיינו, על המדבר בני אדם דורכים והולכים ועושים בו כל צרכיהם ואין הוא מגיב ומוחה,

אלא כל כולו נתון לאחרים, וכך גם אדם שרוצה שתיכנס בו תורה חייב לתת את עצמו לתורה ללא הגבלות, "את המיעוזה הזו אני מוכן לקבל, אך את זו לא, המיעוזה הזו מסתברת וזאת אינה מסתברת, בזה אני יכול לעמוד ובוזה לא". לא, התורה הקדושה ניתנת רק לאדם שמוכן לתת את עצמו וכל כולו עבורה, ואז אז אדם זה יזכה לקבלה בשלימות.

ובעומקם של דברים נמצא שזוהי בעצם מידת הענווה, מהמדבר לומדים את מידת הענווה שהכל דורכים עליו, וכך גם האדם צריך להתנהג במידת הענווה, לזוותר, להבליג, להעביר על המידות, אדם שמוכן לקבל ביוזנות ולהרכין את הראש, הוא זה שיזכה שהתורה תשכון ותתקבל בתוכו, כיון שעושה אדם את עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל – תורה ניתנה לו במתנה (נדרים נה ע"א). אך אדם שלא מוכן לזוותר ועומד על כל דבר ודבר עם חבריו ובביתו עם אשתו וילדיו, התורה לא תוכל לשכון בתוכו. רק אדם שמוכן לחיות בויתור ובהכנעה יזכה לקבל את התורה באמת.

יהי רצון שנוזכה לתקן את דרכינו ומעשינו ונוזכה לקבל את התורה הקדושה בחג השבועות הקרב ובא בשמחה ובטוב לבב, אמן.
שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

דרך ישר לאיש שאך יביט בתאוות העולם הזה

דהיינו **תאוות האכילה** ושיתרחק מהבורת אנשים המבטלים מתלמוד תורה

ויחשוב האדם **תמיד** על יום המיתה וישים הסוף למולו.

בבית משוגעים, חבורה של משוגעים קופצים על מיטה באופן מטורף. בשלב מסוים, ניכנס לחדר רופא ששואל: למה אתם קופצים על המיטה?

בגלל שאנחנו בתוך סיר ואנחנו אטריות! משיב אחד מהם, אוקיי, אבל למה שניים תלויים על הנברשת? שואל שוב הרופא, **כי השניים נדבוק על המכסה**

עונה המשוגע

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

מי שיש לו גבוהת אפילו בלבנו הוא מתועב ומשוקץ לפני ה' – תועבת ה' כל גבה לב.

אילו היה השוגג בודק יפה ומדקדק בשאלות – לא היה בא לידי שגגה.

הרב אגסי שמעון בן אהרון אבא בר אבא. בגדאד 1852 – 1914 מוצא המשפחה הוא כנראה מפרס. רב ומקובל, חיבר דרשות וש"ת רבים. היה גם פיסן וכתב פיוטים רבים. עסק גם בקבלה וכתב פירוש על שער הגלגולים לרבי **חיים ויטאל** זצ"ל. הספר נדפס בבגדאד בשנת 1908 ונקרא "בני אהרן" על שם בנו שנפטר בצעירותו. התעסקותו בשער הגלגולים הייתה מאחר והתגלה לו כי מות בנו קשור בתורת הגלגול. את הספר הדפיס בדפוס הרב **עזרא דגור**, והוא לא נועד למכירה אלא הופץ בחינם בין חכמי בגדאד וירושלים ושאר תפוצות ישראל באירופה תימן וצפון אפריקה. רבי שמעון אגסי היה בקשרים הדוקים עם הרב **יוסף חיים** זצ"ל מחד ועם המקובל הרב **יהודה פתיה** זצ"ל מאידך.

הענו אף פעם אינו מרוצה מעצמו תמיד הוא רוצה **להשלים** את המוטל עליו, כיון שיראת ה' ממלאת את נפשו, ומרגיש הוא כאילו הוא **עומד בתחילת** עבודתו לבוראו.

בחור אחד רצה להתחתן עם בחורה ממשפחה מאוד עשירה. אך הוא היה בקושי "מוכר פלאפל" וידע שלא יסכימו לקבלו. יעצה לו הבחורה, תתלבש יפה ובא להורי ותספר להם שאתה רוקח. עשה הבחור כעצת הנערה, הורי הנערה קנו את סיפורו והוא השתדך עם בתם... כעבור זמן קצר נערכה החתונה בשעה טובה ומצלחת. כמה ימים אחרי החתונה השוער של ה"רוקח" רצה לאכול פלאפל. בדיוק הוא רואה למולו את דוכן הפלאפל של חתנו... השוער שעדיין לא שם לב מיהו המוכר ניגש לדוכן וביקש מנת פלאפל. המוכר/חתנו אומר לו קח את זה, יש כאן עבורך 9 כדורים... תיקח 3 בבוקר, 3 בצהריים ו-3 בערב

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, מנחם בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזריה, טעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יוסף אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

אוצר - הלכות

לחג השבועות - תשפ"א

זמני כניסת חג שבועות

מוצאי יו"ט	הדלה"נ ערב ש"ק	ירושלים
8:11	6:54	ירושלים
8:14	7:09	בני ברק
8:15	7:02	חיפה
8:11	7:04	מודיעין עילית
זמן ר"ת 8:48	נץ החמה 5:41	עלות השחר 4:18

תמצית הלכות הנחוצות לחג השבועות הבעל"ט על פי פסקי מרנא "השבט-הלוי" זצקללה"ה

שנאמרים בביהמ"ד "שבט הלוי" אחוזת ברכפלד - מודיעין עילית
ע"י הרב אלטר אליהו מרמורשטיין שליט"א
ראש כולל ישועות יעקב ומח"ס המינים המהודרים

ערב יום טוב

- א. בעת שאומר ברכת התורה, טוב שיכוון שהוא רוצה לצאת בברכה זו רק עד עלות השחר למחרת בחג השבועות, כדי שיוכל לברך ברכות התורה. (מג"א סי' ד ס"ק י"ב; סי' תצ"ד; מהרי"ץ דושינסקי זצ"ל, הליכות שלמה תפילה פ"ו ה"ג; ועיין נשמת אדם כלל ט ס"ק ג).
- ב. מצוה להסתפר קודם החג¹. כשהוא מסתפר יכוון לקיים מצות ל"ת 'לא תקיפו פאת ראשכם' שהם ב' מצוות, ופאת הזקן שהם ה' מצוות, וכן מצוות 'ובחוקותיהם לא תלכו' ו'לא ילבש', ומ"ע דרבנן שהוא מגלה לכבוד יו"ט. (קף החיים סי' רלב).
- ג. מדין אבלות שנהגו בימי הספירה מותר להסתפר מ-ב' סיון, אך ע"פ האר"י יש להסתפר ביום א' - ערב שבועות. החתם סופר (הגהות ס' תצג). נכון לכתחילה להסתפר ביום קודם הצות, ואם זמנו בהול יכול להסתפר כבר בליל ערב יו"ט, או לאחר הצות. (רמ"א סי' רנא סעיף ב, משנ"ב סק"ז ובה"ל ד"ה ומסתפרין). אולם ילדים אפשר להסתפר מ-ב' סיון. (ע"פ ביה"ל תרע"ה ד"ה ולדידן דכל אחד).
- ד. אין להקזיז דם בערב שבועות (סי' תסח סעיף י), מלבד בשעת סכנה מותר. אבל בדיקת דם רגילה שמוציאים רק מעט דם אין חשש. (מבית לוי).
- ה. לכתחילה לא יקוץ צפרני ידיו ורגליו ביום אחד, ויקדים לקוץ אחד מהם יום או יומיים, ובדיעבד יש להקל בערב יו"ט. (לקוטי מהרי"ח מנהגי ער"ש). מצוה לטבול לכבוד הרגל³. (סי' תעא סעיף ג, ומשנ"ב).
- ו. נוהגין לשטוח אילנות ועשבים בשבועות בבית הכנסת והבתים זכר למתן תורה, שהיו עשבים סביב הר סיני. ובמג"א כתב שזכרו שבעצרת נידונין על פירות האילן ויתפללו עליהם⁴ והגר"א ביטל מנהג זה משום חק העמים להעמיד אילנות בחג שלהם. (רמ"א תצד ס' ג' משנ"ב סק"י)
- ז. המדליק בפתיל צף ביו"ט - יפרידם כבר מערב יו"ט, ולכתחילה יכין בערב יו"ט את כל הפתילות ליו"ט.
- ח. במועדים שבהם מזכירים נשמות נוהגים להדליק נר נשמה מערב יו"ט, לעילוי נשמות החורים והקרובים⁵.
- ט. לא הדליק נר נשמה מערב יו"ט, אם נזכר בליל יו"ט ידליקו ביו"ט בחדר שאוכלים בו, דמוסיף אורה בחדר. ועדיף טפי להדליק בבית הכנסת, משום שבו הותרה הדלקת נר אפילו ביו"ט משום 'באורים כבודו ה', וע"י כן יצא מחששו נר של בטלה⁶. ובשעת הדחק אפשר להתיר בכל גווני, דהוי נר של מצוה שהוא לכבוד אבותיו. (בה"ל סי' תקיד סעיף ה ד"ה נר).
- י. ימשמש בכיסי בגדיו בערב שבת, שמא יש בהם דבר מוקצה. (שו"ע סי' רנב סעי' ז).

1 מי שהסתפר בל"ג בעומר או בעל ברית שהסתפר בספירת העומר, האם צריך להסתפר קודם החג: כתב שער הציון (סי' תקלא סק"א) ואפשר דאם גילח בתוך ל' יום לא שייך זה, דניווול הוא יותר משלשים יום. וכתב פרמ"ג משב"ז ב' ולדידן במדינתנו שאין המנהג לגלח רק במספרים, ואם כן אפילו אחר שסיפר עצמו נשאר עליו מעט שער, וממילא אפילו אם ישהה אחר זה פחות משלשים יום יתרבה עליו השער יותר משלשים יום שלפנים שהיה אז אחר גלוה. לפי זה צריך להסתפר קודם החג. **הגאון רבי מאיר סירוטה שליט"א.**

2 עין רדב"ז (הלכות מתנת עניים פ"א ה"א) שמקשה מדוע בשדה מניח פאה אחת, ואילו בראשו חייב להניח שתי פאות. עי"ש.

3 בשערי תשובה (סי' תקכט ס"ק ד) כתב, מה דאמרו חייב אדם לטהר עצמו ברגל אינו נוהג בזמן הזה. ועי"ש לשאר דברים בזה"ז. איתא בס' הכוונות טובלים שתי טבילות לכבוד יו"ט, ויכווין בשעת טבילה שהוא טובל לכבוד הרגל, ולהמשיך עליו קדושת היום טוב. (מט"א סי' תרכה).

4 ובשו"ע הרב כתב שיתפללו עליהם אולם משנ"ב השמיט זאת והעתיק כפי א"ר. וכן דעת שו"ע הרב סי"ח הביא המנהג לשטוח עשבים. **ומה שכתב מג"א ויתפללו עליהם כ' השל"ה מ' שבועות ד"ה חייב** **וז"ל חייב אדם לשמוח בזה החג ביותר כי הוא יום שזכינו לכתו תורה... כי היום הקדוש הזה יומא דדינא** ז"ל הס' תולעת יעקב ... והעולם נידון ביום זה על התורה שניתנה בו... עכ"ל וראיתי בשם הגאון **מרנא הגר"ח ק שליט"א** שזמן תפילה על אתרוג הוא בשבועות שאז נידונים על פירות האילן.

5 כתב בס' קב הישר (פרק פו): טעם הזכרת נשמות ביו"ט מפני שהנשמות עולין עם תפילתן של ישראל, והקב"ה מאזין תפילתן. ומנהג יפה להזכיר נשמות להתפלל עליהם. בס' יסוד יוסף כתב, הנשמות הקד' קרובים הם לבני ישראל להאזין תפילתם ולהתחבר עמהם.

6 מן הדין סגי בנר אחד, לשתי נשמות ההורים. ע' סי' תרי ס"ק יב. ובאליה רבה כתב, שמדליקין נר לכל אחד ואחד. אם צריך להדליק שתי נרות עבור אביו ואמו, גם בליל יום טוב מותר להדליק לאביו נר, ולאמו נר נפרד. **שמעתי מהגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א מרא דאתרא א. ברכפלד.**

הדלקת נרות

- א. מברכים על הדלקת הנרות: להדליק נר של יו"ט, וברכת שהחיינו.
- ב. איש המתגורר לבד, ועושה קידוש לעצמו, ידליק נרות ויקדש מיד, וברכת שהחיינו של הקידוש יעלה גם לנרות. (מטה אפרים סי' תקצט סעי' ט).
- ג. אשה המתגוררת לבדה בחג ועושה קידוש לעצמה, תברך בברכת שהחיינו בהדלקת נרות של יו"ט. (הגאון רבי מאיר סירוטה שליט"א).

ליל יום טוב

- א. בברכת המזון צריך לומר יעלה ויבא, ואם שכח צריך לחזור ולברך. אשה ששכחה לומר יעלה ויבא אינה צריכה לחזור ולברך. (רעק"א קמא סי' א: שבט הלוי ח"ד סי' יח).
- ב. ליל שבועות. איתא בזוהר שחסידי הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה, וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן. ואיתא בשו"ע האריז"ל: דע שכל מי שבלילה לא ישן כלל ועיקר והיה עוסק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק. (משנ"ב סי' תצד סק"א).
- ג. סדר הלימוד הנקבע בתיקון ליל שבועות מקורו מזוה"ק וכתבי האריז"ל, ויש בסדר זה סודות ורזין עלאין. ומנהגו של מרנא בעל שבט הלוי יצוק"ל לומר תיקון ליל שבועות, ולאחר מכן היה לומד בצוותא חדא ספר המצוות לרמב"ם.
- ד. בליל שבועות כששתיים משקה בעת הלימוד יברך ברכה ראשונה, ונכון לברך תיכף ברכה אחרונה, וכשהחזר לשתות יברך עוד פעם.⁷
- ה. חצי שעה קודם עלות השחר אסור לאכול מיני מזונות יותר מכביצה. (סי' פט ס"ק כז)
- ו. יש שנהגו לטבול לאחר לימוד בלילה כשיאור היום. (הק יעקב תצד סק"א, כה"ח סק"ז בשם פע"ח)

בהיות הבוקר

- א. ההולך לישון קודם עלות השחר, אם משער שיירדם קודם עלות השחר מברך המפיל.⁸
- ב. יש שנהגים להתפלל לאחר ליל שבועות כותיקין. ויש שנהגו ללכת לישון ואח"כ להתפלל כדי שיתפללו במתינות וישוב הדעת ובהתעוררות הלב. ולכתחילה יעמיד שומר.⁹ ומנהגו של מרנא השבט - הלוי יצק"ל להתפלל בוותיקין.¹⁰
- ג. הגיע עלות השחר והוא עוסק בתלמוד תורה או תפילה, אינו צריך להפסיק וליטול ידיו מיד. וכן מותר ללכת יותר מוד' אמות קודם הנטילה. ואף א"צ להיזהר מלגעת בעיניו ומלבושיו וכדו' קודם הנטילה. (הליכות שלמה-שבועות). אולם דעת השבט הלוי (ח"י סי' עז) בהגיע עלות השחר יש לחוש שהיית בברכת התורה, ואין להמשיך בלימודו מבלי שיברך.
- ד. לאחר עלות השחר יש ליטול ידיו בלי ברכה, [דחוששין לדעות ד"ס"ל שבכל לילה שורה על האדם רוח רעה אף כשלא ישן בלילה]. (סי' ד סעי' ג).

ברכת נטילת ידיים ואשר יצר

- א. נכון לעשות צרכיו או להטיל מים ויגע במקום המחייב נטילה כדי להתחייב בברכת על נטילת ידיים ואשר יצר, ואז יוכל לברך בעצמו.¹¹ (משנ"ב סי' ד סק"ב).

ברכת התורה

- א. מי שהולך לישון אחרי עלות השחר, לפחות חצי שעה יכול לברך ברכת התורה, ויברך כשיקום משנתו. (שו"ת עמק התשובה ח"ג סי' ו; ועיין א"א בוטשא סוף סי' רלא).
- ב. הישן בערב יו"ט ביום שנת קבע - דהיינו פושט מלבושיו, כל אחד לפי הרגלו, ועל מיטה כר וכסת, כל אחד כדרכו, ובמשך חצי שעה ויותר¹² יכול לברך בתנאי שכתפילת ערבית שמתפללים ברכת אהבת עולם לא כיון לצאת ברכת התורה¹³ ולא למד מיד אחר התפילה.¹⁴ (משנ"ב סי' מז ס"ק כח בשם רע"א). ודעת הגרשז"א יצ"ל דהישן עם בגדיו גם כן יכול לברך. (הליכות שלמה).

7 אם היה בדעתו בתחילה לשתות כמה פעמים ולא בירך ברכה אחרונה, יש ספק לגבי ברכה אחרונה. עיין מג"א (סי' קצ סק"ג) משנ"ב (סי' קצ סק"ח) וביה"ל (ד"ה אחר ששתה) שאם דעתו לשתות כמה כוסות מיד, נפטר בברכה אחרונה אחת, אך כששוהה מעט זמן יש לחוש שמא עבר שיעור עיכול של שתיה שהוא זמן מועט ביותר. והביא הביאור הלכה את דעת האבן העזר דכל שלא סילק דעתו אחרונה של שתיה ראשונה. אבל מפסיד ברכה אחרונה של שתיה ראשונה.

8 עיין בה"ל (סי' רלט) לענין ברכת המפיל קודם עלות השחר והשינה לאחר עלות השחר. ומ"מ יאמר המפיל בלי שם ומלכות. (א"א מבוטשאטש; שו"ת התעוררות תשובה ח"ד סי' סב; שו"ת קרן לדוד סי' ס).

9 שו"ת שבט הלוי (ח"י סי' מט) אם הולך לישון קודם התפילה ומעמיד שומר מהני, וגם באין לו שומר, כיון שעושין כן כדי שיתפללו כראוי, ובלא זה אין תפילתם כראוי כלל, וסיים שם שמצוה גמורה לחפש שומר עיי"ש.

10 זה לשון מרנא "השבט הלוי" יצק"ל: ואני בעצמי רגיל מאבותי ורבותי להתפלל מיד בעלות השחר כותיקין דרך התעוררות וחמימות הלב וברוב עם, (שם בסיום התשובה).

11 אך בלאו הכי ישמע מאחר שצויאו בברכות.

12 עין שערי תשובה ס' ד' ס"ק י"ב. הליכות שלמה - תפילה פ"ו א. וכ"כ בשם הגר"ק יצ"ל

13 משנ"ב (סי' ג). בסעיף יא נחלקו אם שינת יום הוא הפסק ונהגו להקל. וכתב משנ"ב מ"מ טוב יותר שיכון בברכת אהבת עולם לפטור. עיי"ש.

14 אפשר לומר היה ראוי לכתחילה לכוון לפטור באהבת עולם, כדי שכל הלימוד של הלילה יהיה בברכה לכל הדעות סימן מז יא, ובבוקר יצא ידי חובתו עיי"א. אולם שמעתי מהגאון הגדול רבי י. מ. שטן שליט"א מנהג העולם לברך ברכת התורה כשמתחייב בהגיע עלות השחר.

אם לא ישן שנת קבע בערב יו"ט וגם לא כליל יו"ט, או ישן בערב יו"ט וכיוון באהבת עולם לפטור, ולמד מיד לאחר תפילת מעריב ישמע ברכת התורה מאחר, ויענה אמן ויאמר איזה פסוקים כדי שיהא נחשב לו לימוד. ואם אין לו ממי לצאת, אזי יכוון בברכת אהבה רבה וילמד מעט תיכף אחר שיסיים תפלתו.

ד. דעת שו"ע הרב דאם אין לו ממי לצאת יכול לברך ברכות התורה בעצמו¹⁵.

ברכת אלהי נשמה והמעביר שינה

א. ברכת אלוקי נשמה והמעביר שינה בניעור כל הלילה: דעת האליה רבה (משנ"ב ס' ס"ק ט"ד) דאין לברך, ולכן לכתחילה יש לשמוע מאחר שיוציאו בברכות. אם אין מי שיוציאו - המברך לעצמו שפיר יש לו על מי לסמוך¹⁶. ואם ישן חצי שעה קודם עלות השחר או אחר עלות השחר יברך בעצמו. (עיין ביה"ל ס' ד"ה ומ"מ).

ברכות השחר

א. שיטת הרמ"א שברכת השחר - הנותן לשכוי וכו' מברך אף שלא ישן לא כלילה ולא ביום, משום שכוונת הברכה היא שמברכים שהקב"ה ברא צרכי העולם. וכן המנהג. (שו"ע הרב ס' מו סעיף ז; וכ"כ בפסקי הסיידור).

ב. ידוע מכתבו של מרן שבט הלוי זצק"ל לחדש המנהג של ענית אמן בציבור, בפרט על ברכות השחר.

ג. מי שרוצה לישון אחרי עלות השחר, אם יש לו מי שיעירונו קודם סוף זמן קריאת שמע, מותר לו ליתן לישון בלי לקרוא קריאת שמע קודם לכן. אבל אם אין לו מי שיעירונו, קורא קריאת שמע לפני שנתו. ולכתחילה צריך לחכות עד זמן עטיפת תלית, ובשעת הדחק יכול לקרות תיכף אחר עלות השחר. (ס' נח מג"א ס"ק ג')¹⁷.

ברכת ציצית

א. הברכה על תלית קטן: נכון לפטור בברכה שמברך על תלית גדול. (ס' ח ס"ק מב). ובחור שאינו מתעטף בתלית גדול ישמע ויצא מאחר, וטוב למשמש בציציותיו בשעת הברכה. או יחליף תלית קטן.

מנהג אכילת מאכלי חלב

א. נהגו לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות (רמ"א ס' תצד). ומנהג אבותינו תורה היא, כי הרבה טעמים נאמרו עליו. יש קהילות¹⁸ שנהגו לאכול כליל יום טוב סעודה חלבית. והמנהג המקובל לאכול בקידושא רבה מאכלי חלב, ואח"כ אכלו סעודת יו"ט. כתב הדרכי תשובה (ס' פט ס"ק ג) וז"ל: 'קבלתי מרבתי ואבותי הקדושים זי"ע לאכול מאכלי חלב תיכף אחר התפילה בשעת קידושא רבה בלא פת רק בדרך ארעי'. עכ"ל. וכל אחד ינהג לפי מנהג אבותיו ורבתייו.

ב. מ"מ צריך להקפיד על קידוש במקום בסעודה. ולכן יאכל כזית דגן.

ג. האוכל מאכלי חלב בקידושא רבה בסמוך לסעודה, ואח"כ נוטל ידיו ומברך המוציא ואוכל סעודת יום טוב, אם אכל פת הבאה בכיסנים כגון עוגות וכדומה, ורוצה לאכול מיד את הסעודה, יש ספק אם מברך ברכה אחרונה על הפת הבאה בכיסנים, (בה"ל ס' קעו ד"ה ברך). ולכן ראוי לברך ברכה אחרונה ולהפסיק מעט, ורק אח"כ יתחיל את הסעודה. ואם השעה דחוקה לא יברך ויתחיל את הסעודה ויכוון בברכת המזון להדיא לפטור גם את העוגות שאכל בקידוש.

ד. אולם אם אוכל מעשה קדירה, כגון אטריות, פסטה או דייסה לכו"ע מברך ברכה אחרונה, ויכול להתחיל את הסעודה מיד לאחר מכן.

ה. מצוה לאכול בשר בכל יום טוב, לפיכך צריכין להיזהר להפסיק בין חלב לבשר כהלכתו שלא יבוא לידי איסור בשר בחלב. האוכל קודם סעודת יו"ט מאכלי חלב. יקנה וידיח פיו, ירחץ ידיו ויברך ברכה אחרונה. (יו"ד ס' פט ס"ב). והמנהג להמתין חצי שעה מסיום אכילת חלבי עד אכילת הבשר עי"ש. (מבית לוי ב"ח ס' טו. עי"ש).

ו. בעת אכילת מאכלי החלב יש להקפיד להסיר הכלים והמאכלים שישתמשו בהם בסעודה בשרית, וכן להסיר את הפת שנשאר מהסעודה החלבית, ואסור לאכול אותה בסעודה הבשרית. (כף החיים ס' צד ס"ק מג).

ז. נוטל ידיו לסעודה ואכל פת ומאכלי חלב [לא גבינה קשה¹⁹] לדעת הבית יוסף (או"ח ס' קעג) שהביא מהזוהר הקדוש שאסור לאכול חלב ובשר בשעתא חדא או בסעודה חדא יפסיק בברכת המזון, יקנה וידיח פיו. לכתחילה יחליף מפה שאכל עליה, ומשמע שצריך להמתין שעה אחת או חצי שעה בין חלב לבשר. ודכתב שעתא חדא הכוונה שלא יהי סמוך²⁰.

15 שו"ע הרב בפסקי הסיידור כתב שלכתחילה יכול לברך בעצמו ברכת התורה כשיאור היום.

16 קבלת הארז"ל שגם ברכות אלו הם הודאה להש"ת. ומקורו של המ"ב ס' מו ס"ק כד בחיי אדם, ושם לא נזכר שינת לילה דווקא (הרמ"א פריינד - פ"ת). ויש הסוברים שלא יברך (הגר"ח ק"ש שליט"א בספר אישי ישראל).

17 עיין בספר ישראל והזמנים (ח"א ס' ח) להתיר כליל שבועות, ועיין פסקי תשובות.

18 בחו"ל אלו שגרו בגליל העליון בהונגריה נהגו כן. ועיין נטעי גבריאל שהביא סמן לכן מספר סדר היום (הלכות שבועות) עי"ש.

19 גבינה קשה - היא שנתישנה צריך להמתין עד אכילת בשר שש שעות. שעה צ"ס ס"ט' תצד. רמא יו"ד ס' פט ב'. **גבינה צהובה** של זמננו דעת **הטבט הלוי** ח"ב ס' לה להחמיר. וטעמו דכהיום הכל נמכר בחנות ויש לו כל מיני גבינות אלה פחות מו' חדשים, ואלה שהם יותר מו' חדשים והיה צריך לזה לוח זמנים מתי נעשו וזה בלתי אפשרי ע"כ עלינו להחמיר עכ"ל. וכ"כ **הגרשז"א** זצ"ל הליכות שלמה שבועות. וכ"כ **בשו"ת משנה הלכות ח' טז ס' ט'** וכן **דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל** קובץ תשובות ח"א ס' נח ואפילו בפנייה חמה שהגבינה נתרככה כתב שיש להחמיר. **וכן שמעתי מהגאון הרב י. זיכרמן שליט"א ששמע ממרן הגר"ק זצ"ל להמתין שש שעות משום דלא תשתכח תורת גבינה קשה, ומ"מ בשעת הצורך יש להקל. אולם ד' האגרות משה ועוד דא"צ להמתין ו' שעות.**

20 מנ"י כלל עה ס"ק כנה"ג ס' תצ"ד, פמ"ג ש"ד ס"ק פ"ח וז"ל כתבו אחרונים הוא הדין למאן דנזהר מלאכול בשר אחר גבינה מטעם הזוהר הביאו הלבוש באו"ח קע"ג שהפליג מאד בחומר זה נמי צריך לברך ברכה אחרונה אחר החלב ובשבועות נוהגין לאכול מאכלי חלב ומברכין ברכת

דיני הברכות על עוגות גבינה למיניהם

- א. בצק ממולא גבינה [או שכבת בצק בכמות חשובה ועליה גבינה] שנאפו יחד מברכים עליה רק בורא מיני מזונות כי הגבינה דינה כטפל.
- ב. אם לא נאפו יחד תלוי בכמות הגבינה, אם יש כמות חשובה שרוצים לאכלה בפני עצמה אזי מברך על הבצק מזונות, ועל הגבינה בנפרד שהכל. (משנ"ב ס' קס"ח סקמ"ה)
- ג. ואם כמות הגבינה אינה חשובה לעצמה אלא נאכלת כטפלה או כלפתן עם הבצק מברך רק בורא מיני מזונות. (משנ"ב ס' ריב סק"ו)
- ד. אם שכבת הבצק דקה כל כך שעיקרה עשויה רק כדי להחזיק הגבינה [ושלא יטנפו הידים] אזי הבצק טפל ומברך שהכל. ובוזה אין הבדל אם נאפו יחד או לא.
- ה. ברכה אחרונה אם אכל כשיעור דגן מברך על המחיה, ואם אכל פחות מברך בורא נפשות ופטר גם הדגן. (ס' רח ומשנ"ב סקמ"א וכ"כ הליכות שלמה פ' יב י"ז)

שמחת יו"ט

- א. חייב אדם להיות שמח וטוב לב הוא ואשתו ובניו וכל הנלוים אליו. (שו"ע ס' תקכט סעיף ב). והוא מצות עשה מן התורה דכתיב ושמחת בחגך. (משנ"ב ס' ק"ט טו). וכתב השו"ע הרב (ס' רמב) דעיקר שמחה מן התורה במאכל ומשתה²².
- ב. מצוה זו נוהגת גם בנשים. כיצד משמחן, הנשים קונה להם בגדים ותכשיטים כפי ממונו; אם יש לה כבר בגד המשמחה אין חיוב בדוקא לקנות בגד נוסף, ופסק השבט הלוי (ח"י ס' פג) שישמחנה בדברים אחרים.
- ג. הקטנים נותן להם קליות ואגוזים [ובימינו יקנה להם דברים שמשמחים ילדים בימינו]; וחייב להאכיל לגר, ליתום ולא למנה עם שאר עניים.
- ד. מי שאינו מרגיש שמחה בבשר ויין, יקנה לעצמו דבר שגורם לעצמו שמחה²³. (הגאון הגדול רבי י.מ. שטון שליט"א)

מעוה יזכור

- א. צריך לזכור לתת את מעוה צדקה שנדרו בעת הזכרת נשמות שנדבו, ואין צריך לתת דווקא לבית מדרש שהתפלל שם אלא לכל צדקה²⁴. (יו"ד ס' רנו סעי' ו). כ' בספר קב הישר פ' פ"ו אם מעכב תשלומי נדרו ח"ו סניגור יהפוך לקטגור עי"ש

אסרו חג

- א. איתא בסוכה (מה): 'אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח. אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי, ורבי יוחנן משום רבי שמעון המחזוי משום רבי יוחנן המכותי: כל העושה איסור לחג באכילה ושתיה - מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן. שנאמר אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח. ופירוש רש"י: 'באכילה ושתיה. ויש אומרים שלאחר החג. 'בעבותים. בהמות עבות ושמנות. וכתב בשערי תשובה (ס' תצו סק"ג) בשם מהרי"ט צהלון דגם באסרו חג בזמן הזה יש מצוה לאכול בשר, כביום טוב.
- ב. ההולך לראות מקום המקדש או לכותל המערבי באסרו חג דשבועות דעת הגאון רבי י.י. פיישר זצ"ל דאינו קורע בגדיו. (הליכות אבן ישראל)²⁵.

המזון ואח"כ אוכלין בשר עכ"ד. כרי תואר ס' פט סק"ו של"ה חק יעקב תצ"ד סק"א. **אולם דעת מג"א** סק"ו דא"צ להפסיק בברכת המזון וכ"כ משנה ברורה תצ"ד סקט"ז יחליף מפה ויקנח פיו וידיחו. וגבינה קשה צריך להמתין שש שעות אחריה, ויברך ברכה אחרונה.

²¹ והשו"ע הרב כתב שאם נאפו יחד ויש בכל התערובת כזית דגן בכדי אכילת פרס. אף אם אכל רק כזית מהתערובת בלבד הכל מצטרף ויברך ברכה אחרונה על מחיה. ס' ריב סק"ה

²² לדעת השאגת אריה (ס' טו) חוץ מן חיוב על בעלה לשמחה, וכן על ילדיו. יש דין לאשה לשמוח ביו"ט (בכל מילי דשמחה). ודעת רע"א (קמא ס' א) דרק הבעל מחויב לשמחה כדאיתא בגמ' (פסחים קט). מ"מ האשה אינה חייבת באכילה ושתיה דהוי מ"ע שהזמן גרמא, ולכן אם לא אמרה יעלה ויבא אינו חוזרת. אך יכולה לקיים את המצוה ולקבל שכר כפי שנוהגות הנשים ליטול לולב ולישב בסוכה.

²³ מצוין בעל אמרי יעקב שליט"א בתשובה בכת"י את השאגת אריה (סוף ס' סה) דמצות שמחה נוהג בזה"ז מה"ת בכל מיני שמחה. ועיין משנ"ב (ס' תקיח סק"ג).

²⁴ אמנם אם הנודר מתפלל בבית מדרש קבוע, ומחלקים שם כרטיסים שבהם מסמן סכום הנדבה, צריך לתת לביהמ"ד שמתפלל שם, ומה שכתב הש"ך איירי באדם שמגיע לבית המדרש שאינו מתפלל קבוע רק באקראי. (שמעתי מהגר"ע ואזנר שליט"א).

²⁵ עיין רמב"ם (חגיגה פ"א ה"ז).

הוצאות הגליון לזכות התינוק שמעון נתן נטע בן ברכה שיחי'	לטובת נשמת האדמו"ר רבינו רבי ישראל בן רבינו ברוך זיע"א מוויזניץ בעל "אהבת ישראל" נלב"ע ב' סיון תרצ"ו נדבת החפץ בעילום שמו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ח ר' יצחק ב"ר משה אריה ז"ל פייגנבוים נלב"ע חג השבועות נדבת בנו הר"ר חיים שיחי' מנהל חנות היימיש	לעילוי נשמת הרה"ח נתן נטע ב"ר הרה"ח פנחס זצ"ל מוזס נלב"ע ה' סיון תשס"ח נדבת בנו הר"ר דוד משה שיחי'
הוצאות הגליון לזכות ידידנו הר"ר שמעיה יפה שליט"א	הוצאות הגליון נדבת הר"ר אליעזר מליק הי"ו לרגל הולדת בנו בכורו היניק שמעון שחי' למזל - טוב	לעילוי נשמת הרה"ח ידידיה בן הר"ר שמואל משה ז"ל הרציג נלב"ע אסרו חג דשבועות תשע"ז	לעילוי נשמת זקני הרה"ח אפרים פישל ב"ר אלטר אליהו הלוי זצ"ל רובינשטיין נלב"ע י"ב סיון תשנ"ג
לעילוי נשמת מרת בתיה ב"ר ישעיה זצ"ל רוזנברגר נלב"ע כ' סיון תש"ע	לעילוי נשמת הרה"צ המקובל אברהם אליהו ב"ר חיים דוב זצ"ל גרין נלב"ע כ"ח אייר תש"ס	ברכת מזל - טוב להר"ר ישראל טיקוצקי הי"ו לרגל הולדת בנו בכורו היניק צבי חיים שיחי'	

יוצא לאור ע"י מכון "אוצר הלכות"

להארות והערות ניתן להתקשר בשעות הערב 053-3144016 או במייל 2144016@gmail.com

{ אז נדברו }

פרשת במדבר תשפ"א | לסדר: "ובאו כולם בבית יחד נעשה ונשמע אמרו כאחד..." | עלון מס: 512

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

יענקי שלי... לגשת לכוונן ההצלה... אבא רוצה לשמוע שבחרת בחיים...

כשהיינו שם במירון... בשעות הקשות האלו של שתיים שלוש בלילה... אחד הדברים שהכי זעזעו אותנו!! היה זה הקריאות של הכווננים... הוקראו שם רשימות ארוכות של שמות יענקי רייזנר וקובי ושלמה ורוני ואלחנן... לגשת לעמדה של זק"א... לגשת לעמדה של יד עזרא ושולמית... ההורים דואגים לכם!!! רוצים לשמוע שהכל בסדר... כשעמדתי שם מול הרשימות הארוכות האלו... הבנתי שמאחורי כל שם כזה שמקריאים כאן יש מעגל סגור של אבא ואמא שליבים יוצא בדאגה ומתחננים... אנא... בננו היקר... תבא לעדכן אותנו שאתה חיי!! תעדכן אותנו שנשאת בחיים!!!

וחשבתי לעצמי... תאר לעצמך שהיענקי הזה שכעת מקריאים את השם שלו... הוא בחור מיישיבה קטנה... והוא בדיוק עשה איזה תרגיל... הוא נסע בלי רשות ההורים... (להם הוא אמר שהוא נשאר בישיבה ליל שני... ולמשיגה הוא אמר שהוא נוסע הבייתה...) וכמוכן שהוא הזהיר את כל החברים ואת כל מי שהוא פגש שם באלף אזהרות שלא יגלו להורים שהוא פה... וכעת ההורים שלו מחפשים אותו (והם חושדים מאוד ברצינות שהוא שם כי הם מכירים אותו...) והם רוצים לשמוע שהכל בסדר!!! והוא כעת שומע את הכוונן של הצלה שמכריז: יענקי תבא מהר... ההורים שלך מחפשים אותך...

מה נראה לך??? שיענקי ילך במו ידיו להסגיר את עצמו ל"שלטונות" ולגלות להורים שהוא נסע לשם... **מה אתה אומר???** אז תתפלא לשמוע... שאיך שאני זוכר את עצמי בגיל הזה... לא הייתי הולך!!! מה אני משוגע... עד שהצלחתי להסתיר מההורים שלי שאני פה... שאני בעצמי אשרוף את עצמי ואגלה להם שהייתי פה... מה... נפלתי על הראש??

אבל כנראה שהתבגרתי במשך השנים והיום אני מבין ש... יענקי רוץ תסגיר את עצמך... רוץ לעמדה של הצלה ותצעק: אבא לא לדאוג!! אני פה!! אני בריא ושלם... אולי קצת שובב... אתה יכול לצעוק עלי קצת... אבל זה בסדר אבא... יש לך על מי לצעוק... אני בריא ושלם...

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

כחשבתי על זה... פתאום קפצה לי הגמי בשבת שמדברת על ערב חג עצרת... הגמי אומרת שבה בסיון יוצאת רוח מסוכנת שנקראת טבוח!! שהיא מיועדת לטבוח את הבשר והדם את כל מי שלא מוכן לקבל על עצמו עול תורה... ותמיד הפריע לי: מה זה הרוח המפחידה הזו בדיוק עכשיו בערב יום טוב?? הרי בערב יו"ט לא אומרים תחנון... לא אומרים יענקי ה' ביום צרה... מכינים עוגות דבש... עוגות גבינה... קונים פרחים... הכל שמח וחגיגי ומרגש... כ"ע מודו דבעינן לכם... אז בדיוק היום יוצאת כזו רוח תוקפנית ומסוכנת שרוצה לטבוח את כל מי שלא מקבל על עצמו הרגע עול תורה?? למה?? למה ככה?? זה לא מסתדר לי עם האוירה... אבל לא!! זו טעות!! טעות בכל הגישה!! כשאותו אבא דואג הכריז בכונן: יענקי שלי תבא לעמדה של זק"א... מה אותו אבא הזהיר שם?? יענקי... תבא לכאן מהר... אחרת אני חונק אותך ורומס אותך למוות... לא!! ממש לא!! אז מה כן?? אותו אבא אמר: יענקי שמעתי שיש פה אסון... שמעתי שאנשים נרמסו ונחנקו למוות... אני מתחנן לפניך: תעדכן אותי שזה לא קרה לך!!

האסון קיים!! האסון קרה... האסון הוא עובדה!!! כעת אבא רוצה לשמוע שיענקי שלו לא שם...

זה בדיוק הזיקא ושמיה טבוח... הרוח עצמה לא טובחת... לא הורגת... לא עושה כלום... רק מה?? היום זה ערב שבועות!! היום מי שמקבל על עצמו עול תורה בוחר בחיים... ומי שלא... אוטומטית הוא בוחר בדרכי מוות... לא הזיקא טובחת!! אלא הוא בעצמו טובח את עצמו...

אז כעת... בערב חג השבועות יוצאת זיקא של בת קול שמנהמת כיונה ומכריזה: יענקי שלי... תבא מהר לעמדה של הצלה... תבא לעדכן אותי שבחרת בחיים... אני רוצה לשמוע שאתה חיי!!!

יענקי שלי... לא משנה מה היה עד עכשיו... לא משנה מה הנפילות הרוחניות שהיו לך עד עכשיו... עכשיו אבא שבשמים דואג ורוצה לשמוע שאתה חיי!! כמו שיענקי נסע למירון זה לא מעניין את אף אחד עכשיו... עכשיו אבא רוצה לשמוע שיענקי נשאר בחיים... על אותו משקל: יוסעו מרפידים... כעת לנסוע מרפידים... לרוץ מהר מהר להר סיני... להתחבק עם אבא שבשמים ולהגיד לו: זה בסדר... אני חיי! אני מקבל על עצמי עול תורה!!! אתה לא איבדת אותי!!!

קשה לומר את המשפט הבא אבל צריך שזו האמת... כמה שהרשימה של המ"ה נספים באסון מירון... כמה שזה מזעזע ושובר את הלב של כולנו... בתור יהודים אנחנו מאמינים שיש רשימה הרבה יותר מזעזעת ושוברת לב... זו רשימה של יהודים שבערב חג השבועות הקב"ה מבקש מהם תקבלו על עצמכם עול תורה והם אמרו לא!!! והם הפסידו את העולם הנצחי שלהם... אתה מסוגל לעכל שהרשימה הזו היא יותר כאובה ומזעזעת?? סו"ס הרשימה של ה-45 נספים זה נשמות יקרות שקיבלו ע"ע עול תורה וחלקם בחיים... הם מזומנים לחיי העוה"ב... אבל באותה שעה ישנם אנשים שמתהלכים כאן בחיי חיותם בריאים ושלמים והם טרגדיה מהלכת!!! דווקא אנחנו לא בוכים עליהם... אבל אבא שבשמים לא מפסיק לבכות עליהם... כי הם מפסידים במו ידיהם את עולם הנצח שלהם... אז זהו!! שכל שנה בערב חג השבועות יוצא כרוז מהכוונן השמימי וקורא לכל אחד ואחד מאיתנו בשמו האמיתי: יענקי שלי... אבא שבשמים מחפש אותך... אתה מביח לי שאתה מקבל על עצמך עול תורה?? מביח?? אני רוצה לשמוע כן... תרגיע אותי שבחרת בחיים... ואנחנו נרוץ לכוונן... לא נעשה חשבונות מה היה... מה עשיתי... מה אני שווה... כעת אבא שבשמים רוצה לשמוע שבחרתי בחיים!!! וכיון שקבלתם ע"ע עול תורה... מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם...

אזעקה נשמעת כעת באשדוד, בקרית גת, באשקלון, ובעזה...**שלושת ימי****ההגבלה**

כן... זה יצא בדיוק התאריך של מלחמת עמלק!!! בדיוק בתאריך הזה עמלק בחר לצאת במלחמה בישראל... עמלק לא התבלבל בתאריך... הוא ידע טוב מאוד למה הוא בחר את התאריך הזה... דווקא רגע לפני שעם ישראל צריכים להגיע להר סיני... עמלק בכוונה רוצה לגנוב את ההצגה **ולכן דווקא אז יובא עמלק!** הוא רוצה שבמתן תורה אנחנו נהיה עסוקים איתנו... **אבל לא זה עזר לנו!!!** נלחמנו בו בדריזות... ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו... וה' אומר למשה רבינו כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמחה...

מה קרה?? למה צריך לכתוב זכרון בספר?? אתה יודע למה??

כי... כשצריך לעשות משהו וכעת אין לי זמן לזה... מה עושים? עושים תזכיר!!! זה הסיפור... מצטערים... כעת אין לנו זמן אליך לעמלק... יש לנו כעת דברים יותר חשובים... יש לנו כעת מתן תורה!! אבל אנחנו לא מטייחים... סו"ס יש פה עמלק ואנחנו לא מעגלים פינות... אנחנו רושמים לעצמנו תזכיר... יש פה איזה עמלק שאמנם כעת אנחנו סוגרים אותו בתוך קופסא ושמים אותו בצד כדי שלא יפריע לנו בחתונה הגדולה... (אנחנו לא ניתן לו את התענוג הזה...) אבל בעזה"ש... שלא יחשוב שנשכח אותו... עוד רבות רבות בשנים מידי שנה בשנה עם ישראל יזכור בפה ולא ישכח בלב את אשר עשה לך עמלק... אבל לא עכשיו!! עכשיו אין לנו זמן אליך!!! עכשיו אנחנו עושים הכל כדי לשים אותך בצד ולסיים איתך כמה שיותר מהר... לא בגלל שאנחנו מוותרים לך אלא בגלל שאנחנו יודעים שהנצחון הכי גדול מצידך זה להצליח להסיח את דעתנו מהנושא החשוב ביותר כעת... הלא הוא מתן תורה!!! ואת ההישג הזה אנחנו לא ניתן לך...

בטח כל אחד מאיתנו חושב לעצמו... מה קרה? מה ה' רוצה לעורר אותנו? סו"ס בקושי הספקנו ללקק את הפצעים אחרי האסון הכבד במירון... ושוב מידת הדין מתוחה... שוב מחוץ תשכל טיל ומחדרים אימה... אז מה קורה פה?? מה כעת ה' רוצה לרמוז לנו??

אז ברור שה' רוצה לעורר אותנו!! וצריך לחשוב על זה ואנחנו עוד נחשוב על זה...

אבל סו"ס אנחנו כעת בערב מתן תורה!!! זה ימים גדולים... זה ימים בווערים... זה ימים כ"כ חשובים שגם אם הערבים שולחים מאתיים רקטות... מי יודע אם כל הבלגן הזה שהם עושים זה לא מעשה שטן בשביל להסיט את תשומת לב שלנו ממעמד הר סיני!!!

ואנחנו לא ניתן להם את התענוג הזה!!! לכן דבר ראשון עכשיו!! עיקר העבודה שלנו זה לא להתבלבל... לא להיכנס לזה... להמשיך להתמקד בהכנות הקדחתניות של קבלת עול תורה ולא לתת לעמלק את הרפידים שהוא כ"כ רוצה להרפות אותנו...

אה... אבל תכל'ס מה יהיה?? תכל'ס... הערבים משתוללים.. שולחים טילים... משתקים את כולנו... ומה יהיה הסוף?? אתה מוטרד מה יהיה עם הערבים?? מי ישתיק אותם??

אז כעת אני אגלה לך סוד היסטורי: מושגים ביהדות... חוף ממלחמת עמלק שהייתה בימים אלו... הייתה עוד מלחמה ממש בתקופה הזו... אבל לא רק בתקופה הזו... אלא גם באזור הזה!!! בחודש אייר סרני פלשתים ניצחו את ישראל ואז הם לקחו את ארון ברית ה' אליהם... עכשיו שים לב: לפלשתים היו אז חמש ערים... מה שמות הערים?? א. **אשדוד!** ב. **קרית גת.** ג. **עקרון.** ד. **אשקלון.** ה. אחרון חביב: **עזה!!!** אה... השמות האלו מוכרים לך מאיזשהו מקום? אז זהו! שפעם לא רק עזה הייתה שייכת לפלשתים אלא גם אשקלון ואשדוד וקרית גת ועקרון... גם הם היו שייכים לפלשתים... **אז מה קרה פתאום שהיום יש באשדוד יותר ממאתיים אלף יהודים? אתה יודע איפה קרתה התפנית??** תקשיב מה קרה... הפלשתים לקחו את ארון ברית ה' דבר ראשון לאשדוד!!! ברגע שארון ברית ה' הגיע לאשדוד... באותו רגע אזעקה נשמעה באשדוד... הקב"ה היכה את הפלשתים במכות נאמנות וביסורים קשים... היה שם הרבה צבע אדום... הפלשתים האשדודים ראו שארון ברית ה' מכה בהם... הם לקחו אותו משם היישר לקרית גת... הופה... אזעקה נשמעת כעת בקרית גת... "ותהי יד ה' בעיר מהומה גדולה מאוד, ויך את אנשי העיר מקטון ועד גדול..." אנשי קרית גת ראו שהמצב קטסטרופה והם החליטו להסב את ארון ברית ה' לעקרון... ומשם לאשקלון ומשם אחר כבוד לעזה... **אבל כאן הפלשתים קיבלו שכל!** הם קראו מפה והם קלטו שארון ברית ה' מכה בהם ולא חפץ בהם!! הוא לא חפץ באקצא... אלא חפץ באבן השתייה... והמשת סרני פלשתים ביחד החליטו לכבד את ארון ברית ה' ולכבד את רצונו שהוא בחר בנו מכל העמים!! ורק בנו ולא בהם!!! כמה שהיה קשה להם לבלוע את הגלולה... אבל אחרי כאלו מכות שהם קיבלו לא נותר להם אלא להודות בזה ואז הם שלחו עגלה חדשה רתומה לפרות ועליה ארון ברית ה'... ונתנו לפרות ללכת מעצמם... והפרות הלכו הלוך וגעו והגיעו לא פחות ולא יותר לבית שמש!!! ומאז!!! מהתקופה הזו ואילך "ותשובנה הערים אשר לקחו פלשתים מאת ישראל לישדוד..."

כתוב כאן נתון ברור: שאם אשדוד היום היא עיר יהודית מובהקת והיא לא נראית כמו רצועת עזה... זה רק בגלל שפעם הפלשתים ניסו לערער על עם הנבחר... הם ניסו לטעון שהם עם הנבחר ולא אנחנו... ולכן הם ניסו לקחת את ארון העדות... הם ניסו לענוד על האצבע שלהם את טבעת הנישואין שקודשא בריך הוא נתן לכלתו במתן תורה... והם מהר מהר החזירו בבהלה ובחרדה את הטבעת הזו בחזרה!!! הם החזירו את זה מיזמתם!!! אז אם לפליסטנאים יש זכרון קצר והם לא זוכרים את הסוף המר שאירע להם כשהם ניסו להציק לכלתו של ה' (כמו שכתוב בספר שמואל א' פרק ד' ה' ו') אם לפליסטנאים יש זכרון קצר והם לא יודעים נביא... אבל לכה"פ שאנחנו נדע את המושגים האלו!!!

מומלץ בחום לעבור על הפרקים האלו בימים אלו... כל האומר פסוק בזמנו מביא גאולה לעולם... אותו ארון ברית ה' שהיכה בפלשתים בימים ההם!!! הוא הוא זה ש"ויהי בנסוע הארון ויאמר משה, **קומה ה' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך...**" ה' יציל אותנו ויפיץ את אויבנו ויניס את משנאיו מפנינו... ולא יתן לבן דוד הסודר להסיט את תשומת לבנו מהר ה'...

אל דאגה... אותו ארון ברית ה' שתר לנו מנוחה אז... ימשיך לתור לנו מנוחה... והוא ינקום דם אויביו... **ואילו אנחנו??** אנחנו נתמקד בימים אלו ללכת אחרי ארון ברית ה'... לעסוק בתורת ה' ולדעת שהדבר היחיד שצריך להטריד אותנו ולהעסיק אותנו בימים אלו להיות הכי קרוב לארון ברית ה'... להאחז הכי חזק שאפשר בתורת ה' והארון ישא את נושאינו... וינקום בסרני פלשתים הנותרים שעדיין לא למדו לקח... ובנוחו יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל... המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרווחה מאפלה לאורה ומשיעבוד לגאולה...

כן... לא הייתי מאמין בחלומות הכי פרוצים שיום יבא ואני אוציא חוברת שהשם שלה יהיה המילה שהכי שנואה עלי בחיי... **ההגבלה!!!** פעם הייתי משתולל כחיה פצועה וזועק: אל תגביל אותי... אל תצר את דרכי... אל תציב לי לי גבולות... והנה... בעקבות האסונות שהיו והידי הפיצוצים שעדיין נשמעים... פתאום השם **הגבלה** מקבל מימד אחר... מימד של שלושת ימי ההגבלה האהובים שבאור פניהם נתת לנו ה' אלוקינו תורת חיים ואהבת חסד...

נושא זה מבואר בהרחבה בהקדמה לחוברת זו...

ניתן להשיג בפלא': 0548446691

לצערנו: עקב המצב הבטחוני, והאיחור בהוצאת חוברת זו, אשר ע"כ צמצמנו את מוקדי המכירה, והרי הם כדלהלן:

אשדוד - 0504120311

בית שמש: נהר הירדן 9 רמה ב, מ' צוויבל.

רחובות: 0548423047

חדש: תפרח: 0556705003

בני ברק: קבוץ גליות 9- 0556728458

חזון איש 34 (מינת דסלה, דריימוס) 0527117271

ירושלים: מרכז העיר: רחוב נחמיה 10.

בית וגן: רח' הרב פרנק 29 קומה ב'.

רמת ד" רובין 47 קומה ב'

חדש: תל אביב: אהבת ישראל 13/13 (ארון חשמל)

קליין: אהבת שלום 25- 0527150166

קרית ספר: מרומי שדה 3 0527174781

פיצוחי בראשית - ברכפלד: 0527137444

צפון: חיפה: תנארת ישראל.

נווה שאנן: טרומפלדור 3 רבינסקי 0527622736.

רכסים: הודים 44' קריצ'ל לתאם 0548415410

כרמיאל - 0527136165 משפחת שטיימן.

טבריה - 0548441354

מה בחוברת??

- איך נערכים כבר בחג השבועות שלא יקרה מה שקרה ארבעים יום לאחמ"כ??
- מה פשר העייפות הכרונית שמצויה לפעמים דווקא בבחורים בני עליה???
- מה עושים אם הגיע חג השבועות ואני למרגלות!!! יותר מידי למרגלות הר סיני? אני מרגיש בתחתית!!! תחתית ההר?? האם זה תקין?

בחג השבועות קבלנו מתנה... מה קבלנו???

בשבוע האחרון כל מי שהיה במחיצתי היה צריך לסבול... השבוע ערכתי סקר נרחב... כל מי שהיה ברדיוס של ה'ד' אמות שלי... הצמדתי אותו לקיר וסיקרתי אותו... ואני רוצה לשתף גם אותך קורא יקר בסקר:

ובכן: תגיד לי קורא יקר: אתה רוצה אריכות ימים??? **כן!!!**

אם ככה אין בעיה... אני מברך אותך שתזכה לחיות עד מאה ועשרים שנה לא פחות... **אבל!!!** היות ואני רואה שאתה כ"כ חפץ בחיים... אני רואה שיש לך כזה רצון לחיות... אז אני רוצה לברך אותך בעוד ברכה... בעזרת ש'ש' שתגיע לגיל מאה ועשרים ואז אתה תפטר מן העולם בשיבה טובה... אני מברך אותך **שתזכה שוב!!!** שוב לחזור לכאן לעולם הזה לעוד מאה ועשרים שנה מלאות וטובות... (כמובן לא פחות...)

הופה!!! כאן כולם נרתעים אחורה!!! לא לא... לא תודה... תחזור בך... אני מוותר... אל תברך אותי כזו ברכה... לא רוצה לחזור לכאן עוד פעם... מספיק לי פעם אחת... **אתה קולט מה קורה פה???**

כככולם רוצים אריכות ימים!!! כל מי שהצעתי לו אריכות ימים... הוא עשה פותח את ידיך... בטח... תביא... אני רוצה לחיות כמה שיותר... אבל ברגע שאני רק מציע לו שתזכה לחיות עוד הפעם ולחזור לכאן שוב... **פה כולם מסרבים באדיבות!!!** לא... לא תודה...

איך אתה מסביר את זה??? אני לא מבין: ממה נפשך: אם אתה כ"כ אוהב את החיים... ולכן אתה רוצה לחיות הרבה... אז למה לא לחזור לכאן שוב?? ואם אני מציע לך כ"כ בנדיבות לחזור כאן שוב ואתה דוחה את זה בשתי ידיים... אז למה בקדנציה הזו כ"כ חשוב לך אריכות ימים?

מה אתה אומר על השאלה הזו??? זה לא צחוק!!! שאלתי המון אנשים את אותו שאלה... וכולם עונים את אותה תשובה!!! כולם רוצים אריכות ימים אבל רק בסיבוב הזה... אף אחד לא רוצה סיבוב נוסף...

השאלה היא למה?? מה ההבדל???

אז לא נעים לומר... הסקר הזה הביא אותי לאיזה הכרה נוקבת שלא נעים להגיד אותה בקול: כנראה... כנראה שכן אדם לא כ"כ אוהב לחיות... הוא בעיקר לא רוצה למות... או יותר נכון: רוצה לדחות את המוות!!! מה שנקרא דחינות!!! ממילא... כשאתה שואל אותו היום אם הוא רוצה אריכות ימים... הוא אומר לך כן!!! אבל זה לא בגלל שהוא כ"כ רוצה לחיות... אלא הוא פשוט רוצה לדחות את המוות... לדחות את השינוי סטטוס... (והההרהר: שברגע שאתה מציע לו לחזור לכאן שוב הוא אומר לך: בחחיים לא!!!) עכשיו: איך אתה בולע את הנתון הזה?? נכון שזה לא תקין??? תסכים איתי שלא!!! זה לא אמור להיראות ככה... תסכים איתי שיהודי אמור לרצות לחיות לא רק בגלל שהאופציה השניה

זה מוות... כזו תפיסה אמנם מתאימה לגוי!!! אבל יהודי שאמור להבין שיש תוכן לחיים וערך לחיים... הוא אמור לרצות את החיים כי יש לי פה מה לעשות... יש לי פה סידורים... (ואם ככה... אז מאותה סיבה יהודי אמור גם לא לרצות לחזור לכאן שוב... כי יהודי רוצה לעשות הכל ולסיים הכל כעת ועכשיו.)

זה הפשט: "אורך ימים בימינה..." בתורה יש סגולה מיוחדת לאריכות ימים!! **אתה יודע למה? מסיבה פשוטה מאוד:** כי בן אדם שאין לו תורה ואין לו תוכן לחיים... אז אין לו באמת סיבה מנומקת למה הוא רוצה לחיות... כשהוא מבקש מהרבש"ע אריכות ימים... הרבש"ע שואל את אותו יהודי: כן בני היקר... בשמחה... אתה רוצה חיים... גם אני מלך חפץ בחיים... אבל תסביר לי... נתמך לי בשביל מה??? מה הבהילות שלך לחיות?? אה... אתה בסה"כ רוצה לדחות את המוות בעוד כמה שנים...?? זה כל הסיפור?? נו... תסכים איתי שזו משאלת לב מאוד חלשה... ממש לא מנומקת... (זה לא סתירה שהקב"ה נתן חיים גם למי שרוצה לדחות את המוות אבל להגיד שיש לו פה מסמך חזק... טענה מבוססת... זה לא...) אבל כשמגיע יהודי ואומר: רבש"ע החיים חשובים לי!!! יש לי מה לעשות בחיים!!! יש לי יעד בחיים!!! אני יודע לייקר את הזמן... ואני צריך!!! צריך זמן בשביל לנטוע את החיי עולם שנטעת בתוכי... ולכן!!! לכן תן לי רבש"ע אריכות ימים... פה יש בקשה אמיתית!!! יש פה בן אדם באמצע הקניות... והזמן קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים ובעל הבית דוחק והוא מבקש מהחנווני בנימוס שלא יסגור לו את החנות באמצע שהוא מעמיס לעגלה... כי הוא צריך להשלים את רשימת הקניות... **זו בקשה חזקה שמתקבלת אפילו בעודת חריגים!!!** זו כבר סיבה לכשעצמה למה אורך ימים בימינה... זה לא רק שבכח סגולת התורה אדם זוכה לחיים... זה הרבה יותר מזה... ה' נתן חיים בשפע למי שחפץ בחיים!!! למי שיש לו צורך בחיים... אבל מי שרק רוצה לדחות את המוות... זו כבר בקשה ברמה אחרת... (אגב: זה לא סתירה שלפעמים יש חשבונות שמים שישנם נשמות שמסיימות את התפקיד שלהם בזמן מועט ועל זה נאמר: אנו רצים לחיי העולם הבא, יש כאלו שהחיים שלהם רצים מידי והם נפטרים בחצי ימיהם... הריצה הזו לחיי העולם הבא... ככה משמע מסיפיה דקרא גבי והם רצים לבאר שחת ואכמ"ל)

הדברים קצת נוקבים... אבל תחשוב על זה... אני חושב שהדברים הפשוטים האלו הם מאוד מאוד אמיתיים... שמרוב שזה אמיתי... לא נעים לחשוב על זה... ואם נתבונן זה!!! זה חג השבועות!!! זו ההתקודה של חג השבועות!!! חג השבועות זה הרי לא יום הדין... זה לא ראש השנה... מי שאמר לך שחג השבועות זה יום הדין על כל השנה תגיד לו שהוא טועה! כי רק בר"ה באי עולם עוברים לפניו כבני מרון ולא בשבועות... **אבל מה כן? מה בכל זאת כן קורה בחג השבועות? אומר האר"י: **עיקר הוראת חיי האדם תלויה ביום זה!!!****

מה כתוב כאן??? כתוב כאן שבועות ארבעה חודשים כל אחד מאיתנו יבקש זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים... ואז הרבש"ע ישאל למה? בשביל מה?? אני מוכן!!! מוכן בשמחה לתת לך חיים אבל תסביר לי בשביל מה... נו... תסביר... **אז הנה!!!**

קצת מושגים ביהדות... מה זה תורה???

האר"י הקדוש אומר: שעיקר המשמעות של החיים והמטרה שלהם זה התורה... במה זה מתבטא?? איפה אתה רואה את זה??

אז מושגים ביהדות: בא נשאל שאלה יותר בסיסית: מה ההבדל בין תורה לעבודה?? אז כמובן שהראש השטחי והרדוד של דורנו יודע לסווג שתייורה זה ליטאים ועבויידה זה חסידים... אבל ב"ה גדלנו בשנה... ובא נרשה לעצמנו להבין את הדברים ברובד טיפ טיפה יותר מרומם...

מה המשבצת של תורה ומה המשבצת של תפילה??

אז בקצרה ממש: לצורך העניין אנקוט בכמה משלים שממחישים:

ובכן: התפילה היא התחזוקה של הרכב... הדלק... הביטוחים... התקינות של הרכב... ואילו התורה?? זו עצם הנסיעה ברכב!!!

מי שנוסע ברכב לא תקין... **זו סכנת מוות!!!** אתה יכול להתהפך... אבל מי שיש לו רכב הכי תקיני שיכול

זה!!! התשובה שלך... מה תענה לרבש"ע... זה מה שנגזר בחג השבועות! יותר נכון: זה מה שאתה מחליט לגזור ולבחור ולהחליט בחג השבועות... בחג השבועות אתה כמו ידיך בוחר האם יהיו לך הסברים מנומקים לרבש"ע **בשביל מה** אתה רוצה לחיות או לא... אם בחג השבועות אתה מכנס מטבחון ויושב עם עצמן ומחזק לעצמן מה הוראת חיי... מה השליחות שלי... מה אני צריך לעשות כאן בעולם הזה... ואיזה חיי עולם נטע בתוכי שאני צריך פה את הזמן לנטוע ולנטוע את החיי עולם שלי... אם בחג השבועות עשית את השיעורי בית האלו ולקחת את העניינים ברצינות... אז בעוד ארבעה חודשים כשיגיע ראש השנה ותגיד זכרנו לחיים וכתבנו בספר החיים והרבש"ע ישאל בשביל מה?? יהיו לך תשובות ברורות ומנומקות מה לענות למלך חפץ בחיים... (וכשמסבירים למלך חפץ בחיים מה יש לי לעשות בחיים אז מי כמוהו מבין... כי כמוך אב הרחמים... סו"ס מי חפץ בחיים או לא הוא יתברך שיודע מה אפשר לעשות בחיים... רק תגיד לו שגם אתה חפץ בחיים... רק תגיד לו שגם אתה מבין שיש מה לעשות בחיים... רק תגיד) אתה תגיד לרבש"ע שיש לי זמן יקר!! ואני יודע מה לעשות איתו... אני מבין שהשליחות שלי כאן זה לעשות רצון ה' ולעסוק בתורה ובשביל זה אני קם בבוקר... ואנא ה'... תן לי... תן לי חיים שאני אוכל להמשיך לנצל את החיים שלי... אבל מי שבחג השבועות לא עושה את השיעורי בית האלו... אז במילים אחרות הוא נשאר אחד כזה שחי כאן בעולם הזה... בשביל מה??? בשביל לא למות... בשביל לשרוד את הקורונה... אדם כזה אין לו מה להסביר לרבש"ע בראש השנה בשביל מה הוא צריך חיים... (ושבו: אל דאגה... זה לא סתירה שמלך חפץ בחיים נתן חיים גם למי שלא מבין בשביל מה... הקב"ה יתן לו שוב צ'אנס שבעוד שמונה חודשים- בחג השבועות הבעל"ט אולי משהו שם יזוז והוא יתחיל כן ליצוק תוכן ומשמעות בחיים...)

שאתה מזיז איזה שלחן... או מנצח את האויב... והנה פה יש לך פעולות הכי "כבירות" והכל נעשה בכזו מהירות וקלות זה... זה הכישוף שבמחשב (עכ"פ במשחקי ילדים...)

ומי יודע... מי יודע אם הקב"ה לא נתן לנו את הניסיון הזה בתור מדגם... הקב"ה רוצה להעביר לנו מסר: קינדלרלך זה לא משחקי מחשב... זה המגרש האמיתי לגמרי של כל יהודי בעבודת ה'!!!

אם רשב"י פעם אמר ליהודי שתדע לך שבכל מילה תורה שלך אתה בורא עולמות ע"ג עולמות... אז פעם יהודי היה מסוגל להאמין לרשב"י... אבל היום כבר צריך מדגמים!!!! אז הנה... הקב"ה הביא לנו את הלחיצות כפתור האלו שחופרות ברגע אחד... ובנות מגדלים ברגע השני... ונופלות לתהום משניה השלישית... ויוצאות משם ברגע הרביעי... ואם זה מושך אותנו!!!! אז צריך לדעת שזה באמת ככה!!! אבל לא במשחק... אלא באמת!!! בתוך הבית מדרש... מול התורה הקדושה...

תחשוב שמה שראית בתור ילד מול הג'מבו... אין שהכל מתעופף בשניות והכל מתרחש בלחיצות כפתור... תחשוב שזה מה שנעשה באמיתי!! לגמרי באמיתי מול התורה הקדושה... מול חיי תורה...

אין צורך ללכת לכישוף של המחשב שיספק לך את המקסימום יעילות במינימום מאמץ... יש לנו את זה מול הדף גמ'... שגם אם קשה ללמוד ולפום צערא אגרא... זה כבר בנוס!!! זה כבר טוב באחד מצער ממאה שלא בצער... אבל לפני הצער... המאתים מילים בדקה שזה עדיין לא כרוך בצער זה מגדלים שלימים שנבנים בשניות... רק לשבר את האוזן: בספר יצירה כתוב שכל אות זה כמו אבן!!! וכל מילה זה הרי כמה אותיות... וכמה משפטים זה כבר מדרכה של אבנים משתלבות... וכשיהודי לומד תורה הוא פשוט בונה בניינים בעולמו הרחני... תחשוב שאתה פותח את הפה ותוך דקה מאתים אבנים של אבן ירושלמי מסתדרות על הקיר... תוך שעה יש לך כבר בנין... כן!!! זה לא דימיון שלי... זה רשב"י... ואשים דברי בפין לנטוע שמים וליסוד ארץ... כי השמים החדשים והארץ החדשה אשר אתם עושים... זה כח של תורה!!!

אנחנו פה בשביל לבנות את העולם הנצחי שלנו... בשביל לנטוע את החיי עולם שלנו... שם פוגשים את הבניינים שנבנו... שם פוגשים את הגן בעדן מקדם שמלאה באילנות שאנחנו נטענו... אבל כאן אנחנו פוגשים רק את השתילים!!! כאן אנחנו פוגשים את החיטה ושעורה וחרצן במפולת יד... כאן אנחנו עומדים מול מילה תורה... שהיא כמו גרגיר קטן של תפוח... ושם זה אילנא דחיי!!! כאן אנחנו עומדים מול מצוות שמתגלגלות לנו בין הרגלים... מול מעשה חסד... מול אינספור רגעים של ישב אדם ולא עשה עבירה... ושם זה מתורגם לעולמות שלימים!!! זה התפקיד של התורה!

ברוך אלוקיננו... ונתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכנו, אגוטע יו"ט.

את עצמו למכונת הנשמה... היהודי מנתק את הפלאפון ומרדים את כל הכוחי ועוצם ידי ואת כל חובת השתדלות שמוטלת עליו... וכעת הוא נכנס למכונת הנשמה של האמונה שהכל תלוי ברצונו של הקל הגדול הגבור והנורא... קונה הכל... ויהודי חייב את המכונת הנשמה הזו בשביל לחיות!!! אבל!!! תפילה לבד זה לא מספיק...

אתה יודע למה זה לא מספיק??? מסיבה מאוד פשוטה:

כי לדאבוננו הרב... יש כמה נפגעים באסון האחרון שב"ה ניצלו ממוות... הם כעת מורדמים ומונשמים... ועל כל נשימה תהלל קה...

אבל בינינו... זה תכל'ס?? זה מצב אידיאלי להיות מורדם ומונשם??

לא!!! למה לא?? נו... תגייד אתה למה לא??

מה פירוש למה לא... בן אדם חי... זה זה בן אדם פעיל... הולך... חוזר... מדבר... שמח... עצוב... לא משנה מה אבל העיקר שיהיה חיוני... ואילו בן אדם מורדם ומונשם הוא... הוא לא פה!!! הוא אמנם לא שם - הוא אמנם חי!! אבל הוא... הוא לא פעיל... ולכן כלונו מתפללים מעומק עומק לב... שה' ישלח להם רפואה שלימה במהרה ויחזרו לאיתנם הראשון כאחד האדם... **פה מגיעה התורה!!!** התורה היא השלב שאחרי הניתוק ממכונת הנשמה... כן... אתה חי... ב"ה התחברת לחמצן האלוקי... התפללת וכעת אתה ב"ה נושם... עכשיו הלאה... מה הלאה... סו"ס אתה פה... הקב"ה שלח אותך לכאן... בשביל מה?? לא רק בשביל לשרוד ולא למות... ה' רוצה אותך פה... בשביל יעד מסוים...

פה התורה נכנסת לתמונה!!! התורה היא מגרש העשייה... כשיהודי עוסק בתורה או מתנהל לפי התורה... הוא פועל... מייצר... הוא בונה עולמות ע"ג עולמות... כל מילה תורה זה בניה של עולמות... בניה של בית החתנות שלנו עם ה' לנצח נצחים... בתורה בונים!!! בונים עולמות שלימים שהקב"ה רוצה לבנות אותם והוא רוצה שדווקא אנחנו נעשה את זה... בעבודת ה' אנחנו לא בונים עולמות!! רק **מחיים** את העולמות!!! מזינים את העולמות... ואילו לבנות את העולמות ולייצר עולמות חדשים?? זה התפקיד של התורה!!!

להיות ומשום מה הוא לא נוסע ברכב... כעת אין סכנת מוות... אבל בשביל מה קנית רכב??...

התפילה היא הדלק... היא התחזוקה היומיומית של כל העולם שלנו... היא המזון של כל העולמות... היא המטען שמזרים חיות בעולם...

אבל תורה?? תורה זה השלב הבא... יופי... העולם כבר מתחזק... צמיגים תקינים... יש דלק... יש הכל... נו... עכשיו צריך להתחיל להתניע!!! סו"ס בשביל מה נברא העולם?? לא רק בשביל להתקיים... אלא בשביל לנוע קדימה!!! הקב"ה ברא את הבירה בשביל שהיא תהיה זולקת!!! שתדלוך ותרוץ קדימה... זה כבר המשבצת של תורה!!! תורה זה "ואשים דברי בפין לנטוע שמים וליסוד ארץ..." פה בעוה"ז יש לנו כח לברא עולמות חדשים... שמים חדשים וארץ חדשה ע"י עסק התורה... ע"י קיום התורה... ע"י בית של תורה... ובמקביל!!! צריך לתחזק את העסק... התפילה היא התחזוקה היומיומית!!! ואילו התורה זה התכלית של העולם... להניע אותו קדימה... לייצר ולהצמיח ממנו את מה שה' רוצה שנעשה בו... (במילים אחרות: העולם הזה הוא האתר בניה של העולם הבא... ובונים באמצעות התורה... הקראוון של הקבלן, והפיגומים וכל תנאי העבודה זה כבר שייך לתחום של תפילה...)

רוצה עוד דוגמא?? תורה זה חלבונים ותפילה זה פחמימות!!! כידוע: גוף האדם צריך גם חלבונים וגם פחמימות... פחמימות זה דלק... לחם וסוכר זה פחמימות... פעם לא הרגשתי טוב... אבדתי נוזלים וכמעט התעלפתי... הגיע איש הצלה ומה הוא נתן לי?? לא תאמין!!! הוא נתן לי כמה כפיות של סוכר וגם תפוצ'יפס מלא במלח... והוא אמר לי זה!!! זה מה שאתה צריך כעת... צריך סוכר ומלחים... היידד!!! ממש נהניתי מהרעיון... יופי... אני בעד... מהיום אני מתחיל להרביץ כמויות של סוכר... לשפון מלח בכמויות... לא ככה?? **אבל לא!!! כלם יודעים שלא...**

פחמימות סוכר ומלח זה דבר הכרחי... בשביל מה?? **בשביל לא למות!!!**

אבל בשביל להיות בריא וחיוני וחזק ופעיל?? בשביל זה צריך בעיקר אוכל עשיר דווקא בחלבונים... דווקא פחות בפחמימות... הבנת??

פחמימות צריך בשביל **עצם החיים!!!** אבל הלאה... אחרי שחזרת לעצמך... עכשיו צריך בעיקר לאכול דגים... פירות וירקות... ביצים... (ושאר התפריט אצל התזונאי...) על אותו משקל: מה ההבדל בין תורה לתפילה!

תפילה זה **פחמימות!!!** ואילו תורה זה **חלבונים!!!**

תפילה זה המכונת הנשמה של החיים... יהודי כל יום צריך לחבר את עצמו למכונת הנשמה של קשר לה'... כן... הקשר לה' זה המטען של יהודי... יהודי בלי קשר לה' הוא נחנק! הוא מת!!! יהודי שאין לו תקשורת קבועה עם ה'... אז במילים אחרות לא זורם לו חמצן למוח... אין לו את הסוכרים ואת האשלגן שיש במלח וזה... **זה עוד רגע למות!!!** בשביל זה יש תפילה!!! תפילה היא מכונת הנשמה!!! יהודי כל יום נכנס לבית הכנסת ומחבר

וסימן: בל"ג בעומר ח"י רטל... ובחג השבועות זה כ"ד רטל...

היום יום רביעי... ב' בסיון!!! תושבי הכפר גיא החרשים שבנחלת בנימין מגיעים בבוקר לתפילה... אחרי התפילה השמש דופק על השלחן ומכריז: ר' מרדכי מזמין את כל תושבי הכפר לקידוש בפרס התאנים שלו לרגל קצירת ביכורי התאנה... אוהו... כולם מחייכים... רק לשמוע על עץ התאנה של ר' מרדכי זה כבר עושה מצב רוח לכולם... בטח... עץ התאנה של ר' מרדכי הצליח לאתגר אותנו השנה... היה פה הרבה עקשן...

מה קרה?? אז דבר ראשון: ר' מרדכי הוא לא עשיר גדול... מדובר ביהודי עובד ה' שאין לו בעולמו אלא ד' אמות של הלכה... והוא בסה"כ רצה לזכות להקריב ביכורים ולכן הוא זרע כמה עצי תאנה... רק בשביל לקיים את המצווה... לפני ארבעה חודשים... ככה באמצע חודש אדר... בשיא הקור... היה פה קידוש מיוחד לרגל המעמד המרגש "יורד אדם לתוך שדהו ורואה תאנה שביכרה" והנה עכשיו... ארבע חודשים לאחמ"כ ברוך ה' הגיע הזמן "לארות" את התאנים ולהעלות אותם למקדש בשמחה... אמנם אנחנו יחסית מאוד קרובים לירושלים... ממש מרחק של כמה שעות הליכה... אז אנחנו אמנם מפסידים את החוויה המעצימה של "בית ה' נלך" של אלפי מביאי הביכורים שעושים צעדה במשך כמה ימים בגיל ורנן בתוף ובכינור... אבל מצד שני המעלה שלנו שאנחנו זוכים להביא תאנים טריים ולחיים ויפים... לא כמו אלו שמביאים מהצפון והדרום שעד שהם מגיעים זה כבר רגוגרות וציומקים... **אגב: במאמר המוסגר: לפעמים זה**

ממש לא נעים... אל תשכח שתאנה שמתחילה להתייבש היא עוברת שלב כזה שהיא מסרחת ונהיית מוקצה... (כל השם מוקצה לקוח מהשלב הזה של קיץ התאנה שיש שלב שהיא נדחית מאכילה ולא ראויה!!) ותחשוב מה שזה חקלאי שעולה לירושלים במשך כמה ימים עם הביכורים... סו"ס הוא מגיע כבר ממש קרוב לירושלים... הוא רואה את עשן המערכה מיתמר למרחוק... עוד קילומטר שתיים הוא כבר מגיע לעמדה של עיטור ועיצוב הביכורים... ופתאום פנצ'ר!!! פתאום הוא מריח ריח לא נעים... והריח הלא נעים מגיע מהחנך בכבודו ובעצמו... מהתאנה של הביכורים בכבודה ובעצמה... כן... זה שלב... זה נורמלי... אבל סו"ס זה לא נעים... לא מכובד... לא תכל"ס להיכנס לירושלים עם ביכורים דסרי ריחיהו... (צ"א: גם נותן לכהן תאנים שכעת אינם ראוים אם יוצא יד"ח)... אין ברירה... זדים לצד... פותחים שטיח... שוחחים עליו את התאנים... מתיישבים בצד ומתחילים ללמוד... זה יכול לארוך יום יומיים ואפילו שלוש... ואם שבת קודש תגיע באמצע... אז נלמד סוגיית מוקצה בעיון... (אפילו ר"ש דלית ליה מוקצה וקיי"ל כדאי ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק ולהקל באופנים מסוימים במוקצה... אבל בכזה מוקצה ד"ל חיי ודחיי בידים" אפילו ר"ש מודה) טוב... עד כאן במאמר המוסגר... עכ"פ נחזור לעניינינו... ר' מרדכי מזמין את כל תושבי הכפר למעמד לקיטת התאנים של הביכורים... וכולם מחייכים... אתה יודע למה כולם מחייכים?? כי דבר ראשון חוץ מביכורים יש פה עוד אירוע!!! יש פה חגיגה כפולה!! נו... תנחש מה?? אל תשכח בשדה האילן ואנחנו כעת בערב חג העצרת... נו... העיתון הזה מזכיר לך משהו?? בטח!! המשנה הראשונה במסכת שביעית... ע"פ אימתי חורשין שדה האילן ערב שביעית, ב"ש אומרים: כל זמן שיפה לפני, ובית הלל אומרים: עד העצרת, וקרובין דברי אלו להיות כדברי אלו... אז הפעם זה לא רק סתם ביכורים... אלא זה גם המעמד החגיגי של הוצאת המחרשה משדה האילן לקראת שנת השמיטה... (לפני חודשים בערך, כאן בסדר הזה... חגגנו את הוצאת המחרשה משדה האילן שזה בפסח... אבל בשדה האילן התאריך הוא עצרת) לא רק קרני השור מצופים זהב!!! כעת גם המחרשה עומדת ביציאה מהפרדס... גם היא מצופה זהב... מניחים עליה שרשראות... כן... משום שמחת המצווה... זה הביטוי הראשון שלנו לחביבות שנת השמיטה!! זה מעמד מרגש בפני עצמו... דמעות נשפכות שם... דמעות של גיבורי כח עם הרבה תפילה שה' יתן לנו כוחות לעמוד בזה... אבל עדיין... מה פשר החיוך המשושע שכולם מחייכים מול עץ התאנה של ר' מרדכי?? אז הסיפור הוא כזה: היה פה עקשן גדול סביב עץ התאנה הזה... הסיפור הוא שר' מרדכי שיהיה בריא... הוא נטע בסה"כ שלוש אילנות של תאנה בבית סאה... והוא הרי לא חקלאי בנשמתו... הוא בסה"כ לוי עובד ה' מרום שהשתוקק לזכות בביכורים... מסייל הוא לא טרח ללכת כל יום לטפח את האילנות ולהשקות אותם ולפסח ולזמור ולאבק וכו' וכו'... מסייל אתה מבין לבד שעצי התאנה שלו צמחו בהתאם... ומידי פעם באו להגיד לו... ר' מרדכי הצדיק... חבל... לך תטפל בעץ התאנה שלך... אם לא תעשה משהו אז לא יהיה לך אפילו תאנה אחת שביכרה... והוא תמיד הנהן בראשו כן כן... נכון נכון... צריך לטפל בזה... אבל עליו נאמר כמו על דוד המלך אמר לפניו: רבונו של עולם, בכל יום ויום הייתי מוחשב ואומר למקום פלוני ולבית דויה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות'. ותכל"ס... ר' חצקל החקלאי ראה שזה לא תכל"ס... הוא כ"כ אחוז מר' מרדכי... מהדבקות שלו בתורה... והוא החליט לתפוס את העניינים לידיים והוא התחיל לטפל בשלושת עצי התאנה... מה לא עושים בשביל לעשות קורת רוח לר' מרדכי שיוכל לעלות את הביכורים לירושלים...

אבל!!! דא עקא שר' חצקל כנראה נזכר יותר מידי מאוחר... הוא נזכר באמצע החורף האחרון... ותכל"ס... שלושת עצי התאנה של ר' מרדכי... מחוסר טיפול עקבי... הם לא מי יודע מה... ופתאום התעורר חשש!!! שהם עצים מידי חלשים... שאין בהם מספיק כח כדי להניב יכול של ככר דבילה של ששים מנה... אוהו... כאן יש הלכה למשה מסיני: שאם יש ג' אילנות בבית סאה... והם יכולים לעשות ככר דבילה של ששים מנה!! מותר לחרוש על בית סאה בשביל לכה"פ עד חג עצרת!! אבל אם לא... הם גם לא עושים ככר דבילה של ששים מנה... אז גם לפני עצרת אסור לחרוש כל בית סאה בשביל אלא רק מלא אורח וסלו... ר' חצקל החקלאי עשה את המעשה הזה יצא ששן שאין טעם אפילו להתחיל להשקיע... אם תקופה הבערת שלפני חג עצרת... לקראת הלקיטה... אם אי באמצע זלבל ולחרוש את כל האזור ולרענן אותו... אז אין סיכוי בכלל להגיע לשלב של לקיטת התאנים... וכאן כל הכפר נכנס לתמונה... כולם טיכסו עצות... והתגייסו כולם לטובת השלושה אילנות של ר' מרדכי... תחשוב מה שזה!!! תחילת חודש אדר... כולם מדברים על הג' אילנות של ר' מרדכי... מה יש?? עוד חודשיים וחצי ר' מרדכי רוצה לתת ביכורים... ואם האילנות האלו לא משפרים בחודש הקרוב... אם הם לא מתעבים ומתחזקים... אז זהו!!! השהה מאבדת את השם שדה אילן והיא מקבלת דין של שדה לבן ומוותר לעבוד אותה רק עד הפסח ולא עד העצרת... ואז הפסדנו את הביכורים... כל הישוב התמסר לאילנות... מה לא עשינו... הבאנו את הזיבול הכי יוקרתי... חרשנו... זמרנו... הורדנו מפה ומשם כדי לתת לו יותר עוצמה... ואז לקראת פסח קראנו למומחה מיוחד מטעם השלטת הגזית (שהוא אחראי על הבקורת של הכלאים בחוה"מ פסח) לאחד ככר ממנו שיתן דיאגנוזה... וב"ה הוא אמר שזה בסידור... אמנם על הגבול... אבל ניתן לומר שהם יכולים לתת... לא בקד ככר דבילה של ששים מנה!! עכשיו אתה מבין למה כולם שמחים... זה עץ התאנה שעבדנו עליו... דאגנו לוח... וב"ה הנה ר' מרדכי שמלאכתו נעשתה ע"י אחרים וזכה כעת לארות את התאנים וכולנו בעה"ש יחד איתו בית ה' נלך... עכשיו יום זה לא קשור לח"י רטל?? פשוט ראיתי שהחזו"א אומר: שכך דבילה הוא בערך שמונה רטל!!! יופי... רטל זה מילה שמצלצלת לי באוזר של חג השבועות... אם ככה בא נסכם: ג' אילנות צריכות לתת כ"ד רטל בערב שמיטה בשביל שיהיה אפשר לחרוש בשבילם בית סאה עד עצרת... אם נזכר את זה... ניתן לציין בסיפוק שהתחלנו ללמוד מסכת שביעית על רגלי ניימן...

הצעה לקבלה מעשית בתורה לקראת שבועות...

יש מושג יהודי שנקרא חומש רש"י... מה זה חומש רש"י?? זה צדיקים כאלו שלומדים חומש רש"י... כלומר: כמו שיש כאלו שלומדים "אור החיים" על התורה... ויש כאלו שלומדים "מנחת חינוך" או קצוה"ח מידי שבת על הסדר... או יש כאלו שלומדים חומש רש"י... **אז זהו שלא!!!** צריך לדעת ש"חמשה חומשי תורה" זה הספר תורה של העם היהודי... שאת זה יהודי חייב לדעת!! נקודה!!! שים לב: חומש זה לא נשים נויקין... זה לא מסוג לעיון ולא לבקיאות... **אלא זה התורה!!! התורה בעצמה...** או האם צריך ללמוד חומש עם רש"י או עם רמב"ן או עם אור החיים? לא יודע!! מה שבטוח צריך ללמוד חמשה חומשי תורה... וללמוד את זה **טוב!!** שיהיה מובן ושתדע מה כתוב שם!! זה הכל!! (ותסלח לי... קרה לא פעם שנתתי בחומש עם פירוט "פשוטו של מקרא" אתה יודע למה?? כי הייתי פשוט צריך להבין מה כתוב... ובאותו מקרה דווקא הפירוט הזה עזר לי להבין...)

רק לצורך המחשה: רוצה דוגמא בסיסית מה נקרא ללמוד חומש **טוב??** **שי לי דוגמא אקטואלית:** כעת אנחנו אוהזים בפרשת במדבר! שיחה על השאלה: אתה יכול להגיד לי מה כתוב בפרשת במדבר?? לא!! לא בקשתי וורטים... לא בקשתי דרשות לשבת אופרוך... אני בסה"כ רוצה סקירה בסיסית מה כתוב בפרשה... זה הכל... מה בקשתי?? נו... אתה מסוגל להגיד לי מה כתוב? **תשעים אחוז מהאנשים לא יודעים להגיד!!!** (כולל אני...) אם אתה רוצה... דבר איתו ב"בעלותך" שגמ... בקברות התאוה ובמעשה מרים... תדבר איתי בחטא המרגלים... שם דווקא אני יודע טוב... אתה יודע מה... דבר איתי בסוף פרשת קורח... שם יש את כל הגופי תורה של "מתנות כהונה" עשיתי שטייגן בורעים... שם אני יכול לדרוש לך כל פסוק "תרימו" אתם... גם אתם... כדגן מן הגורן וכו'... אבל לא!! אני דווקא מתעקש על פרשת במדבר!! הגיד לי בשתי מילים מה הנושאים של פרשת במדבר... **אתה לא יודע!! כי גם אני לא יודע!!!** (פליטה ממי שכן יודע...) נכון?? נו... מה זה אומר שאני לא יודע... זה אומר שאני לא יודע מה כתוב בתורה!! לא מדברים פה על משניות... לא גמ'... לא קדשים ולא טהרות ואפילו לא בקיאות בנביא... אנחנו מדברים על תורה... אהנו לא יודעים מה כתוב בתורה... **זה לא בא בחשבון!!! ובשביל זה!!! בדיוק בשביל זה** יש תקנת חז"ל מיוחדת!! דינא דרבנן!! מה שנקרא "שנים מקרא ואחד תרגום"!! שנים מקרא ואחד תרגום זה לא סוג של תיקון או תפילה... זה גם לא מתחיל ונגמר בתקנת חז"ל כמו נטילת ידיים או יריבות בבשילין... יש פה משהו מעבר לזה!! חז"ל פה התעוררו בסדר הלימוד האישי שלנו ודרשו מאיתנו להכניס בלוח הזמנים סדר לימוד שבועי בחמשה חומשי תורה!!! (תשכח: חז"ל בדרך כלל לא מתעבים בתוכן הלימוד של השיבות... אם ראש ישיבה החליט השנה ללמוד כבא בתרא חז"ל לא יתעברו ויגידו לו ללמוד בכתוב... על זה נאמר אין אדם לומד אלא מה שלבו תפון... גם כשיש דין שישואלים ודורשים מעניינו של הג' לוי יום קודם החג' זה בעיקר ביחס לתלמידים שכבר שואלים את הלכו... שיש דין קדימה לשואל בעניני הג' חז"ל פה מתעברים לנו בסדרי הלימוד... ומכתיבים לנו: אדוני היקר: מידי שבוע אנחנו דורשים ממך לעבור על פרשת שבוע... ולמה??

מסיבה פשוטה מאוד: אם תגיע לגיל ארבעים ויתברר שמעולם לא למדת סוגיה של מורה במקצת... נו... זה לא בהכרח עמארצת... סו"ס במקום ללמוד סדר נויקין... החלטת להקדים וללמוד סדר מועד נשים... כמו כן: אם תגיע לגיל חמשים ויתברר שפשוט לא ידעת שיש עשר ספירות ושש צוות... נו... או כנראה שאין לך עסק בנסתרות... אבל אם הגעת לגיל 22 והתברר שאתה לא יודע את פרשת ערכין וחרמין ותמורה **שבסוף פרשת בחוקותי... זו כבר גומרה!!!** שים לב: אני חוזר ומדגיש: מי שלא יודע ערכין ותמורה... נו זה לא בהכרח עמארצת... סו"ס "כילי תנוי בניקין הוה"ו... אבל לא תשכח שיש גם פרשת ערכין ותמורה שבכתב!! **בסוף פרשת בחוקותי...** ואם את זה אתה לא יודע זו עמארצ'ת לא רק מדרבנן אלא **בעיקר מנדאורייתא!!!** כי זה תורה שבכתב ממש!! בדיוק על זה נאמר הביטוי בגמ': "אפילו שניקוּת של בית רבן יודעים אתהו"ו... **על זה אין תירוץ... זה א"כ ש"ל יהודי!!** רק מה?? שוב... המושג ללמוד חומש... נכנס לנו לאיזה קטגוריה של "חומש רש"י" או וורטים לפרשת שבוע... או אפילו לשנים מקרא ואחד תרגום... אז זהו!!! שצריך לדעת ש**ינו התורה בעצמה!!!** את זה חייבים לדעת!!! **ולכן למסקנה:** תשמע לי... אם אתה מחפש איזה קבלה טובה לחג השבועות... להפסיק משהו משמעותי בידיעת התורה... הקבלה שצריכה להיות ראשונה בתור זה פשוט להתחיל ללמוד שנים מקרא ואחד תרגום **בעיון!** ושוב: מה זה בעיון?? פשוט לדעת מה כתוב!! מה כתוב בספר תורה של העם היהודי... להפסיק לחשוב שיהו וורטים... להפסיק לחשוב שזה משהו למגור מסוים שחם בקטע של תנ"ך או בקטע של הלימוד חומש רש"י... זו התורה שלא תהא מוחלפת!!! אם אתה רוצה אתה יכול להתחיל בפרשה של "בחדש השלישי לצאת בני ישראל ממצרים" תלמד את זה בעיון!! את "יום אשר עמדת לפני ה' אלוךך בחורב" ואתה תהיה מופתה לגלות שאתה לא יודע מה כתוב שם... **אבל בתג השבועות הוה... יוצאים לדרך!!! הסוף לעמארצת בתורה**

עם סגירת הגיליון.. כמה מילים על המצב הבטחוני.

עם סגירת הגיליון... עקב המצב הבטחוני הקשה... אנחנו כאן בהודעה חשובה ומצילת חיים מטעם "פיקוד העורף..." **ובכן:**

בחור יקר: חשוב מאוד שתדע!!! שבימים האלו כשמודיעים שחוסל אחד הבכירים בזרוע הצבאית של החמאס... על פי רוב מדובר בצעיר בן 22 או בן 24... במילים אחרות: משגרי הרקטות לכיוון עוטף עזה זה בדרך כלל בחורים בשיעור 'א' או שיעור 'ב' ישיבה קטנה... מי שכבר משגר רקטות לכיוון אשקלון תניבות אופקים... זה כבר צריך להיות בחור "מבוגר" שעוד רגע עולה לישיבה גדולה של בית חנוך... ובחור משיעור 'ב' וג' משיבה גדולה הוא כבר חופר מנהרות ושולח טילים לגוש דן... ובחור בקיבוץ הוא כבר מהנדס טילים **ובכיר**

רציני מאוד בזרוע הצבאית של החמאס...

ואם ככה!!! אז קדימה... אתם בתמונה!!! אתם הזרוע הצבאית של תורה מגנא ומצלא... אל תאמר נער אנוכי!!! כי המחבל הזה שמצליח כעת לשתק חצי מדינה - **הוא לא אמר נער אנוכי!!!** הוא יודע להכיר טוב מאוד את היכולות ההרסניות שלו... והוא יורה עם כל הכח ומצליח...

אז בבקשה!!! בחורים יקרים: אנחנו צריכים להכיר בכוחנו לכה"פ כמו שהם מכירים בכוחם... אני מכיר הרבה בחורים שיש להם משיכה חזקה לכדורגל... בדיוק השבוע נסעתי במונית ליד איזשהו מקום וראיתי שם איזה "שיעור כללי..." משהו אמר לי: צא אליהם... תעשה להם פרצוף... שיתביישו... שילכו משם... אמרתי לו: צר לי!!! יש לי איזושהי רתיעה מלדבר נגד היצר של כדורגל... **אתה יודע למה???** כי הטבע הזה של בחור צעיר להיאבק ולהילחם ולנקוט צד מול יריב ולהתמלאות באש יוקדת של רצון לנצח אותו זה יצר בריא... זה יצר אנושי... **ובעיקר יצר יהודי!!!** יהודי נקרא ישראל מלשון **כי שריתו!!!** ממילא בחור שלוקח את היצר הזה לכדורגל זה כמובן עצוב וחבל... חבל מאוד שהתכונה הזו מנווטת למקום כ"כ חסר תוכן... ולכן צריך לקחת את התכונה הזו כמות שהיא ולגייס אותה לתורה!!! אסור לדכא אותה... צריך אותה- רק במקום הנכון... כמו שר' יוחנן ראה את עוצמת הלוחמה של ראש השודדים ריש לקיש... רבי יוחנן הצביע עליו ואמר: **חילך לאורייתא!!!** אני צריך את זה!! בדיוק את זה!! את התכונה הזו בדיוק!!! מה שעשית עכשיו בתור שודד... אני רוצה את זה עצמו--- רק בתורה!!! אל תשתנה... אל תעיז לדכא את התכונות הלוחמניות האלו שיש לך... תקח אותם כמות שהם לאורייתא!!! (ובאמת ריש לקיש לקח את זה לתורה... ולא חלפו ימים רבים וכל מימרא שרבי יוחנן אומר... ריש לקיש מסתער עליו בעשרים וארבע קושיות...)

זה הפשט הפשוט של המילים **חילך לאורייתא!!!** רבי יוחנן לא ניסה למתן את הטבע הנאבק והלוחם של ריש לקיש... **חס ושלום!!!** קח את התכונה הזו בעצמה ורק תנווט אותה למקום הנכון...

זה מה שאני טוען... (לא יודע אם אני צודק) כשאני רואה בחור שיש לו משיכה ללוחמה!!! למאבק!!! וזה כעת מתפרק לכדורגל... אני לא מוכן "לרדת" עליו... אני חס על התכונה הזו... היא תכונה טובה!!! תכונה יקרה!!! אנחנו צריך אותה... רק דבר אחד: חבל... תקבל על עצמך לקחת את התכונה הזו כמות שהיא... **רק למקום הנכון!!! חילך לאורייתא!!!** אז הנה... ערב חג השבועות... זה הזמן המתאים ביותר לקבל החלטה!!! בא נחליט שאנחנו מעבירים את היצר של הכדורגל ולוקחים אותו כמות שהוא למחוז אחר לגמרי... והנה!! המשחק כעת בעיצומו...

מצד אחד עומדת קבוצה של כמה אלפי טרוריסטים בגיל שלך!!! כן... שחקני החמאס... יש לו מאמן משלו... הוא חזרו מוטיבציה... חזרו רצון... מאמין בשליחותו... נחוש לאחוז במסגד אקצא ולהגיד כולה שלי!!!

ומי עומד מולו??? מי החברותא שלו??? אתה!!! אתה עומד מהעבר השני ואתה יוצא עליו בהפגזה קרקעית עם עמל התורה... תורה בטהרתה... תורה בקדושתה... כל ההבדל בינך לביןו שהקול קול יעקב והידיים ידי עשיו... הוא מגיע עם הידיים ואילו אתה נלחם נגדו בחלונות הגבוהים... בהקול קול יעקב!!! כן... שישאל סבא נאבק מול עשיו... הוא הבין שלא מלכלכים את הידיים פיזית מול המפלצת שקוראים לה עשיו... אם כבר נאבקים מול... נאבקים מולו בחלונות הגבוהים... (כן... היום אין אחד שלא מבין... שהמאבקים האמיתיים ביותר נעשים דווקא בצווארון לכן מול מקבלי ההחלטות ולא מול עשן ואש... גם ה"בכירים" של החמאס מבינים את זה מצוי...)

אז בא נצא למאבק!!! נצא למלחמת חורמה מול המחבלים והטרוריסטים בני גילנו!!! מול החלונות הגבוהים שלהם... מול כח הטומאה של בני ישמעאל... אלה ברכב ואלה בטילים ואנחנו בשם ה' אלוקינו נזכיר... **באמת!!! תחשוב על זה!!!** זה מאבק אמיתי אמיתי!!!

תפתח את הגמי... ותעביר לנגד עיניך דמות של מחבל בגיל שלך!!! אני מבטיח לך שיש דמות כזו... זה לא איזה דימיון מודרך... יש כזה אחד והוא קיים ואתה כבר פוגש אותו בהידי הפיצוצים... ואתה מולו במגרש הוא בידיים ואתה בקול קול יעקב... זה ככה!! זה לגמרי ככה!!!

ויש לנו אבא שבשמים משותף שעומד מול המגרש הזה ושופט מי ינצח... איזה כח ינצח... ותחשוב: המחבלים האלו הם לא כמו הקינדערלאך שמה בכנסת שמתקוטטים כמו תינוקים... לא!!! מפחיד לומר... אבל המחבלים האלו הם ברמה הרבה יותר גבוהה!!! הנושא שלהם הוא הרבה יותר מהותי!!! הם רבים על מסגד אקצא... הם רבים איתנו על דברים חשובים באמת!!! הם נלחמים על אבן השתייה!!! כן... להוי ידוע לך: **כיפת הסלע** זה סלע שמיוחסת לאבן השתייה... זה שם!!!

ואתה יודע מה זה אבן השתייה?? זה האבן שממנה הושתת העולם וברגעים שיוסף הצדיק עמד לבד לבד בניסיון הקשה ביותר... המדרש אומר שהקב"ה הגיש לפניו את אבן השתייה ואמר לו: אם אתה נאמן לי ועומד בניסיון האבן הזו נהיית שלך... אתה נהפך להיות צדיק יסוד העולם ואתה מכאן ואילך רועה אבן ישראל וכל השפע של העולם מסור בידיים שלך... אבל אם אתה לא עומד בניסיון אני מפוצץ את האבן הזו שממנה הושתת העולם וכל העולם חוזר לתוהו ובוהו... ואז יוסף הצדיק התגבר ומשם!!! משם רועה אבן ישראל!! שם נולד הצדיק הראשון שכל

המפתחות של העולם בידיים שלו... וכעת על האבן הזו אנחנו רבים... כל ההתפרעויות... כל הטיילים... כל המתחים... הכל סביב אבן השתייה הזו... מי הולך לקחת אותה??? האם אתה הבחור ישיבה שמחליט לשמור על העיניים בקדושה ובטהרה ויושב ועוסק בעמל ויגיעה בתורה שיקרה היא מפנינים... יותר מכה"ג שנותן כף ומחתה על אבן השתייה...

אוו!!! שהוא יקבל את הגביע... הוא... המחבל הזה בן גילך... השטוף בזימה הזה... כאן ניטש המאבק!!! וזה לא צחוק!!! זה מאבק משמעותי... זה מאבק ברמה... הוא זורק עלינו טילים ואומר כולה שלי! אבן השתייה שלי... ומי עומד כנגדו??? אתה, היוסף הצדיק של הדור שלנו... שאתה עומד מולו ואומר: אני בן של הקב"ה... אני הכלה של הקב"ה... אני הוא זה שמתמודד לבד לבד מול ניסיונות... אני הוא זה שרק הקב"ה יודע כמה קשה לי ללמוד ואיזה התמודדויות יש לי... אבל למענו אני מתאמץ ומתגבר ומשתכחץ מצערא דילהון ועסקין בחדותא דילי...

אבן השתייה היא שלי!!! הקב"ה מוסר אותה לי... איפה הוא מוסר לי אותה?? בשקט בשקט... איפה שאף אחד לא נמצא... איפה שאף אחד לא רואה... כל נשכח... אבן השתייה מקומה בקודש הקדשים... דברי המוצנע... קודש הקדשים זה מקום כזה שרק אני והקב"ה נמצאים בו... ולכל אחד מאיתנו יש הרבה רגעים כאלו של קודש הקדשים... רגעים שרק הקב"ה יודע מה עובר עלי... לא ההורים... לא המשגיח... לא החברותא... אף אחד לא מעלה על דעתו כמה תעצמות נפש נדרשים ממני כדי לאסוף את עצמי ולהתחיל יום... החברותא שלי- אותו ערבי מבית חנוך... אותו כולם מכירים... כשהוא מחליט להתמסר למען אבן השתייה... כל גוש דן צריכה לרעוד... אבל כשאני מוסר את נפשי לאבן השתייה זה נעשה לבד... מול הכרית... מול הקשיים וההתמודדויות שרק הקב"ה יודע עליהם... ושם!!! בשקט הזה של קודש הקדשים!!! שם אני אנצח את הישמעאלי הזה... הוא אמנם עושה ביצועים מרהיבי עין... הוא מצליח להעיף טילים באויר... אבל אני במלחמות הפנימיות שלי ומפגני נאמנות שלי לאבא שבשמים בשלל הניסיונות שלי... שם אני מקבל את הגביע!!!

שם יעקב גונב את הברכות מתחת אפו של עשיו...

נבין את זה... נפנים את זה... וקדימה... יוצאים לחזית!!!

בא ניכנס לראש שלו... של המחבל בן השמונה עשרה מחאן יונס... מה הדחף שלו?? מה מוציא אותו מהמיטה בכזו חיוניות בשעה כ"כ מוקדמת?

העניין הוא פשוט מאוד: הוא יודע שצריך כעת לגזול את מנוחתם של מועצה אזורית לכיש... ואין הדבר תלוי אלא ביי! אם אני זורק עכשיו את הטיל... אני מצליח להציק להם... ואם לא אז חלילה לא... אין ברירה!! חייבים לצאת מהמיטה... אחרת הטיל ישאר כאן ולא יעוף...

אז זהו!!! ש-לנו הרבה יותר קשה להרגיש את זה... אם אני לא אקום בבוקר יש איזה טיל שלא יעוף או כן יעוף... אז זהו!!! שאצלנו זה יושב על דברים יותר עמוקים ועדינים... יש אבא שבשמים שהוא לא מרוצה!! הוא מפגין חוסר שביעות רצון!! כבר יותר משנה שהקב"ה מפגין כעס בכל מיני דרכים... ויש כלל: כשהקב"ה מפגין כעס זה אומר שהוא רוצה תקשורת... זה אומר שחסר פה תקשורת... (אתה תבין את זה אחרי החתונה...) אם מידת הדין מתוחה זה אומר שהקב"ה רוצה שמישהו יהיה איתו וחסרו!! והקב"ה לא צריך הרבה... אצל הקב"ה זה לא עובד עם כמויות... מספיק אברהם אבינו אחד... אבל עם כל הלב... עם כל הכוונות... לנכונות היו קוראים במילה תורנית: עמל התורה!!! למה צריך עמל?? תביע נכונות עם כל הלב להתמסר לה' ולתורתו...

אלו הם הנימים העדינים שאנחנו מושכים בהם... ואין הדבר תלוי אלא ביי!! בדיוק כמו שהערבי בן ה-18 מרצועת עזה מבין שרק אני יכול לזרוק את הטיל הזה... על אותו משקל והרבה הרבה יותר מזה: רק אתה יכול ליצור קשר עם בורא עולם ולתת לו קורת רוח בעולמו וישוב חרון אפו מעמו מעירו מארצו ומנחלתו... זה תלוי בך!!! ורק בך!!!

אין!! אין לקב"ה הרבה אנשים שיודעים לתקשר איתו!! להבין שהוא רוצה קשר... כמה שזה נראה אבסורדי אבל עשרים דורות מאדם הראשון ועד אברהם... אף אחד לא הבין מה בורא עולם רוצה... כולם מכעיסים ובאים... כולם רואים שהקב"ה כועס וכועס... ואף אחד לא קלט שה' רוצה קשר... אדם אחד בלבד קלט!!! אברהם אבינו... וברגע שהוא הבין את זה ופעל בהתאם לזה כל העולם קיבל תוכן... ארץ יראה ושקטה...

כעת העולם מחכה לך!!! אתה הבודד!!! הצאצא של אברהם אבינו... ה' מפגין כעס כי הוא רוצה את הקשר שלך... שתביע נכונות לקבל על עצמך עול תורה!! ועם כל הלב... כעת תבין מה הקשר בין השטייגן שלך לפיגוע שברגע האחרון סוכל... פעם הייתי מאוד מסתבך עם זה:

מה הקשר... אני פה יושב ולומד ושם אנשים ניצלים ממוות בטוח?? כן... התרגלנו לדקלם את זה... **אבל מה הקשר???** התשובה היא: שיש מנהיג לעולם!! ובאופן נורמלי לא אמור לקרות דברים רעים... ואם קורה משהו יש פה מפגן... יש פה אמירה... ה' אומר: אני לא מרוצה... ומי יכול לעשות אותו מרוצה?? אני!!!

ממילא אני פה, בקול תורה שלי... ובשמירת עיניים שלי... ובהתגברות שלי בשלל ניסיונות למענו יתברך... אני פשוט מצדיק את כל קיומו של העולם ויענקלה משיבת... השיב את חמתי מעל בני ישראל בנכונות שלו כלפי ובזכותו לא כיליתי את בני ישראל בקנאות!!!

סגולת שלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעוני"א

סגולת הצדיק משטפנסט זיע"א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנסט] זי"ע, אמר: מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות מאולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

הנהגות ירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

ליל שישי

גליון 30

במדבר חג השבועות תשפ"א

תורת שלום

מתורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

בעת קבלת התורה משה מגלה על פעולות הצדיק לדורו

בגליונינו 'סגולת שלום' לפרשת יתרו (ספר 17) הבאנו מתורת רבינו על ענין שהשיב משה בעת קבלת התורה בפרשת יתרו (שמות י"ט ח) וישב משה את דברי העם אל ה', פירוש עמוק מהספר 'אולת ישראל' לרבי ישראל בן רבי אברהם מזיטאמיר (נדפס באוסטראה תקפ"ה) המביא כמה ששמע מרבינו מפראהבישט, ועתה נביאו בשפה ברורה ונעימה כפי שהובאו הדברים ב'נר ישראל' החדש:

בספר 'גאולת ישראל' מביא בשם רבינו מפראהבישט זי"ע, בפירוש הכתוב, שנאמר בעת קבלת התורה (שמות י"ט, ח) 'וישב משה את דברי העם אל ד', ועמד רבינו זי"ע על כמה אנפין של פעולת הצדיק לדורו, וכך פרשהו.

תכלית הבריאה שהצדיק מעלה את הדרגות הנמוכין אל ה'

א. עיקר תכלית הבריאה להיות סומך אל ד' כל הנופלים מלעילא לתתא. וזהו 'וישב משה' הוא הצדיק שהוא בחינת דעת, 'את דברי העם', הם הבחינות הנמוכין והדרגות התתאין. 'אל ד', אל מקורן העליון.

הצדיק מעלה את התורה והתפילה למקורן ושורשן

ב. גם דיבורי תורה ותפילה שאינם פורחים לעילא מחמת איזה טעם, הרי הצדיק שיש לו בחינת דעת, מזככך ומנשאן עדי הגיעם למקורן ושורשם. וזהו 'וישב משה את

דברי העם אל ד'.' **הצדיק ממתיק את אף את הדיבורים הלא טובים של ההמון** ג. עוד צריך הצדיק לראות בבחינת הדעת, שבשעה שפונים אליו ההמון, עם דברים פשוטים ונמוכים להעלותם לעילא ולעני' לא. ואף אם שומע מהם איזה דיבור לא טוב, יצרף וימתיק אותו בצירופים טובים. וגם זה נרמז במי"ש 'וישב משה' והוא הצדיק בחינת דעת 'את דברי העם אל ד'.

הצדיק דואג להמתיק הדינים בעולם לרחמים

ד. על הצדיק לראות תמיד אם שורים ח"ו דינים בעולם, להמתיקם בשורשם ולהפי' כם לרחמים גמורים. וזהו 'וישב משה' היינו הצדיק משיג ומהפך 'את דברי' היינו די' בור שהוא לשון קשה, הרומו לבחינת דין, הבאה מחמת 'העם', שיהפכם וישיבם 'אל ד' בחינת רחמים גמורים ומקור הרחמים. (אולת ישראל)

קבלת התורה דוקא מתוך ענוה

והנה אמרו חז"ל (חולין קל"ט). 'המן מן התורה מנין'. הנה ביאור אלו הדברים קדושים, כי הנה התורה הק' באה ללמד תועים בינה, התועים מדרך ההשכל⁽¹⁾, שבהיותם מרביצים תורה ומצות, טועים וסוברים

'אמר רב יוסף לעולם ילמד אדם מדעת קונו שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני' (סוטה ה.).

ופירש רש"י: 'ילמד אדם מדעת קונו - לאהוב את הנמיכות.'

השלמות וציונים

1) זה לשון המהר"ל בספרו גור אריה (בראשית א א): אף על גב דאין סיפור אחד בתורה שלא לצורך, אפילו "אחות לוטן תמנע" (בראשית לו כב) כדאיתא בפרק חלק (סנהדרין צ"ט), אחר ששם תורה אינו נופל אלא על מצות התורה, שהרי לשון תורה הוא לשון הוראה, להורות לנו המעשה אשר נעשה, ולפיכך דוקא תורת משה נקראת תורה (מלאכי ג כב) מפני שבה כתובים המצוות. וכן פירש הרד"ק שלשון תורה הוא לשון הוראה, אם כן אין

לכתוב בה רק המצוות. ע"כ. וכן הוא בספח"ק יושר דברי אמת (אות כד): כי כל תורתנו כולה שבכתב ושבעל פה אין דבר אחד אפילו אות אחת יוצא לדבר אחר זולת לעבוד את השם יתברך, כי לזה נתנה ונקרא 'תורה' על שם שמורה לאמר זה הדרך לנו בה. עכ"ל ועי"ש. וראה בספח"ק מאור עינים (פר' יתרו ד"ה אך הן אמת) וזה לשונו הקדוש: הן אמת נודע כי התורה ניתנה לנו להורות לנו את הדרך אשר נעלה בה

חיזוק הסגולה לשבת שמחה לדבר משולחנותיו ומספסליו של רבינו מפראהבישט

סיפור

ויחן שם ישראל מקום השראת השכינה שורה חן על המקום

ידועים בשער בת רבים דברי רבינו אדה"ז משטפנסט זי"ע, שאמר: 'ווער ס'וויל האבן א פרייליכען שבת, זאל רעדן בליל שישי פונעם הייליגען זיידען דער גרויער רב שלום מפראהבישט זי"ע, און אז הער האט ניט קיין סיפור זאל ער רעדן פון זיינע הייליגע טישען און בענק'. חובה עלינו לציין לכל הפחות עובדה אחת המדברת 'פון זיינע הייליגע טישען און בענק', כפי שהובא בספר 'מגדיל ישועות'.

סיפר רבינו מרוזין זי"ע: פעם אחת בא לאבי רבינו שלום מפראהבישט זי"ע איזה אדון גדול ועשיר גדול, שר העיר או שר הכפר, בליווי של יהודי אחד ממכירין ומיודעין, וסקר כל חדרי בית אבי זי"ע וראה את כל הרהיטים שבביתו, והראה אותות של התפעלות עצומה, ואמר למלווהו היהודי, הנני ומתפלא מה זאת אשר אצלי בבית, הביאו רהיטים ממקומות הגדולים עבור הון רב, ובכל זאת אין להם חן. ואילו הרהיטים שבבית הזה, שאינם שווים אפילו חלק עשירית ממה שנמצא אצלי, ובכל זאת כל הרואה אותם ישמח בהם, והם ממש משמחים לבב אנוש.

ואמר רבינו זי"ע כי האמת הוא כך, דבמקום שהשכינה שורה, שורה נמי חדוה כמ"ש (דה"י א' ט"ז, כ"ו) 'עוז וחדוה במקומו', מה שאין כן במקומות שלהם שאין השכינה שורה שם, גם השמחה חסר שם.

(כרם ישראל)

כשהולך רבי ישראל מרוזין לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורה אמר, אבי רבי שלום מפראהבישט זי"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מיהו האלקים'.

ברכוני לשלום

סגולות נפלאות לשבת שמחה ולחיוזוק הסגולה
"שכל המזכיר בליל שישי את זכות רבינו שלום
הגדול יזכה לשבת שמחה".

לקט סגולות נפלאות לזכות לשבת שמחה
מפי מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א
לרגל יומא דהילולא (חל בחג השבועות).

חיוזוק הסגולה לשבת שמחה לדבר משולחנותיו ומספסליו של רבינו מפראהבישט

הזכרון שתלך הנשמה יתירה גורם שמחה

"שבת וינפש" (שמות לא יז). פרשנו בעזרת השם יתברך, כי שמעתי מדקדק הרב האיש האלקים קדוש רבי ישראל בעל השם למה אנו אומרים זה בתחילת השבת "שבת וינפש" (שמות לא יז) כדרש הגמרא (ביצה טז). 'וי אבדה נפש', די לזה בשעתה במוצאי שבת. וידוע מה שתיריך הוא ז"ל להוסיף לנו אהבה ושמחה משבת קודש, בזכרנו כי אחרי כן תפסק הנשמה יתירה הגדולה של שבת, כאשר האריך במשל ובמליצה.

ואנו פרשנו, דהנה יש לדקדק עוד מה לשון 'אבדה', היה לומר נאבדה הנפש. וכן בזהר (ח"ג רסו): על פסוק אחר. אך הנה אנו אומרים בברכת המזון ברצה והחליצנו, 'וברצונך הניח לנו כו' שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו', הפשוט הוא שאנו מתפללים שלא תהא לנו שום צרה רחמנא ליצלן בשבת קודש. ויש לפרש עוד שאנו מתפללים שלא תהא לנו שום צרה יגון ואנחה בשום פעם ואפילו בחול, וזה 'ביום מנוחתנו' פירוש בהשבת תעזור כן בזכות השבת, וזה 'הניח לנו כו' שלא תהא שום צרה כו' ביום מנוחתנו... ולפי זה יש לפרש 'כיון ששבת' פירוש שקים השבת, 'וי אבדה נפש' פירוש הנפש אבדה ה'וי', שאין לנפש עוד שום 'וי' כלל. זכרון זאת (פר' תשא השמטה ד"ה לפרשת תשא)

ריקוד בליל שבת להמתקת הדינים והמשכת שפע

אדוני אבי זקני הקדוש הבעל שם טוב זכרוננו לברכה היה מרקד עם התלמידים בליל שבת קודש, סגולה להמתקת הדינים, ואמר שגורם שמחה בפמליא של מעלה, ויורד השפע לישראל בשמחה ורחמים וחסדים מרובים.

זרע ברוך (הוספה נוסחאות ומנהגים ד"ה בפיוט אומר).
וביום שמחתכם - שבת
שבת איתא בספרי (בהעלותך יט) 'וביום שמחתכם אלו השבתות וכדאיתא מהבעל שם טוב זכר צדיק לברכה דעל שבת אין צריך לכתוב שמחה כדאיתא. יכהן פאר (תנוכה ד"ה הנה הידור)

פנינים מעניני דיומא

**לכבוד חג השבועות יום הילולת דוד מלכא משיחא
רבינו מפראהבישט מגזע מלכות בית דוד**

צדיקים אמרו על הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א שהיה לו נשמת משיח בן יוסף ועל כן נהרג על ידי קוזאק כידוע, ומטעם זה לקח את האחרים היתומים שנשארו מהמלאך הקדוש זיע"א לגדלם, (ה"ה הרה"ק רבי ישראל חיים מלודמיר והרה"ק רבינו שלום מפראהבישט), כי כתוב (ישעיה י"א י"ג) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצור את אפרים, וכידוע היה המלאך הק' זיע"א ממלכות בית דוד. (כתבי ר"י שו"ב)

בדעתם שמן הסתם הגיעו לעלות במעלות הקדושים והטהורים, ואמנם עינים להם ולא יראו שיראתם היא כסלתם, ואינם מציצין וצופים לפני ולפנים שעדיין בחוץ הן עומדים, ותורתן וחכמתן בחוץ תרונן, כי הלואי לא היו מרביצים כל כך תורה ומצות, והיה יותר נאה להם ונאה לעולם, כי לא היה להם לא גבהות הלב שהיא [עבודת] כוכבים ומזלות ממש⁽²⁾, ולא לשון הרע⁽³⁾ וקנאה ושנאה ונקימה ונטירה וכיוצא בהם. גם לרבות את הדקה מן הדקה שהן כהררים התלויים בשערה, התלויים בהן מחמת הרבצתם תורה בישראל, שמגודל כסלתם המה בחשיכה יתהלכו, ולא זכו ונעשה להם התורה סמא דמותא.

וזהו באמת פליאה נשגבה הוא, מה הדין דהחטא בכח התורה הקדושה, הלא ומי יתן והיה לבבם טוב, והיו זוכים שיתהווה להם התורה סמא דחיי להנחותם הדרך האמת, להיות דביקים ומדובקים בהש"ת⁽⁴⁾.

וזהו מאמר תורתנו הקדושה, שמתמהת בפליאה גדולה ושואלת 'המן', היינו זאת שיתהווה האדם חלילה בחינת המן הרשע, 'מן התורה' שלמד 'מנין', היינו פליאה הוא על אינש כזה, מה הדין הוא לו, והלא מי יתן והיה חכם לבו והיה לבבו ליראה ולא תהא את ד' באמת בכח התורה הקדושה והנוראה האמתית, אמן, והבן.

(גאולת ישראל, עמי כז:)

השלמות וציניו

במסילות בית אל העולה הרמה לדבקה בה' ובמציאותו, כמאמר רבותינו ז"ל (קידושין ל): בראתי יצר הרע בראתי תבלין שהיא התורה, ואמרו עוד (שם) אם פגע בך מנוול זה כו' אם אבן הוא נימוח וכו' ... כי בחינת מה שנקרא תורה להיותה מורה דרך לעבודת השי"ת, ונותנת עצה לדבקה בהש"ת לא לזולתו ... וצריך כל אחד בעת לימודו לשמוע לקול מורה דרך שבה להורות לו איך יתנהג בתורתו ועבודתו, וכו'.

2) אמרו חז"ל (סוטה ד): אמר ר' יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים, כתיב הכא (משל טו ה) 'תועבת ה' כל גבה לב' וכתבי התם (דברים ז כו) 'ולא תביא תועבה אל ביתך', ורבי יוחנן דידיה אמר כאילו כפר בעיקר שנאמר (דברים ח יד) 'ורם לבבך ושכחת את ה' אלהיך' וגו'.

וזה לשון רבינו בחיי (כד הקמח, גאווה): ודרשו ז"ל בסוטה ל' ב' כל מי שיש בו גסות הרוח כופר בעיקר, שנאמר ורם לבבך ושכחת וכו'... ודרשו עוד שאינו זוכה לתחיית המתים, וכאילו בא על כל העריות, וכיוון שאנו רואים שהחמירו כל כך באיסור הגאווה ראוי לנו להתרחק ממנה, שלא תשימנו תועבת ה' ושלא תביאנו לכפור בעיקר או לעבוד עבודה זרה וכו'.

3) כתב כמורה"ר רבי חיים ז"ע בספיק"ק שערי קדושה (חלק ב שער ד) בזה הלשון: הגאווה היא שורש להרבה עבירות, אם בין אדם למקום ואם בין אדם לחבירו, כי גורם להזיק לחבירו ולשנאווה ולדבר לשון הרע עליו, וכאלה רבות. ואם בינו למקום, שכן כתיב 'ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך' (דברים ח'), ואמרו רז"ל כל שיש בו גסות הרוח נקרא תועבה.

4) בספר שם ושארית לישראל (קונטרס אור מרדכי עמוד יא) הביא את הסיבה שמנעה את התנגדותו של הגה"ק רבי יוסף שאול נאטאוהן זצ"ל לחסידות, משום מעשה שהיה: סיפר הרצה"ק רבי אהרן זצ"ל ממעלשטיין-סטריטין, שקודם שעלה לארצה"ק בא להפריד מהרה"ג ר' יוסף שאול ז"ל. שאל אותו הרב יוסף שאול על היחס שלו, וענה לו שהוא נכד להמגיד ממעזריטש ולהמגיד מזלאטשוב זיע"א. שאל אותו יוסף שאול מאיזה בן של המגיד מזלאטשוב, ענה לו מר' מרדכי מקרמניץ זצ"ל, אז אמר ר' יוסף שאול הסבא שלכם רצה לעשות אותי לחסיד אבל לזה לא הצליח כי לחסיד לא נהיית, אבל נקר והוציא ממני כל החוטים על התנגדות. מאז שנפגשתי אתו וקרה מה שקרה לא נתתי אף פעם למי שהוא באסיפות של רבנים וכדומה לפתוח פה נגד אדמו"רים וחסידים, וסיפר לו כך: בעת שהוא נשא אשה והיה עוד צעיר לימים, כבן שבע עשרה שנה, גר בעיירה קטנה בגאליציע אצל חותנו. לא היו לומדים רק חסידים ויראי שמים, ונסעו לאדמו"רים וכדומה. כאשר בא לאכול אצל שלחן חותנו התחיל ללמוד עם האנשים שיעורים בהלכה ועין יעקב בבקר ובערב, ובכל הזדמנות שהיתה לו לדבר נגד החסידות דיבר, פשוט כי רצה למשוך אותם יותר ללמוד תורה ולרחק אותם מהאדמו"רים.

פעם שנה שרבי אחד בא לעיר, או חשב לעצמו שכאן בודאי הרבי לא יצליח, משום שכבר עבר לערך שנה שהוא דיבר והשתדל להחזיר ההתנגדות, ובודאי פעל משהו. הגיע שבת קודש ושם היה בית מדרש ובית נוסת, ולו לא היה קביעות איפה להתפלל, אבל בשבת זו ידע שבודאי הרבי יתפלל בבית המדרש, לכן הלך להתפלל בבית הכנסת בכדי שלא יפגוש את הרבי. כשבא לבית הכנסת לא היה שם מנין, כי כולם הלכו לבית מדרש אל הרבי. וחרה לו מאד, היתכן שדבריו מכל השנה לא פעלו כלום. כך אסף מנין נערים וזקנים שלא הלכו לבית המדרש מחמת ריחוק המקום, והתפלל. בשבת בבקר היו שם תמיד שני מנינים בבית הכנסת, מנין אחד שהתפלל ותיקין והמנין השני התפלל אח"כ, והוא חשב שהמתפללים במנין השני ילכו אל הרבי ולכן השכים להתפלל עם המנין הראשון, אך כשבא לבית הכנסת לא מצא לא מנין ראשון ולא מנין שני, כי כולם הלכו אל הרבי, ע"כ התאמץ ואסף מעט שיריים מהמנין הראשון וקצת מהזקנים מהמנין השני ובקושי התפללו. לאחר התפלה אמר לעצמו שהוא מוכרח ללכת לבית המדרש ולראות באיזה כח הרבי מושך את כל הקהל... לפני הערב חשב שכדאי להיות אצלו בסעודה שלישית אבל לא ילך לאור היום ובעת שיגישו להדליק נר אז יעזוב וכן עשה, והמשיך לספר שכשנסנס לבית המדרש הי' חושך לא ראו איש את חברו. כשפתח את הדלת הי' שקט והבין שהרבי אומר תורה. נגש קרוב אל השלחן ושמע שהרבי הפסיק וזא התחיל מחדש ופירש את הפסוק 'יורדי הים' הם שיעורדים לים החכמה "באניות" אבל עם האני שלהם אני ואפסי אין, "המה ראו מעשי ה'" הם יכולים לראות את מעשי ה' אבל "ויאמר" כשהוא אומר איזו חידוש "ויעמוד" הוא מעמיד את עצמו "ותרומם גליו" שאין כבר דומה לו ומתגאה עם הגילויים שלו. מלשון גליו אז במקום "שיעלו שמים" עם תורתם "ירדו תהומות" יחוגו ויועו כשכור וכל חכמתם תתבלע" שתורתם נעשה להם סם המוות ר"ל, בינתיים נגשו להדליק נר ויצאתי. והמשיך לאמר הכרתי את כל האנשים שהם מסובים שם על יד השלחן ולא היו שם יורדי הים כי כולם היו אנשים פשוטים והוא לא ראה אותי מחמת שהי' חושך. רק מייד שהרגיש בי התחיל לדבר אלי ולחצצת אותי. לחסיד לא נעשיתי אבל כל גידי ההתנגדות חיטט והוציא ממני.

הנהגות ישרות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

ויאמר מקדם הקרפנות והזמירות, שפצה מְכַנֵּיעַ הַקְּלִיפּוֹת וּמַגְדִּיל [כְּבוֹד] הַבוּרָא יְתַבְּרָה.

שלמות שלום - השלמות וציונים

הכנעת הקליפות ע"י פסוקי דזמרה

'ויאמר מקודם הקרפנות והזמירות שבה מְכַנֵּיעַ הַקְּלִיפּוֹת וכו'.

ענין הכנעת הקליפות הנעשה על ידי אמירת פסוקי דזמרה, נתבאר רבות בספרים הקדושים, ורבות הביאו רבותינו הקדושים בספריהם את דבריו הנוראים שכתב בענין זה המקובל האלקי רבי יוסף גיקטיליא זצ"ל בספרו הקדוש שערי אורה (השער הראשון, הספירה העשירית) וזה לשונו: אמר שלמה המלך עליו השלום: 'שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים' (קהלת ד יז), הודיענו בפסוק זה שצריך האדם לבדוק עצמו ולהיזהר כשרוצה להתפלל לפני ה' יתברך, ולראות ולהבין אם יש לו מקטריגים ומעכבים לקבל תפילתו, ויש לו לסקל המסילה ולהרים מכשול מדרכיו. משל לאדם ההולך לחצר המלך להפיק שאלה, שהוא צריך להזדרז ולדעת אם יש בדרך פגע או סכנה. ומלבד זה יש לו להתבונן כמה שערים יש בבית המלך, זה לפנים מזה, ולהכיר אותם השוערים הממונים לשמור השערים, ולהיותו אהוב אצל כולם, ולדעת אם יש בהם איש שונא שישלים עמו. ומלבד כל זה ראוי לו לדעת ולהתבונן בבגדים שהוא לבוש אם הוא ראוי להיכנס בהם בחצר המלך, כמו שאמר 'כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק' (אסתר ב ד). ומלבד כל זה ראוי לו לבדוק בעצמו אם הוא הגון לדבר לפני המלך והשרים והסגנים אשר לפניו, ואם יש בהם מי שיערער על בקשתו, וכמו כן אם יזדמן לו שיתעכב בהיכל המלך שעה או שתיים אם יכול לסבול. ורז"ל הוצרכו להעיר אותנו ואמרו כלל גדול: 'מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא', ואם במלכות בשר ודם יש לו להיזהר בכל אלו הדברים שאמרנו, כל שכן בהיות האדם נכנס להקביל פני מלך מלכי המלכים הקב"ה יתברך ויתעלה, שיש לו לאדם להבין ולדעת כי מן הארץ ועד הרקיע אין שם מקום פנוי, אלא הכול מלא גדודים והמונים מהם טהורים בעלי חסד ורחמים, ויש למטה מהם כמה בריות טמאות מזיקים ומקטריגים, וכולם עומדים ופורחים באוויר. ואין מן הארץ ועד הרקיע מקום פנוי, אלא הכול מלא המונים, מהם לשלום מהם למלחמה, מהם לטובה ומהם לרעה, מהם לחיים ומהם למוות. ועל זה מיוסד שיר של פגעים (תהלים צא א) 'ושב בסתר עליון', 'כי הוא יצילך', 'באברתו', 'לא תירא', 'מדבר באופל יהלוך', 'כי מלאכיו'. וכל אלו המחנות בין הארץ ובין השמים, דוגמת ההולך בדרך במקום סכנה, כך תפילתו של אדם עוברת בין אלו הכיתות ועולה עד לרקיע, אם יש בו זכות לא יפגעו למטים תפילתו, ואם אין בו זכות, כמה פגעים ומשחיתים פוגעים בדרך.

ולפי זה הדרך תיקן דוד המלך עליו השלום הזמירות, כדי לפנות דרך לתפילות לעבור, כי כל אותן הכיתות הן כמו ענן מעכבין לעלות התפילה. ועל זה נאמר (איכה ג מד) 'סכתה בענן לך מעבור תפלה'. וכשבא דוד עליו השלום והתקין זמירות, בהיות האדם מסדר

אותן הזמירות אזי מסתלקין והולכין להם אותם המשחיתים והמקלקלים והמעכבים, ונקראו זמירות מלשון מזמר, 'וכרת הזוללים במזמרות' (ישעיה יח ה). ועל זה אמר הכתוב (תהלים קיט נד) 'זמירות היו לי חוקיך בבית מגור'. כלומר, באותם המקומות שהייתי מתירא מהן בדרך והיה לי פחד ומגור, באותן הזמירות פזרתים והכרתים. ולפי זה הדרך נאמר (איוב לח, ו) 'ברון יחד כוכבי בוקר' וגו', וענין רינה הם הזמירות הנאמרים בבוקר, ואזי יתפרזו ויתרועעו כל בעלי הדין הקשה הנקראים בני אלהים. ולשון יריעו מלשון 'רועה התרועעה הארץ' (ישעיה כד ט). עכ"ל.

אם שח בפסוקי דזמרה אין הם פועלים לחתוך הקליפות

דברים אלו מובאים גם על ידי רבינו השל"ה בספרו הקדוש (פר' בשלח, תורה אור) בזה הלשון: ענין עמוד התפלה, אשר סביב רשעים יתהלכון הם כנות של מחבלים העומדים למנוע את התפלה שלא תלך למעלה, וצריך התחכמות גדול לזה. ואחד מהענינים הוא פסוקי דזמרה, שהם חותכין הקליפות ועושין דרך שתוכל התפילה אחר כך לעבור... אמנם יש עוד פנימיות לדבר, כבר רמזתי למעלה והארכתי במקום אחר, כי בין שמים לארץ מלא מקטריגים שלא מניחים לעלות התפילה, ורז"ל תקנו פסוקי דזמרה לחתוך אותם שתוכל התפלה לעלות, ועל כן השח בין ברוך שאמר לישתבה, שאז אין פסוקי דזמרה פועלים, חוזרת התפילה מאותן מערכי המלחמה, שהן הקליפות הלוחמות נגד התפילה. ע"כ.

וכעין זה כתב בספר מטה משה: ר"ל אותם גדודים אשר המה מערכי המלחמה, שכבר התפרזו בפסוקי דזמרה, ואם שח חוזרים מאותן מערכי המלחמה לעכב תפלתו. עכ"ל.

רמז לכריתת סיטרא דנחש

ועיין בחתם סופר (על התורה, פר' עקב תקפ"ו) שכתב רמז בזה: כי ידוע דפסוקי דזמרה המה סגולה לומר עריצים ולהכרית סיטרא דנחש, וזה 'לא ישמע לקול מלחשים' (תהלים נח ו) פסוקי דזמרה הנ"ל, והרמז הוא, הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב, כי אותיות קודם נח"ש הוא זמ"ר, והיינו 'שופך ראש' - פירוש אותיות שבראשו של נחש. עכ"ל.

ובדרך אחר ביאר בספה"ק אור המאיר (דרוש לראש השנה, ד"ה ורז"ל) את ענין כריתת הקליפות על ידי אמירת המזמורים, וזה לשון קדשו: רז"ל נתעוררו (ברכות לב). 'לעולם יסדר אדם שבחיו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך יתפלל, ולכאורה איה איפה המקום לסדר את השבחים, וכי על קערות. ולהבין כי ראוי לשום לב איך סדרו לנו אנשי כנסת הגדולה י"ב אמצעות לשאול רפואה ומוזנא ומפלת שונאים וכדומה מצרכי המרובים, וכי יש שינוי רצון לפניו יתברך חס ושלום, חלילה וחלילה לומר על בורא עולם שינוי רצון, כתיב (מלאכי ג ו) 'אני ה' לא שנית'.

אמנם כבר נודע מספרים שבאמת הכל תולה מצד המקבלים, ואתה תחזה, טרם כל אנו אומרים פסוקי דזמרה, וחז"ל אמרו למה נקרא פסוקי דזמרה, על שם שמזמורים הקליפות, ולכאורה מי האיש שראה אפילו פעם אחת קליפות מוטלים לארץ בבית המדרש. אמנם הכוונה שמזמר הקליפות מקרב לבו ועצמותו, על דרך משל, באומרו (תהלים קמט ג) 'גדול ה' ומחולל מאד', מתחיל לשוב אליו יתברך, ונותן אל לבו האמנותי כי אדבר, גדול ה' ומלא כל הארץ כבודו, אם כן למה עשיתי ככה, כזאת וכזאת עשיתי, כי ידע איניש בנפשיה גריעות ערכו ומחשבותיו הפרטים שמושקע בהם תמיד, ואזי מתחיל להתחרט ולתהות על הראשונות, וכן באומרו (תהלים קמה ט) 'טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו', אזי ישיב אמרו אל לבו, אם כן למה גרע אני, הלא גם אני אחת מהנה, ותולה החסרון בבחינת עצמו שאינו כל מוכן ומוכשר לקבל ההטבה, ומקבל על עצמו לקשוט מלא קומתו במדות טובות, ולהשליך מעליו כל מום ממגע נכרי, כי אם מראש עד עקב ישרה אלהותו על כל פרטי האיברים והחושים, וכמוהו מהזמירות מזמר בקרבן את הקליפות ממדות המגונות שמרגיש בעצמו, ואחר כך יתכן לו להתפלל, משמעו לשון התחברות, לייחד פנימיות מחשבתו לרוממות אלהותו, וכשבא לקריאת שמע נעשה אחדות אחד עם הבורא ברוך הוא. עד כאן לשון קדשו, ועיין שם עוד מה שכתב בענין הנענועים בראשו.

מכל הנ"ל נתבאר היטב ענין כריתת הקליפות על ידי אמירת המזמורים דפסוקי דזמרה.

כריתת הקליפות והגדלת כבוד הבורא - ענין אחד הוא ועתה נשאר לבאר מה שאמר רבינו ענין זה ואמר תיכף שעל ידי זה מגדיל כבוד הבורא יתברך, על פי מה שכתב הרה"ק מו"ה רבי חיים ויטאל בשער הכוונות, בזה הלשון: כי יש פחד מן הקליפות עתה פן יתאזרו כו', לכן אנו אומרים מזמור זה של 'הודו לה' קראו בשמו', פירוש אתם מלאכי השרת 'הודו לה' כו' והודיעו בעמים עלילותי' שהם כיתות הקליפות, ועל ידי כך מתפחדים הקליפות ואינם נאחזים כו', וכמעט כל המזמור הזה וכל שאר הפסוקים עד ברוך שאמר כולו מתעסק בסיפור שבחיו יתברך עם העמים והקליפות, שיכירו אלהותו וגדולתו ויתפרדו מעל הקדושה'. עד כאן לשון קדשו.

ועל פי זה נתבאר ביתר שאת שענין הכנעת הקליפות והגדלת כבוד הבורא יתברך ענין אחד הוא, כי על ידי שבני ישראל מגדילים את כבוד הבורא ברוך הוא, מכירים הקליפות בגודל אלקותו וגדולתו, וממילא מתפחדים מכבוד ה' ומהדר גאונו, ועל כן אף על פי שתמיד הם נאחזים בקדושה וממנה הם שואבים את כל חיותם, מכל מקום כשמכירים בגדולת הבורא, מעצמם הם מתפרדים מן הקדושה, ואם כן הכל ענין אחד הוא.

שירי רגש והתעלות

בהתוועדות פראהבישט בגבעתיים

נמשכים ההתוועדויות החסידיקות בליל שישי בהיכל ציון הרה"ק משטפנשט זיע"א בגבעתיים מגלה הסגולה העצומה כי כל המזכיר את זקינו מפראהבישט בליל שישי יזכה לשבת שמחה

בליל שישי האחרון התקבצו ובאו למעלה מ-40 מתלמידי ישיבת ביאלא בעיר הקודש אלענד בראשות המשגיח פה מפי"ק מרגליות הגה"ח רבי מרדכי פולק שליט"א להתוועדות חסידית שבת אחים גם יחד.

כמסורת ה'זיץ' הנערך בליל שישי בגבעתיים החלה ההתכנסות של הבחורים בציון הקודש של האדמו"ר משטפנשט זיע"א שמקום ציונו הקדוש מפורסם כמוקד לקבלת התפילות, שם נערכו תפילות ובקשות להצלחת כל המשתתפים ברוחניות ובגשמיות, משם המשיכו הבחורים וערכו סיור מרגש ב'חדר המשיח', חדרו המשוחרז של הרה"ק משטפנשט, הממוקם בסמוך לציון הקודש ובסמוך להיכל הישיבה על קברו של הצדיק משטפנשט שהוקם בגבעתיים, שם נמצאים ספרים וחפצי קודש מאוצרותיו של האי סבא קדישא הצדיק משטפנשט זיע"א ולמעלה בקודש, משם פנו להיכל בית המדרש דשטפנשט שם נערכה בתחילה סעודת מצווה כיד המלך ערוכה בטוב טעם מ'מטבחי פראהבישט' בהנהלתו של השף הרה"ח משה צייגר הי"ו שהכין את מטעמי הליל שישי על הצד היותר טוב ובשפע רב, לאחר סעודת המצווה נשמעו דברי פתיחה והסבר מפי הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א על הזכות העצומה לה זכו בחורי החמד להתכנס בליל שישי ולהתחזק בסגולת הרה"ק מפראהבישט שהבטיח שכל מי שיזכיר את שמו יזכה לשבת שמחה ומאושרת, כאשר בתוך דברי הדרשה נשזרים עובדות ודברי תורה מבעל הסגולה המתקשרים לפרשת השבוע ולעניני דיומא.

אחר כך נשמע המשא המרכזי מפי המשגיח פה מפי"ק מרגליות הגה"ח רבי מרדכי פולק שליט"א שבמשך שעה ארוכה הלהיב את נשמות הבחורים בכיסופין ובדברי כיבושין להתעלות בעבודת השם ובדרכי העליה הראויים לימי הבחורות, לאורך כל שעות ההתוועדות הארוכה נשמעו שירי קודש וניגוני דבקות אשר תושבי גבעתיים לא הסכינו לשמעם זה עידן ועידינים דבר שגרם לקידוש שם שמים רב. מתוך תחושת שמחה והתעלות הסתיימה ההתוועדות בריקודי מצווה ובקבלות טובות להיות כל המשתתפים כלים ראויים לקבלת הסגולה ולשפע הנשפע מוכחה מעתה ועד עולם אכיה"ר.

המשגיח הגה"ח רבי מרדכי פולק שליט"א בנועם שיחו

מוסדות שטפנשט בארה"ק
 בני ברק רח' מהרש"ל 13 * גבעתיים רח' רמב"ם 1 * אלעד רח' רש"י 5
 טלפון: 03-579-03-03

הודעה משמחת

לראשי חבורות ליל שישי

ללומדי תורת החסידות
בהיכלי עולם התורה והישיבות החסידיות

לזיץ חסידי

סדר ליל שישי בצילו של הרה"ק משטפנשט זיע"א
בישיבה על קברו - גבעתיים
בראשות ראש החבורה החסידית-שלכם

לחזוקה הסגולה לשמחת השבת:
 להזכיר בכל ליל שישי את זכות הר"ב הגדול
ר שלום מפראהבישט

מחבורת יקרו

ציון הקודש של הרה"ק משטפנשט ותחנת אדמו"ר סאדיגורה ששירתו מליעשט. בהוש"ק שטוב, אצאיו של רביהק מפראהבישט

מחבורת יצבו

החבורה שלכם תוכל להצטרף בבת מדרשי בגבעתיים ולתמוך מהאווירה והרוחניות השרות בהיכל התורה הסמוך ונראה לציון קודשו של מרגא הרה"ק משטפנשט

מחבורת יקראו

ערכת ליל שישי מלאה הכוללת:
 שתי עמות, טישלונט קולג, גליון סיגולת שלום ללימוד ועיון בתורתו של רבינו מפראהבישט

העונג שלכם הארגון עלינו

חמינו את ה'ליל שישי' המועדף עליכם ואנו נארגן את כל השאר
 נא ערבנו במוקד את מספר התשתתפים המגיעים ותאריך הליל שישי המועדף עליכם

055-6720534

הבחורים בהתוועדות שבת אחים גם יחד

בסיור ב'משיח' צימער' החדר המשוחרז של הצדיק משטפנשט

התחדשנו
עיצוב חדש!!!

לא נבפ"ק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41

לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו הפצה ראשית: א.י. הי"ו

להידודא

לפרשת במדבר.

- א. היכן בפרשה ארבע מילים רצופות המסתימות באות ו'?
- ת. בן אהרן הכהן שמן המאור.
- ב. שם של שוק מפורסם בפרשה? ת. מחנה יהודה
- ג. איזה שלוש פרשות מוזכרות בפרשה?
- ת. נשא את ראש בני קהת. ויהיו כל פקודי בני". אלה שמות האנשים.
- ד. את מי מנו במדבר, ויצא 22,273? ת. בכורי בני ישראל!
- ה. האנשים החשובים מכל שבט? ת. נשיאים!
- ו. איזה שם נוסף יש לחומש במדבר? ת. פקודים!
- ז. מה קנו מכספי מחצית השקל? ת. קורבנות!
- ח. למה ספרו את עם ישראל בעזרת חצאי שקלים? ת. למנוע קטרוג!

ווארט על הפרשה

פנינים יקרים על פרשת נשא

וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ זֶזְשׁוֹן בֶּן לַמִּיֶּזֶב (ז-י"ב)

מסביר רבן של ישראל מרן ראש הישיבה רבינו שלום הכהן שליט"א, נשיא מועצת חכמי התורה. שנשיא ראובן רצה להקריב ראשון, שהרי הוא הבכור. אמר לו משה 'אם אתה בכור, למה לא קפצת ראשון לים סוף? מי שקפץ ראשון למים יהיה ראשון גם בהקרבת הקרבנות'. ומזה אנו לומדים: אם אתה ראשון בבית הכנסת - תקבל אישור להיות ראשון אצל בורא עולם בשאר דברים שכולם ירצו להיות ראשונים, שעל זה רמזו 'זריזים מקדימים למצוות', שאם אתה זריז ומגיע ראשון לבית הכנסת ולבית המדרש - אתה מקדים לפני כולם בשאר הדברים.

ידוע שעד היום כשרוצים לבטא מי הראשון אומרים 'מי הנחשון', ללמדנו כמה פעולה של מסירות נפש שבוצעה לפני כ-3,300 שנה פועלת עד היום הזה. ואחרי נחשון בא נשיא ראובן. אמר לו הקב"ה 'תמתין, עכשיו יקריב נשיא שבט יששכר, כי יששכר לומד תורה כחמור גרם, ותורה היא מעל הכל וגם מעל הבכורה'. ואחרי יששכר אמר הקב"ה לנשיא ראובן 'תמתין, עכשיו יעלה זבולון, שתומך ביששכר שלומד תורה, ובצל החכמה בצל הכסף'. ורק אחרי נשיא זבולון הקריב נשיא ראובן.

הדבר תורה לעילוי נשמת:

ר' יוסף פנחס בן שרה אמינן זצ"ל, טורן בת רחמים וזוהרה. ע"ה

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצהיקות

(1) שני גנבים הלכו ברחוב של בתי פאר, לפתע הבחינו באחד הבתים בכד זהב אומנותי, יקר ונדיר ביופיו, מונח במרפסת בקומה השנייה. אחד מהם החל לטפס במרץ על המרזב, בעוד השני שומר. כאשר הגנב כמעט הגיע למרפסת הקומה השנייה, לפתע הגיע שוטר ושאל: מה אתם עושים? מדוע הוא מטפס על המרזב? ענה הגנב: לחבר שלנו יש היום יום הולדת, ורצינו להפתיע אותו ולתת לו במתנה כד יפה. השוטר לא קנה את הסיפור ואמר: תגיד לו שירד משם מהר בלי חכמות! אז הוא צעק לו: משה, תרד משם עם הכד, השוטר לא מרשה.....

(2) לא ידעתי שעלון זה מגיע גם....לערבים, שניגש אלי ערבי אחד לאחר שקרא כמה בדיחות על ערבים, שאל בזעם באיזה זכות אתה פוגע בערבים?? בס'ד עניתי לו: 'זה על ערבים גויים'.....

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

בסייעתא דשמיא

יצא לאור חוברת בדיחות
'לא נפסיק את השמחה 2'

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו:
058-32-34-941
משלוחים חינם
בירושלים בלבד
אזורים מסוימים.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

- (3) אחמד נוסע לפגישה בארה"ב. בשדה תעופה הוא רואה מכונת פחיות הוא מכניס מטבע ויוצא לו פחית מכניס עוד מטבע ויוצא לו עוד פחית אחרי חצי שעה הנהג אומר לו: אנחנו מאחרים בא כבר. אחמד עונה לו: דווקא ביום המזל שלי אתה מפריע.....
- (4) איזה אחד אמר לי מידי בוקר אני ממחר מאוד לעבודה ולכן אני נוסע 130 קמ"ש וחוצה פס לבן. האם צריך להגיד "הגומל" כל שני וחמישי או לרכז את כל ה"גומלים" בשבת? לא משנה אמרתי לו העיקר - שתלמד את ילדיך להגיד קדיש יתום.....
- (5) אישה עוסקת במטבח בטיגון ביצים כשבעלה חוזר הביתה, נכנס למטבח ומיד מתחיל לצעוק: "תוסיפי עוד שמן זה ידבק לך" "תהפכי, תהפכי את הביצים עכשיו" "את רואה, צריך עוד שמן?" "תוסיפי שמן, הנה זה נדבק לך" "תהפכי עכשיו, תהפכי את הביצים. תזדרזי" "זה מתז מסביב" "יותר מלח" האישה מתעצבנת: "מה קרה לך? מה אתה צורח, אתה חושב שאני לא מסוגלת לטגן ביצים בלי עזרה?" בעלה עונה: "רק רציתי להמחיש לך את ההרגשה שלי כשאני נוהג ואת יושבת לידי....."

חדש! חדש! חדש!

ניתן לקנות את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'.

אלעד: ר' חיים אחרק. רחוב: ר' יוסי בן-קסמא 5. פלאפון: 0527133917. לתאם מראש.

בית שמש: ר' אהוד גוזלן. רחוב: ריב"ל 56. פלאפון: 0548426869 לתאם מראש.

ירושלים: ברמות פולין: רחוב: ועד ארבעה ארצות 82 קומה 2 דירה 25.

מרכז העיר: רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב {ליד דואר ישראל}.

דרושים: נציגים שימכרו את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2' בביתם ברחבי הארץ לפרטים 058-32-34-941 ת.ל. (אפשרות הכנסה של 2 ש ל כל חוברת).

לקבלת העלון במייל: a05832349@gmail.com

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסם

קראתי את כל הספר תהילים בציון של המקובל חכם ששון מזרחי זיע"א וראיתי ישועות גדולות באותו הזמן.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה י-ם

השכרת אופניים חשמליים ורגילות. קורקינט חשמלי.

אצלינו יש גם תיקונים,

ומכירת חלקי אופניים

חשמליים + רגילים.

0548-520-351

0527-625-454

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת אדרי. משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

נמאס לכם לחפש כל שבוע את העלון 'לא נפסיק את השמחה' בבית הכנסת??

חדש! ניתן לקבל את העלון עד הבית

(עלות המשלוח בלבד)

לפרטים נוספים חייגו ל- 058-323-4941.

בירושלים בלבד אזורים מסוימים.

**התחדשנו
עיצוב חדש!!!**

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה: א.י.

להידודא

חודות נפלאות על ענינים שונים

שאלה מס' 1: מתי ראוי לחתוך את הפת לפני שמברך ברכת 'המוציא'?
שאלה מס' 2: איך יתכן, שישראל יעלה לתורה, לפני כהן?

שאלה מס' 3: בכל שעה עגולה הוא משמיע מספר צלצולים בהתאם לשעה (בתשע - 9 צלצולים, בעשר 10 צלצולים, וכן הלאה) ובכל מחצית השעה הוא משמיע צלצול אחד. משך זמן הצלצולים בכל עת שהיא אינו עולה על מחצית הדקה. בזמן מסוים עמד אדם ליד השעון שעה ו-59 דקות. מהו סך הצלצולים ששמע אותו בוודאות? באחרו מאחת האפשרויות: 1. 3 צלצולים. 2. 5 צלצולים 3. 6 צלצולים. 4. 8 צלצולים??

התשובות בעמוד האחרון

פנינים על חג שבועות

חוברת 'בהלכה ובאגדה'

קריאת ספר התהלים בחג השבועות

בחג השבועות, יום פטירתו של דוד המלך, נוהגים להרבות באמירת תהלים. ספר התהלים שכתב דוד המלך ע"ה, מהווה כעין השלמה וחיזוק לתורה שניתנה ביום זה מאת ה' יתברך על ידי משה רבנו, כפי שאומרים חז"ל (מדרש שוהר טוב פרק א):

דוד חיבר חמישה ספרי תהלים כנגד חמישה חומשי תורה. שהיה משה משובח שבנביאים, ודוד משובח במלכות, וכל מה שעשה משה עשה דוד. שהלומד תורה בלי יראת שמים אינו כלום, בא דוד ולימד בספר התהלים יראת שמים. לכן נקראו משה ודוד "שני פרנסים טובים". ועוד, שחיזק דוד תורת משה בימיו, שתיקן משמרות לקיום התורה, שזירזו לאחרים שיקומו באשמורת הלילה ללמוד תורה ותהלים. ודוד נפטר בשבת ביום שנפטר משה, משום שעל ידי משה ניתנו חמישה ספרים, וכן דוד, שבספר התהלים חיזק את תורת משה.

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

- (1) שאלו איזה חתן: "בשביל מה אתה בא עם מגפיים לחתונה?" אז הוא ענה: "כי אני לא יודע לאיזה בוך אני נכנס...."
  - (2) אחד הולך לחבר שלו ורואה בחוץ שלט חדש 'זהירות כלב בחצר' כולו נכנס רועד מפחד. מענין איזה כלב יצא עלי עכשיו חשב. פתאום הוא רואה כלב קטנטן. אומר לחברו: "למה יש כזה שלט בכניסה שיש כלב גדול אבל באמת יש כלב קטן?" החבר עונה: "מה השתגעת, אתה יודע כמה פעמים דרכו לי עליו....."
  - (3) כל בוקר דני יוצא החוצה מביט לשמים וצועק אלוקים... אולי פעם אחד תתן לי לזכות בלוטו. וכך נמשך הסיפור הרבה זמן. עד שיום אחד יצאה בת קול מהשמים ואמרה: "דני דני אולי פעם אחד תמלא כבר טופס לוטו?..."
- העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

-במקום שמחה קול בכיודמעה-

דברי חיזוק עמוד 3

בסייעתא דשמיא

**יצא לאור חוברת בדיחות
'לא נפסיק את השמחה 2'**

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו:
058-32-34-941

משלוחים חינם
בירושלים בלבד
אזורים מסוימים.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

עד לפני שנה

עד לפני שנה קורונה היה עוד סוג של בירה.
עד לפני שנה קפסולות נועדו בעיקר למכונת קפה ובבתי מרקחת.
עד לפני שנה חשבנו ששרשראות הדבקה זה קישוט שהילד מביא מהגן לפני חג הסוכות.
עד לפני שנה מסכה בפרצוף זה רק פעם בשנה.
עד לפני שנה שמירת מרחק 2 מטר זה עוד שאלה בתאוריה לשמירת מרחק מרכב לרכב.
עד לפני שנה חזרה לשיגרה הייתה מוכרת רק לתושבי עוטף עזה מחמת מטחי הקסמים רח"ל.
עד לפני שנה לא ידענו שחיובי זה שלילי ושלילי זה חיובי.
עד לפני שנה עוצר לילי היה רק בכפרים ערבים או ביהודה ושומרון.
עד לפני שנה לחיצת יד הייתה דרך טיבעית לתחילת פגישה או בסיומה.
עד לפני שנה בידוד זה רק לחסידי ברסלב.
עד לפני שנה 'מטוש' היה הדרך של פעוטות שניסו להגות מילת 'מטוס'.
עד לפני שנה בדיקה פשוטה של החום היו מכניסים המדחום כמעט לתוך הלוע וכעת מסתבר שאם רוצים יש דרכים יותר מעודנות.
עד לפני שנה אם מישהו היה מיטעטש' היו אומרים לו באדיבות 'לבריאות ולא: תלך למשרד הבריאות'!.....

**שימו לב: נשאר עוד 20 חוברות בדיחות על הקורונה
ניתן לקנות את החוברת במחיר של 2 ₪ בלבד
ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב. {ליד דואר ישראל}.**

חדש! חדש! חדש!

ניתן לקנות את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'.
אלעד: ר' חיים אחרק. רחוב: ר' יוסי בן-קסמא 5. פלאפון: 0527133917. לתאם מראש.
בית שמש: ר' אהוד גוזלן. רחוב: ריב"ל 56. פלאפון: 0548426869 לתאם מראש.
ירושלים: ברמות פולין: רחוב: ועד ארבעה ארצות 82 קומה 2 דירה 25.
מרכז העיר: רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב {ליד דואר ישראל}.

דרושים: נציגים שימכרו את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2' בביתם
ברחבי הארץ לפרטים 058-32-34-941 ת.ל. (אפשרות הכנסה של 2 ₪ לכל חוברת).

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.
כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

במקום שמחה קול בכי ודמעה

-אוי מ"ה היה לנו-

דברי חיזוק

מורנו הרב ששון לוי שליט"א מרבני העיר צפת ת"ו

עדין הלב שבור העיניים דומעות על אותן זכים וטהורים שעלו בסערה במקום הקודש מתוך שירת בר יוחאי בכיסופים בפרט שאני הקטן זכיתי להכיר חלק מהנספים שגם שמעו לשיעורנו במירון לפי מה שהכרתי כל אחד ואחד מהם היה בן עלייה של ממש ובעוונותינו נתקיים בהם דודי ירד לגנו ללקוט שושנים. נציין מה הגה'צ חזקיהו משקובסקי שליט"א משגיח דאורחות תורה: בהספד: אני רוצה לומר לכם דבר אמיתי, שמרן הח"ח היה בן מאוד אהוב שקראו לו לייבלה והיה עילוי גדול ועזר לח"ח לחבר ספרים ונפטר צעיר, ושמעו את הח"ח מדבר לעצמו, שטן שטן, אני יודע מה אתה רוצה אתה לא רוצה לייבלה אתה רוצה לשבור אותי שאני לא יחבר את המשנ"ב, זה לא יעזור לך אני ממשיך, ואני אומר לכם מה שקרה קרה, אבל אין לנו ספיקות שהשטן עומד ומחייך, אנחנו עומדים שבועיים לפני שבועות יום הדין של התורה, השטן רוצה לשבור את כולם לרסיסים להשבר, פתאום נהיה עצובים ושבורים ונרצה לבכות, ומסתמא יהיה כאלה שיתחילו לספר למה זה קרה ומי אשם בזה והוא יושב בשקט זה מה שהוא רצה, אבל אנחנו צריכים במקהלות לצעוק לו שטן שטן לא יעזור לך, אנחנו נתחזק יותר.

כידוע מקדוש ה' רבי אהרון ראטה אמר שהשודדים לא באים לגנוב ממשאית הזבל רק ממקום היהלומים היקרים וזה השטן הוא מלאך המוות שלקח היהלומים הללו בשביל שחלילה שאנו נקרוס!

דבר מענין - בפרק מ"ה בתהילים כתוב המילים 'הודך והדרך' פסוק ד' וגם בפסוק האחרון המיליה 'הודוך' מרמז על הוד שבהוד, וגם 'הודך והדרך' אומרים בפזמון על רשב"י. וכן בפסוק ח' כתוב שם 'שמן ששון מחבריך' שגם מוזכר בפזמון על רשב"י.

הרמב"ן איבד תלמיד בן עלייה ולא יכל להשלים זאת לפי דרגתו לקח פתק וכתב איך לוקחים כזה צעיר בן עלייה?? וביקש מהחברה קדישא ששימו ביד שלו וכך קברו אותו באותו לילה חזר אותו תלמיד בהקיץ בחלון של הרמב"ן ואמר שהפתק של רבנו פתח את כל השערים ולא היה שייך לשאול שהכול ברור מאד...שם אין שאלות.

המהרי"ל מבאר שמה שכתוב ששלוחי מצוה אינן ניזוקין לא בהליכתן ולא בחזרתן זה עם לא נגזר אך אם נגזר זה ממש זכות לנפטר שנסתלק מתוך מצווה עכ"ל, כמובן על השאלה הנוראה שכולם תוהים, למה עשה ה' ככה?? התשובה המדוייקת שאין תשובה!

ויהי רצון שה' ינחם את שיברנו ויגדור את הפירצה הזאת מעלנו בביאת הגאולה ברחמים אמן.

מוקדש לעילוי נשמת:

הב' משה לוי ז"ל, הב' משה נתן נטע אנגלרד ז"ל, הב' נחמן קירשנבויס ז"ל, הב' פנחס מנחם קנובלביץ' ז"ל, הב' שלמה זלמן ליבוביץ' ז"ל, הילד משה מרדכי אלחדד ז"ל, הילד, יהושע אנגלרד ז"ל, הר' אליעזר צבי יוזעף ז"ל, הר' אלקנה שילה ז"ל, הר' דוד קרויס ז"ל, הב' יוסף קאהן ז"ל, הר' חיים עוזר סלר ז"ל, הר' חן דורון ז"ל, הר' יהודה לייב רובין ז"ל, הר' יונתן חברוני ז"ל, הר' יוסף גרינבויס ז"ל, הר' ישראל אנקאוה ז"ל, הר' מנחם אשר זקבר ז"ל, הר' מרדכי יואל פאקעטע ז"ל, הר' משה ברגמן ז"ל, הר' שמחה בונים דיסקינד ז"ל, הר' שרגא גשטטנר ז"ל, הרב אלעזר גפנר ז"ל, הרב אלעזר מרדכי גולדברג ז"ל, הרב אריאל צדיק ז"ל, הב' אברהם דניאל אמבון ז"ל, הב' אליהו שמואל כהן ז"ל, הב' אלעזר יצחק קולטאי ז"ל, הב' אריאל אחדות ז"ל, הב' דובי שטיינמץ ז"ל, הב' דניאל (דוני) מוריס ז"ל, הב' חיים ראק ז"ל, הב' ידידיה משה חיות ז"ל, הב' ידידיה פוגל ז"ל, הב' יוסף דוד אלחדד ז"ל, הב' יוסף יהודה לוי ז"ל, הב' יוסף מסטורוב ז"ל, הב' ישי מועלם ז"ל, הב' מנחם יוסף עמרם טאובר ז"ל, הב' משה בן שלום ז"ל, הרב חנוך סולד ז"ל, הרב משה צרפתי ז"ל, הרב שמואל צבי קלגסבלד ז"ל, הרב שמעון מטלון ז"ל, הב' יעקב אלחנן סטרקובסקי ז"ל.

45 הניספים הקדושים באסון הנורא. תנצב"ה

תשובות להידות

המשך מעמוד 1

תשובה מס' 1: מבואר בשולחן ערוך שאם שתי לחמניות נאפו יחד ודובקות זו בזו ונחתך חלק מן הלחמנייה האחת, והשניה נשארה שלימה – טוב להפריד לפני הברכה את הלחמנייה החתוכה מהשלימה, כדי שהפת שמברך תיראה.

תשובה מס' 2: עיר שכולה כהנים ויש ביניהם ישראל אחד, הישראל הוא יעלה ראשון, לפני הכהנים, משום דרכי שלום. (שו"ע אורח חיים סימן קל"ה סעיף י"ב)

תשובה מס' 3: 3 צלצולים. זהו סך צלצולים המינימלי שישמיע השעון בשעה ו-59 דקות. חלון זמן זה יחול בין השעה 12 ומחצית הדקה לבין שעה 2 פחות כמה שניות. בפרק זמן זה ישמיע השעון צלצול אחד ב-12:30, צלצול נוסף בשעה 1 וצלצול אחרון בשעה 1:30. ס"ה שלושה צלצולים.

עלון 'לא נפסיק את השמחה' עד הבית לכל שנת ה'תשפ"ב פרטים בקרוב

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

גמ"ח 'דרכי חיים'

השאלת גמרות
שוטנשטיין
וטוש"ע
054-844-8683
או בקו המידע:
02-5907438

השכרת אופניים חשמליים
ורגילות. קורקינט חשמלי.
אצלינו יש גם תיקונים,
ומכירת חלקי אופניים
חשמליים + רגילים.
0548-520-351
0527-625-454

הקלדות

במחירים מוזלים

058-3234-941

הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקיימת
מכירה של הטשולנ'ט הביתי
בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ם
מהשעה: 20:00 בערב

מנת טשולנ'ט 22 ש"ח.

0548-437-050

'הן הם יודו ויברכו וישבחו'

בכל יום רביעי מתקיים אמירת 'נשמת כל חי'
במניין בראשותו של המשפיע הרב שמעון רז שליט"א
בביהכנ"ס 'צדיק המזוזות' ר"ח פולנסקי 13 י-ם בשעה: 22:00 בדיוק.

ניתן להשיג את העלון!!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com.

באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף בשעה: 14:00.
כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות
ממעניי פרשת השבוע
מתוך שיעוריו של
הרב אשר קובלסקי
שליט"א

מוטיבנאה

חדש!
כרך ג'

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

הגוזלים שלכם
פורשים כנף
ומתעופפים להם
מהקן, יוצאים
לדרך ארוכה...

הזמנות לחתונה מדפיסים בגרפומט

מגוון גדול
של סוגי ניירות

ניתן לקבל
קטלוג הזמנות
למייל

הדפסת
200 הזמנות
לכלה, חינם

60 אגו' להזמנה

הדפסה בשחור
או אפור, מינימום
1000 יחידות,
לא כולל עיצוב

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה